

H E R B Y
y

F A M I L I E
R Y C E R S K I E,

Tak
w K O R O N I E

Jako y

Wielkim Xięstwie

L I T E W S K I M.
Z E B R A N E

przez

X. KASpra NIEŚCIECKIEGO Societatis JESU
Rok 1 Pańskiego 1728



w Drukarni Collegium Lwowskiego Soc: JESU.



Abdank, albo Habdank.



Aprocki o herbach *fol. 158*, tak go opisuie. Sa białe traktury, w polu czerwonym. Inni mówią, że jest litera M, przewrócona do góry, y nie iako powtorzona. Najlepiej go określi, kto z Kromerem *lib. 5.* powie; że jest litera W, Polakom y wszystkim Słowakom zwyczajna, w polu czerwonym, nad hełmem koroną, w koronie także druga litera. *Okolski tom: 1. fol. 1. y Potocki poczet herbów. Bielski.*

Niektorzy, *iako 10 Bielski fol. 39. Potocki*, początek tego herbu, jeszcze do czasów Gracha, albo Krakusa, Monarchy niegdy Polskiego, któremu, y imię swoje, y pierwiastki fundacyi, Miasto Kraków przyznaje, przeciągaia z takicy okazji. W gorze Wawel, na której teraz zamek Krakowski, z tej strony, która nad Wisłą stoi, smok się po-

kazał; którego iedni Holophagiem, drudzy Boa nazywają. Jadowita była bestya: bo nietylko, że powietrze tchem swym trutą, ale też z legowiska swego, na poblizsze wypadając czy ulice, czy przedmieścia; znaczna kleska ludzi y bydła, napchać się do sytości ledwo kiedy mogła. Skuba nazwiskiem, prostego gminu człowiek, ciężka sasiadow swoich strąta, wrzucony, przeciwko polpolitemu nieprzyjacielowi, taki fortel wymyślił. Cielecia świeżo odartego skorę, smoła, siarka, y żagwia zapalona, tak kształtnie wykął, że zdrady nie poznała bestya, aż razem z zguba swoja; y w progu iaskini podrzucił. Zgłodniała rano wychodzi, zwykłym śladem na obłow, y co nayspierwej napadła, to chciwie całkiem potknęła. Tym czałem zapaloną od ukrytego ognia dusta materya, tak wielkim pożarem w wnętrznościach rozgorzała, że lubo dosyć szczodrze Wisłę pić, wody chłystnęła, przecież od niego wpoł rozładzona, zdechła. Świadkiem tego jest, y po dziś dzień jeszcze w Krakowie, w wydłużonej skale, iaskinią głęboką; która smo-, cza iama zowia. Krąkus tedy, w nądrodę fortunnego przemysłu, Skubie, literę W pierwsza, od słowa Waż, czyli też od Wawelu gory, za herb nadał. Nieprzeczę naymniey tey historyi, atoli co się o Skubie mowi, zda się rzecz podeyrzana; ponieważ *Aldrovandus in historia Serpentum & Draconum. Cromer lib. 5. Sarnicki lib. 4. Długosz tom: 1. lib. 1. Miechovita* y inni, lubo o tym smoku, y porażce jego zgodnie twierdzą; żaden iednak wzmianki przereczzonego Skuby nie uczynił, wszyscy iednoitaynie, tę sztukę dowcipowi Krakufa przypisują; tak, że ten Długosz przydaie, iż po zabiciu szkodliwej bestyi z przemysłu swego, nie tylko się u swoich, ale y u obcych wlaścił narodów Krąkus, *Liberator Patrie* zawołany.

Xiędza Parifiusza Soc: JESU in Ms. o początku tego kleynotu taki domysł. Rzymianie na pograniczu Sarmatow Niemieckich, rozkładać byli zwykli woyska swoje, to na zimowa leża, to dla strąży y ubezpieczenia Państwa swego: czego po różnych Historykach Rzymskich śnadno dociec; takimże warunkiem, że granic swoich strzegli Sarmatowie przeciwko Rzymianom, zda się rzecz y słuszna y pewna. Więc każda Prowincya, albo Woiewodztwo, swoje chorągwie powiatowe, wysyłać było powinno, aby ludnemi szylwachami, raz w koło Rhen, drugi raz Albim rzeki opasali; y z teyci okazy od Albim Alemanni przewizką nabyli. A ponieważ y od naszey Wisły albo Wandalu, w tamte kráie, furwarchty zciągano, Skubow Pułkownik z tym ordynansem wyprawiony, litera Słowieńska W, od ktorey się Wisła zaczyna, Chorągiew Prowincyi swojej nąznaczył, Mężnie się tam potym stawił y Rzymiany wyciekające zwycięzko gromił: przetoż w zasługach, też samę literę W, sobie y czałemu Domowi swemu ną zaszczyt otrzymał. Przydaie tenże, że Wrocław Miasto na Slasku, który teyże litery w herbie żąywa, od Potomkow Skuby ięć nabyło. Piękna zaiste ośnowa: tylko, że się na żadnym Authorze niewspiera.

Já z Długozem trzymam: czego też popiera *Rutkă in Ms.* że ten kleynot dano Skubie, dzielnemu z natury Mężowi; za to, że w oczach Pána swego, śilnego iakiegoś harcownika Alemanna, albo Niemcá pokonał: kiedy się to iednak stało, czaśu Historyk nienąznacza. To
pewna

pewna, że to iest tze za Pogańskich w Polsce Monarchow bydz miało; ponieważ iak się tylko Wiarą Katolicką, na Tron Polski wciśnęła, iuż Kleynotni Domu tego, Krzesła w Senacie zasiadali; iako niżej obaczysz. Y to niemniey u wszystkich naszych Historykow pewna, że się ten herb imieniem Przodka swego zwał Skubow, dopiero w roku 1109, odmianą się stała z tey racyi. Bolesław Krzywousty Jána Hrabie z Gory, do Henryká Cesarzá wysłał w legacyi, aby był między nim, y Henrykiem, pokoy utwierdził: ostro się mu Cesarz stawil: pokoy obiecował, ale nie inaczey, chyba, żeby Polacy wiecznemi czaszy dannikami iego byli; co żeby był tym lániey ná nim wystraszył, skarb mu swoy, to iest dawne Przodkow swoich zbiory prezentował, to przydawszy. *Hic perdomabit Polonos.* Ten prawi skarb Polskę mi podbiie. Nie ustraszty ani pogrozki, ani złote miny wielkiego w Hrabie serca, ráczey chcąc ukrocié Pańskiey fantazyi, sygnet swoy z palca zdarzfy, rzucił wskarbiec, mowiac; *aure auro addimus:* Złoto do złota przydaieny; iakby znać daiać. Prózno tych Mężow złotem straszyc, ktorych ręká, szablá; serce, męstwem uzbroione. Dorozumiał się co było Henryk, kontempt swoich bogactw w Jánie poznał: á chcąc to ludzkość pokryć, rzekł z Niemiecka; Hąbdank álbo Dziękuięć: odtego czasu, Hrabia Skárbkim, y potomni iego: herb, Abdankiem nazwany. *Długosz l. 4. Cromer l. 5. Papr: in Stemmatis fol. 159. Sarnicki l. 6. 242.* w Przywileiu iednak Hrodelskim Krola Jágielła zowią go Hąbdaniec *Lasc. Star. fol. 127.*

Kleynotni Herbu Abdank.

Długosz o nich powieda, że *erant solertes, & viri Magni.*

Ankiewicz,	Dąbrowski,	Lidzbiński,	Roguski,
Bardziński,	Diłto,	Magnuski,	Rudzi,
Beszewski,	Dumitowski,	Malczewski,	Skárbeł,
Białobrzewski,	Gastold,	Malechowski,	Skoraszewski,
Białoskorski,	Haraburda,	Mikoláiewski,	Skuba,
Bielinski,	Jazłowiecki,	Mitkowski,	Stomowski,
Bogucki,	Jugofzewski,	Mlynkowski,	Starcki,
Borowski,	Kietczowski,	Obornicki,	Suchodolski,
Borzykowski,	Klonowski,	Oborski,	Swofzowski,
Borzymiński,	Kotóczkowski,	Pekośławski,	Szyziński,
Brám,	Konarski,	Piotrązewski,	Tworzyński,
Buczacki,	Kosowski,	Przeborowski,	Wárszycki,
Budząszewski,	Kowalski,	Przewicki,	Ważenski,
Bystrzejowski,	Koziatulski,	Pfarski,	Wojenkowski,
Choiński,	Kozubski,	Rádzanowski,	Woiwodzki,
Choryński,	Krobanowski,	Raymir,	Wólczek,
Cieklinski,	Kunicki,	Rogowski,	Wybowski,
Czarkowski,	Lefczyński,	Rogozinski,	
Czelatycki,	Levikowski,		

O każdym z tych, w szczególności mowić się będzie, gdzie według alfabety przypadnie. Sześć procz tego iest herbow, ktore z Abdanku wyszły: tak albowiem ten Przześwietny Dom w Koronie naszey w pamięć krzewił się dzieć, że Polskie trony szacuiąc ich sobie, nowe co ráz á

nowe, do klejnotney litery przydawały ozdoby. Machowskim po Lwá nad hełm wyniesiono, który w łapach tenże sam Abdank trzyma; co też Buczaekim y Jazłowieckim niektorzy przypisują. W Syrokomli herbie, do litery W krzyż przydano, a na hełmie miasto Abdanku 3. piora Strusie. U Jlgowskich z Abdanku, iak z łuku, strzają przez pierścien w górę wyrzchtowana: trzy piora strusie na hełmie. U Chaleckich Abdank widzieć, z strzają złamana y do gory obrocona: na hełmie strzają przez skrzydło sępie albo orle przesyta. Herb krokwy, do Abdanku przyłączona krokwę nosi. Soltanowi na Abdanku dwa krzyże na iedney linii, y gwiazdę na wierzech wyniesiono. Nawet Dębno herb, pod swoim Krzyżem, Abdank złożył. O każdym z tych na swoim mieyscu mówić się będzie, tu dosyć namienić.

Przodkowie Domu tego.

Pisali się z Gory; z tych pierwszego, wspominał Paprocki Michał z Gory, którego syn Lambert tego imienia III, Biskup Krakowski dzieśiaty, Kanonikiem był tylko Krakowskim, kiedy ukladnością iego obyczajow, y biegłością náuk tak świeckich iako y Duchownych uieśta Kápitulá Krakowska, zdolnego go widział, który by był świeżo Męczeńska krew S. Stanisława Antecesorá swego, poświęcona Káthedrę, osiadł. Długo ofierociłá po Męczenniku świętym, bo przez 4. lata, wygladał swego Pasterzá; aż zgodnemi cáley Kápitulę głósy obrány ten Lambert, a od Władysława Hermána Xiazecia, Polska na tenczas władnacego, po zniknieniu Brata swego Bolesława śmiałego, do Rzymu wysłany; uprosił u Grzegorza VII. Pápieża, że interdykt ná Kroleśtwo włożony zniósł, a iego ná Biskupstwo poświęciwszy, do swoich owieczek odesłal. W Dyecezyi swoiey śtanawszy, wszystkim stał się wzorem pobożności. Duchowienstwo w Administracyi Sakramentow, w przykłaдным życiu formuiac; o cześć Boska w każdej okázyi gorliwie ślawiac, pokazał się prawdziwym świętego przodka swego náśladowca. Za iego rada, Judytha Krolowá do S. Idziego w nieplodności się udałá. Pańskimi go tedy, do Nárbony upominkami obekławszy, gdy w krotce Syná Bolesława Krzywoustá powiśłá przez iego intercessyá; w rekompensę Hrabstwo Kropieńskie, które się teraz Pabianice zowia, ná Kosciół káthedralny Krakowski u męza swego uprosiłá. Wdziecieć lat po śmierci S. Stanisława, z objawienia Swentośławy pobożney białeygłowy, Ciało iego ze Skálki, ná Zamek Krakowski przeniósł, grob z kwádrátowego ciosu wyniósł, y blachami złotemi ozdobił. Tak ná świętych pracuiac, sam też, pełen lat y záslug, życia dokończył, w Roku uor. wstąpił ná Biskupstwo w Roku 1083; siedział lat ósmnaście, w Krakowskiey Bazylice pochowany, *Starow: in Epif. Crac. Paprocki sub Abdank, Miechov. Długosz l. 4. Cromer.* Długosz trochę przedzey rokiem, iego konsekracya kładzie, śmierci tenże rok náznacza, a przecię lat dwádziescia, iego Biskupstwa liczy; to iednak o nim przydaie; że był Grzegorzowi Pápieżowi dobrze znáiony, wiele lat ná dworze Pápieńskim przy różnych funkcyach y z pochwałá przepedziwszy.

Skarbimierza Wojewodę Krakowskiego y Hetmaná w kompućie.

puć Przodków Domu tego, rachuje Paprocki o Herbach, á z niego Okolski niewiem z iakiego fundamentu: ponieważ *Cromer lib. 5.* którego on przywodzi; to onim mowi, *którzby był Familii nie nayduie*. Długosz także *lib. 4. Miechovita lib. 3. cap. 10. Gwagnin in descript. Reg. Pol: y inli* Historycy nási, o iego Domu y Herbie zamilczeli. *Bielski tylko fol: 95. Paprockiemu poświadcza*. Po wygnaniu Sieciecha z Polski, y krzeńo Krakowskie y buławę wiał, od Bolesława Krzywoustego. Skarbimierz. Z tą nayspierwey, ná uchłóstanie rebellizujący Pomeranii, w Roku 1106. wysłany; zámek Bytóm ski, nátarczywością swoiey Káwaleryi wydarzły, nieprzyjaciół iednych pobiwşy, drugich, w niewola zábráwşy, po więkzşey części Pomorska zpuştólşywszy, z bogata korzyścią do Polski powrocit. Cheac się tey swoiey klęski zemścić Pomorzanie; trzy tyśacie ludzi, ná Skarbimierzá z Krzywoustym biciauiącego po szczęśliwie odprawionej kampanii, w záradzkách rozłóżyli. Przestrzeżeni, w nierównych siłách, bo wśto tylko koni, ná nieprzyjaciela uderzili Krol y Hetman, ráz y drugi pułki ich przerwáli, kędy wiele Pomorzán páńieklir. átolí Skárbimierz, ztey okazyi, nietylko, siła ránami zwałony, ále y oká pozbywşy prawego, ledwo z trzýdziestá inşzych żywo wyszedł. Ze iednak meźnemu sercu, ná woynách zdobyte piatná, ponetá sá, nie odrážá od dáłższych czynów, Skárbimierz ieşcze z niezupełnie doleczonemi ránami, znówu w Pomorska w targnął, y bez náymnieyszego odporu sowytý plon wynioşł. W krotce potym przeciwko Henrykowi Cesarzowi ná pśim polu w pamietney z Niemcow wiktoryi hetmanił. Z tymże szczęściem stawał pod Náktém przeciwko Pomorzánom, náđ Albim rzeka przeciwko Czechom, wśedzie y rozładnego Wodzá, y bitnego żółnierzá powinność pełniac. Atoli niestatku swego, oczywisty ná nim przykład, potomnym zostawiła wiekom fortuná; bo w podczyrzenie o ámbicya u Bolesława podany, w spiski z Zbigniewem ná Krola włożony, do więzienia wtracony, z Senátu rugowany; oczu y życia postrádał. Anno 1117. Był człówiek z familią rodowity, z dowcipu wielki, niemniey w iezyku iák y w ręce silny. A Bolesław od tego czásu, náđ Woiewodztwo, Káştelania Krakówka przelożył, tak, że pierwsze przed wşyřtkiemi świeckimi w Senácie miejsce bierze. *Oczym mowilem folio 103.* Záłował potym iednak tego Krzywousty, że się náđ Skárbimierzem tak záşluzonym y doşwiadczonym pastwił woiownikiem, która swoie porywczóść daleka ná mieysca święte peregrynácyá wypłacał Bogu, mowi *Miechowita*.

Michał Hrábia z Gory, albo (*według Szczygielskiego*) z Krzywina, Fundator Kláštoru Lubińskiego OO. Benedyktynów, w Wielkiey Polşce w Roku 1114, tamże u nich pochowany, *singularis devotionis & zeli in Deu*. to Długosza słowa. *Cromer l. 5. Paprocki o herbach, Szczygielski in Aquila Polona-Benedict. fol. 122.* Co znać y z Oryginalow tego mieysca; lubo Bielski w Roku 1175, tę fundacyá Mieczysławowi staremu Xiążęciu Polskiemu przypisuje. Ruśław Hrábia, bez potomstwa umieráiac, Chryştusa dobr swoich dziedzicem uczynit; w dziedziczny włości swoiey Suleiowie náđ Pilca rzeka, Kláštor OO. Cystercyentom wystawiwşy, który potym Kázimierz Xiáże Polskie, sówicie nádał y ubogacit. *Cromer l. 6. Paprocki loc: cit: Miechow: l. 3.* Kágnimir Hrábia z Bieganowá, ktorego y podzişdzien rozplenione potomstwo,

w Łukowskiej Ziemi żyje, *świadczy Nakielski*; wieś swoje Bieganów, w Powiecie Lelowskim leżaca, do Probostwa Miechowskiego przyłączył, przed Rokiem 1198, co znać z katalogu Patriarchy Jerozolimskiego także zapisanego, ale ta wieś, dawno od swego konwentu odpadła. *Nakiel in Miech. fol. 103. & 68. & 83. & 85.* Kryštof brat Kagninnierza, torem iego idac, temuż Probostwu, wieś Zytnę, wiecznemi czasy zapisał, z tym wszystkim, y tá danina tak iako y braterska, w krotce zginęła temu mieyscu. *Idem fol. 83. & 115.*

O Smiłu Kąsztelanie Woynickim Roku 1217. fol. 210. Skárbi-mierzu Kąsztelanie Woynickim 1277. fol. 210. Mikołaiu Kąsztelanie Sandomirskim 1286. fol. 204. Jędrzeiu Kąsztelanie Káliskim 1360. fol. 207. Jasku Kąsztelanie Gnieźnieńskim 1361. fol. 213. mowiłem. Dzieła jednak ich, stárożytność głęboko w niepamięci zakopała. Woyciecha tylko Czeley, Woiewodę Sandomirskiego wspomina *Długosz, Paprocki, Cromer lib. 12*, y inni, że przy obronie Ojczyzny, pierś nadstawuiac, od Tatarów aż na Wisłę zapędzonych, z tułku postrzelony, z chęcia poległ w Roku 1344.

Włzeborá potym kładzie *Paprocki*, za czasów Władysława Wtorego Xiążęcia Polskiego, Woiewoda Sandomirskim y Hetmanem, ale go *Nakielski* do Herbu Nieczuia familiantów pociaga: gdzie y ia o nim mowić będę. Tenże Drogostawa Hrabie, ktorego Syn był Piotr Biskupem Poznańskim w Roku 1265, (ráczey miał mowić w Roku 1254.) pod tymże herbem położył; ale go inni chea mieć Prawdźciem.

ABRAHAMOWICZ Herbu. Tych ani w *Paprockim*, ani w *Okońskim* nie znajdzieli. Ján náprzód Woiewoda Miński, a potym Smoleński, mądry Senátor, atoli Wittemberskich się nowinek chwycił, co znać z *Conventiculum* Toruńskiego, ktore podpisał. Syn iego Mikołáy ná Wornianach z Mściśławskiego Woiewodztwa, przesiadł się ná krzesło Trockie. Boday nie corkę iego Katarzynę Abrahámoviczownę, pozostała wdowę, po Marcyanie Frackiewiczu Rádzimińskim, Pílarzu Litewskim wspomina *Konst. 1662. fol. 15.* Staniśław Starosta Bułákowski Jána III. Ján y Samuel Skárbnikowiczowie Wileńscy Augusta Wtorego, z Wileńskim Woiewodztwem podpísali Elekeye: I, w tym Roku, gdy to pisze; Abrahámovicz Choraży Lidzki, stanął Postem ná Seym z Powiatu Lidzkiego. Nie tylko zaś w Xięstwie Litewskim, ale się y w Chelmskiej ziemi rozkrzewili: bo Jędrzey Abrahámovicz żył tamże z Ewą Bogdaszewską w Roku 1660, ale ci przydomek swoy mała Burczak: ale y herb rozumiem że inszy od Litewskich, to jest Lubież, tylko że w środku podkowy nie cały krzyż, ale tylko połowę kłada. Ztychże był Piotr Abrahámovicz Maż Apostolski w Zakonie Śoc: JESU. W konfessyónále Kátechizmach nie zprawoány. Zapowietrzonym służącemu, tak karbunkut nogę zepsował, że nie uleczona aż do śmierci ranę zostawił, a ból uślawiczny: Z tym wszystkim uprosił sobie u Wiel. X. Generála, żeby był też odwa-gę, drugi raz ponowił. Miśły, ktore podczas pierwszej wojny Szwedzkiej, po Moráwie, Slasku, y Brandeburskwie, czynił; pole mu otworzyły do wielkiej cierpliwości, ażtaď do Heroicznych ku Bogu akcyi. Trańło mu się ná tey Miśły, w Slasku, że iuż pod wieczór stanął we dworze, kędy trzech bráci rodzonych dyssydentów dziedzyczyło: przyięty z polityką, traktowany, po długich dyskursach, gdy się ná spoczynek

nek rozefzli, Panowie chcąc sobie zart z Kąptana Rzymskiego uczynić, w Zámku go puſtym, kiedy nikt dla wielkich ſtráchow wymieſzkać nie-mógł, ná noc oſadzili, ſpodziewając ſię, że albo mu tam zginać, albo przynamniej dobrze nátraſzonemu uciekać przyſć miało. Niewiedział o niczym X. Piotr, dla tego też tym beſpieczniej, padſzy ná kolaná, zwyczajne ſobie modlitwy kończył. W krotkim czacie, takim impe-tem cały zámek zadrżał, iakby ſię zgruntu wálił, okna pádały, drzwi ſię rozſtepowały, ſciany kruſzyły, a w tym wchodzi ſędziwá oſobá, z zátamanemi rekami, gęboko wzdychając, tżá łzę gonila, w pierſiach ogień wybuchał, w poſłancuchem ſciśniona, za który, czárny ia Mu-rzynek powodował. Patrzył ná to z rázu pomieſzány X. Piotr, ná ten poſtrách krzyżem tylko, y niewinnoſcia ſumnienia przy Bogu uzbro-iony: potym ſerca ſobie dodawſzy, pyta ſię owey oſoby, coby záczył być: odpowiada, jeſtem kiedyś tych dobr dziedzić, tych trzech Sy-nów Ociec, przed kilka lát zmarły, za to ná wieczne ſnćki zkázany, że widzac bład Heretycki, uporczywiem ſię go do oſtatniego życia mo-mentu trzymał, rádbym tym moim nieſzczęſciem, dzieci moje ná prawdziwy tor wiary náprowadził, żeby y oni ná ten koniec nie-padli. Wysłuchawſzy zalem zkłóconey mowy pobożny Káptan, rozka-zał mu móca Boska, poty ſię w poblížszym zátzymać pokoiu, pokiby go był Synom iego, widowiskiem niewyſtawił: tym czáſem wiecey ná modlitwie, niź ná wczáſie, reſztę nocy przeciagnał. Náziutrz, cieká-woſcia uieci Pánowie, iednego po drugim wyſyłaia ſługe, dowiedzieć ſię, co ſię wždy z Jezuitá ſtało? wyſzedł y ſam X. Piotr po witanu y kom-plementcie, pyta ſię dziedzirow, czy znali w życiu Oycá ſwego, y czy tu ſa ci, ktorzyby go poznać mogli? procz nich nálaźło ſię bardzo wie-le, to ſług, to poddanych. Z ſprowadzonemi tedy ná zámek idzie; Oycá tak, iako przed tym widział, prezentuje. Zaczął do ſwoich mó-wę nieſzczęſliwy Ociec, w ktorey náprzód im heretyckie błędy chy-dził, upor ſwoy potepiał, męki y zgubę przekładał; potym ná miłość kiedyś ſwoię, ná miłość duſzy káżdego, y Boga zaklinał, żeby z biego do piekła goſcińca, ná pewná ſię do Nieba z kierowali drogę. Gdy to mówił, niebyto nikogo w tey kupie, ktorzyby nad potępieniem owe-go człowieka, gorzko nie záplákal: przyſięgli wſzyſcy, ale oſobliwie Synowie Oycu, że heretyctwo odrzucić mieli: áto! ah ſłepota ludzká! w krotee iak im Ociec zniknał, tak zaraz y wieczne biada, y poprzy-ſiezione obietnice z pamięci wywietrzały. Upominał ſię w prawdzie ſłowá Xiadz Piotr, ale darmo, y właſnie ſię to ná nich ziſciło, co Chryſtus powiedział: choćby y umarli powitali, nieuwierza. Zle-pſzym ſzczęſciem indziej goſcił ten nieczpracowany Miſſyonarz, kiedy po wſiach y miaſteczkach krażac, to dzieci w nauce Chreſcijańſkiej ćwiczył, to grzeſzników do pokuty kierował. Iſzcze po dźiſdzien żyja ci, ktorzy iego prace y ſwięte życia przykłady, wſpominaja; oſo-bliwie kolo Miedzyrzycza, Wátcza, Choynic, Koſcierzyny. Ták ſię Bogu y ludziom przyſłużywſzy, ſwiat ten z Niebem zamienił. w Roku 1697. wieku ſwego 78, w Krákovie u S. Macieja pochowany. *Hiſteria Domús Probationis Crac. Annue Reſident: Valcen.*

ABRANT Otych, áni Paprocki, áni Okoſki nie piſał. Jan Abránt z Pińſkim Powiaſem podpisał Elekcyá Jána III. Krolá Polskiego 1674. *Porzadek Elekcyi.* B2 *Asbin-*

Achinger, abo Aichinger Herb.



Tak go opisał *Paprocki o Herb: fol: 587. Okolski tom: 1. fol: 15. Liber Kleynory fol: 36. Potocki w Poczcie herbow. Ms. P. Rutka.* Jest Wiewiorka czerwona, u ktorey podpersi białe, w złotym polu, w prawa stronę herbu bieży, ogon na grzbiet zadarłszy; nad herbem też wiewiorka iakby siedząca między dwiema rogami: ale Okolski, (czego y ia się nápatrzył) ná hełmie, powie-
 że jest wiewiorka między dwiema ieleniami rogami, siedząca niby, gło-
 wa się iednak w tył, w lewa herbu obrociła.

Luboć o początku Kleynoru tego, milcza Authórowie; ná to się iednak zgadzają, że z Niemiec donášczy Polski przyniesiony, iakoż cudzoziemscy pilsarze Eizyngera w Roku 1455. ktada, między pierwsze-
 mi Austriackimi Pánami náznacznieyłego, w osobliwej łasce u Władysława Czeskiego y Węgierskiego Krola, ktorego iednak fortuna-
 ná wyniosła, zázdrość poniżyła, za fałszywym niektórych przed Kro-
 lem udaniem, z respektu wyzuty, od dworu ruszony. *Bzovius in An-
 nak: num: 27. Cureus fol: 153. Buchler ex Aenea Silvio c. 63. Bohem.* Pierwszy
 zaś z tym herbem do nás przyjechał Aichinger Zybuld, za panowania
 Zygmunta Pierwszego. *Starowolski in Epif. Cracov: Baldwinowi Bisku-
 powi Krákowskiemu iedenástemu, czterysta lat przed Zygmuntem ży-
 iacemu, tenże sam herb przydaje, o którym tak pisze.* Po śmierci Lam-
 berta, Biskupstwo Krákowskié Władysław Xiążę Polskie, konfero-
 wát Cesařowi; ale, że bez konsensu Papieskigo, posiadł tę Katedrę,
 dla tego go Gvallo Biskup Bellowáku Nuncyusz Papieski, do ustąpienia
 z niego przymusił, á na jego miejsce wstąpił Báldwin Fráncuz, przed-
 tym Palatii Apostolici Auditor, potym Papieski do Świętopietrza w Pol-
 szcze wybierania Kommisarz, Kanonik Stobnicki. *Paproc: o Herbach
 sub*

sub Abdank fol. 158. Ktorego, za promocyą Bolesława Krzywoustą w Rzymie poświęcono, za Urbana Wtorego. Włzystkim był miły, łaskawy, od nędzy daleki, na ubogich szczodry, na których procenta swoje choynie sypał. Siedząc na tej Stolicy lat pięć, na wieczność się przeniósł w roku 1108. Z tego dochodzę, starożytności Domu Aichingerow; rozumiem iednak, że na ten czas, sam tylko do Polski nadszedł ten Baldwin zawitał; a potym za Zygmunta Krola y Familia tegoż Domu, tu się u nas gnieździć poczęła. Iluboć o Baldwinie pisza; że był rodem Francuz, a zaś Dom ten z Niemiec do nas przyszedł, przecież w tym nie maż żadney kontradykcyi: bo Przodkowie Aichingerow, choćci w Germanii zamieszkali, atoli z Francyi Oryentalney początki swe wzięli, co znać z nagrobku Augustyna Aichingerá w Krakowie u S. Troycy; kędy mu taki tytuł przydano: *Eques Francie Orientalis à Facha.*

Zybult tedy Aichinger, pierwszy sobie smakuiać wolność Polaka, na Rusi osiadł, tam poiawizy Maleczkowska Michała Wielkoradcy Krakowskiego siostrę, dwóch z niego Synow zostawił: Zybulta, który biegłością w sprawach różnych, ukladnością obyczajów, łaskę sobie wielką ziednał u Bogdaná Hospodará Wołoskiego. Jego potomstwo z Żarżyńskiy, na Pokuciu: z których ieden z Potockim Stanisławem Woiewodą Krakowskim, y Hetmanem 1665, drugi z Kázanowskim Hetmanem Polnym pod Ufarską Choragwią, życie swoje dobru polpolitemu poświęcili. Y Jerzego Podkomorzego Nádwronego u Stefaná Batorego, w którym Stefan doyzrzáwizy, zdolne do wielu funkcyi przymioty, naráżał go na różne expedycye do postronnych Pánów: áże się był wszędzie z swoią dzielnością zakazał, wziął w małżeństwo od Dworu Kispeterownę Węgierkę z Gáiewskiy urodzoną. Istvanus Historyk Węgierski, wielkie Imię Aichingerow w tym Krolestwie chwálić, przydaie; że Lupus Aichinger był Kommissarzem do traktatów o pokoy z Turkami. *Istvan 1. 31, Hist. Ungar.*

Aichinger Augustyn brát stryieczny Zybulta y Jerzego, w Tureckim, Greckim, Łacińskim, Polskim, Niemieckim, Wołoskim językach biegły, których umiętności, to peregrynuiac, do Jerozolimy na miysca święte, to przy dworach różnych Europejskich Pánów, nábył; po pamiętnych tak w boiu, iako y w pokoju zasługach zasnął w Krakowie 1582. Ktorego nagrobek od bráta Jerzego stryiecznego wystawiony, Paprocki w Książce o herbách potomności wypisał. U tegoż znáydziesz f. 583. przywilej Rudolfa Cefarzá, temu Augustynowi dány w roku 1577, á tak do bráci jego rodzonych, iako y stryiecznych, to jest Zybulta y Jerzego rozciągaiacy się, y z ich następuiacy m potomstwem, w którym, pochwaliwszy ich Rycerskie dzieła y wierność ku sobie, Oyczysty dawny, z Przodkow wzięty herb, na ten, iák widziśz kształt przeformował.

To jest Tarcza, w szerz przedzieloná na dwie części, z których spodnia na dole, cztery pola ma w sobie, czteremá liniami, ukosem od prawey strony tarczy idące, z których pierwsze pole, od prawey ręki czárne, drugie podle niego żółte czyli złote, trzecie czerwone, czwarte biáłe, czyli srebrne. Druga część wyższá, także na dwie

części wzdłuż się dzieli; na lewym tarczy boku, pagorek zielony o trzech wierzchołkach, na najwyższym z nich, wiewiórka swego koloru, głowa w prawa obroconą, u ktorey ogon w gore zadarty, nogi przednie wspięte, iakby skakać chciała, w żółtym czyli złotym polu. Na prawym boku biała bązta, w czerwonym polu, brama do niey, y okna dwa czarne. Na helmie koroną, nad która skrzydła rozłożył, lewe od spodu żółte, u gory czarne; prawe, od spodu czerwone, a na wierzchu białe; między skrzydłami, męza zbroynego widzieć po pas, z gołym mieczem złotym w rękojeści, a z złotym iabłkiem.



Ekenfordya Miasto w Holsacyi nadmorskie, záżywa w herbie wiewiórki, ale takim kształtem. W polu białym jest brama otwarta, y owszem bez drzwi, ze trzema wieżyczkami czerwonymi, z ktorych się wiewiórka przekakuje; w prawa tarczy głowa obroconą.

Do tegoż Domu należy, Staniśław Aichinger w Xięstwie Oświecimskim y Zatorskim, deputowany do wybierania publicznych kontrybucy z Seymu 1633. *Constit. o podatkach*. Mikołay 1668. kwitnął. Staniśław w Sandomirskim Woiewodztwie dziedzic na Kobylanach 1677, miał za soba Annę Miiakowską. *Histor. Cult. Sandom.* Okolski w Indexie tomu pierwszego, kładzie Pilchowskiego Aichingerá, lubo na mieyscu, żadney o nim wzmianki nie uczynił.

ACHLER herbu Dub. O tych tak Paprocki, iako y Okolski pod tym herbem pisza, więczey onich nigdzień się nie mogli doczytać.

ADAMCZOWSKI herbu Dub. W Sandomirskim Woiewodztwie, Onich Paprocki y Okolski nie wiedział. Potocki w poczcie herbów wprowadzić ich położył, ale herbu nie wspomniął.

ADAMOWICZ herbu Leliwa. Monwid Syn Gedymina, brat Olgerda Wielkiego Xiażęcia Litewskiego, przyiawłszy na Seymie Hrodelskim za zaszczyt potomkom swoim herb Leliwá, gdy potym walecznego męża, ktoremu Imię było Adam, w wielu okazyach rycerskiej cnoty doświadczył, do tegoż go Kleynotu, y iego dzieci przypuścił, co y Krol Jagiello,

gięto, swoim przywilejem utwierdził, kiedy między zasługami jego liczy, naprzód odwagę z Witoldem na Tatarów, poselsstwo dwa razy do tychże, z dobrem Ojczyzny odprawione, wierność nie nadržęzona ku sobie &c. Od tego tedy Adama, Adamowiczami, Sukcesorowie zwąc się poczęli, zwyczajem na ten czas tamtych kraiów: atoli gdy się potom rozrodzili, jedni się z nich, od dobre y poselski nazywali, iako to Pokrzywnicki, Starowski; drudzy od iakiego przypadku, iako Mutykański, Rakowicki: trzeci przy dawnym Adamowiczów Imieniu zostali. *Okolski tom: 2. fol. 95.* Z tych Piotrowi Adamowiczowi Podśędkowi Zmudzkiemu, Konstytucya Seymowa 1607, exakcya publicznych poborów w Xięstwie Zmudzkiem zleciła. *fol. 882.* a w Roku 1611. Kommissarzem z Seymu uproszony, do rozgraniczenia lasów Zmudzkich *fol. 41.* Człowiek był y miły wśzystkim y szczodry, y u Gwilhelma Xiążęcia Kurlandzkiego, w wielkim respekcie. Hieronim z Wileńskiego podpisał Elekeya Augusta Wtorego. Sa tamże w Litwie Adamkowiczowie, rozumiem, że jednegoż y herbu y Domu z Adamowiczami. Samuel Adamkowicz Władysław IV. Jan Skarbnik Lidzki, Jędrzey Skarbnik Rzeczycki, Jana III. z Zmudzi podpisałi Elekeye.

ADAMOWSKI herbu *Jastrzebiec.* Okolski w Sieradzkim Woiewodztwie poselska im zapisał: atoli że y w inszych Woiewodztwach rozkrzewieni, z tego poznać, że Wawrzyniec Pruboszcz Klecki, Jan y Franciszek w Sandomirskim, Kazimierz w Krakowskim, Stanisław y Stefan w Podlaskim Woiewodztwach pisali się na Elekeya Jana III.

ADERKASD. Jan Dworzanin Krolewski z Inflantskiego podpisał Elekeya Jana Kazimierza, Krola 1648. O tych, w Paprockim y Okolskim cicho.

AFFANASOWICZ. Y tych tak Paprocki iako y Okolski opuścił. Kazimierz Affanasiowicz z Nowogrodzkim Woiewodztwem pisal się na Elekeya Władysława IV.

AFFATA. O tym Genealogistowie nasi, nie mogli wiedzieć; albowiem Affata Izidor Kapitan Indzinier Szlachcie Mediolański, dopiero od Michała Krola, otrzymał Indygenat w Ojczyźnie naszey w Roku 1673, który mu potom konfirmowała Konstytucya Seymowa Koronacyi Jana III. w Roku 1676, po wywiedzeniu swego Szlachectwa y przysiędze uczy-nionej, tak Krolowi iako y Rzeczypospolitey. *Constitut: fol. 83.*

AGRIPPA. O tych ani Paprocki, ani Okolski niepisali; w Xięstwie Litewskim po różnych Woiewodztwach poselska swoje rozciągneli. Wacław Agryppa Kąszelan Smoleński w Roku 1590. do lustracyi dobr Krolewskich w Inflanciech z Seymu Kommissarzem deputowany *Constitut. fol. 584.* Jędrzey Poseł na Seym 1613. z Wileńskiego Woiewodztwa y z tamtad Deputat na Trybunał Skarbowy *Constit: fol. 8.* Jan w Zmudzi, Zacharyasz w Trockim Elekeya podpisał Władysława IV. Jan Agrippa lubo go y urodzenie z przodków swoich starożytnego Domu, y do-wcip w mniejszych szkołach wypolerowany, zdolnym czynily Kaptan-skiego stanu, przecięz obrat sobie bydz wzgardzonym w Domu Bozym, do poslug domowych w Zakonie Soc. JFSU życie swoje poświęci-wszy, umarł w Roku 1689. we Lwowie wieku swego 37. *Hist. Col. Leop. 8 f.* Któryś z tego Domu, za czasów Zygmunta Augusta, pisal przeciwko Lipomanowi, y wiele inszych Ksiaz do Druku podal.

Akszak Herb, Kara albo Obrona.



S Erce ludzkie, ná wylot przez szrodek przesyte, ná bok y znia obrocone, tak rozdarte, że się ledwo obie części trzymają, w polu czerwonym, nád hełmem y korona trzy piora strusie. *O-kolski tom: 1. fol. 552. Ms. P. Rutka S. J. Nałz X. Petrasanča intess. gen-tilit:* wiele takich Domow w Europie liczy, które iednego, albo y więcej serc, to złotych, to czerwonych, w herbie zázywają, iako osobiwie w Brytannii, Francyi, przecież z takim ułożeniem nic podobnego u niego nieobaczysz.

Początek tego herbu, w Litwie kłáda, czy w Moskwie, zá męzne Tatarow pogranicznych rozgromienie; bo gdy pierwszy kley-notu tego Author, wodzá nieprzyacielskiego, z swoim hufcem ná sie-bie nácierającego zabił, śmierć Hetmańską w oczach woyska, tak y o-czy y sercá inłych przeraziłá, że wšyscy pierzechnęli, zwycięstwo w rękách przeciwney strony zostawiwszy, zá co ten mu herb nádany, y Akszak, to jest iáko Strykowski z Litewskiego ięzyká tłumaczy Obro-na, tak on iako y herb iego nádany. Zkądby iednak, drugie tegoż herbu Imię Kará, wzięło się: o tym nikt nicnámenia. Tegoż potym pierwszego Akszaká potomkowie, w Polesie się przenieśli, kedy Te-nutę Noryńska przez wiele lát trzymali. Od tych Jan Akszak, Sędzia Ziemiński Kiiowski, á kiedyś Podwoiewodzy, z Polesia, w te się kráie przeniošszy, dobrego Oyczyzny Syna powinność wypelnil, z rožnych Seymow ná Kommissye uprášzány, iáko w Roku 1607. do luštrácii nie-ktorych mieysc, ktoreby się sposobne zdały ná Ukraínie do fortyfiko-wánia. *Constit. f. 830.* W tymże Roku 1611, y 1613. do rozgraniczenia między Woiewodztwem Kiiowskim y Xięstwem Litewskim. W Moskwie, y Infantach Rycerskiego sercá dał dowody. W sadach y práwa Polskie-go umieiśność, y nieprzeświadczona swoię sprawiedliwość pokázá, kiedy

kiedy żadną sentencya od niego ferowana, ani Trybunałskiem, ani Ządrownym Dekretem nie była zkasowana. Michał brat jego, pod Ułanikami Tatarzy gromiacy, od nich zabity, chęć swoją ku Ojczyźnie dopiero z życiem zakończył. Jan zaś z Barbary Kłofskiej Synowie Marek w koronnym Obozie lata swoje przepędził.

Stefan Sędzia Ziemi Kiiowski, drugi Syn Jan, Starosta Ostrzewski y Bobrownicki, 1626. na Sejm Warszawski posłuiac, Deputatem na Trybunał Rządowski stanął; *Constit. fol. 5*, a z Sejmu Kommissarzem do rozgraniczenia między Woiewodztwy Kiiowskim y Czerniechowskim; *Constit. fol. 31*. Z Zofii Łuszczanki Marszałkowny Mozyrskiej, miał dwóch Synów Jan Stólnik Kiiowskiego, którego Syn Józef osiadł w Woiewodztwie Bełzkim, y Gabryela. Ponowił zwiazki małżeńskie Stefan z Katarzyną Czolhańską, którą mu procz trzech corek, dwóch Synów powiła Alexandrą y Michalą, którzy z bratem swoim Gabryełem Elekcya Jan Kazimierza podpisałi z Kiiowskim Woiewodztwem, Tak Stefanowi BOG liczny potomstwem nadgradzał, kiedy też on na fundacya OO. Dominikanom w Kiiowie, 20. tysięcy wysypał. *Okol'ski Russ. Flor. fol. 119*.

Michał trzeci Jan Sędziego Kiiowskiego, w Rycerskich dziełach Przodków swoich naśladowac, Ojczyznę bronił: w Roku 1632, podpisał Elekcya Władysław IV, żona jego Ziemblicka. Siostrą zaś tych trzech braci, po ześwieceniu męża swego Grabi, resztę życia swego, Bogu w Zakonie Dominika S. we Lwowie poświęciła: drugą żyła z Józefem Chaleckim w Roku 1650. Akczak Marek na Motowidłowie Woyski Kiiowski 1694. Kazimierz Skarbnik Kiiowski pod Ułanką Chorągwią żółd prowadził: z Czolhańskiej Konstancyi Syn jego Felician: dobrą pod Ostrogiem *Hist. Col. Leop. S. 7*.

Alabanda Herb.

*Laska węgryńska Alaba-
ka była w Jellum Kor-
sakiem na Lwów*



D

Alaban-

A Labanda, czyli raczey iako chce Damałowicz Albalant, na tarczy má biały Xieżyc, iak ná nowiu niezupełny, prosto obie-
ma rogami do góry zskierowany, między ktoremi iest koń-
ská głowa, szysia Xieżycá tykająca, w lewą tarczy obroco-
ná, w polu czarnym według Páprockiego, brudnym we-
dług Bielskiego, szarym według Okolskiego. Ná helmie iedni z nich
pieć, drudzy trzy piorá strusie kłáda. *Damał. in Episc: Vladisl: Papr. w*
Gniazdzie fol. 99. O herb. fol. 575, Bielski fol. 52. Okolski 19m: 1. fol. 20. Libr:
Kleynoty. Potocki w poczcie.

Paprocki w Gniazdzie cnoty twierdzi, że do nás ten herb przy-
szedł zá Bolesława Krzywoustá, z niejakim Alabanda, od ktorego imie-
niny swoje zabrał ten, o którym mowiemy Kleynot: átołi poprawił
swego rozumienia w posłedniejszey o herbach Kłiedze, ná co y dru-
dzy z chęcią przystáa, że iestcze zá Miecysława Xiążęcia pierwszego
z Polskich Monárchow Chrześcianiná, przyniosł go z sobą Jásnach pier-
wszy Biskup Kruświcki ze Włoch: iakoż wiele iest takich, ktorzy lubo
nie takim iak tu kłztałtem, konia w herbie używáa. Tak Wedekindus,
álbo Witelkindus Xiążę Sálskie, czarnym sie zrzebcem pieczętował, á
gdy się przez Chrześ Bogu odrodził, Károl Wielki Cesarz, w białego
mu go zámienił konia *Cranzhu lib. 2. Saxon: c. 4.* Károl też piaty chcąc
ukrocieć swobody Neapolitańczykom, pod pretextem kłástersu, zámek
potężny z twierdza wystáwił, do ktorego, zaprosiłwzy obywatelów tame-
cznych, pytał się ich, cohy się zá herbem szczyli? Odpowiedzieli, że ko-
niem: Przydał Károl, áczy munsztuk má? bez munsztuká mowia, bo sobię
zawżze był wolny; od nikogo nie okielznány: Cesarz zkázawszy pal-
cem, ná świeżo od siebie wystáwiona fortecę, rzekł: *Hoc est signu-*
num equi vestri. Tá prawi wędzidłem wálzey wolności będzie. *Cae-*
merarius lib. 4.

Jásnach tedy álbo Lucidus pierwszy Biskup Kruświcki, á
iako ich teráz, zá odmiana mieysca zowia, Kuiański w Roku 966,
razem z Egidyuszem Tufzkulańskim Biskupem y Kárdynałem do Pol-
ski przyzedł, od Jána XIII Papieža, ná nowy szczep prawdziwey wiá-
ry wyłány, maż y skromnością y żarliwością, y przykádny m życiem
znákomity. Zaráz się zakrzatnáł, żeby był powierzoney sobie funkcyi
wypełnić oblig: przetoż z Czech, y innych Prowincyi, ćwiczonych w
iezyku Słowieńskim Káptanów zprówadziwşy, dyceczya swoje ná
nich podzielił, y część pieczolowania swego ná nich zpuścić, káżdego
nálezytemi dochodani opatrzywszy. Sam zaś w Dźwiernie wsi, do
stołu Biskupiego od Miecysława Xiążęcia przytáczoney, Farny Ko-
ściół, á gdzie indziey, wiele infzych Domow Boskich wystáwił; tak,
że według Damałowicza *in Episcop: Vladislav:* ledwo iest ktory ná Kuia-
wách Kościół, ktoryby nieiemu, pierwsza swoię erekcyá przypisywał:
czego świadkiem sa stare przywileie, mowi tenże. W tych zabiegach
rządzacego Kościół Wrocłáwski lát dwádziescia y siedm, śmierć zá-
stała w Roku 993. W Dźwiernie ciało iego złożone.

Do tegoż herbu Paproc: o Herbach fol. 170, pociaga Mamphiola
Biskupa Płockiego trzydziestego piatego, zá ktorego świadectwem idac,
y iam go z tym herbem położył fol. 41, átołi Drukárz miasto herbu Ala-
banda.

banda, podetknął omyłką herb Abdank. Tego Mamphiola Pápieą Bonifacy IX. po ześciu Henryká pierwszého, ze krwi Xiażat Mazowieckich Infułata Płockiego, ani od Kápituły obránego, ani od dzieńdziejnych Pánów podanego w Rzymie ná Biskupstwo poświęciwszy, chciał usilnie przy tym dostoiénstwie utrzymać, y lubo za nim, ile w bliskiey z Bonifacym kolligacyi, Papieskie instancye, bá y kościelne censury stały, przecież tak Krol Polski, iáko y Xiażeta Mázowieckie, náwet y Kápituła Plocka, żeby się przez ten proceder, práwu ich nieuwłoczyło, gdyby tym sposobem, á ielzcze Cudzoziemiec tę Stolicę posiádl, żadná miara do posessyi Infuły przypuścić go niechcieli; wśzystkę sprawę do przyszłego Pápieża, któryby zgodnie był obrány (bo Schizma wielkie Kościół Kátolicki ná ten czas rozrywało) odkłádaiać. Tym czásem Mamphiolus z melánochlii záchorowáwszy, y z życia y z Biskupstwa ustąpił. Długosź przydaie, że ielzcze przed śmiercią dla pokoju, dobrowolnie z tey się godności wyzuł. Umári zaś według *Nakiel; in Miechow: fol. 334. w Roku 1395. według Łubieńskiego in Epist: Ploc: 1399.* átoli ten author, w późniejszey edycyi rok popráwił z Długoszem trzymaiać 1396. Pochowány w Rzymie *in Ara celi* z tytułem Biskupa Plockiego. Wiécey Familantow tegoż herbu żaden Author niepisze, y rozumiem, że ani ich Polska miałá.

ALABIS herbu *Rubieź.* w Mińskin VVoiewodztwie tak *Okolski tom: 2. fol. 655,* iáko y *Paprocki* o herbach, ósádził ich. Wiécey o nich nigdzie nie czytałem.

ALAMBI herbu *Rubieź.* W Mińskim Wwoiewodztwieciż ich Authorowie zápisali.
ALBINOWSKI herbu *Jastrzebiec.* O tych áni *Paprocki,* áni *Okolski* niewiedział. Przemyśká Ziemia ich Oyczyzná. W przeszłym wieku kwitnał, Jędrzey Albinowski Suffrágan Kuiawski, który w Roku 1687. był Archidyakonem Pomorskim, Kántorem Przemyńskim, Proboszczem Wolbózkim. Synowcowie jego, á brácia sobierodzeni, Jędrzey, Sámuel, y Stanisław, ktorego Syn Jakub y Córká zá Janem Solkowskim.

Alemanni Herb.



T Arcza herbu, na dwie części wzdłuż przedzieloną, z których jedna, na prawey stronie; dwa ma pola, ukośm od prawego boku na lewy nachylone, w równi od siebie odległe. Drugą część, na dwie inſze pomierzona, z tych wyżſza, dwie kule działowe, ſpodnia jedną w ſobie zamyka; na hełmie Panna laurowa korona uwieńczona, ſtarym zwyczajem aż po uſzy, y trochę do prawego ucha nachylona; rękę jedną o bok oparła, druga w górę wynioſzſzy, także wieniec laurowy, iak na głowie trzyma. Koloru tarczy, pol, kul, żaden nieopisał. *Paprocki o herb: fol: 581. Okol: tom: I. fol: 23. Potocki w pocz: fol: 704. Ms. P. Rutka. S. 7.*

Herb ten nądany w Heturii za iakaś znaczna przyſługe, co y ztąd poznać, bo Xiażęta Florenckie, pić też także kul czerwonych w herbie noſza w polu złotym, nad ktoremi ſzoſta kula błękitna; ztey ſrzodką trzy lilie wychodzą, nad hełmem koroną złota, na ktorey wierzchołku czerwona lilia, na tey lewa noga ſtoji ſrebrny ſokoł, w prawey złoty pierſcien trzyma, w pysku zaś kartkę, na niey złotemi literami to ſłowo nąpisanie. *Semper Paruſe.* Iakoż że z Heturii, to ieſt z Florenckiego Xieſtwa, ten Dom do nas przyſzedł, ſwiadkiem ieſt liſt Zygmunta Auguſta Krola w Roku 1566. Dominikowi Alemanniemu dany nąindygenat w Koronie nąſzey; znaydzieſz go u Paprockiego ſłowo w ſłowo. Iatu tylko to przytaczam, co do informacji o tey familii ſłużyć może. *Nobilis clavaq; Alemanniorum familia, cujus ſplendor, & benemerita in Rempublicam, ita ſunt in Ducatu Florentie conſpicua, ut multu attestationibus ea in re non ſit opus. Nam & domi apud ſuos, & foris apud Reges Chriſtianos, ſemper fuit, eſtq; adhuc familia hec honoratiſſima, & in conſilio publico, ſententiis dicendū, deliberationibusq; rerum expediendis, facile primum obtinuit, obtinetq; locum: quod rebus geſtis illius Reipubl: Hiſtoriisq; tam veteribus, quam recentioris memorie facile comprobari poteſt.* Poty przywilej.

Znać to zaś z tego, że niepoehlebnie, Zygmunta Auguſta ſwiadectwo to onich mowi; bo ten Dom, dwóch niegdy Purpuratów Rzymſkich liczył. Pierwſzy Alemannus Adimarius Florenczyk z Oycy Philippa Adimara Alemanniego. Matki Olimpij Fortiguery urodzony. Nąprzod Biskupem Florenckim, w rok Arcybiskupem Tarentyńſkim, nąkóniec Pizańſkim ogłoſzony, gdy Od Jana dwudzieſtego trzeciego, Legacya we Frąncyi z wielkim ukontentowaniem Rzymu, znie-mneyſza ſwoicy dzielności pochwala odprawił, w nadgrode prác ſwoich wziął Kąpeluſz Kárdynałſki. Na Koncyliach potym Pizańſkim y Konſtancyeńſkim przeciwko Schiſmatykom, Kościół Boży rozrywaiacym gorliwie ſtawał: aż też w tych koła wiary prawowierney ząbiegach, powietrzem, czyli iako inni chea, truciżna w Roku 1422. zarażony, umarł. Ciało iego w Rzymie pochowane. *Purpura doſta I: 3.*

Drugi Ludwik Alemannus z Biskupſtwa Magalońſkiego, poſtąpił na Arelateńskie Arcybiskupſtwo, wkrótce go y Purpura Kárdynałſka przyodził Marcin piaty Papiież. Po ſmierci Eugeniuſza Papiieża, co nie czynił: żeby był Kościółowi pokoy przynioſł požadany. Felixa Antypápe, do tego nąmowił, że uzurpowana nieſłuſznie Inſuſę Papięſka ztożył y inſzych ſiſta ſłofow wytrzymawſzy, poſzedł po koronę prác ſwoich w Roku 1450. Światobliwość życia iego, mnogie cuda, ktore ſię przy ciele iego dzieją, ogląſzaia; tak, że y ſłępi wzrok, y nie-

y niemi mowę, y chorzy zdrowie, y umarli częstokroć życie za iego wzywaniem odbierają. Te łaski w Arelacie, kędy ciało iego zoczywają, zkonnotowane, słuszną Księgę napełniły. Klemens śłodny Pápież onim w Roku 1527. pisząc, mówi: *Ludovicus illustri genere natus, vitam celibem, castam, & immaculatam egit, purissimamq; animam DEO, innumerie virtutibus insignem, reddidit. Purpura docta l. 3.*

Nád to Aloyzy Alemanni wstawiony nápisana od siebie historia; Marzałkiem był ná dworze Katarzyny Medycei Krolowy Fráncuzkiey. Syn także iego Károl u Henryka Krola Polskiego, a potym Fráncuzkiego Marzałkiem Nádwornym. Brát Károla, także we Fráncyi Biskupem Madzoneńskim czyli Masconeńskim. W Polsce zaś názey, pierwszy z tego Domu osiadł Dominik Alemanni dziedzic ná Gawronowie, Piotrkowicach, Łyszkowicach, Stolnik Lubelski, Starosta Nowomieyski w Mazoszcu: posłował od Stefana Krola do Jána Krola Szwedzkiego, a z Fánuelowna Siostrą Fánuelą Stolniką Lubelskiego zkontraktowawszy godnych siebie nasładowców potomków zostawił, z których jeden był Staniśław, ale prędko umarł w Krákwie; u OO. Fránciszkańow pochowany. *Starowolski in monum.* iego nádgrodek z tamtąd wypisał. Drugi Zygmunt, który z Sierádzkim Woiewództwem podpisał Elekeya Władysława IV. Roku 1632. Atoli w krotce potym roku, znowu się do Włoch z Polski wynieśli, od których niedawnemi czasy, y iuz za moiey pamięci ozdobił Zákon Soc. JESU Alemanni, Prowincyał Rzymskiey Prowincyi Siestrzeniec Klemenśa Iedenáśtego Papieża, wielkich przymiotów człowiek. Ten sam o sobie powiedział, że Dziad iego w Polsce się urodził, znowu się do Włoch przeniósł.

Alexandrowicz Herb.



Paprocki y Okolski o nich zámileczają. Sa zaś dwie kosy, ostrzem do siebie obrocone, końcami zaś do góry, ná krzyż ukosem się zkładają, przez których frzodek dwa miecze Niemieckie, końcami się

E

zcho-

Sobruk-4



60493

zchodza, tak iakby w jedno spoione były: na hełmie trzy piora Strusie. Z iakiey okazyi ten herb nādany niemá żadney pewności. To wiem, że się nim Alexandrowiczowie w Wielkim Xięstwie Litewskim pieczętują. Z tych w Roku 1632. porządek Elekeyi Władysława IV, liczy, Jána Marzałtka Grodzieńskiego, Konstantego Kázimierza, Piotra, y Mikołaja Bitout Sędziego Upitskiego, Alexandrowiczow. Porządek Elekeyi Jána Kázimierza Krola 1648, Konstantego Pifarza Ziemskiego Upitskiego y Połta Grodzieńskiego. Tenże, czy też inszy Konstantyn Pifarz Ziemski Grodzieński Pośet ná Seym 1652. Ztamtađ Deputat ná Trybunał skárbowy Litewski *Constit. fol. 16.* potym Podśedeł Grodzieński y Pośet ná Seym Roku 1659. y 1661. *Constitut. fol. 59. y 1662.* ale iuż Sędzia Ziemski Grodzieński, z kąd Kommisarzem naznaczony do wypłacenia żoldu Woysku *Constit. fol. 5. & 22.* Syn iego Kázimierz. Stefan Podkomorzy Grodzieński, a potym Marzałek: z Seymu Roku 1690. Deputat ná Trybunał skárbowy, *Constit. f. 5. y 1683. fol. 6.* a w Roku 1697. Deputat ná Trybunał Wileński. Stanisław Rotmistrz Pancerney Choragwi, w expedycyi z Moskwą pod Miednikami ná placu poległ, co o nim Konstytucya Seymowa 1662. *fol. 16.* wspominając, y iego odwagę potomności z pochwała zapisując, krwawe zasługi, sukcesorom liczyć każe: toż samo konfirmowała Konstytucya 1683. *fol. 5.* Sebaštjan przy Pańskich dworach młodsze lata przepoławawszy, potym zaczął służyć Bogu w Zakonie Soc. JESU, obrówszy sobie w nim łtan pokory y pracy do posług domowych: tam sobie ustáwicznoscia modlitwy, wyborem posłuszeństwa, y innemi cnotami Niebo wyskárbił, 1658. świat ten pożegnawszy. *Koiało: Pamiatka Braci 27. 7brń.* Benedykt Placyd 1697. Michał náprzod Pifarz Ziemski Lidzki, potym Marzałek 1704.

ALEXANDROWICZ herbu *Srzeniawa*. Paprocki y Okolski o nich nie wiedział; sám tylko Potocki w Poczcie herbow ten ich herb przypisał. Z tych Jędrzey Alexandrowicz podał do druku *Columnas Ossolinianas.*

Amadey Herb.



ORzeź biały bez ogoná, w złotey ná głowie koronie, pyskiem w lewa tarczy z kierowany, w nim złoty pierścień wiś, skrzydła y nogi rozszerzone, w polu czerwonym, ná helmie pięć pior Strusiś. *Paproc: w Gniazdzie fol. 1087. Okolski tom: 1. fol. 26. Biels: fol. 207. Porocki Poczet fol. 704.*

Zgodnie wszyscy twierdzą o nim, że z Węgier do Polski przyszedł, lubo się w okazyi tych przenosił różnia. Okolski z Paprockiego powiada, że Władysław Łokietek z tronu Polskiego rugowany, gdy się po cudzych tułak królach, á do Węgier, pomocy szukał, zabiegł; tam od Amadeia Woiewody Węgierskiego, między obywatelami Królestwa tego, najpierwszego, ze czcía przyięty był y traktowany; náwet y do odzyskania Królestwa w Polskę, to pieniadmí, to ludźmi záratowany: ktoremi posilkami wzmocniwszy się Łokietek, Pelczyski zamek niedaleko Wisłicy posiadł; czym przetrzaśzone inśze Miastá, iáko Pánu swemu, poddawać się poczęły. Pámietać ná tę ku sobie uczynność Władysław, krewnych Amadeia, do Polski zprówadził, w dobrá ubogacił, w honory wywyższył, Rok kładzie 1300. Atoli Długosz pod Rokiem 1330. opisał zbytnia śmiałość Felicyaná Węgierskiego Parenteláta, z ktora się ná zabicie Károlá Królá, Królowy y dzieci ich ósmiecił, kiedy kolligatow tego zbrodnia z Węgier wygnano, przydać. *Nonnulli inquit in Poloniam venientes, illic perpetuum incolatum agunt, vocitanturq; Amadeiones, Aquilam albam, sine pedibus pro insigni nobilitatis deferentes; quorum successio & genus quomodo in humili, & vix nota sorte, etiam hactenus perdurat.* Poty Długosz tom: 2.

Ztey Familii Amadeiow w Królestwie nászym Nákielski liczy. Mikołáia Mśiurowskiego dziedzicá ná Rudółowicach, ktory kościół, tamże funduiac, włáśnie swoje dobrá Bystryowice, Woczkowice, Tułigłowy, VVęgierkę, wiecznemi czasy do niego przyłączył w Roku 1393. Fundacyá tę, z samego oryginału wypisana, pomieniony Author kładzie, y przydać, że potym w Roku 1446. Jan z Mzurowá Stolnik Przemyski z brátem swoim Mikołáiem, tenże sam kościół do Probośtwá Miechowskiego inkorporowál; á potomstwo Janá, Jan Woyski, y Mikołáy Miecznik Przemyśły, torem przodkow swoich idac, pewnemi gruntami sówicie náдали pod Rok 1454. *Nakiel: in Miechov: fol. 345, & 480, & 496.* Z tym wszystkim zá świádecstwem, idac Páprockiego, iuż temi czasy, niemáż żadnych Domow w Koronie náśzey, ktoreby się tym kleynotem zářczycały. Páżkowie y Suskráiewscy do zářczytu Herburtow przeniesli się.

AMBOTEN. O tych áni Páprocki, ani Okolski nie má. Atoli Jan Amboten y Maciey Fryderyk podpísali Elekcyá Władysławá IV. z Inflantskiego Woiewodztwa.

AMENDA. Y tych tak Paprocki iáko y Okolski pominał. Stánisław w młodszych leciech, zwiędziwszy VVłoská, Niemiecká, y Węgierská ziemię, przy wrodzonym dowcipie, takiego poleru nábył, że Maximilian Cefarz, szácuiać sobie w nim piękne od Boga przymioty, wśystek Rod jego nowemi herbámi ozdobił, y w komput Szláchty Niemieckiey policzył, nie dostało mi się jednáć nigdzie widzieć jego herbu. VVysłał go potym do Konstantynola z swym Posłem y upominkámi, áby byli

Solimánowi Cárowi Tureckiemu Syná urodzonego winfzowali. Zą-
żył tey okazyi Stanisław, Grecya, Káppadocya, Egipt, Syria przeszed-
szy, mieysca święte z powinna weneracya y szczegulnym ná-
wiedził nábożeństwem. Ztamtađ do Polski powrocił, kędy indyge-
nat od Zygmunta III. otrzymał, á że się przy wielkiej experyencyi, nie
mniewyza ku Pánu swemu wierność w nim była zwiázata, przetoż mu
Krol Olborę frebnych y olownych kruszców puścił w Administracya.
Tam Amenda chce się Bogu wypłacić zá fortunne w życiu swoim
progressa, kościół w Olkusz uwyławił, káplicę Loretańską z fundá-
mentu wywiodł y ozdobił: átoli złaczywszy się dożywotnie z Kátarzy-
na Frezerowna żadnego pteci męskiej po sobie sukcesora nie zostawił:
Conc. R. Makow: S. 7. 1628. Córka tylko Zuzanna iedynáczka została; tá
ślubem czystości siebie sama Bogu poświęciwszy, y fortunę Oycowską
hoynie ná cześć Bożą wysypała, Oyców Reformátów ná przedmieściu
Krakowskim kiedys Konfundatorka: luboć záwziętość nieprzyjacielską,
podczas pierwszey Szwedzkiej, tę ofiarę iey, z dymem do niebá posłała.
Kláśtor zaś tych Oyców iuż w mieście, inřza dobroczynna ręká ofa-
dziła y dzwignęła. Zuzanna w pobożności, co ráz to się więcej cwi-
cząc, częstemi iásmużnami Niebo sobie uskárbila. Tak w krotkim czá-
sie imię tego Domu w Polfcze názey zniknęło.

AMFOR herbu *Srzeniawa*. Okolski o nich powiedział, że osiedli w Mińskim
Woiewodztwie, z ktorych kładzie Michał meza Rycerskiego. Tego wie-
ku, iuż się zdáni się pisał Anforowiczowie: bo między Sufrágatorami
Elekeyi Janá Kázimierza w Woiewodztwie Wileńskim czytam Samuelá
Anforowicza Dworzánina Krolewskiego 1648, á zaś Janá III. Anforo-
wicz Stefán Stolnik Mścisławski podpisał Elekeya. *Okol: tom: 3. fol: 135.*

Ancuta Herb.



STrzála do gory prosto wyrzchtowana, po práwey ręce iey, gwia-
zda ósmgrániała, po lewey Xiężyc niewypelniony, rogami ku
strzale z kierowany. Herb ten podobny do Newliná, átoli musi
mieć

mieć swoje nazwisko. Páprocki y Okolski o nich nie pisaf. Ancuta Máciey Jozef w Roku 1695, Smoleński y Inflantski Kánonik, Wilkomirski y Szacki Proboszcz, potym Suffrágan y Koadiutor Brzostowskiego Biskupa Wileńskiego, po którego śmierci, gdy już nominacya od Augusta Wtorego ná téż Infułę otrzymał, nim z Rzymu ekspedycya przyszła, świat á wnim wszystkie honory pożegnał w Roku 1723. Był téż Ancuta w tymże czasie Przeorem Czerwińskim.

Andrault de Buy Herb.



T Arczá tego Herbu, ná dwie części wzdłuż przedzieloná: po prawey stronie pół Orła, głowá iego w koronie, skrzydło jedno y ogon rozciągnięte, nos w prawa skierowany, w nodze jedney sнопек zwyczajny trzyma. Druga część tarczy, także ná dwie wszérz się dzieli, wyższa stroná trzy gwiazdy zámyka w sobie, takim ułożeniem, że dwie wyżey podle siebie, trzecia pod niemi jest w rzodku; niższa część má trzy rzeki, wszérz płynące, jednakowo od siebie odległe, przez nie ukośem od prawego boku pas rycerski idzie, ná którym trzy lilie osobno jedná zá druga.

Fránciszek Andrault de Buy niegdy Janá Kázimierza w cudzych kráicach nádworny Marzatek, potym Niemieckiego w Polszcze Woyská Generál, Starostá Tczewski, tego herbu záżywał Roku 1676. Wé Fráncyi ze krwi Hrábiów de Langeron urodzony, gdy się rycerskimi dzieťami tey Oyczyźnie przymilił, od Janá Kázimierza w rekompensę do Oyczystego kleynaotu, przydany mu Orzeł z sнопkiem Krolewskim: od Rzeczypospolitey zá Ziemianiná uznany przez indygenat mu pozwolony, Roku 1658. *Consist.*

ANDRUSKI. w Woiewodztwie Wołyńskim, o Fidorze y Jácku Metryká Wołyńska Roku 1528. świadczy.

ANDRUSZEWICZ. O tych ani Papročki, ani Okolski niewspomniat. Andruszewicz Jan tego Imienia trzeci, Biskup Łucki czternaſty, z Kiiowskiej ná tę Káthedrę pomkniony. *Sapieha in monum:* Luboć Nákielski o nim powieda, że po śmierci Macieja Rádziwila, ſzoſtego Biskupa Kiiowskiego (lepiącyby był powiedział Oſtykowicza) w Roku 1546, ta Infula uczczony, y w náuce y w obyczaiach mąż poleru wielkiego: *Nakielski in Miechov: fol: 644,* ná którym Biskupſtwie y umárł Roku 1579, á po nim náſtąpił Mikołay Pac, *idem ibidem fol: 703.* Mikołay Andruszewicz Koniuszy W.X. Litewskiego zá Zygmunta Augusta, Staroſłá Ożeński y Pereſomski, w Roku 1547. podpisał przywilej Ziemi Bielskiej *de jure Polonico manu tenendo, Januſſi: Stat: fol: 837,* y u Herburtá *fol: 303.* Stańſław Sędzia Ziemi Mozyrskiej, podpisał w Mińskim Woiewodztwie Elekcyá Janá Kázimierza. Rozumiem, że tu náleży, luboć go nápiſano Andruszkiewicz Michał Dominik, który pačta conventa Augusta Wtorego z VVileńskiego VVoiewodztwá ręká ſwojá utwierdził.

ANDRYEWICZ berbu *Rubieſz.* w Mińskim VVoiewodztwie kładzie ich *Okolſki tom: 2. fol: 654.* Andryewicz Jwán Marſzátek y Tenurtarz in Dougi zá Zygmunta Pierwſzego w Roku 1512. położony *inter teſtes* ná przywileju danym Sápiehom.

ANIKINI. Dominik otrzymał Indygenat w Polſzcze w Roku 1685. o czym Konſtytucya w tymże Roku.

ANKWICZ berbu *Abdank.* W VVoiewodztwach Krákovskim, Sendomirskim, y Przemyſkim Ziemi poſſeſſyonáci. Z tych Mikołay trzech Synow zoſtawił, Stańſława, Janá y Alexandrá. Stańſław miał zá ſoba Agnieſzkę Rokozſownę *Okol: tom: 3. fol: 367.* Synow z nią trzech, Stefaná który w Zákonie Soc: JESU y przykádnyim życiem, y wyſoká náuka, po Philozophicznych y Theologicznych Kátedrach wſławiony, żyć przeſtał w Sendomierzu Roku 1711. Jędrzeia Chorażego Nowogrodzkiego dziedzica ná Miekiszu, od którego z Judythy Kuropatnickiy, Hieronima Kaſztelana Kiiowskiego Corki było trzech Synow. Hieronim z Czerná, VVáenty z Romerowná Máryanna, VVoyciech z Rudzka z przyiáznieni, Corki záſ Joanná z Janem Romerem Czėſnikiem Bráclawskim, druga z Boguſławem Rudziciowskim Podczáſzym Bráclawskim. Po Kuropatnickiy miał zá ſoba tenże Jędrzei, Lętowska. Y Michałá Kaſztelana Záwichoskiego. Jan dziedzic ná kobylu poiał Helenę Leſniowſká z ktorey potomſtvo Jan y Stefan.

ANNIBAL berbu *Krocki.* Imię to było Annibala de Srozzie który z Bona Sforcya Krolowá Polſká ze Fráncyi tu przyſzedſzy, y z brátem ſwoim Mikołáiem, dobrámi ſowicie opátrzony, oſiadł: czy záſ od iego Imienia potomkowie niezowia ſię Annibalámi wiedzieć niemoże. Anniballowna de Srozzie Stańſława Baránowskiego Piſarzá Ziemſkiego Łomżyńskiego Małżonká.

ANTONOWICZ. VVoyski Mielnicki Rótmistrz dzielny, ktoremu zátrzymane krwáwe záſługi płacić kázalá konſtytucya w Roku 1670. Sámucl VVoysim Antonowicz podpisał pačta conventa Augusta VVtorego w Wileńskim Woiewodztwie. Jozef Janá III.

ANSZEWSKI berbu *Leliwá.* Drudzy ich Anczewski, inſi Anſzeński piſza. *Paprocki o herbach fol: 205. Okolſki tom: 2.*

Arcemberski Herb.



O Tych ani Páprocki, ani Okolski nie pisał. Ieleni ná Száchownicy stoiaacy to herb tego Dómu. Pierwszy nim regalizowany Jan Dworzanin Xiażecia Pomorskiego z tey okazyi, że gdy Xiażę ná łowách będąc száchami się rozrywał, tym czasem Jan, Ielenia nimo bieżącego, trzemá strzałami przeżył: działo się to koło Roku 1630. Zostawił potym tenże Jan, Synow dwóch Piotra y Pawła: Piotra z Knutenowny dziedziczki ná Szonowku Syn Maciey Wálenty. Posł z Pomorskiego deputowany ad pacta conventa Augusta II, ktore podpisał Roku 1697. Paweł zaś dwóch Synow zpłodził, Piotra y Stanisława. Piotra z Doroty Mysłeckiy trzy Córki były. Elżbieta Milewská, Barbará Zádorská, Reginá Włostowska, y Synowie dwáy: Felicyan, ktorego z Anny Golańskiey Syn jeden Woyciech, Jan brát Felicyaná, náprzód się z Iádwigą Chłápowską, á po niey z Ziemiecká zřeczył. Stánisław miał Synow dwóch, Wálentego Biskupa Kiiowskiego Opatá Pokrzywnickiego, y Jána Burgrabie Poznańskiego, ktory się zřaczył z Helena Grodziecká.

ARCIECHOWSKI herbu. Grábie. Z tych Piotr Kánonik Referendarz Koronny Roku 1550. Jedrzej Janá Kázimierzá, JákuB Włádyśława IV. z Ziemia Zákrocimská podpísali Elekcye. Tegoż JákuBa trzech się Synow zóstało. Jan dziedzic ná Wielęcínie, Sędzia Grodzki Zákrocimski, o ktorym Konstytucye Roku 1678. fol. 7. Káspér PodśedeK Liwski z tegoż Seymu Kommisarz do uspokoienia pogrónicznych Kontrowersyi z Margrábstwem Brándeburským *Constitut.* fol. 13, y do ułózenia y przepisywania Kšiag, ták Grodzkich iako y Ziemskich Liwskich fol. 36. Zonę iego Annę Beydownę Rzewuská wspóminaia támże fol. 34, ba y *Constitut.* 109. fol. 13, z ktorey się Syn zóstał Alexander. Samuel Henryk, trzeci brát wyžey wspomnionych. Nád to Kázimierz y Michał z Ziemia Zákrocim-

śka Janá III, Woyciech z Woiewodztwem Krákovskim, Stániśław z Się-
rádzkim, Wiktoryn z Ziemiá Wárszáwską Augusta II. podpísali Ele-
kcyę.

ARCISZEWSKI herbu *Rola*, w Woiewodztwie Łęczyckim. Páprocki
w Poczcie herbow Arciszewskich Práwdzicow położył; *Roli-*
czow nie má. Z Arciszewá Jakub Kánonik Krákowski, kto-
remu nádgrobek w Roku 1533, w Kátedrze ná Zamku wystawio-
ny, to przyznáie, że miłosierdziem ná ubogich, życia niewinnością zá-
robił sobie, u wšyřłkich ná wielká opinia światobliwości. *Okólski tom: 2.*
fol: 628, Jan Arciszewski Roku 1587. podpisał statuta Ziazdu Proszowi-
ckiego. *Constit: 1587. fol. 422*. Boguśław w Poznańskim, Albracht brátie-
go w Chełmińskim podpísali Elekcyá Władysława IV. Páweł zaś Janá
Kázimierza w Krákovskim Woiewodztwach. Krysztof syn Albrá-
chta w Polskim woysku szarży cudzoziemskiej Oberšter, ktorego
dwoch synow, Jozef y Stániśław, y Corká za Bonifácym Kwiatkowskim.
Arciszewská Matká Stániśława Morštyná Kářtelaná Czerskiego. Se-
weryn podpisał konfederácyá Krákovská Roku 1705.

ARDEK. O tych áni Páprocki, ani Okólski niemá nic, y ia herbu niemogłem
sie doczytać. Ardek Piotr z Pomorskim Woiewodztwem piśał się ná E-
lekcyá Janá Kázimierza Królá.

ARYNEK herbu *Lubicz*; w Mazowieckim Woiewodztwie kładzie ich ták Papro-
cki *utrobił*; iáko y *Okólski tom: 2. fol: 193*, á *Sarnicki lib: 4.* domysła się,
e ięszcze od Gothow ida.

AUGUSTYNOWSKI. O tych áni Páprocki, áni Okólski nie piśał, y ia
herbu ich nigdziem się niemogł doczytać. W Prusiech kwitnęli: z kto-
rych Stániśław Augustynowski náprzod Elekcyá Władysława IV: po-
tym iuż będąc Burgrábia Malborskim, Elekcyá Janá Kázimierza pod-
piśał w Woiewodztwie Malborskim.



BABECKI Herbu *Cholewa* W Plockim Woiewodztwie y Ziemi Dobrzyń-
skiej. Ián kilku lát náktádem, y zdrowia y fortuny przytarcie, o-
wiarę y wolność z Turkámi, w róžnych okázyach wręcz się zcinał:
wszakże w zářługach odwági swoiey wziął od nich káydany, ktoremi
do galery przykuty, tamże żyć przeřtał. *Páprocki w Gniazdzie.* Jakub
Roku 1582. z konia zřiadšy, pieszdo do šturmu idac, Pskow miásto u-
biegł. *Idem o herb: fol: 405.* luboć go tam omyřka Babickim nápiřano,
przecieř przydano herbu Cholewá. Stániśława, Páwła, Zygmunta,
Janá, Mikořáia, y Marciná, Okólski meřtwo śławi. Jędrzey Roku

1648, Łukáš Roku 1697, z Ziemi Dobrzyńskiej podpisałi Elekcye Krolow. Anna, Bábecká, Zygmunta Zbierzchowskiego Podkomorzego Łomżyńskiego małżonka. Jędrzey Kanonik Smoleński, Proboszcz w Wielkim Xiażu Roku 1663, to Ostarzami, to bogatym apparátem, przybytki Boskie zdobiac; siebie w płatne przed Niebem cnoty przytłoił. *Histor. Mirac. B. Mariæ Cracov. ad S. Joan.* Stanisław w Sierpłkim Kościele pamiętna fundacya, duszę swoię błogosiławioney wieczności zalecił. *Łąski Cudow. Paproc. fol. 27.* Dobrońelskich y Wielickich Fámilie, Bábeckim poczatki swoje powinny, o których ná swym mieyscu.

BABICKI *herbu Dotęga.* Przed lát stem y kilkadziesiat, iuż im to przyznał Paprocki, że starodawny Dom, y jedneyże z Służowieckiemu dzielnice, z Wárszawskiey Ziemi, átoi onich nigdzień więcej mieczył.

BABINOVSKI. O tych áni Paprocki, áni Okolski nie pisał: w Zmudzi possefionáci, godnemu sprawami sercá sobie wszystkich uiełi. Z tych Matheufz Babiński Kánonik Zmudzki Roku 1634, imieniem Biskupa swego, y cáley Kápituły ná Synodzie (zda mi się) Wárszawskim, y roztropności nienágannej, y wysokiej mądrosći nieszczupłe zostawił dowody. *Acta Synodi.* A przedtym ieszcze tylko Kánonikiem Miednickim w Roku 1621. ná Synodzie Piotrkowskim, honor Biskupa Zmudzkiego, swoia osoba zástąpił. *Acta Synodi.* Tenże sam Mátheufz Roku 1632. w Zmudzi Elekcya Wládyśława czwártego podpisał.

BABINSKI *herbu Boycza.* Metryká Wolyńska ieszcze w Roku 1528. wspomina Siemiona Babińskiego. Páprocki także sławi Babińskiego u Xiażęcia Oltroskiego Konstantyna Woiewody Kiówskiego, nie tylko iako przednieyszego Wodzá; ale téż ktoremu, wszystkich iego tryumfow z Moskwy y Tátarow, wielka część przyznáć: iakoż był mąż właśnie chciwy sławy, y Oyczyznę kochaiacy. Jerzy Roku 1648, z Woiewodztwem VVolyńskim pisał się ná Elekcya Jana Kazimierza. Marciná Komorniká Bełzkiego Syn Mátheufz, Alexandra zaś bráta iego Syn Thomasz Stolnik Smoleński Roku 1720: ktorys z nich, tych czasow zkolligował się z Domem Młodzkich.

BABONAUBEK. Ná infzym 'mieyscu czytam go Baubonaubek. Urodzeniem Perła, Imieniem Dániel Thadeufz, woienna szárza Rotmistrz, nieustráżonym zá dobro Oyczyzny męstwem godzien, ktorego Polska iako swego obrońcę między Synow Koronnych policzyła, y do wszystkich *jura nobilitatis* przypuściła. *Oczym Konstytucya Koronna fol. 41;* kędy expedycey iego we wszystkich zá Janá Kazimierza kámpaniach z lekka Choragwia, swoim nákładem wystawioná y sustentowana chwałac, potomney pamięci zápisałá: VVspomina go y Konstytucya Roku 1676. *fol. 48.* Páprocki y Okolski niemogli onim wiedzieć,

BABSKI *herbu Radwan.* Pisza się z Bábská w VVoiewodztwie Ráwskim. Dom starożytny, z ktorych jeden u Xiażat Mázowieckich był Káncle-rzem. Od Adáma z Bábská był Syn Bartłomiey, ktory fześci Synow, chwały swoiey Sukcesorow zostawił. Teofila y náuka y męstwem záleconego w szczegulny respekt Jána Zámoyckiego Káncle-rzá y Hetma-ná: Gabryelá, ten z Mieleszkowny Stolnikowny Nowogrodzkiey, dwóch Synow swoich, VVoyciecha y Alexandrá, Bogu przez słuby

Zakonne, w Zakonie S. Franciszka poświęcił; trzech innych na usługę Ojczyzny y miejskie dzieła wydzielił to jest Floryan Staniława y Piotra. Alexander, trzeci Syn Bartłomieja, długo w wojennych tumanach śmierci szukał, nakoniec znalazł, od Tatarow porażony, zwłoki ciała jego w Kámieńcu Podolskim złożone, z wieczną na duszę jego pamiątka, fundowana tamże u OO. Dominikanow miał za soba Zofia Kiemliczównę, z której Corka z Janem Chodorowskim Stolnikiem Lwowskim dożywnie znowiona. Ludwik y Ezechiel bracia Alexandrá, w VVołoszech także poległszy, krwią swoią zapisałi, iak im miła Ojczyśta swoboda. Alexander y Jan Roku 1674. VVładysław z Plockiego, Adam z Łeczyckiego, Jerzy y Staniław z Poznańskiego Roku 1697. podpisałi Elekcyę. Konstancya Bábska była za Piotrem Oskim. Druga Kancelerzanka Mázowiecká za Staniławem Láślockim Podkomorzym Łeczyckim *Okols: tom. fol. 152.* Siostrá zaś icy za Thomászem Kozarskim.

BACHOVSKI herbu Korwin. w Woiewodztwie Mázowieckim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Sebástyan z Bieńkow Báchowski z Ziemia Ciechanowka podpisał się na Elekcyę Augusta II. Z tego poznać, że Bachowscy iednąż dzielnicę miał z Bieńkowskimi.

BĄCZALSKI herbu Gozdawa. Dálechowice gniazdo Domu tego: w Podgorzu osiedli, luboć y w Plockim dziedziczyli, wszędzie y náuka y dzielnością ná dobro tej Ojczyzny pracuiac. Seweryn wydał do Druku Książkę Ochroná Koronna. Hieronim dziedzic ná Strzyżowie za czałow Paprockiego. Jan Roku 1665 z Staniławem Potockim Hetmanem Wielkim Koronnym po Uśarku służył.

BACZYNSKI herbu Sas. w Woiewodztwie Ruskim. Paprocki y Okolski o nich nie pisał: pisza się z Bączyną pod Samborem.

BĄDKOWSKI. O tych cicho u nászych Genealogistów: áto! w Dobrzyńskiej Ziemi Jan Badkowski Roku 1632. ná Elekcyę Władysława IV, á Stefan Roku 1648. ná Jána Kázimierza pisałi się. Staniław zaś tego Roku 1648. ale w Inowrocławskim. Zofia Benedykta Zaborowskiego Malżónka *Okolski tom: 3, fol. 596.*

BADOWSKI. Thomáš Komornik Sochaczowski, Roku 1632, którego Syn Jan tamże Komornik Roku 1670, Adam z Woiewodztwa Sieradzkiego, Wojciech y Staniław z Ziemi VVárszawskiej podpisał Elekcyę Augusta II.

BĄDZYŃSKI herbu Junosza. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jan Bądyński Miecznik VVołyński Posel ná Seym Roku 1627, *Constit: f. 8.* Synow jego dwóch: Franciszek, który też Posłował ná Seym Roku 1633, y z tamtad deputowany był do opatrzenia prowiantow, VVoysku ná Ukraínie będącemu *Constit: fol. 15:* Y Ludwik Woyski Chetmski człowiek Rycerski: wspomina go *Konstytucya Roku 1662. fol. 39.* Siostrá ich z Staniławem Węglińskim Sędzia Chetmskim znowiona. Michał Podkomorzy Lubelski, którego z Druszkiewiczowny Syn Kázimierz Podkomorzy Chetmski. Dom ten od Rościszewskich dzielnicę swoię ciągnie.

BĄGIENSKI herbu Sępówron. w Woiewodztwie Mazowieckim. Práprocki świadczy, że się przedtym z Wąsów pisałi, áleć teraz, iuż się niektorzy z nich z Bągienie pisza. Adam Woyski Ziemi Łomżyński Roku 1632. Jan z Ziemi Ciechanowskiej, Iákub z Łomżyńskiej, Paweł,

z Czer-

z Czarskiej, Stanisław z Woiewodztwa Káliskiego, Kázimierz z Płockiego Roku 1697. podpisali Elekcyę Krolow Polskich. Sálomea Bagnieńska Profeska klasztoru Sadeckiego roku 1700.

BAGNIEWSKI herbu Bawół. To jest Bawola głową takim kształtem iak w Herbie Wieniawá albo Pomian: tylko że ani pierścienia w nozdrzach uniey nie máłz, ani mieczá przez głowę. W Chelmińskim Woiewodztwie pamiętne ich nádobro Oyczyzny przystugi. Paprocki y Okolski o nich zámilczal. Rok 1643. Stanisławá widział Bagniewskiego, Przeorá Konwentu Oliwskiego Zákonu S. Bernárdá; równie się w nim y Zákonna pobożność, y nie pospolita nauka wydawały, które mu też do tego pomogły, że go Opat swoy, na Synod Prowincyalny Warszawski, w tymże roku, aby tam osobę jego zastąpił, wysłał. *Constit: Synod: fol. 4.* Bliższe lata, to jest w roku 1699, Michała, Krysztofa, y Marcina Miecznika Infantzkiego głószá; z których ostatni z Woiewodztwa Chelmińskiego przydany był ad Confilia Marzátkowi Konfederacyi Sandomirskiej 1704. *Ażá Confederat.* Bartłomiej Choraży Michałowski, y Marzatek Trybunału Koronnego Roku 1722, á temi czasy, gdy to piszę, Kasztelan Elbląski. Bagniewská była zá Jerzym Sartawskim.

BAHRYSKI w Woiewodztwie Kiiowskim, których Przodek Stefan Bahryński Setnik Kozácki dla męstwá y odwági nobilitowány w Roku 1676.

BAIECKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisáł. Baiecki Teofil Marzatek Lidzki Posel ná Seym Coronationis Janá III. w Roku 1676, z támtąd Kommissarz deputowány, do rewizyi przywileiow Xiażęcia Kurlandzkiego ná Piltyńska Ziemię. *Constitut: fol: 32* Baiewski Lesko Ziemianin Wołyński w Metryce VVolyńskiej Roku 1528.

BAIERSKI herbu Fogelwánder. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisáł. Starożytny to Dom w Prusiech: bo *Historia Polono Pruthen: Possellii fol: 628* ielczce w Roku 1477 kládzie Jána Baierskiego VVoiewodę Pomorskiego. Łukasz Paprocki *laski cudowne fol: 57*, wspomina Baierskiego, który się był dożywotnie złączyl z Maryanna Łosiówná. Alexander z Baierza, (bo się ztad wszyscy piszá) Posel ná Seym z Woiewodztwá Chelmińskiego Roku 1663, Syn iego Mikołáy posłuiac także ná Seym Roku 1697, Deputatem był *ad Pačá Conventa* Augusta II, które podpisał. *Constitut: fol: 24.* Fránciszek Sędzia Michałowski, Deputat ná Trybunał Koronny Roku 1722.

BAIR. O tych ani Paprocki ani Okolski nie mógl wiedzieć. Jędrzey Ignácy, w różnych ięzykách, y obyczaiach wypolerowány, Morfztynowi Podskarbiemu Koronnemu, wierna usługa y zkrętnym przemyślem zálecony, w nádrodę prác swoich Pisarzem náwyższym skárbowym uczczony, w rychle potym między Synów Koronnych policzony, zprzyściágl się w dożywotnia przyziáźń, z Euphrozyna Grátowná, y podpisał Elekcyá Janá III.

BAK herbu Zadora. Ci od Gory Bakowey názwani Bakámi. Pierwszy tego názwiská Author, Piotr Láncoroński dziedzic ná Bakowey Gorze, w Roku 1570: którego Syn Wálentyn Choraży Podolski, ále o nich obszerniey mowić się będzie pod Láncorońskimi.

BAKA. Wielkiego Xięstwa Litewskiego Obywátel, luboć o nich ták Paprocki,

cki, jako y Okolski zámilezał. Z tych Bazyli Baká Władyka Chetm-
ski mał pobożny Roku 1546. *Sufszą w Cudach Chetmskich.* Michał Baká
Podstarości Mściłowski podpisał Elekeya Władysława IV Krola, Ro-
ku 1632, aż Trocki Jan y Jerzy. Elekeya zaś Janá Kázimierzá, Jan Ká-
zimierz Podczászny Trocki, luboć go już nie Baká, ale Baha pisał: A-
dám y Samuel Stolnik Smoleński ztegoż: tak iednak rozumiem, że to ie-
denże Dom Baká y Baha. Y owszem tychże samych, już temi czasy
zdami się Bakánowskiemi zowia. Tak czytam Janá Bakánowskiego
Horodniczego Nowogrodzkiego, który z tegoż Woiewodztwá, przy-
dany był *ad Confilia* Marszałkowi Konfederacyi Sandomirskiej Roku
1704. Alexander zaś podpisał ia. Tenże, czyli infzy tegoż Imienia De-
putatem był Trybunatu Koronnego, z V Woiewodztwá Brzeskiego
Kuiawskiego Roku 1703. Bazyli Podstoli Smoleński roku 1704.

BAKOWIECKI herbu Wukry. Mokosiewicz y Deniszkow, kilka wickámi prze-
wlezione záslugi, w Dom Bákowieckich y ze krewia oraz zpłynęły, ile
iednegoż z niemi udziału, y szczepu płonki. Z tych Jozef Mokosiey
dziedzic ná Bakowcach pierwszy názwany Bákowiecki. Iozef Episcop
Włodzimirski y Brześciański, ná Dworze Zygmunta III. lat sześćnásćcie
Sekretański urząd z pochwátą zprawował, Skárbnikiem potym Wołyń-
skim będąc, żeby był sobie Niebo, tym pewniey uskarbił; wśzystkie
nádziecie podeptawszy, świat porzucił; á w Zakonnym życiu mńakuiac,
obráł sobie być wzgardzonym w Domu Bożym; átoli iednak y w cieniu
klasztornym, nie utulił się przed ścigaiacemi godnościami głęboká pokorá;
bo náprzód Archimandrytá Zydyczyński od Krola, á w krotce Wlá-
dyka Włodzimirskim wyniesiony, nietylko, że obciążone wielkimi
długami dobrá, swoim wáśnym kosztem z Zydyczyńskiego Manásteru
oswobodził, ale tez y Katedrę swoię, zámkiem y wałami tak opasał,
że w Roku 1653, gdy Tatarowie do Włodzimierzá, zacieklzy się, ogniem
go w popiół palic chcieli, wypadłszy z okopow, coś niewiele ludzi, y
nieprzyjaciela wystraszyli, y pożar wygasiłi: umarł ten przezáczny
mał Roku 1655, ktorego roku żył ieszcze Benedykt Mokosiey Archi-
mandrytá Zydyczyński. *Kazanie na pogrzebie Iozefa, Stefanowskiego Zá-
konu Káznodziejsk:* Łukáš z Wołyńskim Woiewodztwem pisał się ná
Elekeya Jana III.

BAKOWSKI herbu Gryf. O tych áni Paprocki, ani Okolski nie pisał. Piotr
z Bakowca Podsedek Krákowski w Roku 1410: *u Nakielsk: w Miechov:*
fol: 383. Wálentego y meśtwem ná woynach Moskiewskich, y Chrze-
ścianiska szczodrota ná Boga sławnego, śmiertelny we Lwowie, kedy
zpoczywá, grobiłzyn głosi, umarł Roku 1617. *Starowolski in monum:* Pa-
weł wstąpiwszy do Zakonu Soc: JFSU, ósmdzieśiat lát y pięć życia
swego przepędziwszy, poszedł po koronę Roku 1647: ozdobił Zákon
nász, nietylko wytworna náuka, ale y cnota nie pólipolita, z ta oświa-
tobliwosci swoiey opinia, że gdy Collegium Káliskie, w krotce po iego
ześciu zágorzało, że się w popiół nie zpáliło; iego záslugom przed Bo-
giem, wśzystcy przypisowali iednostáynie. Nowicyat nász Krákowski,
między swoich policzył go Dobrodzieiow, który go ná samym weyściu
do Zakonu Roku 1602, pewna summá w potrzebie ciężkiey ráutowáł.
Hist: Coll. Califf: & Cracov: Domús: Probat: Krysztof Dziekan Chetmski,
Sekre-

Sekretarz Krolewski, Deputat na Trybunał Koronny Roku 1613, a w Roku 1631. uproszony do kompozycji pewnych kollizyi *inter Statum Ecclesiasticum & Seculare*, stawil się y z sławą swoią, y z prągnięciem maż pokoiu, iako y na Synod Prowincyalny Wárszawski Roku 1643. *Constit. Synod. fol. 3.* Ze był tego herbu, świadczą Elogia, iego pobożności po różnych mieyscach przypisane. Woyciech Pifarz Grodzki Przedecki w Łęczyckim Roku 1674. Woyciech w Woiewodztwie Sieradzkim, Thomasz w Sandomirskim Elekcyą podpisał Augusta II. Teraz *in Societate IESU* Apostolski Miffyonarz w Chinach Bakowski tego Domu, ktorego brat rodzony y dwie siostry mieszkają się w Sieradzkim.

Bakowski Herbu Rys.



Jest Rys w prawa stronę tarczy bieżący z szczytu y głowa zkręcona, iak gdyby wtył poglądał, obzieraiać się, Korona na głowie iego, nad hełmem trzy Lilie, z których srzednia trochę wyższa nad insze, a w srzedku trzcinki na ktorej stoi srzednia lilja, gwiazda o sześciu graniach, czyli promieniach, tym kształtem iako tu widzisz: luboć na innym mieyscu widziałem, że się trzy lilie, iako trzy gwoździe końcami do kupy zchodziły, czyli raczey trzcinkami. Podobny temu herb znaydziesz w Kościele Pelplńskim OO. Cysterfów, na marmurowym nadgrobkku wyryty, Eleonory de Langnau żony Adryana Rembowskiego: to jest Rysia, tylko bez Korony, y bez szczytu zkręconey, na hełmie także trzy lilie: położony ten nadgrobek, w roku 1649. O początkach tego herbu, nigdzie nie doczytać nie mogł, to tylko wiem, że się Jackowscy y Bakowscy w Prusiech nim pieczętują.

Paprocki y Okolki, o nich ani namienia. Sa zaś z Lemburskiego Powiatu, w Pomorskim Woiewodztwie, luboć temi czasy niektorzy z nich, już w Mazowieckim osiedli. Jedenże Dom z Jackowskiemi, ale Bakowskich imienia od Bakowa do nas nabyli, y lubo zrazu pisali się Jac-

kowskiemi z Bakowa, potym jednak kolo roku 1590 iuż Bakowskiemi zawołani: bo w tym roku czytam Krysztofa Bakowskiego, albo Jackowłkiego. *Panegyryk Saleckiego Łzy żałobney Minerwy Biskupa Kamińskiego* (imienia iednak iego nie potożył) Przodka tej Familii sławi, fundacya Kartuzow blisko Gdańska od siebie zaczęta, pamiętnego. W przeszłym zaś wieku ci kwitneli.

Jan Choraży Malborski, Starosta Kiszewski, ktore Starostwo, lubo dawno zaległa summa przywiązane, w tym Domu zawsze chodziło, atoli on, z samey miłości ku dobru Oyczyzny, wszystkich swoich do niego pretensyi dobrowolnie na Seymie 1616 ułtąpił: za co, wdzięczna Rzeczpospolita, dożywotnie trzymać go mu pozwoliła. Do Pogranicznych kontrowerfyi, między Pomerania Koronna, y Xiazeca ulpokoienia uproszony. *Constit. f. 16 & 20, 1616.* iako naylepiey mógł, przyśłużył się Oyczyźnie. Y na Boga nie mniej się szczerdym pokazał, Collegio Gdańskiemu Societatis JESU, na erekcyi Kościoła Szotlandzkiego, pięć tysięcy hoyna ręka wysypał; a żona iego tenże sam Dom Boży, w piękny y Pański apparat przyśtroila. Była to Dorota Zalińska, corka Macieja Kasztelana Gdańskiego z Kościanki urodzona, białagłowa rozładku wielkiego y ludzkości. Żyła z nim bez potomnie: a po iego śmierci powtorzyła małżeńskie związki, z Konarskim Woiewoda Malborskim. *Historia Collegii Gedanensis 1616. y MS. Konopatscianum pod Zaliński. Duryew. f. 45.* Umarł ten Jan, nie mniej cnota, iak urodzeniem zalecony. *P. Argentus de rebus Soc. f. 395.* Bakowski Piotr, brat rodzonym Jana Chorażego Malborskiego: po trzykroć go (ile się doczytać mogę) zgromadzona na walne Seymy, Połsem widziała Polska, raz w roku 1613, drugi raz w roku 1628, trzeci raz w roku 1631, zład uważając w nim, y gładkiey wymowy biegłość, y publicznych obrad zdrowie, y bez zakatu sprawiedliwość, za każdym razem, rowny enocie iego nie nadwężoney, Deputacyi Trybunatu Radomskiego ciężar włożyła. *Constit. 1613, fol. 8, 1628, f. 5, 1631, f. 14.* tam kiedy się z niezmiennym przy Bogu y prawdzie statkiem stawił, w Koronnym potym Trybunale, summenia naymniej nie uszczerbił. Żyć przeżył 1640, z Dziatwiskiey potomstwo zostawiwszy. *MS. Konopatscianum:* po ktorey przybrał był sobie, w dożywotnia przyjaźń, Izabelle Zalińska, Samuela Wojewody Malborskiego corke, ktora mu na dowod nieumieraiącey żżyciem miłości, nadgróbek w Lubawie wystawiła. *Starowolski in Monumentis.* Córka iego była za Jerzym Sartawskim. Z Bakowa Mikołay Sędzia Ziemi Malborski (podobno Syn Piotra, o którym się dopiero mowilo) umarł w roku 1668. Zona iego Katarzyna Stolińska. *Monim; Refid: Mariebur.*

Bakowski z Bakowa Krysztof, Podkomorzy Pomorski, brat rodzony Piotra y Jana, na dworze Krolewskim młodsze lata pedzac, do wlystkich w Oyczyźnie funkcyi, nie bez pochwaty sposobil się *MS. Konopatscianum.* Jeszcze go Podkomorzym w roku 1622 kładzie. *Historia Pol. Pruth: fol. 634.* Złaczył się był z Radzieiowska Sioltra rodzona Woiewody Łeczyckiego, z ktorey Córka, naprzod za Mikołaja (Czapskiego zdami się) wydana, potym za Jeremiasza Dębińskiego. Zwłoki ciała tego Krysztofa, w Chełmnie złożone, y marmurowym nadgrobkim przyciśnione w roku 1653. *MS. Konopatsc.* Alexander z Bakowa Hrabia z Nostyc, czy z Nostwie, brat stryieczny Jana, Piotra, y Kry-

Kryzstofa; Deputat na Trybunał Koronny 1620 z Pomorskiego, z Wiesiołowskiej Katarzyny, siostry Kasztelana Elbląskiego, Córki dwie Alexandrę y Zophia Annę, y tyleż synów, Ludwika y Jana Ignacego na świat wydał. W Toruńskim u S. Jana Kościele pochowany, ostatniego dnia oczekiwą, y z żoną swoją, czego świadkiem jest kamień grobowy marmurowy w roku 1663 położony. *MS. Konopaitse.* Ludwik Podwojewódzcy Malborski, syn Alexandra, podpisał się z tym tytułem na Elekcya Jana Kazimierza Krola w roku 1648, y z bratem swoim.

Bakowski Jan Ignacy, naprzód Podkomorzy Chełmiński, dalej Woiewoda Pomorski, Podskarbi Ziem Pruskich, Brodnicki, Skarżewski, Borzechowski Starosta, na koniec Woiewoda Malborski; syn także Alexandra. W Kijporku, pod tytułem S. Duchą, rezydencya OO. Reformatom 1685 fundował, otrzymawszy na to konsens od Rzeczypospolitey, Konstytucya Koronna obwarowany w roku 1678, *fol. 26. Catalog: Conventuum Reformat: a* przedtym w roku 1666 w Gdańsku, pod tytułem S. Antoniego Padewskiego tymże OO. Reformatom, zgruntu y Kościół y Klasztor wyłtawil, swoiey na Boga szczodroblivosti nie umieraiaca pamiatkę. Collegium też Gdańskie Soc. JESU, iako iego dobroczynna ręka żyło, tak y teraz zniekrzepnaca nigdy ku swemu Dobrodzieciowi tchnie wdzięczności. Znamienite iego Oczyszczenie przyślugi, kiedy iey swobody, dowcipnym przemysłem, y wolnym ięzykiem bronił, ktorego mu nigdy żadna prywatna nie płaćta; trzy razy na walne Seymy posłuiac, w roku 1659, 1661, 1662. Zkąd upewniona onie nadwerezoney iego ku sobie życzliwości Rzeczpospolita, na różne, ale y trudne narażala go transakcye, iako wposelstwie do Cara Moskiewskiego, na rekognicya pretenzyi Kurfistrza Brandeburskiego do Elblaga, *Constit: 1678, fol. 12,* do zapłaty woysku. *Constit: 1676, fol. 16,* do rozporządzenia Ekonomii Malborskiej. *Constit: 1661, fol. 12,* do pisania informacyi na pewna Kommissya. *Constit: 1662, fol. 15,* ale naybardziej kiedy go Kommissarzem deputowała do oddania Pannom Zakonnym Kościoła S. Jakuba w Toruniu, ktory iuż była herezya osiadla. *Constit: 1667, f. 39.* Popisała się tam pięknie iego ku Bogu żarliwość, ktora mu Oyczyzna krzesłami, Bog Korona wniebie, iak nadzieię mamy, slowicie nadgrodził. Dwa razy kontrakty Matżeńskie ponawiał, pierwsze z Elzbieta Czeszewska, ta mu corke iedną, y dwóch synów, Stanisława y Jacka powiła, drugie z Cecylią, *P. Młodzian: ded: libr. Medit:* czyli raczey z Konstancya Anną Dönhoffówna. *Elert Concio Wety.*

Bakowski Stanisław Ignacy Podkomorzy Chełmiński, syn Jana Ignacego Woiewody Malborskiego Posel na Seym Koronacyi Augusta II. Krola 1697, kedy *Confirmationem Jurium Gentium* podpisał. *Constit: fol. 11,* y w roku 1699, a przedtym y na Konwokacya generalna Warszawska w roku 1696, gdzie zwyczajna Konfederacya ręka swoia utwierdził. Jacek drugi syn Jana Ignacego, Woiewody Malborskiego: z Jackowskiy żony, czterech czy pięciu synów iego ieszcze dziś żyje: z ktorych ieden Jozef życzcie poświęcił Bogu w Zakonie naszym. Franciszek Stanisława y Jacka brat Stryieczny rodzony, znać Ludwika Podwojewódzkiego Malborskiego syn 1673. Bakowskiego Jana Podkomorzego

Chelminskiego w roku 1687, wspomina *Historia Collegii Gedanensis S. J.* Bakowska Matka Miroslawa Konarskiego Podkomorzego Malborskiego. *MS. Konopatscianum.*

BAKRYNOWSKI, albo *Bahrynowski*, herbu *Leliwa*. Z Xiążat Ruskich od Włodzimierza Jedynowładcy Ruskiego, niektorzy ich początki zasiągają w dalszej linii od Michała, który się Xiążęciem Druckim pisać począł. Bahrynowice od których się zowią w Woiewodztwie Kiiowskim, w Powiecie Zytomirskim leżą. Temi czasy w Zakonie S. Dominika kwitnął Bakrynowski, Doktor y Przeor Konwentu Łuckiego.

BAL herbu *Gozdawa*. Ze z Gotow y imię, y originem Domu swego zabrali, przed stem lat y więcej do druku podał *Sarnici lib. 4.* czego żeby poparł, Balte Xiążęcia Gotskiego wspomina, z ktorego imienia, iak bliskie podobieństwo do Balow, kto nie widzi. *Procopius też lib. 1.* w swoiey historyi w roku 1533 pisze, że Balas, wielkiego męstwa Pułkownik w Woytku Justyniana Cesarza, sześciuset Masagetom, albo Słowakom, przeciwko Wandalom regimentował. Baltow także Familia nad morzem Bałtyckim, dawnemu wieki zastrzała, czytaj u Historykow. Cożkolwiek bądź to pewna, że ten Dom w Polsce nalezey starodawny; bo y *Nakielski w Miechowii fol. 369*, na Liście Jana Tęczyńskiego, Kasztelana Krakowskiego *inter presentes*, wypisał Mściuga z Balowa Burgrabiego Krakowskiego w roku 1401: luboć się potym pisać poczęli z Nowogotańca, gdy Mikołay Bal pojął Zdowka dziedziczkę tych dobr, aż też się potym y z Oczwi, y z Szredni tytułowali.

Jan z Nowogotańca Stolnik Sanocki, ktorego synow piaciu. Michał, ten w wielkich respektach będąc u Krola Kazimierza, dla swojej we wszystkich procederach dzielności, ktorey nie skape dał dowody w różnych legacyach do postronnych Monarchow podiętych, w nie mnieyszey nadziei, oprzyrztych na wysoke godności sukcesach, świat sobie zmierzył, do Zakonu S. Franciszka Ordyn: Min: de Observan: od S. Jana Kapistrana przyięty, tak wkrótce wświetych cnotach postąpił, że go ledwo na ten czas Dyakona, do Czech, na nawrocenie Husytow wysłało posłuszeństwo; rozpaśnany na wszystkie niecnoty Herezyi, wlaśnie się stawiał po Apostolku, iednych w wierze utwierdzając, drugich z drogi nieprawości zprowadzając: czym tak na siebie rozwioztych ludzi zaostrzył nienawisci, że mu y na życie iego siła bezbożność stawiała, za zbawienne napomnienia, kontemprami, za miłość złością, za słowo Boskie biciem płacać. Kapłanem potym poświęcony, gdy mu dla życia przykladnego Arcybiskupstwo Praskie ofiarowano, też umysłu wspaniałością, która raz idąc do Zakonu, podeptał czekające się dygnitarstwa y Palliuszem wzgardził. Prowincyi iednak Polskiej, lubo poniewolnie rzady przyjąwszy, po trzykroć, łaskawością y niepracowanym pieczętowaniem, którym chciał każdemu zbraci dogodzić, tak sobie ujął ich serca, że go statecznie kochali wszyscy. Konwent Samborski, swoia industryą w rzeczy doczesne należycie opatrzył; Konwentowi Bydgoskiemu, za konsensem Kazimierza Krola, za dozorem Zbigniewa Oleśnickiego miejsce naznaczył, na koniec y laty y praca, y długa niemoca zwalony, pełen zasług świat w Krakowie pożegnał w roku 1495. *Vadingus in Annal: Minorum tom. 6. n. 28, 1475, & 1480, n. 31. & 1. 7. & 1481, n. 16*, luboć tenże Author wyżey o nim napisał, że roku 1475.

Maciej Kafztelan Sanocki, z tym tytułem podpisał List Alexandra Krola dany Miałtu Lwowskiemu roku 1506, a przedtym Podkomorzy Sanocki, drugi syn Stolnika, siostra jego z Mikołaiem Ulińskim zmwiona. Mikołaj trzeci syn, z Pifarza Ziemińskiego Sanockiego, Podkomorzym tamże zawołany roku 1526, o czym czytałem List Zygmunta I. in *MS. Petricovien*: którego potomstwo Stanisław teyże Ziemi Podkomorzy w roku 1550, y Jerzy, którego corka iedynaczka Odnowska. Samuel podobno syn Stanisława, z Dymitrem Moskiewskim Carem zmyślonym w Moskwie poległ. *Petricius lib. 2. Hist. Moscov. Orichovig dialog: 4. de Execur*: o tym Domu namienia, że się był nowinek Genewęńskich chwycił.

Piotr Podkomorzy Sanocki, z Hoczwi, dziedzic na Balogrodzie, syn Stanisława także Podkomorzego. Ktorych się w Oyczyźnie z Heretyckich rodziców urodzony, napil błędow; w cudzych kraiach pozbył: z Grzegorzem albowiem de Valentia y z X. Grefserem Doktorami Soc: JESU, poufalej konwersuiac, od nich na bity famey prawdy wykierowany gościniec. *Ciebocki l. 2. Alloc. Ofec*: Tey łaski pamiętny, nie tylko, że nam nieodmiennie zprzysiał, ale też y Collegii Krocieńskiego roku 1614 fundacyi, znaczne poczatki założył, Bibliotekę temuż oddawszy mieyscu. *Hist. Coll: Grosnen. S. J. Argentus de rebz Pol: c. 9, fol. 132, & 392*. Nie mnieysza dobroczynność świadczył się, y inszym sługom Boskim: w Sanoku Zakonnikom S. Franciszka po konflagracji, y kościół y klasztor niepospospolita sztuka wystawił: a gdzie indziej siła Domow Bożych, dość modna struktura, jego sumptem powstało. Większym ieszcze staraniem zabiegał koło przybytkow Boskich żywych, dla tego umyślnie Kapłana, Apostolskiego męża, zawsze u siebie chował, żeby był na Belkidzie y gorani zagęszczoney pułstyni, profit niebu uczynił pożądaný. W Ruskiej Religii Xięża, żeby byli Unii, y swemu Przemysłskiemu Palterzowi powolni we wszystkich dobrach swoich łagodnie wmoził: toż chciał wyperśwadować świętymi przemyśłami y żonie swoiey, była to Jadwiga Tarłowna Woiewodzanka Lubelska, Jana Corka, gdyby był mniej potrzebny zuporem wstyd, Heretyczce nie odradzał tego, na czym osnowa zbawienia zawisła. Balogrod miałteczko od imienia Domu swego założył. Kommissarz z Seymu roku 1611 do rozładzenia krzywd od pogranicza Węgierskiego *Constitut: 1611, fol. 7. Starowolski in Monumen*. Maż cnota y umiętnością, y roztropnością między pierwszemi. Z synow jego naystarszy, Stanisław; gdy mu włafna Matka, ile od wiary nalezey daleka, w dzień Wniebowzięcia Nayśw: Matki, broniła, żeby go był spowiedzia y Komunia uczcił, tak się tym zalterował, że też z tęj okazji, w maligę zapadłszy, tegoż dnia pobożne pragnienie swoje, śmiercią zapieczętował. Zostały się iednak dwie corki tego Piotra: jedna z nich Anna z Jerzym Drzewickim, ktorey nadgrobek z Kruświcy wypisał *Starowolski in Monumen*: druga z Belzeckim Alexandrem Stanisławem Woiewoda Podolskim zřeczona. Synow zaś czterech.

Samuel Choraży Przemysłski, syn Piotra Podkomorzego: wspominaia go Konstytucye roku 1637, *f. penult*. Stefan drugi syn, y on Podkomorzy Sanocki, a przedtym Choraży Przemysłski, zřaczył się był dożywnie, z Zophią Ośrowską, z ktorey potomstwo Jan, Stani-

flaw y Michał. *Krafuski in Regina Poloniae*. Adám trzeci syn Piotra, Choraży Przemyślski, Posel na Seym Koronacyi w roku 1633, ztamtad deputowany, do uprowiantowania, woyska naszego w Ukrainie leżacego, y na Trybunał Radomski. *Constit.* 1633, fol. 14, 21, y 55 na którym Seymie otrzymał wiecznemi czasy przywilej na zkład winny w Balogrodzie, dziedzicznym swoim niasteczku. Poiął Reginę z Konar Stupecka, Kasztelanę Radomska: tego Syn Stanisław Podkomorzy Sanocki, z Seymu 1670, y 1676, Kommissarz do uspokoienia pogranicznego od Węgier, *Constit.* fol. 27, & 31. Córka iego Agnieszka z Piotrem Firleiem Kasztelanem Kamienieckim zmwiona. Synowie zaś dway, Mikołaj y Jan, Mikołaj Stolnik Sanocki, którego z Leszczyński herbu Wręby, Sędzią Sanockiej, córka Mikołajowi Gołuchowskiemu zaręczona: syn Stefan w roku 1696 Pisarzem Grodzkim Sanockim umarł, bezpotomnie żyjąc z Stadnicka Kasztelanem Przemyślskim. Jan drugi syn Stanisława Podkomorzego, Sędzią Sanocki, z Tereszy Rabsztyński czterech synów zplodziwszy, to jest, Józefa który młodo umarł. Antoniego dzisiejszego Podkomorzego Sanockiego, a przedtym Czelnik Przemyślskiego Deputata kilka razy na Trybunał Koronny: z Heleny Rupniewskiej, która primo voto była za Alexandrem Drohoiewskim, Chorażcem Przemyślskim córka iego Elżbieta. Jana Podczaszego Trembowolskiego, żona iego Maryanna Drohoiewska Kasztelanem Czarniechowska. Ignacego dziedzica na Balogrodzie Starostę Taborowskiego, ten pierwszy związkiem poiał Tereszę Wasilewską Starościankę Narewską, pozostała wdowę po Wasilkowskim Łowczym Podolskim: drugim związkiem Andrazonę z Węgier. Jan czwarty syn Piotra Podkomorzego Sanockiego z Tarłowny, z bratem Samuellem cudze kraie zwiedziwszy z Seymu w roku 1627, Kommissarz do rozdawienia krzywd pogranicznych od Węgier. *Constit.* fol. 13, a w roku 1633 pod czas interregnum Posel na konwokacya.

Maciej Bal, brat rodzony Piotra Podkomorzego Sanockiego, umarł przed rokiem 1617, ale się od Kalwinskich błędów, żadną perswazyą, ani świętym braterskim przykładem nie dał odwieść: Piotr dziedzic na Szredniej Wsi, zdami się syn Macieja, albo Wauk, ostatni z tego Domu Heretyk, albowiem od Boga oświecony w roku 1667, do jedney się prawdziwey owczarni Chrystusowey wrocil, oraz y z synami swemi, Bogusławem, Janem y Stanisławem. Z tych Bogusław potomstwo, Michał który z Mokriska, Adam który z Ubyżowną weszli w kontrakty Matzęńskie.

BALABAN herbu Korczak. Y Oyczyznę naszą, y całą Europę, Rycerskimi dziećmi napełnili. Balabana Badere, woysk Tureckich najwyższego Hetmana w roku 1465, w Kroacji szczęśliwie wojuiącego, wspomina Rainaudus w *Historji Kościelney*. Skanderbegowi pamiętnemu tryumfatorowi, męstwem (wym, y chciwością sławy, zwycięzkie zbierali żniwo. Z Albanii potym, przyciśnieni iarzmem Tureckim, na złotey wolności swobodę, w Krolestwie naszym wyfiedszy, w Ruskich naprzód kraiach, a wkrótce y w Xięstwie Litewskim, y szabla y ięzykiem, y rada y siła, nienadwergżenia iey bronili. Pierwszy tu w tych kraiach osiadł Gedeon Bafaban Władyka Lwowski, y z bracia Arseńim także Władyka Lwowskim y Bazyliem: ten dobra pospolitego o-

chrą-

chraniając, zdrowia swego, na najcięższe nieprzyjacielskie sztychy nadstawiał: też odwaga serca służyli tej Ojczyźnie Synowie jego trzeci z Zółkiewskiy zplodzeni. Jan z Mieleskim Hetmanem pamiętny żołnierz, ale bezpotomny. Jerzy w Xięstwie Litewskim osiadłszy, zostawił potomstwo; Siostra jego Anna, z Jozefem Piotrowskim zręczona. Alexander trzeci syn Bazylego, Starosta Winnicki, Rohatyński, Trembowolski, Rotmistrz Krolewski, gdy pod Cecora wręcz się z Turkami zcina, y poki sił stawało, broni; mnostwem bardziey pogan, niż męstwem złamany, ręce w pęta podał; któremu potym, gdy się z nich uwolnił, Ojczyzna w rekompensę zaślug jego, ktorymi się od młodych lat wstawiał, dzieścię tysięcy z Skarbu Koronnego wyliczyć na okup kazała, przez Konstytucya w roku 1623, fol. 4, na ktorym Seymie Posłem będąc, uproszony Kommissarzem do rozporządzenia Zaporowskiego woyska *Constit. fol. 16, & 1631, fol. 28*, z Barbary Jarmolinskicy, Córki Iwana, zostawił synow, Jerzego y Alexandra. Trembowolski Zamek iemu powinien swoje restauracya. Jerzy Starosta Trembowolski Rotmistrz Krolewski, syn Alexandra, z bratem swoim Alexandrem do Włoch zażedzłszy, z Świętym się kościołem przez przyięta Unia pojednali. Ktoremuś z nich, nie lepiey szcześnie płużyło, niżeli Oycu, bo pod Korfuniem także się w niewola dostał. *Kochowski climact. 1, lib: 1. Pastor: 1. 1.*

Bałaban Alexander na Seymie Coronationis Jána III. Krola w roku 1676, do prerogatyw Rycerstwa Polskiego, tak w Koronie, iako y w Xięstwie Litewskim przypuszczony, za zgodnym całej Rzeczypospolitey konsensem, za promocyą znacznych jego nakładow, szczerze na wojnę Turecką wysypanych. *O czym Konstytucya folio 65 świadkiem.* Domyslał się, że go Bałabanowie do herbu swego przyieli.

BALAKIER. O tych ani Paprocki, ani Okolki nie pisał: Uniwersał jednak poborowy fol. 354, Balakiera Fiedora Pisarza Mozyrskiego, w teyże Ziemi, Poboręa fanowym naznaczył.

BALICKI herbu Ostoja, w Woiewodztwie Ruskim. Jacek z Balic Balicki, miał za soba Katarzynę Roguska w Ziemi Przemyślskiej, y z niey Córki dwie, jedna z nich żyła z Filonem Jałowickim, Sędzią Grodzkim Krzemienieckim, druga z Janem Gorzkowskim w roku 1647. Alexander w roku 1697.

BALICKI herbu Topor. Sendomirskiego Woiewodztwa ziemianie: po Węgrzech, Czechach y Koronie naszey, chwałę imienia swego roznieśli, która od lat prawie czterechset, cnotami swoimi, coraz w znaczniejsza krzewia. Początki swoje z Tęczyńskich zabrali; bo y Balice zakład się pisza, w domu Tęczyńskich przedtym dziedziczyły, y Paprocki z Przywilciu wypisał, Mikosaia z Balic Tęczyńskiego, Kasztelana Rądomskiego w roku 1447. Jedrzej z Balic w Węgierskim woysku zóld prowadząc w roku 1413, wspaniałym we wszystkich okazach Marszem pokazał, iak męźnie o Ojczyście granice, życie na placu Synowie Koronni kładli, kiedy y o cudze tak się Kawalersko zaltawiali. *Bielski f. 33.* Hynko z Balic, Turkow w Bulgaryi na głowę poraziwszy, zabrane w tej potyczce Chorągwie, w Budzynie w kościele Naysw: Matki powiesił w roku 1443. *Bielski. Cromer.* wszystkie swoje tryumfalne powodzenia, tej S. Pannie przypisuiac. JedENZE to zaś Dom Balickich y Hyn-

kow, o których imienia początkach, to nam Historycy podali, *Bielski*, *Cromer*, gdy albowiem w roku 1345, Toporczykowie poimali Hynka Pułkownika Czeskiego, od tego czasu Hynkami pospolitym głosem byli zawołani. Paweł Balicki w roku 1471, od Kazimierza Króla Posel do Czech na Sejm Elekcyi, aby był syna iego Władysława na tron Czeski zalecił. *Bielski fol. 453. Cromer lib. 27.* Piotr Kuchmistrz Koronny w roku 1483, podpisał List Kazimierza Króla, dany Miałtu Lwowskiemu. Rok 1531 Balickiego Rotmistrza mestwo u Obertyna w Wołoszech świata ogłosił. *Orichovius.* Stanisław y Prokop bracia rodzeni w roku 1550. Tych zaś czasów Jan z Krakowskiego, Kazimierz z Ziemi Nurskiej podpisywali Elekcyi Augusta II. Balicka była za Felicjanem Małem Sędzią Sieradzkim.

BALIKA. Izaiasz y Jerzy Purkufapowie, Szlachta Wołoska, zaśluzeni w Oyczyźnie naszey, wzięli w rekompensę od Rzeczypospolitey indygenat, w roku 1607, o czym Konfitytucya Seymowa *fol. 857*, toż namienia y *Okolski tom. 3. fol. 359.*

BALINSKI herbu Jasstrzebiec. W Sieradzkim gniazdo ich. Z Balina Balinski, Woyski Sandomirski: ten urodzony z Bużeńkiy, Podskarbiego Koronnego Corki, y pobożnością życia, y umiejętnością u wszystkich wzięty. Synów iego dwóch było, z tych ieden Podstarości Dobczycki, miał za sobą Konopnicka, Kasztelanę Spicimirską, z ktorey Corka Malgorzata, naprzód z Stanisławem Miakowskim, po nim z Mikołaiem Ligęzą żyła. Syn zaś iego Marcin umarł bezżenny. Michał Burgrabia Bobrownicki, Instygator Trybunału Piotrkowskiego w roku 1690. Dorota Xieni Zwierzyniecka pod Krakowem roku 1512, *Przywileie Miasta Krakowskiego.*

BALINSKI herbu Ogoneczyk. Bułatami ich kiedyś zwano w Woiewodztwie Kuiawskim. Adam Kasztelan Bydgoski, Starosta Kruświcki, w Tczewskiej batalii, z rotą swoją mężnie na nieprzyjaciół nacierał w roku 1577, z Inowrocławskiego potym Woiewodztwa posłował na Sejm w roku 1589, kedy y transakcy Bedzińska podpisał: tak gdy się y odwaga swoją y zdrowa rada Oyczyźnie zalecił, Kasztelania Bydgoska uczczony: pozał się tylko Boże, że tak piękne w nim przymioty zmazała herezya, ktorey zbor Toruński podpisał w roku 1595.

BALINSKI herbu Przofna. Jedneyże z Wilżeńskimi dzielnicy, w Prusiech y na Dobrzyńskiej Ziemi rozkrzewieni. Jan Balinski Woiewoda Pomorski, ktorego cnota, y wierność ku sobie, Król Kazimierz sówita płaca ubogacił, to *Okolski*, ale *Historia Posselii* Mikołaja mu imię daje. Jan Kasztelan Gdański, Podskarbi Ziem Pruskich, Ekonomii Malborskiej Administrator, Syn Woiewody; starością do ruiny nachylony Zamek Malborski dzwignął y restaurował: *Historia Posselii* w roku 1519, *fol. 631*, y 1530, *fol. 634*, za co w pewney summie, Krolewskie dobra Pripendorff, na Zufawach mnieyszych od Kazimierza Króla otrzymał, co mu Listem swoim, którym ia czytał *in MS. Petricovien.* Zygmunt I. utwierdził, który go też na różne Kommissye zażywał, kedy zawsze słuszną y dobro Oyczyzny, pierwszy u niego respekt miał, iako też y w ten czas, kiedy posłował na Sejm Warszawski z Woiewodztwa Malborskiego. *Historia Posselii fol. 418.* Na pięciu synów swoich, też

też ku Rzeczypospolitey chęć podzielił, to jest na Jakuba Podczaszego Dobrzyńskiego, o którym *Constit: 1590, fol. 604*. Jana wojennemi expedykami wstawionego. Wacława Piotra Kasztela na Krufwickiego, którego z Koludzkim Corka, za Sierakowskim Kasztelanem Łędzkim: y Stanisława Podczaszego Dobrzyńskiego. Był to najstarszy syn Jana Kasztelana Gdańskiego: od niego pięciu także synów zostało. Jerzy Sędzia Malborski. *Okolski*, ia go czytam *in MS: Konopatsc.* w roku 1613, Chorażym Malborskim, y na Domy Boskie łaskawie szczerdym: z Barbara Lokowna, umarł bezpotomny przed rokiem 1619. Jan w cudzych krajach żółd prowadząc, znaczną szarżą ozdobiony. Michał z Kuczborskiej potomstwem szczęśliwy. Paweł y Jakub w Polskim woysku z Zamojskim Hetmanem Moskwie filni. Z tych któryś po bracie Jerzym, był Sędzia Malborskim, y miał za soba Lichtyanownę, z której Synowie, Jan y Jakub Sadowi Malborscy, dobrą ich Węgier blisko Malborka. Stanisław Baliński Sadowy Malborski, roku 1671 umierając, ostatnią wolą swoją, Biblioteki Malborskiej nazwcy Rezydencyi znacnymi księgami przyczynił. *Histor: Kefid: Mariab:* Michał y Bartłomiej w roku 1697.

BALLUS. Z tych pierwsi, indygenat otrzymał w Koronie Polskiej Stefan Ballus w roku 1638. O czym Konstytucyą tegoż roku.

BANDINELLI. Franciszek y Mikołaj Bandinelli w komput Rycerstwa Polskiego policzeni na Sejmie Grodzieńskim roku 1726, o czym Konstytucyą tegoż roku.

BANDROWSKI herbu Sas. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał, sa zaś w Woiewodztwie Ruskim, z którego Jan podpisał Elekcyą Władysława IV. tego podobno wnuk Bazyli był Pisarzem Grodzkim Sanockim, z Konstantey Szawinskim, Kasztelanem Kruświckim z domu Chojnackim, miał syna Karola, y Corke Helenę za Zawadzkiem.

BANKOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Z Banczyce Klemens Podstoli Łęczycki w roku 1436 podpisał pokoy Brzeski u *Lasz:* w *Stat: f. 141*, a w roku 1496 Piotr z Banczyce, Sędzia Sieradzki, *Confirmat: Jurum Gent: Alexan: tra Kr:* Mikołaj y Alexander Bankowski z Podlaskiego, Elekcyą Władysława IV podpisał.

BARAN herb patrz Junosza.

BARANIECKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Stanisław miał za soba koto roku 1550. Katarzynę Stankowska, Dziedziczkę na Stankowie, Dołhyni, Morzynie, Faliszowie y Strzelkowie; Synow z nią dwóch, Jana y Stanisława, y Corke Jadwigę, za Stanisławem Orzechowskim, Pisarzem Przemyskim. Stefan zwiączył się z Domaniewską na Wołyniu.

BARANOWICZ. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Z Trockiego Woiewodztwa podpisał Elekcyą Władysława IV, Jozef Jelowski Baranowicz, y Kázimierz z Jełowego: z Ciechanowskiej zaś Ziemi Paweł. Jana III. Elekcyą Konstantyn Podstoli Lidzki, y Michał, z Lidzkiego Powiatu.

BARANOWSKI herbu Grzymała. Sandomirskie V Woiewodztwo początkow ich gniazdo, a boday nie Baranow nad V Wisła leżacy, z którego y podziś dzień się pisza. Jakub z Baranowa Podstoli Sandomirski podpisał pokoy Brzeski u *Lasz:* Roku 1436. w *Stat: fol. 141*. Stanisław Opat Tyniecki

cki Zakonu S. Benedykta, a przedtym Proboszcz Tuchowski, w kárności swoich, y pilny y mądry, y ná Boga szczodrze hojny. OO. Dominikanóm w Opatowcu, od swoich antecessorów ofadzoným, znacznie fundacyi przyczyniwłszy, Kościół Tyniecki, w apparát Kościelny przystroiwłszy, kláźtorne budynki, dawnościá nádwerężone odnowiwlży, siebie świętey wieczności zálecił. VVincenty náprzód Orłowski, potym y Tyniecki Opat, Stryia swego Stanisława Sukcessor, którego śladem idac, wszystkie o dobrá Kláźtorne, kłotnie ufácił, máż pokoju, w którym záśnáł Roku 1558. *Szczygieł in Tynec; fol. 97. y 100.* Piotr, Jan y Stanisław, ustawy Zjazdu Koprzywnickiego w Roku 1587. podpisali, *Constitut. fol. 427:* ostatniego z tych Stanisława Paprocki chwáli szczęście, w iednaniu braterskich serc, y koieniu rozerwanych sąsiedzkich dyssensyi, zostawił potomstwo. W Roku 1600. było dwóch bráci rodzonych, Woyciech *ktorego wspomina Konstyucya Roku 1602. fol. 805,* Woyłki Parczowski, z Zofii Ciecizewskiej Syn iego Kryštof: ponowił tenże Woyciech zwiázki Máżeńskie z Dorotą Podlęską. Y Zygmunt ná Baránowie Trześni y Malinach dziedzic: tego dwá Synowie Mikołay y Hieronim. Mikołay Stolnik Kiiowski Roku 1650, poiął Iadwigę Niemściankę, y z nią miał Syná Stanisława Podczaszego Lwowskiego, od ktorego z Anny Ofolińskiy Starościánki, Knyżyńskiéy Corká Joanná z Leonárdem Koniecpolskim Káźtelném Bráclawskim zmwioná. Stanisław Pifarz Ziemi Łomżyńskiéy, a podobno tenże sam Stanisław Podkomorzym Wiskim braterskiemi głóśami záwołany, w Roku 1641. z Seymu Kommissarzem uproszony, do uspokoienia kontrowersyi pogránicznych, między Xięstwem Mazowieckim, y Prusami Xiążecemi *Constitut. fol. 20:* żona iego Annibalowna Strocka, a zniey Corki Zofia z Albráchtém Roznem, druga z Samuelem Chrzászczem śluby Máżeńskie utwierdziły. Y w Káliskim tegoż Imienia herbowni Roku 1697. znaydowali się. Y ná Wołyniu z tych ieden miał zá sobá Wáliczyńską, Corká iego Ulánická. Y w Podgorzu: z tych ieden Stolnik Latyczowski, ktorego Syn Józef Podczasz Latyczowski Roku 1697, zláczył się z Wiktorýa Ołtrowská.

BARANOWSKI herbu *Jastrzębiec*. Baránów nad Góplem ieziorem leżacy, Imienia ich okázya. Woyciech Arcybiskup Gnieźniński y Prymas, ná Zygmunta Augusta dworze, pierwsze ślady dalszych swoich progresów polozył: Kántorem Gnieźnińskim, Scholastykiem Łeczyckim, y Sekretarzem Koronnym prędko urośł; a po Jánie Barankowskim, wszystkie się ná niego honory zláły, to jest, Biskupem Przemyślskim, Podkánclerzym koronným, Proboszczem Płockim, podwyżzył go Krol Stefan, dzwignelá promocyá Janá Zámoyskiego Kánclerza y Hetmaná. Ná tey funkeyi, z Pańskim się stawił animuszem ku Bogu; bo gdy z heretyczale miało, pewney swoiey sprawie nie dufaiac, procz pieniędzy y infzych bogatych upominków, obciążony wóz wybořnym winem podtykáło, żeby mu tylko, w interessie nie owżem sumnienným faworyzował, on gorliwa o honor Boski zelozýa zdięty, nie tylko nie z tego nie przyiáł, ále y tych, którzy cnoty iego lákoma korrupcýa doświadczali, zgromił. Dowiedziáwłszy się o tym wielkich umýłow, niemniejszy szacownik Krol Stefan, nie zkorumpowány przy súsztności statek, y pięknie zchwałił, y owę dobrowolná strátę, z swoich piw nic

lowicie

łowicie zaſtąpił. To w nim zdał ſię wielom, rzecz oſobliwſza, że lubo torenſ inſzych, bawiać ſię po Akademiach Włoſkich, Frąncuſkich y Niemieckich, przewoźney mądroſci, w młodſzey porze nie ſzukał, przecieź prywatna, ale uſilna aplikacya, w takiego mowcę powitał; że, czy w Senacie wotował, czy odtronu odpowiedział, do podziwienſia oczy na ſiebie, y ſercą inſzych kierował: mądrą, y iakoś powaga utemperowana, każda jego mowa; że na tenczas w Senacie Polſkim, ſkutecznego do wyperſwadowania Oratorów kſtałt, w nim ſię ſamym zdał prym trzymać. Znać to w tenczas było, gdy Zygmunta III, ſwieżo inaugurowanego do Korony Polſkiej u portu Gdańſkiego, od całego Kroleſtwa witał, y publiczne prawcy Elekcyi inſtrumenta do ręki oddał. Znać było, gdy temuż Krolowi za Oycem ſwoim do Szwecyi wybierać ſię zamyſlającemu, imprezę tę, z niemającym Oyczyzny pożytkiem, gruntownemi, całę obalił racyami, y do Polſki nazad, Pańſki powrot wykierował: ktorego y Rzeczypoſpolitey, Imieniem poſełſtwa do Janá Szwedzkiego Krola fortunnie zakończył. Po Pietrze Wollkim, Biſkupem Płockim deklárowany. A lubo Zamoyski na Seymie Wárſzawſkim Roku 1590, chciał to krzeſło z pieczęcią mnieyſza nad prawo Koronne pogodzić, atoli on wiedząc, że ſię tá liga, ani Krolowi, ani Prymaſowi Karnkowiſkiemu, ani inſzym Oyczyzny Synom, podobac nie miała, gwałtem ia y przeciwko woli Zamoyskiego rozerwał, y pieczęć oddał. Táki tedy od dworskich tumultow uſpokoiony, wſzyſtek ſię udał na pomnożenie czci Boſkiej, przez piętnaſcie lat, przez ktore na tym Biſkupſtwie ſiedział. Ze dobrego Paſterza na ſobie urząd noſił, pokazał; bo náprzód, albo ſam przez ſiebie, owę Dyecezya wizytował, albo gdy go intrygi publiczne trudniły, przez ſwoich Archidyakonow, od ktorych potym, pilney ſię informacyi domagał: á żeby był kárnoſci duchowney pewnieyſza utorował drogę, kilka Synodow złożył: Ktore y do Druku podał. Na Dekanaty, pierwſzy ſwoię Dyecezya podzielił. Seminarium na Klerykow bliſko dwudzieſtu, w Pułtuſku, pod Dyrekcyą PP. Societatis JEſU fundował, Plebania Krolewiecka y Folwárkiem Pakowo upoſażył, Biblioteka prowidował, rezydencya dla nich murowana doſć wspaniała y obłzerna ſwoim koſztem wynioſł: á Collegium tamże náſzego czwárta prawie część przyczynił, niź od pierwſzey ſwoiey fundacyi opátrzone zaſtał. Słáwy Zákonney, pamiętny w oczach caſey Rzeczypoſpolitey na Seymie Roku 1607. protektor: za co gdy mu náli z dziekczynieniem drogę zaſtąpili, odpowiedział, *Quid quid egi, minus laude veſtra egi.* Pałac tákże Biſkupom Płockim w Bartodzieiowicach wymurował, w Płocku zaczął: á sprzedawſzy pomnieyſze y rozwlekł niektóre wioſki, dobrá Grodeckie w Woiewodztwie Podláſkim z wielką Płockich Inſułatow wygoda kupił. Już był y drugi w Wárſzawie Pałac dla nich zaczął, grunta niektóre na niego zpląciwſzy y nowemi ſtrukturámi opafałwizy: atoli tę wola ſwoja publicznym konſenſem utwierdzona, odmienił potym, Arcybiskupom Gnieźnińſkim, wiecznym prawem, tę fabrykę ſwoię przyſtaczywſzy, ktora Sukceſſor jego na Prymaſoſtwie Jan Lipſki daleko okázalſza nákladem ſwoim pokazał. Słyſzał teiego, koło dobrá Koſcielne go zábiegi Rzym, y pochwałił; á gdy ſam ſię tam peregrynuiac ſláwił, od Klemenſa VIII, z ktorym niegdy, gdy w Polſzcze Papieſkim był Ablegatem, pod Imie-

niem Hyppolita Aldobrandyna Kardynała, żył poufale, mile przyeity, po Pańsku traktowany do znoszenia cięższych dla chwały Boskiej słów, goracey się zachęcił. Iakoż skrzętny tak w Kościele Bożym Pasterz, iako y pilny w Oyczyźnie Senátor; siła burzy na siebie, nieulekniomy wytrzymał. Po ześciu Stefaná Krola, tak sobie zaiatrzył serca malkontentów zrzadów pobożnego y madrego Pána, że blisko o konfuzya znaczna na Konwokacyi Warszawskiej nieprzyzedł. Staniłśław Kryski Woiewodá Mazowiecki y Starosta Płocki, dobr Ziemińskich dziedzic, wielka część gruntu w Gorznie wsi Biskupiey sobie przywłaszczył, czego gdy Baranowskiego Antecessorowie prawem dochodzili, y on zaczęta sprawę chciał kończyć; gniew takim impetem poburzoney Szlachty zaostrzył na siebie, że z Raciążkiego Seymiku Roku 1592 przed nim umyćć musiał; y ledwo potem za interpozycya godnych Senátorów, do komplancy na Seymie V Warszawskim przyszło. Ale y o kárność Kościelna rozwiozł bym był w nienawisći: przymawiali mu o zbytnia surowość, censurowáli w nim wytwórne do Duchownych Kánonów określenie, czego im y wielcy ludzie pomagáli, ále niewinnie. Nacyięż ząwśze temu, co pierwszy łód łámie. To pewna, że w całym życiu swoim y statecznie poważnym, y gdzie było trzeba szczodrym, y niezmyślenie pobożnym wszyłcy go dobrzy sádzili. Naymilsza do ukontentowania ięgo zabawa Kłiag czytanie, osobliwie Pisma S: Concilium Trydeńskie, y Wizytacyi S: Károla Borromeusza. To też w nim szczegulnie uważano, że gdy kogo łagodnymi sposóbbami popráwić niemogac, Klatwá Kościelna obłóżył, y Niebo samo, te censury ięgo approbować się zdáło; bo tacy, áłbo roku całego niedożyłszy, gwałtowna zchodzili śmiercia, áłbo ciężkim przypadkiem ściśnieni ięczac, przyznawali swoim nieszczęściem wyuczeni, iak niebezpieczna Matki Kościółá nieśłuchać. W Roku potym 1607. na Kutawskie z Plockiego przeniesiony, naypierwey od Synodu Dycezańskiego poczał, na którym wiele, zącznie y madrze postanowił. W Wolborzu trunkow pod noc przedawać, chyba gościńnym ludziom zakazał. Niewstyd, áłbo podeyrzanych o niego ludzi, tamże precz rugował, chcąc y miejsce świętym uczynić gdzie sam mieszkał: atoli tegoż Roku na Arcybiskupstwo nominowany, w następującym od Pawła V. potwierdzony wiechał, y w naywyżey godności tegoż ząwśze ku Bogu umyślu co y przedtym. Gdy Kościół Katedralny Gnieźnieński przypadkowym ogniem pogorzał, zaraz go y restaurować y pokrywać poczał. W Unieiówie, Łyskówicach, Chrosiaie, dla Koronnych Prymasów wczesney rezydencyi pałáce postawił; á w Skwierniewicach, gdy z ięgo hoyności murowany powstaie, śmierć przerwała wzrost dalszy w roku 1615. życia 66. Siedział lat 7. Pochowany w Káplicy Gnieźnieńskiej od siebie z fundamentów wywiedzioney, która między inłzemi naypiękniey ozdobił, marmurém y miedziá pokrył, czynłzem y Kápłanami opatrzył. *Pisali o nim Łubieński in Monit. Gener: Łubieński in Vitis Episc: Ploc: Damał: in Vitis Episc: Vladisl: Idem in Vitis Archiep: Gnes: Fridericus Barfscius S. J. in prae: ad tom: 2. suarum Conc: Synodus Plocie celebr: Anno 1593. & impressa. Starowol: in Monum: Papr: sub Jasłrzbic, Okolski ibidem.*

Jędrzey Kąsztelan Ciechanowski; brat Woyciecha Arcybiskupa, którego z Doroty Fredrowny, Córki Jana Fredrą Kąsztelana Przemyskiego, Córka dostała się Mikołajowi Mielżyńskiemu Stolnikowi Kąlskiemu: Z teyże dway Synowie. Jan Starosta Czorszyński y Prąśnicki, a drugi Jędrzey, Proboszczem Łowickim Kanonikiem Gnieźnieńskim y Krakowskim od Stryia swego uczyniony, a od Pawła V, gdy był w Rzymie, Kantorem Poznańskim ogłoszony, z tamtad powrociwszy, w osnaftym Roku życia swego, od Zygmunta III. Sekretarzem Koronnym deklarowany, gdy się tak chciwie do niego honory ciśnieły, śmierć im prędką rzuciła tamę, grobowy kámién, pod który złożony w Krakowie u S. Piotra Roku 1631. *Starowol: in Monum: Constitut: Anno 1623. fol. 9, & 1627. fol. 8.* Maciey Kąsztelan Biechowski, z Katarzyny Woynowskiy zptódził trzech Synow, Janá, Olbrychta, y Máciecia. Jan Woiewoda Sieradzki, Starosta Nowomieyski y Przedborski, po trzykroć z Seymu Kommissarzem do pogranicznych od Slaska krzywd uproszony. *Constit: Anno 1627. fol. 13. y 1629. fol. 16. y 1631. fol. 26.* Zoná iego Maryanna Pieniązkowná dziedziczka ná Marcinkowicach, Cześnikowná Krakowská, z niey Syn Stanisław Kąsztelan Wiiski, tego zaś Syn Mikolay y Córka Zofia zá Stefanem Oborskim Starosta Liwskim. Olbrycht Kąsztelan Kámiński, zóna Męcińska, był Posłem ná Seym Roku 1613, zkad wyprawiony ná rozerwanie, związanych ná zgubę Oyczyny chorągwi *Constitut: fol. 6.* żył ieszcze Roku 1632. Ludwik z Marcinkowic podpisał Elekcyá Augusta II.

BARANOWSKI herbu Łódzia. w Wielkiej Polsce. Woyciech urodzeniem y mestwem znaczny, lubo Sakramentu pokuty, nigdy nie opuśczał, przecież powatpiwiał o obecności Chrystusowey, pod osobámi chleba y wina, zdaleká miał Ołtarzowe tájemnice. X. Káspér Nahajus S. J. długo się z nim pasował, żeby był owe watpliwości wybił; ale gdy wszystkie rące pśonnie ubiegały, do modlitwy się zá niego rzucił, w tym ná Młza poszedłszy, ná ktorey też był przytomny y Woyciech; gdy według zwyczaju Ciało Pańskie, do góry wznosił; Bog, żeby był swoy Maieztat, przypadkami chleba utaiony wydał, trzema promieniami z nieba wysłkrzonemi objaśnił hostya, ale y na rozum niedowierzającego, taki blask rzucił, że nie mogąc lez utrzymać, y prawdę Kátolicka przeyrzał, y ná potym stał się icy oczywistym świadkiem. *Ex Vita P. Nabaji in Ms.*

BARANOWSKI herbu Osłóia. Od Jerzykowskich poszli: Stanisław albowiem Jerzykowski, pierwszy się z Baránowá Baranowskim piśać poczał, ktore Imię y Syn iego Marcin Piśarz Ziemiński Inowrocławski, potomności w dziedzictwie podał. Z tych Jan Putkownik Ordynacki w Roku 1690, ná Tatarow, bogatym plonem z Polski wydartym ojuczonych, pod Konstantynowem uderzył, y fczęśliwym Maršem część Jasyru, iuż był od drąpieczow odżykał, ale gdy Wildze w drugiej partyi z swoimi szwánkuiacemu, ná fukkurs przypadł, wszystek impet Táatarskiej potencji ná siebie oburzył, gdzie w półtorá tyśięcy swoich, dwunásta tyśięcy pogaństvá wzmocnione y sile, wystarczyć nie mogąc, postrzelony, y w niewola wzięty: z niey jednak wywikławszy się, ná zażalonego ferca folgę, Cześnikostwo Lwowskie wziął od Krola. Dobrá iego ná Pokuciu: Syn Antoni.

BARANOWSKI herbu *Przewóz* w Woiewodztwie Lubelskim. O tych ani Páprocki, ani Okolki nie pisał. Od Káskich swoje poczátki wzięli, z których jeden od dobr Baránowa poczał się pisać Baranowskim. Ian Stólnik Bráclawski y Alexander Roku 1632. Mikołay Soc: JESU, rzadzac Krasnostawskim Collegium żyć przeštał ná ziemi: iego znaczney szcudroblliwości Lubelskie Collegium doznało. Fránciszek y Mikołay z Ziemi Czerskiej, Jan z Ziemi Wárszawskiej podpisałi Elekcyá Augusta II.

BARANOWSKI herbu *Ráwicz*, w Woiewodztwie Krákovskim: z Rzeplina dystrynkcyá Domu swego kłáda. Z tych Jédzrey y Stanisław ieszcze za czasów Paprockiego, męltwé y umiejętnoścíá chwalebni. Stanisław miał za sobá Agnieszke Zbylitowska,

BARBEKUS. Gvilhelmowi Szláhcicowi Fráncuzkiemu, przez wiele lat w Polskim Woytku, w rózných kampaniach záslużonemu, Indygenat Rzeczpospolita pozwoliła, zá promocyá Janá Karola Chodkiewicza. O czym Konstytucyá Seymowa Roku 1607, fol. 851.

BARBOWSKI Jerzy Choraży Janá Bohuza, dla Rycerzkicy odwági, w nátarczywych woiennych opalách, wiele rázy doświadczoney między Synow Koronnych policzony przez Konstytucyá Seymowa Roku 1662. fol. 40.

BARCIKOWSKI herbu *Jasieńczyk*. Michał ná Barczykowie, y Stanisław z Woiewodztwá Płockiego, Alexander Sáfin z Lubelskiego, Fránciszek z Ziemi Łomżyńskicy podpisałi Elekcyá Augusta II. Barcikowska Janá Miakowskiego małżonka: á Collegium Soc: JESU Ráwskie, szczyci się łáskami Jadwigi Barcikowskicy: umarła Roku 1708. Stefan Bardzikowski tegoz herbu Burgrábia Owrucki w Kiiowskim Woiewodztwie temi czasý.

BARDSKI herbu *Szafor* w Wielkieypolszcze. Od Bardy Zamku imię Bardskich wywodzi Okolki, o ktorego defolacyi Kromerá l. 27, f. 91. świadkiem stawia, ale w księgách piątych swoiey historyi, o tym mowi Kromer, kiedy Przecláw albo Predysław Xiazę Czeskie, nád Nissá Rzeká, w koło kráy pustoszcac, Bardę Zámek y z ludzi, y z oręża ogołócony, bez żadnego odporu posiadł, á potym y w perzynę obrocił, za czasów Władysława Hermanna Xiazęcia Polskiego koło Roku tysiacznego setnego: przecięż tenże Okolki tom: 3. fol. 94. z Bielskim trzyma, że z Węgier do Polski nazzey herb Szafor y herbowni iego dopiero przed Jagiełłá na tron Polski wstępem, to iest koło Roku 1431. (ale y tu w Roku omyłka) záwitali: co trudno z pierwszym pogodzić. Lepiey tedy inni mowia, że z Krolestwá Węgierskiego z Familii Hrábiow ná Bardyowie tu do nas Bardscy przyszli, zá czasów Ludwiká Krola koło roku 1370. Z tych Okolski kłádzie Mściuga Woiewodá Poznańskim y Starostá Bydgoskim, roku iednak nie położył, u Łáskiego w Stat: fol. 141. podpisał ci w práwdzie Brzeski pokoy Mściug z Barczewa, ale nie ma tytułu. Miał być Władysławowi Jagiełłowi, z wielkich natúry przymiotow miły, z tad iednak naybardziey mu do ferca przypadł, że wpadaiaacych do Wielkieypolski Krzyżaków liczne siły, y fortunnie nie ráz łamał, y na sobie wstrzymał: świadkiem tego przywileý Kázimierza Krola, Synowi iego Macieiowi Koniuszemu Nadwornemu, Staroście takze Bydgoskiemu

skiemu dany w Piotrkowie Roku 1457, na którego Dworze ten Maciey, paniećemi obyczajami, przykładnym życiem, wiernością ku Macieftatowi, roztropnością w akcyach, wstawiał się nie mało. Floryan z z Wrześni Syn Macieia Kasztelan Łędzki, z Swidwy Szamotułskiego Kasztelana Kaliskiego Corki, Syna zostawił Macieia Stolnika Poznańskiego, któremu Anna Gośtyńska herbu Odrowaz Sędzianka Wieluńska trzech Synów powiła, to jest Krysztofa, którego dzielność w różnych okazyach, Zamoyskiemu dobrze doświadczona, y w potomkach jego, z Anny Mielżyńskiej Podkomorzanki Kaliskiej Siostry dwóch Kasztelanów Gnieźnieńskich dziedziczyła: bo krom Ładwigi Sobockiej Sędziny Ziemskiej Łęczyckiej Corki; Syn jego; Jedrzej, którego męstwo z Xiążciem Zbarskim, aż się o Moskiewską Stolicę oparło, pisał in Sociam vitæ Helenę Markowską od której Syn Woyciech. Łukasz drugi Syn Macieia Stolnika Poznańskiego, z Grudzieński Kasztelanki Miedzyrzyckiej dwóch miał Synów, Krysztofa Kánonika Poznańskiego, y Felicyana, ten pierwszym związkiem z Pogorzelską Starościanką Powidzką sterilis, z Wilczyńską potomstwo zostawił. Corką Łukasza, Maryanna, Jakuba Borzęckiego małżonka. Maciey Surrogator Poznański trzeci Syn Macieia Stolnika, powaga rozfadku, y biegleścią rzeczy, tak Koronie naszey zalecony, że go też do kompozycyi między Cezarzem y Krolestwem naszym przybrał w Roku 1591. Iego z Anny Opalińskiej Kasztelanki Rogozinskiej Corką *primo voto* Chobieniecką, *zdo* Broniewską Podkomorzyną Poznańską, Synów dwóch Maciey y Jan, z tych ostatni złączył się był dożywnie z Elżbieta Nizczyczką Woiewodzanką Betską, z której potomstwo Piotr y Maciey, w różnych przeciwko Gustawowi Krolowi Szwedzkemu kámpaniach, męźnie y z chwałą stawiający. W Roku 1697 z Woiewodztwem Poznańskim pisał się na Elekcya Augusta II, Łukasz, Antoni, Jan, Michał, Maciey y Mikołay.

BARDZINSKI herbu *Abdank*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Kwitna zaś w Woiewodztwie Inowrocławskim, od VVárzyckich swoje dzielność wzięli, od Bardzina nazwani Bardzinscy. Z tych było dwóch bráci Piotr bezpotomny, y Jan od którego Syn Marcin, tego zaś trzech Synów, Maciey, Stanisław y Jan. Maciey czterech Synów zostawił, Szymona, Pawła, Woyciecha, y Stefana, którego Corką z Maryanny Grzybowski, Ewá, z Woyciechem Wietrzychowskim Sędzia Grodzkim Rádzieiowskim zaślubiona. Jan VVincenty drugi Syn Jana Pifarza Ziemski Łęczycki: wspomina go Konstytucya 1661 *fol. 69*, miał za soba *primo voto* Jadwigę Kosińską, *zdo* Annę Miłosńską Stolnikównę Łęczycką: pierwszą mu Syna powiła Bartłomieja, druga Corek sześc, Kátarzynę z Mikołaiem Płarskim Miecznikiem Łęczyckim, Jadwigę z Adamem Skrzetuskim znowione, Tereśię Joannę, Maryannę y Fránciszkę: Synów zaś pięć; Z tych Jan w Zákonie S. Dominiká życie swoje Bogu poświęcił. Woyciech Sufrágan Kuiański, Marek Pifarz Grodzki Przedecki z Mniewski Kasztelanek Konarskiej, zostawił Synów dwóch, Janá który z Rudzka Woyskiego Rádomskiego Corką wkroczył wprzysiażn, y Woyciecha. Zygmunt z Barbary Pruskiej miał Synów dwóch Leopolda y Jana Soc: JESU, y Corek dwie Annę zą

Szymonem Dabrowskim, Zofia za Dobieckim. Hieronim ostatni Syn z Miłoińskiego, Bartłomiej zaś z Kosińskiego urodzony zplodził dwóch Synów, z tych Jakub Cyteriem został w Koronowie, Kasper zszedł bezpotomnie, Siostra ich Elżbieta za Woyciechem Wysockim.

BARIOTTI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: bo Bariotti Jerzy w wojsku Litewskim Cudzoziemskim Oberstleutnant, na Kozackich y Moskiewskich expedycyach, heroicznego fereca y miłości ku tej Ojczyźnie, dawszy oczywiste dowody, do wszystkich Rycerstw Polskiego y wolności prerogatyw dopiero prawo otrzymał na Seymie Roku 1662. *O czym Konstytucya Litewska fol. 22.*

BARKMAN. Z tych pierwsi Grzegorz Barkman Sekretarz Gdański, na Seymie Warszawskim nobilitowany Roku 1658. *O czym Konstytucya.*

BAROWSKI w Xięstwie Litewskim. Barowski Werych Alexander z Trockim VVoiewodztwem podpisał Elekcyę Władysława IV. roku 1632.

BARTKOWSKI herbu Przegonia w Woiewodztwie Belzkim, O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W alenty naprzód Podwoiewodzy, potem Sędzia Grodzki Belzki, o którym Konstytucya roku 1634. Piotr z Ziemi Chełmskiej podpisał Elekcyę Augusta II.

BARTKOWSKI herbu Taczała, Paprocki ich osadza w Sieradzkim, Okolski w Sandomirskim, więcej o nich czytać, nigdzie mi się nie dostało.

Bartsch Herb.



Jest Wiewiorka, tak na Tarczy, iako y na helmie przednimi nogami wspięta do góry, taż symmetrya, iako y u Bazeńskich: zrad poznać, że jedneyże są dzielnicy z Bazeńskimi, lubo ci aukcyę w herbie potym otrzymali, oczym niżey, nawet y Bazyńscy potym dziedzictwa Bazeńskich nabyli, iako świadczy MS.

Konopatsch: Pisał się de Demuth Bartsch, wszakże Polskim akcentem

Barłecz

Barfzcz inni kláda. Z tych sławny Bartłch Generał w woysku koronnym cudzoziemskim, od młodych lat w obozie wychowany, przecież wzorem był Żołnierskim ludziom pobożnością y żarliwością o wiarę S. Okopy albo forteca S. Troycy ná Podolu, fortyfikacya swoie, pieczętowanie y kosztowi iego, nawrócenie zaś swoie do prawowierney wiary, wiele znacznych Officyalistów w Polskim woysku, a między niemi, tegoż Imienia y Domu Franciszek Bartłch, Major w Regimencie Kámiennieckim, ná ług Boskich dobroczynny przypisuje. O tych áni Páprocki, áni Okolski nie pisał.

Bartlinski Herb.



NA pawimencie kościoła Peplińskiego u OO. Cysterfów, Bartlinskiemu ofierowała po mężu przyjaźń Anny Rembowskiy, marmurowy nádgrobek położywszy, taki przy nim dziedziczny tego Domu Kleynot wyrefować kázáta. Sowa pyskiem w prawa stronę z kierowaną, skrzydła doloru w górę wspięte, ná pieńku stoi, o dwóch sękách, z których ieden z iedney strony, z drugiey strony, drugi właśnie się zda Korwin, ale bez pierścienia, y innym kształtem udany. Zkadby zaś poczatki swoie ten herb zabrał, nigdzie nie tego doczytać niemoż. *MS: tylko Konopata:* wspomina Jerzego Bartlinskiego, Sędziego Ziemskiego Tczewskiego, ktorego z Reginy Wiesiołowskiej Kásztelana Elbląskiego siostry, dwie córki Maryanna y Alexandra y tyleż Synów było Lenard y Jerzy: z tych któryś Podwojewodzy Pomorski, w Roku 1643, niewygasłej ku Matce Boskiej miłości, srebrną przy Obrázie iey w Sierpsku cudami wstawionej zostawił pamiątkę. *Lucas Paproc: Łaski Cudowne fol: 26.* Władysław IV. z Woiewodztwa Pomorskiego Woyciech, Jan, y Mar-

cin z Czerniewą podpisałi Elekcya, y czwarty Tenutarz Rákowski Pofel z Powiatu Tczewskiego. Tyburcy Bartliński kiedyś Podczasz Koronny, miał za soba Máryanę Wielogłówska. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

BARTNICKI herbu *Dołęga*. Ciechanowska Ziemia Bartnickich Oycyzna. Mikołaj z Bartnik Kuztosz Płocki, Proboszcz Kąliński, Sekretarz Koronny w Roku 1561. podpisał Elekcya Alexandrá Krola. *Kárnkowski: de Primatu: wspomina go y Historya Pospek: na liście tegoż Krola fol: 641.* Z tegoż Domu jedna Ninogniewa Kryskiego Woiewody Płockiego *Statut: Lask: fol: 120.* Druga Mikołaja Nárzymskiego Kąsztelana Sierpskiego *zde wota Janá Podoskiego Kąsztelana Ráciazkiego małżonki. Paprocki o herbach fol: 251.* Woyciech Bartnicki, Kąsztelan Zakrocimski, o którym liły świadcza Bolesława Xiażęcia Mazowieckiego w Statucie Mazowieckim *pod rokiem 1472, y 1482, fol: 126. y 128. y 133.* Staniław Cześnik Liwski Roko 1674. Bartnicki Komornik Chełmski, Pifarz Grodzki Horodelski.

BARTOCHOWSKI herbu *Rola* w Woiewodztwie Leczyckim. Janá Sekretarza Krolewskiego liczy Okolski, ktorego stryieczny tegoż Imienia brat, w prawie Polskim biegły, synow miał dwoch. Woyciecha Zakonu S. Dominika Doktora, y Przeora Konwentu Poznańskiego w roku 1665, y Jana Starostę Babimoyfskiego, od ktorego był syn Franciszek. Siostra tych dwoch braci, dostała się w małżeństwo Thomaszowi Łetkowskiemu. Zakon S. Franciszka Conventualium w Poznaniu szczyci się dobroczynnością iednego z nich, który tamże kámiennicy swoiey pod Zámkiem, ustatpił im na Kłasztor. *Biernacki in speculo Minor: fol. 286.* Woyciech Soc. J. Rektor Collegii Bydgoskiego, dowcipu bystrościa w kilku do druku podanych panegyrykach wślawiony, umarł w Krakowie roku 1708.

BARTODZIEJSKI herbu *Łopus* w Woiewodztwie Opatowskim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Księgi Grodzkie Ostreszowskie w roku 1594 wspominaia Mikołaja, ktorego Siostra z Skrońskim posłubiła. Staniław y Jędrzey Duninowie Bartodzieyscy, podpisałi Elekcya Augusta II.

BARTOLANUS. Staniław z Włoch do Polski naszey przyszedłszy, pod Buława Zamoyfskiego Hetmana, piecze rotę na Wołoskich, Multańskich, Inflantkich okazach do potrzeby przywodził, tak szczęśliwym duktem y umiętnością, że mu też y Artyleryi obozowej straż powierzono. Poselstwá do Hiszpanii, Anglii, y Niderlandu, iego przemyśłem fortunnie zakończone, umarł roku 1618, w Sendomierzu u S. Ducha pochowany, kedy iego nadgrobek po dziś dzień widzieć. Jest iego mowa w druku, na pogrzebie Woyciecha Radziwiła Marzalka Litewskiego miana, kedy się Equitem Polonum zowie.

BARTOLD herbu *Grzymała* w Woiewodztwie Mazowieckim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Niektorzy poczatki tey Familii od Xiażat Andeceńskich, albo Turyngii wywodzą, podobno pozorem imienia uwiedzeni; Woyciech Bartold koło roku 1470 w Ziemi Ciechanowskiej zpłodził syna Staniława, ten z Doroty Pagiewskiy Marcina, ten Janá, od tego Marcin. Bliższych zaś czasów Maciey, Marcin, Jan y Jakub z Brzozowa, Jędrzey z Bartoldow Bartoldowie z Ziemią Ciechanowską pisałi się na Elekcya Augusta II.

BARTOSZEWSKI herbu *Boncza*. Tych dziedzictwo w Chełmskiej Ziemi załda Okolski, więcę o nich nie czytalem.

BARTOSZEWSKI herbu *Jastrzebiec*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Wielkieypolizcne possefya maia, iakoż Woyciech z Wojewodztwa Poznańskiego, podpisał Elekcyą Augusta II. tych czasow gdy to pisać, jeden był Pułkownikiem Królewskim, drugi miał za soba Słonecka, y z niego Corkę iedynaczkę.

BARTOSZEWSKI herbu *Zadora*. Y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał; sam tylko Nakielski w Miechowie swoiey o nich namienia, z ktorey Familii powieda, że Jan Bartoszewski, był Proboszczem Miechowskim w roku 1470.

BARTOSZOWICZ. Y o tych ciż Genealogistowie nie pisali. Stanisław Woiewoda Brąński, (iako pisał Strykowski lib: 21. cap. 7.) gdy na powitanie Alexandra Xiążęcia Litewskiego wyjechał, zdrada mieszczan y Brąńskiego od nieprzyjaciela więte, y on poimany. Bartoszewicowna żona Jana Chlebowicza, Woiewody Połockiego w roku 1540. Tych czasow Łemnicki Bartoszewicz, podpisał z Witebskiego Elekcyą Jana III.

Baryczka Herb.



W Samey rzeczy są dwa Krzyże, ieden z nich wgorę prosto, drugi nadot obrocony, w iednę linia obadwa się zchodzą, dwie poboczne podpory gorny krzyż wspieraia; kolor herbu złoty. Widzieć takich herbow sifa w Warszawie w kościele S. Jana *Alb. Samborski titulo Jafon Academicus 1640.* tak go opisał. Z Pannonii niższej albo Węgier, y herb ten y Dom Baryczkow przeniesiony; bo lubo w tamtych Prowincyach y starożytnością y znamenitych dzieł wielkością od dawnych czasow Bynaf, przecięż urodzonym do wolności, niechciało się pod iarzmę Bislur-

mańskim ięzcęć. Dla czego w roku 1207 Iwo albo Jan Baryczka, zostawiſzy rozwlekę y Pańskie w ręku Otomańskich włości, y majątność swoją, od ktorey przodkowie jego tym się imieniem zwali, na Ruś się udał, iuż to dziełaty od początku Domu swego, tego herbu, imienia y cnot Antenatów swoich dziedzic, tam równa sobie urodzeniem Jadwigę, z Domu Rożycow, w dożywotnia zmwolił przyiaźń. Gdy iednak w krotce Ruś domowemi wojnami zagorzała, Iwo do Konrada Xiążęcia Mázowieckiego y Mazowśza przeniósł się, kędy affekt Pański, pięknemi natury y cnoty przymiotami zkrępowawſzy, do honorow przypuſzczony, dwiema nadto wioſkami opatrzony, w potomſtwie swoim na dobro Oyczyzny po dziśdzień żyje. Z trzech synow albowiem jego, Bartłomiej Litwę w Mazowśze wpadaiaca, gdy od granic Połskich mężnie tamuię, na placu poległ. Henryk przeciwko Henrykowi Brodatemu zlepszym w boiu szczęściem ſtawał. Jan Zegotę z Domu Grzymałow małżeńſką złączywſzy ſobie ligę, Familia ſwoię rozmnożył. Baryczka Marcin ſyn Jana, Piſma S. Doktor, Wikary y Kaznodzieia kościoła Kathedralnego Krakowskiego. Mąż ktorego życie chwalebne, ſwiatobliwość nie na pozor, umiejętność do podziwienią, żarliwość o honor Boſki nieuſtrażona, miłoſcią prawdy, pogarda roſkoſzy ſwiatowych u wſzytkich wzięty. Ten gdy publiczne wzeteczeńſtwa Kazimierza Krola, oczy dobrych raziły, ięczało poddańſtwa przefadowane pod niecznoſnemi podatkami, Pańskim przyktdem pogorſzeni, na niecnotę hurmem lecieli, chcąc na drogę praw Boſkich Monarchę złęgo, wykierować, kiedy ſię inni lekali, y ci do ktorych to z Urzędu należało milczeli, on nieulekniony y na nacyięzſze dla Boga ſtoły odważny, naprzod go tajemnie o zbrodnię upominał, potym y iawnie ſtroſował. Oślepieni iednak w grzechach, w naſogach zakamieli, poſpolicie na zbawienne rady y przeſtrogi głuſzcia. Kazimierz iakby żadnym nie był określony prawem, tak nie tylko rozpustnego życia nie ukrocił, ale ięzcze bardziey rozpuſcił. Z kłatwa tedy od Klemenſa ſzoſtego Papieża wyprawiona Bodzeta Biſkup Krakowski Baryczkę do Krola wyſła, aby martwy członek y drugich zaraiaacy cenſura od Kościoła odciął. Szedeł poſłuſzeńſtwem przyciſniony pobożny Kapłan, na wſzytko dla Boga uzbroiony, ſtawa przy tronie, exceſſa wymawia, na koniec z ſpołeczności go wiernych wylacza. Tym Kazimierz rozluſzony, o niczym więcey bardziey nie myślał, iako, żeby upominaiacy ſię w Apoſtołſkim Kaznodziei głos przytłumił: dla tego poimać go kazał, y do więzienia wtracić: mało na tym, zdała ſię ſobie niebeſpieczna roſkoſz, pokiby tchnął w ciele Baryczka, więc w wyciętej na Wiśle zamarzyey przerebli utopić go kazał w roku 1349, oſmego dnia Stycznia. Nie mogły ſię długo tać, y Krolewſkie okrucieńſtwa y niewimność Kapłańska: nadtym właſnie mieyſcem, gdzie go na dno popchnięto, poty Anielkie głoſy brzmiały, ſwiatłość niezwyczajna wyiſkrzała, poki ſię lod nie roztopił. Ciało jego w górę przeciw wodzie plynace, bez najmniejszego naruſzenia nalezione, iakby ſwieżo do wody wrzucone, wonnoſć iakaś wdzieczna z ſiebie wydawało. Co gdy poſtrzeżono, z wielkim konkurſem ludzi oboiey pfcii, w Krakowie w kościele S. Katarzyny u OO. Auguſtyanow, w Kaplicy Brackiey S. Michała z Tolentynu pochowane, z tym

kro-

krotkim nadgrobkim: *Obiit bone vite, occisus Martinus Baryczka.* Kędy wiele dobrodziejstw, za przyczyną tego swego Męczennika, Bog uciekającym się do niego udziela: który też wkrótce zemścił się niewinney śmierci sługi swego, bo krom powietrza morowego, którym całe trzy lata chłostał Polskę, cztery Prowincye od Krolestwa się oderwały, Belzka, Włodzimirska, Chełmska, y Brzeska; sam zaś Krol w dzień Narodzenia Panny Maryi, na łowy wyiechawłszy, gdy w pędzie za ieleniem zkoczył, koń pod nim w chrapecinie padłszy, nogę mu złamał: a potym y mizernie umarł, żadnego z potomkow swoich Sukcesora na Tron Polski nie zostawiwszy. *Prussch Forteca. Monarchow. Archivum Ecclesie Cathedral: Cracov. Cromer l. 12. Bielski l. 12. Historia Monast: Xenodochii S. Hedvigis Stradonie ad Cracoviam.*

Baryczka Jerzy drugi syn Jana: Barbara z Wylzkowic Małżonka iego w Czersku nadgrobek mu wystawiła, który y po dziśdzień widzieć. Baryczką Henryk trzeci syn Jana, ktorego z Barbary z Dominiewa herbu Dołęga, dwoch Synow, Wacław Kanonik Wrocławski, Woyciech zaś pod Warna z Władysławem Krolęm Polskim y Węgierskim, życie na placu położył; przecież miał cnoty swoiey dziedzicow, y naśladowcow: bo Szymon syn iego, to w Polsce, to w Czechach tak mężnie wojował, że się zdał bydz do wojny urodzonym, a drugi syn Piotr, drugi na dworze Konrada Wtorego Xiążęcia Mazowieckiego, wiek strawiłszy, w Wárszawie osiadł, od ktorego potomstw y po dziśdzień ięszcze kwitnie. Z tych Piotr był Kanonikiem Wárszawskim. Jerzy w różnych cudzoziemskich ięzykach przeciwiony, wśzystek się udał na ozdobę kościoła Wárszawskiego S. Janá, do ktorego też wniósł Krucifix, prawie z stołu wyratowany, podczas owego pożaru, kiedy heretycy Święte pálili y lżyli obrazy. Jan trzeci ich brat, u Ludwika Krola Węgierskiego, długo zółd prowadził, z kad w roku 1526 powrociłszy, od Krolowy Anny, między dworskich był policzony. Stanisław syn Bartłomieja z Fukeryanki sławnego, w Niemczech domu urodzony, to pod Gotta forteca, to w Polsce w kaźdey kámpanii odwážnego fercá dał dowody: z Kulinskiy herbu Odrowaz, trzech miał synow, Woyciecha, Stanisława y Jácka. Jácek Doktor y Prowincyał Zakonu Kaznodziejskiego, Theologia y Philozophia dla swoich w Wárszawie fundował, tamże Kościoł y Kłasztora swego, piękna był strukturę zaczął, ale śmierć świętym iego zamiśłom przelzkodziła. Stanisław brat Jácka: ten dla biegłosci w różnych ięzykach, powagi rozsádku, wyboru umiętnosci, między konfiliarzow Dworu Cesarzkiego policzony; wrodzoną wymowę iego, chwaliłá cała swego czasu Europa, przyznał w Liście swoim Klemens VIII, meśtwa doświadczyl Zolkiewski Hetman, szczodrobliwosc oświadcza Zakon S. Dominika w Wárszawie, y Panny Zakonne S. Tereśsy tamże, iáko swemu Fundatorowi; nadto Ostráże y Kościoły, ośobliwie S. Jana w Wárszawie, S. Jozefa, S. Krzyża od niego wyniesione. Poboźność głosi, czynsz wiecznemi czasy ugruntowany, na większe uszanowanie Sakramentalnego Boga, gdy go do chorego niośa, więcej cnot iego, śmiertelny w Wárszawie kamień opowiada. Woyciech Starosta Uiązdowski, trzeci brat Stanisława y Jácka pod Strygoniem przeciwko Turkom mężnie nacierał, kędy też na harcu, Tureckiego Olbrzyma, y wzrośtem, y siła

strażnego zabił, za co od Rudolpha Wtorego Cesarza wkomput Szlachry Niemieckiej w roku 1590 policzony; atoli miley mu Oyczyſta ſwoboda ſmakowała, przetoż do Polki wrocwiſzy, do oblężenia Smoleńska ſiła dopomógł; y Kircholm odwagi iego doznał: zkad Zygmunto wi III. y Władysławowi IV. miſy, Koniuszym Nadwornym y Sekretarzem Krolewſkim uczyniony. *Starowol: in Monum:* umarł 1643, maż na domy Boſkie ſzczodry. Expedycyi ſwoich wojennych, miał zawſze ſwieża pamiatkę, rane, ktorey mu nie mogł nikt uleczyć aż do śmierci

Baryczka Stańſław na Małachowicach y Czofnowie dziedzic, Podczafzy Czarniechowski, Sekretarz Krolewſki, ktoremu indygenat w Polſzcze przyznała Rzeczpoſpolita na Seymie roku 1658, Woyciechowi takżę y Janowi. W obozie Polſkim zroſł ten Stańſław, kędy do Rycerſkich dzieł, biegłość w Architektonice ſiła mu pomogła; dla czego Jan Kazimierz Król w Zborowskiej, Bereſteckiej, Zwanieckiej y inſzych okazyach, na nim ſiła polegał, iego przemyſłem Szwedom Toruń, Krakow, Warſzawę odebrał, iakoż ſzczęśliwy był w puſzczaniu ogniów, ſtawianiu machin wojennych, min podſadzaniu. OO. Dominikanom Warſzawſkim bibliotekę księgami napełnił, na inſzych Duchownych ſzczodrze laſkaw, żył ieſzcze w roku 1680. Jan Płocki y Pułtuſki Kanonik, Koleński Proboszcz, ieſzcze w frzednim życia ſwego wieku żyć przeſtał. Woyciech Synowiec Podczafzego, nie lepszę miał ſzczęście; bo gdy ſię wielu ięzykow umiętnością ſpoſobił do zaſługowania Oyczyźnie, w niedoroſłym wieku, dług ſmiertelności wyptacił. Michał Kapitan, a boday nie tenżę ſam podał do druku *Quantum Poëſicum, accurata authoritate Poëtarum recognitum in 12mo* w roku 1658. Jędrzey Łowczy Sochaczewſki, podpisał Elekcyą Augusta II.

To wſzyſtko z *Tylkowſkiego dedicat: part: 6. Phyiſce* wypifałem, atoli wiele w tey relacyi znayduie ſię punktow, ktore w watpliwoſć tę oſnowę pociągają. A naprzód w tym wieku ktory author kładzie, ani tknął Węgier Turczyn, y tym kraiom, iak daleka od nich, tak też y mało znaioma była tych pogan potencya: kożo roku dopiero 1501, Ottoman Pańſtwo obiawſzy, ſzerzey ſię rozpoſcierać poczał, y ku nam zbliżać, iako piſze Miechowita fol. 234, raczeyby tedy miał mowić, że z Kolomanem Krolew Halickim na Ruś Iwo przyſzedł. Potym Bartłomiejowi Baryczce ſyną przyznaie Stańſława, to ieſt od roku 1280, przedko poſkoczył do roku 1500. Trzecia, powieda, że u Nanke-
rá Biſkupa Krakowskiego, Marcin Baryczka był Vicarius in Spiritualibus, ktory według komputu Starowolſkiego in *Vitis Episcop: Cracov:* umarł 1326, a ten Męczennik zabity roku 1349, kiedy już Bodzeta nie Nankier przydował na Katedrze Krakowskiej. Czwarta, Jan Baryczka z Węgier powrocwiſzy, że między dworſkich Anny Krolowy był policzony, bardzo nie pewna; bo ta Anna po zabiciu Ludwika Krola nierychło ſię potym na ſwiat urodziła.

BARZI herbu Korczak. Jeſzcze za Antonina Piuſa Cesarza Rzymskiego w Perużu kwitnęła Familia Barzich, nie tylko w bogactwa, ale y w wyſokie godności, w tym tam kraiu rozroſła, a co naywiekſza, krwia Męczennika uſzlachciona w Świętym Konſtancyuſzu Biſkupie Peruańſkim, w roku po Narodzeniu Chryſtuſowym ſetnym pięćdziesiątym, ktorego pamiatkę Koſciół Boży, dwudziętego dziewiątego dnia Stycznia w

Martyrologium obchodzi. *Bollandus zaś in Actis Sanctorum*, tegoż dnia, z różnych bardzo dawnych authorow, kilka żywotow iego kładzie do którego Czytelnika odsyłam, tam iawnie znajdziesz, że ten Święty Męczennik z Domu był Barzich, wielce godnego. Ani się temu nie będzie nikt dziwował, że z takiey starożytności Fámilia tę wywodzę, kto się dobrze przypatrzy Korczakow dawności, nie tylko w Polfcze, ale y po innych Krolestwach, rozplenionej, oczym y ia mowić będę pod herbem Korczak. Takbym tedy rozumiał, że z Peruża do Polski, za iakaś rewolucyą czasu przenieśli się Barzowie, od których potym Derfzniakowie swoy początek wzięli: pisali się zaś naprzód z Błoczwi, wkrótce y z Wiśnicza, luboć ten nie długo unich gościł, bo się w Dom Lubomirskich kupiony przeniósł.

Henryk, Mikołaj, Piotr bracia rodzeni Bukowicę poddali Maciejowi Krolowi, oczym *Długosł y inni Historycy nasz.* Stanisław Woiewoda Krakowski y Starosta, któremu y Sniatyńskie potym w zasługach dano, z Błoczwi na Wiśniczu dziedzic, a przedtym Marszałek Nadworny Koronny, z którym tytułem podpisał Unia Podlasia z Korona. *Constitut. 1569, folio 154.* Urodzony był z Kmicianki Corki Stanisława Kmity Woiewody Beżkiego, Siostry Piotra Kmity Woiewody Krakowskiego, y Marszałka Wielkiego Koronnego, ten gdy bezpotomnie żyjąc, ostatni z Kmitow Srzeniawczykow Imię y chwałę zakończył, Siostrzeńcom swoim y temu Barzemu Stanisławowi, obszerną zostawił sukcesyją, a w niej Wiśnicz. Był to Senator owych zepsowanych czasow od herzezy, w Kátolickiej Wierze nie przelamany, pobożnością, roztropnością y miłością Oyczyzny wszystkim zalecony, rok ledwo ná Woiewodztwie Krákovskim zabawiwszy, przeniósł się ná wieczność w roku 1571, pochowany w Kościele Katedralnym Krákovskim, z którego nadgrobkku wypisał to Paprocki. *Jus Patronatus*, które miał ná Plebania Koniufka ustąpił Collegio Juridico Akademii Krákovskiej. *Bieżanowski Mons Sacer.* Z Tęczynskiej Kátarzyny, Corki Janá Woiewody Sendomirskiego, zostawił Syna Janá, który, Xiaż od Matki w ten dom wniesiony przedał Myszkowskiemu Biskupowi Krákovskiemu; Wiśnicz zaś Sebaścyanowi Lubomirskiemu Kásztelanowi Woynickiemu, *Paprocki pod herbem Korczak.* Atoli tenże pod herbem Bonarowá pisze, że Xiaż wrocil się nazad do Tęczynskich, z czego wnoszę, że ten Jan umarł bezpotomny. O drugiej tegoż Stanisława żenie *tenże author świadczy o herbach, fol. 466*, że była Łaska herbu Koráb, z ktorey Syn Stanisław, ale y ten nie płodny. Trzecia sobie potey przybrał Dorotę z Oyrzanowic Goryńska herbu Poray Káśprá Woiewody Mazowieckiego Corkę, pozostała wdowę po Mińskim Woyskim Wárszawskim, ktorey iednak prędko odumarł wieku swego 41. *Kázanie na iey Pogrzebie.*

Piotr Kásztelan Przemyślski Starosta Lwowski, ktorego śmierć zastała w Hiszpanii, dokad od Krola Zygmunta Augusta posłował, iuż w inszych okazyach pełne dowody dawszy, skutecznej swoiey w każdej funkcyi dzielności, z Dziaduská Starościanka Konińska herbu Ielita, sukcesorow sławy swoiey zostawił, *Paprocki o herbach*, atoli nie długo się niemi cieszyć Oyczyźnie pozwolono. Jędrzey z Padniewska Sta-

rościanka Dybowska herbu Nowina, Synowica rodzona Biskupa Królewskiego bezpotomny. Erázm z Drzewicka Adama Kasztelaná Inowrocławskiego Córka herbu Ciołek złzedł bez potomstwa. Ták ten Dom w Oyczyźnie nászey zniknał.

BATORY herbu trzy zaby. O tych mówić się indziey będzie o Familiach Królow wszystkich, którzy Polska Korona włádneli.

BAUR Z tych pierwszy Jędrzy Baur nobilitowany ná Seymie Roku 1673. O czym Konstytucya Koronna w tymże roku. Syn iego zdami się Woyciech iuż do akcentu Polskiego nazwany Burski.

BAWOROWKI herbu Prus zdo, Paprocki w Gniazdzie cnoty, inšzy Dom byđ rozumie tych Baworowskich, którzy z Czech do nas z włádnym herbem przyšli, od tych có się Prusém pieczętuia, dla tego tym tam, Wáclawá, y Syná iego przyznaie Janá, tych zaś od Mikołáia Rotmistrza zaczyna: poświadcza mu Okolski, gdzie też tych, co z Czech przyšli, nie Baworówkami, ale Baworskimi zwać każe, z tym wszystkim, ták tym, iako y tym iednych przodków położył. Iá za fundament kładę Balbina Historyka Czeskiego, tén lib: 3. c. 15, Roku 1315 pisze, iż Bawor z Baworówá, z tey familii, która w herbie staroświecka strzałę nośi, Kłásztorowi Aureæ Coronæ, czyli iako ná marginesie nánotował Spineæ coronæ, pięć máiętności wiecznemi czasy zápisáł. Ztąd wnószę, że się myli Paprocki, gdy powieda; że Wáclaw, który pierwszy w te tu kraie záwitał, kupiwszy dobrá Baworów ná Podolu, od nich się Baworówskim nazwał, poniewáž ná dwieście lat przedtym, iuż to imię w Królestwie Czeskim dziedziczyło. VVnószę y przeciwko Okolskiemu, że nie z Śląska iako on twierdzi, ale z Czech te się przenosiny stały. Herb zaś ich taki.



TO jest w polu błękitnym strzala złota, od końca rozdarta, od żelazca wierzch iey złamany, y nakrzywiony z lewey strony, przez strzałę krzyż od szablí śródkiem, á między rozdartemi końcami liczba zwyczajná ósm 8 przydana. Ná helmie pięć pior strusich *Paprocki w Gniazdzie fol: 1212. Okolski:*

tom: 1. fol: 30. Pierwszy go do Polski przyniósł VVacław z Baworowá Czeski parentelat; ná dworze Zygmunta Pierwszego, gdy się y liczno y z pochwała wlystkich zakazał, w nadgrode zálug swoich, wziął Pitarstwo Polne Koronne, przy ktorey funkcyi, y nieprzyaciołom Oyczyzny był strálzny, y Polskiey Káwaleryi, z nieustráżonego sercá miły. Baworow potym zámek y miasteczko z przyległemi włościami, ná Podolu kupił, czyli ráczey fundował, y od Imienia swego nazwał, á herb swoy z Czech wyniesiony ná Prus odmienił: po awlzy téż Katarzynę Kolanowska dziedziczkę ná Iwańcu, Corkę z niey Annę z Buczackim zkolligował. (Matką tobyła Buczackiego Starosty Barskiego y innych.) Jan Syn Wacława z teyże Kolanowskoy mał włásnie Rycerki. Druga żona Wacława Elzbieta Xiężniczka Zbarázka, Siostrá Stefana Woiewody Trockiego, z ktorey Corká Anna, dostała się w dożywotnie związki Alexandrowi Korybutowiczowi Xiażęciu Poryckiemu. *Paproc: o herb: fol: 652.* Syn zaś z teyże Zbarázkiej Mikołay Rotmistrz, w wielu opafach doświadczoney fortunney odwági, kiedy Baworow y Ostrow zamki swoje, od Tatarskiej inkursyi zwyciezko obegnal, ná każda potrzebę w licznym kompucie ludzi swoich stawál: złączylszy się potym dożywotnie z Małgorzata Skárbkowna, swoiey chwátý násladowcow, potomkow się doczekał. Temu to Mikołaiowi, przez nieprzyacielskie wycieczki nadruinowáne dobrá, chcąc Oycyzna dzwignąć, pewna sumnę przez Konstytucya Koronna Roku 1593 zapisałá. Jácka Corká (koło roku 1697) Anna, z Stefanem Podhorońskim Miecznikiem Mielnickim zmwiona. Iozef ieszcze tych czasow kwitnie, żona iego Jordanówná. Szymon brát iego z Trzeźkowską żył nieplodnie. Trzeci brát ich Jerzy.

Baybuza Herb.



O Tym ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jest zaś strzał na doł żelazcem obrocona: głowę węza nawyłot przeszyla, który się, tak koło strzały okręcił, że piorunem się tyka, między trzema grzybami utkwiona, z tych jeden przed żelazcem strzały, drugie poiednemu z obudwu stron rozłożone, w polu czerwonym, nad hełmem korona zwyczajna sama. Początek tego herbu, iako y innych, które się w Litwie albo na Rusi urodziły, mało co ma pewności: przecięż to onim powiedaia, że gdy jeden znaczny Murza na dworze Xiazęcia Litewskiego, długi czas z honorem bawił, trafiło się, że iadacemu w pole Xiazeciu asystował, a w tym postrzegszy, czołgającego się węza, tak dobrze w niego z łuku ugodził, że strzałą z góry lecac, głowę mu do ziemi przybiła. Patrzał na to, z licznym swoim dworem Xiażę, a tak fortunna ucielzony sztuka, tegoż samego węza, iak się był w koło strzały zkręcił, za herb mu nadał: a że się na tymże miejscu, trzy grzyby, w takimże położeniu, iak w herbie widzieli, znalazły; y tedy węza przydał. Iego zaś Hrybunem nazwał, od którego długalinia y po dziś dzień jeszcze Hrybunowie w Moskwie slyna y w Woiewodztwie Czerniechowskim, tymże się herbem pieczętując. Z tych jeden po Kaliskiej batalii przybiegl był do Zółtkwi do Cará Moskiewskiego, w pewnym sekretnym kommissie; znać było y po asystencyi, y po bogatych sprzętach, w iakie dotych czas dostatki kwitna w Oyczyźnie swojej.

Od tych niektórzy w bliższe przenioższy się kráie, dobrá czyli kupiwszy, czy przez sukcesyja nabywszy, czyli też probene meritis od Panow swoich wziawszy, pisać się poczęli od Baybuzowa na Raygrodzie Baybuzami. Ten Raygrod w Woiewodztwie Bracławskim jest y teraz jeszcze w ich possessyi. Zeby zaś pamiatka potomności była niezaglużowana, z którego źródła wyszli, Baybuzami Hrybunowiczami zawnie się pisali, y zwali. O czym są świadectwa w Księgach różnych Grodzkich y Ziemskich. Baybuza Hrybunowicz Michał w zasługach swoich wziął od Krola Stefana, niektóre grunta, nad Sufa rzeka leżące, które potym od niego otrzymał Alexander Xiażę Wiśniowiecki, *oczym świadczy Konstytucya Roku 1590 fol. 588, żona jego Anna Jelcowna.* Siemion Woyłki Bracławski Roku 1648. z Bracławskim, Paweł y Michał z Wołyńskim Roku 1697. podpisali Elekcyę. Konstantego Syn jeden temi czasy w Woiewodztwie Ruskim. Tymże herbem że się pieczętują Ambrozowiczowie w Litwie, miałem ułną informacya.

BAYKOWSKI herbu Lubicz luboć niektórzy y Jastrzębca im potracaili. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Podlaskim kwitna, luboć teraz y po inszych Woiewodztwach. Jan Sufragan Poznański y Officyat Generalny, Archidyakon Szremski, Kanonik Gnieźnieński Deputat Trybunału Koronnego zyl jeszcze Roku 1643. Paweł Stanisław na Zalesiu Władysława IV. Jan z tegoż Zalesia Janá Kázimierza, Jerzy z V Woiewodztwa Kaliskiego Augusta II. Jan y Stanisław z Ziemi Bielskiej Roku 1670. podpisali Elekcyę. Mikołaja Syn Alexander roku 1630. Jan życie swoje Bogu poświęcił w Zakonie Soc. JESU, które zakończył Roku 1717. Synowiec jego Alexander.

BAZALSKI O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: gdyż Bazalski Kázimierz

zimierz w pieśzym Regimencie Kápitan, dopiero Roku 1662 nobilitowany, oczym świadczy Konstytucya Koronna tegoż roku *fol. 40.* a niżej *fol. 42.* iego expedycey y trudy, we wśzytkich z pamiętnym woiownikiem Czarneckim kampaniach, ale osobliwie w Danii, szczególniey chwali, w których rekompensę między Synow Koronnych policzony.

Bazenski Herb.



P Aprocki ani Okolski tak o herbie iako y Familii nie nie pisał. Iest zaś Murzyn, na ktorego ręku wiewiorka, na dwóch nogach stoiać, przedniemi do gory wzpięta orzech gryzie, ogonem grzbiet nakrywşy sama szarą w polu czerwonym. *MS: Konopaszc: Treterus in Varmiensibus Episc: czyli rączy iako* pisał w Książce o Kleynotach Polskich, wiewiorka czerwona, w polu żółtym, na hełmie murzyn trzyma chorągiew, na ktorey też sama wiewiorka co y w herbie. Widzieć y po dziś dzień, siła takich herbów w Skarszewach przed Wielkim Ołtarzem, na pawimencie y grobowych kámieniach, w Gdańsku w Kościele Farnym na proporcu y indziej. Kiedyś się Panowie de Baifen, a po naszymu Bażeńscy tym kleynotem szczycili, a teraz ieszcze Bartschowie takż wiewiorka, tylko że Murzyna, tak na tarczy, iako y na hełmie niemasz. Z tego poznać, że to kiedyś jedną była Familia Bartschow y Bażeńskich, a z czasem Murzyn przydany. Między Przodkami ich pierwszemu się doczytał Konrád de Zeilingen Equitem de Hantsche, ten po owey sławney pod Grunwáldem Krzyżaków klesce, w Roku 1410 wieś kupił w Wármii Baifen z Niemiecká, Bażyn po naszymu nazwana, od Henryka Biskupa Warmińskiego, od ktorey y iemu y Sukcesorom iego nowe názwisko urosło Bażeńskich. A Kromer Bażeniemi ich zowie: á-toli ten Konrád, samey tylko od Antenatów swoich wziętey w herbie záżywał wiewiorki, dopiero Synowi iego aukcyą uczyniona, z tey okázyi.

Jan de Baien Woiewoda Gdański (bo się jeszcze tak na ten czas zwali) y Gubernator Pruski, Syn Konrada, w młodszym wieku, w obozie Piotra Arragońskiego Krola, kilka lat nakładem żółd prowadził; tym czasem między pomienionym Monarcha y Maurami, gdy woyna zagorzała, a fortuna równym losem, raz tey, drugi raz tey partyi służyła, użalenia nad licznymi, z trupów swoich uśłanieniu mogiłami, obojga woysk Hetmani, spólnym konsensem znowili się, aby dway z obudwu stron wystawieni Rycerze, szczególnym pojedynkiem, o wygrana zcierali się, tak, że jeżeliby Maurus antagonistę swego pokonał, Arragończykowie, wiecznemi czasami dannikami Maurom hołdowali. Jeżeliby zaś Chrześcianin z harcu z tryumfem odszedł, żeby Maurowie Arragończykom, coroczny liczyli trybut. Wyszedł z obozu poganiego, na umowiony plac, zbroia okryty, orężem uzbroiony, w siłę nie przełamany harcownik, ustrąszyć mógł to postura, to barczyłym zamachem y najmężniejszego: przetoż żaden się z Hiszpanow ośmielić nie chciał, żeby był bezpiecznie marszem patrzącemu nieprzyjacielowi w oczy zayrzał. Jeden ze wszystkich odważył się Jan de Baylen, stanął do utarczki y ztoczywszy bitwę, tyle to umiętnością, to chybkością to meństwem przemógł, że w ciężkim razie salwować życie, poddać się musiał poganin. Za ten kawalerski experiment, wziął pas Rycerski, y siła innych bogatych upominkow od Krola, z ktorými do Oyczyzny, ze czcizna puszczony powrocil. Przyniósł z sobą dzieł swoich świadki, Krolewskie listy, do najwyższego Krzyżakow Mistrza, przyprowadził przekonanego od siebie adwerlarza, a potem niewolnika Murzyna, a co największa, Oyczysty Kleynot na pamiatkę swoiey odwagi, w ten kształt iako widział, ułożony od Krola otrzymał. *To Trieterus in Episc: Varm: fol: 41.* Atoli co się tycze Piotra Arragońskiego Krola, tego zdani się pod ten wiek żadnego niebyło, ale Ferdynand, Alphons, znowu Ferdynand Arragońskim Krolestwem rzadzili tego czasu.

Stanawczy w Prusiech Jan, dobra niektóre zakupił: w tym zaśła między nim, y Biskupem Warmińskim Franciszkiem kontrowersya, o poblizsze jezioro, od ktorego odsadzili Jana Bazeńskiego, deputowani na to Kommissarze; potwierdził ich dekret, Mistrz Krzyżacki. Apellował, od niesłuszney na siebie sentencyi, do wszystkich stanow Pruskich Jan, od ktorzych przeciwko Biskupowi VWarmińskiemu, decyzya padła. Rozgniewany o zakłócanie dekrete swego Mistrza, dobra iego wszystkie konfiskował y złupił; tak, że się musiał udać pod obronę Kazimierza Krola Polskiego. Już też y Prusacy tyrannia Krzyżakow zaiatrzeni, o niczym bardziey nie myśleli, iako żeby tak nieznosne iarzmom z karkow swoich ztracić mogli; przetoż za namawiaiacym ich Janem, tym z większa chęcia poszli, a na potym nieprzerwanie, jednym sercem y umysłem z Polakami trzymali. A tu każdy snadno wnieść sobie może, iak siła temu Domowi, Oyczyzna nasza powinna, kiedy iego przywodeni, tak wielka Prowincya Pruska, tak się ściśle z Koroną złączała. Y Kazimierz Krol, po niedotrzymanych od Krzyżakow paktach, po exorbitancjach od nich nad wymiar wypełnionych, tylko pogodney wyglądał chwili, przy ktorey swego do Prus prawa, bezpieczniey mogłby się upomnieć: dla tego Bazeńskiego Jana, w protekcyja przyiawczy, Woiewodztwo mu Gdańskie y Gubernium Prus do siebie nale-

należących konferował, świadkiem tego *Bielski fol. 394*, y list który z bratem swoim Gabryelem, na ten czas Woiewoda Elbląskim podpisał, kędy imieniem Gdańszczan, pewna coroczna daninę Krolom Polskim obiecuia w roku 1454. *Cromer lib: 22. Bielski f: 400. Treterus in Varmien: Episc: f. 41.*

Gabryel naprzod Elbląski, potym już Chełmiński Woiewoda, o którym *Cromer lib: 27. Bielski f. 400*, w roku 1467, brat Jana Woiewody Gdańskiego. *Historia Polono Pruthenica*, Gabryelowi, na krześle Woiewodztwa Chełmińskiego, czas przeciąga, aż do roku 1476, w którym też roku, między nim y Jakubem Kołtka, niektóre differencye uspokoił Jan Sedziwoy z Czarnkowa, Kasztelan Sanocki, czego dowodem są księgi Grodzkie Malborskie. Scibor naprzod Gubernator Pruski, potym Malborski Woiewoda, trzeci tych brat. *Historia Posselii. Bielski f. 433.* Cromer się tu myli: bo w księgach 25, kiedy go liczy między Kommissarzami do traktowania o pokoju z Krzyżakami, Woiewoda go Chełmińskim zowie w roku 1464, a w księgach 27 w roku 1467, tak pisze, Krol Kazimierz na usilne żądanie stanów Pruskich, zniósł Gubernatorstwo Pruskie, a Elbląskie Woiewodztwo w Malborskie zamieniwszy, Sciborą Bażeńskiego onym dostojerstwem uraczył. Woiewoda zaś Chełmiński Gabryel Bażeński żył ielższe na ten czas, toć w roku wzwyż wyrażonym Scibor nigdy nie był Chełmińskim, ale tylko Gubernatorem Pruskim: inaczej wziawszy Malborskie po Chełmińskim, byłoby to z poniżeniem iego, ile że sam Kromer przyznaie, że Woiewoda Chełmiński, przedniejszy jest po Biskupach w Senacie Pruskim: dlategoć *Historia Posselii* między Chełmińskimi Woiewodami Scibora nie położyła.

Taż historya w tymże wieku *fol. 632, y 633*, wspomina dwóch Podkomorzych Bażeńskich, Jana Chełmińskiego w roku 1468, y Stryia tegoż Jana, Malborskiego, Starostę Tolkmickiego. Ja się dorozumiewam, że każdy z nich był najpierwszym w swoim Woiewodztwie Podkomorzym; domysłu tego mam fundament z *Kromera lib. 27.* który tak mowi. Krol Kazimierz urzędy Pruskie nie dopiero postanowione utwierdził, y nad to trzech Podkomorzych przydał, którzy także w Senacie Pruskim miejsce, y wolne do wotowania głosy mieć zwykli, działo się to roku 1468. Do tegoż wieku należy Jakub Bażeński, który komendę mając sobie powierzona, Zamku y Miasta Heilzbergi przeciwko Krzyżakom, nie nadwerezona wiernością stawał zawsze przy Polakach. *Treterus in Varmien: Episc: f. 43.*

W wieku szefnałym kwitnął Mikołaj Bażeński, Woiewoda Malborski, na ktore krześło wstąpił z Kasztelanem Gdańskiem, syn to był Scibora, według *Długosza*. Po nim toż samo Woiewodztwo, wziął Jan Bażeński, z którym honorem w roku 1515 asystował Zygmuntowi Pierwzemu Krolowi Polskiemu, na kongressie Wiedeńskim, o czym *Bielski fol. 529*, znać iednak, że tegoż roku umarł; bo w tymże roku *Historia Posselii fol. 629.* Jerzego Bażenskigo V Woiewoda Malborskim pisze, nie wiemże, czy nie tegoż samego Jana, też historya Kasztelanem Elbląskim tytułuić, w roku 1478, a Podskarbisem Ziem Pruskich w roku 1486. Jerzy Bażeński, Podkomorzy naprzod, potym y Woiewoda Malborski, Starosta Gniewski: temu Krol Zygmunt, wprotekcya od-

dał Panny Zakonne Toruńskie w roku 1521, o czym List czytałem tegoż Krola in *MS. Petricovien. Bielski fol. 573*, ieszcze go Kommissarzem kładzie do Gdańska w roku 1535. Jego to zdami się synatąże Jerzego, chwali tak Historia Posselij, że na dworze Zygmunta, y uroda y symetrya ciała, y dowcipem, y inżemiprzymiotami, celował wszystkich roku 1559. Tenże Posseliusz trzech liczy Janow Bażeńskich: z tych dway Podkomorzymi Chęćmińskimi byli, jeden w roku 1543. Trzeci Podkomorzym Málborskim w roku 1546, którego roku tenże sam postąpił na Kasztelania Gdańska. Procz tych wspomina Janá Kasztelana Elblaskiego w roku 1547. Z tychże Bażeńskich jedná była za Sokołowskim, herbu Pomian, druga za Cema herbu Wczele, Matka dwoch Cemow Woiewodow Málborskich, w który Dom wniosła, wieś Lichtenfeldt, sześćdziesiąt tysięcy dobrej monety taxowana. *MS. Konopatscianum.*

Tak przez półtoraśta lat, y w honory w Prusiech nacyelniejsze kwitnели, y w fortunę dość obfita, kiedy dziewięć Starostw, krom Oyczytych dobr, dziedzicznym prawie prawem trzymali, á między temi Sztum, Gniew, Skarszewy, Sobowidz, od Kazimierza Krola, za swoię ku Polsce wierność pufczone, poty, poki za Zygmunta Augusta te darowizny per legem executionis nie były zkaslowane: przedali potym y Bażyn Bartschom de Demuth, aż też wiek siedmiasty, wszystko z niemi oraz wśmiertelnym zasypał prochu. Ostatni ztey Familii Ludwik Bażeński, zakończył chwałę Domu swego roku 1612 bezpotomnie z tego świata zszedłszy. Wkrotce po nim umarła Bażeńska ztey pćci ostatnia, ta imo voto żyła z Janem z Sztemberku Kostka, ale nie płodnie, zdo voto z Samuelem Plemieckim, átołi y tu żadnego nie czytam potomká. *MS. Konopatscianum. Duryewski f. 64. Historia Posselij Pruthenica.*

BAZYLIK. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Dániel Bazylik z Belzkim Woiewodztwem podpisał Elekcya Władysława IV.

BEAULIEN. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie mógł wiedzieć. Henryk de Beaulien Oberstzerleintant, gdy nienadwerżona przez lat czternaście cnota, w Polskim woysku służył, y na woynach Kozackich, Tatarskich, Moskiewskich, Szwedzkich, Węgierskich, męstwa swego, chwalebne dał dowody, nadto różne, to fortyfikuiac Zamki, to ich broniac: drugich też, które był na Podolu y w Prusiech podczas nieszczęśliwey y opłakaney rewolucyi w Polsce, nieprzyiaciel opanował, dobywając, zaśluzyl sobie, że mu y potomkom iego, wiecznemi czasy indygenat w tey Oyczyźnie dano. Do wszystkich wolności prerogatyw przypuszczony na Seymie w roku 1662 przez Konstytucya Koronna *fol. 36.*

BĘBNOWSKI herbu Odrowaz w V Voiewodztwie Sendomirskim, iedenże Dom z Konieckimi, z ktorey racyi ieszcze się y po dziśdzień z Końskich pisał. Z tych był Kasper Profess VVachocki Zakonu Cystercyeńskiego roku 1582. Jan Choraży Nowogrodzki roku 1633. *Conslit: fol. 60, 1635.* Brat iego Marcin miał za sobą Annę Siedlecka herbu Grzymala. Kryztof trzeci tych brat. Bębnowskiego Podkomorzego Derpskiego wspomina hystorya Cudow Jarosławskich roku 1645. VVoyciecha Konstytucye roku 1678, *fol. 32.* Jacek Podezaszy Bractawski, Stryi Alexandra w Rawskim roku 1699. Mikołay z Trzcian, Czesnik Sochaczewski

czewski w roku 1697. Ewą Bębnowska Remigiana Bieleckiego małżonka.

BECH herbu *Rogala*, a podobno już temi czasy Bechowscy. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Z tych Jan był Pisarzem Krakowskim,

Beczka Herb.



O Kolfski w tomie trzecim *fol. 357* namienia, że kiedyś w V Wielkim Xięstwie Litewskim, beczki złotey w herbie zażywano, atoli go należycie nie opisał, y rozumiem, że już po te czasy, nie maż żadnego Domu, ktoby ia w herbie miał nosić.

BEDLINSKI herbu *Leliwa* w V Voiewodztwie Krakowskim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał, alem na nadgrobk u marmurowym Suffragana Łuckiego widział ten herb. Rafał na Bedlinie Bedlinski Sędzia Grodzki Krakowski, z Leżeńskiy siostry Biskupa Łuckiego zpłodził dwoch synow, y Córke która była za Szczepanowskim. Woyciech syn Rafała był Starostą Będzińskim. Stanisław drugi syn Biskup Cesa-reopolski, Suffragan y Archidyakon Łucki. Prohofcz Kodeński, Boćkowski, życie to na ziemi w lepsze zamienił w roku 1688, wieku swego 67. Był człowiek wszystkim miły, każdemu przychylny, tak nad cudzą sarkaf przygoda, iakby jego własna była, y w dojrzałym starości, w urzędzie Pasterskim nieczpracowany: więcey jego pochwał, nadgrobek jego w Kodnie opowieda, który mu Stanisław Bedlinski Kanonik Chelmski z marmuru postawił.

BEDLENSKI herbu *Wieniawa*, w Woiewodztwie Poznańskim. Z Bądlewa Bienia, to jest Benedykt Stolnik Poznański roku 1436 podpisał pokoy Brzeski u *Laskiego* w *Statucie fol. 140*: był potym Chorażym Poznańskim roku 1444, iakom go czytał na Liście Władysława Krola danym Miastu

Lwowskiemu. Woyciecha z Badlewa Archidyakona Cirneńskiego, Kanoniká Poznańskiego w roku 1374 wspomina *Długos in Vita Episcop. Posnaniens.* Mikołaj Scholastryk Krakowski, Vicarius in Spiritualibus Generalis, ktorego na ubogich szczodroblivość, kamień grobowy w kościele Katedralnym Krakowskim, y po dziśdziej głosi, nadto Szkolę na Zamku dla młodzi, dwie kamienice dla rezydencyi Kanonikow Krakowskich swoim kosztem wynioś, umarł roku 1540. *Starowolski in Monumentum.* *Nakielski in Miech: fol. 587.* Woyciech Kanonik Kuiawski, rugowane od herezyi Gdańskiej z swoiey klauzury Panny Zákonne Brygitki, kommissarzem na to od Biskupa wysadzony, nie się ani pogrozek swywolney burzy nie lękaiać, ani ofiarowanemi sobie podarunkami złamać nie daiać, znowu za świętę osadził kratę w roku 1612. Jan w Kaliskim, Piotr w Sieradzkim podpisałi Elekcyą Jana Kazimierza.

BĘDONSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Z Wołyńskim Woiewodztwem Jędrzey Pisarz Grodzki Włodzimirski pisał się na Elekcyą Władysława IV, z Łęczyckim zaś Woiewodztwem na Augusta II. Jan, Woyciech y Walentyń Będońscy.

BĘDZINSKI. Y o tych tak Paprocki, iako y Okolski nie pisał. Jan y Jędrzey z Sandomirskim Woiewodztwem podpisałi Elekcyą Jana Kazimierza, a gdy potym jakaś kontrowersya urosła o ich Szlachećwie, VVoyciechowi y Mikołajowi Będzinskim, tak w VVoysku Koronnym, iako y Litewskim rycerskimi dziećmi zaleconym, (z ktorych też ieden, czteroletnia niewola cierpiał,) zawsze z nienadwazężona ku Oyczyźnie wiernością; jura nobilitatis, bez żadnych nowych wywodow Szlachećwa przyznała y potwierdziła Konstyt: 1669 *pro Lubv. f. 15.*

BĘDZISŁAWSKI herbu *Jastrzebiec.* Okolski ich w Mazowieckim Woiewodztwie osadził: więcey o nich czytać niegdzie mi się nie dostało.

BEHR. Z tych Jan Theodor Behr z Inflantskim Woiewodztwem podpisał Elekcyą VVładysława IV. Krola Polskiego w roku 1632.

Bekeesz Herb.



ORla noga z wierzchu do połowicy czarna, niżej do pazurów złota, w brunatnym polu, z iedney strony wyżej przy kolanie Xieźyc nie pełny, z drugiey strony gwiazda, na hełmie Struśich pior trzy. *MS. P. Rutka: Okolski tomo 3. fol. 358.* Herb ten właśnie jest Węgierski, y do Topacza podobny, tylko aukeya do niego ztad uczyniona. Kasper Bekefz (ktorego niegdy Ociec do Solimana Cara Tureckiego, od Izabelli Krolowy Węgierskiej posłował) na dworze Jana Zygmunta Xiażecia Siedmigródzkiego Podkomorzym uczyniony, od tegoż do Wiedeńskiego dworu w Legacyi wysłany, pokoy szczęśliwie utwierdził. *Istwanfius Historia Ungar:* Taż y ferca wspaniałości y umiętności po dwakroć Ablegatem do Konstantynopola iadać, tak się obcemu Monarsze zalecił, że mu do nogi Orley, z Antenatow swoich dziedzicznej, Xieźyc y gwiazdę wherbie przydał: wbił się potym w wielka u swoich powagę; tak, że też z Stefanem Batorym po śmierci Jana o Xieństwo Siedmigródzkie certytował. *Idem ibidem;* atoli zbity, z życiem uchodząc, y fortunę dostatnia y Oyczynę opuścił; wszakże iak na tronie Polkim Batory osiadł, przyszedł do niego Bekefz z suplika, ktorego Krol, nie tylko do łaski y z bratem iego Gabryełem przyjął, ale też nad piechota V Węgierską iednego z nich, drugiego nad jazdą Generałami poczynił. Dali obadwa, swey ku Panu wierności, oczywiste dowody, bo Gabryel pod Pleśzkowskim zamkiem przeciwko Moskwie do szturmu idąc, gdy konia naprzód pod nim rążono, on sam potym dwiema kulami postrzelony zginął. Kasper zaś w różnych kámpaniach mężnie stawał, siły y zdrowie ztargawszy, żyć przestał. Bodayby był lepiej umierał! Anabaptysta albowiem á potym Atheuszem będąc, gdy już śmierć mu w oczy zayrzała zawołał. *Celum non curo, inferos non timeo.* Oniebo niedbam, piekła się nie lękam, y w takich aktach zkonął. *Historia Coll: Posn: Anno 1579.*

Od tych pozostali dway Bekefzowie Władysław y Gabryel, ktorym przez respekt zasług Oyca ich, y Stryia indigenat w Polsce pozwolony, y akceś do wślyśkich Dygnitarstw tak w Koronie, iako y Xieństwie Litewskim y ich potomkom roku 1593. *Okol: tom. 3, fol. 358.* Władysław tedy Starosta Wschowski, Dworzanin y Rotmistrz Krolowski, po śmierci Oyca swego, wzięty na opiekę od Stefana Krola, który mu na nauki to w Wileńskim, to w Pułuskim Collegium koszt Pański nakładał, z szkolney palestry wyszedszy, do obozu się Zygmunta III udał. W pierwşey zaraz pod Bieczyną przeciwko Maximilianowi Xiażeciu Austrii expedyeyi, w szwie y ręce ranny, kroku z pola nie umknał, własney krwi upustem, ná dalsze okazye młodsze lata hartuiac: iakoż gdy się w Węgrzech porá wojenna otworzyła, zebrałszy dość znaczny komput ludzi, z niemi pod Jauryn, Macięiowi Xiażeciu na posilek przybiegł, tam iednym podiażdem sto Turkow trupem położył, sto czterdzieści y ośm w niewola zabrał, czterysta z pola zgędził, czterdzieści y dziewięć wielbłądow y mułow dobrze oiuconych z soba do obozu przyprowadził. Powrociwszy z Węgier do Polski, ná Szwedow zá Zygmuntem Krolew wojował: Kolmarńskiego w Szwecyi Zámku, nad którym miał kommendę, żeby był dotrzy-

Q

mał,

mał, siła trudności poniosł: za które swoje zasługi, krom Wschowskiego Starostwa, wziął od Króla Prenneńskie, Białawskie, y Hanfelenńskie Starostwa. *Camillus de Samborja Ord. Prædic.*

BEKIERSKI herbu *Jastrzębiec*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Od Jastrzębskich swoy początek wzięli. Księgi Grodzkie Olszewsówkie w Roku 1605 pewna ich transakcyja zapisafy. Przydomek ich Kosiorek. Z tych gdy to piszę, Dominik Ignacy Bekierski Generał Major w Woysku Koronnym doświadczoney ku Oyczyźnie wierności, męstwa, y na różnych publicznych funkcych dzielności, to Deputatem będąc w Trybunale Koronnym, to posłuiac kilkã razy na walne Seymy: z Kąszewskiy trzech Synow, swoiey chwały sukcesorow zostawił Felixa Ignacego y Jana. Do tegoż Imienia y herbu przyięty z potomstwem swoim a w roku 1726 nobilitowany, Antoni Bekierski Obożny Polny Wódk Koronnych dziedzic na Strątynie: ten z Maryanny Woynarowskiy dwie Corki zplodził, z których Teresa z Frąnciszkiem Grąbianka Ruzyczcem, Elżbieta z Dulskim zkoligowane, synow zaś czterech, Alexandrá, Mikołaja, Frąnciszka y Adama.

BELKLEWSKI herbu *Nalęcz*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Z Polski się do Litwy przeniesli. Z tych Jan y Jerzy w Pińskim sławili na Elekcyja Jana Kazimierza. Jan Sędzia Brzelki Litewski a potym Podstarości: z Ryfzkowskiy herbu Nowina Pawła Kąsztelana Mściwawskiego Corki, Synow iego czterech. Paweł Leopold, Władysław y Michał. Benedykt podpisał Elekcyja Janá III, inśi ich piśza Bęklewski.

BELCHACKI herbu *Topór* w Krákovskim y Sierádzkim Woiewodztwach. Dom ten na dobro Oyczyzny krwi swoiey nigdy nie żałował. Batowska, kleska naszych osławiona kampania, za wlystkie stanać świadkiem może, kedy czternastu Belchackich, zyciem swoim Oyczyznę zasławiaiac, mężnie na placu poległo. Woyciech z Gledzianowá Kąsztelan Łeczycki Roku 1512. Jakub z Gledzianowa Sędzia Grodzki Zarnowiecki, y wielkim wodcitem, y rozładkiem nienagannym, Pańskim sercom przymilony. Jakub Schaftyan, Stefan Stanisław z Woiewodztwá Krákovskiego podpisałi Elekcyja Władysława IV. Stefan Podczaszcy Chełmski miał za soba Lipska Sędziankę Betzka herbu Grąbie: niewiem czy nie o tego Podczaszcego Chełmskiego Corce świadczy *Okolski tom: 3. fol. 127*, że się dostałá w Małżeństwo Wawrzynicowi Wazowi Chorażemu Mielnickiemu. Jan Michał Łowczy Buski z Podskarbin Koronnym woienny zółd prowadził, w ślady Oycy swego wkráczaiac, o którym to nieplonna sława niesie, że z dzieciństwa prawie w obozie wychowany, od Tatarow w niewola wzięty, całé ośm lat, za Oyczyznę swoię káydany nosił, z których się wywikławszy, na Szwedow tym raczey nacierał, iż już zdrowie swoie, dawno był dobru popolitemu poświęcił: w szczipnym tedy swoiey kompanii kompucie, ośm dziełat y czterech wyciał, a gdzie indziey Kozakow y Tatarow, dwádzieścia żywcem do obozu naszego przyprowadził. Jędrzyi w Zakonie Soc: JESU brát Łowczego, to życie które ráz Bogu poświęcił, dla tegoż Boga z miłości ku bliznim wydał, służac zapowietrzonym w Poznaniu roku 1709. Balcer Burgrabia Krákowski w niewoli Tureckiey

ser-

ferca nabywszy, ná Pogauow, tym mężniey pod Wiedniem ich pła-
szał. Adryan Starosta Lipnicki, á potym Kąsztelan Biecki, miał zdo
voto Potocka herbu Srzeniawá Podczaszkanę Krakowska, z ktorey
Corka iedynaczká z Xiążęciem Rádziwiłem Woiewodzcim Nowo-
grodzkim tych czałow zmówiona. Brát Kąsztelana, zdami się Antoni,
Pisarz Grodzki Krakowski, ale bezpotomny. Jerzy y dwóch Stani-
sławow Roku 1705 kwitnęto. A że he pisza z Gledzianowá, ztąd po-
znać, że z Gledzianowskich originaliter wyźli, zktorych niektorzy
z Babie gornych pisać się zwykli.

BEŁDOWSKI herbu *Jastrzębiec* w Woiewodztwie Brzeskim Kuiańskim. O tych
ani Paprocki, ani Okolki nie pisał. Z tych Jan Połsem ná Seym bę-
dac roku 1589. deputowany do zápfaty woysku *Univer. Ponor. fol. 560.*
rozumiem, że tenże sam Ian roku 1576, wespół z infzemi do Stefaná Kro-
la był uproszonym, aby mu był Krolestwo ofiarował, y do korony za-
prászał *Constitut. fol. 250.* Tegoż odwagę pod Newelá, kędy czterdzie-
ści tyfiency Moskwy, trupem legto chwali *Bielski w Roku 1563. fol. 616.*
Syn iego *Dawid*. Marcin z Bełdowá ná Łágiewnikach Sędzia Ziem-
ski Łęczycki. Marcin Woyski Kruświcki, ktorego Corki dwie Zofia
z Felicyanem Orfinowskim, Anna z Piotrem Borkiem żyty, y Syn Anto-
ni Pisarz Grodzki Chęcinski, żona iego Maryanna Zydwowska Chora-
zanka Krakowska, Synow zniá dwóch Michał y Jacek y Corká Zuzan-
na. Jan Bełdowski ztaczył się z Elżbieta Wálewska, z ktorey Syn Jan.
Paweł z Kuiańskiego, Jan, Mikołay, Jerzy, z Łęczyckiego podpisałi
Elekcyá Władysława IV. Kryštof z Łęczyckiego, Jan z Sendomirskie-
go Jána Kazimierza Krola: Adam z Łęczyckiego Janá III. Mikołay
y Zygmunt z Sendomirskiego Augusta II. Sa iednak Bełdowscy herbu
Ráwicz, w ktorychby zaś Woiewodztwach trudno rozeznać.

BEŁDYCKI herbu *Prus 3tio.* W Gniazdzie cnoty Paprocki ich zowie Bełdzy-
ckiemí, y że sa w Podlaskim Woiewodztwie twierdzi.

BEŁECKI herbu *Lęczyzyc.* O tych ani Paprocki, ani Okolki nie pisał. Bełęcka by-
ła zá Franciszkiem Tomickim herbu Drya. Stanisław z Bełęcina Pod-
komorzy Poznański. Syn iego pojał Jordanownę. Anna Belecka imo
voto żyła z Marcinem Molskim, zdo z Jerzym Naránowskim. Jakub
z Bełęcina Bełęcki z Anny Kucharskiy herbu Práwdzie zostawił Synow
czterech, Adama, Fránciszka, Pawła y Stefaná.

BELICKI herbu *Gryf.* Paprocki w Gniazdzie cnoty Belickich Gryfow w Krá-
kowskim Woiewodztwie osadził.

Belina Herb.

BElina herb zkláda się ze trzech podkow biáłych grzbietem do
siebie obroconych, ták, że iedna jest z práwey, druga z lewey
strony, trzecia pod niemi spodem, ná ktorey miecz Niemie-
cki ostuczony, (lubóć drudzy iuż cały kłáda) końcem ná
dół, rękoieścia do góry między drugie dwie podkowy obro-
cony w polu błękitnym. Nad hełmem y korona złota reká, do gory
wyciągniona, zánosząca się w práwa tarczy mieczem. *Paprocki w Gniaz-
dzie fol. 603. O herbach fol. 329. Okol. tom. 1. fol. 32. Kleynoty fol. 108. Poto-
cki poczet herb: fol. 223. MS. Patris Rutka Societatis JESU.* Iest

ta Hetmaną Czeskiego zrzucony, cudze po Bawaryi pocierał kráie: tam długa przewłoka czaſu chował ſię, Stylfrydem nazwany: wſzakże jednak Czechowie, wſpomniawszy ſobie ná ſwego włáſnego Pana, ná tron go znowu wczwáli, przeciwko Borzywoiowi Xiażęciu: nie długo jednak ná nim zabawił Stomir, dla nie umiétności czy zapomnienia ięzyka Słowieńſkiego zepchniony, nazad do Bawaryi uchodzić musiał, przecież bogatemi wprzód uregalizowany podarunkami. Działo ſię to koło roku 895. Toż wſzystko obaczył w Kronice Czeſkiej, Bielſkiego edycyi roku 1563 fol. 321.

Znowu jednak Paprocki, wińſzey Kſiędze, ktorey dał tytuł Stomata, inſza oſnowę z Wáclawa Hageka Hiſtoryka Czeſkiego przywodzi. Bila Corka Biwoga Hrábi, herbu ſwinią głową, w roku 747, Małżeńſkim zwiázkiem doſtalaſię Koſſalowi herbu trzy Podkowy, takim ułożeniem, że wſzystkie do gory grzbietami ſtoia, dwie na gorze podle ſiebie, trzecia ſpodem. Z tey Syn Sukoſław ná pamiatkę Matki ſwoiej, od iej Imienia, zamek y miáſto od ſiebie fundowane Belina nazwał koło roku 879, ktorego Synow piáciu, z Przemyſławá Xiażęcia potomſtwem długa wojnę wiedli. Stomir Hrabia z Beliny Syn Sukoſława, zgodnym wſzystkich konſenſem, ná Xięſtwo Czeſkie wyſadzony, przeciwko Borzywoiowi, pierwſzemu z Monarchow Czeſkich Chreſcianinowi. Z tym wſzystkim y ta powieſć nie we wſzystkim ugruntowana; á naprzód wſto lat trzydzieſci y dwie, Koſſalowi Syna przyznaie Sukoſława, co czy byđ może, każdy ſnadno oſadzi. Potym X. Boguſław Balbinus Soc: JESU w Czeſkiej Hiſtoryi z Chryſtanna dowodzi, że ten Sukoſław, nie był Oycem, ale brátem Stomira Hrábi y dziedzica na Belinie, kędy y to przydaie, że gdy Sukoſław, albo Suchoſław, Oycu Borzywoia Hoſtywitowi rebellizował, zbity, y z brátem ſwoim Stomirem, ktorego był w téż ligę z ſoba wciągnął, na wygnanie uchodzić musiał; tak Stomir trzynaſcie lat w Bawaryi przepędził. Dopiero gdy ſię na Borzywoia zpryſięgli Czechowie, y z dziedzicznego zepchnęli tronu, od nich przyzwany Xięſtwo poſiadł; ale że po Słowieńſku mówić nie umiał, y że ſię nie pewnym Chreſcianinem pokazywał, ledwo dziewięć mieſięcy na Kroleſtwie ſiedzac, wziawſzy dzieſięć talentow ſrebrá, á trzy złota, nazad do Bawaryi uſtąpić musiał.

Cożkolwiek badź, że táka niezgoda między Hiſtorykami zágeſzczona o niektóre okolicznoſci; iſtota jednak hiſtoryi cała ſtoí. Ia zá fundament kładę, że to iedenże Dom Belinow, tak w Polſkiej iako y w Czeſkiej Koronie, czego doſć rozumiem gruntownie popierá, tak iednoź wſzędzie Belinow nazwiſko, iako iedenże Oyczyſty kleynot, luboć nieiaká odmiana z czaſem unáſzych w herbie zá zaſługi ich przyczyniona: tegoż zemna zdania tak Balbinus, iako y Paprocki iuż ſię popráwuiacy. To záłożywſzy, wnoſzę z Balbina, Hageká, Bielſkiego, Chryſtanna tu przytoczonych Authorow, że Imię Belina, nie od ziela byliny, po zároſłych polach krzewiacego ſię, ale od miáſta Beliny w Czechach ufundowanego ſwoy poczaćek wzięło. Ale ani Jaſtrzębczyk tego herbu był Przodek, poniewaź z tychże Hiſtoryków doſć ſię iawnie pokázuie, że ieſzcze przed Boleſławem ſmiałym,

R

ktory

(ktory Jastrzębcą w Belinę tym kształtem, iako się mowiło, miał przemienić) już w Czechach trzema podkowami blisko trzechset lat łczyli się Belinowie: y owżem *Balbinus in historia Miscell. fol. 5. & de cad. 1. lib. 7. capite. 1.* powieida, że między pierwszemi Domami, które razem z Czechem, w tamte kraje zawitały koło roku Pańskiego 278, był Dom herbem trzech Podków pieczętujący się. Dla takiej tedy dawności trudno zgadnąć, z jakiej okazyi ten herb nadany: bo co *Paprocki in Stromatibus* twierdzi, że pierwszego auctora tego kleynotu, trzech synów pozostałych tak się pogodziło, że najstarszy z nich, trzech w herbie zażywał podków, tak iako ci Belina pokazuje; Drugi dwóch, tym kształtem iak w herbie Łzawa obaczył; Trzeci jedney, taką formą iako w Jastrzębcu określony, to stać nie może, y dla tego zę ten domysł, na żadnym się Authorze poważnym nie funduje, y dla tego, że tych herbów, inszy y daleko różny, na swym miejscu początek przeczytał.

To się zda być pewna, że Belinowie zę krwi Czeskich starzych Xiażat y Monarchow po Matce idą, (czy to ią Bila zwano, iako się wyżej mowiło, czy Kassa, iako chce *Balbinus Epitome histor. Bohem. lib. 1. in notis ad cap. 10*) Corce Kroka VVtorego, siostrze Libussy, żenie Biwoga, ktory był Synem Sudywoia Hrabia, a gdy się potom rozrodzili, iedni się z nich przy Oyczystej fortunie w Czechach zostali, drudzy się z Dabrowką Krolewną Czeską, Małżonką Mieczysława Xiażęcia Polskiego, pierwszego Chrześcianina do Polski przeniesli. Przez lat potom półtora sta w Rycerskie dzieła u nas przy nienadwężonej wierności kwitnęli. Potym kiedy Bolesław Krzywousty, Morawy wojował, y z Xiażęciem ich Swentopelkiem, Zeliśław Belina hetmaniac w tey expedycyi tak się mężnie potykał, że zwycięstwa doganiaiac, y ferdecznego żołnierza, y rozsadanego wodza urzadz odprawił. Aroli iednak gwałtownie na nieprzyiaciela nacieraiać, rękę po ramię w tey okazyi odcięto. Co nadgradzaiać mu Bolesław, przy inszych honorach y nagrodzie, rękę mu złota odlewana w podarunku posłał, a do trzech Podków, miecz otłuczony przydawszy, rękę zbroyną z mieczem wyniesionym, na hełmie Beliny lokował, y tym się przydatkiem różni, od herbu Belinow w Czechach, nasz Belina.

Herbowni.

<i>Belina</i>	<i>Gruszczyński</i>	<i>Łochowski</i>	<i>Skupiński</i>
<i>Borzymowski</i>	<i>Gulezowski</i>	<i>Młochowski</i>	<i>Stawski</i>
<i>Brzozowski</i>	<i>Jaszcultowski</i>	<i>Naropiński</i>	<i>Szczytnicki</i>
<i>Czechowski</i>	<i>Kadlubowski</i>	<i>Okun</i>	<i>Taranowski</i>
<i>Falecki</i>	<i>Kedzierzynski</i>	<i>Podhorecki</i>	<i>Wagrowski</i>
<i>Goleniewski</i>	<i>Krasa</i>	<i>Porudeński</i>	<i>Węgierski</i>
<i>Grocki</i>	<i>Łęczyński</i>	<i>Prażmowski</i>	<i>Wolski</i>
			<i>Zeligowski.</i>

Przodkowie Domu tego.

A naprzód w Czechach. Suchośława y Stomira Hrabion na Belinie potomkowie, iedni w Krolestwie Czeskim, antecessorow swoich fzi torem. Z tych Prokop Hrabia na Belinie, najwyższy woysk Bre-

Brerysława Xiążęcia Hetman, przeciwko Henrykowi III Cezarzowi Rzymskiemu, y iego wodzowi Othardowi Xiążęciu Saxonii w roku 1040. Ale gdy mu się woyna szczęściem nie powiodła, a Niemcy do Czech hurmem wpadli, rozumiecie Brerysław że złotem zkorumpowany Prokop, nieprzyjaciela w granice dobrowolnie puścił, oczy mu najpierwey wyłupić, potym nogi ręce y głowę uciąć, ciało wrzucić nie daleko Beliny utopić kazał. *Aeneas Silvius apud Balbin: l. 3. c. 5.* od którego czasu, mowi *Paprocki in Stromat* Belinowie Hrabstwa tytuł w Czechach upuścili, do bardzo szczupłej fortuny ścielnieni. Przecież znowu za Krola Macieia, ieden z nich calemu woysku hetmanit. *Cureus u Paprocki* którego potomkowie Zeleniskimi się z Sebużyna pifali. Od tych wyszedł Krzysztof Zeleniski z Sebużyna u Rudolfa Cesarza tego imienia Wtorego, takiey estymacyi, że mu pieczęci Czeskiego Krolestwa, iako Naywyższemu Kanclerzowi Czelkiemu powierzył: Herb iego taki: na pierśiach czarnego Orła trzy podkowy ale bez miecza, na helmie pół Orła czarnego. Z tychże Przodkow ida Pruszkowscy przedtym w Czechach, teraz w Słasku y Morawie possessyonaci. *Balbinus l. 3. cap. 5.* Za czasow tego Authora widzieć było w Boleśławiu przy grobie S. Wacława, (kiedy zrazu ciało iego było złożone,) gęste nadgrobki kamienne, na których trzy Podkowy wyrte były, ale iuż teraz iedne z mieysc rugowane, drugie starożytnością nadwężone, zkad dochodzi ten Author, że się Belinowie temu mieyscu, znacznym dobrodziejstwem przyśłużyć musieli. Niewiem czy nie do tych należy Hrabia Belina, moderacyi y roztropności mąż przedziwney, u Senatu Paryzkiego, y całego Miasta tamtecznego tcy powagi, że rozładkiem wszystkich Stanow, praesidium mu miasta zlecono podczas burzy owey roku 1594, kiedy herezya we Francyi gorę brała. *Spondanus num. 7. & 9. y 1596 Annalium Ecclesiast. num. 11.*

Drudzy Suchośława y Stomira potomkowie, do Polski się przeniosły, Hrabiow z Beliny tytuł z łobą wnieśli. *Paprocki in Strom: Balbinus l. 3. c. 5.* Z tych pierwszego kłada Zeliśława za Boleśława Smiałego roku 1064. Zeliśław drugi, syn pierwszego, Hetman Wielki Boleśława Krzywousty Mucyusz Polski, który żeby był Oyczyznę samym soba załawił, rękę prawą w okazyi z Swentopelkiem ztracił, iako się wyżey mowiło; nadgrodził mu ją złotą Krzywousty, z tym wszystkim droższą, nad złoto była, która fortunę Polska piałowała. Był mąż wipaniatego animuszu, dowcipu y przemyślu obrotnego, sił wielkich, twarz Marsiem tchnęła, symmetrya ciała do powagi, w wojenney expedycyi doświadczony, a co w nim podziwienią godna, ręki pozbywszy drugiey, iedną y zwycięstwo utrzymał, y krom bogatego plonu, siła niewolnika do Krola przyprowadził roku 1103. *Bielski f. 94. Starowolski in Bellar: Sarmat.* Umarł Kasztelanem Krakowskim roku 1120. Beline Boleśława w różnych przywileiach czytał *Paprocki* roku 1149, luboć go w Gniazdzie Cnoty Boryśławem zowie, y synem chce mieć Zeliśława Hetmana. Miedzy kilka synami tego Boryśława (od których na różne nazwiska podzieleni są Belinowie) był Jarosław roku 1199.

Belina Boryśław Arcybiskup Gnieźnieński. W prawdzieć go *Craffinius* do Familii Natęczow pociaga, atoli ia z większą częścią *Autho-*

thorow trzymam, że tu należy. Dla znacznych cnot, które w nim celowały, iako pomiarkowanie passyi, pobożność, statek, rozśadek, powaga, z Archidyakona Poznańskiego y Kaponika Gnieźnieńskiego, po Jakubie Swinka, na tę Stolicę od Kapituły wysadzony, Nie małz tu zgody między Pifarzami nazemi: bo Długosłz powiedział, że w roku 1304 obrany, umarł roku 1306. *Janicius Paprocki y Okolski*, elekcyja iego zkláda na rok 1307, Śmierć ná rok 1311, toż samo o ześciu iego twierdzi *Bielski fol. 213. Nakielski w Miechowie f. 237. Damalewicz zaś in Archiep. Gnes.* wstępná Arcybiskupstwo pod rok 1314 naznacza, z tey racyi, że Antecessor iego, ieszcze żył w roku 1313, czego dowodem iest List iego u Damalewicza: zkąd cała tamtych historykow o Borysławie ofnowa upada. Dyssensye Kardynałow śtrony elekcyi Sukcessora na Stolicę Piotrowa, przewlokły konfirmacya Belinie, aż do Jana dwudziestego wtorego, czyli raczej dwudziestego pierwszego, od którego potwierdzoney, interressa nayspierwey Oyczyzny, z Krzyżakami przed Papieżem ułacnił. Sprawę, która był Antecessor iego, z Chelminskim Biskupem zaczął, o to iż się od Gnieźnieńskiego oderwałszy, do Ryckiego Arcybiskupa przywiązał, szczęśliwie wygrał y zakończył. Więcey na dobro pospolite, y swoiey Dyecezyi zamysłaiącego, śmierć zaślatał w Awenionie, drugiego po konsekracyi roku; tamżę w kościele OO. Dominikanow pochowany.

Sa ieszcze y po dziśdzień niektorzy, co starożytnym Belinow imieniem się zowią w Mazowszu y Podgórzu posessyonaci, bá y w Krakowskim Belinowie z Leszczyn, ale ia o nich mówić na swym mieyscu będę pod Leszczynskimi. Opuścić tu jednak nie mogę Beliny, który pod Pleszkowem pieśzo z drugimi do szturm idąc, w ręce był postrzelony. *Paprocki o herb: fol. 450-405* Piotr także Beliná Kawaler S. *Sepulchri*, z Mikołaiem Rádziwiłem Sierotką nazwanym, Pálestynę zwiedził.

BELKOWSKI herbu *Jastrzbiec*. O tych sam tylko Okolski piśze, więcęy nigdzie nie czytał.

BELTOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piśał. Stanisław Beltowski podpisał Elekcyja Władysława IV. z Poznańskiego Woiewodztwa.

Belty Herb.

SA trzy Belty, na krzyż ułożone, na kształt gwiazdy fześcigranistej, w polu czerwonym, *Paprocki w Gniazdzie f. 1121. O herbach fol. 568. Okolski t. 1. f. 38. Potock: Poczet herbów f. 443.* Hełmu żaden z nich nie opisał, domysla się X. Rutka in MS. że pieć pior Strusich. Belty zaś tak zkládane, że jeden do gory, dwa poprzek nadół końcem obrocone. Dom ten w Polsce starożytny, z Moraw do nas wniesiony. Okolski ieszcze do Ziemowita Xiążęcia Polskiego czasow pod rok 880 przenosił iego przeciaga. W owej sławney pod Grunwaldem Jagęłła Krola z Krzyżaków wiktoryi roku 1410, między inżemi choragwiami, które tam zabrano, rachuię *Paprocki o herb: fol. 603, & 607*, dwudziesta szofła, na ktorey był Belt y strzała, czer-

czerwone, poprzek na krzyż złożone. Niemieckiey to Szlachty herb był, którzy swoim kosztem Krzyżakom na pomoc przyšli. Druga tey podobna, tamże wzięta, na ktorey był Bełt biały złitrzała w czerwonym polu, była to chorągiew Kommendorstwa y Zamku Gniewskiego czerdzicia dziewiąta



Kleynotni.

Chochorowski

Graniowski

Pozorzycki

Sniechowski.

Atoli Pozorzyccy, niewiem czy przez omyłkę iaka, czy też w zasługach iakich przydany pod Bełtami nosza Xięzyc.

BELZECKI herbu *Jastrzebiec* w Woiewodztwie Ruskim y Bełzkim zasłużeńi. Pierwszy tego inuena author Jan Zakowski, ten albowiem nabywszy dobr w Woiewodztwie Bełzkim, założył miasto Belzec, od ktorego Bełzeckim zwać się począł. Mikołay syn iego, kochaiacego Oyczyznę syna wypełniwszy powinność, z Barbary Magierowny Podczaszanki Sandomirskiej, krom Corek dwóch Elżbiety Zawádzkiy, Chorażycowey Przemyślskiej, y Anny Herburutowy Kasztelanicy Bełzkiej, trzech synow zostawił; Bartłomicia, Jędrzeia, y Jana. Z tych Jan Dworzanin Krola Stefana, u ktorego ieszczę na ten czas Siedmigródzkiego Xiażęcia, pierwze sobie pole, do woiennych dzieł ustał; gdzie rekę zaprawiwszy na nieprzyiacielskich karkach; z iaka potym rezolucya pod Sokolem szedł na Szeremeta y Bulhaka Wodzów Moskiewskich, widział Mielecki Hetman, y wielka część zwycięstwa, iego tercę przypisał. *Bielski fol. 774. Paprocki o herbach.* Za te szczęśliwe powodzenia, kościół w Magierowie wystawił Bogu; Bog mu zaś z Strzyżowny Sędzianki Halickiey dał syna Jana Chorażego Bełzkiego, ten z Niszczyckiy Kasztelaniki Sierpskiej, dwie corki zplodził, Zofia która się dostała Ubyżzowi Chorażemu Dobrzyńskiemu, y Anne.

Bartłomiey naystarszy syn Mikołai, y koszt y zdrowie swoje na sztych nie raz przeciwko Tatarom wystawił; tegoż kosztu nie żalował, kiedy za Stefana Krola w poselstwie do Moskwy był postany, umarł

umarł roku 1583 Surrogatorem Bełzkim, iako pisze Paproc: ciało iego w Kościele Lwowkim OO. Bernardynow złożone, dnia ostatecznego czeka. Potomstwo iego z Elżbiety Wawczyńskiej, Dorotą z Jerzym Kruśzyńskim, Stolnikiem Bułkim dożywotnie zprzyściżona, Bartłomiej y Mikołaj. Tym to zdami się dwiema braci *Konstytucja 1587, fol. 417* na Konwokacyi Warszawskiej dwieście ludzi uzbroić pozwoliła, na obronę kraiow Ruskich podczas interregnum: iakoż Mikołaj y fortunę y życie położył dla Ojczyzny. Bartłomiej zaś Podkomorzy Bełzki, młodsze lata y czerstwość sił, na woennych trudach przytarczy, w pokoju potym na dobro poсполite radził. Ztąd z Sejmu 1638 Kommissarzem deputowany do rozgraniczenia Bełzkiego y Wołyńskiego Woiewodztw *Constitut: fol. 19*, wszystko się na tym załadził, żeby był sąsiedzkie dyfferencye pożądanym skutkiem zakończył. Zamek w Rudzie z fundamentu wystawił: poiał imo voto Xieźniczkę Zbarazka, z ktorej, Corki, jedna z Skotnickim Kasztelanem Halickim, druga z Gabryelem Dębinskim żyły w Małżeństwie: zdo voto Xieźniczkę Sołomerecka. 3tio Pieczychoyska Zofia, z ktorej syn Krzysztof Sekretarz Krolewski. 4to Trzcinańska Podkomorzankę Sochaczewska, od ktorej Frąciszkę y Jerzy.

Jedrzej zdo genitus Mikołaja z Magierowny, po peregrynacyach w Państwach postronnych zakończonych, do Polski wrocivszy Rotmistrzem stawał-przeciwko Tatarom, Wołochom y Moskwie, to pod Połockiem, to pod Sokolem, kędy trzy razy chorągiew już już upadająca, sam mężnie dzwignął. Jego z Stupeckiy Kasztelanek Lubelskiej, Corka Katarzyna znowiona w małżeństwo z Alexandrem Myszkowskim Starostą Tyśzowieckim. Syn zaś Jan naprzod Podkomorzy wkrótce Kasztelan Halicki, Starosta Bełzki, ktorego dzielność w każdej sprawie, na każdym placu jednakowa. Pod Smoleńsk gdy go z Zygmuntem III. Polacy oblegli, on z Nowodworskim Kawalerem Maltańskim miny podładzał, ktoremi uporczywie opierającego się nieprzyjaciela wyładził. Na Abazę Bałze, w sto koni swoim sumptem zaciagnionych odważnie stanął. W Izbie Poselskiej słuchała zdrowey rady iego Rzeczpospolita, y Maieństawi Polskiemu przydała go ad consilia bellica *Constit: 1620, fol. 2*, a na czterech potym Seymach, Kommissarzem go uczyniła, do pogranicznych od Węgier y Śląska kontrowersyi y do zapłaty woysku *Constit: 1638 fol. 2*. Na Trybunale Koronnym Marszałkiem będąc roku 1632, samego Boga, za cel sobie postawił, na ktorego ze był szczerze boyny, świadkiem jest Collegium nasze Przemyskie, policzywszy go między swoich Dobrodzieciow, Z Zophii Zarczyńskiej Starostianki Malborskiej, miał Corkę złączoną dożywotnie z Kuropatwa Podkomorzym Halickim, y czterech synow, Alexandra, Ewarysta, Teodora y Bonawenturę: z drugiego zaś Małżeństwa z Jadwigą Jazłowiecka Woiewodzanka Rуска, Corkę Jadwigę dożywotnie zprzyściagl z Januszem Tyśzkiewiczem Woiewoda Kiiowskim. *Okol-fka in Russia Flor: f. 12.*

Alexander Stanisław Woiewoda Podolski, Starosta Bełzki y Szydłowiecki, syn Jana Kasztelana Halickiego, a przedtym Kasztelan Sanocki Senator mądry, humanista szczodry, Pan bogoboyny, na Collegium naszym

z Łwówkiew y Kościół nasz Sandomirski dobroczynny. *P. Canon O-ratio*. Z Seymu 1661 Kommissarzem do rozgraniczenia Woiewodztwa Podolskiego od Wołoch destynowany *Constit: f. 26, & 1653 fol. 26*. Umarł roku 1677, w kościele naszym Łwowskim pochowany. Poroststwo jego z Eloony Staniławkiy herbu Piława, Starościanki Szydłowieckiey cztery Corki: Alexandra z Jerzym Ossolinim Starosta Piotrkowski; Druga Katarzyna pierwszym związkiem z Karolem Franciszkim Korniaktem, drugim z Staniławem Fredrem Kasztelanem Czerniechowskim. Trzecia z Kazanowskim, á zdani się potym z Warszawskim Staniławem Kasztelanem Krakowskim połączone. Czwarta życie sobie za klauzura S. Franciszka, pod ścisley szą Obserwa obrała. Synowie z teyże Eleenory dway. Staniław Kasztelan Bełzki, á przedtym Przemyski, ktorego Seym Lubelski Kommissarzem destynował, na uspokojenie dyfferency granicznych między Ruskim Woiewodztwem y Węgrami *Constit: 1703, f. 21*: trzy razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Zofią Wielhorską Kasztelanką Wołyńską, drugi raz z Bełżecką, trzeci raz z Trzebuchowiką Stolnikówną Trembowolską: á toli krom jedney Corki ktora się dostała w małżeństwo Józefowi Lubomirskiemu Woiewodzie Czerniechowskiemu, żadnego inzego potomstwa nie zostawił. Drugi Alexandra Woiewody syn, Stolnik Bełzki, podobno Staniław ktorego corka jedna w Bełzkim klasztorze Panien Dominikanek światem wzgardziła, druga Puzynowa Starościna Wiska, á syn z teyże Mátki Brodeckiuy urodzony, jeszcze bezżenny, chwatać Bełzeckich ostatni potomek z soba wniósł do grobu roku 1723. Miał tenże Alexander Woiewoda powtorem małżeństwem za soba Balownę Podkomorzankę Sanoćka, ale dzieci nie było.

IEWARYST Jan Starosta Wyszogrodzki, drugi syn Jana Kasztelana Halickiego, Dworzanin Krolewki, posłał na Seym w roku 1661, z kąd uproszony do traktatow opokoy z Moskwa *Constitut: Litv: fol. 1*, dzielić się z Bogiem fortuna swoia kilka tysięcy Collegio Łwowskiemu naszemu zapisał, kedy też po śmierci złożony. Theodor trzeci syn Jana Kasztelana, ktorego syn Adam Stolnik Bełzki, z Heleny Kuropatwianki Stolnikowny Halickiey, nie miał tylko dwie Corki: z tych jedna poszła za Józefa Cetnera Kasztelana Wołyńskiego, druga Magdalena Zakonnica u Panien Karmelitanek we Łwowie dawney Obserwancyi Przeorysza. Bonawentura Konstantyn Stolnik Halicki czwarty syn Jana Kasztelana, w roku 1667 z Seymu Kommissarz do uznania krzywd poczynionych od Wołoch w Krolestwie naszym *Constit: f. 22*: żona jego Konstancya w rymże roku z nim się pożegnała, po ktorey wziął Barbarę Franciszkę Mniskównę. Syn z pierwszej żony Adam.

BEŁZOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Alexander Bełzowski z Krakowskim Woiewodztwem podpisał Elekey Jana Kazimierza. **BENISŁAWSKI** herbu *Pobóg*. Z Mławskiego Powiatu z Mazowsza wyszli. Mikołay Pifarz Grodzki Sandomirski, godny człowiek y Boga się boiacy, co onim świadczy *Paprocki o herb: f. 175*, pisał się z Benisławia.

BENOE herbu *Taczala*. Ci nobilitowani roku 1685, dla tego Paprocki y Okolski nie mogli onich wiedzieć. Paweł Benoe, Skarbnik Podolski, Sędzia Grodzki Halicki, Deputat na Trybunał Koronny roku 1728. Córka jego Anna. Brat zaś rodzony Staniław.

- BERENS.** Jan Berens Oberstleutnant w Wojsku Polskim cudzoziemskim nobilitowany roku 1685, wspomina go Konstytucya roku 1690 fol. 6: kiedy jego regimentowi, który wziął po Grudzińskim Kasztelanie Sieradzkim, każe płacić zaślugi. Paprocki y Okolski nie mogli o nich wiedzieć.
- BEREZA** herbu Prawdzic. Lubelskiego Woiewodztwa Ziemianie. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jan Jacek Bereza roku 1686.
- BEREZANSKI** czyli Berzański herbu Przestrzał. Y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Xięstwie Litewskim znajduja się: tak Berzański Klauzuc Alexander podpisał z Zmudzkiem Xięstwem Elekcyą Jana Kazimierza; Jan Władysław IV. w Orszańskiej zaś Ziemi Berzański Stanisław Ziemianin Wileński Jana Kazimierza. Więcej o nich mówić się będzie pod herbem Przestrzał.
- BEREZNICKI** herbu Sas w Ziemi Przemyskiej: z tey Jacek Samuelowicz Bereznicki podpisał Elekcyą Augusta II. W Metryce Wołyńskiej roku 1528 czytamy Hryczka Berezeckiego, y drugiego Siemiona Berezyńskiego. O tych wszystkich ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Berezwicy w Halickiej.
- BERG** O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. O herbie ich czytamy że Orłow zażywają, jakim jednak kształtem nie wyraził *Panegyry: Loménis Messis*. Z Śląska do Polski przyszli: bo Joachim Berg mąż y urodzeniem y nauką zalecony, nie daleko Głogową w Herndorfii znajdował się roku 1526 *Ancholcer*. W Inflancjach potym osiedli, z których Jan Starosta Raygrodzki, Kapitan Duneburski, w Niemczech naprzód zółd wojenny zaczął, z tamtąd z Władysławem IV na Moskwę się puścił w roku 1633, *Clagi Lind Mari: f. 579*, kędy za krwawe prace Starostwom konferowane. Piechotę Duneburską, ze swoim kosztem przez długi czas sustentował dla dobra Rzeczypospolitey, kazała mu ten koszt wyżysztę wyliczyć przez Konstytucyą roku 1647, fol. 24. *Mowca Polski tom: 2.* Syna jego wspomina. Berg Karmel Władysław Franciszek, Szebneburski kościół, dla pomnożenia większey chwały Boskiej, w swoich dziedzicznych dobrach oddał Oycom naszym, co approbowała Konstytucyą 1667, fol. 22. Z tegoż Seymu Berg Zygmunt Podczaszny Gołtyński, Kommissarz deputowany do uspokojenia granic od Śląska *Constitut: fol. 21.* Borch (tak go czytamy) Choraży Inflantski roku 1704, z tegoż Woiewodztwa przydany adconsilia Marszałkowi konfederacyi Sandomirskiej. Berk Cywon Bierzański, żona jego Kontancya Wolfowna roku 1683. Berk Kasztelan Inflantski roku 1695.
- BERGIELEWICZ.** O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Czerniechowskim Woiewodztwie znajduja się: Jan Horodniczy Czerniechowski podpisał Elekcyą Jana III z tymże Woiewodztwem.
- BERKHAN** herbu Cietrzew. Y o tych nasi Genealogistowie milczą: przecięż że w Prusiech kwitnęli, Paprocki namienia o herbach fol. 406, gdy Jerzego Berkhana meśtwo ławi roku 1582, idacego pieśzo do szturmu pod Plezskowem. Zygmunt Berckhan Starosta Soldawski, podpisał Kommissyą Krolewska roku 1609.
- BERKOWSKI.** Y o tych żaden nie pisał. Walenty Kazimierz Pisarz Grodzki Walecki, z Pomorskim Woiewodztwem podpisał Elekcyą Jana Kazimierza.

BERNACKI. O tych nasi Pifarze nie mogli wiedzieć, ile że Kryštof Bernacki dopiero nobilitowany roku 1676.

BERNAWSKI. Miro Bernawski Hofsodar albo Woiewoda Wołoski, indigenat w Poliszce otrzymał, y do wszystkich prerogatyw wolnego narodu przypuszczony na seymie roku 1629, o czym *Konfyt: fol. 17.*

BERSOT. Grzegorz Oberfzter y Dworzanin Jana Kazimierza Krola, większą część życia swego, w uławicznych upałach Marlowych, na obronę tey Oyczyzny ztrawiwszy, w nadgodę trudów swoich indigenatem darowany na Seymie roku 1667. O czym *Konfyt: Litew: fol. 17.*

Berszten Herb.



NA tarczy trzy kołka płuźne żółte, w polu czerwonym, takim zkładem, że dwa podle siebie goruia, trzecie spodem idzie-we śródku. Nad helmem y korona trzy piora pawie. *Paprocki Gniazdo fol. 1120. O herb: fol. 568. Okół: tom. 1. fol. 41, Po-tocki poczet herb: MS. P. Rutka S. J. Bielski.* Jest wiele w Euro-pie Familii, które kołek w herbie záżywaia, iako w Rzymie, Medyo-lanie, Brunświku, ale mniey albo więcey, także w Hannonii iednego tylko kołka *Braun lib. 3: fol. 23.* w Patavium Carrarow dom, czterech; *Petra Sancta cap. 63:* atoli o trzech kołkach, żadnego mi się nie dostało widzieć. Z Niemiec do nas wniesionym go mienia nasi Pifarze, co y samo imię wydaie Berszten, atoli czasu żaden nie naznaczył, to mu tyl-ko Paprocki przydał przed lat śtem czterdzieści, że od dawnego cza-su w Oyczyźnie naszey kwitnie.

Kleynotnych tego Domu, dwóch tylko wszyscy licza, Karnio-wskich y Wierzechlinskiich, mieli raczymowić Wierzechleyskich: ia przydaie Gafzynskich, lubooci dway ostatni, już na inszą formę przerobili swoy zaszczyt, to iest

T

Berszten

Berſzten zdo Herb.



O Tym ani Paprocki, ani Okolski nie piſał: to ieſt: ſa dwa koſka płuźne, tak iak w pierwſzym Berizteniu ułożone, y tegoż koloru, a miaſto trzeciego, ſztakiety iak przy tortecy rozładzone, na hełmie dwa krzydła, grzbietami do ſiebie obrocone, do lotu w górę wzięte. Tu unas w Polſzcze ta ſię odmiana ſtała, y lubo czaſu nie wiedza y okazyi, iabym iednak rozumiał, że za Zygmuntá Auguſta w roku 1563; gdy bowiem Iwan VVaſilewicz Kniáz Wielki Moſkiewſki Połock obległ, a niektorzy to ſtrzelba, to natarczywoſcią przeſtraſzeni, na taſkę ſię Carſka zpuſzczaiac dobrowolnie poddali; VVierzhchleyſki Rotmiſtrz Połſki, rodem Słęzak, herbu Berſzten, długo ſię potym y mężnie opierał potędze nieprzyiacielskiej: dopiero gdy z ſil zpadli, z prochu wyniſzczeni, po wielkich namowach, miaſto Carowi oddali; wdzięczna była y miła ſamymże adwerſarzom, ta iego odwaga; przetoż lubo Litwę, ktorzy pierwſi z Połocká wyſzli, do więzienia wzięto nad ſłowo im dane; VVierzhchleyſkiego iednak, y wſzyſtkich z nim Połakow uczeſtowawſzy y hojnie udarowawſzy, wolno puſzczono. *Bielski fol. 613.* VVierzhchleyſki powrociwſzy do Krola, takbym ſadził, że tę odmianę w herbie otrzymał.

BERZEWICZ. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Łukafz tylko Paprocki w Cudownych taſkach fol. 44, & 57 Marcina Berzewicza; Kancelerza niegdy u Stefana Batorego w Siedmigródzkim Xięſtwie wspomina, który też przyſięgę Stefanowa na Kroleſtvo Połskie podpisał, o czym *Konſtytucye fol. 251*, a w te ſię kraie przenioſzſzy, indigenát otrzymał. Syn iego czy wnuk Jan Berzewicz, poiawſzy Dorotę Kryſka herbu Prawdzic, procz Corki Anny, żadnego męſkiego potomka nie zoſta-

zostawił, dla tego się na nim Dom ten wkrótce zkończył: pamiątka jednak jego affektu ku Matce Boskiej w Sierpsku cudami wstawionej, y po dziś dzień słynie, to w złotym tańcuchu, to w tablicy srebrnej od siebie ofiarowanych, umarł w Lissowie roku 1646.

BESKI herbu *Jastrzębiec*. w Mazowieckim Woiewodztwie possessyonaci, Marcin Jana Kazimierza, Jan Jana III, Thomasz Belki Augusta II z Płockim Woiewodztwem podpitali Elekcye.

BESKI herbu *Prawdzic*. Od Belka w Ziemi Chełmskiej nazwani. Jeden z nich osiadł w Woiewodztwie Krakowskim, z Powęzowskiy zpfodziwszy syna VValentego. VValenty w Ziemi Chełmskiej został się, w owej z Maxymilianem potrzebie sławny. Tego z Nowosieleckiy syn Mikołaj, w Moskwie cztery lata wojował Porucznik Hetmański, żona jego Podgorska.

BESZEWSKI herbu *Abdank*. Sandomirskiego VVoiewodztwa Obywatele, więcej o nich nigdzie się nie mogli doczytać.

BĘTKOWSKI herbu *Prawdzic*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Stanisław Pifarz VVyszogrodzki, miał syna Jana, y Córkę Zofią za Benedyktem Zaborowskim. Jan w VVoiewodztwie Łęczyckim roku 1630. Stanisław w VVoiewodztwie Rawskim roku 1670. Jędrzey z Sieradzkiego, Jakub y Jan z Poznańskiego, VVoyciech z Inowro Cławskiego, Stanisław Jozef y Michał z Brzesk: Kuiańskiego podpisałi elekcyja Augusta II. Adam w VVoiewodztwie Wolyńskim, miał za sobą Teofilę Boreykównę, synów z nią trzech, Benedykta, Michała y Piotra, y Córkę Maryannę.

Betman Herb



Ramię prawe, w prawa tarczy zkiecowane, w palcach paciorki, albo koronkę trzyma do modlenia, nad hełmem zaś z Korony widzieć pół człowieka, z włosami y broda mierzna bez czapki; ręce obie na pierśiach, iak do modlitwy złożone, trochę wyciągnięne, twarz w prawy bok obro-

cony, koronką u niego w rękę. *Okolski w indexie tomu pierwszego* tylko ich wspominał, *Bielski zaś fol: 507* przydaie, że tę familią z Niemiecką Bethmanny zwano, iakby Panu Bogu modlać się. Zkąd też poznać, że z Niemiec do nas przyśli, luboć początku tego herbu y okazyi, żaden z naszych Autorow nie namienia. W Krakowskim Mieście z razu byli osiedli, atoli z kolligacyi, która się z przedniejszych w Polsce naszej Domami powiazała, snadno każdy pozna, co za estymacyi u wszystkich byli. Seweryn Bethman, w zaitawie trzymał od Krola Zygmunta Pierwszego, Minere Olkuska w piaciu tysięcy, tamtych czasow monety. Gdy w Wieliczce gory solne zagorzały, on już w dziewięćdziesiąt lat życia swego z Kościeleckim Zupnikiem, skrzętnie, ale y odważnie w doń się zpusciwszy, wszystek pożar szczęśliwie przytłumił umarł roku 1515, do stu lat życia swego, piaciu mu tylko nie dośtawiało. Syn iego Seweryn poprzedził do grobu Oycy: Corką zaś iego Zofia, Janowi Bonerowi, Kasztelanowi Sadeckiemu zaślubiona: z ktorey Corką Zofia, Janą Firleia Wojewody Krakowskiego małżonka była. *Bielski: fol: 507, & 516. Decius in Sigist: I. Paproc: o herb: fol: 701.* Zayfreda Bethmana w roku 1478 kładzie. Janą nadgrobek w Krakowie mu położony głosi. Anna Zayfreda Bethmanowna, z Stanisławem Frezerem przyjaźń dożywotnia znowiła. Atoli blisko już półtora sta lat, iak ten Dom w krainach naszych zniknął.

BEYNART. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Beynart Stanisław Pifarz Skarbowy Litewski o którym *Konstytucya 1621.* Paweł Wincenty Augusta Wtorego Elekeya z Wileńskim podpisał. Kázimierz Lwowicz Beynart Łowczy Kowieński z Zmudzkiem Janą III.

BIALA herb patrz Trzaska.

BIALACZEWSKI herbu Odrowaz. Jan Prándota z Białaczowa Biskup Krakowski dwudziesty pierwszy, y Dom swoy y Oyczyznę, to wysoka nauka, to światobliwość ozdobit. Urodził się we wsi dzie dzicznej Boleśławicach, z pobożnych rodziców herbu Odrowaz, Jwona Biskupa Krakowskiego, S. Jacka y B. Cestawa bliska krew, ale y prądziwy cnot ich, ná które z niemi żyć, patrzył; naśladowca. Zaraz się z młodszych lat, choć w nim wielka do nabożeństwa wydawała, która przy Philozophiecznych y Theologicznych naukach w nim nie ostygła. Na Kapłaństwo od Wiśława Biskupa Krakowskiego poświęcony, Archidyakonem Krakowskim, czyli iako chce Sewerynus Dzickánem Krakowskim y Kánonikiem Sandomirskim, z promocyi, nie kolligatow swoich, ná on czas w Polsce celuiających, ale szczerych cnot swych bydź zaśluzyl: albowiem w nim y rozśadek długa experyencya przepolerowany, y mądrość pokóra utemperowana, ale naybardziej światobliwość życia zaiasniały, że po śmierci tegoż Wiśława, cała Kapituła, zgodnie go y bez żadney kontrádykei do tery Infuły obráwfszy, prawie poniewolnie przymusiła. Approbował Elekeya Celestyn IV. Papież, Fulco Arcybiskup Gnieźnieński w dzień S. Urbana Roku 1242. konfekrował. Zaraz się tedy ta umysłu wspaniałość, która z przodków swoich wziął, przy kościelney wolności y iey obronie, murem stał niewzruszonym. Dla tego gdy Konrád Xiążę Mazowieckie, oto ná niego urážony, że przy Boleśławie Wstydliwym, niewzruszona wiernością stał; chąc go do siebie pociągnąć Biskupie dobrá y dzie-

dzictwo

+ Ambrosy Beynart Kaciora kłóciłki herbu Odrowaz odnawia, *ednigiel butry*
Autonimiczny swawej na Aluy Kłóciłki u kłóciłki na Aluy. ednigiel - w i cianu twy
herbu herbu Odrowaz odnawia i gwiłki swawej - Kaciora Kaciora: podkładać
podkładać podkładać podkładać. So. Janu w podkładać podkładać.
Janu podkładać podkładać. Janu podkładać podkładać. Janu podkładać podkładać.
Janu podkładać podkładać. Janu podkładać podkładać. Janu podkładać podkładać.

dziętwo Chrystusowe opanował, poddanych wymyślnemi podatkami przyciskał, Kościoły przez fałszywe kupy szarpał, wsi y miasteczka palił, ubogich ludzi męczył: doilało się tey ciężkiej wexy y Ziemskim dobrom. Prándota po Oycowsku sobie z nim postępuiac, náprzód go y nie ráz przez swoich napominał, od świętokrádzkiej łupieży odwodził, á gdy nic zdrowe rády, święte perswazye, záwziętego uporu niezmięczyły, censurami go Kościelnemi od społecznosci wiernych odlaaczył, która potym klatwe Fulko Arcybiskup, zezwólży náto Prowincyalny Synod potwierdził, y po całej Polšcie głosić kázał. Wetuiac potym tey szkody Boleśław Wstydliwy Krákowski y Sandomirskie Xiażę, á oraz nienadwerżony ku sobie w Biskupie afekt szacuiac, wielkimi przywilejami Kościół Krákowski, od wszystkich ciezarow wiecznemu czały ośwobodził; co żeby tym warówniey ugruntował Prándota, od Alexandrá IV, łask tych uprosił roborácy, Konrád zaś od Krákowa do Mazosza powrociwszy, tam w krotce żyć przestał. Ták uspokoiwszy się od drápieży y nájazdow pobożny Infułat, udał się do rozporządzenia powierzoney sobie trzody. Tym czaśem, ściśniony od Fryderyká Cesarza Innocenty IV, szukał po różnych Krolestwach w swym nieszczęściu pomocy; do nas wysłał Jakuba Leodyjskiego Archidyakona, o supplement prosić. Názwołánym tedy dla tego do Wrocławia Synodzie, Jan z innemi Polskimi Biskupami, piata część dochodów Kościelnych przez trzy lata, Innocentemu płacić deklarował. A ponieważ Polácy, starym zwyczajem idac, zaraz od Starozápuśtney Niedzieli, póś przedwiekonocny zaczęnali; tenże Legat hoynością Práfatow nászych uiety, Imieniem Papiezkim dyspensował Polakow, pozwalaiac; aby wzorem w inszych Krolestwach zájęszczonym, dopiero od dnia Popielcu zápuszczali, iakoż od roku 1246, ktorego ta relaxacya stanęła, do tych czas ten zwyczaj trwá w Oyczyźnie názey. U tegoż Innocentego Kanonizacya S. Stanisława Biskupa y Męczenniká uprosił, w lát 125, po okrutnym iego zámordowaniu; relikwie iego, przy asystencyi Xiażat, Infułatow y gminu ludzi z Węgier, Czech y Śląska y Moráwy, náto zgromadzoným z grobu wyniósł, y dla więkzey czci publicznie wystawił. S. Kunegundę y B. Sálomea ná Święta zá Klauzurę Zákonna, służbę y namowił, y záwił. Gdy potym Sálomea w przedziwnych énotach życie zámknęła; ciało iey, z ktorego likwor iakiś dziwnie przyjemny śaczył się, łzami bogoboyny Pasterz obmywłszy, pogrzebł; dla autentyku y pewności, pieczęcia swoia grob obwarował. Ná Sług Boskich hoynie łaskaw, na sieroty dobroczynny, szpitale y Kościoły bogacił, zkad go też pospolicie Oycem ubogich nazywáno. Klastorowi Czyrzyckiemu dzieściny ze wsiow Bodzanowic, Gostuchowá, y Plichowá, od stołu Biskupiego oderwáwłszy, zá konsensem Krákowskiej Kápituły przyłaczył. Kanonikow S. Ducha de Saxea, od Iwona Biskupa Krákowskiego do Polski wprowadzonych, y ná Pradniku osádzonych, z Pradniká do miasta przeniósł, Kościół im Farny S. Krzyża inkorporował, y drugi pod tytułem S. Ducha, z muru wywiódł: Szpital im do tego dosyć obšerny pod dyrekcya przydał, w którym po trzy łta ludzi, przelżytych czasow ráchowano. Kościół S. Marcina w Biskupicach nad Wieliczka fundował y nadał. Rewelacyami też od

Boga obdarzony, iako to kiedy modlać się po śmierci S. Jacka, widział S. Stanisława, y Aniołów nioących w niebo iego duszę. Tak w zaślugi y w lata dożyłszy, reksniać sobie z tym doczesnym życiem, á wiecznego prągnąć, wołał nie raz z Dawidem. *Hic mihi, quia incolatus meus prolongatus est.* Wprzewlokley niemocy z Bogiem się swym ciesząc, obfite z tamtad czerpał pociechy, które się y nątwarz iego wydawały; ná ostatek w dzień śmierci swojej, Mszy świętey w Kościele Katedralnym wysłuchawszy, Sakramenta Święte przyiawszy, po zakończonych wśytskich godzinach Káptańskich, do domu swego zanieśiony duszę Bogu oddał nie zmazana, pochowany w tymże Kościele ná zamku, w pośrodku Kápliey S. Piotra, kedy reke S. Stanisława Biskupa do uszanowania wystawiaia, á boday nie vv tymże samym grobie, z którego on Kości tego S. Męczennika wyniośł. Iakoż pieczętowaniem koła swoich owieczek, wizytuiac Dyecezya, przykładem do dobrego vvśytskim będąc, na tę sobie opinia światobliwosci zarobił, że go zá świetego miano. Znać to naprzód z pierrwzego nádgrobku, który mu tamże vvédług świadećtwá Długosza przydano.

*Hic iacet Ecclesiae decus, hic Pastor bonus, hic flos
Iustitiae, Cleri, Prandota Praeful honor.*

*Hic via veri, gloria Cleri; Prandota, tota
Laus Patriae, Pater inclytus est situs, aula Sophiae
Flos situs inclytus, hic Cleri veri, via legis*

Egis Praeful Agaps, Prandota tota gregis

Hic sacer è tumultu te Stanislae levavit.

Te Sanctum populo Pater alme levando probavit

Ut sit hic Sanctum, titulo Sanctorum te sociavit.

Znać y ztego: bo wedwieście lat blisko, po śmierci iego, w roku 1444, zá czasów Mikoláia IV. Papieża, Zbigniew Oleśnicki, Kardynał y Biskup Krákowski, ciała Świętego zwłoki z ziemi podniośł, podczas którey ceremonii, dziwna wonność, tamto miejsce nápełniła, trwáiac zá przez cztery dni, hurmem ciśnących się do grobu iego, w ich niemocach leczyła. Tychże dobrodzieystw, wzywájący tego Błogosławionego, że doznawali; świadczy Długosź tych tam czasów oczywisty świadek w prefacyi do życia S. Kunegundy: w tym tylko nas potomnych, y czci iego ubliżył, że ich światu nie wypisał. Nowa tenże Zbigniew, na nádgrobku Prándoty wyryc kázał inskrypeya, z tytułem Błogosławionego. *Beatus Joannes Prandota, Episcopus Cracoviensis obiit die 20 7bris, Anno Dni 1266.* Z tego iawnie dochodzę błędu Pruszcza, który śmierć iego zkláda na dzień 20. Kwietnia: wiekszy widzę w Páprockim, ten lubo go konsekwrowánym byđź twierdzi w roku 1243, y lat dwádziescia y pięć iego Biskupstwá liczy, przecieź powieđa, że śmierć przypadła w roku 1262. Okoliki w tym się myli, że trzynaście tylko lat, stolicy iego naznácza. Siedział lat dwádziescia y cztery, umarł w samę Wigilia S. Mateusza Apostoła y Ewángelisty. Znowu powtórnie kości iego z tamtad podniesione w lat sto dziewięćdziesiąt y pięć, to jest w roku 1639, siódmego dnia Czerwca, przez X. Erázma

Kretkowskiego Archidyakona y Oficjalą Generalnego Krakowskiego, y w Zakrytlyi Katedralney pieczęcia jego obwarowane, z przystoyna czcia złożone, iako piśze Starowski, aleć iuż temi czały, w ozdoby tamże na Zamku Káplicy Jana Kazimierza Krola, nád drzwiami, oraz z infkrypcya, która to opowieda zchowane, czekaia tylko, poki im Stolica Apostolska, zwyczajney Świętym Boskim czezi nie pozwoli. Pisali o nim *Starowol: in Episc: Cracov: Frydrychowicz in S. Hyacyntho. Prussz in descript: Crac: y Forteca. Duchow: fol: 95. Nakiel: in Miecz: fol: 40. & 165, & 197. Cromer lib: 8. Grodzicins in Vita S. Hyac: lib: 1. cap: 1.*

Z tych ielzeze y podziśdzien Białaczowscy w Sendomirskim kwitna: od ktorych że Strážowie wysli z tego dochodze, że się z Białaczowa y teraz pisza. Seweryn Poborca był powiatow Wiślickiego y Pilznieńkiego. O czym Konstytucya roku 1611, Syn iego Jacek VVładysław IV Elekeya, Bartłomiej y Wacław Janá Kazimierza, Alexander Augusta II podpisałi.

BIAŁACZOWSKI herbu Rola w Łeczyckim Woiewodztwie piśze o nich Okolski, więcey po Authorach niemogłem sie doczytać.

BIAŁECKI herbu Jelita w Sendomirskim Woiewodztwie. Otych ani Paprocki, ani Okolski nie piśał. Piotr z Białocina Bialecki Pifarz Ziemi Siewierskiej miał za soba Karczewska Podczaszanke Sánocka roku 1675. Jozef Antoni Pifarz Grodzki Sadecki Wybránowska, z ktorey Syn ieden. Alexander z Łeczyckim Woiewodztwem, Woyciech z Ziemią Wárfzawska podpisałi Elekeya Augusta II.

BIAŁEŃSKI herbu Łeszyce. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piśał. Janá Białeńskiego z Bełęcina Corká Anna, z Karchowskiej urodzona, dołtała się Wálentemu z Modły Molskiemu. *Dunin Kázanie Pogrzeb: fol: 309.*

BIAŁKOWSKI herbu Biberštejn: nasi Genealogistowie w Powiecie Bieckim o nich piśza, atoli Fránciszek z Zmudzkiem piśał się na Elekeya Janá III.

BIAŁOBLÓCKI herbu Lubicz. Piśza się z Białobłotow w Chełmskiej Ziemi. Stanisław Dworzanin Zygmunta Augusta, mąż wesotego dowcipu ktorego nie ktore powieści do rozrywki służace przywodzi *Gornicki w swoim Dworzaninie fol: 168.* Jan Kommissarz z Seymu deputowany do lustracyi, dobr Krolewskich, leżacych w Kiiowskim, Bráclawskim y Podolskim Woiewodztwach *Constit: Anno 1635. f: 58.* Elasz w Wileńskim piśał się na Władysława Elekeya.

BIAŁOBLÓCKI herbu Ogończyk. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piśał. W Prusich ten Dom kwitnie. Z tych Jan Sędzia Chełmiński, w roku 1608, ktorego z Plotowskiy Corká iedynaczka Anna Magdalena w Kłasztorze Chełmińskim pod reguła S. Benedykta życie swoje poświęciła Bogu, kedy też potym y Xienia obrána Kłasztor ten y madrze y spokojnie rządzila: obobliwie się w niej wydawało nabozeństwo do Ukrzyżowanego Chrystusa, ktoremu w Bydgoskim Kościele Soc: JESU cudami wśławionemu ozdoby przydała, w rożnych apparátach Kościelnych roku 1660. *Histor: Coll. Bigdoff.* dał z nia Ociec bogaty posąg temuż Kłasztorowi, to jest dobrá Szumifowo nazwane blisko Rádzyna. *MS. Konopat:* Fránciszek Pifarz Ziemi Chełmiński roku 1590. Sámuel ktorego Syn Jan dziedzic na Rynkowce Sedzia Ziemi Pucki, tego zaś Syn Paweł Pifarz Ziemi Pomorski z ktorym tytułem podpisał *Confirm:*

Jurim Gentium Krola Michala. Łukasz Piłarz Ziemski Chełmiński roku 1607 posel na Seym. Mikołaj Sadowy Michałowski roku 1648. Białobłocki Profes Oliwski Zakonu Cystersyńskiego roku 1688.

BIAŁOBOCKI herbu Janina. Sámuel Posel na Seym z Wielkiej Polski roku 1607, ztamtąd Kommissarzem naznaczony do rachunków kwarty Ráwskiej *Constit. fol. 842.* Fránciszek w Woiewodztwie Krákovskim roku 1670. Stanisław y Paweł w Ziemi Warszawskiej.

BIAŁOBRZESKI herbu Abdank. Marcin Białobrzeski Biskup Kamieniecki, z Oyca Janá, z Matki Anny Janikowskiej urodzony, w Krákovskiej Akadémii, y w naukach wyzwolonych, y w pobożności postąpił. Mądrosć jego, Xięgi od niego do druku podane wydaia, iako naprzód Kátechizm, albo Wizerunk Wjary Chrześciańskiej. *zdo Ortodoxa Confessio de uno DEO, ex sacris literis descripta*, przeciwko Sámofatenom y Aryanom, y inszym podobnym heretykom; tamże zbíia tych; ktorzy fałszywie nauczaiá, iakby dusza ludzka, rázem z ciałem umierała *in 8vo*, naprzód w Krákovie, potym w Kolnie roku 1579. przedrukowana, chwali ia nasz *X. Possevinus tom. 2. 3tio Censura de raptu in celum cum corpore, cujusdam puellae Cracoviae confisso.* tam refutuje iednego, który tę jego censurę chciał zwatlić, *in 8vo Anno 1577.* kędy tak z Teologii, iako y z Philozofii mądrze dowodzi, że to bydz nie mogło. *4to* Postilla, to iest wykłád Ewángelii, ná Niedziele y Swieta uroczyste, przez cały rok *in folio 1581*, przydał do nich Kázanie, które miał na pogrzebie Zygmunta Augusta; te postille Synód Kutawski Dyecezański Roku 1586 *fol. 32*, zaleca wszystkim Plebanom. Napisał procz tego Książeczkę o Tureckiej sekcie, y iey pogresłach, druga o Młzy Świętej, y niektóre Oyczytym rytmem o Jobie y Tobiaszu. A że w tych swoich Księgách, gruntownemi rácyami Heretyckie błędy niŹczył, dla tego wszystkich Sektarskich uczniów geby na siebie otworzył, z ktorych sama tylko pluskála cholérá; miło mu to było iednak, że z Kościołem prawowiernym, wśpół na celu dysydydentów stawał. Nie tylko zaś piorem był wymowny, ále y ięzykiem, bo po ambonach kázac, do serc słuchaiących, znać że skutecznie mówił, tzy y głębokie wystchniecia świadczyły: do tey zaś Apostolskiej pracy, ani go Biskupi urząd, ani Senatorská godność nie trudniły; sam osoba swoia co rok dyecezya wizytował, spowiedzi słuchał, chorych nawiedzał, z heretykami dysputował. Ná Seymach Koronnych y w Senacie, tak gruntownie wotował, że za jego zdaniem, szli hurniem wszyscy pospolicie: dla tey ięzyka gładkości, zażywano go w różnych legacyach; do Wárszawy po dwákroć, ná elekcyá Henryká Krola, od obojga stanów Woiewodztwa Krákovskiego, tak Duchownego, iako y Swieckiego. Do Steżycy na Konwokacya. Do Proszowicz ná Seymik od Kápituły Krákovskiej, kędy zwieżłemi rácyami, nowa Konfederacya pokazywał bydz szkodliwa, tak Kátolickiej. Wierze, iako y Rzeczypospolitej. Do Maximiliana Cesarza od Krola Stefana odrádzaiac mu drogę do Polski, y żeby ustąpił swojej pretenzyi do Korony Polskiej, ile że się iuż Stefanowi dostalá. Do Węgier na pogrzeb Krysztofa Xiążęcia Siedmiogrodzkiego, bráta rodzzonego, Stefana Krola. W ktorych wszystkich funkcyach y przykłádnego Biskupa, y kochaiącego Oyczyznę Syna powinność wypełnił. Po Professyi w Zakonie Cy-

ster-

sterskim uczyniony, Opatem Mogilskim obrany, w krotce Biskupem Laodicej y Suffraganem Krakowskim, naostatek Biskupem Kamienieckim wyniesiony. Jędrzej Trzecieski Łaciniem językiem opisał życie jego, które znajdziez u Paprockiego o herb: fol. 164. Starowót: *Hecatombe* et. 10.

Jędrzej czyli według inszych Stanisław Opat Jędrzejowski brat rodzony Marcina Biskupa, roku 1578, y jego cnót nagładowca, ośobliwie ludzkości, łezodroty, życia według powołania swego, Zakonnego. Mikołaj z Białobrzegów żona jego Stankárowna Anna. Hieronim brat Mikołaja Woyski Rádowski poiał drugą tę Siostrę Agnieszkę, wspomina go, jako y Jana *Constit. Anno 1620 fol. 25*, kiedy ich deputowano do luźtracyi dobr pewnych Krolewskich, w Wielkiej Polſzcze. Ten Jan miał za sobą Moſzczeniſką, z ktorej ſyn Nikodem z Brzoſtowskiy ſpłodził córkę, Walentego Peſkiego małżonkę, y ſynów dwóch Alexandra y Mikołaja. Michał z Białobrzegów dziedzic ná Witkowiecach y Jan roku 1705. Białobrzeſka żona Marcina Stadnickiego Kaſztelana Sanockiego, który ia od fałſzu Aryańskiego, do uznania prawdziwey Wiary pociągnął. *Cichocki alleg. Ofec. lib. 2. cap. 13*. Mikołaj z Białobrzezia Rycerſki młodzian, z Władysławem w Moskwie, z Turkami pod Chocimem dla Ojczyzny śmierci ſzukając, powrociwszy z kampanii, w domu ia znalazł w roku 1624 lat 25 dopędziwszy życia swego, czego świadkiem ieſt Chorągiew w Kościele OO. Franciszkanów w Krakowie zawieſzona. Stanisław z Woiewództwa Sieradzkiego, Marcin y Jerzy z Inowrocławskiego podpisał Elekcyą Augusta II.

BIAŁOBRZEſKI herbu *Iloncz*. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał: w Podlaſkim Kiiowskim y indziej rozkrzewieni, Alexander z Wołyńskiego Jana Kazimierza, Alexander z Witebſkiego Janá III, Franciszek, Walentyn y Mateuſz z Ziemi Nurſkiej Augusta II podpisałi Elekcyę.

BIAŁOCHOWSKI. O tych ani ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. W Prusiech Ojczyzna Domu tego. Z tych Franciszek Piſarz Ziemſki Chełmiński *Constit. anno 1590. fol. 604*. Stanisław z Chełmińskiego podpisał Elekcyą Janá Kazimierza. Któryſ z tej familii miał za sobą Woianowska herbu Leliwa *MS. Konopatsc*. Kázimierz, Jan, Franciszek roku 1699. Wojciech Białochoſki Stolnik Lwowski roku 1604. *Monim. Coll. Leop.* Białochoſka Kátarzyna Jędrzeia Stankiewicza Piſarza Ziemſkiego Kowieńskiego małżonką roku 1640.

Białogłowski Herb.

O Tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Sa zaś trzy trupie głowy, tak ułożone, że dwie na ſpodzie, jedna nad niemi ná wierſchu. Zadnego takiego nie ma *Petrusaſanta, tylko cap. 65*. powiada, że trzy głowy Tureckie w zwojach ſa herbem familii Below w Marchii, ale dwie z nich góra ida, jedna ſpodem. Dalmacya też w herbie trzech głów zażywa, ale każda w koronie y zbrodą. Kápituła Warſzawſka pieczętuie ſię głowa S. Jana

W

Krzci-



Krzyciela na półmisku, bo pod tytułem Zięcia S. Jana Kościół tej kollegiary założony. *Vadingus in Annal: Minor: tom: 3. pod rokiem 1348 num: 12* wspomina, że Ferdynandus Garfya de Platea, gdy sławnego Adryana Barbarossę Tyranna Tureckiego z innemi czterema, sam swoją ręką zabił, od Cesarza Karola y od Philippa Króla Hiszpańskiego, wziął za to w rekompensę za zaszczyt pięć głów Tureckich: Atoli o tego herbu początkach nigdzie nic nie czytamy. To tylko wiem, że z Infant z rodziny Weskopow jeden się roku 1600 do Polski przemieścił, po Wojennych zasługach indygenat otrzymał, poiawszy potem znacznych dóbr dziedziczkę Kożuchowska, syna zplodził Felicyana Woyskiego Przemyńskiego przez dwadzieścia lat y więcej Rotmistrza królewskiego, za którym była Anna Łaskowska, z tej Córek dwie zostawił, Katarzynę z Dobrzyckim, Barbarę z Stefanem Misiuna zwołione, y pięciu Synów Ignacego, Marcina, Jędrzeja y Franciszka, ale ci bez potomnie zeszli. Jan tylko z Franciszki Morskiy, Syna miał Stefana y Annę Córkę.

Białokuwowicz Herb.

Zowie się ten herb Pocisk, pierwszy go otrzymał Bazyli Białokuwowicz za Heroiczne w Moskiewskoy ekspedycyi dzieła od Stefana Batorego Króla. Oczym Metryka Koronna. Osiadł potem w Płockim, od którego Wnuk Stefan Cześnik Łatyczowski, Marszałek Dworu Jana Zamoyskiego Wojewody Sandomirskiego, poiał był imo voto Zerkowska, zdo Kośmidrową Gruzczyńską. Z tej Synowie Michał po Ułasku służył z Hieronimem Lubomirskim Hetmanem Koronnym. Jerzy pod Pancerną z Starostą Olsztynskim. Felicyan tych czasów w Zakonie Societatis JESU.



BIAŁOSKORSKI herbu *Abdank*. Z Płockiego się na Ruś niektórzy przenieśli. Z tych Jan Cześnik Halicki roku 1569, Posel na Sejm z Woiewodztwa Ruskiego podpisał Unia Litwy z Koroną. *Constitut: fol: 171*, tenże sam był potym Pisarzem Polnym Koronnym, y Rotmistrzem Krolewskim mąż właśnie do wojny urodzony. Jan w Ziemi Przemyślskiej roku 1697. Woyciech Stolnik Lwowski roku 1604. *Monim: Coll: Leop.*

BIAŁOSLIWSKI herbu *Topor*. Z Pałuk się pisał, iedneyże z Danaborskiemi dzielnicę, na Krainie osiedli.

BIAŁOWIEJSKI. Otych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Woiewodztwie śa Inowrocławskim, z którym Wacław y Jan podpisałi Elekcyą Augusta II.

BIAŁOZOR herbu *Wieniarwa*. W Xieństwie Litewskim, tak Senatorскими Krzesłami, iako y Ziemskimi urzędami wstawieni. Stanisław Białożor Janowicz, to jest Jana syn, o którym Konstytucya Warszawskiego Sejmu, roku 1578 świadczy: z tytułem Sędziego Ziemskiego Upitskiego podpisał transakcyę Będzińska: tenże sam zdami się był potym Podkomorzym tamże, iako namiennia Olszewski w Kázaniu pogrzeb: Trybunalska y Poselska łaskę na Seymie roku 1605 godnie pisał, z Doroty Woynianki trzech Synow zostawił. Janá Karola Proboszcza, a przedtym Kustofa Wileńskiego, Referendarza Litewskiego, Regenta Kancellaryi ninieyszey: w ięzykach Włoskim y Niemieckim biegłości nabył, kiedy w tych krájach Jurisprudencya kończył, tak dobry od urodzenia natury, że onim wielki swego czasu Senator powiedział; Jan Karol krom Boga y Kfiąg zda się nic nie umieć; iakoż wszyscy uważaiac w nim układność obyczaiow, zwáli go wizerunkiem skromności, y duchowney karności: prędko iednak, zgał nam z oczu roku 1631, wieku swego 35 w Wileńskim Katedralnym Kościele pochowany, miał na iego pogrzebie Kazanie X. Olszewski y do druku go podał: wspomina tegoż Karola *Konfyt: Seymowa* roku 1623, y 1627 y 1629, kędy go na Trybunał fizkalny deputował. *Starow: in Monum.*

Kryzstofa Marzafatka Upitskiego Starostę Abelskiego. Ten Posłem był na Sejm pięć razy. Naprzód roku 1629, z kad do płacy woysku deſtynowany, potym roku 1632 na konwokacya generalna Warszawska, roku 1633 z kad Deputatem ſtanał na ſady fiſzkalne Litewskie, roku 1638, gdzie Kommiſſarzem uproſzony, do ułacnienia krzyw d poczynionych, między Kurlandya y Upitska ziemia, roku 1643 kedy mu Smoleńskiego zamku opatrzenie powierzone. Tak zaſłużonego Oyczyźnie, ſmierć naſtępującego roku wydarła, ktoremu w Katedrze Wileńskiej, ſynowski affekt pamiątkę grobowa wystawił. *Starow: in Monum.* Poiął był w małżeńſtwo Jadwigę Gedroyczownę: znię potomiſtwa, Zophia Corka w Kłaſtorze S. Benedykta, na ſłużbę ſię Boſka zamknęła. Władyſław y Alexander młodo pomarli. Jan ſobie Zakon Kaznodzieyſki obrał. Jerzy Biſkup Wileński, a przedtym Kuſtoſz Katedralny Wileński, y Proboszcz S. Kazimierza: potym Smoleński, wkrótce Zmudzki Inſułat, nakoniec Wileński: iego ſzczodrobliwość na ſiebie, uſilne pieczołowanie w rozſtrzygnięniu związanych, na zgubę ſwoię ſynow, pamiętać zaſwze Oyczyzna będzie. Z Sejmu 1661. Kommiſſarz do rewizyi ſkarbu Koronnego, do traktatow o pokoy z Moskwa, na Trybunał fiſzkalny Litewski, pracami na dobro polpolite zwatłony odpoczał w Panu roku 1668.

Stanisława Podkomorzego Upitskiego *Olszow citat:* Iego zdami Synowie, Kazimierz Marzafek Upitski, Poſeł na Sejm roku 1661 *Conſtit fol. 4*, boday, nietenże ſam Kazimierz, był potym Woiewoda Mińskim. Stanisław Piſarz, potym Podſedek Wilkomirski, a podobno tenże ſam Stanisław Kaſztelan Mściſławski. Kryztof Choraży Upitski, Poſeł na Sejm roku 1667 y Kommiſſarz do zapłaty woysku; natymże Seymie darował Rzeczypoſpolitey dzieſię tysięcy, które niegdy Biſkup Wileński Stryi iego, na potrzeby tey Oyczyzny wyſypał. Kryztof Marzafek Upitski podpisał Elekcy Jana III. Kryztofa Chorażego Litewskiego y Starostę Upitskiego wspomina *Zatuſki w Mowach roku 1688 fol. 120*. Władyſław Podkomorzy Wilkomirski roku 1674. Kryztof Kánonik Smoleński. Zofia Białożorowna pierwſzym związkiem Gwilhelma Steczkiewicza Chorażego Mińskiego Starosty Jezierzynskiego, drugim Ludwika Zelskiego małżonka. *Conſtitut: anno 1667 fol. 17, na Litwę.* Marcin Władyka Piński.

BIALY herbu Trzaska w Woiewodztwie Mazowieckim Otych ani Paprocki, ani Okoſki nie piſał. Wálentyn Komornik Nurski roku 1674, tego znać bracia Bartłomiej y Jędrzey, Adam, Tomasz, Stanisław, Paweł y Marcin podpifali Elekcy Augusta II. z Ziemia Nurską.

Białynia Herb.

Podkowa biała, rogami do gory obrócona, w ſródku icy krzyż, tym właſnie kſtałtem, iak w herbie Jaſtrzębcu, tylko że nad Krzyżem proſto, ieſt beſt od kufzy, albo iako drudzy chcą ſtrzała przydana w polu błękitnym. Nad hełmem y korona pięć pior ſtrufich, inni tylko trzy kłada. *Bielsk: f. 223. Paproc:*

Gniazdo f. 1093. O herb: 343. Okol: t. 1 f. 43. Por: pocz: ber: MS. P. Rut: S. J. Lib: Kleynot.

Wſyſcy



Wszyscy się zgadzaia nato, że ten herb nabyty w Polsce roku 1332 za Władysława Łokietka: gdy się albowiem ten Pan na Krzyżaki z woyskiem wybrał, y już się prawie oboz jego z nieprzyjacielskim ztykał, rycerz z domu Jastrzębczyk tak kształtnie befty, czyli też strzały wydrożył, że w nich ogień przyprawny utaił. W tym posępna noc posłużyła do fortelu, przetoż pod iey pokryciem straż ubiegłszy, w Krzyżackie namioty, ukryty pożar puścił. Utkwione strzały, na sposobna trafiwszy materia, w krotce płomieniem wszystkich ogarnęły, gdzie taki postrach na nieprzyjaciela rzuciły, że gdy nasi na nich natarli, iedni z nich w rozpękę poszli, drudzy od ognia, inisi od miecza poginęli, przy Polakach zwycięstwo stało. Zaczęmy w nadgrode tak fortunnego przemysłu, do Oyczystego herbu Jastrzębca, pomienionemu Rycerzowi belt przydany: a że się przy wsi Białynia ta ekspedycya zkończyła, dla tego od niey, Imienia swego herb nabył, Białynia nazwany. Atoli Paprocki, który pierwszy jest tey historyi authorem, y za którym inni iednostaynie poszli, w inszey Książce swoiey, ktorey dał tytuł *Stromata*, początki Białyni ięszcze do czasow Bolesława Krzywoustu pociaga; przydaie tenże, że w Mazosz, domow iest bardzo wiele, ktore się tym kleynotem pieczętuia, ale ich nie liczy. Mnie się zda, że iezeli były przedtym takie, tedy teraz, do dawnego swego wrocily się Jastrzębca: ile iednak wiedzieć moge, tego sobie ięszcze w sukcesyi podai.

Mirski

Rzepecki

Wilczek

Zabłocki

BIAŁYŃSKI herbu *Lubicz*. w Warszawskiey Ziemi o nich piśza, luboć się y w inszych Woiewodztwach znayduia. Michał Białynski Starosta Kiszewski, Posel z V Voiewodztwa Malborskiego na Seym roku 1662, a ztamta Kommissarz na Trybunał Skarbowy *Constit.* fol. 5. Franciszek z Sandomirskiego podpisał Elekeya Jana Kazimierza, V Voyciech Skarbnik Drohicki, Pifarz Grodzki Sadecki, miał za soba Annę Kędzierzynską: Siostra zaś iego Maryanna zmwioną z Jozefem Dedyń-

skim Czesnikiem Sanockim. Białynska była za Pudłowskim Sędzią Ziemskim Łęczyckim. Druga za Dominikiem Kamockim, Chorażym Zakroczymskim.

BIIANKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie mogli wiedzieć. Jacek Podczafy VVarzawski, z Przodków swoich Szlachetne urodzenie wprowadziwszy, otrzymał indigenat, tak na siebie, iako y na potomków swoich przez Konstytucyą 1662, fol. 36: tamże iego hoyność ku teyże Oyczyźnie sławia, kiedy dwadzieścia tysięcy, na iey potrzeby wysyłał, pracę też ktorey przyłożył w konnotowaniu Skarbu Koronnego, to iest prowentów Koronnych, w roku 1670: podpisał *Confirmat: Jur: Gent: Krola Michała*. Jan Biianki syn iego, wstąpiwszy do zakonu Soc: JESU, w nim iak żył pobożnie, tak y dokonał w Toruniu roku 1703.

Bibersztein Herb.



R Og Jeleni czerwony o czterech sekach w polu złotym, na hełmie takż rog. *Paprocki o herb: fol. 511, w Gniazdzie f. 1002. Okolski tom. 1. f. 46. Bielski fol. 213:* y lubo ich tak wielu o tym herbie pisało, z tym wszystkim żaden początek y okazyi nabycia iego, nie namienił: na to się zgadzają, że z Śląska do Polski wniesiony: kedy Biberszteynowie, w roku 1420, tak byli potężni Henrykowi Xiążęciu Głogowskiemu, że z niemi pokoy zawrzeć musiał, *Cureus in Annal: Siles. f. 312.* Paprocki dostatkow tey Familii ztąd dochodzi, że grofze Śląskie, mając miennicę swoia, bili z herbami swemi y napisami, na jednych pisać *Ulricus Comes in Regenslat*, a na drugiey słownie *Maria Mater Salvatoris.* Na drugich *Gaspard Ulricus* w roku 1509. Na trzecich *Ernestus in Regenslat Comes.* Przecież tenże sam Author przyznaje, że tych Biberszteinów Przodkowie z Helwecyi wyszli, iakoż *Petrus sanctus* świadczy, że ieszcze za czasów iego w Swewil Familia Wogtiuszów,

szow, zażywała w herbie Jeleniego rogu w złotym polu, tylko że bardziej, niżeli tu widzisz, zkręconego.

Nie mniejsza pewność, kiedy się ten Dom w Polsce nazey pokazał. Jedni twierdzą, że jeszcze za Hermanna Xiążęcia Polkiego, już w tych krajach kwitnął w Fryderyku Hrabi Biberšteynie, którego za to, że woysku naszemu wiele do zwycięstwa pomógł, Krol liczna possefya ubogacił. *Paprocki w Gniazdzie*. Drudzy iako Bielski do Jana Hrabi Biberšteyna te przenosiny odkladaia. Ten to jest Jan którego niegdy Henryk Xiążę Glogowski z woyskiem do Wielkieypolski wyprawiał, aby był tamte prowincye, siła do poddaństwa przymusił: nie nadała się jednak ta impreza Henrykowi, gdy albowiem hitwę z nim ztoczył Dobrogość Szamotulski Mały nazwany, wielkim jednak sercem z nim się potkawłszy, zbil Biberšteina, ostatek woyska w rozsypek poszło. *Cromer lib. II*, w roku 1310. Hrabia zaś, czy przez wrodzona z takiey niedoli konfuzya, chroniac się oczu swoich, czy się też Henryka za niešťczęśliwe powodzenie obawiaiac, czy też ziakiey inszey racyi, w Polsce się gnieździe począł. Z tym wszystkim Paprocki o tym Janie powieda, że sześć z owych Niemcow których Herman Xiążę Polkie w roku 1094 z Czechami na Polakow wojuiacych, zbiwszy Czeskie woysko wziął w niewola: a potym jednym z nich pola y grunta na nowosiedliny wydzielił; drugich co godniejszych, włościami obźernemi opatrzył.

Kleynotni tego herbu.

Białkowski
Błonski

Boisewski
Kazimirski

Jazwiecki

Sebieński

BIDERMAN. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jerzy Biderman w nadgrobie Rycerskich zaślug tak Stryia swego pod Newela w Moskwie, iako y swoich, a osobliwie wokazyi z Maxymilianem Cesarzem, w ten czas kiedy się Korony nazey dobiał, za zaleceniem Jana Zamoyckiego Kanclerza y Hetmana, od Zygmunta III pod rok 1590, między fynow Koronnych przyięty, y z następuiacym potomstwem, do wszystkich także prerogatyw wolnego narodu przypuszczony: co wspomina Konstytucya 1667, fol. 28. y toż samo chętnie approbuie. Jan, rozumiem że wnuk pierwłzego, z Sandomirskim Wojewodztwem podpisał się na Elekeya Augusta II.

BIDZIENSKI herbu Janina. W Sandomirskim VVoiewodztwie. Paprocki za swoich czasow, chwali z przezacnych dzieł woiennych trzech braci, Jerzego, VVladyława y Kryštofa, z których ostatni podpisał Ustawy Ziazdu Koprzywnickiego roku 1587, *Constitut.* fol. 427, & 602. O Janie świadczy *Konstytucya* 1601, fol. 776. Corka iego była za Adamem Bonerem. Samuel cztery corki z różnemi Domami zkolligował, Barbarę z Mikołaiem Dębickim, Jadwigę z Sewerynem Lipowskim herbu Ciołek, (oboyga nadgrobek widzieć w Opatowie roku 1646 wystawiony) trzecia z Rupniewskim, czwarta z Mikołaiem Cernerem. Syn zaś iego Kryštof Poborca Powiatu Pilznieńskiego, zostawił potomstwo Stanisława, Tomasza, Jozefa, y Stefana VVoiewodę Sandomirskiego, Zarnowieckiego Skalskiego Starostę, a przedtym Kasztelana Sandomirskiego, y

Strażnika Koronnego. Męskie go ferce y rycerka odwaga do Senátu Koronnego wyśladzily; ielcze pod Korfuniem za towarzysz fluzac, gdy szczęście naszym nie zprzyiało, w niewola się Tatarska z innemi dostał, *Kochowski climate. 1. lib: 1.* Uwolniwszy się zrak nieprzyjacielskich, Janá Kazimierza Krola od Moskwy za Dniestrem w koło opasanego, chcac z ciężkiego razu oswobodzić, z doświadczona fobie kompania w głąb się Moskwy zaciekł, ogniem y mieczem tamte kraie pustosząc. Użyłszy nie do gustu swego nowinę Moskwa, á obawiać się, żeby o ciężka klęskę nie przyszli, na odsiecz Oycyzynie własney idac, siły swoje y woysko podzieliwszy, za Stefanem ścigali: ale y on bez szkody w swoich, szczęśliwie powrocił, y Krolowi ściśnionemu, drogę do Polski otworzył. Pod Chocimem do szturm idac, na wał Turecki, ze skały wyrobiony, mężnie skoczył, y wprowadzić nie mogac się utrzymać na nim, szwankował, az na sam dół lecac; dziwna jednak Opatrznością Boska, dalszym dla Oycyzny dziełom wcale zachowany. Jak zaś krwi swojej dla niey nie żałował, tak dla Boga ferca y fortuny: Szpital na ubogich zkaleczonych, albo lary podeśztych żołnierzy funduiac, sto tysięcy na niego wyliczył. Do Konwentu Pinczowskiego OO. Reformator ereckeyi, między infzemi nayszczętniej się przyczynił; umarł roku 1704. Stefan Starosta Chęciński, Jan y Stanisław podpisałi Elekeya Augusta II.

BIECHOWSKI herbu *Ogończyk*. W Krakowskim Wojewodztwie od półtrześcia lat dziedzicza. Mikołay Zupnik Bocheński y Wielicki roku 1496. Paweł Woyski Nowomieyski z Seymu 1647 Kommissarz do rewizyi naprawy mostow y grobel Zernickich *Conslit: fol. 13.* Stanisław, Franciszek, Jan z Biechowa z Krakowskim; Jakub y Jędrzey z Sendomirskim podpisałi Elekeya Jana Kazimierza.

BIECZYNSKI herbu *Łódzia*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Gniazdo ich w Wielkieypolszcze. Zygmunt z Poznańskim Wojewodztwem podpisał Elekeya Jana Kazimierza. Woyciech Połsem był do Hana Tatarskiego roku 1658. Stanisław, wstąpiwszy do Zakonu S. J. rządził Collegia Poznańskie, Bydgoskie y cała Prowincya Polska, umarł roku 1707, wieku swego 77 y w cnoty y lata dojrzały. Jan Chryzostom Stryowski śladem idac, w tymże Zakonie życie swoje Bogu poświęcił, na kaznodzieyskich katedrach niepracowany, żarliwością zbawienia dufz chwalebny, rządził Malborska y Choynicka Rezydencya.

BIEDKOWSKI herbu *Prawdzie*. Bartłomiej Paprocki, y Okolski z niego, ten im hebr przywłażcza. Z tego Domu Stanisława Pisarza Ziemskiego Wyżogrodzkiego, y dwóch braci dworzan Krolow y Anny przytacza. Atoli *Łukasz Paprocki w książce Łaski Cudowne fol. 27* Pułkożicami Bietkowskich pisze, y powieda że z tego Domu był Paweł Archidyakon Płocki, y Officyal, Proboszcz Kollegiaty S. Michała y S. Katarzyny w Płocku, który dług śmiertelności wypłacił w roku 1633, *Starowolski in Monum: nadgrobek iego potomności wypisał.* Stanisław Pisarz Grodzki Malborski, podpisał Elekeya Jana Kazimierza. Chyba że Biedkowscy infi są Prawdzcowie, infi Bietkowscy. Półkożicowie.

Biedrzy-

BIEDRZYCKI herbu Rawicz z Famili Grotowida. Jakub Alexander Komornik Krolewski u Zygmunta III. Jan Stolnik Łomżyński roku 1648. Mikołaj y Klemens w Ziemi Rożańskiej, Woyciech w Wiskiej, Józef w Czerfkiej, Waleryan w Nurckiej roku 1697. Biedrzyccy roku 1644, otrzymali dobra Smolany nazwane, dziedzictwo niegdy Czapskich Leśliwczyków. MS. Konopatsc. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

BIEDRZYŃSKI herbu Gozdawa. Y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Sa zaś w Sendomirskim Woiewodztwie: z tych jedna była za Walentym Mikoszewskim. Kasper, Woyciech, Jan y Marcin roku 1612, tamże kwitnęli.

BIEGANOWSKI herbu Grzymała. Z Wielkieypolski na Ruś się przenieśli. Mikołaj krwią swoją, z która y życie wylał, w Węgrzech żółd wojenny prowadząc, sławę męstwa swego wiekom zapisał. Syn jego Stanisław Pisarz Grodzki Wschowski, od którego był Jacek w Cesarzkim woysku, Rycerski człowiek, y znaczna szarza przez kilkanaście lat wyśłużona znamienity: ten zasmakowawszy sobie Niemieckie kraie, tamże y osiadł, czyli też torem dziada swego na plaću poległ wiedzieć nie mogę. Woyciecha Kanonika Poznańskiego pobożność Paprocki ślawi, Wincentego z Bieganowa roku 1440 w pominaiu Monumenta Kolegiaty Łowickiej. Brat jego y Mikołaj, Stanisław w Marlowych dziełach doświadczony, Podczaszym był u Krola Stefana, a potym Chorażym Kaliskim od którego syn

Mikołaj Kasztelan Kamieniecki, a przedtym Podlaski, Janowski y Mostowski Starosta, maż właśnie do wojny urodzony, czego dość iawnym sa dowodem, wszystkie naygwałtowniejsze jego ekspedycye. Pierwsze mu się pole Marłowe otworzyło do Prus przeciwko Gustawowi Krolowi Szwedzkiemu pod Chorągwią Jana Ostrogora Woiewody Poznańskiego, kędy widzac w nim y serce nieuleknione, y dowcip wielkim rozładkiem attemperowany, Hetman Koniecpolski, pod swoy go Ularcki znak przewabił, gdzie nie tylko wyrównał, wszystkim o sobie opiniom Hetmańskim Mikołaj, ale y przewyższył: bo naprzod po owej nieszczęśliwey Gorzyńskiej Kampanii, gdy go do Kurfuhrza Brandeburskiego, za konsensem Rzeczypospolitey wysłał; żeby woysku Polskiemu, leży na zimę w Xięstwie Pruskim pozwolił, nad nadzieię wszystkich y wyperśwadował y otrzymał, czego pragnął. Taz dzielnością do Wezyra Tureckiego, za Amurata Cesarza od tegoż Koniecpolskiego wyprawiony, pożądanym skutkiem, zlecona sobie zakończył funkcyę. Gdy tak wrodzona wymowa na dobro polspolite pracował, y ręką nie próżnowała, w Kamienieckiej okazji z Abazym Baszą, w Kumeyskiej z Kozakami, na Merle, na Kodaku, pod Perecławiem, a w dzikich polach, Orde szczęśliwie nie raz gromiac, pokazał, co szablę Polska może. W nadgrode, tedy odważnych trudow, naprzod Pisarzem Hetmańskim, potym Strażnikiem Polnym y Pułkownikiem swoim Hetman go wyniosł: ktore urzędy aż do podeszłych lat swoich, nabyta przez długą experyencyę umiętnością sprawował godnie. Po śmierci Koniecpolskiego pod Korsuniem stawał, y lubo się tam z fa-myche nieprzyjaciół pochwała, tak iako na nymężniejszego Kawalera przysłało, nacierałacey całym gminem potędze, opierał, nie mogąc

jednak szczęścia wydzierającego się od nas dłużej utrzymać, wnie-
 ła oraz y z Hetmánami wzięty, ledwo we dwie lecie potym, kilkudz-
 fiattyficy nakładem, na wolność wyszedł; atoli gorąca do wojenney
 sławy chęć Tatarskiemi mrozami, nymniej w nim nie okrzepła. Re-
 giment wziawszy cudzoziemski od Krola Jana Kazimierza pod Hory-
 niem, pod Beresteczkiem, y we wszystkich innych upałach, Oyczyzny
 bronił, lata swe obronie icy y sławie poświęciwszy. Na każda zaś oka-
 zya szedł, wolnym sumnieniem, y bojaznia Boża uzbroiony, która się
 całe życie swoje światobliwie rządził: dlatego czy Posłem był ná Sey-
 my, czy Kommissarzem do zwiasku, czy do podziału chleba y zapłaty
 woysku, czy ná Trybunał Rádowski w roku 1661, y 1667, czy do roz-
 graniczenia między Podolem y Wołoską Ziemią deputowany, Boga
 zawiżę miał ná celu, y miłość Oyczyzny, żadnym prywatnym interes-
 sem nie zwalona: przetoż, wolnym głosem, zawsze to mówił, co
 po nim powinność Koronnego Syna wyciągała. Krol Władysław, sz-
 cując sobie w nim dozyrzałá roztropność, ostrożne ná wszystkie strony
 serce, nieustraszoną umysł, wielkim go Posłem wysłał do Porty Oto-
 mańskiej, do Soltana Imbramá Cará Tureckiego, ná utwierdzenie po-
 koju; co fortunnie zkonkludował. Powtornie znowu od Janá Kazi-
 mierza, w teyże materii do Soltana Machmeta, z charakterem Wiel-
 kiego Posła iezdził. Ozdobna to była legacya, y wielu Paniat Polskich
 komitywa zágefzczona, á między niemi był Jan Sobieski potym Krol
 Polski: tam, to kosztownemi podarunkami, to przemysłem swoim,
 wymusił na Porcie, że y Pácta potwierdziła, y Haná Tatarskiego, z
 Kozakami ná zgubę naszą zklionego, od tey fatalney ligi oderwała.
 Záco mu ná Seymie wdzięczna Oyczyzna dziękowała; Od Tronu,
 Kanclerz Koryciński, od Senatu Jędrzey Leszczyński Prymas Koron-
 ny, od Rycerstwa Krysztóf Grzymułtowski Marszałek Poselski. Już
 y trzeci ráz ná też funkcyá był uproszony od Janá Kazimierza y nie
 odmawiał, z tym się dawszy słyszeć, Miło mi to będzie, choć tę przy-
 sługę Rzeczypospolitey, życiem moim zápieczętuję; ale gdy osłabio-
 ne zdrowie, całe mu nie służyło, ná infza wieczności drogę gotować
 się począł, w która pełen dni y záslug poszedł roku 1674. Ofiarowa-
 no mu było, Bełżkie y Czerniechowskie Woiewodztwa, ale ich z po-
 kory przyjąć nie chciał. Ná ubogich dobroczynny: zkąd był zwykł
 mawiać, Ten umnie dzień szczęśliwy, którego żebrąkom Chrytu-
 fowym, co dobrego uczynię. Z tey ná Boga szczodrobliwości trzy
 konwenty OO. Reformatów fundował, we Lwowie zgruntu, kędy też
 po śmierci odpoczywał, w Lublinie y w Kázimierzu, luboć się y do Zá-
 moyskiego znacznie przyłożył. Przybrał był sobie w dożywotnia
 przyjaźń Urszulę Krosnowską Córkę Podstolego Koronnego Janá, Sy-
 nowicę Arcybiskupa Lwowskiego, pozostała wdową po Grodzickim
 Generale Artylerii, ale znią potomstwa nie było żadnego.

Melchior brát rodzony Kásztelana, którego Córká z Zagor-
 skim herbą Ostóia żyła. Z Synów zaś iego, obay rycerska śmiercią po-
 legli: Jerzy Oberštzer ná Matwach, Mikołay Starosta Mostowski, Ká-
 pitan Major w Regimencie Krolewskim, gdy ná Pokucie wyciekające-
 mu nieprzyjacielowi odpor dać, tamże padł trupem, á przedtym pod-
 Biata-

Białacerkwią gdy mężnie nacierał, konia pod nim zabito: z Stępow-
 ski herbu Junosza tylko trzy Corki po nim się zostały, Maryanna z
 Jędrzeim Scibor Chetmkim Chorażym Sandomirskim, a po jego
 śmierci z Jelecem Chorażym Sanockim: Urszula z Stefanem Potockim
 herbu Pilawą, teraz Marszałkiem Nadwornym Koronnym zkolli-
 gowane, z której Corką jedynaczką z Piotrem Przebendowskim Woie-
 woda Malborkim temi czasy żyje. Judytha trzecia, Starościanka Mo-
 stowska w panieńskim stanie umarła. Siostrą Kąszelana y Melchiora
 dostała się w małżeństwo Tarnowskiemu Roliczowi Chorażemu Zydacz-
 wskiemu. Y lubo na Rusi Dom ten zniknął, przecież zdami się że ie-
 szcze w Wielkiej Polsce y podziśdzień się krzewi, ile że Jędrzey Bie-
 ganowski roku 1670, Stefan y Bartłomiej roku 1697 kwitnęli w Woie-
 wodztwie Poznańskim gdy podpisywali Elekcyą Augusta II.

BIEGANSKI herbu *Lęczyz*: Niewiem czy się nie z Bieganina pisza, o którym
 czytam w Księgach Grodzkich Ostrzeszowskich roku 1600. Paprocki
 o nich w Kalfiskim Woiewodztwie świadczy, iakoż z tym Woiewodz-
 twem Paweł roku 1632, Kasper zaś z Kuiawskim, Jan y Jędrzey roku
 1697 podpisywali Elekcyę, Jan y Samuel z Poznańskim.

BIEGANSKI herbu *Prądzic*: Otych ani Paprocki, ani Okolski nie pisal. Bie-
 ganow Gniazdo Domu tego, nie tylko w Polsce, ale y w Xięstwie
 Litewskim rozkrzewionego. Stanisław, Jan Kazimierz, dwóch Jerzych
 pisali się na Elekcyą Władysława IV, Wacław na Janą Kazimierza z
 Wileńskiego. Jozef z Mińskiego. Piotr Kazimierz Podstoli Połocki
 z Połockiego, który też Sędzia był deputowanym podczas tey Elekcyi
Compositi Judicii Varjav: Constit: fol. 7, a potym Podkomorzym Połockim
 zostawszy, Kommissarzem uproszony, na przeprawienie portu do Kro-
 lewca *Constit: anno 1653 fol: 20*. Kazimierz Władysław, naprzód Pisarz
 Ziemski, potym Marszałek Bracławski, Kommissarz ze dwóch Seymow,
 to do rozgraniczenia Kurlandyi od Ziemi Bracławskiej, to na Trybu-
 nał Skarbowy: respektem załug jego pufzczono mu dziedzictwem te-
 nutę Czernatycze wiecznemi czasy, która też do ziemskich dobr inkor-
 porowano *Constit: anno 1690 fol: 13, & 14*. Syn iego Jan Kazimierz Sta-
 rosta Starodubowski z Seymu Lubelskiego Deputat dla obrady do bo-
 ku Krolewskiego roku 1703. Frąciszek Zakonu S. Frąciszka Convent-
 ualium, kędy u nich cała Prowincya Polska rządził, na Biskupstwo
 Wołoskie poświęcony, z zakonnością y pokora, nie pospolita naukę
 połączył, Doktor Theologii roku 1690.

BIELACKI Otych ani Paprocki, ani Okolski nie pisal. Mikołay Bielacki pod-
 pisał Elekcyą Janą Kazimierza z Mściławskiego, drugi tegoż Imienia
 Janą III.

BIELAKOWSKI herbu *Zareba*. Paprocki ich w Wielkiej Polsce osadza, Okol-
 ski w Łeczyckim: iakoż z tym Woiewodztwem pisali się na Elekcyą
 Augusta II Jan y Frąciszek.

BIELANOWSKI Adam Bielanowski z Wileńskim Woiewodztwem pisal się na
 Elekcyą Augusta II, Okolski y Paprocki o nich nie pisal.

BIELAWSKI herbu *Ielita*: ani Paprocki, ani Okolski nie pisal onich, sam tyl-
 ko Bielski onich namienia. Jan Bielawski żył z Zofia Stroniska Corka
 Aarona, Jerzy z Czerską Ziemią na Jana Kazimierza, Stefan z Ziemią

Warszawska na Jana III, Stanisław na Augusta II, Józef y Karol ale z Czerska Ziemia pisali się na Elekcya. Bielańskiego meństwo pod Tczewem z Gdańszczanami chwali *Paprocki o herb: fol: 100*, tegoż y pod Plezskowem *fol: 405*, Mikołaj z Ruska Bielański roku 1650.

BIELAWSKI herbu *Zareba*. W Woiewodztwie Łęczyckim, Maciej z Bielań Kąsztelan Łęczycki roku 1438 *fol: 217*. Stanisław Podkomorzy Łęczycki roku 1433, podpisał przywilej Jedliński Władysław Jagiełła, y pokoy Brzeski roku 1436 *u Lask: w Star: fol: 52 & 140*. *Paproc o herb: fol: 458*, chwali jednego z nich z Meństwa, którego doznają w nim Polska, we wszystkich expedycyach za Batorego Krola, u którego był harcerzem. Zygmunt miał za sobą Izabellę Skrzyniecka, drugi miał za sobą primo voto Dębińska Starościankę Chęcińska, 2do Zofia Szczawińska Cześnikównę Łęczycka, z ktera miał Corkę za Tarnowskim Rola Kąsztelanem Inowrocławskim. Jakub y Ludwik z Kaliskim, Kazimierz z Łęczyckim pisali się na Elekcya Augusta II, Jan roku 1705 w Poznańskim kwitnął.

BIELECKI herbu *Janina* w Lubelskim osadza ich Paprocki: aleć y po innych znayduia się Woiewodztwach. Alexander z Bielski Bielecki Woyski Lubaczewski, Sędzia Grodzki Krzemieniecki dziedzic na Borfeczowie, miał za sobą Elżbietę Łosiatyńska, Synow z nią piaciu, Jan, Ludwik, Jerzego, Antoniego, y Piotra, Corek dwie, Teresę za Jakubem Domaniewskim, Jadwigę imo voto za Stanisławem Wilczyńskim, 2do voto za Janem Malinowskim. Jan Karol Woyski Sanocki, Burgrabia Lucki, z Anny Cieplińskiej zostawił dwuch Synow y Corek pięć. Alexandrą dostał się w Małżeństwo Stefanowi Morskiemu, Barbara pierwszym związkiem Władysławowi Gólkowskiemu, drugim Adamowi Choynackiemu, Katarzyna Janowi Lefczyńskiemu herbu Korczak, Czwarta Borkowskiemu herbu Łabęć, piata Cyprianowi Dzieciołowskiemu. Ludwik Alexander zszedł bezpotomnie. Antoni Remigian z Ewa Bębnowska nie płodny. Piotr Krzysztof Sędzia Grodzki Krzemieniecki y ten sterilis. Jan Janina Bielecki Posel na Sejm roku 1623, z tamtąd Kommissarzem nznaczony do ordynowania woyska z Kozakow Zaporowskich *Constit: fol 4*. Mikołaj z Ziemi Łukowskiej roku 1670, Corką jego za Mikołajem Chrzanowskim. Jędrzey Kązimirz Brąński Bielecki Podstoli y Sędzia Grodzki Witebski w Litwie roku 1674 Jan Kązimirz Podczasz y Witebski, Władysław Kązimirz Cześnik Słonimski podpisał Elekcya Jana III. Elżbieta Zakonnica S. Benedykta we Lwowie roku 1680. Stanisław w Ráwskim roku 1628, Mikołaj 1703. Anna Mikołaja Osmolskiego w Ziemi Sanockiej małżonką roku 1724.

BIELENSKI herbu *Szeliga*. Pstragami ich zowią: jedenże Dom z Magierami w Ráwskim y Sendomirskim Woiewodztwach. Kąsprą z Pikarskiy Cześnikówny Ráwskiej Corką Helena Stanisławowi Zábłockiemu posłubiona. Jędrzey z Grodowska Cześnikówna Sochaczewska, zostawił potomstwo. Rafał y Stefan kwitnęli roku 1612. Janowi dziedzicowi na mnieyzych Bielinach Rotmistrzowi Krolewskiemu, cła Rzeczpospolita wiecznemi czasy w tych dobrach pozwoliła, dla naprawienia drogi błotnistej przez Konstytucya roku 1613 *fol: 26*.

BIELEWICZ herbu *Mogła*, w Zmudzkiem Xięstwie. Jerzy Bielewicz z Oycá Bila urodzony Starosta Zmudzki, ktoregoby jednak roku ná tym krzesle siedział, nigdzień się doczytać nie mógł. Syn iego Woyciech Marzafek Litewski, ktorego z Siemiotowny dwóch się Synow zostawił: Stańko, od ktorego Stańkiewiczow wstawiona w Litwie familia, znać to y z *Strykowo: lib: 12. cap: 11* kedy Mikołajowi Bielewiczowi Stankiewiczowi Podkomorzemu Zmudzkiemu też swoje Księgę dedykował roku 1581. Y Michał ktory przy Oycowskim Imieniu zostawszy, Bielewiczow Dom rozmnożył. Janá Bielewicza z Seymu roku 1613 Komisarzem destynowano do rozgraniczenia między Prusami, Zmudzia y Powiatem Grodzieńskim: był Ciwonem Szoudowskim. Tegoż roku w Konstytucyach znaydziesz Jerzego Bielewicza. Malcher Sędzia Grodzki Zmudzki Pośeł ná Seym roku 1666, potym Ciwon Retowski. Stefan Stolnik Zmudzki, ktorego zdami się dwóch Synow Zygmunt y Theodor. Alexander Horodniczy Zmudzki, Chryzostom Podczaszny Miński, Albrycht, Theodor, Janusz, Hieronim, Władysław, pisali się na Elekcyá Janá III. Woyciech o ktorym *Konstytucya roku 1578 fol: 353*. Jerzy náprzod Pisarz Ziemski Zmudzki *Constit: anno 1616*, potym Podkomorzy Zmudzki roku 1623 *Constit: fol: 10*. Siemion Woyski Kiowski roku 1607 *Constit: fol: 745*. Sámuel Podstoli Trocki roku 1621 *Constit: fol: 24*. Jarosław Podstoli Zmudzki roku 1647 *Constit: f: 20*. Jan Károl Ciwon Retowski roku 1670 *Constit: fol: 11* Theodor Stolnik Zmudzki roku 1685. *Constit: fol: 9*. Bielewiczowna Ogińskiego Sámuela Ciwona Trockiego małżonká *Geneal: Oginf.*

BIELEWSKI herbu *Jastrzębiec*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: w Woiewodztwie Mazowieckim osiedli, ida zaś z Familiá Jeżewskich. Krom tych sa inni Bielewscy, z ktorych Gedeon dopiero nobilitowany roku 1676 ná Seymie koronácy Janá III.

BIELCZEWSKI, czyli **BIELICZEWSKI** Księgi Grodzkie Ostrzeżowskie wspominá ich pod rokiem 1611.

BIELICKI herbu *Paprzyca*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: Sa zaś w Sierádzkim ba y w Káliskim Woiewodztwach. Seweryn roku 1622. Stefan miał zá soba Maryannę Goftyńską Sędziankę Goftyńską, Syná z nią Fabiana Sędziego Ráwskiego, od ktorego Synow dwóch było, Alexander y Adam, y Corká zá Mikołajem Kwiatkowskim.

BIELICKI herbu *Pobóg*. Jedni z nich w Kuńawách, drudzy w Litwie, inni ná Rusi rozmnożeni. Jakub z Reginy Sokolańki Syná zostawił Janá człowieká Rycerskiego. Bielicki miał zá soba Otrębusównę, Syna z nią Zygmunta Regenta Nowomieyskiego, temu Teresła Swirczynska zplodziła sześciu Synow, z tych trzech w Zákonie Soc: JESU po dziedziczeń żyja, Kánty, Jozef, y Xawier. Elekcyá Władysława IV. podpisałi Jan Kośmider Bielicki, y drugi Jan z Kiowskim Woiewodztwem, w Podlaskim Stefan Melchior, w Mściławskim Zácharyasz, w Inowrocławskim Piotr Kázimierz Podczaszny Inowrocławski, ale Janá Kázimierza.

BIELICKI herbu *Roch* 2do, Paprocki ani Okolski o nich nie pisał. Já z Ksiąg Grodzkich Ráwskich ktádę genealogia Domu tego. Jan Bielicki Podstoli Ráwski z Anny Leszczyński herbu Belina (oczym świadczy re-

formacya iey uczyniona w roku 1545.) zostawił Syná Adama Chorażego Gołtyńskiego: tego z Przerębkiy Kąsztelanki Sierádzkiej dwá synowie, ná dwie linie familia swoię rozciągnęli. Pierwszy z nich Jan Chryzostom Skárbnik Ráwski, ták się podpisał ná Elekeya Janá Kazimierza, żoná iego Polixena Plichcianka Podkomorzanká Ráwka. Znieny liczne potomstwo, to jest Ewá z Fránciszkiem Leszczyńskim herbu Belina zmowiona. Fránciszek Prowincyał niegdy w Prowincyi Polskiej. Zakonu S. Fránciszka Conventualium roku 1699. Jan in Societate JESU rzadem wielu przedniejszych Collegia wfláwiony, iako to w Krakowie u S. Macieja, we Lwowie, w Jarosławiu, kędy też życie światobliwie zakończył, w roku 1704. Kázimierz Podczaszý Łatyczewski, Konstantyn Skarbnik Ráwski bezpotomnie zeszli. Wincenty Sędzia Ziemiński Ráwski, od którego Syn Alexander Sędzia tákże Ráwki, pamiętny wiela zwycięstwami, które w expedycyi z Turkámi pod Kámieńcem, życiem swoim zapieczętował: był fortcey S. Troycy Strážnikiem, Starostá Kopcegrádzkim, zostawił Sukcesorá chwály swoiey Janá Bielickiego. Felix Podstoli Sochaczewski, ostatni Syn Jána Chryzostomá, od którego Mikołay Bielicki. Drugi Adama Chorażego Gołtyńskiego Syn, Maciey Podstoli Wárszawski: w podziale, gniazdo mu się tego Domu dostało Bielić: z Grálewski Podczaszanki Wárszawskiej trzech Synów liczył: drugi był Hieronim od którego Syn Marcin y Wnuk tegoż Imienia, tym nad Oyca fláwniejszy, że życie swoje dla Oycyzny pod Wiedniem ná placu położył, zostawił iednak z Baránowskiy potomká. Trzeci był Maciey, od którego Syná Stanisława Dwórzaniná Krolowy Ludowiki od Szwedów roku 1656 w Czarnocinie zabitego poszedł nazé X. Stanisław Bielicki Káznodzieyska Kátedra, po náycelniejszych w Pószczé Míastach, ba y wydrukowaniami ták na Niedziele iako y ná Święta Kázaniami fláwny.

BIELICKI herbu Samson. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Sa zaś w Kaliskim Woiewodztwie, z Famili Kofickich. Samuel Watta z Koficzyna Bielicki, miał za soba Katarzynę Siedlecka.

Krom tych wyrażonych, Stanisław Bielicki, służąc, w Woysku Koronnym po Usarsku, Nobilitowany roku 1673,

Bielikoicz Herb

TAkiego herbu używają Bielikoiczowie w Brzeskim Litewskim: to jest sa trzy wędy, czyli ielca takim kształtem ułożone, iako tu widzisz. Z tych Bielikoicz Dawid Stolnik Rzeczycki kwitnął w roku 1680, którego syn Jan z Zofii z Mielanowa herbu Nałęcz. A w Metryce Wołyńskiej roku 1528, Ziemianná tamecznego czytám Bazylego Bielikowicza. Paprocki ani Okolski nie pisał o nich.

BIEL-



BIELINSKI herbu Abdank. Ziemianie Wielkopolscy. Paprocki za swoich czasów jednego z nich chwali doświadczonego w różnych kampaniach Rotmistrza. Jakub w Poznańskim Woiewodztwie roku 1697.

BIELINSKI herbu Junosza. Dawniejszymi czasami z Ciexyna, ten się Dom pisywał, lubo potem od dobr Bielna, Bielinkich imię, swoje początki za brato, tak rozumiem, że koło roku 1490; na Listach albowiem Bolesława Xiążęcia Mazowieckiego w roku 1478 w *Statucie Mazowieckim* f. 128 czytam *inter presenies*, Ziemaka z Ciexyna, Kasztelana Wyżogrodzkiego, toć jeszcze w tym roku Bielinskimi ich nie zwano. Dopiero to dwóch znać synów tegoż Ziemaka, podzieliwszy się Oycowska subitancya, to jest Bogdan, wziawszy działem Borukow, Borukowskich zaczął Familia; Stanisław wziawszy Bielno, podobno y Ciexyn Bielinkich Domu Authorem został: iakoż Paprocki, ile bliższy tamtych czasów, za jednęż Familia te obadwa Domy kładzie. Ten potem Stanisław kilku synów zostawił, między ktoremi za Zygmunta Pierwszego dwóch Prastatow: jeden Jakub Bielinski Biskup Lacedemoński, Suffragan Płocki, Archidyakon Pułtuski, pisał się z Sokotowa, czego świadkiem grobowy kamień w Pułtusk, który też o jego ludzkości, szczodrośliwości na kościoły, szczerości serca, miłosierdziu na ubogich opowiada, umarł wieku swego 69. Jan Bielinski z Ciexyna Biskup Płocki przedziełat pierwszy, brat rodzony Jakuba, godzien dla swej nauki y pobożności najwyższych Inful: atoli iednak nie długo się nim tey Dycezyi cieszyć pozwolono: bo odebrawszy posłesłya tego Biskupstwa przez Prokuratora, siedząc na nim tylko półtora miesiąca, świat pożegnał w Krakowie roku 1646, tamże pochowany. *Lubiński in Vit: Episcopi Plocen.* Kłada tu niektorzy Jana Biskupa Przemyńskiego, znać z Paprockiego, atoli on tam mówi nie o Bielinskim, ale o Janie Borukowskim, luboć iako się mowiło, iedenże to Dom.

Jan Bielinski, Kanonik Płocki, który Świętego Stanisława Kostki y Pawła brata jego, w Wiedeńskich Szkołach bywşy Gubernatorem; iako świadcza *Bartoli y Skarga in Vita bujui Sancti*: niewinnego jego życia, codziennym y oczywistym był świadkiem: pod przysięga zaśeznał, iako choruiacemu w Wiedniu niebezpiecznie Stanisławowi Aniołowie Kōmunia S. przyniesli, gdy iey w dom heretycki inaczey przynieść nie można. *P. Młodzianowski*. Mikołay Podczaszny, Adam Łowczy Zakrocimsey, Jakub Podczaszny Nurcki, Woyciech Starosta Mławski y inni zagęścili podpisami swemi Elekcyja Jana Kazimierza. Adam Kąsztelan Zakrocimski roku 1696 podpisał Konfederacya pod czas interregnum, a w roku 1674 był Połsem na konwokacya *Constitut*: 1674, f. 15.

Adam z Sokolowa Stolnik Zakrocimski z Seymu 1631, Kommissarz do rewizyi pewnych dobr Krolewskich *Constit*: fol. 29: żony jego Elżbiety szczodroblivość na Matkę Boska w Sierpcu wspomina *Lukaś Paprocki Łaſki Cudowne* fol. 54, luboć y o drugiey czytamy Zofii Cielickiey, z ktorey dwie corki, Ewa z Zygmuntem Krasinskim, druga z Mikołaiem Moriskim zaślubione: Synow zaś trzech: Mikołay, Daniel Pifarz Grodzki Przedecki, y Franciszek Jan Woiewoda Malborski, a przedtym Miecznik Koronny, Podkomorzy Płocki, Starosta Malborski, Osiecki, Mławski; Ekonomii Malborskiey pozwoliła mu Rzeczpospolita przez *Konſtytucyja Seymowa 1667, fol. 16*, na lat dwanaście, dla iey restauracyi. Mławskie Starostwo dano mu w krwawych zaślugach, kiedy Oberfzterem będąc Gwardyi Raytarskiey Krola Jana Kazimierza, znia w nacyęższych pod te czasy rewolucyach wojennych, y wiernie y mężnie, przy dostoięństwie Maięstwu Polskiego stawał, tak, że mu to cały oboz nie pochlebnie przyznawał, że Wielkiego Kawalera chwałę w osobie swoiey wypelnił. Przetoż na Seymie roku 1662, iemu do zgonu życia, Sukceſorom zaś po jego śmierci, do lat piętnaſtu, to Starostwo pozwolone *Constitut*: fol. 28. Jakoż był to człowiek w Kommissaryach roznych sobie od Oyczyzny powierzonych niepracowany, kiedy w roku 1683, iezdził względem ubeſpieczenia Miasta Elbląga y pretenſyi Kurſiſtrza Brandeburskiego, *Conſtit*: fol. 10. Znowu do Infant dla ustanowienia Kościółow Katolickich, y opatrzenia ich w dochody. W sądach nieprzeſamanej sprawiedliwoſci: co pokazał, Marſzałkiem będąc Trybunału Koronnego, y Kommissarzem do dystrybucy hiberny; żarliwoſci o Oczysta wolnoſć poſtupać na Seym roku 1667, 1670, 1676, niezkorumpowaney, Męſtwa nieustraszonego, czego pamietne Grodno, które Moskwie odebrał, Brzeſć, pod którym zwycięzko nieprzyiacioł Oyczyzny poraził. Corka jego Tereſſa złączona dożywnie z Tomaszem Działyńskim, Woiewoda Chełmińskim, Syn zaś

Kazimierz Ludwik Marſzałek Wielki Koronny, Starosta Tucholski, y Mławski, a przedtym Podkomorzy Koronny, z którym tytułem Marſzałkował na Elekcyi Augusta II Krola Polskiego: wziął był potym Łaſkę Nadworną, a w krotce y Wielką, umarł roku 1713. Z Ludowiki Maryi Morſztynowny Podkarbianki Koronney, zołtawił Corcki, Katarzynę, ta pierwſzym związkiem żyła z Jakubem Potockim herbu Pilawa, Starosta Czechryńskim, a drugim z Bezewalem Połsem niegdys w Polſzcze Francużkim. Maryannę z Jerzym Lubomirskim Pifarzem Pol.

Polnym Koronnym. Teresę z Bogusławem Lubieńskim, Kasztelanem Sandomirskim; Ursulę z Janem Czerwińskim, Kasztelanem Małogoskim. Synowie tegoż Marzafka dwaj: Franciszek Woiewoda Chełmiński, oraz y Podskarbi Ziem Pruskich, Kowalewki, Brodnicki, Garwoliński Starosta, Marzafek Trybunału Radomskiego roku 1728, a przedtym Cześnik Koronny. Michał brat iego Cześnik Koronny, Starosta Sztumski,

BIELINSKI herbu Szreniawa. Sieradzkiego Woiewodztwa Obywatele.

BIELSKI herbu Jasięczyk. Czerską Ziemię z Gniazdo tego Domu naznacza Okolski. Scibor Bielski (luboć go u Bielskiego fol. 455 czytam Bielski) miał kilka Suffragia na Biskupstwo Płockie. O czym *Cromer lib: 27.* Kazimierz Cześnik Wąrszawski, Pisarz Grodzki Lubelski, z Seymu 1703 Kommissarz do rozgraniczenia Woiewodztwa Mazowieckiego od Xięstwa Pruskiego *Constit: fol. 22.*

BIELSKI herbu Jelita. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Temi czas y w Lubelskim Woiewodztwie na dobro polpolite pracują. Jan Bielski z pierwzeczy żony Zeliński y zplodził Mikołaja, ktorego syn z Lanc-koroński Michał, Rafała ktorego z Siefertzewitowski syn Daniel. Alexandra. Stanisława z Orchowska bezpotomnych. Gabryela, ktorego z Korabiowski syn także Gabryel, żona iego Bełchacka. Pawła naprzod Woyskiego y Sędziego Grodzkiego Lubelskiego, wkrótce Stolnika. Deputatem był na Trybunał Koronny roku 1701: Tego z Teofili Grabianki Corka Ludowika primo voto z Antonim Kiełczewskim, zdo z Bienieckim Antonim, Podczaszym Trembowelskim dożywotnie złączona. Synowie zaś Mikołaj bezpotomny, y Kazimierz. Tenże Jan powtorzonym małżeństwem z Katarzyna Lubieniecka zostawił Corkę Annę Hańska, y Syna Samuela, Cześnika Chełmskiego, ktorego potomstwo z Rozalii Kański, Stanisław stan sobie Duchowny obrał, Bogusław z Szeptycka w małżeńskie wszedł kontrakty, Felicjan z Anna Kielczewska, Chorażego Lubelskiego Tomasz Corka, Alexander obrał sobie pokorne życie pod Regułą S. Franciszka Scisleyszey Obserwancyi, y Corka Konstancya, imo Charczewska zdo Mnichkwa. Tegoż Jana Corki, Katarzyna z Orchowski Podstolim Chełmskim, druga z Siefertzewitowskim, a potym z Orchowskim Stolnikiem Chełmskim. Marcin Kancelarz Łucki, Kanonik y Administrator Biskupstwa Kiiowskiego, Deputat na Trybunał Koronny roku 1718.

BIELSKI herbu Prawdzie. Pisza się z Biaty, przydomek ich Wolfki, Woiewodztwo Krakowskie, y Ziemia Wieluńska ich Oycyzna. Wławnione tego Domu imię Marcinem Bielskim Historykiem Polskim, który od Lecha, aż do Zygmunta III przeciagnął swoje historya, Oyczystym językiem napisana, Kromera torem idac. Zadaie mu wprawdzie Okolski, iakby się z prawowierney owczarni Chrystusowej, za herezya pod te czas y głowę podnożąc wyłączyć, ale go y syn iego, choćci sam heretyk broni, y iego pisma iawnie wyświadczają. Dokończył tey historyi po śmierci Oycowskiej która na rok 1595 przypada, y do druku podał w roku 1597 syn Joachim Bielski, ten Sekretarzem Krolewskim będąc, z Seymu roku 1590 deputowany był na lustracya Starostwa Lubelskiego *Constit fol. 589,* a w roku 1595 Deputatem na Trybunał Koron-

ny, oczym sam piſze *fol. 756*. Człowiek w różnych naukach biegłości wielkiej, znać to z niektórych piſm jego, piſał albowiem wierszem Łacińskim *Carmen gratulatorium in 4to* Piotrowi Duninowi Biskupowi Płockiemu, toż uczynił na koronacya Zygmunta III, a na wesełnym tegoż akcie Panegiryk *Soluta Oratione* rozrucił: nie mniej do oręża, niż do pióra ręka jego, zdolna, która w różnych okazjach Ojczyzny swojej broń: wszakże ztąd nychwalebniejſzy, że których się z młodu nowinek heretyckich chwycił, przejrzałwszy się w nich lepiej już w doſtłym wieku, nie się nie ogladaiać na poſzepty przyjaćielskie, ſtatecznie wyrzekł. Z Mąryanny Borzechowskiy, Córki jego dwie, Anna poſzła za Kryſtofa Rarowskiego, Druga za Jana Konarzewskiego, tyleż ſynów, Dániel y Stefan, który kościół w Porembiu od heretyków zprofanowany, Katolikom przywrócił, y kościelnym apparatus przyozdobił. Miał ſynów czterech: Stańſława y Piotra w Zakonie Kaznodziejskim na ſłużbę Bogu poſwięcił; zdrowie zaś swoje, całości Ojczyzny, dla ktorey w kilku kampaniach znaczne rany w nadgrodzie wynioſł. Michał y Alexander drudzy dwaj Stefana ſynowie, z których Alexander zmówił ſobie Izabellę Ładziańkę Skrzyńska.

BIELSKI herbu Rawicz. Od Biela dobr innie swoje wzięli, w Sieradzkim, albo iako chce Okolski w Sandomirskim Woiewodztwie rozrodzeni. Z tych pamiętny Felix Opat Wielogradzki.

BIELSKI herbu Szeniawa. Z Biały ſię piſza: od nich poſzli Szypowſcy w Krakowskim Woiewodztwie. Zygmunt miał za ſobą Grotowska Jadwigę roku 1620, ſynów z nią dwóch, Benedykta y Jana. Benedykt z Biały złączył ſię był z Elżbieta Pağowska. Jan z Olbrachci z Anna Gidzińska, ſyn z niej Woyciech, a Córka Agnieſzka, za Jerzym Zaleſkim Komornikiem Ładziańskim. Woyciech poiał Annę Kozłowska, od ktorey ſyn Paweł, y Córka Agnieſzka za Kryſtynem Gorayskim, Podeſzczym Bielskim, Alexander y Stefan roku 1705.

BIELSKI herbu Trzaska. W Rawskim VVoiewodztwie piſze o nich Okolski, mnie ſię zda, że od nich potym wyſzli Podbielſcy, y Zabielſcy. Piotr Burgrabia Inowrocławski, podpisał Elekeya VVładysława IV.

BIELSKI herbu Wieruſzowa. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Mikołay Wieruſz, Piſarz Grodzki Oſtrzeſzowski, poſtował na Seym roku 1629, zkad deputowany na Trybunał Radomski y Kommiſſarz do granicznych dyfferencyi między Wielkopolskiemi VVoiewodztwy *Conſtit. f. 12, & 16*, w roku także 1633 na Seym Koronacyi VVładysława IV był poſtem *Conſtit. f. 21*. Podſędkiem potym Ziemſkim, y Sędzia Grodzkim VVieluńſkim będąc z Seymu 1641, Kommiſſarſtwo mu zlecone do granic ſłaſkich, y Ziemi Wieluńſkiey *Conſtit. f. 19*; Zona jego Zoſia Stamirowſka Sedzianka Sochaczewſka. Maciej z Kłoniſzewa Komornik Sieradzki, Jan y Adam w Sieradzkim piſali ſię na Elekeya VVładysława IV. Marcin Podſtałości VVieluńſki, o którym konſtytucya Koronna roku 1661, *fol. 25*. Zygmunt VVieruſz naprzod Komornik VVieluńſki, potym VVoyski y Podſtałości, Poſeł na Seymy walne 1661, 1667, 1670, y Kommiſſarz o ſaſiedzkie kłotnie względem granic od ſłaska. Jan w VVoiewodztwie Poznańſkim y Kazimierz roku 1697

BIELSKI *Kniaź*. Otych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. *Starowolski* tylko *declamat: contra Obtraz: Polon: świadczy* ze Bielskich Kniaziów Moskiewskich między Synów Koronnych Polśka przyjął, w wieku szesnastym po Narodzeniu Chrystusowym. W Litwie osiedli, niektorzy chcą ich mieć potomkami Gedymina Wielkiego niegdy Xiążęcia Litewskiego.

BIELUNKA *herbu Pogonia*. Okolski ich tu położył, więcęj jednak o nich nie przydał tylko to, że Mikołaiowi Bielunce ten herb nadany.

BIENIEDZKI *herbu Korab*. Luboć temi czasy już niektorzy Łodzia się pieczętują Okolski ani Paprocki o nich nie pisał. Wieś Bieniadzice między Radomiem, Szydłowcem, Skrzynnem y Przytykiem leżąca, imienia tego początkiem. W Grodzie Radomskim y Ostrzeczowskim transakcyę Domu tego zapisane znaydziesz. Kryztof kiedyś pisał Rotmistrz, potem Towarzysz z pod Uśarskiej choragwi Pieniążka pod Pleszkowem 1582 z konia zsiadłszy pieszo szedł do szturmu, w ktorey okazji brata iego młodszego zabito. O Stanisławie Konstytucy Koronne 1609, f. 895 świadcza. Jerzego Michała Bienickiego Kułtofza Katedrałnego Wileńskiego, Regenta Kancellaryi Większey Litewskiej podpis na konstytucyę koronne czytam *Constitut: fol: 36, anno 1661*, a w następującym roku Komissarzem był Krolewskim do rozgraniczenia między dobrami krolewskimi y Ziemskimi w Grodzieńskiej Ziemi *Constit f. 20*. Rok 1600 czterech braci rodzonych liczył. Mikołai od ktorego Syn Władysław, ci na Podolu osiedli. Jędrzeja od ktorego Woyciech, a tego Syn Stanisław w Zakonie S. Franciszka de Observantia Bonaventura nazwany, Gwardyan niegdy w Rodecznicy, kędy iego staraniem kościół na cześć Cudotwornego Antoniego Świętego stanął: ztaż o honor Boski zelożyja, rządził konwent Sámboński, gdzie go też śmierć zastała. Jana ktorego potomstwo ná Pokuciu. Z tych ieden Cześnik Zydaczewski, miał Syna Jozefa w Woiewodztwie Sendomirskim roku 1690. Jerzego od ktorego Wawrzyniec, ten Ekonomia Sámbońska trzymał, zplodził Syna Franciszka Sędziego Zamoyskiego, ten zaś Antoniego Podeczaszego Trembowelskiego, który z pierwszey żony Młockiy Katarzyny zostawił Synów Janá y Xawiera y Corkę Wiktorrya: zdruzga zaś Joanna Bielska Sędzianka Lubelska żył bezpotomny; ezłowiek Rycerski lat trzydzieści wojnę służył to po Uśarsku, Poręcznikuiac, to Rotmistrzuiać w Ziemi Chelmskiej. Maciey Bieniedzki w Woiewodztwie Inowrocławskim roku 1690. Apollinará Sokołowskiego Chorażego Wiskiego, Barbará Stanisławá Stankará, Trzecia Marcina Gardlińskiego Małzonki.

BIENIEWSKI *herbu Rádwan* w Ziemi Sochaczewskiej, a temi czasy już y ná Rusi. Paprocki, ani Okol: o nich nie pisał. Jan Bieniewski miał za soba Iadwigę Leszczyńską herbu Belina w roku 1484 *Acta Terrestr: Raven: Benedykta* Syn Stanisław Kázimierz Woiewoda Czerniechowski, Starosta Nossowski, a przedtym z Pisarza Grodzkiego Łuckiego Káştelan Wołyński. Będąc Posłem do Moskwy, nápadł náńáká tragedia. Dway Wschodni Patryarchowie, ná żądanie Cará Alexyia Michałowicza, ziechali się umyslnie, aby Patryarchę Moskiewskiego Niphona z urzędu złożyli. Pytał się ich Niphon, iakąby władza sobie nad nim przywłaszczali,

gdy mu odpowiedzieli, że iako Patryarchowie Wschodni. Y iam też prawi Patryarcha Moskiewski, obiema wam rowny, rowny zaś nie ma wielkzey mocy, ná rownego sobie. Jeżeli mię kto sádzić y zktádać bedzie, pewnie nie kto inszy, chyba Papież Rzymfki. Ták wedlug samych Schizmatyków, że náwywyższa jurysdykcyá w Kościele Bożym, do Stolicy Piotrowey, y ná niey siedzacych iest od Boga przywiazana, zeznana. *Rutka Kamien: fol: 79.* Złaczył sie był dożywotnie ten Woiewoda, naprzód z Maryánną Lefzczyńską herbu Wieniawa Woiewodzanka Beżka, ápo iey ześciu z Zahorowską Kasztelanka Inflandzka, ná koniec z Teresą Kaszewską. corki jego jedna zSámuelem Lefzczyńskim Oboznym Koronnym, druga zKasprek Konickim Podczaszym Czerniechowskim zmowione. Stefan Kázimierz, Czerniechowski Choraży roku 1674. Bazyli Woyfki Łukowski roku 1648. Woyciech Podczaszý Halicki roku 1658. Maximilian y Wáwrzyniec roku 1648, w Ziemi Sochaczewskiej.

BIENIEWSKI Insi są w Wielkiej Polfcze Pruszkowie Bieniewscy, y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Piotr VVłádyśława IV, Stetan Janá Kazimierza, Fránciszek, Paweł y Jan z Poznańskim VVoiewodztwem Augusta II podpísali Elekcyę. Stanisławá żona Katarzyna Pruszkówna tego niewiem czy Bieniewska czy Czapiewska. Barbará Pruszkówna Bieniewska Jerzego Naránowskiego Matżonka.

BIENKIEWICZ w VVoiewodztwie VVileńskim z którym Michał Bienkiewicz podpisał Elekcyá Augusta II.

BIENKOWSKI herbu *Korwin*. W VVoiewodztwie Krákovskim, Krysztof Korwin Bienkowski podpisał Elekcyá Augusta II. Sebastyan roku 1705 kwitnął. Jan Nobilitowány roku 1676 y dó herbu y Imienia tego przyięty. O czym Konstytucyá tegoż roku. Jan z Zofii Kotkowskiy zptódził Apollinarę Krysztofa Sokołowskiego, Zofia Mikołaja Lewickiego żonę.

BIENKOWSKI herbu *Łódź*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Znayduia się w Ziemi Ciechanowskiej. Maciej był Píszarzem Ziemskim Zambrowskim roku 1670. VVoyciech y Adam z Ziemia Ciechanowska, Stanisław Bartłomiej y Jan z Nurska podpísali Elekcyá Augusta II.

BIERECKI herbu *Gozdawa*. VV VVoiewodztwie Ruskim. Ráphał Syn Jerzego Gizickiego Káştelaná Sánockiego z Jarośławskiy urodzony, pierwszy od dóbr Bierczy ktore mu się działem dostały Biereckim záwołány koło 1460: iakoż lwoná VVłádykę Przemyślskiego iuż roku 1462, ná tę Kátedrze przezyduiacego, widzieć ná Obrázie iego w Kátedrze Przemyślskiej między innemi VVłádykami: był to brát Rafała z tęż: Matki Maciej. Syn Rafała Sędzia Sánocki, z Herburtowny zptódził trzech Synow, Stanisława, ten zszedł bezpotomny. Janá, ten z Myszkowskiy, miałci wpráwdzie potomká, ale w młodym wieku umarł. Gabryela, ten z Chodorowskiy herbu Korczak, krom Corek dwoch Zofii Sepichowskiy, y Barbary, trzech Synow zostawił. Jedrzejá ten z Podsedká, Sędzia Ziemskim Przemyślskim záwołány, Marszałkował w Wiśni roku 1607, Skorucianka powiła mu, Corkę Katarzynę, potym z Marcinem Madalińskim Starostá Przemyślskim zmowioná, y Syna Janá, ktorego z Okreglickiy dwie Corki, Katarzyna

na z Jerzym Szredzińskim, Zofia w Kłafztorze Lwowskim Xięni. Wacław milodo zmarłego: y Bartłomieja Poborę w Woiewodztwie Ruskim, o którym Konstytucye roku 1589 *fol 553* przybrał sobie w dożywotnia przyjaźń Humnicka, tegoż domu y herbu: bo Jakub Giziński brat Rafała o którym się wyżej mowifo pierwszy od dobr Humnicki Humnickim nazwany. Zniey zdami się potomstwo: Kryzstof, ten lata swoje w boiu przepedziwszy, w pokoju potym odpoczał w roku 1633, kotoremu ofierociała dożywotnia przyjaźń Elzbiety Sienieński, nadgrobek ku pamięci wyławifa. Gabryel Pifarz Ziemi Przemyslski roku 1643 dziedzic na Pianowicach, Córki jego, jedna za Piotrem Czelatyckim, druga za Wacławem Padniewskim. Siostrą podobno tego Gabryela Pifarza zrzeczona z Prokopem Osołińskim. Anna Bierecka Ustrzyckiego Kasztelana Przemyslskiego małżonka roku 1692.

BIER *herbu Szreniawá.* Stanisław Bier Komornik Ziemi Krákowski roku 1584, a podobno tych czasow Bierkowscy: tak Jędrzey Bierkowski z Płockim Woiewodztwem pisał się na Elekcya Janá Kazimierza.

BIERNACKI *herbu Poray* w Podlaskim Woiewodztwie, w Mazowieckim y Káliskim. Paweł Marcin y Hieronim w Ziemi Liwskiej, Piotr, Stanisław w Podlaskim roku 1632, y Jan Podśedek Mielnicki. Tego z Katarzyny Szczawiński Podśtolanki Gośtyńskiey, Syn Paweł Skarbnik Káliski, kotoremu Zaleska Urodziła Córkę wydana za Janá Kozmínskigo, y trzech Synow, Władysław Kasztelana Rozpierskiego, y N. Skarbnika Káliskiego, (kotoremu Pan Bog liczne dał Potomstwo) Kazimierza w Zakonie Fránciszkańskim Doktora Theologii, Prowincyała Prowincyi Polskiey, y rożnych Konwentow iuż Kuśtolza, iuż Gwárdyana. Był Chronologus Generalis Ordin: Min: Convent: Xiegami od siebie do druku podanemi sławny, wydał zaś Speculum Minorum roku 1701 w Káliszu: y znowu Propugnaculum Antiquitatis Ordinis Antoninasticę Minorum w Krákwie roku 1692 in 4to, z tych poznać jak pracowicie wielu infzych Authorow czytał: wstąpił do tego Zakonu roku 1647, umarł roku 1724 żył lat blisko sto, wślyłkim miły y w náywiekfzey starości nie naprzykrzony; Daniel y Kazimierz w Ziemi Mielnickiey roku 1697. Sebasztyan Regent Grodzki Mielnicki, Deputat na Trybunał Koronny z Woiewodztwá Podlaskiego roku 1712.

BIERNAWSKI *herbu Korczak* w Woiewodztwie Ruskim. Niewiem czy nie tu należy Jan Biernaszewski Towarzysz Woiewody Nowogrodzkiego, kotorego wspomina *Paproc: o herbach fol 405*, y jego rezolucya kiedy w roku 1532 szedł pieszko do szturmu pod Pleszkow, z infzymi odwazniefzemi.

BIERULT *herbu Holubok* w Chelmskiej Ziemi possessyonaci, więcey onich nigdzie nie czytał.

BIESIADIECKI *herbu Jelita* w Sendomirskim Woiewodztwie, z Mokrskich familli. Z tych był Jan Biesiad Marśzálek Nadworny Koronny y Choraży Krákowski roku 1455. Fránciszek Janá Kazimierza podpisał Elekcya, Jędrzey w V Woiewodztwie Kráckowskim roku 1670.

BIES *herbu Konic* a podobno iuż temi czasy Biesiecki. Thomaś Biesiecki Cześnik Ośmianski, Kazimierz y Marcyan, z Powiatu Ośmianskiego podpisałi Elekcya Janá III.

BIESIEKIERSKI *herbu Pomian.* O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał, to tylko Okolski przydaie, że się kiedyś Sokołowscy Pomianowie z Biesieckierza

fiekierza pisałi, zkąd dochodzę, że tego domu jedną linią z Sokołowskiemi. Arnolf, Kasper Jędrzey, y Jan z Woiewodztwem Łęczyckim podpisałi Elekcyą Augusta II.

BIESTRZYKOWSKI *herbu Prus 1mo* w Sieradzkim kiedyś Obywatele, luboć teraz Jan z Biestrzykową y Kazimierz z Belzkim Woiewodztwem pisałi się na Elekcyą Augusta II.

BIETYS Jan Bietyś Obersterleutnant w Woysku Koronnym, fzarży cudzoziemskiej, nobilitowany dla męstwa roku 1662, oczym Konstytucyą koronna.

BIEYKOWSKI *herbu Jastrzabiec*. Troiden Mazowieckie y Czerwieńskie Xiazę w roku 1362, Stankowi Hrabie, jednemu z przodków domu tego Bieykow wieść nad rzeką Pilcą, z obfzernemi przywilejami, y swobodami, wiecznemi czasy puścić, od której Bieykowskiemi zwać się poczęli. *Paprocki*. Wspomina potym tenże Author z różnych monimentów, Mikołaja z Bieykową, Marzafką u Ziemowitay Konrada Xiaząt Mazowieckich, męża pamiętnego w okazyach z Litwą, ieszcze na ten czas z Polska Korona nie zkliona. Od tych tedy Antecessorów, dwóch braci Bieykowskich, gdy się Oycowska dzielić przyszła fortuna, jednemu z nich Janowi dostały się działem Łęczyce: atoli gdy syn jego Mikołaj, krom Corek piaci, żadnego pćci męskiej potomka nie zostawił, wżytka się z Corkami substancya w inſze Domy przeniosła. Była zaś jedna z nich za Nowodworskim, druga za Czerniakowskim, trzecia za Łosiem, czwarta za Podlodowskim. Drugi się utrzymał przy Bieykowie, którego Syn Stanisław, wielce zasłużony w tej Ojczyźnie, Synów miał trzech. Pawła odwaznego na Moskwę woiownika, za czałow Zygmunta Augusta, w Niezborgu zamku z innemi do Moskwy w niewola był wzięty, stawiony przed Kniazia Moskiewskiego, wolnym językiem mowiac, tak na siebie gniew jego wzburzył, że go oszczepem wkroś chciał przebić: umknął się jednak chybko, nieustraszony Polski kawaler, y też darzkością, Kniaziowi oszczep wytargnął, którym gdy na Kniazia samego godził, Syn Oyca ratuiac dobyła szabla ciał Bieykowskiego, ostatek życia w więzieniu gwałtownie mu wydarto. Jana Stolnika Przemyńskiego, ten z Woiewodztwá Ruskiego podpisał Elekcyą Stefana Króla roku 1575 *Constit. fol. 234*, a w drugim roku posluiać na Seym koronacyi, Kommissarzem naznaczony w Podlasze do rozsadzenia krzywd Ziemiom poczynionych. *Constit. fol. 295*, w roku 1580 Deputatem do kwarty Rąskiej, roku 1589 do korektury prawa Ziemskiego. Z Rzeszowska herbu Doliwá, żył bezpotomnie, która primo voto była za Sepichowskim Starostą Leżajskim, to *Paprocki o herb. fol. 125*, atoli jednak tamże *fol. 465* twierdzi, że Jadwiga Łaska pierwszym związkiem z Rzeszowskim złączana, zdo z Bieykowskim Stolnikiem Przemyńskim: była to Corka Stanisława Łaskiego Woiewody Sieradzkiego: ale ta Łaska podobno była za Piotrem Chorażym Czerskim trzecim tych tam dwóch bratem. Piotr Cześnik Nowomiejski Syn Chorażego, którego śmierć przypadła na rok 1639, jako ziego nadgrobkę w Lublinie wystawionego wypisał *Starotwoł. in Monum.* miał Syna Abrahama Pifarza Ziemskiego Sendomirskiego roku 1650, którego z Grzybowskiy Syn Zacharyasz Pifarz Ziemski Czerski, ten

zpto-

złodził Frąnciszka, także Jacka; y Barbare Michałowska Podłolina y Sędzina Krakowska. Zbigniew roku 1648. Paweł Podczaszny y Podłatości Czerski roku 1674. Jan Sędzia Woyskowy Czerski roku 1666 w Związku *Kochow: clim: 3. lib: 5.* Janusz Stolnik Czerski roku 1697. Kasper y Adam Synowcowie Zácharyasza roku 1692.

BIALT. Mikołay Białt w Czerniechowskim Woiewodztwie pisał się na Elekeya Jána Kázimierza. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał.

BIIE Mikołay de Biie Rezydent Władysława IV y Janá Kázimierza u Stanów zkonfederowanych Niderlandzkich, do prerogatyw Szlacheństwa przypuszczony. Oczym *Konstytucya Seymowa 1662. fol. 42.* O tych ani Paprocki, ani Okolski nie mógł wiedzieć.

BILENECKI Jan Bileniecki Opat Obryński roku 1589 o którym Synod Piotrkowski świadczy.

BILIGIN herb *Poray* Insi pisał Bilimin, drudzy Belimin. Mikołay mąż w Litwie prześwietny, pierwszy herb Poray na siebie, y na cały Dom swój przyiał, na Seymie Hrodelskim, czego dowodem jest przywilej Władysława Jagella Krola u *Laski: w Statu: fol. 127.*

BILINSKI herb *Sas.* O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał, w Podgorzu y Przemyślskiej Ziemi posielcyonaci. Biliński Waleryan na Gołtkowie podpisał Elekeya Janá III.

BINBINK herb *Kawicz* Jozyasz Bimbink Oberszterleytnant Dragański, dla męstwa swego, w kampaniach doświadczonego, nobilitowany na Seymie roku 1662 *oczym Konstytucya fol. 41.* Jan wnuk albo Syn tego, roku 1728. Paprocki y Okolski nie mogli o nich wiedzieć.

BIRYNOWSKI Władysław Birynowski w Pińskim Powiecie pisał się na Elekeya Janá Kázimierza. O tych nasi Genealogistowie milczą.

BISKUPSKI herb *Lis.* Ze od Rudnickich swoy początek wzięli. ztego poznać, że się temi czasły jeszcze z Rudnik pisał. Jan Czesnik Sieradzki sług Boskich protektor, y sławy ich osobiłszy obrońca, roztropnością y nauką znamienny, miłych obyczajów, umarł roku 1623 w kościele Kaliskim Soc: Jesu pochowany, wspomina go *Konstytucya 1607, fol. 839.* Maxymilian Sędzia Grodzki Ostreżowski roku 1617, *Acta Castren: Ostreżow: ka y Konstytucie roku 1629, fol. 16.* Jan wydał do druku *Kosarium, albo Poéma o Náyśw: Matee.* Piotr Czesnik Sieradzki w Kaliskim kościele S. J. po śmierci złożony, *Histor: Coll: Calissien.* Anna z Rudnik Biskupska Podkomorzanka Łeczycka, żona Marka Radoszewskiego Kąsztelana Wieluńskiego, któremu roku 1641 zmarłemu w Wieluniu nadgrobek postawiła. Jędrzey dziedzic na Kępnie Kąsztelan Spicimierski, miał za sobą *imo voto* Jadwigę Zebrzydowską Woiewodzanę Kaliską, y z niej Córke Helnę za Mikołaiem Olżowskim, y Synow dwóch Adamá Sierostę Wieluńskiego, Ekonomii Sambojskiej Gubernatora, któremu *Konstytucya roku 1662, fol. 28* pozwoliła fundować Miaoło w Kępnie; Córka jego żmowiona z Adamem Ostarzewskim; y Márcina: *zdo voto* tenże Kąsztelan pojął Szczawińską Woiewodzanę Brzeską Kuiawską, zniej tyn Jan.

BISKUPSKI herb *Niesobia.* O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Wierzbęta z Bobrownik Biskupski, żenie swoiey Małgorzacie reformacya czyni na Bobrownikach roku 1497 w księgach Grodzkich Ostreżowskich

wlkich. Bartłomiej z Bobrownik Woyski Wieluński, żona iego Katarzyna Bużeńka, Córka Piotra Sędziego Ziemskiego Sieradzkiego. *Pa-procki o herb: f. 363.* Piotr Wierzbęta Biskupski roku 1611 oracya swoię która miał przed Papieżem Pawłem V, y Kardynałami w Rzymie o Wniebowstąpieniu Pańskim do druku podał: był potym Kanonikiem Kruświckim, aż y Warminskim w roku 1620, dobroczynny na nasze Collegium Bransberskie *Ara Gratiarum.* Alexander Wierzbęta Biskupski posel na Seym, á z tamtad Kommissarz do rozgraniczenia Ziemi Wieluńskiej *Constit: 1658.* Pacyencya Biskupska Zakonnica S. Klary w Bydgoszczy roku 1676. VVoyciech miał za łobá Konstancya Bronikowska roku 1701, z niey syn Jozef.

BISKUPSKI herbu Szreniawa. Sam tylko Okolski pod herbem Lis onich namięnia. Pawel z Biskupic Małogoski Kascztelan roku 1436, podpisał pokoy Brzeski *u Lask: w Stat: f. 140.* Jakub z Biskupic Krakowski y Płocki Kanonik, Archidyakon Łowicki, w Filozofii Astronomii, Medycynie dobrze przepolerowany umarł roku 1553, iako ziego nadgrobkę z Pułtuska wypisał *Starowol: in Monum.* Jan Szreniawa Biskupski, Burgrabia Ziemski Kaliski, tak się podpisał z Kaliskim Wojewodztwem na Elekeya Władysława IV: á z Wołyńskim na Jana Kazimierza, Kryštof.

BISPINK. Theofil Bispink Miecznik Starodubowski, Posel y Deputat z teyże Ziemi *ad pacta conventa* Augusta Wtorego, które podpisał *Confirmat: Jurium Gent: Constit: 1697, fol. 11.* Samuel zaś Skarbnik Starodubowski Jana III.

Blacha Herbu Budwicz.



PAprocki y Okolski o nich nie pisał. Jest zaś w białym polu Strzala, żelezcem do gory obrocona prosto, między dwiema liliami, to jest z każdego boku jedna lilia, przez hełm przewiedzona druga takż strzala. O początkach tego herbu nigdzie nie czytamy; to tylko dostało mi się słyścić, że z Czech do Pol-
ski

ski nalezey wniesiony dawnemi czaſy. Tym ſię pieczętuia Błachowie z ktorych temi czaſy Mikołay Czeſnik Wſchowſki z Boſzkowſkiey trzech ſynow zoſtawił, Jędrzeia Alexandra, Jozefa, y Jana.

BŁASZKOWICKI herbu Odrawaz. Mikołay Błaſzkowicz według *Bielſkiego fol. 465.* Błażeiówicz według *Kromera lib. 28.* Błcſovius według *Nakielſkiego fol. 535.* herbu Odrawaz, Biſkup Przemyſłſki umarł 1474, tegoż dnia Miſza S. odprawiwſzy, gdy coraz bardziey ſłabieć počzał, na łożko ſię porzuciwſzy, konać počzał; ſiedział na tey Katedrze lat 23, maż wytwornego dowcipu y nauki, ale y pieczętowania na Paſterskim urzędzie: kościol ſwoy Katedralny, z cioſowego niegdy kamienia, wſzrod Przemyſłſkiego Zámku wyſtawiony, ale ſtaſzożytnoſcia upadaiący znioſłszy; na to mieyſce, kędy go teraz widzimy, przenioſł, y kſtałtem tamtego wieku poſtawił. Na jego mieyſce, gdy o Sukceſſora wybieraniu deliberowała Kapituła, Król poſławſzy do nich Spytką Jaroſławſkiego Woiewodę Ruſkiego, wſzyſkie ich zamyſły pomiećzał: trzy lata po tym ta Stolica wakowała, poki icy dla Jędrzeia Oporoſkiego, Król u Papieży nie uproſił.

BŁASZKOWSKI Otych ani Paprocki, ani Okołſki nie piſał. Błaſzkowski Steſan z Poznańſkim Woiewodztwem piſał ſię na Elekcyą Władyſława IV. Mikołay Kuſtoſz Zmudzki roku 1645, *Sczygielſki in Timec.* Józef w Kałiſkim roku 1697.

BŁAZEIOWSKI herbu Trzaska, w Woiewodztwie Rawſkim. Z tych ieden Towarzyſz pod Uſarska chorągwia, wokazyi z Kozakami pod Starczem ranny. *Okołſki in Diario.* Łukaſz y Jan z Błażeiowa roku 1670.

BŁAZOWSKI herbu Pułkożic. O nich naſi Genealogiſtowie piſza w Ráwſkim. Tak mi ſię iednak zda, że ci, co ſię w Xieſtwie Litewſkim rozkrzewili, do tego herbu należa. Tak w Pińſkim powiecie podpisało Elekcyą Jan Kazimierza dwóch Mikołaiow Błażowſkich.

BŁAZOWSKI herbu Sas. Zdawna Ziemianie Ruſcy, z ktorych Zygmunt Buřgrabią Kamieniecki poſłował na Sejm roku 1589, *Littere Sigismundi III* przez wiele lat w Podolſkim Woiewodztwie exaktorem był kontrybucyi: luboć go Okołſki ráz pod herbem Pułkożic, drugi raz pod herbem Sas kładzie. Z Katarzyny Kalinowſkiy, Corka iego doſtała ſię w małżeńſtwo Janowi Domaſzewſkiemu Piſarzowi Latyczewſkiemu. Jerzy y Jan z Podolſkim piſali ſię na Elekcyą Władyſława IV. Jędrzey na Błażowie Podczafzy Podolſki, Zonaiego Winnicka: wſpomina go Konſtytucya 1685. Gabryela Woyskiego Bydgoſkiego (tak ſię piſał) Corka Maryánna poſzła za Franciszka Cetyſa.

BŁECKI herbu Samſon w Kałiſkim Woiewodztwie. Otych ani Paprocki, ani Okołſki nie piſał, ſa z Familli Koſickich. Samuel Wátta z Koſiczyna Błęcki (tak ſię podpisał na Konfederacya Sendomirſka roku 1704) miał za ſobą Katarzynę Siedlecka. Stańſław z Koſiczyna Błęcki wydał do druku *Soleam Zapolſcianam* roku 1646.

BŁĘDOSTOWSKI Adam Błędostoſki Podwoiewodzy Rożańſki, Poborca w teyże Ziemi roku 1609, y 1618, *Conſtit. fol. 928.* Alexander w Ziemi Rożańſkiey piſał ſię na Elekcyą Janá III.

BŁĘDOWSKI herbu Nalecz w Czerſkiey Ziemi. Stańſław Kanonik Pułtuſki, za czaſow Paprockiego. Piotr y Jan w Czerſkiey, Marcin w Zakrocimſkiey Ziemi piſali ſię na Elekcyą Władyſława IV. Jakub z teyże na Auguſta II.

BŁĘDOWSKI herbu *Putkożic*. Przedtym w Rawskim Woiewództwie, teraz y na Rusi rozkrzewieni. Walentyń Podśędek Rawski roku 1567, okto-
rym Konstytucya Seymu Piotrkowskiego *fol. 146*. Stanisław Towa-
rzyz pod Ułarska Chorągwia pieczo szedł do szturmu pod Plezskow,
Paprocki o herb: fol. 405. Adam Sędzia Grodzki Rożański roku 1618, Má-
théusz Podczaszny Mielnicki. Piotr Sędzia Grodzki Trembowelski, Kom-
missarz do iustracyi dobr Starostwa Chmielnickiego zpuszczonych,
Constit: f. 29. Stanisław w Rawskim y Maxymilian, Jan y Alexander w
Ruskim Jana Kazimierza podpisałi Elekeye. Zofia Zakonnica S. Bened-
dykta we Lwowie u Wszystkich SS. Błędowski Putkownik nie dawno
zmarły, który na Kongregacya Prowidencyi Boskiej we Lwowie przy
kościelie naszym sześć tysięcy ostatnia wola naznaczył. Sa y w Kra-
kowicym Błędowcy: Joachim roku 1648, Jerzy y Władysław 1705.

BŁEDZEWSKI herbu *Lubicz*. Pod Sierpskiem gniazdo Domu tego. Maciey,
Hieronim y Bogumiń w Ziemi Dobrzyńskiej roku 1690, a teraz gdy to
piszę, ieden z nich Regentem Ziemskim Kaliskim.

BŁĘSZYŃSKI herbu *Oksa*. Otych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. VVoy-
ciech Pisarz Ziemski Krakowski roku 1686. Jakub naprzód Kasztelan
Przedeci, potym Miedzyrzeczy, z Matki Brzozowskiy, Podkomorzan-
ki Gostynskiej urodzony, z Seymu Lubelskiego 1703 Kommissarz na
uspokoienie różnic o krzywdy VVoiewodztw VVielkopolskich od
Slaska. *Constit: fol. 20*. *Primo voto* złączył się z Gorska, Sędzianka Kali-
ska. *2do* z Anna Dabska, Kasztelanica Konarska. *3tio* z Gorayska Kaszte-
lanica Chęćmska. *4to* z Zielińska Kasztelanica Sierpska. *5to* z Trzebu-
chowka Chorażanka Brzeska Kuiawska; z Goraylskiy Corka dostała
się w małżeństwo Konstantemu Zaleskiemu herbu Rola. Stanisław
Błeszynski poiał Konstancya Brzeska, iego zaś siostra Anna poszła za
Jana Brzeskiego herbu Starża. Jędrzey y Zygmunt roku 1674 w Po-
znańskim, Franciszek, Karol, Tomasz Jan y Antoni roku 1697. Woy-
ciech, Stanisław, Piotr Jozef, y Mikołay w Krakowskim. Pisał się z
Błezna. Błeszynski w Woiewodztwie Sieradzkim wielkiey *in publicis*
akceptacyi.

BLINOWSKI herbu *Ostoj*. Gabryel Blinowski roku 1531 na Lifcie Zygmunta I
Miaściu Lubelskiemu. Jędrzey Blinowski Biskup Margarytański, Suffra-
gan Kuiawski, Kantor Kruświcki, Sekretarz Krolewski, z Seymu 1564
Kommissarz do iustracyi dobr Krolewskich w Wielkieypolszcze *Con-
stit: fol. 39*. Wspomina go Synod Kuiawski roku 1668, *fol. 58*, umarł
1574. Blinowski miał za sobą Suchodolska, która po iego śmierci po-
szła za Radeckiego, Chorażego Grabowieckiego. Corkę zaś swoje
Zofia Blinowska wydała za Tułzyńskiego, Starostę Cudnowskiego.

BLINSTRUB. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W księgach Grodz-
kich Ostrefszowskich w roku 1617 znaydziesz transakcyę Domu tego, y
Łukasz Paprocki o nich namienia. Jerzy z Towtwila Blinstrub Sekre-
tarz Krolewski, Jan Dworzanin Krolewski, Dawid y Morysz w Zmudz-
kim pisałi się na Elekeya Jana Kazimierza.

BLISKOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Zbigniew Bli-
skowski, Starosta Zytomirski Rotmistrz roku 1681 w kościele Lwowskim
Soc: Jesu pochowany, który obiciem przyozdobił, y, szczodra ręką
wypo-

wspomogli; rodzona Siostra jego, Romana Linkiewicza Podkomorzego Mozyrskiego małżonka. *Hifter: Collegii Leopold: Nie tylko zaś w Ruskim, ale y w Lubelskim Woiewodztwie rozkrzewieni.* Zbigniew był Podstolim Lubelskim roku 1673. *Hifter: Coll: Croft: á przedtym Piotr Bliskowski z tego. Woiewodztwa podpisał Elekcyja Jana Kazimierza.*

BLIZANOWSKI. Konstytucya Seymowa 1567, *fol. 130.* Blizanowskich wspomina. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

BLIZINSKI. Księgi Grodzkie Ostrzeżowskie transakcye tego Domu zapisały. Blizyńska, Marka Stogniewa małżonka. *Okolski tomo 1. fol. 191.*

BLOCH herbu *Ogonczyk.* Piotr Bloch z Buczkowa, Sędzia Dobrzyński, roku 1415, na Liście Jagiełła Krola Miastu Lwowskiemu danym. Maciej z Sobowa mąż woieny z Jezowskiy zostawił syna. Jana Miecznika Dobrzyńskiego, który z Anny Malifzowskiy zpłodził Stanisława Probończa Zywieckiego, y Macieja który w obozie kilka lat ztrawiwszy, potym fobie stan Duchowny obrał. Michał trzeci syn Miecznika, w Prusiech na placu poległ, Zygmunt czwarty. Thomaś drugi brat Jana Miecznika z Kępskiy zostawił Jędrzeja y Rościława. Marcyan z Daniszewa, Maciej z Chodowska z Płockiego Woiewodztwa podpisałi Elekcyja Jana Kazimierza, Matheusz Marcyan z Podlaskiego.

BŁOCIANKOWSKI. W księgach Grodzkich Ostrzeżowskich 1604. Genealogia Błociankowskich zapisana, dokąd lektora odsyłam. Paprocki y Okolski o nich nie pisał.

BŁOCISZEWSKI herbu *Osioła,* w Okolskim omylnie napisano Złociszewski: od dobr Błociszewa imienia tego nabyli, iedną linią z Gaiewskimi: zkąd ci się pisał z Błociszewą, Błociszewscy zaś z Gaiewą. Był ieden z Błociszewskich Sędzia Ziemskim Poznańskim, Ociec Starośty Uyskiego, ten za Zygmunta III w poselstwie do VVęgier od Rzeczypospolitey iezdził, á potym podczas Rokoszu, wielkim swoim kosztem przy dostojenstwie Krolewskim stawał, Wielkopolskie VVoiewodztwa przy ni nadwerężoney ku Panu wierności utrzymuiac, á gdy się wkrótce na wojnę Moskiewską z Krolewem wyprawił, tam mężnie się zcierał z nieprzyjacielem, na placu poległ. Synowica jego Elżbieta Pogorzelska Starościna Powidzka roku 1641 umarła. *P. Karwar: Conc: Nie osiady Osioła.* Franciszek w Zakonie Soc: JESU po Philozoficznych y Theologicznych Katedrach wstawiony, Rektor Kollegium Krosieńskiego, y Sandomirskiego.

BŁOCKI. O tych Okolski nie pisał. Dzielność Walentego Błockiego chwali *Paprocki o herb: f. 338,* która w komitywie inżego towarzysztwa Tatarow nad wsią Trecinkami pobił w roku 1574. Jan Bartłomiej z Pomorskim pisał się na Elekcyja Jana Kazimierza. Kazimierz z Błot roku 1690.

BŁONSKI herbu *Biberstein.* W Krakowskim y w Ziemi Sanoekiej kwitna, z których ieden wieku Paproc: Sędzia był Grodzkim Sadeckim. Jan Biberstztein na Łusławicach podpisał Elekcyja Władysława IV. Joachima z Ewy Petrykowskiy synowie, Ludwik y VVoyciech, z tych pierwszy miał za sobą Katarzynę VVierzełowską. Adama dwóch synow było, Stanisław y Jan Łowczy Sieradzki, od którego dwóch także synow, Józef y Franciszek Czefnik Derpski w Woiewodztwie Sandomirskim. Stanisław także brat Łowczego dwóch synow zostawił, Jana y Franciszka.

BŁONSKI herbu *Nasacz* w Drohickiej Ziemi piśze o nich tak Paprocki, iako y Okolski.

BŁOTNICKI herbu *Doliwa* Sendomirscy Ziemianie, według Paprockiego y Okolskiego świadectwa.

BŁUDNICKI herbu *Topacz*: o Błudnickich piśze Okolski, że na Pokuciu byli posessyōnaci, ale gdy męskiego potomka z nich niestało, fortuna się winiła Domy z Corkami dostała: wspomina tam Mikołaj Błudnickiego, w prawie Koronnym dobrze biegłego, a ja czytam Ladwigę Błudnicką Zakonnice S: Benedykta u Wszystkich Świętych we Lwowie koło roku 1688. Piotr Sędzia Ziemiński Halicki roku 1532. *Acta Castri Halic.*

Blumberk Herb.



W Inflānciech kiedyś ten Dom kwitnał: teraz już w Polsce Z tych Siferdus a Blomberch (bo się tak przedtym piśali) Arcybiskup Ryski koło roku 1400. Mikołaj Starosta Piltyński roku 1686 a dawniej Jan Blumberk, który w Inflānciech stawał na Elekeya Władysława IV. Jerzy na Janá III. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piśal.

BNINSKI herbu *Jastrzębiec*, w Dobrzyńskiej Ziemi o nich powieǳa Okolski, aleć fa y w Woiewodztwie Podlaskim. Mikołaj z Bnina Bninski Choraży Podlaski roku 1570, Derław miał za soba Kryłtyne Ładziankę.

BNINSKI herbu *Łodzia*. O tych Okolski nie piśal. Piśza się z Bnina, z którego też tak Opalińscy, iako y Rądzewscy pochodza. Temi czasy na Krainie, to jest w Powiecie Nakielskim Woiewodztwá Káliskiego dobrá swoje maia. O Sędzim Poznańskim y Synu jego Janie, że był maż uczony, y Cudzych kráioǳow ktore zwiedził dobrze świadomy świadczy Paprocki. Stanisław roku 1570. Piotr ktorego żona Barbará Brezianka wspomniony w Kon-

y w Konstytucjach roku 1647 *fol. 40.* Dorota z Bnina Bnińska Xieni Trzebnicka, oraz Powiatu Trzebnickiego Xiężna koło roku 1659 *Magnak: Zdziesławien.* Piotr Bniński Kanonik, Poznański. Tymże honorem w Kościele Katedralnym Poznańskim uczczony Synowiec jego Jan, którego Brat rodzony był Sędzią Grodzkim Nakielskim. Ociec to był Woyciecha, Rafała y Stanisława. Z tych Woyciech Major Woyśka Koronnego imo voto miał Cieńska Katarzynę Podkomorzanę Sieradzka, zdo voto Święcicką Kąsztelanę Satecka. Stanisław z Krzyckiy Kąsztelanki Nakielskiej ma Corkę iedynaczkę. Tegoż Domu Stanisław Regent Kancellaryi Koronney roku 1671. *In extracto liter: Michaëlis Regis.* Piotr, Stanisław, Frąnciszek roku 1697 podpisał Elekcya Augusta II.

BOBIATYŃSKI O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: w Wołyńskim Woiewodztwie kwitna. Z tych Marcin Burgrabia Krzemieniecki roku 1640. Mikołay Rotmistrz pieszy umarł roku 1645 w Barze pochowany. *Historia Coll: Baren: S. J.* Mikołajka Corka Jadwiga, była za Samuelem Skotnickim roku 1630.

BOBINSKI W Domu Podolskich zaśluzeni, dlaczego im Podolski Starosta Warszawski, niektore grunta w dobrach swoich puścić: o czym świadek *Paprocki o herbach fol. 251.* Jan podpisał Elekcya Janá Kazimierza z Ziemi Rożańskiej, któryś miał z nich za soba Kálinowska Corkę Wálemtego Woyskiego Halickiego, ale znia żył bezpotomnie. *Geneal: Kalinow: Mateusz y Mikołay w Ziemi Rożańskiej roku 1670.* Grzegorz Choraży Powiatu Ostrołęckiego roku 1697. Szymon, Frąnciszek, Alexander, Bartłomiej, Kryštof y Jędrzey z Ziemi Ciecchanowska pisali się na Elekcya Augusta II.

BOBICKI. Sierotę Bobickiego Ziemianina Wołyńskiego, czytam w Metryce Wołyńskiej w roku 1528. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

BOBKOWSKI herbu Koráb. Od Rádlickich wyzli, z działem dobr, Imienia infzego nabywszy w Woiewodztwie Sieradzkim. Podobno są y Bobikowscy, bo *Uniwer: Pobor: fol. 321.* Janá Bobikowskiego Poborcę Łánowego w Czerskiej Ziemi namienia w roku 1577.

BOBODZIŃOWSKI. Wielkiego Xięstwa Litewskiego Obywatele, z tych ieden miał za soba Janá Kamińskiego Corkę.

BOBOIET. Jwán Boboieta roku 1578 Poborca Łánowego náznaczony w Witepskim Woiewodztwie z Seymu Wárszawskiego *Uniwer: Pobor: fol. 353.*

BOBOLA herbu Letiwa. *Paprocki w Gniazdzie cnoty* położył Bobolow herbu Gozdawá w Sánockiej ziemi, ale to prásy Drukárskiej omyłká, którą miało Balow Gozdawczykow, podłożyła Bobolow. Bobolowie Leliwczycowie tylko u nas kwitneli; Dom *iako mówi Gasp: Ciebocki in alleg: Ofecen: lib: 2. c: 13. Fidei Catholicae propugnatores acerrimi.* Familia starożytna o ktorej twierdzi *XBembus Soc: JESU w Kázaniu Wizerunk Szlachcica Polskiego,* że się z Czech do nás przeniosła koło roku 1200. Z tych pierwszy tu u nas zágościł Jakub Bobola Káwaler Jerozolimitański, dziedzic ná Piaskach wielkich y małych, y Zagaiowie, o którym y *liber Beneficiorum* Kościoła Katedralnego Krákowskiego w te słowá świadczy. *Miles strenuissimus, devotus valde & religiosus, qui pro suo voto in omni apparatu exteriori, tam in se, quam in sua Familia, utebatur panno, & non de alio, quam*

de albo colore. Przy wielkiej tedy pobożności wydawało się w nim niemniefze meftwo: bo gdy Węgrowie z Turkami wpadfy w Polskę Podgorze pladrowali; ten Jakub Bobola od Boleflawa Wftydliwego, ná nich wyprawiony z VVoyskiem, fzcześliwie pogromił nieprzyaciela, zamki y plony wfzyftkie odebrał. Za tę tedy przyftugę dano mu herb Leliwá, bo się przedtym infzym pieczętował: działo się to Roku 1229. To *Bembus: czego mu pomaga Wojciech Czarnocki w Kazaniu Gniazdo Szlacheckie.* Atoli Bielfki *fol. 223* iawnie mowi, że dopiero za Władystawá Lokietka czaftu, kofo roku 1333, ten przezacny Kawaler kwitnał. Z Węgrami też Turcy, zá Boleflawá Wftydliwego wpadać do Polfki nie mogli, ile tego wieku dalecy od Węgier iako y od nas. Ale ani to utrzymać się może, żeby iemu herb Leliwá zá zwycięftwo z Węgrow, pierwszy ráz był nadany, choćci tego popiera Jakub Bobola w *panegiryku fwoim* *Votum* kędy przydaie, że dla tego, że w nocy, kiedy Xieźyc y gwiazdy świeciły, ta wygrána ftanęła; y Xieźyc y gwiazdę konferowano mu: bo to umnie pewna, że ten Kleynor ich Leliwa nie w Polfcze się nafzey urodził, ale z cudzych krajow przybyfz, czego dowodzi *Paprocki y Okolski*: ale y *X. Raderus Soc: JESU in Bavaria pia*, kładac zycie Błogofławionego Bertolda Opatá Garftenfkiego, który żył kofo roku Pańfkiego 1106, *pisze fol. 79*, że był z tey familii urodzony, którą na tarczy Xieźyc nofi, do gory rogami obrocony, á gwiazda między niemi w polu błękitnym, właśnie herb Leliwá.

Niemniej y to pewności niema, co ciż fami Authorowie, fzczodrobliwości tegoż przezacnego Kawalerá przypifuiá, iakby OO. Kármelitom ná Piasku do fundácyi, y Szpitalowi S: Duchá w Krákwie miał znacznie dopomoc: Pannom także Zákonnym Klafztor w Saczu fundować, przedtym iefzcze, niżeli Błogofławioná Kunegunda do niego, po śmierci męża fwego wftąpiła, bo y Klafztor Sadecki y Szpital S: Duchá, daleko ftarfe, od czaſow ktorych żył ten Jakub, iakom mowił z Bielfkiego: y OO. Kármelici do Polfki z Prági zprowadzeni pozniej, bo dopiero zá pánowania Władystawá Jagielfta roku 1397 przy Krákwie ofiedli. To iednak pewna, że Kościół Wfzyftkich Świętych w Krákwie, przed tym drewniany, iego funptem wymurowany ftanał, który też y dochodami opatrzył, y Kościelnym apparátem ubogacił, *iako pisze Pruscz Bembus y Czarnocki Papr: fol: 384.* Probóftwo tamże ufundował, *Jus Patronatús* przy Leliwczykach zoftawiwfzy; dla tego gdy nawáta iakaś ná ten Kościół napadła roku 1391, żyjący ná tenczas z tego Domu, przy obronie praw iego ftanęli. *Ieft u Paprockiego o herbach excerpt tego fundufzu fol: 377.* W Piaskach także dziedzictwie Bobolow, że ktoś z przodkow tey familii, Kościół z muru wyprowadził, nadał y pięknym kfztaltem ozdobił świadczy Jakub Bobola w fwoim Panegiryku.

Mikoláy Bobola Hrábia Cześnik Jadwigi Królowy Polfkiej żony Krola Lokietka. O tym X. Skargá w fwoiey prefacyi do Kazań przygodnich powiada, iako mu zeznał Mikołáy Dobrodzieyfki Kánonik Krákowski, iż widział w Przywileiu Klafztoru Sadeckiego, ná wieś Opulany, w Roku 1338 danym, ten podpis *inter presentes Comes*

Nico-

Nicolaus dictus Bobola, Regine antiquae Pincerna, ią z komputu lat, wnosząc że musiał, ten Mikołaj albo byź bratem, albo Synowcem Jakuba Kawalera. Piotra, Mikołaja, Hieronima, wspominaia Xięgi Grodu Wiślickiego, którym drudzy tę pochwałę przydaia, że byli mężowie znakomici, y w cudzych kráiach przepolerowani.

Jan Bobola u Krolow Polskich Woyciecha y Alexandrá w wielkich respektach; w zasługach swoich, wziął od nich w Podgorzu pewne dobra, które ieszcze za czasów Bembusa, który to pisze, w tym Domu dziedziczył. Okolski go Synem Jakuba Kawalera pisze, ale więcej niż sto pięćdziesiąt lat przeciągu od czasu życia jego, wierzyć mi temu niepozwała: dla tego Paprocki tylko mowi. Od tego Jakuba był już za pamięci ludzkiej Jan. Córka jego Zofia znaczney życia światobliwości, obrąwszy sobie stan Pannieński, y w nim siedziwych lat dopędziwszy, tak iak żyła, pobożnie zakończyła. Synow zaś tegoż, dwóch było, Hieronim y Kryštof: ten po Rycerskich w różnych expedycyach zasługach z Elżbiety Wielopolskiej herbu Staroń, trzech Synow zostawił, Jędrzeia, Janá, y Mikołaja.

Jędrzey Podkomorzy Koronny, Starosta Pilźnieński, Dybowski, Gniewkowski: godzien najwyższych honorów, gdyby się był z nich sobie ofiarowanych gwałtownie niewytamywał. Młodsze lata swoje na dworze Janá Tarnowskiego Kasztelana Krakowskiego, y Hetmana polerował. Zygmunt potom August, dla wielkiej biegłości w sprawach dworskich, y dla stateczności, zlecił mu młodź Dworska: a za Stefana Krola na wszystkich expedycyach, tak pod Gdańskiem, iako y w Moskwie, życie swoje całosci Oyczyzny poświęcił: ofobliwicy jednak przypadł był do serca Zygmuntoy III z tych, ktorými go był Bog ozdobił, przymiotow: bo się y powaga w nim męska, y miłość Oczystey wolności niekorumpowana, roztropność na dworach Pańskich nienaganna, niezwyciężone ferece, wszystkimci wprawdzie, ale náybardziej zlotu, wydawały. Jak szczęścia umiał zażyć, tak pochlebnym poszeptom, nie umiał się akkomodować: wspaniałość umysłu nieustrążona, z ktorey się więcej do dzieł zących, niż do wywyżżenia Imienia swego przykładał. Czcil Boskiey y religii obserwant: dla tego gdy na Seymie, Konfederacya Herezya knowała, przeciwko Wierze, on się pierwszy iey oparł: za co mu Stolica Rzymska w danym do niego Liście dziękowała. Na poddanych moderacyi y táfskawości ofobliwizy, ktorých podczas nieszczęśliwey konfederacyi, tak w Krolewskich, iako y w dziedzicznych dobrach swoich zakładał, bronił y okupował. Táka miał opinia o swoiey we wszystkich procederach roztropności, że się do niego po poradę ze Włoch, Francyi, Hiszpanii, Niemiec, w publicznych interesach uciekano. Táki tedy przeżywszy lat 72 umarł roku 1617, nietylko z chwałą nienadwierzoney całosci y niewinności żyjąc bezżennie, y bez zakálu naymnieyszey suspicyi od młodości swoiey, (Co tym więcej podziwienia w nim godna, że na Dworach Krolewskich, y przy tak obfzerney fortunie, które w polsokie inszym ponęta sa do zlego) ale y z tą opinia o światobliwości swoiey, że X. Skarga Soc: JESU, pamietny kilka Krolow Polskich Kaznodzieia, a orąż życia jego, przy tychże dworach bardzo

dobrze świadomy, w prefacyi do Kazań swoich przygodnych, kilka razy świętym nazywa. Pomogła mu do tego pilność kolo sumnienia swego, z ktorey co tydzień, przedtymże Duchownym Mistrzem spowiadał się y rachunek sumnienia swego codzień w wieczor czynił, medytacyi nigdy nieopuścił. Na wszystkich ci wprawdzie Zakonników dobroczynny, szczegulniey jednak Zakon Soc: JESU łaskami swemi ubogacił, y powaga swa bronił. Kościół Warszawski, iego hoynością powstał, na ktorego dokończenie niemała sumnę ostatnia wola zapisał. Collegio Krośnieńskiemu aukcya fundacyi pięcia tysięcy uczynił. Indziey zaś obobliwie w dobrach swoich, jednakowe kielichy y Monstrancye frebrne do Kościołow rozdał. Ostattek fortuny swoiey Synowcom zapisał, wszystkim mify, ale naybardziej Bogu. Miał na iego pogrzebie oracya, Jakub Szczawiński potym Woiewoda Brzeski Kuiawski. Wydał ten Jędrzey traktat na owe Apostoła słowa 1. ad Corinth 7. *Qui sine uxore est*, kędy ciężary Mażeńńskiego stanu opisał. *Bembus w kázani: pogrzeb: Argent: de reb; Soc: f. 392 Hist: Domus Profesi: Crac: & Coll: Crosni: Pigłowski elogia.*

Jan brat Podkomorzego, krom Anny, która się dostała Thomaszowi Kowalkowskiemu Pilsarzowi Ziemskiemu Sendomirskiemu herbu Godziemba, trzech synow zplodził. Kaspra Kanonika Krakowskiego, Sekretarza Koronnego: wielkie inne cnoty, szczodrobliwosc iego na Zakon nasz, zdała się przechodzić, kiedy S. Ignacemu przy Collegium Krakowskim, Kaplicę y Pańsko y modnie wystawił, blisko dzieściaci tysięcy na nie wysypawszy; krom tego, co temuż Collegio wyliczył. Umarł roku 1645; chwali go *Ciebec: in Alloc: Ofecen: lib: 2, cap: 13, ex placidissimis moribus. Pigłowski: elog: Hist: Coll: Cracov.* Sebastjana, ten wstąpiwszy do Zakonu Soc: J. w nin w Rzymie Theologia z pochwałą zkończywszy, gdy się do Ojczyzny wrocil, był wzorem drugim doskonałej zakonności, ktorey rządzić Collegium Jarosławskie, światobliwie przestrzegał, potym w Sendomierzu długą choroba z sił zrzucony, stał się widowiskiem statecznej cierpliwości, po ktorey Koronę pośzedł w roku 1649. W tej przewlokłej niemocy, kilka książeczek nabożnych gruntownym nabożeństwem technacych, y pięknym charakterem od siebie zpisanych zostawił. *Janczyński in MS. Histór: Dom: Profesi: Cracov.* Jakuba Podczaszego Sendomirskiego: fundator to był Konwiktu przy Sendomirskim Collegium, kędy też Kaplicę S. Ignacemu, torem idąc brata swego wystawił y ozdobił, pożegnał świat w roku 1635, Zona iego Ewa Popowska, atoli z nią żadnego potomstwa nie było. *Starowski in Monum. Czarnoc: loc: cit.*

Mikołay trzeci brat Podkomorzego Koronnego Jędrzeia, Corka iego z Jędrzeiem Gnońskim dożywotnie zmwioną, synow zaś dwóch, Jędrzey y Krysztof, ktorego Corka Urszula, dostała się w małżeństwo Jędrzeiowi Zborowskiemu herbu Jastrzębiec. *Cynerki w panegiryku swoim, na iey weselu wydanym Annulus,* w nuczka ia Podkomorzego Koronnego zowie. Brat iey Jędrzey Boboła Societatis JESU Apostoł Piński, od Kozakow rebellizuiących Schizmatyków, okrutnie zamordowany w Janowie; bo mu paznokcie zdarto, uszy y usta oberznięto, z rąk skorę zwleczono, w głowę y rękę cięto, y siła innych

mor-

morderstw zabity, poszedł po Koronę Męczeńską roku 1657, 16 dnia Maja. Po śmierci wielkiem, ośobliwie tych czałow cudami, od Boga wstawiony, a między inżemi tym, że ciało iego do tych czas niezkażone, wszystkie blizny, tak na sobie reprezentuie, iakby dopiero zadane były. Pioru inżemu, tę przyługę zostawuie, że doskonały, wszystkie łaski Boskie, przez iego zasługi ludziom wyświadczone, y Święte życie iego zkonnotuie: co nic nie wapię, że wkrótce będzie, ile że Proceß do iego Kanonizacyi pilno formuia. Jędrzey brat Kryżstofa, dziedzic na Niedrwyicy y Postronney, Zona iego Maryanna z Łapszowa Łapczyńska, syn z niey Stanisław.

Woyciech Bobola Podkomorzy Przemyślski, syn albo wnuk Hieronima, Komornikiem ieszcze będąc Krolewskim y Dworzaninem z Seymu 1601 naznaczony do lustracyi dobr Krolewskich, na Rusi y na Wołyniu leżących *Constit. fol. 727*: Posłem zaś na Sejm będąc roku 1613 deputowany był do uspokoienia zwiazkowych, y do rozładzenia krzywd od Węgier, Ruskiemu Woiewodztwu poczynionych *Constitut. fol. 6, y 20*, umarł 1631, pochowany w Przemyślu u OO. Franciszkanów. Jego łaskami szczyca się y po dziś dzień Collegia nazwe Przemyślskie y Krosieńskie. *Histor. Coll. Premisl. Okolfski tomo 2. fol. 80*. Syn tego Podkomorzego dwie Corki zostawił, Lidwine, która w Panieńskim stanie umarła, y Zuzannę, która z Gabryelem Witowskim dożywotnie zmożiona. Z synow trzech tegoż Podkomorzycy, Zygmunt pod Wiedniem życie swoje dla sławy imienia y Boga chwały położył. Stanisław młodo umarł. Trzeci zaś w Hollandii, długo woienny żółd prowadzac, znać że tam rycerska śmiercią zginął, ile że żadney o sobie pogłoski w Oyczyźnie potym nie uczynił, y tak na nich ta przeżacna Familia zginęła. *Petricius lib. 2, Histor. Moscb.* o jednym z tego Domu pisze, luboć imienia iego zamilczał, że w Moskwie razem z Dymitrem zmyślonym Carem Moskiewskim poległ. Siostry Jędrzeia Podkomorzego Koronnego, jedna Jędrzeiowi Janowskiemu Komornikowi Sieradzkiemu: druga Miejszkowskiemu dostały się w małżeństwo.

BOBOLECKI herbu Łódzia. Z Bnina y Bobelcina w Wielkieypolszcze: zkołych Łukafza, Macieja, y brata iego Podśędką Poznańskiego, wspominaia nądgrobki ich w Otorowie. Stanisław Syn Macieja z Lutomskiy Prądziczanki urodzony, zostawił z Zdżarowskiy herbu Porąy sześciu Synow, Stanisława, Woyciecha, Piotra, Káspira, (ten z Poznańskim Woiewodztwem pisał się ná Elekcyá Janá Kázimierza.) Janá y Łukáfza w Zakonie Soc: JESU. Siostrá tych sześciu braci Maryanna, Gofławskiemu Podczaszemu Bracławskiemu zaślubiona. Bobolecki Rotmistrz od Hermana, ze trzema Choragwiami zesłany ná poimanie Podkowy, który do Wołoch z Kozákami wpadaiać, pokoy z tamtey strony gwałcił y targał, w roku 1577: acz powinności swey dosyć czynił; jednak ta rzecz skutku nie miała, dla gromády wielkiey Kozákow przy Podkowie mocno stojących *Bielsk. fol. 754*. Antoni w Káliskim Woiewodztwie roku 1690. Wáwrzyniec ná Bobolcach Bobolecki, podpisał Elekcyá Janá Kázimierza w Płockim, ztadbym rozumiał, że mużá byđż w Płockim Boboleccy inżego herbu, ile że się z Bobolec, nie z Bobelcina pisał.

BOBOWSKI herbu Gryf. Z Bobowy Zygmunt Podśędek Ziemiński Krákowski, podpisał przywilecy Jedlinski Władysława Jagiełły u Łask: w Star: *fol.*

fol. 52. Nakiel: fol. 447. w roku 1433. Tenże Choragiew Gryfów przywo-
dził na Grünwaldzką potrzebę z Krzyżakami w roku 1410 *Bielsi: fol.*
296, Obyczaiem starych Polaków, kiedy się wszyscy herbowni, choć
różnego nazwiska, pod iedenże znak zaciągali. Jan Bobowski, ktore-
go Regiment piechty dobywał Smoleńską za Zygmunta III. z którego
potym Regimentu, wyszedł ow sławny wojownik Alexand r Lissowski.
Starawol: Bellar: 222. Mikołaj Obywateł Woiewodztwa Ruskiego,
Rotmistrz nāznāczony, na prefidium Miasta Lwowa z Szymu Brzeskiego
roku 1653. *Constit: fol. 13.* W roku 1630 było trzech braci rodzonych,
Marcin, Jędrzey, y Bernard. Z tych Marcin zostawił Synā Stanisła-
wa; ktorego z Romerowny trzy Córki, jedna za Lipkim Stolnikiem
Kiliowskim, druga za Samuelem Glogowskim, Cześniikiem Nowogrodz-
kim, trzecia Zofia za Wojciechem Chmielnickim; y Synów dwóch
Jozef y Stanisław. Jędrzey podpisał Elekeya Władysława IV. z Lu-
belskiego. Zofia Zakonnica Staniatecka.

BOBRÓWICZ Jwałko Bobrowicz Ziemiańin Wołyński roku 1528 w Metryce
Wołyńskiej. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

BOBROWNICI herbu *Dolina*. W Sandomirskim Woiewodztwie gniazdo Domu
tego, luboć teraz y w inszych Woiewodztwach znajduje się. Jan w
roku 1587 podpisał ustawy zjazdu Pokrzywnickiego *Constit: fol. 407.*
Zbigniew z Bobrownik Sekretarz Krola Zygmunta III. roku 1625 zo-
na iego Rochcickā. Stanisław z Faliborza brat iego, żona Zofia Kre-
towska. Paweł Rotmistrz Krolowski w Rawskim Woiewodztwie,
Wiktoryn Stanisław y Balcer w Pińskim Powiecie roku 1648. Jerzy
w Sieradzkim roku 1632. Jacek Bobrownicki, z zacney parenteli u-
rodzony, zācnieysz y siaral bydz w familii Chrystusowej wysta-
piwszy do Zakonu S. Frānciszka ścisleyzey obserwancyi, utopiony
był w rozmyślaniu prawie bez ustannym męki Chrystusowej, krzyż
zawłze w ręku noszac, y rāny łzami znaczac. W ostatnim życia ter-
minie, gdy mu Kapłan, do rak krzyż dawał, zkościatemi rękami ser-
ce pokazyuac, upraszał, aby ten święty znak do serca mu przyłożono,
y tak zkonał *Kazan: Korona Wiekuiaca.* Stanisław Koniuszy Litewski y
Pisarz Ziemi Brzeskiej, dziedzic na Leśnikach w Powiecie Stonim-
skim roku 1658, Syn iego Nikodem y Córka za Brzostowskim *Staro-
wol: in Monum: Stefan Choraży Bractawski, Starosta Przedborski De-
putat na Trybunał Koronny z Sandomirskiego roku 1712. Syn iego Jan.
Wiktor brat Koniuszego był Surrogatorem Pifarstwa Brzeskiego Con-
stit: anno 1655 fol. 10.* Bobrownicki, miał za soba Obodzińską, która
primo voto była za Kiełczewskim. Jan dziedzic na Zurakowie Mie-
cznik Steżycki, żona iego Drobóiewska Zofia. Zofia Bobrownicka
Alexandra Łyczka Starosta Pilźnieńskiego małżonka roku 1630.

BOBROWSKI herbu *Jastrzabiec*. List Ziemiowita Xiażecia Mazowieckiego wspo-
mina ich w roku 1408: pod Sierpskiem zdawnā dziedziczyli, teraz y w
inszych Woiewodztwach. Iakoż Jędrzey z Ruskim Władysława IV.
Wacław y Teodor w Belzkim Augusta II podpisałi Elekeye. Stanisław
roku 1705 w Zatorskim. Stanisław w Brzeskim Litewskim, na tamieczny
Kościoł y Collegium Soc. JESU dobroczynny *Histor: Coll: Bressen: Anna
Zakonnica S. Benedykta we Lwowie u Wzyskich Świętych koło ro-
ku 1660.*

BOBRZECKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Maciej Bobrzecki był Sędzia Przemyślskim roku 1571.

BOCHENSKI. Y o tych ciż Genealogiſtowie nie pisałi. Jan Lansdorff Bocheński pisał ſię z Chelmińskim Województwem na Elekcyą Władysława IV. Wojciech z Wilenskim na Augusta II.

BOCHNAR herbu *Starykoń*. Stárożytny Dom od ktorych wyſzedł Dom Wielopolskich, pod ktoremi y ia mowić będę o nich.

BOCHOTNICKI herbu *Debno*. Jedneyże z Oleśnickimi dzielnicy, dla tego ſię też pisałi z Oleśnicy, luboć od dobr Bochoćnicy w Województwie Lubelskim leżących, tego nazwiſka nabyli. Z tych był Jan, á boday nie nappierwłży y oſtatni tego Imienia Bochoćnicki Wojewoda Lubelski, z ktorym tytułem podpisał przywilej Zygmunta Pierwſzego Domowi Decyzufzow dany u *Okol: tom. 3. fol. 68.* á przedtym Káſztelanem Małogoſkim w roku 1507 co znać z liſtu tegoż Zygmunta u *Laſk: w Star: na początku, y Kommiſſárzem do Solca na rozgraniczenie od dobr Kłaſztoru Świętokrzyſkiego Liſt Zygmunta I. in MS. Petricov: Sioſtra iego doſtała ſię w Małżeńſtwo Koſcieleckiemu herbu Ogończyk Wojewodzie Brzeſkiemu Kuiawſkiemu koło roku 1500. Paproc: a herb: fol: 410 & 470.* Więcey nigdzie nie czytaſem o Bochoćnickich, zkąd ſnadno dochodzę, że na tymże ſamym Janie Dom ten zſzedł, ile że y Bochoćnica, w cudze Domy przenieſiona.

BOCZKOWSKI herbu *Gozdawa*. Jan Boczkowski z Uleſia piſał ſię z Krákowski Województwem na Elekcyą Janá Kázimierza. W roku 1617 Zofia Boczkowska Xięni Staniátecka rządzila, ktorey ſtaraniem y nakładem Kłaſztor tameczny reſtauirowany. *Moiecki Dedicar: Vita B. Cynegun: co y znádgrobku iey každy wyczyta. Jerzy, ale go Paproc: o herb: fol. 405.* Bóczykowski piſze, Towarzyſz Koniecpolskiego roku 1582 do Pleſzkowa podczas oblężenia z konia zſiadſzy, pieſzo ſzedł do ſzturmu,

Boduła Herb.



S A trzy lilie białe w polu błękitnym tak ułożone, że jedna pod drugą, w prosta linia idą. *Biel: fol. 190.* na hełmie pięć pior Strusich: atoli różność jest po Authorach, w samych liliach, bo jedni iako *Paprocki w Gniazdzie y Okol:* Kłada trzy lilie z korzeniem y listkami. Drudzy iako *Paprocki o herbach fol. 565 y Janicini,* takim kształtem, iakby dwie w jedną lilią zchodziły się, tak iak widzimy w herbie Gozdawa. *Nasz X. Petrasancta, in Symbol: Heroicis,* podobny temuż herb kładzie, w swojej Księdze, tylko, że lilie chce mieć złote. O początkach tego herbu żaden z Historyków naszych, nie napisał, ani o czasie, którego czy przyszedł do nas, czy się też urodził. Między herbownemi, tylko liczą pierwszego, Marcina Arcybiskupa Gnieźnieńskiego, o którym, że jest wielka iak sława po Authorach różnych, z Książ od niego wydanych, tak y zawisłości więcej, dla tego obfzerniej o nim mówić muszę.

Marcin tedy ten, według Gerarda Jana Wossyfa *de Historicis Latinis*, który po sobie przywodzi Volaterrana, urodził się w Karfali, albo Kaścinie; toż trzyma *Albert: Mirans de scriptor Ecclesiast:* Kedy go też Arcybiskupem Konsentyńskim tytułuje. *X. Antoni Possevin S. J. 1; 2: appar: sub Litera M.* powiada, że nie był Polak ale Kartulanus, albo Szkot: tenże go, raz Professem Zakonu Cysterskiego, drugi raz Kaznodziejskiego zowie. Iakoż y Siffrius Petrus Leogardienis z Trychemiusza dowodzi, że dla wielkiej, u wszystkich mądrych ludzi, o jego hańcie opinii, między trzema Zakonami, to jest Benedyktynskim, Cytercyeniskim, Dominikańskim, sporka urosła; z których każdy go do swojej Reguły naciagał y Profesji. Niektorzy u Raynauda, chcą go mieć rodem ze Włoch, u Bzowiusza jedni mu Konsencya, drudzy Benewent za Ojczyznę potracają. *Kardynał Bellarmin lib. de scriptor Ecclesiast:* przyznaje, że był urodzeniem Polak, Profesya Mnich, godnością Arcybiskup, y Penitencyarz Innocentego IV: pisał Kronikę swoją aż do Honorjusza IV, ale że w niej bajkę o Janie Papieżu, że był niewiaśta, y inne podobne za historyą udaje, prostym go człowiekiem y niedouczoneym zowie. Poświadcza Bellarminowi Possevinus: toż mówi *Jak: Buleng. Francuz Diatriba 14 contra Cassaubonum.* Xiadz też nasz Kwiatkiewicz, w swojej Książce, której dał tytuł *Fascinus*, też o Joannie zmyślonej, winę na niego zklada. *Dama-lew: in Archiep. Gnesnen:* chceci mu wielką w prawie duchownym umiejętność, y sławę z Imienia swego przypisać, przecież go o też samę podrzuconą baieczkę obwinia. Toż mu zarzuca Jakub Ostrowski *Dialog. 6 de signis verae Ecclesie:* Krom wielu innych, którzy jeden za drugim idąc, nigdy samey istoty prawdy niedocierali.

Atoli jednak, że ten Marcin był rodem Polak, Profesya Dominikan, godnością Arcybiskup Gnieźnieński, dowodzę naprzód z *Raynauda tomo 14 Annal: Eccles:* w roku 1277, gdzie ten Author cytuje Listy, tak Mikołaja III *C. tom: 1. L. 1. Ep: 189, iako Marcina IV: Papieżow C. tomo 1. l. 3. ep. 50.* Popiera Rainauda, Spondanus w tymże roku num: 18, z Listu tegoż Marcina Papieża danego 23 Grudnia. Znajduje się ten List w reieistrze Watykańskiej Biblioteki. *C. 126: ma tenże List y Vadingus tomo 2. in Annal: Ordin: Min: pod rokiem 1281: pisany zaś jest do Henryka*

ryka z Bremańskich Książek Minoryty; którym, Gnieźnieński Archidieceja po śmierci tego Marcina ofiarował, y po rezygnacyi Włostyborza Kanonika Gnieźnieńskiego, na tę Stolicę od Kapituły zgodnie obranego, dobrowolnie na ręce Philippa Firmana, Apostolskiego po te czasy w tych krajach Nuncjusza uczynioney; tegoż Henryka na Arcybiskupstwo Gnieźnieńskie przewiduje, kędy czytać te słowa Papieżkie: *Per mortem Martini Poloni de Ordine Predicatorum, quem in Archiepiscopum, eidem prefeceramus Ecclesie*, toć już wszystko, ztak rzetelnego dowodu, zda się w tym punkcie ustępować wątpliwość. Do tego Bzovius pod rokiem 1278, num: 32 in *Annal. Eccles.* powieść osobie, że widział w Bononii, kędy ten Marcin umarł, y ciało jego złożone, dnia ostatniego oczekiwaj, tę krotką nadgrobkową w kościele Dominikańskim inskrypcyą. *Hic jacet Frater Martinus Polonus Ordinis Predicatorum Archiepiscopus Gnesnensis*, toż pisze y Rainaudus. Ale choćby te świadectwa tak oczywiste, same za sobą niemożemy, dościsnąć nam było na tym, że pospolita sława, y po wszystkich authorach zagęszczona, nie inaczej go, tylko od jego Ojczyzny pisze, *Martinus Polonus*. Tytułują go też niektórzy (mowi Rainaudus) Arcybiskupem Konseńtyńskim, którym Kościołem w Kalabryi, iżełsi rzadził, musiało to być od roku 1272, którego Thomaś, tego mieysca Pastierz, postąpił na Patryarchostwo Jerozolimskie. Marcin zaś potym, affektem Ojczyzny swojej uwiedziony, za Papieżkim dozwoleńiem, zpuściwszy Konseńtyńskie, wziął Gnieźnieńską Metropolią, do której z Rzymu spiesząc, w drodze na drogę wieczności poszedł, w roku 1279.

Co się zaś tyczy pisma jego, *Leo Alanus in Commentatione de Joanne Papiste fabula*, broni naszego Polaka, y powieść, że w prawdziwej jego Kronice, nigdzie się ta zmyślona baieczka nie znajduje. Za Urbana VIII itary bardzo exemplarz jego Kroniki z Biblioteki Watykańskiej wyniesiono, w którym się nic takiego nie pokazało, co mu do tych czas niewinnie podrzucano. Zkad wnosi ten pisarz, że albo od niedouczonej, albo złych ludzi, ta zprzeczka iemu łatka przyszyta. *Vite Pontif. Roman: tomo 2. fol. 1081.* Widział na inszym mieyscu, dawney jego Kroniki manuskrypt Joannes Stalenus, y zeznać *in Papista Monstroso*; że o fałszywey Joannie y wzmianki w nim nie było. Toż samo za swoim rodakiem świadczy Bzovius. A *Sifridus Piotr Leovardienfis in dedicat. Martiniani Chronici* mowi. *Ceterum cum sua tempestate uti ferè solus, ita precipuus rerum Ecclesiasticarum Chronographus fuerit, factum esse, ut opus ab ipso editum, magno cum applausu exciperent, quod, quoniam typis nondum repertis, manu describendum erat, (quod optimis, quibusvis authoribus usueris) factum est, ut aliorum imperitia, aliorum negligentia, aliorum malevolentia propositum exemplar, de integritatis gratia deturbaris*, poty *Sifridus*.

Myli się z tym wszystkim ten Author, gdy powieść, że historia swoją przeciągnął ten Marcin aż do roku 1320, y to co Bazyleńska edycyja od początku roku 1277 z Fuldeńskiego exemplarza przysłała, on to pioru Marcina Polaka przypisuje, y za własne jego poczyta. Trzy razy albowiem Kronikę jego z prasy drukarskiej na świat wychodziła. Pierwszy raz w Bazylei Typis Oporianis w roku 1559.

Drugi raz w Antwerpii typis Plantinianis w roku 1574. Trzeci raz w Kolnie w roku 1616. Z tych niektóre edycye czterech Papięzow historya przyłożyły, czego w drugich za świadectwem Vossylusa nie masz: y owszem watpi ten author; żeby Marcin tak długo miał żyć. U mnie to jednak pewna, że nie żył, czego dowodem mi są listy Papięskie Mikołaja III y Marcina IV, ile że ten drugi w roku 1282 pisać już po jego ześściu, inszego sukcesora na osierocią po nim Katedrę osadzał, iako się wyżej mówiło. Jakoż tedy miał dalszych lat dziecie konnotować, kto już na ten czas nie żył. Tegoż ze mna zdania, wiele, y zacnych Doktorow. Bucholcer w swojej Chronologii twierdzi, że tylko do roku 1278 dociągnął swojej Kroniki, ostatek od inszych przydano, aż do roku 1320. Rainaudus pod rokiem 1277 num: 19, z Bernarda Gwidoną powieada: że tylko do czasow Jana Papięcy XXI: toż świadczy y Spondanus pod rokiem 1278, num: 18, gdzie przydaie, że w wielu dawnych manuskryptach, jego historya nie była daley przeciągnięta, tylko do Mikołaja III, które on sam widział: są niektorzy, którzy piszą, że tylko do Klemensa IV.

Naukę też y umiętność jego, chwalać z Trythemiuszem Sifridus mowi: *Vir erat in Scripturis Sanctis studiosus & eruditus, ac secularium Literarum non ignarus.* P. Rainaudus także. *Etsi à Cardinali Bellarmino & Possevino, notetur censurá nimis in vetustorum temporum scribenda historia simplicitatis, & fabulas nonnullas pro veris asserre; ceterum illum in temporum suorum pangenda historia, rerum gestarum veritati consentire expertis sumus.* Jakoż znać z kfiąg od niego wydanych, co zaczął być człowiek. Pisał zaś 1mo Tabulam Decretalium. 2do Chronicon Summorum Pontificum & Imperatorum. 3tio Sermones de tempore. 4to Sermones de Sanctis w Argentoracie 1486, y 1488 przedrukowane, świadkiem Miræus. 5to De diversis miraculis. 6to De Schismate Græcorum. 7mo Historiam de Gvelfis. O tych wszystkich pisze Bzovius, że ich widział w Bibliotece Watykańskiej. Vossius przydaie, że napisał ten Marcin Książkę, ktorej dał tytuł, *Memorabilia Romæ.* Sperańza in libro Selectæ Scripturæ *puncto 142* przytacza jego *Promptuarium.* Martinus Baronius mowi, że pisał y Kronikę Polską, z ktorej karty 7, powieada, że ma mieć coś o Bolesławie Chrabrym. Godzien zaś wymowki Kardynał Bellarmin, o swojej ná tego Polaka censure, ile że nie dostało mu się nigdy widzieć autentycznego oryginału Kroniki Marcinowej: ale y Possewin, (ktory chwali Florymunda Remunda z herezykow okłamiśtwo przekonanych od niego, o Joannie Papięcy, chwali go zaś *tomo 1. & 2.*) gdyby był Remundą czytał, znalazłby był w nim, iako tego Marcina wyławia, y umknąłby był pewnie piora, od tej nory, która go przyodziła: toż mowić y o inszych Authorach.

Skarży się tu Rainaudus, na naszych Polskich Historykow, że o swoim Arcybiskupie Marcinie zámilczeli; czyli dla tego, że daleko od swojej Oyczyzny umarł, niżeli swoją Katedrę posiadł; czy dla tego, że jego podwyższenie na tę Metropolia, nie doszło wiadomości Polakow, czyli też dla tego, że kiedy jego promocyja skutku nie wzięła, za nic ją sobie poczytano. Samego ięgnak Kromera w tym punkcie przywodzi: átolí jednak dawniejszy nad Kromera historyk nasz Długosz

gofz dość iawnie o nim mowi. Clemens Janicius w swoich go Epi-grammatach między Arcybiskupami Gnieźnieńskimi położył; gdy o nim tak napisał. *Tam cito cur moreris legum iurisque; perite, non potes an Stygiat, vincere jure Deas.* Po tych pisał o nim Bielski fol. 190. Paprocki, a nayposledniey Damalewicz in *Vitis Archiepisc: Gnesnen.* Y drudzy Księgi swoje, sława imienia jego zagęścili. Pruscz. *Porteca Duchowna* f. 102. Paweł Ruśel *Tryumf* fol. 19, & 100, kiedy go też Strzepskim zowie, a ztąd podobno urośła niektórym suspicya, że go do herbu Strzemię pociągają, iako to Severinus in *Vita S. Hyacinthi lib: 1. cap. 23.* na co y Długosza za świadka stawia. Starowolski in *Hecatombe;* gdzie też to przydaie, że pierwszy z Polaków, y prawie sam ieden, naywięcey się po świecie z pism swoich wślawił. Z tym wszystkim ja z Janicyuszem, Damalewiczem, Paprockim, Bielskim, Okolskim trzymam, że był herbu Boduła, dla tego też Poeta, stosował do jego krotkiego na Arcybiskupstwie życia, *Breve est ver liliorum.* Był ten Marcin dwudziestym drugim w rządzie Arcybiskupow Gnieźnieńskich, w Witerbie od Mikołaja III wyniesiony na tę godność 23 Maia. Paprocki z różnych Przywilejow, kromi tego Marcina, liczy Pomscibora Bodulę, y brata jego Nadbera w roku 1283, a w roku 1289 Dadziboga Bodulę na liście czytał Kłafztoru Sendomirskiego. Tych jednak czasow, iuż ożadnym Domu nie słychać z tym herbem.

BODYWIŁ herbu Sulima. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Kiedy się Litwa za Władysława Jagęłła z Polska łączyła, przednieyszy z Panow Litewskich Bodywił, herb Sulima na siebie y na Dom swój przyjął w roku 1413. O czym przywilej Hrodelski u *Laskiego w Statucie folio 127.*

BODZANOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Bodzanowska Jana Broniszewskiego herbu Pomian małżonka za Zygmunta Pierwszego z Chodorowskiy urodzona. Bodzanowski Towarzysz w szturmie do Pleszkowa fzedł pieśzo z konia zśiadşy roku 1582. *Paproc: o herbach.* Zacharyasz Bodzanowski służąc po Ułarsku pod znakiem Krolewskim nobilitowany roku 1659.

BODZETA herbu Szeliga. Bodzeta Arcybiskup Gnieźnieński trzydziesty, syn Władysława Szeligi dziedzica na Szeligach pod Kunowem w Woiewodztwie Sendomirskim, z Kanonika Krakowskiego, y generalnego Prokuratoratey Kapituły, za promocyą Ludwika Krola podwyższony w roku 1382. Obratoć sobie było wprawdzie Collegium Gnieźnieńskie Dobrogosła Nowodworskiego herbu Nałęcz, Kantora Gnieźnieńskiego, w prawie Duchownym dobrze biegłego, ale Ludwik rozumiejąc, że Dobrogosł Ziemowitowi Xiążciu Mazowieckiemu, zlinii Piaśta idacemu, bardziey był przychylnieyszy, Bodzetę Urbanowi IV Papieżowi, na tę godność prezentował y zalecił: nawet Nowodworskiego przez Tarwisum z Mikołaiem Biskupem Poznańskim obranym ciągnącego, postarał się, że Weneci przytrzymali poty, pokiby Bodzetę konfirmacyi u Stolicy Apostolskiej nie otrzymał, co się y stało, za pilnym naleganiami Ludwika Krola. Zrazu tedy, żebybył nadziei o sobie uknowany od Ludwika Krola nie zśaśzował; Zygmuntovi zprzysiął, ktorego sobie Ludwik oraz z Corka swoią, Sukcesorem na tron Polski

destynował, atoli wkrótce na stronę się Ziemowita przekinał, którego taka gorliwość na Krolestwo pragnął wyśadzić, że też na Sieradzkim kongresie, gdy niektórzy z Panów naszych oto nalegali, on go już prawie Krolew chciał głosić, gdyby był Tęczyński, tych zamyślow iego nie przerwał; uprosiwszy u Stanów Rzeczypospolitey, porywczym radom folgę zwłoki: przecięż Bodzęta Ziemowita nie odstąpił, z nim w koniutywie do Krakowa pojechał, z żadnym jednak profitem. Wszakże na drugim w Sieradzu zieżdzie, tegoż Ziemowita Krolew Polskim ogłosił, y ledwo nie Koronował. Przeciwna strona widząc Arcybiskupa, tak z Xiążciem Mazowieckim ściśle złączonego, wszystkie postęпки iego zważywszy, ośadziła ie, że na nic inszego nie gála, tylko na zamiełzanie więkźze Oyczyźny: dla czego za perduellem go deklarowawszy, umyśliła go gwałtem do swoiey naklonić party: przetoż Zninu mu oblegli, (Klucz to jest do Arcybiskupów Gnieźnieńskich należący) Kamień odebrali, Gnieźno zdarli, kędy y Kapłańskie domy od łupieżkiey się ręki nie zehroniły. Nic się tym zrazu nie ustrażył Bodzęta, Znina moca dobył, y z niego Sasów tam na praesidium ośadzonych wyrzucił. Wszakże potym widząc, iakie ztąd mogło bydź pomnożenie czci Boskiey, gdyby się byli Poganie Litwa z prawowiernym Kościołem poiednali, iaki pożytek w Polsce przez złączenie się tych dwoyga narodów, Ziemowita odstąpiwszy, Jagęta y okrzył, y z Jadwigą Krolową zaślubił, y Koronował w Krakowie. W Gnieźnie jednak potym, kędy sam Krol Jagello był przytomny, Officyał Bodzęty, interdykt wydał, na wszystkie Kościoły, pokiby pozabierane podczas przeszłey burzy, z Kościoła Gnieźnieńskiego depozyta, nie były powrocone. Bodzęta zaś do Litwy z Krolew y Krolową zaichawłszy, siła do rozmnożenia wiary Jagętłowi Krolowi pomagał, tam Biskupa Wileńskiego postanowił, Kościół Katedralny poświęcił, y wiele inszych rzeczy chwalebnych poczynił. Wikaryom Unieciowskim rezydencya wystawił, y nadał roku 1384. Proboszcza Trzemeszyńskiego, y iego Sukcesorow między Kanonikow Gnieźnieńskich policzył, y w Stalu ośadził. Kaplicę w Gnieźnie fundował y uposażył, w ktorey złożony, życie to śmiertelne zakończywszy w roku 1389, dwudziestego szóstego dnia Grudnia: siedział lat siedm. *Długosz, Janicius, Paprocki, Damalewicz in Archiep.*

Imię tego Bodzęty, wzięli sobie poblížsi krewni iego, za nazwisko Domu, jakoż w Krakowie widzieć nadgrobek Bodzęty Szeli-ga. A przeszłego wieku kwitnał Jan Chryzostom Bodzenta, Gnieźnieński y Krakowski Kanonik, Kaznodzieia Katedralny. Sa w druku, dwa iego kazania, iedno na pogrzebie Piotra Gębickiego, Biskupa Krakowskiego, ktoremu dał tytuł: *Srebrne złotey Naleczy Zadziernienie*. Drugie na Exekwiach Barbary z Pilcy Przytęckiy Kasztelanowy Oświęcimskiej, z tym tytułem: *Białogłowa mężna, w rzadko widzianey bogobojności*, miane w roku 1650. Dbroczynność iego na OO. Kamedułow pod Krakowem, widziałem sam w liczney bibliotece im od niego danej.

BOGACKI herbu Prawdzic W Mazowieckim Woiewodztwie kwitna: z ktorych Stanisław Bogacki Kasztelan Ciechanowski, corka iego poślę za Wacła-

Wacław Brzeskiego Starościca Płockiego. Mikołaj brat Stanisława Woiewoda Mazowiecki roku 1478, tego dwie Córki były, jedna za Stanisławem Łękowskim, który Marzalkował Boryszowskiego Arcybiskupa Gnieźnieńskiego, druga Anna za Maciejem Kłodzińskim Starostą Błońskim.

BOGDANOWICZ herbu Łada. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jerzy Łowczy Infantyński pisał się w Zmudzkiem na Elekcyę Janą III. Melchior Antoni Bogdanowicz z Uzuwędzia Miecznik Zmudzki, Sędzia fizykałny y Deputat do Konfederacyi Sandomirskiej roku 1704. Łukasz Pisarz y Miecznik Kiiowski, złączył się z Potocka herbu Lubicz.

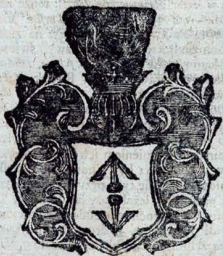
BOGDANSKI herbu Prus 310. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Stefan Bogdański Kasztelan Konarski, Franciszek Sekretarz Królewski, y Jan podpisał Elekcyę Janą Kazimierza z Woiewodztwem Sieradzkim. Janą zaś III. Paweł z Ziemi Ciechanowskiej, Teodor y Stanisław z Płockiego. Augusta II. Michał z Sieradzkiego, Paweł z Płockiego, Kazimierz z Ziemi Nurskiej, Józef z Ciechanowskiej, Teodor z Chełmskiej, Jan z Belzkiego. Grzegorz Bogdański nobilitowany w roku 1676: o czym Konstytucya.

BOGLEWSKI herbu Jelita. Dom starodawny w Czerskiej Ziemi, co z tego poznać, bo w roku 1406, Sławiec z Boglewic był Kasztelanem Czerskim, iako czytamy w *Statu Mazowieckim fol. 79*: tenże sam czy inży tegoż Imienia, y w roku 1421 *in terminis general. Varsav. Stat. Masov. fol. 86*. Jan z Boglewic Kasztelan Czerski w roku 1452 na wieczie Czerskim Xiażat Mazowieckich podpisał niektóre ustawy, świeżo tam uformowane, na Ziemi Mazowieckiej *Stat. Masov. fol. 94*, ztamtađ naznaczony do rozeznania niektórych spraw, między Rawska Ziemią y Czerską, był y na Kongressie Błońskim roku 1453 *Oczym Stat. Masov. fol. 109*. Jakub z Boglewic Choraży Czerski w roku 1454 *Statut. Masov. fol. 94, 98*. Mikołaj Boglewski Woiewoda Warszawski, to jest Mazowiecki, roku 1464, którego roku posłował od Xiażat Mazowieckich do Króla Kazimierza, upominając się imieniem ich Płocka *Bielski f. 428*. Ten to podobno Mikołaj w roku 1452 był Chorażym Czerskim, a z konia szwankowawszy, nie tylko, że się tym przypadkiem rozbił, ale go też jeszcze y koń soba przywalił: leżał tedy iak umarły, którego gdy do Najswiętszey Panny w Cześćchowie cudami wstawioney ofiarowano, szczęśliwie przyszedł do siebie, y ozdrowiał. *Nieszporck. Analekta fol. 88. Historia Sapieha* wspomina już bliższych czasów Mikołaja Boglewskiego Woiewodę Mazowieckiego, którego Córka miała się dostać w małżeństwo Mikołajowi Sapiehy Woiewodzie Nowogrodzkiemu. Mikołaj Sędzia Ziemiański Czerski z Otoli Zabićkiy Podkomorzanki Zakroćmińskiej żadnego potomstwa nie zostawił; dla tego Cześćchołwska Matkę Boską dziedziczka dobr swoich uczynił. Jan y Paweł Janą Kazimierza, Antoni y Damian Augusta II. z Płockiego podpisałi Elekcyę. Mikołaj Podsedek Czerski, z Anny Kofucki Podstolanki Brzeskiej Kuiawskiej, którą *primo voto* była za Konstantym Lezeńskim dwóch Synów zpfodził. Z tych Stanisław Opat Płocki, Gnieźnieński y Kuiawski Kanonik umarł roku 1708. Brat jego rodzony Piotr Stolnik Czerski, z Seymu Lubelskiego Kommissarz na rozgraniczenie

Woiewodztwa Mazowieckiego z Xięstwem Pruskim, roku 1703, a drugiego roku Marszałkiem obrany Konfederacyi Czerskiej: z Anny Gębickiej herbu Nałęcz Kasztelaneki Nakielskiej żadnego nie zostawił potomstwa: Siotry dwie tegoż Stolniką, jedna z Gasińskim Jedrzeim herbu Sępówron Kasztelanem Inowrocławskim znowiona; druga świętej Pannieńskiej czystości zaślubiona w Klasztorze Panien Wizytek w Warszawie, które też jako Matką rzadziła. Adam Boglewski brat tych wszystkich stryeczny, Skarbnik Łomżyński, żona jego Teofila Łędzka pozostała wdową po Lesiowskim y Podkańskim, ale bezpotomny.

BOGNAKEWICZ herbu Wieniawa. Szymon Bognarewicz w wielu Kampaniach doświadczonego mełtwa, osobiście jednak na Moskwę w oczach samegoż Stefana Batorego Króla, od którego między Synów Koronnych policzony, jako świadczy Okolski. Szymon znać Syn pierwszego, pisał się z Sandomirskim Woiewodztwem na Elekcya Jana Kazimierza Króla.

Bogorya Herb.



SA dwie strzały złamane białe, w polu czerwonym, takim kształtem; że żelezce, jedney ku gorze, drugiej ku ziemi obrocone, na helmie paw, z ogonem rozciągnionym, w prawa tarczy pyłkiem skierowany, w którym strzałę także złamaną z żelezcem do góry zkreconym trzyma. *Bielski fol. 228. Paprocki w Gniazdzie fol. 305. o herbach fol. 182 Okolski tom. 1.* Niemá żadnego takiego herbu *X. Petrasancta*. Tylko co o Franczy powieda, że tam zwyczajny taki jest kleynot, Orzeł złoty na tarczy, koło którego, dwie podobne do naszej Bogoryi strzały okruzzone, z żelezcami srebrne. *Petrasancta c. 63, f. 528.*

Wszyscy

Wszystcy się na to zgadzają nasi Pisarze, że się ten herb w Polsce naszej urodził, z tej okazji. Bolesław Śmiały, trzema tylko tysiącami, swojej Kawalerii uzbrojonej, na daleko większą zgraję Polowców pod Snowskiem natarł, y na głowę nieprzyjaciół poraził: w tej potyczce Pułkownik między innymi pierwszymi jeden, Bogorya nazwany, z wielkim sercem męstwem Polowców ślekać, y swoich do zwycięstwa zapalać, kilka ran y postrzałów na ciele wyniósł z tej batalii. Powracającego tak z placu Bogorya postrzegł Bolesław, y owe postrzały, z pierśi sam mu ręka Krolewska wyjął, y iak były złamane, tak iemu y jego potomkom, na wieczny zaliczył nadał. Miał to być pierwszy tego herbu Author Michał Bogorya, któremu imię czytał na przywileju Kłasztora Świętokrzyskiego pod Sendomierzem, w roku 1069, a trochę przedtem, na listach Kłasztora Trzemeszyskiego, kiedyż mu tytuł Hrabiego przydano, z tad dorozumiewa się Paprocki, że musi ten Dom dawniejsze mieć swoje początki.

Chwaląc Familia Bogoryow Długosz mówi, że byli zawsze *Humani, & tractabiles*, znać to było w pierwszych Przodkach domu tego, z kąd też Pańskie serca do siebie nęcili. Mikołaj Bogorya Woiewoda Sendomirski, u Kazimierza Sprawiedliwego Xiążęcia Polskiego, estymacy wielkiej, u Synów Koronnych nie mniejszej powagi: z Bogiem dzieląc się swoją substancją, wsi Jaxycy y Rzeplice Miechowskiemu Konwentowi zapisał: luboć potym niewiedzieć jakim prawem od swojej odpadły fundacyi. *Nakielski. Miechow. fol. 69, & 101.* O tymże zdami się Mikołajowi *Miechowita* świadczy l. 3. c. 6. *Paprocki o herb: f. 182. Starowolski in Vita Episcopi Cracovi: ile z komputu lat wnoszę.* Ze Koprzywnickiemu Kłasztorowi, kilka swoich wiosek, wieczną inskrypcją przytaczyl, którym przykładem swoim, innych z tegoż Domu do podobnej szczodroblowości zachęcił, że na swojej fortunie Boga y Kościoła Koprzywnicki dziedzicami czynili, działo się to w roku 1185. Mikołaj Kalzetałan Zawichowski w roku 1361. O którym *Kromer l. 14.*

Jarosław Bogorya Arcybiskup Gnieźnieński, dwudziesty osmy. Z młodych lat do Bononii od rodziców na naukę wysłany, tyle tam dowcipem swoim przez lat kilka postąpił, że go też Rektorem sobie, cała Akademia, obrała: rzadził ją z wielką chwałą, ale y z niemniejszą sercem wspaniałością, bo gdy Magistrat Bonoński Anglika Studenta, o excess jakiś przeświadczonego przeciwko prawu, pod miecz zkażał, Bogorya zastawiać się o calosć praw Akademii, na inle ja mieysce przeniosł, y niepierwcy znowu do Bononii przywrócił, aż za zabicie studenta dosyć mu się stało, to *Damalewicz in Vita Archiepi Gnesni. Atoli Paprocki o herb: f. 182.* dawniej o tym pisać tak mówi. Jarosław Anglika studenta o cudzołóstwo, które z konsensem meza popełnił, ztracić kazał: czego potym żalować, za duszę zabitego Kaplicę wystawił, z rozkazania Jana Dwudziestego Wtorego Papieża. Nicmniej się utrzymać nie może suspicya tegoż *Damalewicza*, z ktorej powieść, że ten Bogorya z Bononii do Awenionu peregrynując, tam od Klementa VI Papieża Arcybiskupem Gnieźnieńskim został deklarowany: bo *Długosz* roku 1343 iawnie świadczy, że go sobie zgodnie Kapituła Gnieźnieńska w roku 1342, dnia 14 Lutego obrała na tę godność, gdy w ten czas

tylko był Archidyakonem Krakowskim y Kanonikiem Gnieźnieńskim, za promocyą Kazimierza Króla. To pewna, że ten Jarosław, ośobiłszy roztropnością swoją funkcyą sprawował Pasterkę, bo nie tylko własną, ale y innych Biskupów swojej Metropolii podległych, wizytował Dycezye: kontrowersye, które były urosły między Biskupem Krakowskim y Ziemianami Województwa Krakowskiego, y Sandomirskiego, strony dzieśięcin, jurysdykcyi Kościelney, exemptioni Kleryków od ładow świeckich, fundacyi nowych Plebanii, przez lat kilka, coraz to bardziej powstające, z Królem Kazimierzem szczęśliwie uspokoił roku 1361; a że Lubelska y Sieciechowska Ziemia ustawicznemi od Pogan najeżdżanymi zrujnowane były, dla tego ich od płacenia dzieśięcin na 30 lat uwolnił. *Damalewicz, Cromer.* Zamyśлом Karola IV Cesarza Rzymskiego, któremi chciał Wrocławskich Biskupów, od Metropolii Gnieźnieńskiej oderwać, przez Kazimierza Króla zabiegł, atoli potym wnuczkę jego, ztym Karolem w Krakowie w małżeństwo związał: co mu odwdzięczając Kazimierz, ostatnia wola, niektóre darowizny do jego Katedry poczynił. Po śmierci jednak Kazimierza, gdy Koronacya następcy na tron Polski, Ludwika Króla Węgierskiego nadchodziła, Jarosław z umowy z Wielkopolskiemi Województwy, nie gdzie indziej, tylko w Gnieźnie, chciał mu Koronę włożyć: wszakże potym nakłonił się na affektacya Królewska, y w Krakowie tę ceremonią odprawił, ile że Ludwik przykładem chciał iść Władysława Łokietka, y Kazimierza także inaugurowanych. Ziemowita Xiążęcia Mazowieckiego censurami Kościelnemi od społeczności wiernych odfaczył z tęg racyi, że jeżeli nie rozkazywał, przynajmniej przez spary na to patrzył, gdy Piotra z ludzmi jego dobra Kościelne łupił: dla czego Ziemowit opłacał poczynione szkody, dwie wsi Katedrze Gnieźnieńskiej, wiecznym prawem puścił. Od Tomisława także z Przepspolewa, za krzywdy które poczynił Kościołowi jego, wziął wieś Kowalewo, y temuż ia Kościołowi przytaczył. Nadto Znin y Kamień miasteczko fundował, Klucz Łowicki, tak na on czas zniszczony, że ledwo grzywne, całe intraty do skarbu wnosil, dotey pory przyprowadził, że ośmset grzywien z niego miał corocznie. Nadto puściwszy Kazimierzowi Królowi Przedecz miasteczko y Zarow zieziorem, wziął za to Zamek y wieś Spicimierz, Wolfzyczce, Kotamino, y znowu za Chroszliną, Krolewice y Tarnkow: wziął od tegoż Króla Cienia y Michałow w Kaliskim Woiewodztwie. Tak prowentu Kościoła swego rozporządziwszy, udał się do przymnożenia czci Boskiej: dla tego walc zbudował starożytnością, Domy Bóże drewniane, nowe z fundamentu wyprowadził w Gnieźnie, Kurzelowie, Opatowie, Skotnikach dziedzicznych swoich dobrach. W Unierowie Kościół Panny MARYI, Kanonikami osadził, y nadał: tamże Probstwo, przy Kościele S. Mikołaja fundował, y OO. Benedyktynom puścił w roku 1370, wieś przydawszy Biedrzykow. W Kaliszu zaś Kollegiatę już walcą się restaurowały, dwie wsi do niej przytaczył Tyniec y Dobczyce. Insze Kościoły, jako w Budyowicach w Pabianicach S. Stanisława, w Krakowie na Zamku S. Jerzego, dzieśięcinami opatrzył, toż uczynił Krzepickiemu Kościołowi, przez

co Krzepice miało, do Archidiecezyi odpadło, gdy przez spary na to patrzył Bodeńtá Biskup Krákowski: niewspominam tu tego, jak wiele Parafii, Kościelnym apparátem przyozdobił. W Gnieźnie, Káliszu, Wieluniu, Łęczycy, Dwory Biskupie wystawił. Kánonikow Regularnych do Káliskiej Parochii przy S. Mikołaiu w roku 1358, za prozba Kázimierza Krola wprowadził. Czterech Biskupow Płockich konsekrował, Janisława Wrońskiego, Mikołáia, Stanisława y Dobiełława Gulczewskich, Janá Poznańskiego, y Krystyná pierwszego Arcybiskupa Hállickiego, luboć Miechowita Jakubowi Swince to przypisuje, ale nieśluszenie. Ná ostatek sto lat życia swego w tych Pasterkich prácach dopędziwszy, gdy ná oczy szwánkować począł, Mikołáio-wi z Kofzutowá Proboszczowi Gnieźnieńskiemu powinnemu swemu, umyślił był Arcybiskupstwá ustąpić: iakoż y tak był uczynił: alegdy bez konsensu Kápituły, ba y Krolewskiego, Mikołáy się o prowizya w Aweniowie u Grzegorza Papieža stara; Jan Paszkowicz Kantor Gnieźnieński, z tym umyślnie od Kápituły wysłany do Papieža, wszystkie jego zámyśły rozchwieł: wszakże znowu w krotce, Bogorya Janowi z Strzelce, Suchywilk názwanemu, Siostrzeńcowi swemu, za przyzwoleniem wszystkich, tę Kátedrę zpuścić; sobie tylko dwa klucze zostawiwszy. Chcąc tedy żyć spokojniey Bogu, w Łędzkim Klasztorze mieszkał przez dwie lecie, potym się do Kálisza przeniósł, kędy umarł w roku 1376, Arcybiskupstwá 34. Kazał się po śmierci w Gnieźnie, w Kaplicy od siebie wystawionej pochować: nie drzwiami jednak, ale przez wykowaną w ścianie dziurę, chciał żeby ciało jego było wniesione do grobu, z tej miary, że iako sam o sobie powiedział, ná Arcybiskupia godność nie przez opisaná Kánonami Kościelnemi drogę był wstąpił; która dobrowolná ná siebie konfessatę, chwali w nim szczególnicy *Spondanus*. Nadgrobek mu potym w roku 1562 postawił Jan Kokalewski Kanclerz Gnieźnieński, z pamiętnym cnot jego zálececiem: znajdiesz go u Paprockiego. Dostało mi się widzieć *in MS. Coll. Califfi*; S. J. *extrakt: ex libro Benefic:* z pieczęcia Kápitaly Gnieźnieńskiej, w którym czytałem, że ten Jarośław Kościół Kázimierski w Archidiecezyi w roku 1375 nowemi prowentami uposażył, ná instancya Piotrá Lubuskiego Biskupa. Pisali o nim: *Spondan: Ann: Eccles: anno 1376 num: 8. Bzovius anno 1374. num: 15. Długosz 1372. Paprocki o herbach fol. 182. Damale: in Archiep: Gnesi. Nakiel: fol. 302. Szczygiel: in Tinec: fol. 118. Cichoc: Alloc: Ofec: lib. 8. cap. 13.*

Kleynotni.

Buczkowski,	Maciejowicz,	Porębny,	Tur,
Gniazłowski,	Magnuski,	Skotnicki,	Wolowicz,
Gorski,	Mokranowski,	Staszkowski,	Zákrzewski,
Kolanowski,	Podleski,	Tarnowski,	

Nie wszyscy jednak tym kształtem, iakom wyżej opisał, herbu Bogorya zażywaia: á naprzód Dom Porębnych między dwiema strzałami złamanemi, krzyż kładzie takim ułożeniem, iak się pisze litera X: Gorskich y Turow Familie, tak obiedwie strzały złaczone z sobą w herbie noszą, iakby jedná była: na hełmie trzy piora Strafie, dwie z bokow czerwone, trzecie białe. Insi w Litwie do dwóch strzał

złączonych wiednę, Krzyż przez szrodek daia, iakom widział wpa-
negyryku Krysztofa Białozora *Upominki*.

BOGORSKI herbu *Ogończyk*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: prze-
cież ostatni z nich namienia, że Bogorska była za Macieiem Żukowskim
herbu Prus. *tomo 2. fol. 562*. Jędrzey z Kościelca Burgrabia Malborski
podpisał Elekcyja Jana Kazimierza z Pomorskiego. Mateusz Woyciech
Bogurski Probosz y Kanonik Gutsztadzki, Pleban Glottowski, ale się
ten Basińczykiem pieczętował. Inni ich pisał Pogorski.

BOGUCKI herbu *Abdank*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Stani-
ław złączył się był dożywotnie z Maryanną Kalinowską, która pier-
wszym związkiem była za Prusinowskim Podkomorzym Belskim. Był
ten Stanisław Kasztelanem Sadeckim.

BOGUCKI herbu *Krzywda* w Ziemi Nurskiej. Y o tych ani Paprocki, ani O-
kolski nie pisał. W tym wieku czterech braci było, Maciey, Michał,
Kasper, y Jan. Maciey Bogucki, Podstoli Podlaski, Żona jego Anna
Odyńcówna, synów z nią dwóch, Antoni który się złączył z Chwali-
bożanką, Łowczanka Wolińska, y Józef w Zakonie Soc. J. Siostra
ich Salomea *primo voto* z Zbigniewem Kozierowskim, *2do* z Ignacym Łu-
bieńskim zmwioną. Michał Burgrabia Krakowski roku 1705 Podwo-
iewodzy Lubelski, żona jego Byżewska, synów z niey dwóch, Stani-
ław y Antoni. Kasper Piarz Nurski z Swinołęski y sześciu synów zo-
stał Jana, Macieja, Józefa, Antoniego, Ignacego y Leona. Z tych
Antoni poiał Brzezinska. Dawniejszy trochę czasów Fabian, Domi-
nik, Paweł, pisali się w Nurskiej na Elekcyja Janą Kazimierza. Na Au-
gusta zaś II, Kazimierz z Sendomirskim, Ludwik Skarbnik Podlaski,
Stanisław Regent Nurski, Idzi Marcin y Mikołaj z Ziemi Nurskiej,
Franciszek y Piotr w Kaliskim roku 1696. Któryś z nich miał za sobą
Brzeska herbu *Ciołek*.

BOGUSKI herbu *Rawicz*. Z Boguszyc tego imienia nabyli, luboć ich niekto-
rzy błędliwie Boguckiemi pisał. Na Rusi y w Przemyślskiej Ziemi
Maciey z Boguszyc Woyski y Sędzia Ziemi Przemyski, miał sy-
now dwóch, Jędrzeja y Łukasza. Jędrzey dziedzic na Rytarowicach,
Kasztelanem był Sanockim w roku 1632. Łukasz dziedzic na Bylicach
y Roguznie, zostawił dwóch synów, Jędrzeja Łowczego Sanockiego,
od którego Córka Krystyna naprzód z Mikołaiem Mrowińskim, po-
tym z Franciszkiem Borowskim poślubiona: y Syn Jan Kasztelan Cze-
chowski, Maryanna Czermieńska, Kasztelanek Polaniecka żona jego, z
ktorey Corek dwie, Joanna y Teofila, syn Jerzy z Theodozyi Chrza-
szewskiej, Córke zpodził Elżbietę. Jan brat Macieja Sędzi Rawski.
Trzeci ich brat był Skarbnikiem Rawskim.

BOGUSKI herbu *Topor*. Łomżyńska Ziemia Gniazdo Domu tego, atoli z Ino-
wrocławskim Jędrzey y Stanisław podpisał Elekcyja Augusta II.

BOGUSŁAW. Daniel Bogusław, Podstoli Upitski roku 1633, podpisał pacts
conventa Władysława IV *Constit: f. 17*. Tenże z Seymu 1638 Kommis-
sarz do uspokojenia granicznych dyfferency między Ziemią Upitską,
y Kurlandą, *Constit: f. 26*. Temi czas y zdamy się, już się Bogusławskie-
mi zowią: tak Phylon y Hieronim Bogusławscy z Brzeskim Litewskim
podpisał Elekcyja Jana III.

BOGUSŁAWSKI herbu Jastrzebiec. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Z tym wszystkim iam ich czytał, że się znajdą w Wielkieypolszcze.

BOGUSŁAWSKI herbu Jezierza. W Płockim Województwie dziedziczą. Woyciech na Bogusławicach Starosta Płocki. Stanisław Intygator Koronny roku 1637, Woyciech, Kazimierz, Władysław z Płockim pisali się na Elekcyę Augusta II. Felicyan z Warszawskiey, Wiktor z Ciechanowskiey Ziemi.

BOGUSŁAWSKI herbu Korab. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Bogusławki pół mile od Rawy rzrodło Domu tego. Do tych należy Franciszek Bogusławski Kanonik Poznański, Łowicki, Proboszcz Skwierniewicki roku 1643, y jego Synowiec Jacek Melchiora z Terefły Leczyński herbu Beliną. Syn Antoni, y Corek dwie, Jadwiga y Maryanna.

BOGUSŁAWSKI herbu Osica. Y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: przecież pierwszy fol. 404, Melchiora męstwo pod Pleśzkowem ławi, kiedy pieśzo szedł do szturm za Krola Stefana. Agnieszka Jerzego Dworzeńskiego herbu Rolicz małżonka.

BOGUSŁAWSKI herbu Prus mo. Paprocki ich y z Okolskim do herbu Prus 2do albo Wilcze kofy referuje: kolo Piotrkowa rozrodzonych twierdzi, atoli iuż temi czaśy, y winnych się Województwach gnieźdza. Jan Bogusławski z Wereszyński dwuch synow zotławił. Thomasza (ktorego z Maryanny Łacki syn Antoni w Zakonie Soc: J, y Corek pieć, Anna, Franciszka, Zofia, Rozalia, Katarzyna) y Dominika, ktorego na Rusi kilku Synow. Bogusławski miał za soba Barbarę Kucharśka, z tcy syn Piotr, y Corek trzy, Urszula Janowi Pudłowskiemu, druga Chwałibogowi, trzecia Piotrowi Zabawskiemu poślubione.

BOGUSŁAWSKI herbu Świnka. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Znajdują się w Wielkieypolszcze. Tomasz z Brzeſkiego Kujaſkiego Janą Kazimierza, Woyciech z Poznańskiego, Paweł z Kaliskiego Augusta II podpisał elekcyę. Mikołaj w Bracławskim kwitnął roku 1697.

BOGUSZ herbu Potkozic. Od lat blisko siedmuset pisali się z Ziemblie, z ktorych pierwszego tego imienia czytam Bogusza w roku 1044, wojennymi dziełami wławionego, tego dwuch Synow braci rodzonych Stanisza y Bogusza z Ziemblie Lambert Biskup Krakowski razem z Świętym Stanisławem Szczepanowskim Biskupem potym y Męczennikiem, Kanonikami Krakowskiemi uczynił roku 1061. *Bielski f. 77.* Wkrótce potym na Liście Konrada Xiążęcia Mazowieckiego danym Klasztorowi Miechowskiemu czytam Bogusza Kasczelana Krakowskiego w roku 1242. *Nakielski in Miechovia fol. 164.* Tegoż ieszcze wieku, Bogusz Syn Mieczysława z Zonia swoia Ludymilla, pamiętna ofiarę z fortuny swojej uczynił Bogu, kiedy Wolimirowi Biskupowi y jego Kościołowi Kujaſkiemu, wiecznym prawem puścić dobra Powfino, Lubanie, Migrod Sitno, Rudawe, Pomorzany, Młyn koło roku 1260. *Damalewicz in Ispif Vladislav: fol. 194.* Piotr Bogusz podpisał, List Władysława Xiążęcia Polkiego Arcybiskupom Gnieźnieńskim dany w roku 1234 u Zatuſkiego w Olśowskim.

W następującym wieku, kwitnął Bogusz Sędzia Pomorski, Starosta Gdańskim od Władysława Łokietka uczyniony, iak mężnie z nie wiel-

ka garstka Polaków, potęgę Margrabiów Pomorskich w Zamku Gdańskim utrzymał, opisał *Bielski f. 209. & 210. Sarnicki lib. 6.* luboć potym zdrada Krzyżaków poimany, wręce ich fortecę oddać musiał roku 1306. Za czasów zaś Zygmunta Pierwszego, Bogusz Marzałek W. X. Litew: posłował do Papieża z Erazmem Ciolkiem, Biskupem Płockim w roku 1518, wojnę Turecką promowuiąc. *Bielski fol. 541.* Mikołaja Woyskiego Lubelskiego, Starosty Krasnostawskiego, y w boiu y w pokoiu doświadczonego, śmierć w roku 1560, y jego nadgrobek z Kościoła Krakowskiego S. Trojcy, wypisał Łukasz Górnicki Dworzanin. *Starowolski in Monum.* Braci jego wspomina List Zygmunta I in *MS. Petricovien*: Jan Kasztelan Czechowski, z Seymu Elekcji Zygmunta III od Stanów Rzeczypospolitey, do Wiednia Posłem wysłany, z denuncyacyą oszczerstwiey jego Elekcji, z Maciejowskiy Kasztelanki Sandomirskiej potomstwo zostawił. Jan Kasztelan Zawichoski. *Janusław: Stat. fol. 317.* ktorego Córka Anna, wyprzysięgży się Oycowskiej herezyi, pierwsza spowiedź przed X. Piotrem Skargą Soc. J. uczyniła, wkrótce zaślakowawszy sobie w Zakonnym życiu, w Kłasztorze Krakowskim S. Jędrzeia, Bogu się poświęciła, w roku 1616, od ktorego przedsięwzięcia, ani dobyta na nią bronía, rozgniewany Ociec odwieść ie y nie mógł. *Kazanie X. Makowskiego.* Bogusz Starosta Zwoleński zprzysięgił się dożywotnie z Zofią Firleówną, Mikołaja Woiewody Lubelskiego Córka. *Ciebot: Allag: Ofecen: l. 2. c. 6.* Bogusz Pułkownik Krolewski Deputat na Trybunał Koronny roku 1627.

Elżbieta z Ziemblic Boguszówna, Zona Zygmunta Myśkowskiego Marzałka Wielkiego Koronnego Córka Jana Kasztelana Zawichoskiego. Z młodych zaraz lat Oycowskie Aryańskie kacerstwo zchydziła sobie, oco siła stołów, y ciężkich rązów od Oycy cierpliwie wytrzymała, cicho iednak przez zacnych ludzi, wstęp sobie do Dworu Krolewskiego uczyniwszy, tam się iawnie Kátoliczka wyznała. W zacne małżeństwo wydana, gdy ia mąż odumarł, przez trzydzieści y kilka lat, wdowi stan, osoblizwemi cnotami ozdobiła, żelaznemi paskami trzudząc ciało, trzydniowemi w tydzień suchotami ukracaiać, co Święto y Niedziela do Stołu Pańskiego przystępuiać, o północy gdy Zakonnicy na Jutrznią dzwonia, na modlitwę do domowey Kaplicy wstaiac, która przez iedną y drugą godzinę przeciągała. Jak zaś na siebie przyostrzeysza była, tak na bliznich łaskawsza. Szpitale nawiedzała, chorych cieszyla, lekarstwami opatrywała, y ialmuzna sowita. W Pinczowie Szpital swoim kosztem murowany z fundamentu wprowadziła pod tytułem S. Elżbiety, y szczodrobliwie nadała, OO. Paulitom tamże kilka tysięcy wysypawszy: w Krakowie także na Skałce Teologiczne studium dla nich fundowała, Monstrancya w Kościele S. Trojcy Krakowskim, złota Korona ubogaciła, y insze Kościoły, osoblizw Czełstochowski, Świętokrzyski, w bogaty aparat przystroiwszy, tak się pięknie przed Bogiem stawila w roku 1643. *Starowolski in Monum: Kazanie Miakowsk.*

Piotra z Katarzyny Reiowny Stolnikowny Lubelskiej syn Mikołaj, y Córka Maryna z Piotrem Stankarem zmowiona. Jan z Ziemblic w Woiewodztwie Podolskim, z Maryanny Kalinowskiej Łowczanki

czanki Podolskiej (która *primo voto* była za Chocimirskim) Synowie, Antoni y Michał, córka za Mytkiem. Zteyże Kalinowskiy urodzony Marcin Boguż Podkomorzy Podolski. *imo voto* z Zamiechowskiy miał dwie córki, Maryannę Zakonnice S. Benedykta we Lwowie u Wzyskich SS: druga pośliza za Stadnickiego Podczaszego Bełzkiego. *zdo voto* miał za sobą Stępowską, z ktorey Jan y Stanisław. Umarł ten Marcin Boguż koło roku 1705, w Kamieńcu pochowany u OO. Karmelitów Bosych, których tamże fundował. Był to Zofnierz nieustraszony, ustawiczny prawie Regimentarz na Podolu, różnych Panów, y swemu nawet poddaństwu, dowódcemu prowiant Turkom do Kamieńca nie folgujący: Tatarów nie raz szczęśliwie gromił; a na ostatek Koniecpolskiemu Woiewodzie Sieradzkemu, do rozgraniczenia Polski od Turków zdrowa rada y biegłością nieycie wielce pomocny. Jan Starosta Dzwiniogrodzki Syn pierwszy Podkomorzego, to Pofelska na Seymy walne, to Kommissarska na Trybunał Radomski funkcyą wstawiony, z Teresly Stadnickiy, (która *primo voto* była za Głogowskiem, Starosta Grabowieckim) ma trzy czy cztery córki. Drugi syn Podkomorzego Stanisław Starosta Mogilnicki jednego zostawił Syna. Franciszek Boguż Podczaszey Halicki, ma za sobą Konstancyą Gruszecką, Sędziankę Podolską, która mu powiła trzech Synów. Domu Bogużów, Jan Kanonik Krakowski: Jan y Marcin z Ziemia Wisła pisali się na Elekcyą Jana Kazimierza. Thomasz na Augusta II z Zakroczymiska.

BOGUSZEWSKI herbu *Junczyk zdo*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisali. Jan Komornik Ziemi Lubelski, Pisarz Grodzki Stężycki, z Seymu Lubelskiego w roku 1703 Kommissarzem na uspokojenie różnic granicznych między Ziemiami Ruskimi. *Consl: fol. 22*. Synów jego było trzech. Jerzy z Hrebina Skarbnik Bełzki roku 1697.

BOHATKO herbu *Pomian*. Bogatkami ich kiedyś w Mazowieckim Xięstwie nazywano, ale gdy się do Litwy przenieśli Bohatkami zawołani. Piotr Starosta Bielski y Lidzki, ktorego synów trzech, z tych Piotr y Paweł w Xięstwie Litewskim osiedli. Jan zaś Zygmunta III Dworzanin, Rtmistrz Usarskiej Chorągwi do Inśtant, na Oyczyłych dobrach w Mazowieżu osiadł. Potomstwo jego Marcin Wiktoryn y Piotr, wszyscy ludzie Rycerzcy. Walenty Podstarości Czerski, Jan, Mikołay, Abraham pisali się z Czerską Ziemią na Elekcyą Jana Kazimierza, Jędrzey na Jana III. Ignacy Kanonik Pułtusi roku 1683.

BOHATYREWICZ. O tych u naszych Genealogistów cicho. Mikołay Pofet Woiewodztwa Trockiego roku 1648, podpisał Elekcyą Jana Kazimierza.

BOHOMOLEC. Y o tych ciż Genealogiściowie nie pisali. Hrehory Bohomolec Władysław IV, Samuel Jana Kazimierza, Jan y Dymitr Jana III z Witebskim Woiewodztwem podpisywali Elekcyę.

BOHOWITYN herbu *Korczak*. Y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie wspomnieli. Od dwóchset lat na Wołyniu kwitneli. Metryka Wołyńska w roku 1528 Bohuza Bohowitynowiczą Podskarbiego Ziemi Wołyńskiej kładzie. Jędrzey z Kozierad Bohowityn Stólnik Wołyński z Seymu 1609 deputowany do rewizyi Książ Grodzkich Luckich. *Consl: fol. 899*. Wacław z Seymu 1638 Kommissarz do uspokojenia granicznych

dyfferencyi między Woiewodztwy Wołyńskim y Belzkim. *Constit. fol. 19*, a drugi Wacław w roku 1589, pośluiac na Seym Warszawski, podpisał transakcyę Będzińska. Jan poiał Alexandrę Iwanicką. Maryanna z Bohowitow Łosiowa, fortuna swoia, Kościół Łucki dzwignawszy, poszła po zapłatę swoiey szczerobliwości w roku 1647, tamże pochowana. Bohowityanka Kozieradzka Hawryła Mokosiego małżonka.

BOHUFAL, Jan Bohufał Podśędek Grodzieński y Poborca łańowego, *Constit. fol. 16n, & 1601*. Otych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

BOHUSZ herbu *Siestrzeniec*. Z Kiiowskiego Woiewodztwa do Litwy się przemieśli, z kad Bohusz Hieronim Kazimierz z Towfska Horodniczy Kowieński, Stefan Bohusz Okmiński Cześnik y Sędzia Grodzki Witebski, ten Jana III, tamten Augusta II podpisali Elekcye. Hulkiwicz Bohusz Miecznik Miński tych czaśow z Niemierzycowny zostawił potomstwo: a dawniey Bohusz Alexandr miał swoię chorągiew Wołoska 1658, także wykompucie woyska Olszackiego z Czarnieckim. Tuż podobno należa Bohuszewiczowie: o Hreorym Konstytucya świadczy 1647, f. 41. Kryżtof Posel z Wileńskiego roku 1632. Kryżtof Minkowski Bohuszewicz z Witebskiego, Stefan z Mściśławskiego w roku 1674 podpisali Elekcye. Jozef Bohusz Podstarości Sadowy Mozyrski w roku 1726. Rozumiem że tu należy Boguszewicz Philo na Nowosiółkach Podezaszy Czerniechowski, raz z Seymu 1631 do rewizyi Ksiąg Grodzkich Kiiowskich deputowany, drugi raz z Seymu 1638 Komissarz do rozgraniczenia między Woiewodztwy, Kiiowskim y Czerniechowskim. *Constit. 1631, fol. 30*. Także Bokuszewicz Spiegailo Alexander, Komornik Krolewski y Stanisław Jana Kazimierza podpisali Elekcya.

BOIANECKI herbu *Strzemie*. W Czerlkiey Ziemi o nich pisze *Okolski*: atoli Jan Boianeki z Krakowskiego podpisał Elekcya Władysława IV syn jego Marcin dziedzie na Borzykowie, tego zaś Syn Balcer.

BOIANOWSKI herbu *Junosza*. Po różnych Woiewodztwach flyna, wszakże naydawnieysze gniazdo tego domu Wielkopolska. Stanisław na Boianowie, ktorego Corka za Ottonem Gninskim, Syn zaś na Dworze Xiążęcia Śluckiego. Jan z Kaliskiego, Stanisław z Inowłocławskiego na Elekcya Jana Kazimierza pisali się, Bogusław na Boianowie naprzęd Woyski potym Choraży Poznański, który też z Seymu 1670, był Komissarzem do uspokojenia kontrowersyi od Śląska *Constit. fol. 12*. Jan Olbracht, y Marcyan z Poznańskiego, Piotr Cześnik Płocki z Płockiego, Jan z Chełmińskiego, Jana III podpisali Elek. Marcin Burgrabia Kosciański z Seymu 1683 Komissarz deputowany do dyfferencyi pogranicznych od Śląska. *Constit. f. 12*. Jan z Tereffy Sokolnickiy urodzony, Syn Jakuba. *Okolski* Stanisława w roku 1665 zmarłego wspomina nadgrobek w Krakowie. Maryanna Jana Tomickiego herbu Drya małżonka z Dawidowskij, Podkomorzanki Halickiej urodzona, Corka Gabriela. Antoni Podstoli Kaliski, z Szczurska ostatnia z tego Domu bezpotomny. Jan Boianowski dziedzie na Niewierzu, Podstoli także Kaliski, mąż znakomitych przymiotow, Drugi Starosta Gnieźnieński; wszak że niektorzy z nich, ieszcze y po dziś dzień z Kościołem Katoickim nie trzymaia. Z tegoż Domu Boianowska idąca od Szczanieckij, była

za Lipskim, Sędzia Ziemskim Kaliskim, z ktorey poszli Staniław Lipski Proboszcz Gnieźnieński y Choczki: Prokop Lipski, Kasztelan Rogoziński, y Wacław Ociec dzisieyszego X. Podkanclerzego Koronnego, Opatą Mogińskiego. Sebaſtyan Boianowski Tureckich y Perskich Państw y ięzyka świadomy, z Gruszczyński Siostry Gruszczyńskiego Kasztelana Kaliskiego, ma Syna iedyńaka, chwaly swoiey Sukcessora.

BOIARSKI Długosz pod rokiem 1478 onich w Pomeranii wspomina, atoli w Podolskim roku 1626 żył Alexander Boiarski. *Ada Castrensis Camenecen.*

BOIEMSKI herbu Korab. Alexy Boiemski, Sędzia Kapturowy Liwski, w teyże Ziemi z bracia swoia Janem y Kazimierzem pisał się na Jana Kazimierza Elekcyą.

BOISZEWSKI herbu Biberstein na Ruś. Marciną dziedzica na Boiszewie wspomina Długosz w życiu S. Staniława Biskupa, Alexander Skarbnik Przemyski roku 1670, miał Syna Jędrzeia, y Corek dwie, Barbarę za Kryštofem Borowskim, Annę za Piotrem Dabkim. Jędrzey Podstoli Wieluński, dziedzic na Chłopicach, miał za soba Drzewicką, Siostrę Woiewody Lubelskiego, która *primo voto* była za Piotrem Mniszchem, Starościcem Lwowikim, Corkę z nią Urszulę za Ostrowskim.

Bokii Herb.



W Polu czerwonym, Topor biały wlewa tarczy ostrzem obrocony, nad nim Krzyż złoty, na helmie pięć pior Strusich. *Paproc. w Gniazdzie fol. 1132, o herb: fol. 673. Okolski t. 1. fol. 89.* Początek tego herbu z tey okazji kładą Authorowie. W Xiażat Ruskich obozie, pewny Rycerz, gdy na harc z poganinem wyiechał, z nim się gdy zciera, od bronii odpadł: tym

tym czasem Poganin tym przypadkiem ucieszony, gwałtowniey go doieżdża: nie mając się czym złożyć mężny Rycerz, topór porwał, którym naiecznika swego y zkoniał y z życia zwał. Czemu przypatrując się Xiażę Ruskie, w nadgodę tey odwagi, do Topora Krzyż przydawszy, iemu y Sukcesorom iego za herb go nadal. Niektorzy ich od Bolkona Woldzimierzowicza linia wywodzi. Na Wołyniu o nich pisze: iakoż Gabryel Bokoy, Sędzia Łucki, posel na Seym, podpisał Unia Xięstwa Litewskiego z Koroną roku 1569. *Constit. fol. 171*: tenże sam potym lata swoje na różnych wojennych ekspedycyach zwadłwszy, y z życia się dla miłości Ojczyzny wyrzucił, ległszy trupem na placu od Tatarow: Syn zaś iego w niewola się dostał, atoli męstwem y odwaga Podkowy Kozaka wyszedłszy na wolność, dwieście ieźdnych na positek posłał swemu obrońcy Podkowie, *Paprocki: Wypis o Iwonie Podkowa*. Federowna Wasanowska Cerkę mu powiła Annę, która żyła z Stefanem Xiażęciem Czetwertyńskim, Podkomorzym Bracławskim, y Syną Jana, Sędziego Krzemienieckiego. *Strawinski in Monumentis*. Bliższych czasow kwitnęli Bokiiowie, iedni Kulsicy czy Koli-ficy. Z tych Woyciech Podczaszy Podlaski z Podlaskiego, Jana Kzimirza, Tobiasz z Powiatu Lidzkiego, Woyciech Podstoli Podlaski z Podlaskiego Jana III Elekcye podpisywali. Drudzy Bokiiowie Pieczychoyicy. Z tych Jan Rotmistrz, Rycerskimi dziełami na wojnie Pruskiej wstawiony, poległ za Ojczyznę, koło roku 1628, którego Synowi Philippowi w roku 1631 kazala Konstytucya Koronná zapłacić tysiąc sto złotych. *Constit. 1631, fol. 38*.

BOKII herbu Wierusowa w Woiewodztwie Poznańskim, tey Familii przodek z Ziemi Cesarzkiej, otrzymał w Polsce Indygenat, z ktorey był Jan Stanisław Bokii, Podśudek Poznański, tego znać Córka Anna była za Adamem Wężem.

BOKŁOWSKI herbu Oforia. Onich Paprocki, y Okolski pisze, że są w Sieradzkim. Jan Podstoli Bracławski, Adam, Szymon, Marcin, Krysztof y Michał z Ziemi Dobrzyńskiej podpisywali Elekcya Augusta II. Jan Starosta Bydgoski.

BOKOJEMSKI herbu Pietyrog. Ciż o Bokojemskich świadcza, że w Wołyńskim Woiewodztwie Posessyonaci byli, iedną linia z Malinskimi y Kunowskiemi.

BOKSZANSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Dadzibog Bokszanski pisał się w powiecie Orszańskim na Elekcya Jana III.

BOKUN herbu Paprzyca. Paprocki tylko z przypadku w Księdze o herbach fol. 233. Jana Bohuna wspomina: Okolski ich całę zamilczał. *Guillhelm: Cambdenus in Britannia*, że kiedyś w Anglii kwitaćli świadczy. *Bohuni Equestris familie viri in Anglia, qui pro insignibus cruce ceruleam in aureo clypeo gestarunt, ab Ingelrico de Bohun sub Henrico I floruerunt, ad Henrici septimi usq; tempora, fueruntq; Sigillatores Brevium, quos vocant Spigurnelli Regis jure hereditario, quod officium, una cum Serientia Capelle Regis Edwardo I remisit Joannes de Bohun filius Franconis. Guillhelmus item Bohun Comes Northantoniae. Jam Humfredi Bohuni ultimi Comitiss Herefordie & Essexie filiam heredem in uxorem duxit Henricus IV Rex Anglie*. Czy tedy Polska Bokunow Familia z Anglii się w te nasze kraie przeniosła, nie śmiem twierdzić,

dzić, ile że według Cambdena, Angielskich y herb inży był, y Dom ten według niego tam zszedł.

To jednak pewna, że się z Kurlandyi do W. X. Litewskiego przenieśli: pierwszy te przenosiny uczynił Jan Henryk ab Alten Bokun, który przez zasługi wojenne został Stolnikiem Litewskim: zkoligował się potem z Branicka herbu Gryff, Siostra Jana Klementa, Marszałka Nadwornego Koronnego, z ktorey Corka z Jerzym Lubomirskim herbu Srzeniawa, na ten czas Podkomorzym Koronnym zmożwiona, luboć się potem to Małżeństwo rozeszło: druga z Hieronimem Lubomirskim, Kasztelanem Krakowskim: trzecia z Karolem Wąpowskim Stolnikiem Koronnym. Synow zaś trzech. Jan Kazimierz Bokun Biskup Chełmski, y Podkanclerzy Koronny, Syn Stolnika: z cudzych krajow do Oyczyny powróciłszy, wzięł Kanonia Krakowska, wkrótce Gnieźnieńska y Warszawską. Po zeyściu Jana III zdenuncyacya o śmierci jego do Papieża Innocentego XI, Cesarza Leopolda y Wenetow wysłany, w Rzymie *utriusq; Signature Referendarius* a potem od Augusta II Krola Polskiego Sekretarzem Koronnym ogłoszony, ágdy Przemyńska Katedra wakowała, iemu tenże Krol y z pieczęcia mnieysza konferował: iuż miał po śmierci Donhoffa nominacya y na Krakowskie Biskupstwo, ale Rzym był na przeszkodzie: dla tego nadzieję ztraciwszy Krakowskiey Insy, na Chełmską się z Przemyńskiej przeniósł, która rządzić lat cztery, niespodziana śmiercią umarł w roku 1722. Franciszek Bokun brat jego, Syn Stolnika.

BOKUSZ. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie mogli wiedzieć. Stefan Bokusz nobilitowany roku 1618, miał synow trzech, z których Adam Bokusz Sekretarz Krolewski y Jerzy, Augusta II podpisałi Elekcyę z Wiśleńskiego Woiewodztwa: y Hieronim.

BOLANOWSKI herbu Lubicz. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisali. Michał na Chodorowce Bolanowski, ktorego Corka Zofia, Alexandra Peptowskiego herbu Gozdawa małżonką. *MS. Peptowscianum. Okolski: tomo 2. fol. 190:* dobra jego na Podolu. Atoli w Rawskim roku 1628 czytałam Samuela Bolanowskiego: y w Przemyńskim roku 1607 dziedziczyli, wspominają ich y Okolski. Z Bolanowa Krystyn Kanonik Kuiański, umarł w roku 1508, ktorego nadgrobek z Kościoła Inowrocławskiego wypisał *Starowski in Monumentis*.

BOLBAS herbu Junczyk *zdo.* O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisali. Metryka Wołyńska iest z roku 1528, między inżemi kładzie Bolbasa Rostockiego z Kuieruta Ziemianina Wołyńskiego. Bazyli Połsem będąc na Sejm Warszawski roku 1589, podpisał transakcyę Będzińska z Woiewodztwem Wołyńskiego. Alexander roku 1589, dobra Bodawki y Teterowke sprzedał. Wacław czytał na pewnym monimencie w roku 1624. Jan Pifarz Ziemiński Krzemieniecki, podpisał Elekcyę Władysława IV z Wołyńskiego. Bliżniemi czasy kwitnął Marcin Rostocki z Rostok, Starosta Lelowski, z Ziemią Warszawską pisał się na Elekcyę Jana III.

BOLESKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisali. Boleskich wspomina Konstytucya Koronna w roku 1647, *fol. 38.*

BOLESŁAWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Stanisław Bolesławski w Województwie Sieradzkim possesyonat w roku 1697.

BOLESTRASZYCKI herbu Lis. Od Swatopelkow herbu Lis poszli, o których y ia na swym mieyscu mowić będe: z Krakowskiego Województwa przeniozłszy się do Przemyślskiej Ziemi, od dobr Bolestraszyce, tego imienia nabyli: a podobno pierwszy Stanisław Swatopelk Bolestraszycki, Rotmistrz Krolewski, za czasow Zygmunta Augusta: ten z Barbary Dzieduszyckiy, Podśędkowy Lwowskiej, która *primo voto* żyła z Boratyńskim, Kasztelanem Belzkim, zplodził Corkę y dwóch Synow, to jest Erazma, ten poiał Chlewicki: y Stefana, ten *primo voto* związał się z Krystyna Zborowska, Kasztelaną Biecka z ktorey potomstwo iego, Samuel y Piotr Podczaszy Przemyślski, a porym Kasztelan Sanocki, z Seymu 1633, Kommissarz do uspokoienia kłotni pogranicznych od Węgier *Constit: fol. 31*, iego ze dwóch Corek iedna, z Felicyanem Ożarowskim, Kasztelanem Sanockim zmwiona; *zdo voto* z Zarebianką, znięy Corka Krystyna, pierwszym związkiem z Lityńskim, drugim z Stefanem Duczumińskim Chorażym Parnawskim żyła. Jan Syn Piotra Kasztelana, Czesnik Przemyślski, Zona iego Gorayska, Corek mu trzy powiła, Felicyane Piotra Ożarowskiego, Zofia Kryštofa Dönhajewskiego, Chorażego Przemyślskiego, Elżbietę Jędrzeia Cikowskiego małżonki: Synow zteyże Gorayskiy dwóch, Jana ten miał za soba Dębińską, Stárościankę Chęcinska, y Marcina, ten Pstrokońska. Jozef y Stanisław w Województwie Sandomirskim, Bolestraszyckiego trzy Corki zostały iedna pierwszym małżeństwem, z Czerkalem, drugim z Jemiołowskim Sędzia Belzkim: Druga z Dominikiem Wiśniowskim, Pisarzem Przemyślskim. Trzecia z Getkinem poślubione.

BOLKOWSKI herbu Rolicz. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: w Łeczyckim Województwie nayduia się, luboc Jan Bolkowski z Wieluńska Ziemia pisał się na Elekeya Jana Kazimierza. Wszakże niektórzy Bolgowskiemi ich nazywaja.

BOLHATYN. Y o tych nasi Genealogistowie zamilczeli. Xięstwo Litewskie ich gniazdo. Jan Bolhatyn, Posel na Seym z Mińskiego Województwa roku 1613, y z niego deputowany na sady Fizykálne *Constit: fol. 8*.

BOLKO herbu Rogala. Okolski ich pod herbem Działosza położył, alem ia się y nie na jednym mieyscu napatrzył, że sie Rogala pieczętuia. Stanisław Jacek Bolko Proboszcz Bielski, Kanonik Warszawski. Bartłomiej Hieronim, udzieliwszy swojej fortuny Bogu hoyną reką do Kościoła naszego Krakowskiego u S. Piotra, bratu swemu Mikolajowi w Litwie pod Nieświeżem mieszkaicemu, dobra Tymow zapisawszy, w tymże Kościele ciała swego zwłoki złożyć kazał, w roku 1654. *Historia Colleg: Cracovien.* Jan Orczyński Bolko: ten iako świadczy nadgrobek iego w Wieliczce mu. wystawiony, w Wielkieypolszcze się urodził, szredni wiek życia swego na Dworze Krola Stefana polerował, dalszy w obozie na obronę Oyczyzny poświęcił. *Starowol/ski in Monumentis.* Tu przydaię, że Kniaziowie Swierfcy Bolkami się też pisał.

BOLTUC. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Michal Boltuc z Wileńskim Woiewodztwem pisał się na Elekeya Augusta II.

Bombek Herb



O Tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: herb ich wfa-
 sny taki. Tarcza na dwie części przedzielona, po iedney
 stronie Lew dwiema łapami do gory wspięty, po drugiey
 stronie pięć róż ciągiem wpasie. Z iakieyby okazyi ten
 herb był nadany, nigdzień się doczytać nie mogł: w Wo-
 iewodztwie Sandomirskim teraz kwitna. Stanisław w roku 1697.

Bonarowa Herb.

W Tym herbie jest lilia polna, z druga tak zwiazana, że iedna
 z nich do gory wierzechem prosto zmierza, druga na doł,
 obiedwie od korzenia tak się z sobą zchodza, iakby się
 iedna lilią zdąty: tak tedy zkombinowaney lilii połowa
 jest białey w czerwonym polu, zlewey strony tarczy: z
 prawey zaś druga połowa czarna, w białym polu: nad hełmem pół
 człowieka w zbroi, y w szyszaku na głowie staroświeckim, dwie cho-
 ragwie w ręku trzyma; w prawey białey ręce (bo y sam na pół czar-
 ny) czarna, w lewey czarney biała. Na szyszaku lilia u niegoż taka,
 iako na tarczy. Paproc: w Gniazdzie fol. 1213, o herb: fol. 578. Okolski i. v.
 fol. 59. Bielski fol. 507. Podobniusięńki temu herb kładzie Petrasanča
 c. 60, między cudzoziemskimi Kleynotami, z tego snadno poznać,
 że się nie u nas w Polsce urodził, ale z kąd inąd przeniesiony.

Kkz

Jakoż



Jakoż nabyty ten herb we Francyi z tey okazji. Między Krolem Francuskim Philippem y Anglikami woyna zagorzała, ale mniej fortunna Francuzom, bo nie tylko, z wielką stratą ludzi y Kawaleryi swojey, ale też y Jan niewidomy Krol Czeski, Francuzkiego Krola, iako powinnowatego swego posilkuiący, tamże zginał. Działo się to w roku 1346: Jan Boner z Wissemburgu nad rzeką Landą dobra swoje mający z Niderlandu przyszedłszy, w Woysku Francuzkim na ten czas żołd prowadził, ten w kilku okazjach, gdy szczęśliwym Maršem Anglikow przytłumił, naprzód Rotmistrzem, aż też y Hetmanem uczyniony, tak woyskiem owym rzadził, że wkrótce Anglikow na głowę poraziwszy, dwie chorągwi czarna y biała, zwycięstwa swego zdobycz wyniośł y Krolowi pod nogi rzućł. Za co krom znacznych y godnych Rycerskiego serca upominkow, też same chorągwie iemu y Sukcesorom jego, Krol Philip w herbie nadał, przydawszy do tego Francuzką lilią tym kształtem iako się wyżej mowilo.

Do Polski rychtoli przyszedł, nie mogę determinować. *Decius* w historyi o Zygmuncie Pierwszym napisaney, a tym pewnieyszy Author, że tego wieku żył, y Patryota był Bonerow, pod rokiem 1515 wypisawszy inszych, którzy z Wissemburgu od lat 80 w Koronie naszey a osobliwie w Krakowie osiedli, mowi: *Evocatus est item à Vissemburgensibus in hoc Regnum vir insignis Joannes Bonerus Landanus, qui primis initiis ex mercatura opibus auctus, & apud Casimirum, Joannem Albertum, & Alexandrum Poloniae Reges in pretio habitus est.* Toż samo z Decyusza (ubożo oni Miechowita okrzčili) wypisali *Bielski y Paprocki*. Atoli tenże sam *Paprocki* o herb: fol. 699, wypisuiac niektórych znaczneyszych ludzi w Mieście Krakowskim od roku 1378 kwitnacych, kładzie Mikotaia Bochnara, który prezydował temu miastu roku 1383, y znowu w roku 1396, gdy oraz był Zupnikiem Zupy Krakowskiey. Łukasza także Bochna-



Jakoż nabyty ten herb we Francyi z tey okazji. Między Krolem Francuskim Philippem y Anglikami wojna zagorzała, ale mniey fortuna Francuzom, bo nie tylko, z wielka strata ludzi y Kawaleryi swoiey, ale też y Jan niewidomy Krol Czeski, Francuzkiego Krola, iako po-winnowatego swego posilkuiacy, tamże zginał. Działo się to w roku 1346: Jan Boner z Wisseńbergu nad rzeką Landa dobra swoje mający z Niderlandu przyszedłszy, w Woysku Francuzkim na ten czas żołd pro-wadził, ten w kilku okazjach, gdy szczęśliwym Marszem Anglikow przytłumił, naprzód Rotmistrzem, aż też y Hetmanem uczyniony, tak woyskiem owym rzadził, że wkrótce Anglikow na głowę poraziwszy, dwie choragwi czarna y biała, zwycięstwa swego zdobycz wyniósł y Krolowi pod nogi rzucił. Za co krom znacznych y godnych Ry-cerskiego serca upominkow, też same choragwie iemu y Sukcesorom iego, Krol Philip w herbie nadał, przydawszy do tego Francuzką lilią tym kształtem iako się wyżej mówiło.

Do Polski rychtoli przyszedł, nie mogę determinować. *De-tius* w historyi o Zygmuncie Pierwszym napisaney, a tym pewnieyszy Author, że tego wieku żył, y Patriota był Bonerow, pod rokiem 1515 wypisawszy inższych, którzy z Wisseńbergu od lat 80 w Koronie naszey á osobliwie w Krakowie osiedli, mowi: *Evocatus est item à Visseńburgen-sibus in hoc Regnum vir insignis Joannes Bonerus Landanus, qui primis initiis ex mercatura opibus auctus, & apud Casimirum, Joannem Albertum, & Ale-xandrum Polonie Reges in pretio habitus est.* Toż samo z Decyusza (luboć go oni Miechowita okrzčili) wypisali Bielski y Paprocki. Atoli tenże sam Paprocki o herb: fol. 699, wypisuiac niektórych znaczneyszych ludzi w Mieście Krakowskim od roku 1378 kwitnacych, kładzie Mikołaja Bo-chnara, który prezydował temu miastu roku 1383, y znowu w roku 1396, gdy oraz był Zupnikiem Zupy Krakowskiej. Łukasza także Bochna-

ra w roku 1403. Dryacki potym, y inni pifarze Zycia B. Izaiafa Bonera twierdza, że się ten Święty urodził w roku 1380; toć dawniey przed Janem Bonerē, ba y przed Kazimierzem Jagellonowiczem Krolē, musiała do nas zawitać Familia Bonerow: chyba żeby kto mówił, że ci, Mikołaj, Łukasz y B. Izaiafz nie byli z domu tego Bonerow, ale Bochnarow herbu Starykoń: wszakże Dryacki wyraźnie twierdzi, że przy grobie B. Izaiafa, herb ten Bonerow, na pamiatkę znać Rodakowi swojemu, od ktoregoś Kolligata przydany z dawna widział: dla czego y ia tu krotko życie iego zbieram.

Błogosławiony Izaiafz Boner, z Oycy Floryana Bonera, z Matki Bronisławy z Brzezia Lanckoroński herbu Zadora Corki Hieronima, w Krakowie na Grodzkiej ulicy w roku 1380 na świat wydany, Ambroży przy Krzcie nazwany, gdy dorośł, do szkół Akademii na ten czas ieszcze na Kazimierzu przy Krakowie, od Kazimierza Wielkiego Krola Polskiego fundowaney, oddany był roku 1395 Tam tak wkrótce postąpił, że po przeniesieniu teyże Akademii z Kazimierza do Krakowa, Bakatarska y Mistrzowska otrzymał godność, iako świadczy Metryka *Artificę facultatis* roku 1406: to Dryacki. Coiednak nie może się rozumieć, żeby miał w Akademii Krakowskiej w tym roku Doktorem Theologii bydź deklarowanym, ponieważ wedłd naszych Historykow nierychło po tym roku w tey Akademii pozwolono Theologii uczyć: dla tego *Clusius* powiada, że nie w Akademii, ale w Klasztorze Augustyańskim przy Krakowie, ta promocyja iego stanęła, w którym wszystkie osobliwie wyższe nauki tych tam czasow kwitnęły. Z temiż Oycami poufałe konwersuiac, y na Kazania ich y rozmowy ugeszczaiac; gdy raz slyszal Kaznodzieię w Kościele S. Katarzyny, żarliwie kazacego, świat y marność iego chydżacego, zmierział go sobie, y habit na siebie przyiał Zakonu Pustelników S. Augustyna, z rękupobożnego Jana, z Opata Świętokrzyskiego, tegoż Konwentu Przeora, Izaiafa imię, na nowe życie przybrawszy sobie. Zaraz się tedy tak wrozlicznych cnotach ćwiczyć poczał, że się wkrótce wizerunkiem stał doskonałości, y przykładem drugim. Nie było mu nic miłszego, iako o błogosławioney wieczności y chwale niebieskiej myśleć y mówić, ktorey że ieszcze tu na ziemi żyjac zasmakował, świadczyli co slyszeli bracia Zakonni, kiedy pod czas modlitwy, podniesionego od ziemi y w zachwyceniu będącego Izaiafa widzieli, ktoremu niezwyčajna iakaś melodya (znać Anielska) przedziwney wesołości y harmonii przygrawała, osobliwie hymn, *Ave Regina Celorum, Mater Regis Angelorum* wyśpiewuiac, a znia wraz y ten mąż Święty: iakoż affekt w nim ku Najswiętszey Matce szczegulniey się wydawał, ztad nayeściej na modlitwę przed iey obraz ugeszczal; ktory iego nakładem odmalowany, Bog potym wielkimi łaskami wślawił, więc częstokroć w przeciagnionym w głęboką noc, tamże swoim nabożeństwem, gdy go sen morzył, rzuciwszy się na ziemię, bardziey łudził sen, niżeli zasypiał, bo się wkrótce znowu do swoich z Bogiem porywał delicyi. Pokorą w nim osobliwfsza: z tey gdy go starfi iego, o niektore, choć bezwinne defekta strofowali, do nog im padał, całował y odpuszczenia prosił. Z tey ieszcze w Nowicyacie zostaiac, tak o sobie podto trzy-

mał, że się niegodnym bydz sadził sukienki Zakonney, nie pożytecznym Zakonowi, a potym choć też już w lecach podefzły, y powagi u wyższych wielkiey, przecieź nayniższe posługi y urzędy z osobliwszym swoim ukontentowaniem wdzięcznie przyimował, braci Zakonney w ich chorobach z miłością służyć, szpitale y ubogie chaty nawiedzając, tych nędze cieszyl, owych wlepsz ku Bogu nadzieię wbiiał, tamtych do cierpliwości zachęcał; żeby mu zaś czasu niezbywało do modlitwy y Ksiąg czytania, cztery tylko godziny spoczynkowi dawał od osmey do dwunastej godziny. Nie tylko jednak niespaniem trudił ciało swoje, ale też y ostrymi dyscyplinami do krwi kraiał, żelaznemi pałkami zciakał, włosiennicą trapił, postami wycieńczał, w poniedziałki, Szrody y Soboty prawie nic niejedząc, swoia własna poreya ubóstwo przy Kłasztorney forcie karmił. W ciężkie mrozy bosmi nogami do Kościoła chodził, które swoje umartwienie, żeby był przed okiem ludzkim utail, obuwia w prawdzie zażywał, ale wyrzniętego spodem. Tak przystroiony, groby S. Stanisława Biskupa, y B. Salomei, y innych SS. Patronów Polskich pieszo obchodził, zkąd bywało, że to od kamieni, to od mrozu, to od innych ostrych rzeczy, nogi pokraiane krwią mu zpluszczają. Nieprzyjaciolom swoim nienawiść ku sobie, miłością placił, do nog ich upadał, y za swoje przewinienia błagając. Niezwyciężonym sercem wszystkie przykre stofy znośił: szarpiające naukę jego y Święte akcye ięzyki, uczypliwe swoich postępков naśmiewka, cenlury zazdrośnych, kalumnie złośliwych, wżyk to zwalić go z bogobojnego y z Bogiem złączonego przedsięwzięcia nigdy nie mogło. W tych cnotach nieustannie cwiczacego się, śmiertelna choroba zaślata, w ktorey pokazała mu się Najswiętższa Panna z dziećciem Panem Jezusem na ręku, otoczona wkoło S. Stanisławem Biskupem, Jakkiem, Kazimierzem (tak wszyscy życia jego pisarze mówią, atoli S. Kazimierz aż w dwa i pół lat potym dopiero, do chwały się niebieskiej przenieś, to jest roku 1483, a to się działo 1471, według Dryackiego roku 1461, kiedy S. Kazimierz ledwo się był urodził.) Jadwigą Salomea Kinga y wzywając go do nieba, rzekła do niego (kładę słowa z X. Nadalego) *Serve mi dilecte paratus jam esto, possidere regnum Dei, ab initio mundi à Deo omnibus Sanctis prae paratum*, czym ucieślony B. Izaiasz, wesóło y światobliwie życia dokonał w roku 1471, wieku swego 90, dnia 8 Lutego; cożkolwiek bądź co inni rozpisali, ia idę za inkrypcyą, która na nadgrobkui jego wyrzutowano było bardzo krotka, *Obiit Venerabilis Pater Isaias Sacrae Theologie Professor anno 1471*. Nadgrobem zaś obraz jego postawiono, w ręku trzyma tę sentencyą: *Tempus breve, iudicium difficile*. Do tak wielkiej światobliwości życia, nie mniejsza się w nim nauka związała była: znać ia było na Concilium Konstancyjskim, kędy z dzieściami innemi tegoż Zakonu Doktorami, Husytow błędy, gruntownemi zwatlił dowodami; toż uczynił w Pradze. Znać y do tych czas w niektórych piśmach jego: cztery albo wiecej Księgi napisał in Magistrum Sententiarum, w których y dowcipu jego obrot, y niepospolitą umiejętność wydać się. Commentaria zaś, które były po jego śmierci zostały, o Najswiętżzey Trojcy, w roku 1556, gdy Kłasztor Krakowski OO. Augustyanow niepodzianym poza-

rem zagorzał, tymże ogniem zplonęły, iako też y życie iego, które wkrótce po ześciu iego, ktoś z świadomych y współ z nim żyjących, obfzerniey był napisał: to tylko, com ia tu przytoczył, ci którzy potym o nim pisali, na chwałę tego Błogosławionego męża podali, to iest *Martinus Baronius Clericus anno 1610. Nakielski in Miechovia fol. 265. Fridericus Szembek Soc. J. Philippus Alegambe Soc. J. Bollandus in Actis SS. tomo 2. ad 8 Febr. Bzovius in Annal. t. 13. num. 34. Pruszc Forteca Duchowna f. 144. Augustinus Clusius anno 1610, a naypośledniey Fulgentius Dryacki Ord. S. August. Swiatobliwość życia iego, Bog wielkimi cudami wślawił, bo ieszcze za żywota swego, dwóch umartych wskrzesił, o iednym wszyscy pomienieni authorowie wspominaią, że gdy się B. Izaiaś przed obrazem Nayśw: Matki modlił, a tym czasem Stanisława imieniem, Mieszczanina Kazimirskiego ciało do pogrzebu w ten Kościół wnoszono, uieły wielkim żalem Kolligatow, którzy zmarłego strate oplakiwali, zawołał do Nayśw: Matki mąż ten Święty *Monstra te esse Matrem*, a potym trupa za rękę wzięwszy, podniósł, y żywego oddał. O drugim znaydziesz w życiu B. Stanisława Kazimirczyka. Tyleż y po śmierci iego, przez zasługi iego wskrzeszonych czytam. Nad to iedni wzrok, drudzy po ciężkich malignach zdrowie, inni że rozliczne ugrobu tego B. łaski y po dziśdzień ieszcze odbieraią, świadcza wdzięczne tychże dobrodzieystw zawieszzone wotywy y pisarze życia iego do których odsyłam. Ciało iego z ziemi podniesione za konsensem Urbana VIII Papieża w roku 1633, przez Kommissarzow na to deputowanych od Biskupa Krakowskiego, dalszych honorów y czci od Stolicy Apostolskiej czeka, przy ktorego grobie nie raz osobliwżą iasność wielu z podziwieniem widziało.*

Jan Boner z Helwecyi wyszedzzy, w Krakowie nappierwey czas nieiaki zabawił, y za soba Jakuba, Fryderyka, y Jędrzeia bracia pociągnął: wkrótce nabywszy dobr dziedzicznych w Krakowskiej Ziemi, a zwłascza na Ogrodzieńcu y indziej od Włodka Podczaszego Bocheńskiego. (*Dryacki*) gdy się ieszcze przez wielkie swoje zasługi Zygmuntowi Pierwżemu przymilił, od niego Burgrabim y Zupnikiem Krakowskim uczyniony. Który respekt Pański, wiele inwidyi na niego obalił, a toli niewzruszony naymnicy tym umysł Bonera, dobra wszystkie Krolewskie wielkimi długami obciążone swoia szkatuła opłacił. Tak Spiż dwunasta tysięcy czerwonych złotych od Jordana z Zakliczyna wykupił, Oświęcim y zupy Ruskie, czternaście tysięcy czerwonych złotych od Pawła Czarnego Mieszczanina Krakowskiego. Nieśwawę dzieściątą tysięcy od Stanisława Kościeleckiego. Stroz rybitwa, młyn y iatki y inne dochody do Wielkorzadczy Krakowskiego reguluac się, dwunasta tysięcy uwolnił. Olborę Olkuska, to iest dzieścinę od kruszczu, piącia tysięcy od Seweryna Bethmana. Sieradz piącia tysięcy, Gostynin dwiema tysięcy y trzytą złotych. Radom trzema tysiacami, Sochaczow siedmiał, Piotrkow tysiacem y dwiema sty, Drohobycz piącia tysięcy, Rabsztyn półtora tysięcy; Rytter Zamek tysiacem, Cło Lubelskie tysiacem y czterema sty, Człuchow, czterema tysiacami, Tuchola iedenasta tysiacami, Sadez czterema, Inowrocław piącia, moitowe y cło Toruńskie dzieściaci tysiacami, zrożnych ręką

oswobodził. Dworowi całemu Krolewskiemu niepłatnemu od wielu lat wszystkie zaśluzgi popłacił, na co wydał o kolo dwóch kroć sta tysięcy złotych. Nad to Zamek Krakowski, który był prawie upadł, wielkim kosztem zmurował, zwłaszcza stronę od zachodu Słońca, a potym y inne ściany. *Bielski fol. 507. Pastor: in Floro Polon: Cromer.* Tak uwolnione dobra Zygmunтови oddawszy, ostatni dług śmiertelności oddał roku 1523. *Litera Sigif: I. in MS. Petricov.* W nadgrode jego ku sobie szczodroblowości dał mu Krol Zygmunt Starostwo Rabsztyński y Oświęcimskie, przytym cła Lwowskie Buskie, y Betzkie: y Łobzow pod Krakowem (*Idem ibidem Bielski fol. 551*) puścił mu w pewney sumie.

Seweryn Boner z Balic dziedzic na Ogrodzieńcu y Kamieńcu, Kasztelan Biecki, Zupnik, y Wielkorzadzca Krakowski, Oświęcimski, Zatorski, Biecki, Rabsztyński, Wschowski, Oycowski Starosta, Syn Jana o którym się wyżej mówiło według Okolskiego. Czego Paprocki nieśmiał mówić, ale tylko piśze, tychże Bonerow potomek był Seweryn, y na Liście Zygmunta Pierwszego, w którym tego Seweryna z Ludwikiem Decyuszem exekutorami testamentu Jana Bonera naznacza. *Litera Sigifm: I. in MS. Petricov:* nie zowią go synem, ale nepotem Joannis Seniore: znać że od ktoregoś z braci jego, był Synowcem Jana ten Seweryn: Mąż, ze słowy Decyusza rzekę, *inter cives tota Sarmatia insignior*, od Ferdynanda Cesarza otrzymał *titulum Boronatus* na Ogrodzieńcu y Kamieńcu. *Joannes Firley Castellani: Woynic: in Literis ad filios;* który Kamieniec albo iak go teraz zowią Odrzykoński pod Krośnem Zamek, wielką częścią z fundamentu wyniośł, wybornym kształtem w roku 1534, kędy po dziś dzień widzieć herby Bonerow y Betmanow: atoli ten Zamek, pierwszy swoy początek Kamienieckim Pilawczykom powinien, co y same mury herbem Pilawa naznaczone głoszają, a od Kamienieckich, czy przez sukcesyją, czy przez kupno wszedł w Dom Bonerow. Kaplicę także S. Jana Krzyciciela u Panny Maryi w Krakowskim rynku wspaniale ozdobił, kędy sobie jeszcze żyjąc, miedziany nadgrobek wystawił, gdzie y leży, życia tego dokończywszy w roku 1540, będąc na ten czas Kasztelanem Sadeckim, a przedtym Zarnowskim. Jego z Zofii Betmanowny, Córki Zofia, dostała się w małżeństwo Janowi Firleiwowi Woiewodzie na ten czas Lubelskiemu, y Marzałtkowi Koronnemu, o ktorey zmarley w roku 1564. *Tricesus epigram: lib. 1. Kochanow: epigram: napisał.*

Tu Roża, tu Fiołki, tu mieccie Lilia,

Ten marmur światobliwa zamyka Zofia.

Zofia Bonerowne, ktorey żywot Świety,

Godzien aby wszem Paniom za przykład był wzięty.

Z tej Bethmanowny Synow czterech, Franciszek Sekretarz Krola Zygmunta Augusta Mąż godny y znacznie zaśluzony, zostawił Synow Andrzeja, Adama, y Seweryna y dwie Córki. Drugi Jakub, ten się wyniośł z Polski na Śląsk. Jan, trzeci syn z Betmanowny, naprzod Chelmski, potym Kasztelan Oświęcimski, z którym tytułem podpisał List Zygmunta Augusta roku 1546, & 1549, u Paproc: f. 86. *Nakielski in Michobovia*

chovia fol. 650. Orichov: diał. 6. potym Biecki y Wielkorządca Krakowski, Spiski, Rabsztyński Starosta z Katarzyna Jana Woiewody Sandomirskiego Corka Tęczynska, żył nieplodnie, umarł roku 1562. Stanisław czwarty Syn Starosta Biecki, ale y ten z Elżbietą Jordanówną Spytką Kasztelana Krakowskiego Corka bezpotomny.

Ponowił znowu po Betmanownie zmarley roku 1532, Seweryn Kasztelan Sadecki małżeńskie śluby, z Kościelecka Woiewodzan-ka Kaliska, z ktorey dwoch Synow zostawił, Seweryna z Balic Bone-ra Kasztelana Krakowskiego, Starostę Rabsztyńskiego Dobczyckiego: ten pod Plezskowem własnym swoim kosztem, cały pułk konnych ludzi przywoził. *Paprocki fol. 405.* W roku 1589 Kommissarzem Krolewskim do Rygi, z Leonem Sapięha Kanclerzem Litewskim ordynowany, szczęśliwie wzburzona od swywołnych ludzi rebellia uspokoił. *David Hilchem, Vita Favensbachii,* umarł koło roku 1593, z Wołowiczowna Kasztelana Wileńskiego y Kanclerza W. X. Litew: Corka żadnego potomka nie mając: zaczyn się wszystka fortuna jego w Dom Firleciowski zła-ża. *Historia Domi: Probat: Cracov.* Fryderyk brat jego z teyże Kościelecki, w pokoju żył bezzenny.

Adam Syn Franciszka, o którym się wyżej mówiło z Krupczanki urodzony, złączywszy się dożywotnie z Bidzińska, z niey czterech Synow odebrał, Jana, Krysztofa, Adama, y Marcina, który od Kozackiey rebellizuiacey ręki poległ. Jakuba też potomstwo ze Śląska do Polski się wrociło. Zybałd w Zakonie S. Franciszka de Observan: życie swoje poświęcił Bogu, Bonawentura nazwany. Seweryn y dwie ich Siostry, z których Anna Janowi Zagórskiemu, Lukrecya Janowi Jezierskiemu Pisarzowi Ziemiemi Łuckiemu zaślubione: wszystkie z Katarzyny Zaydliczowny zplodzone.

Pamiętne tych Bonerow y po dziś dzień dzieła, bo Zupy Bocheńskie y Wielickie lepszym porządkiem, a z nie małym sumptem swoim reštauowali; od których imienia, y po dziś dzień ieszcze się zowie Szyba Bonerowska. Kościołom też siła ozdoby przyczynili, iako Ołtarz S. Stanisława na Skatce cały wyzłocony ich kosztem stanął, co znać z herbu na tymże Ołtarzu na pamiatkę zostawionego. Atoli potym, gdy Familiancy tego Domu co raz to w wyższe honory y dostatki postępowali, wiary prawowierney odstąpili, Luterskim kacerstwem zarażeni, w którym pomarli, y cała zeszła Familia.

Co przydaie Pisarz życia Błogosławionego Izaiasza Bonera, że się Mikolajowi Bonerowi, na Seymie Hrodelskim dostał herb Nowina, albo Złotogoleńczyk. (*Dryacki in Vita B. Boner*) to się do tych Bonerow najmniej regulować nie powinno, dla racyi wyżej namienionej.

Boncza Herb

W

Polu błękitnym. iednorożec biały, do konia podobny, przednimi nogami w górę wpięty, iakby w biegu zapędzony w prawa tarczy, na czele rog kończaty: nad hełmem y Koroną pół takiegoż Jednorożca, iaki jest na tarczy. *Okoliski* pole Bonczy czerwone naznacza, inni Jednorożca w

Mm

lewa

lewa tarczy obroconego głowę sztychuia. *Paprocki w Gniazdzie f. 79, o herb: fol. 476. Bielski f. 77. Okolski t. 1. f. 62. Liber Kleyn. Siła jest Domow we Włoszech, Francyi, Niemczech, Brytannii, Słasku, które tymże właśnie kształtem Jednorożca w swym herbie noszą. O tych Petrasan. str. 6. 54*



Questya jest między wiela authorami zagęszczona, czy są na świecie Jednorożce. Twierdza, że są, *Plinius, Aelianus, Solinus, Polybius: c. 5. S. Izidor, y inni.* Opisuia go zaś takim kształtem. Zwierz do konia podobny, nie tylko symetrya, ale y wielkością, atoli kark bardziej Jeleniemu akkommoduiacy się, na czele róg mu jeden wyrasta, dwa albo trzy łokciowy, ogon iak u dzika, nogi iak u Słonia, ale w biegu daleko chybkoscia Słoniow przechodzi. Z tego tu opisanja Jednorożcow owo urościło ænigma: *Corvum fronte refert, Elephantum sed pede, caudâ aprum, voce bovem corpore prodit equum.* Przydaia ciż Authorem, że go żywcem dostać już dorosłego nikt nie może, chyba młode bardzo dzieci jego, ale więc takiego fortelu na jego usidlenie zażywaia. Pannę mu pięknie ustroioną stawiaia, która zoczywszy, swojej z natury dzikości prawie zapomina, iak łaskawy iaki baranek, tak sobie z nią igra, poty, poki ten go nie zmorzy, dopiero załadzeni myśliwcy wypadaią, y róg mu odcinaia: zkąd y Symbolista nad nim przypisał: *Virgineo manifestis amore.* Róg zaś ten jego, doświadczone na wśzystkie trucizny lekarstwo, bo wpuńczony w zarażoną od iadowitych gadzin wodę, uczyni zaraz zdrową: dla którego swego przymiotu, nie maż żadnego Pańskiego lamuzu, gdzieby Jednorożcowe rogi, albo za osobliwszy prezent nie pokazywano, albo żeby go w złoto bogato nie oprawiano, z ta niezbita opinia, że to prawdziwe Jednorożca łupy.

Z drugiey strony Grzegorz Wielki *lib: 31. Moral: c. 13. Tertulian: l. 2. contra Idol: c. 10. Origenes, Andreas Marinus, Kircher in mundo subterraneo l. 8. f. 66, Szentivani in Curios: Miscell: part: 1. dissert: 10* tak opisa-
nege

nego zwierza za pozorną baiczkę rozumicia. Nie przecza najmniey ci Authorowie, żeby się nie miały znajdować na świecie Rhinoceroses, albo Nosorożce (luboć S. Hieronim tłumaczac z Hebrayskiego, *Rem*, za iedno rozumie, tak Jednorożcow albo Monoceroses, iako y Nosorożcow) iakie więc na amphiteatrach Rzymskich na widowisko zprowadzano, to jest zwierzę wielkością do byka podobne, lubo trochę dłuższe, kształtem do dzika, o iednym rogu nie zbyt długim, nie na czele iednak, ale na nozdrzach wyrośłym. Przyznają y to, że są Osły Indyjskie iednorożne, uktorych rog na czoło wychodzący, od korzenia szerszy zlekka się w koło zakręca. O dzikich kozach w Indyi też przyznają, że im ieden rog na głowie wyrasta, ale naywięcey na czterech pędzi długi. Wyżey zaś określonego Jednorożca, żaden nigdy nie widział, słusznie tedy za zmyślonego mieć go każą.

A ponieważ na wielu mieyscach rogi Jednorożcowe za prawdziwe prezentuia y chowają, iako w Paryżu w Kościele S. Dyonizego, na pięć lokci długi; w Argentoracie, tak wielki, iak słusznego mężczyzny statura byż może, w Wenecyi u S. Marka, y gdzie indziey; X. nasz Kircher wnosi z poważnych racyj; że te nie są iednorożcowe prawdziwie, ale rybie rogi, ktoremi ich natura uzbroiła przeciwko Wielorybom w lodowatym morzu znajdującym się, takiey dzielności; że w rzodełną wodę włożone, gdy się iey kto napiie, nie tylko trucizny zbywają, ale y inne paroxyzmy leczą. Inne zaś tym podobne rogi, że się częstokroć w ziemi rodzą (świadczy tak Kircher iako y Szentjwani) przez nie dościgła natury operacya. Do ktorych Authorow odśyłam czytelnika, mnie o tym dosyc namienić.

O początkach tego herbu, żaden nie pisze, na to się tylko zgadzaia, że ze Włoch zaraz przy pierwiastkach wiary Chrześcijańskiej w Polszcze, w te tu kraje nasze przeniesiony. Według niektórych przyszedł z Klemensem Biskupem Kruświckim, albo Kuiawskim. Ten po Lucydlusie pierwszym tego mieysca Infulacie w roku 994 wstąpił na tę Stolicę, od Benedykta Papieża tego imienia siódmego potwierdzony, w Smogorzewie ciało jego pochowane leży: to wypisał *Paprocki* na cę przywodzi *Długosza*, ale omylnie: bo Długosz w roku 1005 powieada, że ten Klemens na Wrocławskie w Śląsku wstąpił po Urbanie zmarłym, nie na Kruświckie, a umarł roku 1027, y Damalewicz wszystkich Biskupow Kruświckich albo Kuiawskich osnowę, od początku, aż do lat swoich przeciągnawszy, o Klemensie żadney wzmianki nie uczynił; do tego, ponieważ w Smogorzewie pochowanego byż mieni *Paprocki*, toć znać, że był Smogorzewskim Biskupem, albo iako ich teraz zowią Wrocławskim na Śląsku, (ponieważ pierwszy tego mieysca Infulaci, tam się chowali) nie Wrocławskim albo Kruświckim. Siedział na tej Katedrze, według Długosza lat dwanaście, luboć Glinka w swoim Jednorożcu twierdzi, że od Benedykta VII Papieża ten Klemens był wysłany do Miecysława Xiążęcia Polskiego, żeby go był od bałwochwalstwa y wielożenstwa odcignawszy, do wiary Chrześcijańskiej nakłonił; ktorego tenże sam Miecysław, zażył w legacyi do Xiążęcia Czeskiego, o Dabrowkę w małżeństwo prosił.

trzydzieści y cztery lat (powieda) że na tey Stolicy siedział, żył według niego lat sto piętnaście: z tym wszystkim, y w tym wieku żadnego swego włosa na nim nie było; dwunastu ubogich u stołu swego żywił: ale że te rzeczy Glinka tak dawne opisywać, a żadnego Authora nie przywodzi, y owszem przeciwko inszym historykom, zda się rzecz być podeyrzana.

Drudzy popierają, że z Prokulsem Biskupem Krakow: przyszedł ze Włoch maż znaczny Mierzb nazwany z tym herbem w roku 988 (całe nie Włoskie słowo Mierzb, suspicja o tey powieści podeyrzaney czyni) ten od Miecysława Monarchy Polskiego wdzięcznie przyjęty, y w dobra opatrzony, gdy brat jego Klemens Biskupstwo wziął Kruświckie, on przy Kluczu Kozłowskim w Mazowszu nie daleko od Czerwieńska wieś założył, y Bończa nazwał: które y po dziś dzień mówi Paprocki ieszcze na tychże dobrach dziedziczy: jest y w Chelmskiej Bończa wieś, ale ta zdami się już poznięć od Sienickich tego herbu y tych dobr possessorow intytułowana. Bończy zaś przezwiska okazy domysła się Okolski y X. Rutka, że prawi temu Mierzbowi Bonifacy imię było, co Polskim na ten czas ięzykiem, iednoż znaczyło co Bończa, a tak y herb, y on, y dobra Bończa nazwane. *MS. Rozróżew:* powieda, że tę Famiłia z Włoskiego Bontempo zwano, to jest dobry czas, zkad w Polskim ięzyku przerobione Bończa imię urosło. Tegoż samego Mierzba dwóch Synow rachuje Paprocki pod rokiem 1061, Mikołaja y Bogusza, którzy się pisali z Wścieklic, tych obadwu Lambert Zula Biskup Krakowski, razem z Świętym Stanisławem Męczennikiem na Kanonia Krakowska podwyższył. Pewny author przydaie, że obadwa ci bracia iednego się dnia urodzili, iednegoż y pomarli. *Starowolski in Vita Episc: Cracovien:* z Długosza o famym tylko Mikołaju z Wścieklic herbu Bończa wspomina, że od Lamberta Kanonikiem był kreowany. Bogusz z Ziemblic do Półkozicow należy. Kładzie potym Paprocki Bogusława z Wścieklic pod rokiem 1100 z pewnego przywileju. Jan Schedelánd, albow iako go inni piszą Szotlant Biskup Chelminski tegoż herbu Bończy używał, o którym mówiem pod Biskupami Chelminskimi fol. 58.

Herbowni.

<i>Bartoślewski</i>	<i>Fredro</i>	<i>Moraniecki</i>	<i>Skorowski</i>
<i>Białobrzęski</i>	<i>Gasparski</i>	<i>Niedabyłski</i>	<i>Socha</i>
<i>Boniecki</i>	<i>Gozimirski</i>	<i>Osmolski</i>	<i>Solikowski</i>
<i>Braciejowski</i>	<i>Gulinski</i>	<i>Pioro</i>	<i>Srzebiecki</i>
<i>Brzęski</i>	<i>Izycki</i>	<i>Pokrzywnicki</i>	<i>Strzeszkowski</i>
<i>Brzostowski</i>	<i>Kargowski</i>	<i>Postruski</i>	<i>Szerzeński</i>
<i>Bukowski</i>	<i>Klonowski</i>	<i>Radawiecki</i>	<i>Tomaszowski</i>
<i>Byszczycki</i>	<i>Krakowiecki</i>	<i>Romanowski</i>	<i>Turoboyski</i>
<i>Charleński</i>	<i>Krzewski</i>	<i>Rutkowski</i>	<i>Uśdowski</i>
<i>Chmielecki</i>	<i>Kulwinski</i>	<i>Rybczewski</i>	<i>Wainiewski</i>
<i>Chomętowski</i>	<i>Kunicki</i>	<i>Sienicki</i>	<i>Wilga</i>
<i>Chrościejowski</i>	<i>Lisowski</i>	<i>Skoczewski</i>	<i>Zółkiewski</i>

Bonel-

BONELLI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie mógł wiedzieć; bo Jan y Jakub Bonelli, dopiero otrzymali Indygenat roku 1658, o czym Konstytucya.

BONIECKI herbu Bończa. Dawne od dobr Bończy imię w nich dziedziczy w Mazowszu ieszcze y w tym wieku, z tych iedną była za Rudzkim w Rawskim roku 1696. Krysztof, Walentyn, Remigian w Ziemi Czerskiej Ludwik y Stanisław w Woiewodztwie Inowrocławskim, Maciej w Ziemi Chełmskiej podpisałi Elekcyą Augusta II.

BONIKOWSKI herbu Brodziec. Paweł Kanonik Plocki, z teyże Dycezyi deputowany do kompozycyi między Stanem Duchownym y Świeckim. W Plockim *fa.* Daniel Bonikowiki Zakonu S. Franciszka, dla wielkich cnot zakonnych, nie mnieyszey u swoich powagi, y u Boga laski, kiedy go różnemi rewelacyami wślawił, a między inżemi ta, która opisywa cуда S. Stanisława Kostki, kiedy widział rozgniewanego na Polskę naszą, Boga, y ostatnia zgubę zamierzaiącego: gdy tedy Matka Boska błagała za Królestwem tym Majestat nieztworzony: y S. Stanisława, do tegoż zachęcała temi słowy: *A ty sługo Oblubienca mego, czemu nie prosisz Pana swego za bracia swoia.* Szczęśliwa to była za nami instancya, bo Bog miłosierdzie swoje na ich prozbę nad Oycyzną naszą pokazał. Działo się to roku 1623.

BONIN herbu Korona. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie wiedział. W Pomorskim possejfonyaci, od których poszli Sławianowscy y Czeszewscy, przy których y ia ich herb położy Koronę.

BORATINI. O tych Paprocki, ani Okolski nie mógł wiedzieć: bo dopiero Indygenat przez Konstytucyą Seymową w roku 1658 otrzymali Philip y Titus Livius Boratynowie: z których drugi Starosta był Osieckim, y Kontrahentem minnicy żelazney, o którym Konstytucyą roku 1667, *fol.* 7, a druga 1685, *f. n.* kędy sukcesorom jego z Skarbu Rzeczypospolitey, sto pięćdziesiąt tysięcy płacić kaza. Boratynianka pierwszym związkiem Łukaszem Makowieckim Starosty Trembowelskiego, drugim Glinńskiego Stolnika Sendomirskiego małżonka w roku 1701.

BORATYNSKI herbu Korczak. Dom starodawny od Demetriusza z Bożego daru Podskarbiego niegdy Koronnego swoy dukt zaczął. Z listów dawnych wyczytał Paprocki Dymitra de Boratyn, Kanclerza Ziemi Ruskiej w roku 1374. Siedmiu Synów jego, od różnych dobr, które im się w podziale dostały, rozkrzewili wiele Familii, w Przemysłskiej osobliwie Ziemi, iako to naypierwey Jerzy, wziawszy działem Malczyce, od nich Malczyckim nazwany, atoli krom iednyczki Corki, która się w małżeństwo dostała Mikołajowi Tarłowi, Chorażemu Przemysłskiemu, żadnego inższego potomstwa nie zostawił. Drugi Sieńko czy Symeon Dabkowice wziął, od którego sukcesorowie Dabkowscy. Trzeci Teodor Tamanowice, od którego następcy Tamanowscy, Czwarty Iwan Chankowice. Piąty Dęńko Michalewice, od którego potomkowie Michalewscy. Dymitr szósty z naymłodszym bratem Wasyłem Boratyn wzięli, ten Wasyl albo Bazyli tylko miał dwie Corki, Annę Kniehynina Przedzielnicka, a ponowionym małżeństwem Mikołajową Krasnopolską: y druga Maruchnę, tę z opieki Krezy Starosty Przemysłskiego, gwałtem wyprowadziwszy Strzyżey rodzony Iwan,

Nn.

który

ktory wziął działem Chańkowie, wkrótce za dyspenſa Patryarchy Konſtantynopolitańskiego, wziął ją za żonę, y z nią zpfodził dwóch Synów, Jana y Jędrzeia Boratyńskich, ktorzy Przodkow ſwoich Schizmy wyrzekli ſię, ieden z nich miał za ſobą Fredrownę, drugi Nowomieyſka herbu Wilcze koſy. Jędrzey wprawdzie u Opoczki do ſzturmu idąc, gdy na niego kamień żarnowy zpuſzczono rękę ztracił, á potym z tego razu życia dokonał, w tym chwalebny, że gdy go na grzech cielesny namawiali, tak Doktorowie, iako y inni; żeby był tym ſpoſobem zbył puchliny, co raz to bardziey wzmagaiacey ſię, raczey ſobie śmierć obrał, á niżeli Boga obrazić, albo daney raz dożywoťniemu przyziacielowi przyſięgi nie dotrzymać.

Jan Staroſta Rohatyński, Choraży Przemysłſki, brat Jędrzeia, wielki y godny Rotmiſtrz u Zygmunta Pierwſzego, ieſzcze za Alexandra Krola w Wołoſzech z bratem ſwym woiuiąc, gdy Lanckoroſkiego na ten czas Hetmana, gmin nieprzyziacielski ogarnął, mężnie ſię o nich otarł Jan, y Hetmana ſzczęſliwie z ciężkiego razu wyprowadził: za co obudwu Krol hoynie udarował. Pod Połockiem iednak naybardziey ſię meſtwo iego pokazało. Siedm tyſiecy Moskwy, na drugiey ſtronie Dzwiny leżało; Jan ludzi ſwoich do boiu według *Starowolskiego* dwa tyſiace, według *Paprockiego y Orzechowskiego* tylko czteręſta liczył, z wródoſney iednak chęci do dobrej ſławy, myſlać iakby mogli na nieprzyziaciela natrzeć, gdy mu byſtra y nie przebyta rzeka przeſcia bronila, zſiadł z konia, y modlić ſię począł, aby ſam Bog był mu wódzem w tę okazyi. W tym ukazał mu ſię młodzian w białyeh ſzatach, na białym koniu, y zkinąwszy na Boratyńſkiego rzecz: *flac me ſequimini*, to mówiąc wkoczył wrzekę z koniem, á na drugi brzeg przeſzedłszy zniknał. Rzuci ſię za nim z cała ſwoia rota Boratyński, y brod znalazłszy, bez ſzwanku pokazana ſobie droga przepawił ſię: dopiero znałta, tak z tę, iako y z tamtey ſtrony, w kotły y w traby uderzo-no, czym tak przełtraſzył Moskwe, że iedni uciekaiac w rzekę, tonęli; drudzy od ſzabli Boratyńſkiego legli, inni życie ſalwuiąc do więkſzego obozu ſwego umykali. Chcielić wprawdzie Moskwa poprawić ſię, poſtrzegłszy mała garstkę naſzych, ale ſłyſzac traby, bębny z tamtey ſtrony rzeki, rozumieli, że w tym fortel iakiś ukryty, y że nowe woýſko za tym Rotmiſtrzem idzie: bogata korzyſć y więzniow nie mało wziął w tę okazyi, ale gdy ſię nazad z tryumfem wraca do owego mniemanego brodu; cale go znaleźć nie mógł. Paprocki przydaie, że y powracaiacemu z ta wiktorya Janowi, tęż łaskę przedtym widziany młodzian oſwiadczył, co y przedtym, ale im zaraz zniknał: wſzyſcy rozumieli że to był S. Kazimierz, brat Zygmunta Krola, od którego Boratyński udarowany, krom inſzych Wakanſow z Staroſtwę Rohatyńſkim wziął Choraztwo Przemysłſkie. *Starowol: in Bellar: Sarmat: fol. 145. Orzechow: in Quicunce. Paprocki ſub Korczak. Cromer.* Jan go potym Krol Węgierski na wojnę, która zaczął z Ferdynandem Cefarżę, do Węgier zaproſił ſtawił ſię w czteręſta koni. Widzac Rycerskie ferce w nim Jan Krol, więcey mu pod iego rzady ludzi oddał: atoli poſtrzegłszy już na placu Boratyński, że y ſzyk woýſka niebeſpieczny, y rzady nie dobre

bre, oczywiſta zgubę woysku całemu wrożyły, odwoził iako mógł Krola Węgierſkiego od potyczki, trudno jednak Węgierſkich Officyaliſtów do batalii zachęcających Pana, przekonać było: przetoż gdy ſię oboje woyska z ſobą potkały, przegrali Węgrowie, Krol Jan do Koſzyc, ztamtąd do Tarnowa ubiegł: Boratyński w ſwym ſię nieſzczęſciu widząc, przecieź iako na odważnego y żołnierza y Wodza przyſtało, tak doſtawał, ale potym ranny, na poboiowiſku z innemi poległ: gdzie odarty od Cefarſkich y za umarłego odbieżany: drugiego ſię dnia Węgrom tam przechodzącym odezwał, którego oni odziahwzy y opatrzywſzy, nie przedzey do domu wypuſcili, aż zupełnie ozdrowiał. Wraca ſię do Polſki: tym czaſem na nowinę o ſmierci iego od Maſztalerza, który z koniem powodnym był uſzedł roznieſiona, iuż ſię byli Zięciowie iego, fortuna podzieliłi: przyeżyty, a od Krola Jana w Tarnowie udarowany, godzien naywiękſzych reſpektów. Córki iego trzy, Barbara Orzechowſka, Zofia Zamiechowſka, Katarzyna Orzechowſka.

Piotr dziedzic na Złutkowicach Kaſztelan Bełzki, Staroſta Samborſki, Syn naymłodszy Staroſty Rohatyńskiego, z cudzych kraioſw powrociwſzy, Podwoiewodzym był y Burgrabią Krakowſkim. *Przyluſki preſat: ad Stat:* roſtropnoſcią, ſakundya, wſpaniałoſcią umyſłu, tyle ſobie zaſłużył u Zygmunta Augusta, że mu Matkę ſwoię Krolowa Bo-nę odprowadzić za granicę zlecił: tam Piotr żegnając ją imieniem Krola y Krolewien tak rozkwilił, że od płaczu mówić nie mogła. Krolowa potym Węgierſką Izabellę Sioſtrę Augusta Pierwſzego, do Węgier odprowadził, kędy iey pokoy taki uczynił, że y przeciwna ſtroną kontenta z niego była. Do Wołoch Kommiſſarzem uczyniony od tegoż Krola, Petrytowi Woiewodzie Wołoſkiemu przyznał co ſprawiedliwość kazała. Temi pracami zwadony, umarł w roku 1558, którego nadgrobek w Krakowſkim Koſciele na Zamku, od Barbary Dziedolzyckiy Podſędkowny Lwowſkiey żony iego poſtawiony widzieć.

Jan Choraży Przemyſki, Staroſta Rohatyński, Syn Piotra Kaſztelana Bełzkiego, na dworze Augusta Krola czaſ nie mały przepędziwſzy, gdy z Barbary Łyſakowſkiy herbu Leliwa, żadnego potomka nie zoſtawił, chwatać Domu Boratyńſkich wniósł z ſobą do grobu. To *Paprocki*. Atoli y po dziś dzień w W. X. Litew: kwitną Boratyńſcy herbu Korczak, y lubo *Koſiatowicz* w ſwoiey hiſtoryi twierdzi, że Kniaziowie Boratyńſcy y Worotyńſcy do Moskwy ſię byli przenieſli pod rokiem 1490, przecieź ieſzcze y teraz w Orſzańſkiey Ziemi Ziemianami ich czytam. *Januſzów: anno 1578. Conſtit: Univer: pobor: fol. 353.* Mi-kołay w roku 1648 Jana Kazimierza, Stańſław Podſędek Orſzański Jana III podpifałi Elekcye.

BORATYŃSKI herbu Topor. Mowiſem wyżej, że ſię Anna Corka Bazylego Boratyńskiego doſtała w małżeńſtwo Matheuſzowi Kraſnopoliſkiemu z Domu Topor, a z nią część Boratynia, od którego potomſtwa iego Boratyńſkiemi nazwano. Z tych byli, Zygmunt w roku 1630, Walenty w Sendomirſkim, Alexander w Sieradzki, podpifałi Elekcya Augusta II. Felicjana Boratyńska Woyciecha Brzezińskiego małzonka w roku 1660.

BORCHOWSKI herbu *Lubicz*. W Podlaszu w Drohickeij Ziemi rozmnożeni z tych Prokopa z Borchowskiy tegoż Domu Synowie Grzegorz, Jan Maciey. Grzegorz po wojennych w Moskwie y Prusach expedyacyach z Barbarą Skierczyńską licznym potomstwem się cieszył, Thomażem, Woyciechem, Grzegorzem y Janem, (ktory pod Cecora zginął iak Ociec w Moskwie) Szymonem, y Córkami Grochowską y Ciekąnowską. Jan drugi Syn Prokopa z Burzanki zostawił Grzegorza. Ale y w Zakrocimskiej Brachowscey sławni: Jan Kasztelanem był Zakrocimskim, Kryżtof Pilarzem Ziemskim.

BORCK O tych ani Paprocki, ani Okolskinie pisał. Familla ta w Pomeranii starodawna, y tak w dobra dostateczna, że trzydzieści y siedm ludzi, na potrzebę ieden z nich mógł wystawić. *Hartman in Republ.* Jan Woyciech Borck Marszałek y Konfilyarz naywyższy y Regent Xięstwa Pruskiego, podpisał dekreta Kommissyi Krolewskiej roku 1609. Gedeon Borck Sędzią Infantki w roku 1678. Teyże Familli Borck jest teraz Naywyższym Konfilyarzem u Elektora Brandeburskiego.

BORECKI herbu *Holobog*. Pisał się z Borce na Rusi. Adama zmarłego w roku 1552 opowieda nadgrobek jego w Grodku, ktorego Syn Piotr Woyski Strylski.

BOREK herbu *Wąż*. Starożytna Familla, bo jeszcze w roku 1403, czytamy zmarłego nadgrobek, w Kościele Krakowskim Katedralnym, Jana Borka z Szczeczną Kasztelana Wiślickiego *Starowolski in Monumentis*: kiedy y herb jego Wąż w polu czerwonym, w pysku iabtko trzyma. Jana Kasztelana Brzezińskiego w roku 1457 u *Łaskiego w Statucie fol. 65*, kiedy podpisywał Konstytucye Kázimierza Jagellonowicza. *Glinka w Zwierzyńcu* wspomina Borka Suffragana Lwowkiego w roku 1500. Stanisława Dziekana Krakowskiego, Kantora Gnieźnieńskiego, Kancelerza y Kanonika Kuiawskiego zmarłego w roku 1556. *Okolski* do tych tu referuje, ale nadgrobek jego na Zamku Krakowskim pokazuje, że do herbu Zadora należał, był to człowiek tamtego zepsowanego wieku nienadwergżoney cnoty, fundacya na ubogich studentow trzydziestu uczynił. *Tarcza Obrony. Przewodnik f. 65*: dla Wikaryow mansya z muru wyprawał Pruscz: grob Przodkow swoich u S. Franciszka w Krakowie restaurował. *Starowolski in Monumentis fol. 81*. Tomickiemu Biskupowi Krakowskiemu w Rzymie u Leona X. Papieża konfirmacya otrzymał. *Idem in Vita Episc: Cracov*: Na życie y cuda S. Jacka Kommissarzem z Rzymu był deputowany, szczęśliwie to zakończył. *Severin: in Vita S. Hyacin.* Mikołaj miał za sobą Zofia z Bolmina Kraszewska, Syna z nią Samuela y Córkę Elżbietę: podobno ten Mikołaj Podstarościm był Sadeckim, Sędzią Kapturowym Woiewództwa Krakowskiego, iako się podpisał na Elekcya Jana Kazimierza. Jan Kasztelan Brzezinski *primo voto* związał się był z Świętosławska Starościanka Kozienicka, zdo z Dedynka, Pilarzowa Sanocka, z ktorey Córka Krystyna była za Stanisławem Jordanem Podkomorzym Krakowskim, Syn zaś Stanisław Kasztelan Wieluński, (Sędzią się Ziemskim Wieluńskim pisał na Elekcya Władysława IV.) tego Syn Jozef czy Piotr Kasztelan Radomski, Marszałek Trybunału Koronnego w roku 1775, y 1685, Kommissarz z Seymu do zapłaty woysku, do lustracyi Starostwa Chęcińskiego y Zatorskiego.

Constit. 1678 fol. 6. & 14, & 1683, fol. 12, & 1685, f. 14. Zona iego Anna Beldowska, z tey dway Synowie, Stanisław y Józef, Stanisław Kano-
nik Gnieźnieński, Viceprezydent Trybunału Koronnego kilka razy.
Paweł Borek w Ziemi Rożańskiej, Jan w Ziemi Sochaczowskiej w
roku 1674.

BOREMIŃSKI Książ. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Alexander Książ w Ziemi na ten czas Wołyńskiej, y drugitakże w roku 1728 kwitnėli, oczym *Metryka Wołyńska*. Atoli ostatni z Starożytnego tego Domu, był Jędrzey dziedzic na Boremlu, który w Woysku Koronnym, na chwałę imienia swego zacząwszy robić, predka śmiercia w lat tylko dziewiętnaście zabrany w roku 1610, czego świadkiem iest nadgrobek iego w Zamościu. *Starqwołfski in Monumen.*

Boreyko Herb



Niekcorzy *in MS.* do herbu ich Dołęga pociągają, atoli ia z domowey ich pieczęci herb kładę tey Familii, takim kształtem iako tu widzisz. O początkach iego, nigdzie nie czytał, ile że o tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Xięstwie Litewskim, w Woiewodztwach Kijowskim y Wołyńskim rozrodzeni. Niekcorzy twierdza, że pamiętny Chodkiewiczow Dom od Boreyków swoje początki zabrał, iakoż między przodkami ich, *Strykowski y Kosiłowicz* kładzie Januta Boreykowicza y innych, ale o tym mówić niżej będę, gdzie o Chodkiewiczach. Jerzy Władysław Podczasz Wileński, y Kazimierz Stefan roku 1674 podpisali z Wileńskim Elekeya Jana III. Grzegorz czy Jan Komornik Lucki, którego Corek trzy, Helena, za Stefanem, Czezelem, Teofila za Adamem

Oo

Bętko-

Bętkowskim y Maryanna. Synow także dwóch, z tych Samuel poiał Annę Czechowską, która pierwszym związkiem żyła z Jędrzeim Słowińskim. Daniel zaś poiał Eufrozyne Czaplicównę: ta mu dwóch Synow powiła, Jana Stefana Podczaszego Podlaskiego Starostę Poberztyńskiego ten z Anny Oltarzewskiej, która wprzód była Gumońska, dwie Córki zostawił, Elżbietę za Karolem Nencha y Angelę: Synow zaś trzech, Antoniego, Kazimierza, y Piotra. Wacław Syn drugiego Daniela, Podczaszę Owrucki, roku 1718.

BOREYSZA. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Hrehory Boreysza w Mińskim Jana Kazimierza, Bazyli Woyski Starodubowski także. Hrehory w Powiecie Orszańskim Jana III podpisali Elekcyę. Boreysza Cześnik Kowieński roku 1690, Zonę ięgo Borowską herbu Lubiech.

BORKOWICZ herbu Napiwon. Ja o nich pod tym herbem obszerniey mówić będę, tu tylko namieniam, że w Xięstwie Litewskim znayduia się.

BORKOWNICKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Nikodem Borkownicki z Stanisławem Lubomirskim Woiewodą Krakowskim w różnych expedyceyach wojennych służąc, umarł w roku 1644. *Starowolski in Monumen. f. 423.*

BORKOWSKI herbu Grzymała. Sandomirskiego y Sie radzkiego Woiewodztwa obywatel. Z tych Stefana y Mikołaja brata ięgo Stryiecznego chwali *Cichocki Alloqu. Ofcen. lib: 2 cap: 13*, że nie respektuiąc na Rodzicielskie proźby y groźby, prawowierną Katolicką wiarę nie tylko przyieli, ale ięy żarliwie, przeciwko zawziętym adwersarzom bronili; z tych Mikołaj umarł w roku 1615. Krzysztof Rotmistrz Pancerney Chorągwi, w roku 1656 *Komput Woyska.* Stanisław Zakonne życie obrawszy in Soc: Jesu, Rektorem, rządził Collegium S. Piotra, ktoremu przedtym z własney swoiey części sześć tysięcy udzielił. *Historia Collegii Cracoviensis Soc. 3.*

BORKOWSKI herbu Junosza. Z Borkowa się pisał w Płockim Woiewodztwie, iedneyże dzielnicie z Rościszewskiem: Kazimierz z Borkowa, Franciszek, Jan, Marcin y Adam z Ziemią Ciechanowską podpisali Elekcyę Augusta II.

BORKOWSKI herbu Łabęć. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał, z Borkowic Borkowscy nazwani. Jędrzey Dunin Borkowski Pisarz Ziemski Lubelski w roku 1569, o czym świadczy process rozgraniczenia między Woiewodztwy Podlaskim y Brzeskim. Jan na Cieleiowie Dunin Borkowski z Seymu w roku 1647, Kommissarz w Lubelskim Woiewodztwie *Constit. fol. 19.* Stanisław Kasztelan Połaniecki z Debińskiego, miał Syna Piotra Chorażego Sandomirskiego ten posłował na Sejm w roku 1608, zkad deputatem stanął na Trybunał Radomski, *Constitut. fol. 4,* złączył się był z Zofią Sienicką dziedziczką na Bończy, zniey był Piotr Choraży Bełzki, a potym Kasztelan Lubaczowski, który *primo voto* poiał Firleionnę, ale ta bezpotomna, zdo Elżbietę Reionnę, z tey się została Córka Zofia Suchodolska Skarbnikowa Lubelska. Stanisław z Wielkiego Skrzynna Dunin Borkowski, Kasztelan Połaniecki, Deputat do kwarty z Seymu w roku 1670, *Constit. f. 29,* a w roku 1674, na Trybunał Radomski *Constit. fol. 26,* Posel do Wiednia, a potym y Marszałek Trybunału Koronnego w roku 1683, ięgo z Zamoyskiy Kasztelanki Kiiowskiey Córki dwie, iedna Do-

rota z Adamem Tarlem Woiewoda Lubelskim, druga z Gozdzkim Starostą Korytnickim znowione. Teressa trzecia Corka iego, ale już z inſzey to ieſt ſtupeckiy, Kaſztelanki Lubelskiey urodzona, z Stańiſławem Tarłem Woiewoda Lubelskim żyła, umarła w roku 1723.

BORKOWSKI herbu Nowina. W Ziemi Łukowskiey z dawnych czaſow gniazdo Domu tego. Z tych Zofia Borkowska Zona Marcina Szaniawskiego herbu Junoſza w roku 1550, Matka Szymona Ługowskiego Biskupa Przemyſkiego. *Nakielſki f. 685.* Jan z Borkowa z Laſocianki Łowczanki Lubelskiey zoſtawił Syna Jędrzeia; ten z Oſiński Staniſława, którego z Doroty Wiśniowskiy to potomſtwo. Marcin naprzod Piſarz Grodzki Przemyſki y Podwoiewodzy, potym Sędzia Lwowski, w Zdarze Kaplicę fundował, Anna Jarzynianka Piſarzowna Krakowska dwoch mu Synów powiła, Alexandra Chorażego Beżkiego y Woyciecha. Felix drugi Syn Staniſława, z Promińska zpłodził Kazimierza. Trzeci Zygmunt małż Rycerſki, od którego Syn Kazimierz, za tym była Magdalena z Leſcza Leſczyńska, od niey Syn Páwet, y Corek trzy Agnieſzka, Teressa y Anna w roku 1658. Ponowił ſłuby małżeńskie Staniſław z Dziwoſka, od której zoſtał ſię Syn Wiktoryn.

BORKOWSKI herbu Sulima. W Sandomirskim Woiewodztwie naſi Piſarze o nich namieniaia. Michał, *Carmen votivum* S. Stańiſławowi Biskupowi Krakowskiemu *in 4to* wydał do druku, w roku 1670.

BORNA herbu Doliwa. O tych ani Paprocki, ani Okoſki nie piſał. Jan Henryk Borna w Woiewodztwie Pomorskim, z Niewieſcińskiym miał Syna Jerzego y Corek dwie, iedna z Wawrzyńcem, druga z Stefanem Zaleſkiemi znowione. Niewiem czy nie do tych należy Bornowski Piotr, Poſeł z Woiewodztwa Mazowieckiego na Sejm Lubelski w roku 1569, podpisał Unia z Wielkim Xięſtwem Litewskim. *Conſtit. f. 172.*

BORODZINSKI. O tych ani Paprocki, ani Okoſki nie piſał. Szymon Borodzinski z Witebskim Woiewodztwem piſał ſię na Elekcyja Jana III. Tak rozumiem, że do tychże należy Samuel Borodzie, który z Mińskiego teſż ſamę podpisał.

BORLECKI. O tych naſi Genealogiſtowie milcza. Kryſztow Borlecki z Sandomirskim Woiewodztwem ſtawał na Elekcyja Jana Kazimierza.

BOROWICKI herbu Dobno. O tych ani Paprocki, ani Okoſki nie piſał. W Ziemi Lidzkiey tym ſię herbem pieczętował, iakom ſię doczytał w pewnym manuſkrypcie, atoli z Wołyńskim Jan Borowicki piſał ſię na Elekcyja Jana Kazimierza. Sa y Borowniccy ktorzy ſię piſza z Fałiborza, iakom widział w Stańiátkach.

BOROWIECKI herbu Ogóńczyk. w Woiewodztwie Sandomirskim, luboć ich tak Paprocki, iako y Okoſki opuſcił. Jan Borowiecki z Woiewodztwa Krakowskiego, Alexander z Sieradzkiego, podpisałi Elekcyja Augusta II. *Biełſki f. 381, Cromer lib. 21,* o Janie, ale Borowinskim ſwiadcza, że po owey nieſzczęſliwej pod Warna przegranej z Turkami, y on ſię teſż z drugimi w niewola był doſtał, luboć ſię potym z niey wywikłał. *Paprocki takſże o herb. f. 361,* wspomina Borowinska małżonkę Piotra Bużeńſkiego.

BOROWSKI herbu Abdank. O tych ani Paprocki, ani Okoſki nie piſał. W Woiewodztwie Sandomirskim z Familii Skarbkw, lubo potym do

dobr Borowa, wzięli denominacya Borowskich, Mikołaj dziedzic na Borowie, Gizowie y Cichawie zostawił z Domaradzkiy trzech Synow, Corek cztery. Maryanna z Jędrzeiem Chronowskim żyła, Anna z Trzebinskim, Tereśa pierwszym małżeństwem z Zochowskim, drugim z Stoiewskim, Katarzyna naprzod z Jędrzeiem Kalowskim Sędzia Łęczyckim, potym z Lipnickim. Jakub Syn Mikołaja, z Przerębkiy zptodził dwóch Synow, Remigiana, od ktorego z Łacki y było trzech Synow, Władysław Podstoli Nowogrodzki, Mikołaj y Woyciech, y Szymona: wspominają go Konstytucye roku 1676, Podczaszym był Inowłocławskim, Zona iego Tereśa Linowska, osierociła wdowa po Maxymilianie Borowskim. Mikołaj brat Jakuba, Syn Mikołaja pierwszego, dwóch Synow zostawił, to jest Adama, od tego potomstwo, Felicyan, Szymon y Michał: y Stanisława ktoremu Zofia Roszkowska Syna powiła Jana, za tym żyła Jadwiga Woiaowska, z niey Syn Felicyan stan sobie Duchowny obrał. Jan trzeci syn Mikołaja, poiat Kępska, z nią miał trzech synow, to jest Maxymiliana, ten dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, raz z Maryanna Karłznieka, drugi raz z Tereśa Linowska, przecież krom Corki Katarzyny, Michałowi Dabskiemu Kasztelanowi Bieckiemu zaślubione y, owięcey iego potomstwie nie słychać. Franciszka, ktoremu Krystyna Boguska Podśędkowna Sanocka dwóch synow zrodziła, Alexandra y Beniamina, Corek sześć, Tereśę, *primo voto* za Tomaszem Duninem, *zdo* za Konarzewskim. Zofia za Dabrowskim, Jadwigę naprzod za Mszaneckim, potym za Oraczewskim, Katarzynę za Konstantym Borowskim. Alexander Podkomorzy Sandomirski, z Heleny Kuczkowskiy, Sędziánki Sandomirskiej, miał dwie Corki, synow piaci, z ktorych dway, Filip y Kasper życie swoje w Zakonie Soc: J. poświęcili. Beniamin Czesnik Sandomirski, Helena Jagniatkowska Kasztelanka Czechowska żona iego, synow zaś trzech, Franciszek, Ignacy Soc: J. y Henryk.

BOROWSKI herbu Jastrzebiec. W Krakowskim kiedyś Woiewodztwie, Cudzinowłokiemi ich zwano, pisali się zaś ze wsi Borowki, aż też y z Łagiewnik. Jan dziedzic na Łagiewnikach, miał synow siedmiu, Adama, Macieja, Stanisława, Jana, Zygmunta, Jakuba y Jędrzeia: z tych Adama potomstwo Jan y Krytzoł. Jana zaś z Duczymiński y Chorażanki Parnawskiej synow sześć, a z Zaduskiy trzech. Maciey z Bełdowa Borowski, z Woiewodztwa Inowłocławskiego, Stanisław Jan y Tomasz z Ziemi Dobrzyńskiej podpisałi Elekcyą Augusta II.

BOROWSKI herbu Junosza. Jedną ich dzielnicą co y Borkowskich, o ktorych trochę wyżej mowilem *Folio 150.* Woyciech y Alexander z Łęczyckiego, Franciszek z Poznańskiego, Woyciech y Stanisław w Ziemi Czerskiej pisali się na Elekcyą Augusta II. Borowska Bartłomieja Czyżowskiego małżonka.

BOROWSKI herbu Łą. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: tym się jednak herbem pieczętował Marcin Kazimierz Borowski, Kasztelan Gdański, Starosta Grudziadzki, a przedtym Podkoniuszy Koronny, Ekonomia Rogozinska, za konsensem wszytłkich Stanow, na dwanaście lat puszczono mu dla reparacyi: o czym *Konstytucya* w roku 1667, *fol. 16;* młodsze lata swoje na Dworze Jana Kazimierza ztrawiwszy, frzednie w obozie

o bozie, w zaślugach od Jana III wziął Krzešto, Senator y żarliwością o honor Bołki, y hoynością na ubogich, pobožnością y innemi cnotami znakomity, ktore go wżyszkim przymilały. *Historia Coll: Raven.*

BOROWSKI herbu Lubicz. W Chełmskiej Ziemi naprzod się gniezdziłi, Walenty z Komorowa Borowski, z Seymu w roku 1647 Kommissarzem był do rewizyi Ksiąg Ziemskich Chełmskich, y Krasnostawskich *Constit: fol. 38.* Adam, Stanisław, Sebaścjan, Michał y Jakub z Chełmskiej podpisałi Elekcyę Augusta II. Przenieśli się niektorzy z nich do Litwy, gdzie kwitnął Teofil z Borowa Borowski, Podczasz y Lidzki w roku 1696. Bogumiła Anna Wacławowa Meynartowicza, Cześnika Lidzkiego Zona, białogłowa na Kościoły, Zakonnikow, y ubogich szczodra, *Głuchow: ostat: postuga.* Adam y Rafał w Zmudzi podpisałi Elekcyę Jana Kazimierza. Tegoż herbu Borowscy są y w Dobrzyńskiej, Stanisław, Jan y Tomasz w roku 1697. Są y na Podlasiu, y w Lubelskim, Stanisław y Prokop tegoż roku. Borowska Boreyszy Cześnika Kowieńskiego małżonka.

BOROWSKI herbu Ogończyk. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: w Prusiech są, teraz y na Rusi. Elżbieta Jędrzeja Stankiewicza, Pisarza Ziemskiego Kowieńskiego małżonka w roku 1635. Michał Borowski z Kościelca z Pomorskiego podpisał Elekcyę Jana Kazimierza, Franciszek Sadowy Michałowski, Krysztof, Tomasz, Ignacy, posłowie na Sejm w roku 1699. Jan Sadowy Chełmiński, Marcin Sadowy Malborski, dziedzic na Roguznie, na Ruś się przeniósł: z Heleny Komorowskiej synow sześciu zostawił, Jozefa, Piotra, Ignacego, Franciszka, Antoniego, Stanisława, Cerek trzy: Euphrozyna za Jozefem Woiańskim, Kafztelanicem Przemyńskim, Barbara za Jozefem Pakoszem, Trzecia za Komorowskim herbu Ostoia. Michał, Władysław, Wawrzyniec w Malborskim Woiewodztwie w roku 1674.

BOROWSKI herbu Pilawa. Od Kamienieckich że swoy początek wzięli świadczy Paprocki: w Krakowskim Woiewodztwie osiedli. *Cichocki in Alloqu Ofcen: c. 2. l. 13* świadczy o nich, że koło Wiślicy y Nowego Miasta, dwa Kościoły murowane od wielu lat herezya zprofanowane Katolikom przywrócili. Jan Koniuszy Koronny za Zygmunta Pierwszego, Zona iego Kormanicka, z niej Jerzy, ktorego z Ważyński Syn Piotr Opat Czyrzycki, ludzkością ku wżyszkim, hoynością na ludzi uczonych zalecony. Jakub Zygmunta Pierwszego y Krolowy Bony Dworzanin, żona Sienicka, z ktorey Syn Franciszek, dwoch miał Synow, Krysztofa, ten poiał Barbarę Boiszewska, y Mikołaja. Katarzyna Zakonnica S. Klary w Saczu.

BOROWSKI herbu Prusmo. Jakub, Wespazyan, Alexander, Władysław, Mxymilian, Hieronim, podpisałi z Sieradzkiego Elekcyę Władysława IV

BORSA herbu Dolęga. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Łęczyckiego Woiewodztwa ziemianie. Z tych Stanisława Borłę w Moskwie z Dymitrem zmyślonym będącego, zabito w roku 1606. *Petricius in Horat: Pol: l. 1. ode 24.* Jadwiga Borsowna Matka Jakuba Zadzik Biskupa Krakowskiego. *Starowolski in Vita Jac: Zadzik.* Zacharyasz w Rawskim Władysława IV, Adam y Franciszek w Łęczyckim Jana III podpisałi Elekcyę.

- BORSZĄ** herbu *Nalecz 1210.* Ja o nich mówić będę pod Drzewickiem.
- BORUCHOWSKI** herbu *Doliwa.* Jan z Boruchowa Kanonik Krakowski, *Decretorum Doctor* w roku 1485. *Nakielski in Miechow: fol. 549. Constit: Synodal: Prov: l. 1. f. 43.* Jakub Wierzbęta Archidyakon Warszawski, Scholastyk Gnieźnieński, Referendarz Koronny. *Treter: in Episc: Varmien.* Jan Archidyakon Krakowski, Kanonik Gnieźnieński, mądrych ludzi szacownik, któremu w Krakowskim Kościele Katedralnym nadgrobek Karnkowiecy wystawili. *Paprocki in Stemmat.* Woyciech Kanonik Kuiawski, w roku 1568. *Synodus Vladislav.* W Krakowskim Stolicę im założył Paprocki, wszakże jeszcze w roku 1528 w Metryce Wołyńskiej czytam Jakuba Boruchowskiego ziemianina Wołyńskiego. Adam w Zmudzi miał swoje poselska w roku 1532. Remigian w Lubelskim w roku 1674.
- BORUCKI** herbu *Rolicz* w Woiewodztwie Łęczyckim: Jan Borucki Nalek, Choraży Brzeski Kuiawski z Szubka zostawił syna y trzy corki, z Anną Dabiską herbu Godziemba powtornym małżeństwem, syna Jana y corkę Jadwigę. Marcin Kanonik Warszawski, którego nadgrobek w Warszawie w roku 1565. Piotr Kasztelan Konarski w roku 1630. Jędrzey Podstoli Brzeski Kuiawski w roku 1632. Jan z Warszawskiej Ziemi 1648. Jacek y Franciszek w Kuiawskim, Maciej y Woyciech w Ziemi Czerskiej w roku 1690. Ludwik Kasztelan Brzeski Kuiawski temi czasy.
- BORUKOWSKI** herbu *Junosza.* Jedneyże dzielnicy Borukowscy z Bielinkiem herbu Junosza, a znać obadwa te Domy od Ziemaka Kasztelana Wyżogrodzkiego wyszły, czego ztąd dochodzę, że go na Listach Bolesława Xiążenia Mazowieckiego raz czytam Ziemak z Boruchowa, drugi raz z Ciexyna, to jest Oyczyzny, zkąd się Bielinscy pisza, nie tedy pewnieyszego, iako to, że znać synów dwóch tegoż Ziemaka, Oycowskiemi podzieliwszy się dobrami, ten który wziął Boruków Borukowskim się nazywał, ten co wziął Ciexyn y Bielino, Bielinkim utytułowany. Bogdan syn Ziemaka od którego Jan Borukowski, Biskup Przemyński, Podkanclerzy Koronny y Proboszcz Plocki. Ten Proboszczem Łęczyckim Kanonikiem Krakowskim y Warszawskim będąc, z temi tytułami podpisał Unia Podlasia z Koroną *Constit: 1569:* w tymże roku z Seymu Lubelskiego deputowany na lustracya dobr Krolewskich w Mazowszu leżących. *Constit: fol. 154. & 1576, f. 271.* Biskupem potym Przemyńskim został, z tą pochwałą od Paprockiego, że w nim ani łakomstwo, ani chytrość mieysca nie miały, nikomu y przy takiej godności nienadprzykrzony, szczerością fama mowiac, ferca wszystkich sobie iedną, umarł w roku 1585. Ze zaś o inszych tego imienia nigdzie nie nie czytam, dorozumiewam się, że z nim razem imię Borukowskich ustało.
- BORUTA** herbu *Jastrzębiec.* W Łukowskiej Ziemi o nich namienia Paprocki y Okolski. Z tych rozumiem był Boruta Choraży Drohicki, który w roku 1458 podpisał List Bolesława Xiążenia Mazowieckiego w Statucie. *Statutum f. 122.*
- BORUTA** herbu *Nowina.* Tego herbu Kleynotni maia się znaydować nad Pniehinia, czyli nad Peina.
- BORYCHOWSKI.** O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Maciej Borychowski Komornik Ziemi Drohickiej, pisał się z Podlaskim na Elekcya Jana III.
- BORYCKI** herbu *Tarnawa.* Zbigniew Borycki, podpisał z Ruskim Woiewodztwem Elekcya Jana Kazimierza: lubo tak Paprocki, iak y Okolski w Sendomirskim ich ofadzaia.

BORYSLAWSKI herbu *Srzeniawa*. *Okol'ski z Bielskiego karry 469* namienia o Borysławskich Rożycach, ale w Bielskim, omyłka druku, miało Boryszewskiego, Borysławskiego napisano. Ida ci Srzeniawitowie Borysławscy od Mierosława Hrabie z Nakla: są w Podolskim, Sieradzkim y Dobrzyńskiej Ziemi, ba y indziej. Jan z Borysławic pojawił Modlibowska, dwóch synów zplodził, Piotra y Franciszka, Piotr Podkomorzy Podolski, Córka jego dostała się Jędrzejowi Strzemeskiemu Chorażemu Halickiemu. *Dunin: Kazan: f. 405.* Synów jego czterech wniewola Orda zabrała. Franciszek Podczaszny Dobrzyński w Woiewodztwie Ruskim w roku 1676, trzech synów zostawił, Jana, Bazylego y Jerzego. Jan z Milkowic Podwoiewodzy Podolski w roku 1648. Stanisław Podkomorzy Podolski, Stanisław drugi Podkomorzy Dobrzyński. Piotr w Łeczyckim w roku 1674. Pudłowce więc na Podolu przedali Panom Dominikankom Kamienieckim. *Okol'ski Russ: Flor: f. 113.*

BORYSZEWSKI herbu *Poray*. Mikołaja z Boryszewic Kuchmistrza Koronnego, czytam na przywileju danym Rusi od Władysława Polskiego y Węgierskiego Krola w Budzie w roku 1443 *in MS. Leopold. Colleg:* był potym Kasztelanem Zawichoskim, z którym tytułem podpisał List Kazimierza III. o Unii Ziemi Bełskiej *u Januslow: w Stat: fol. 799:* zdami się że ten, syn był Spytka Bużeńskiego, ale wziawszy działem Boryszowice, z nich się piął, y synowie jego, Jędrzey Arcybiskup Gnieźnieński, y Jan Podkomorzy Chelmski y Koronny, iako go czytam w roku 1496 *u Zaluski: fol. 112:* ale gdy ci zesłzi, Boryszowice wrocily się nazad do Bużeńskich. Jędrzey Boryszewski Arcybiskup Gnieźnieński, ieszcze Proboszczem tylko Łeczyckim, y Kanonikiem Krakowskim będąc, posłował do Stefana Krola Węgierskiego, z Stanisławem Watrobką Woiewoda Bełzkim. *Bielski fol. 466,* postąpił potym na Biskupstwo Przemyślskie, wkrótce y na Arcybiskupstwo Lwowskie, z którym oraz trzymał y Biskupstwo Przemyślskie: na tę Stolicę wiechawszy, Oycem się pokazał wszystkim ubogim, sierotom y wdowom. Dobra Arcybiskupie to przez nieprzyjaciela, to przez pokrewnych Antecessora swego zdefolowane restaurował. Duchowieństwa przy wolnościach ich y prawach gorliwy obrońca, na poddanych łaskawy, we wszystkich funkcjach dzielny, zkad też po śmierci Jana Albrychta Krola do Alexandra, Xiążęcia Litewskiego od stanów Koronnych wyłany, ofiaruiac mu Koronę Polska, y zapraszaiac do niey, (y owfzem pod niebytność Krola, ani Prymasa, on przydywał na Seymie Piotrkowskim. O czym Konfitytuce świadczą w roku 1503, *u Laszki: w Statucie f. 111,*) tak był przypadł do serca, że mu tenże Alexander po śmierci brata swego Fryderyka, Arcybiskupstwo Gnieźnieńskie konferował w roku 1503: po śmierci potym Alexandra, Zygmunta Pierwszego Koronował. Synod w Łeczycy złożył, na którym dwoie głównego Duchowieństwa uchwalono na gwałtowne Oyczyzny potrzeby. Probostwo y mansyonarya w Łasku fundował, niektóre dziecięciny do tego przyłączywszy. Umarł w roku 1510. w Łowiczu, pochowany w Gnieźnie, któremu nadgrobek marmurowy postawił Jan Łaski, którego ieszcze za żywota Koadjutorem sobie był przyspęso-

bił: mąż uczony, y wspaniałej myśli, na Dworze Krolewskim długi wiek ztrawił. Siedział lat 7, na Arcybiskupstwie Gnieźnieńskim.

BORYSZEWSKI herbu *Rawicz*. Piotra Boryszewskiego Paprocki nadgrobek kładzie z Zamku Krakowskiego, umarł w roku 1487, ten wszystkie swoje dobra na ubogich rozsytał. Kasper Boryszowski podpisał z Ziemi Sochaczewskiej Elekcya Władysława IV: atoli nasi pisarze tych Boryszewskich w Lubelskim osadzili.

BORZDYNski. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisal. Jan, Jerzy, Piotr, Samuel, Stefan Kazimierz, Borzdynscy, Jana Kazimierza, Samuel Jana III z Mińskiego podpisałi Elekcye.

BORZECHOWSKI herbu *Lubicz*. Piotr Borzechowski, Kanonik Warszawski, Sekretarz Krolewski w roku 1553 podpisał *inter presentes* przywilej Zygmunta Augusta. Mikołaj w Woiewodztwie Lubelskim, o którym Konstytucya w roku 1593, *fol. 660*. Borzechowskiego żona Anna Witwicka. *Genealog: Kalinowski*. Maryanna Borzechowska Joachima Bielskiego Prawdzica małżonka.

BORZECKI herbu *Pułkozie*. Jęlczeż onich w roku 1335. Księgi Grodzkie Wawolnickie dość iawnie świadczą. Pisał się z Kozarzowa w Lubelskim Woiewodztwie zdawną posessyonaci. Jędrzeja Borzęckiego z Agnieszka Nofowska Księgi Ziemskie Lubelskie zapisały w roku 1532, ten z Kielczewskiy Duhlowny zostawił synow, krom Stanisława, Pawła, y Sebastyaną bezpotomnych; Marcina y Jana. Marcinowi Elżbieta Zawilzanka z mnieyszej Niedrwyce powiła Orchowska, Zurowska, Kotowska y Bogucka. Synow zaś Stanisława niepotodnego, y Marcina, ktorego z Anny Charzewskiy, syn tegoż imienia. Borzęcki Starosta Lubelski, z Orchowskiy Stolnikowny Chelmskiej, dwuch synow zpłodzil, Jakuba y Marcyana. Jakub poiał Maryannę Bardzka, syn z niej Jozef, y Corka Anna za Krysztofem Gizowskim. Marcyan Choraży Zakrocimski, ktoremu z Stawskiy trzech się synow urodziło, Antoni, Jozef y Krysztof. Antoni Czesnik Łeczycki, Sędzia Ziemski Przemyski, Żona jego Winnicka, syn Franciszek. Jozef Konstanty Skarbnik Żydaczewski, Komornik Chelmski. Marcyan Sędzia Ziemski Chelmski, Michał Proboszcz Chelmski, Deputat na Trybunał Koronny, w roku 1724.

BORZEMSKI herbu *Jelita*. Adam Borzyński w roku 1599. Stanisław, Jana Kazimierza. Alexy, Mikołaj, Stefan, Jan, Krysztof, Władysława IV z Ziemi Liwskiej w Mazowieckim podpisałi Elekcye: inni ich pisał Borzemski, inni Borzymiski, inni Borzyński. Borzymiska była za Konstantym Modrzyńskim, Chorażym Grabowieckim w roku 1655.

BORZEWICKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisal. Jan Borzewicki w Sieradzkim pisał się na Elekcya Jana Kazimierza.

BORZEWSKI herbu *Lubicz*. Matheus Borzewski Opat Łedzki, na Seymie w roku 1587, deputowany do Korrekty praw Koronnych. *Constit: 1587, & 1601, fol. 734. Gnesnen: Synod: Dieces: fol. 14, & 1593*. Jan Ludwik Starosta Lipieński w roku 1648: na Dobrzyńskiej posessya Borzewskich. Stanisław Podśedek Ziemski Dobrzyński, podpisał Elekcya Władysława IV.

BORZOBCHATY herbu *Jelita*. Przyięci do tego herbu od Zaleskiego rzeczonco

nego Miedzwiec: za czałow Zygmunta Augusta.

BORZYKOWSKI herbu *Abdank*. Piśzą się z Borzykow w Woiewodztwie Sie-radzkim. Włodzimierz w roku 1381 podczas *interregnum* w Polsce podpisał Konfederacya Szlachty Wielkopolskiej: *apud Januss: in addit: Stat.* Fryderyk Proboszcz Sztemberski w Morawach mąż pobożny, y dowcipu znacznego. Anna Borzykowska małżonka Jana Bużeńskie-go. *Okolski t. 2. f. 64a.*

BORZYKOWSKI herbu *Łódzia*. W Sendomirskim Woiewodztwie piśzę o nich Paprocki. Piotr na Domy Boskie dobroczynny.

BORZYM. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piśał. Borzym Marcin z Po-dlaskim Woiewodztwem piśał się na Elekcyja Jana III.

BORZYMINSKI herbu *Abdank*. Jan y Jakub Borzymińscy piśali się w Do-brzyńskicy na Elekcyja Władysława IV.

BORZYMOWSKI herbu *Belina*. Borzymowskiego Cześnika Brzeskiego Kuia-wskiego zmarłego w roku 1516, kładzie nadgrobek z Wrocławka *Okolski*. Za Stefana Krola dwóch Rotmistrzow było tego imienia na Moskiewskiej expedyeyi. Marcin w roku 1658. Jędrzey na Borzy-mach, y Maxymilian w Ziemi Chełmskiej, Maciej w Ziemi Wiskiej, Jan w Ziemi Łomżyńskiej podpisał Elekcyja Augusta II.

BORZYNOWSKI herbu *Topacz*. Sendomirskiego Woiewodztwa Ziemianie, iako świadczy Paproc.

BOSAKOWSKI herbu *Gadziemba*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piśał. Franciszek Bosakowski, Regent Grodzki Kaliski, którego dobroczyn-ność na sług Boskich, nadgrobek jego w Kaliszu u OO. Franciszkanow opowiada, umarł w roku 1674. Zrodzony był z Szczepanowskiej herbu Prus *ima*. Krysztof brat jego z Maryanny Papięskiej herbu Gryf, zo-stawił syna Woyciecha.

BOSIACKI Mateusz Bosiacki podpisał Elekcyja Jana III z Brzeskiego Lite-wskiego: nasi Genealogistowie milczą o nich.

BOSKI herbu *Jasieńczyk* w Woiewodztwie Rawskim. W *Statucie Mazowieckim* fol. 94, y 97, czytamy Manka Boskiego, Kasztelana Liwskiego w roku 1453, był oraz y Sędzią Liwskim. Dobrogość w Ziemi Czerskiej w ro-ku 1632, synow dwóch zostawił, z tych Seweryn Piśarz Ziemi Czer-ski, wspominaia go Konstytucye w roku 1667, fol. 26. Siostra jego An-na Brzeskiemu zaślubiona. Adam brat Seweryna Podczafzy Rawski, syn jego Władysław. Mikolay Podczafzy Sochaczewski, Franciszek Kasztelan Rawski, Marzałek u Szembeka Prymasa. Felician Sedzia Ziemi Czerski, Jan Regent Czerski. Boski miał za soba Zofia Le-sczyńska herbu Belina, drugi Konstancya Plonicka, ale to małżeń-stwo bezpotomne.

BOSTOWSKI herbu *Szeliga*. W Sendomirskim Woiewodztwie z Bostowy: z tych Pawła nadgrobek widzieć w Świętokrzyskim Kościele, zmarte-go w roku 1568.

BOSZKOWSKI herbu *Warnia*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piśał: Woy-ciech Boszkowski, Córke swoją Annę złączył z Stanisławem Gnin-skim, Łukasz w Woiewodztwie Kujawskim, Córka Anna, z Domini-kiem Jastrzębskim zmwioną. Jan poślubiwszy sobie Annę Piekar-cką, Podśędkównę Kujawską, Córke zptodził Ewę.

BOTURZYŃSKI herbu Łzawa. Jakub z Boturzyna Podśędek Krakowski, w roku 1429 *Nakielski f. 415. y 431.* Jakub z Boturzyna, Dworzanin Jana Albrychta podpisał *Confirmat. Jurium Gentium anno 1496. Statut Laske fol. 110.* Tenże Kawalerem będąc Bożogrobskim y Woyskim Poznańskim, świat sobie y pompę iego zmierzwiwszy, do Zakonu Cisterceyńskiego wstąpił, wktorym pokory, posłuszeństwa, bogomyślności, y innych cnot znaczne ślady zostawiwszy, tamże światobliwie dokonał w roku 1531, o czym świadczy nagrobek iego w Lędzie mu wystawiony. *Starowolski in Monum.* Nim do Zakonu poszedł, z Pogorzelskiy Sędzianki Warszawskiej dwóch synów zplodził, Krysztofa y Jana, ten Kanonikiem był Krakowskim, śmierci iego rok wypisał Paprocki z nagrobku w Kościele Krakowskim Katedralnym w roku 1534. Siostra iego była za Stanisławem Załęskim. Floryan Boturzyński od ktorego Zobrowska Wola wieś, kupił Piotr Tomicki Biskup Krakowski, y do Biskupich dobr przylaczył, jest tego dowod list Zygmunta Pierwżego *in MS. Petricov.*

BOWDYNOWICZ. Iwan Krawczeńko z Zaporowskiego pulku, w komput synow Koronnych włożony, ktoremu *jure feudali* dobra nadane, Futury, Fastowka, Parahomowka. O czym Konstytucya Seymowa w roku 1661, *fol. 64.* Paprocki y Okolski nie mogli o nic powiedzieć.

BOXYCKI herbu Zarsza w Woiewodztwie Sandomirskim. Janeczka Boxycki w roku 1697, z Bełzkim piął się Woiewodztwem na Elekcya Augusta II. Paprocki y Okolski o nich nie pił.

BOYBUSKI Y o tych nasi Genealogistowie nic nie namieniaja. Jan Boybuski, Stolnik Inowłocławski w roku 1436, podpisał pokoy Brzeski u Laskiego w *Stat. fol. 140.*

Boycza Herb



SA trzy Krzyże złote, w polu czerwonym według *Paprockiego w Gniazdzie Cnoty fol. 1066*, trzy Krzyże białe w polu błękitnym, według *Okolskiego t. 1. f. 57*: te zaś trzy Krzyże, przez jedną linią, w jeden się zchodzą, na kształt Papięzkich Krzyżów, tylko że tu wszystkie równe sobie Krzyże, tamte od dołu, większy Krzyż maia, a trzeci w gorze najmniejszy: nad hełmem trzy pióra Strusie. *Paproc. o herb: f. 678*, inaczej herb ten zowie, to jest Modzela, czy jednak tym imieniem, czy Boycza nazwiesz, z tegoż samego przewiska poznać, że się nie na cudzych granicach urodził, ale w Polsce: y lubo żaden, okazyi, zkądby był nadany, nie namienił, to się jednak zda coś do podobieństwa, że za Marsowe jakieś dzieło, y zrad Boycza od Boiu konferowany. Niektórzy tego są zdania, że Pilawczykowi któremuś pierwsiemu pozwolono go, a do pół trzecia Krzyża połowę przydawali, trzy zupełna Krzyże uformowano. *Bielski fol. 274*, pisać onim twierdzi; że go niektóre Domy na Rusi zażywały, alem ja się nie mogł dowiedzieć o żadnym innym, tylko o Babin-
skich. To pewna, że od roku 1390 ten herb w Polsce naszej sławny.

BOYNAR herbu Nowina. Pierwszy w Xięstwie Litewskim na Seymie Hrodelskimberw 1541; przyjął na siebie y sukcesorów swoich herb Nowina. *Boynar: lubo go drudzy Gomar, inni Bieynar nazywają. ask: Str. fol. 127. Mißbolt. Historia Sapiehana.*

Bozarwola Herb



Istny Lubicz, to jest ma mieć Podkowę białą, na doł rogami obroconą, dwa Krzyże, ieden nad podkową, drugi w podkowie, tylko co do niego przydano na spodzie pół mieśiaca żółtego, który opasuje podkowę rogami do góry, w polu błękitnym, na hełmie trzy piora Strusie. *Bielski fol. 134. Paprocki o herbach fol. 345. In Stromat. Okolski tomo 1. fol. 67.* Z tego podobieństwa tego herbu do Lubicza, wszyscy wnoszą; że go Lubiczanie, z tej okazyi nabył. W głęboka noc szpiegi mając o bliskim nieprzyjacielu, tym bęspieczniej z szykami swemi na niego natarł, że zaśła noc żadnego niebezpieczeństwa nie obiecować. Trafił na zmorzonych snem twardym, y w pień ich wyciął, a żelmu wchodzący na ten czas Xiężyc, do tego zwycięstwa dopomógł, dla tego mu Xiążę Mazowieckie do Oyczyńskiego herbu przydał go, y Bożawola nazwał. X. Rutka z pewnego manuskryptu, okazał tego herbu ztad wywodzi, że ieszcze za Krakusą Xiążęcia Polskiego, gdy przez Dunay zamarzyły szczęśliwie wszystkich swoich ludzi Wodz przeprowadził do ubieżenia Moguncyi, ten herb wziął za to w nadgrode.

Herbowni sa ci.

Gasecki

Jemielicki

Ostrowie

Gościmiński

Komorowski

Reymunt.

BORZEJOWSKI herbu Drya. O tych nigdzie nic więcej
że się w Krakowskiem Woiewodztwie znayduia.

, tylko

Bozezdarz Herb



Krzyż

KRzyż biały, po ktorego rogach cztery lilie czarne; to jest na każdym po iedney rozłożone: w hełmie pawie piora, na nich takież krzyż, iak na tarczy. Tym herbem był nadany od Władysława Krola Polskiego y Węgierskiego w roku 1442. Jerzy Szware albo Czarny Rayca y Mieszczanin Krakowski, atoli inni Szwareowie do herbu Nowina przypuszczeni, dotych czas w Czernych w Polsce nalezey kwitna. *Paproc: Gniaz: fol. 1206. O herb: fol. 699. Okolcki t. 1. f. 72. Bielski f. 382.*

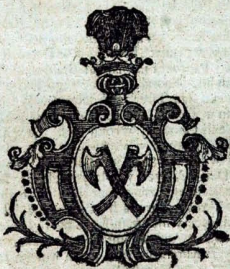
BRACIEIOWSKI herbu *Bończa*. Obywatele Ziemi Przemyślskiej, to o nich tylko pisza nasi Genealogistowie: więcej o nich nigdzie nie czytał.

BRACISZEWSKI. Z Wileńskiego Woiewodztwa. Jędrzey y Mikołay podpisałi Elekeya Jana Kazimierza. Paprocki y Okolcki o nich nie pisal.

BRACLAWSKI. Y o tych tak Paprocki iako y Okolcki zamilczal. Jan Bracławski podpisał Konfederacya z Krakowskiego Woiewodztwa w roku 1705.

BRACZKOWSKI herbu *Bogorya*. Jędrzeia z Mokronowa Braczkowskiego, starodawnego domu, nadgrobek z Kościoła Katedralnego Poznańskiego wypisał *Starowolski in Monumen*. Umarł ten Jędrzey w roku 1648, a że się pisal z Mokronowa, ztad dorozumiewam się, że od Mokronowskich pozli. Paprocki y Okolcki o nich nie pisze.

Bradacice Herb



SA dwie okiże na krzyż złożone, tak że toporzykami nadół, żelazcem do góry stoia, obuchami do siebie obrocone, ostrze jedney na prawa stronę, drugiey na lewa skierowane w polu Czerwonym, nad hełmem trzy pióra Strusie. *Okolski tom 1. f. 70.*
Paprocki o herb: A ponieważ w całej Polfcze, nie maż żadnego Domu, ani byto, któryby tego herbu używał, dla tego tu tylko to namieniam, że go iedni Brodacice, drudzy Bradczyce, inni Bratczyce nazywaia.

BRAIECKI. Jakub Braiecki z Rawskiego podpisał Elekcyą Jana Kazimierza. Paprocki y Okolski o nich nie pisał.

BRAKIEL. Kurlandzka to Szlachta: z tych Fryderyk Brakiel żył w roku 1680, Paprocki y Okolski o nich nie pisał.

BRAM herbu Abdank. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Niektórzy z nich na Wołyniu osiedli, a Księgi Grodzkie Ostrzeżówkie ieszcze w roku 1577 transakcyą ich zapisały.

BRANDYSZ herbu Radwan. Z Grabiszyc się pisał, dom starodawny. Klemens Brandysz Starosta Chęciński, Ochmistrz Krolowy Barbary Zygmunta I. Zony, Izabellę Krolewnę do Węgier Krolowi Janowi, Barbarę Siostrę iey Joachimowi Xiazeciu Brandeburskiemu odprowadzał; krom Stanisława bezpotomnego, miał synów dwóch, Alexego y Mikosaia. Piotr Brandysz, Alexego syn Rotmistrz sławny mężnie stawaiać pod Krasnobrodkiem, z działa od Moskwy póstrzelony, tamże życie położył. Dziwił brat iego, trzydzieści lat na Dworze Krolów Polskich Augusta, Henryka, y Stefana ztraciwszy, poiał Małgorzatę Krupską w roku 1582, a w Grabiszyczach wielkim kosztem Dworzemurował. Mikołay Pisarz Ziemi Zatorski y Oświęcimski, z Anny Rayfskiy Sedzianki Oświęcimskiej, zóstał syna Piotra, Komornika u Krola Stefana, y Szczefna Rusiecka: ponowił śluby małżeńskie z Katarzyną Gieraftowską. Sa y w Prusiech Brandysowie Dziedzicy Rusocina.

BRANECKI herbu Radwan. Paprocki ich napisał Branieczki, Okolski Braniecki, obadwa się pomylili. Sa zaś Braneccy tego herbu w Mazowieckim Woiewodztwie. Jan Burgrabia Sochaczewski Jana Kazimierza, Stanisław y Remigian w Ziemi Czerskiej Augusta II podpisałi Elekcyę. Bernard Poborca Ziemi Czerskiej w roku 1588. Sa w Xięstwie Zatorskim y Oświęcimskim, Jędrzey w Woiewodztwie Sandomirskim. Jan Sufragan Poznański w roku 1658. Sa y w Kalikim Woiewodztwie.

BRANICKI herbu Gryff. Dawniejszych y pobocznych Przodków Domu tego, kilka wiekami zaleconego, znaydziesz pod herbem Gryff, tu zaś tylko tych kładę, od których prosta linia Dom Branickich idzie. Jaxa Xiażę Serbii, dzielnością y męstwem ferca, tak był Bolesławowi Krzywoustemu, czterdziesta zwycięstwami świata strasznyemu, do affektu przypadł, że między Panami Polskimi prym uniego trzymał, a Piotr Dunin Hrabia na Skrzynnie Starosta Wrocławski, maż wielkiey na ten czas w Oyczyźnie powagi, pierwszy Domu Łabęciow tu u nas w Polfcze szcep, Corkę mu swoię w Wrocławiu zaślubił, akt weselny kosztowna apparencyą, ziazdem gości naciśnionym, różnemi igrzyskami, ale y bogatym posagiem ozdobiwszy w roku 1440. Do gromadnych

poslef-

posłesi w Polščę, siła mu to zpowinnowacenie pomogło, wszakże pobożny Pan, umiał ich y z zaśluga swoia zażywać, bo Sieciechowskiemu Kłasztorowi od Boleśława Chrabrego fundowanemu, on potym pewne grunta, czy wioski przyczynił: o czym *Miechowita* pisać, zowie go *Dux Jaxa aliàs Jaxa*. Długość zaś *Comes Jaxa*: tak dobrze przez Święta ku Bogu hojność opatrzonego, śmierć zastała koło roku 1159, pochowany w Jędrzejowskim Kościele, od swoich synów założonymi, kędy y po dziś dzień widzieć iego nadgrobek Kamienny duży, na którym to tylko wyczytać się może, *Jaxa de Miechow*, ostatek liter, iak wszystkie inne rzeczy kilku wieków przepędzonych starość z gruntu zgrzyta: wszakże na tym śmiertelnym glazie Gryfła wyciołanego znać bardzo dobrze. Wkrótce po mężu swoim y Zonę iego Duninówna w znaczney światobliwości życia dokończyła, w tymże grobie pochowana. Dwoch synów w ślady pobożnych Rodziców wkraczając, nie tylko ich doścignąć, ale y wyprzedzić się zdadza. Pisali o nim *Cromer l. 6. Bielski f. 116. Długość f. 417. Nengeh: f. 99. Miechowita*.

Jaxa Xiażę Serbii (*P. Parisus in MS. Nakielski in Miechow: f. 12*) pisał się iako y Ociec de Miechow: po śmierci Rodzicielskiej, y exdywizyi dobr Oyczytych, słyżąc owielkim uciśnieniu Chrześcian od Saracenow na Wschodzie, gdy się cała Europa armowała, na sukurs ziemi Świętej, on też pobożna zelozya zdziety, z Henrykiem Xiażęciem Sandomirskim y Lubelskim, Krzyż przyjął: więc że miłość polpolicie odważna bywa, ta nie tylko mu wyperśwadowała, że miła, Oyczyzna y Pańska fortuna wzgardził, złożywszy na młodszego brata staranie o niey, ale też, że na tak przewlokła drogę, niecznośc trudy, iawne niebezpieczeństwa naraził się. Zebrałszy tedy wybor słusznych do boju ludzi, zniemi pod Jerozolimę przyciągnął. Tam się z Baldwinem Trzecim Krolew Jerozolimskim, albo iako iego nadgrobek chce, z Godefrydem Lotaryngii Xiażęciem złączywszy, w rożnych okazach, tyfiąc śmierciom, wspaniałego ku Bogu animuszu Panie, życie swoje na sztych wystawił. Doznał w ten czas Baldwin, co szabla Polska może. Widziela Edessa nieustraszone mięstwo, y więcej sobie takich życzyła na obronę Kawalerow. Kilka lat to na Mariowych potyczkach, to na nabożney Świętych miejsc lustracy y weneracy przeszło; przytarfzy nieprzyjacielskich sił w Babilonii, wraca się do Polski, a żeby y w Oyczyźnie żywa w nim była, na grob Chrystusow pamięć, uprosił sobie iednego z Zakonników *S. Sepulchri Jerosolimitani* Marcina, urodzeniem y Szlachectwem Francuza, nowey plantacy, w Krolestwie naszym przysła płonke: temu w Miechowie dziedzicznym swoim gruncie, pięć mil od Krakowa, hojna ręka Kłasztorufundował w roku 1162, trzy wsi, Zagorzyce, Komorow y Miechow; przydał, który wkrótce liczney osady, y gromadzących się tam co żywo ludzi w miasteczko urości. Kościół od złota y srebra y drogich perel ubogacił, y wolnościami od Boleśława Kędzierzawego wyproszonemi ofwobodził. Mało się to jeszcze rozrutmieru na Boga Jaxie zdało, pokiby był prawie caley fortuny na Święte intencye nie wysypał. Przetóż Panny Zakonne *S. Norberta Reguty*, na Zwierzyńcu pod Krako-

wem założył. O czym kładę słowa Długoszowe. *Satrapa & regulus Polonorum Jaxa de Miechów, miles insignis de Nobili stirpe Gryffonum originem ducens, cum esset Vir & miles tunc inter Polonos spectate virtutis, & rari in Deum amoris, raręq; devotionis, Religionem Præmonstratensem, tam famosam & celebrem in Polonia Regnum, & in Diocesim Cracoviensem inducere satagens, parumq; ducens quod Religionem Fratrum S. Sepulchri Domini Jerosolimitani in fundo patrimonii sui Miechów plantasset omni conatu, ad futurorum bonorum operam, se accingens, & de transactis nullam habens exilimatiqnem, in altero fundo sui patrimonii Zwierzyniec, ad ripas Vistule fluminis aliud Monasterium Sanctimonialibus Ordinis Præmonstratensis instituit, fundavit & erexit circa annum 1181.* Trzy wioski, które po Matce jego Duninownie na niego spadły, ze wszystkimi przyległościami, w posagu temuż Klasztorowi wiecznemi czasę zapisał, to iest Zwierzyniec, Zabierzow y Babice, albo Bibice. Dzieścięcinę, która z tychże dobr ad menfam Episcopalem należała, za konsensem tak Gedeona Biskupa Krakowskiego krewnego swego, iako y Kapituły Krakowskiej temuż miejscu wyjednana przyłączył. Kościół nawet Farny Salwatora, od Piotra Dunina Matki swey Oyca z ciosu wyniesiony do niego inkorporował. Tym sposobem Boga sobie dłużnikiem uczynił, któremu że się błogosławiona wieczność wypłaca, niepłatna nadzieia: umarł przed rokiem 1198, bo w tym roku w rekrypecie Patryarchowskim zowią go już *bone memor.* *Nakiel: Miechov: f. 14, 15. 71. & 83. Długosz. Sarnicki l. 6. Bielski f. 121. Pruszc in descript: Crac: f. 80,* pochowany iak sława po dziś dzień niesie w frzod Kościoła Miechowskiego, kędy mu też dopiero w roku 1680 nadgrobek wystawiono marmurowy z tym tytułem. *Lesconis III Polonie Monarche Abnepos.* Czym iako y z Długosza przytoczonych tu słow utwierdzam się w tym, że z Monarchow Polskich łona, Gryffowie nasi pozli. Zonę jego Radosława Odrowaza Hrabi Corka, y zniey dway synowie, Lenard y Zdyśław. *Nakielski, Miechowita.*

Jaxyc Lenard z Odrowazowny, wstępując w Oycowskie tro-py, temuż Klasztorowi Miechowskiemu, dziedzicznym prawem puścił wieś Chyca, albo dawniejszym nazwiskiem Cocza: luboć potym od niego odpadła, niewiedzieć iakim sposobem oderwana. *Nakiel: Miechowita f. 102.* Terazniejszy czas zniey Chyccy, także herbu Gryff, á boday nie od tego Leonarda idacy pisać się poczęli, wszakże o potomstwie jego wielkie u Historykow milczenie. Jaxyc Zdyśław brat Lenarda, iak we krwi, tak y w szczodroblności na Kościoły rowny, wieś Zdyśławicę, wiecznym zapisem temuż darował Miechowskiemu Konwentowi, á syn jego Jaxyc Wit Hrabia, do Oycowskiej łaski, przydał drugą wieś Jaxyce w roku 1230. *Nakielski, Miechowita f. 153.* Piotra syna Witowego, czytam u *Nakiel: f. 101,* w roku 1251 na Listach, y znowu na drugim miejscu utegoż, w roku 1256: Komornikiem się *Krolowski* na Liście podpisał: Ze ten Piotr był Wita synem, zlat komputu wielkie iest podobieństwo. Tu się szereg przerwał Lenarda linii Jaxycy, przeciagiem kilku wiekow zatarty; atoli y po te czasy ieszcze w Polsce nalezey wiele zacnych Domow w Heroiczne kwitnie cnoty, które się Jaxycami bydz szczyca, iako to Bykowscy, Kwiatkowscy, &c.

y Nakiel: Kaweckich, Zeromskich, Zakrzewskich, Stanisławskich, Konarskich, Zamiechowskich do teyże linii referuie. O każdym z tych na swym miejscu obaczyłz.

Stefan, drugi syn Jaxy starszego, brat zaś * młodszego Fundatora Miechowskiego, Hrabia, Woiewoda Krakowski, gładkiy Senator wymowy, która do nakłonienia serc Polskich na czyia tylko chciał stronę, siła mu pomagata. Dla tego gdy Mieczysław, grubym rzadem y chciwym zborem rozdrażnieni Polacy, o nowym się Panu namysłali, snadno ich wrodzona fakundya nachylił ku Kazimierzowi Sandomirskiemu Xiążęciu, w roku 1177, osobliwie że też znaczne cnoty, iako to niezkorumpowana sprawiedliwość, taksawość na przewinionych, wrzeczach rozsądne pomiarkowanie, same się za Kazimierzem mówić zdały. *Długosz, Nakieński f. 16.* Woienne jego dzieła rozpisałi nasi Historycy potomnym wiekom, to iest, że jego meństwem wielka Rusi część iak to Brzeška, Drohicka, Włodzimirska, Przemyńska, Halicka, Ziemie do Polski za Kazimierza Wtorego przyłączone zostały. Katalog Dobrodzieiów, Miechowskiego Konwentu, od Patryarchy Jerozolimskiego zpisany, kładąc go między swoich Benefaktorów, zowie go *Comes Stephanus*. Życie y po dziśdzień w potomkach swoich trzech albowiem miał synów, Gedka albo Gedeona, Klemenfa y Marka.

Gedeon albo Gedko, (tak go miększym słowem Długosz zowie, inni zaś Góslawem,) Biskup Płocki czternaśty, syn naystarszy Stefana Woiewody Krakowskiego. Scholastrykiem Płockim będąc, nauka, pobożnością, do wszystkich funkcyi sposobnością, pomiarkowaniem passy znaczny, a między innymi cholerę tak rozumem rzadził, że się błyskać nie piorunować zdał. Temi mówię y inżemi cnotami, tak się zalecił, że go po śmierci Wita herbu Janina Biskupa Płockiego, zgodnie cała Kapituła Sukcesorem ogłosiła; approbował Elekcyą Konrad Xiążę Mazowieckie, Henryk Arcybiskup Gnieźnieński potwierdził y konsekrował, wszyscy pochwalili. Y pewnie że nie omylił o sobie nadziei, powierzona sobie trzodę y czuynością niezapracowana y przykadtym życiem, y wywnętrzona miłością, dobry Pasterz piasłuiac. Znać było na nim edukacya Gedeona Biskupa Krakowskiego Stryia swego. Gdy zaś Konrad Xiążę Mazowieckie, z innemi Polskimi Xiążętami Prusaków zwoiował, y Chełmińską Ziemię odzyskał, on za przyzwoleniem całej swoiey Kapituły, Chryścyanowi pierwszemu Biskupowi Chełmińskiemu, Zakonu Cystrcyenńskiego y Sukcesorom jego, Karnow y Papow, ze wszystkimi przyległościami, y prawem ktorekolwiek miał na Powiat Chełmiński darował; dająciny z teyże Ziemi ustąpił w roku 1222, czego dowodem iest przywilej u Kromera. Nadto do pomnożenia wiary w Prusiech siła pracowal. Jego łzom y modlitwom goracym, Krystyn Woiewoda Płocki, zwycięstwa swoie przypisywał a Mazowsze pokoy. Siedząc tak światobliwie y spokojnoynie na Biskupstwie lat 17, przeniósł się na lepsz y Bogiem pokoy w roku 1223, w Płockiey Katedrze pochowany. *Cromer l. 7. Lubieński in Episc: Plocens. y Długosz, Nakieński, Miechów.*

Klemens Kasztelan Krakowski, Syn drugi Stefana Woiewo-

dy Krakowskiego, sławny legacya do Węgierskiego Króla Beli w roku 1239, z Januszem Woiewodą Krakowskim, kędy nie tylko że przyjaźń między nim, y Bolesławem Wstydliwym zkombinował, ale ią też nowym zwiazkiem utwierdził, Kunegundę albo Kingę, tegoż Beli Corkę, za Mążonkę Bolesławowi zprowadziwszy. Z żoną swoją Raczfawą pobożnie żyjąc, gdy więcey potomstwa żadnego nie miał, tylko Corkę iedynaczkę Wisennę, a ta zchydziwszy sobie świat, y przezacnych konkurentow, obrała życie Zakonne, Ociec pofag Corki swoiey, na fundacya Kłafztoru Staniateckiego obrocił, który też obfzernemi włościami nadał y upołożył, między inshzemi Lendzióny, (kędy Kościół na cześć Świętego swego Patrona Klemenśa ten Kafztelan wystawił.) Klimuntow, (ktory od imienia swego założył, y z niego się piśać począł.) Łazy, Gorzkow, Długofzyn, y inne. Nadto bogatym apparatem, y szrebrzem Kościół tamże przystroił. Czytałem Liśt Innocentego IV Papieża z Peruża dany; w roku 1253; ktorym tę fundacya approbuie. Drugi Konrada Xiążęcia Krakowskiego, Łęczyckiego, y Mazowieckiego, który toż famo w roku 1242 potwierdza, kędy wspomina; że Jędrzey Biskup Płocki, Janko Kafztelan Wieluński, Wierzbęta Proboszcz Staniatecki, Synowie Marka Woiewody Krakowskiego, a Synowcowie tego Klemenśa Kafztelana, w tymże roku (a znać iuż po śmierci iego) niektore dyspozycye czynili kolo teyże fundacyi Staniateckiey, iako to, żeby nie więcey nad czterdzieści Panien Zakonnych tam pod regułą S. Benedykta żyło, żeby żadney Zakonnicy bez konsensu Biskupa Krakowskiego nie godziło się do inshzego Kłafztoru Cystersyehskiego przenosić. Z czego wnose, że ten Klemens był bratem Marka, synem Stefana: cożkolwiek bądź, co inni w druku rozpisali: potym że w roku 1242 nie żył, bo na tymże Konradowym przywileciu, iuż się inni podpisywali Kafztelan y Woiewoda Krakowski, y owszem z niektórych tegoż Kłafztoru monimentow dochodzę, że pod Chmielnikiem od Tatarskiey poległ szabli, razem z Włodzimierzem Woiewodą Krakowskim, pochowany w Staniateckiey Zakrytyści y z Żoną swoją Raczfawą. Jak miśa Bogu była ta ich na Staniatecki Kłafztor rozrębność, z tego się poznać może, co piśze *Sczygielski in Aquila Polon: Benedict: fol. 223*, że gdy iuż na mury Kłafztorne y Kościół materya należyta zprowadzono, ta wszytka dziwnym cudem Boskim, na to miejsce, gdzie teraz Kłafztor stoi była przeniesiona, bez żadney ludzkiey pomocy. Przydaia y to niektórzy, że gdy iuż ten Klemens, tak hoynie wszytłkę prawie substancyą swoją na Boga y cześć iego wysypał, w tym nad nadzieię wszytłkich syn mu się urodził: zawołano Wisenny Corki, ktora na ten czas Kłafztor Xienia rządzila, żeby go do krztu trzymala, pytaia się iey, iakieby mu imię dać, odpowie Wisenna, Dojutrek; co znać, że Duchem Prorockim wymowiła, bo dziecię nazaiutrz umarło; iakoż ta Wisenna, w wielkiej światobliwości, pokorze, obserwancyi reguł, przykładał cnot wszytłkim będąc, życia tego dokonała.

Marek z Brzezniczy Woiewoda Krakowski, syn trzeci Stefana Woiewody Krakowskiego, brat Gedka Biskupa Płockiego, y Klemenśa Woiewody Krakowskiego, iak niezwyćezonego męstwa, tak dziwny rostro-

roslropności Pan, o ktorey taka była na ten czas w Krolestwie naszym opinia, że do niego, iako *ad oraculum* wrzeczach watpliwych y zakłconych Synowie Koronni ugełzczali, od ktorego decyzyi, że wszystko dobro Rzeczypospolitey zawisło, nieplonnie sadzili. Ztąd gdy w roku 1227 Leszek Biały Xiażę Polskie świat pożegnał, a o nowym swym Panu zamyslał Polacy, widzac Bolesława syna iego w młodziym wieku, ieszcze mniey do berła sposobnego, do Konrada się Xiażęcia Mazowieckiego nakłaniali. Zbił ich gruntownemi racyami z zawziętey imprezy godny Woiewoda, do poprzy siężoney Leszkowi zmarłemu wierności zachowania, tak zachęcił że pominawszy Konrada, Henrykowi Brodatemu, S. Jadwigi pobożnemu małżonkowi, pokiby Bolesław niedorośli, rzady zlecono. Umarł przed rokiem 1240, bo Janusz z Moskorzewa, już wtym roku Krakowskim był Woiewoda. Tego Marka imię czytam, na podpisie Listu Leszka Xiażęcia Polskiego w roku 1217, y znowu w roku 1230, u *Nakielsk: in Miechov: f. 30, 135, 153.*

Andrzej Hrabia Biskup Płocki ośmnafty, syn Marka Woiewody Krakowskiego. *Cromer na wielu miejscach. Lubieński in Vita Episc: Płocen: Nakielski f. 30. Paprocki pod Grysem* powieda, że się pisał z Brzeznice. Stryia iego Gedko Biskup Płocki, z dzieciństwa na swojej opiece wziawszy, sposobił go sobie na Pasterska funkcyę Sukcesora: iakoż przy Świętym ćwiczeniu, iezeli nie przewyższył, pewnie doszedł cnot iego. Mąż (iako mowi Długosz) ośobliwzey pobożności, krom tego miłosierdzia na ubogich, choyności na sług Boskich. Scholaſtykiem Płockim będąc, y Kanonikiem Krakowskim, z Iwonem Biskupem Krakowskim, na Święta *ad Limina Apostolorum* peregrynacya wyprawił się, ztamtad powracaiac Iwo krefu życia swego dopędził w drodze, a Andrzej za prowizya Papieżka na też ofierociła po swym Biskupie Katedrę postąpił. Atoli Wiśław z Kościelca Kanonik Krakowski herbu Zabawa, to wolna Elekeya Kapituły, to faworem Henryka Brodatego Xiażęcia wsparty, długim przez dwie lecie zaręgiem bronił posessyi Jędrzejowi, aż też wymogi u Stolicy Apostolskiej swojej konfirmacya. Wkrotce iednak potym, gdy Piotr Biskup Płocki, z więzow ciała tego, na wolność sług Boskich wyzedł, na miejsce iego, zgodnem głofy podniesiony, od Konrada Xiażęcia Mazowieckiego z chęcią przyiety, od Fulkona Arcybiskupa Gnieźnieńskiego poświęcony w roku 1238, wszystko się wylał na pomnożenie chwały Boskiej: caley iak wielka miał Oczyszczy Fortuny, Boga uczynił dziedzicem, kiedy nia Kłasztor Staniatecki od Stryia swego fundowany uposażył. Brzeznice, mila tylko od Bochni leżaca, z Kościołem Farnym S. Klemensa y dziecięciami do niego należacemi, nad to Łopankę czy Lepiankę y z solą, Bierkow czy Birkow, Niedokrzyce, Dobromowice czy Dobronowice, Wiśnicze, Sendaczowice, Kieradowice, Bochnia Miasteczko, iezcze dwie części soli, ktore tam Pieczynami zwano, wiecznym prawem zapisał. Pewna daninę, ktora z Pułtuskiego Klucza Płocky Insulaci każdego roku, Xiażętom Mazowieckim dawać byli powinni, to jest sześć krow, sześć wiader miodu, sześć skopow, uprofit u Konrada Xiażęcia, że ia na stoł Biskupi obrocono. Tak przez lat iedenaste na Pa-

sterskim urzędzie pobożnemu sprawami zalecony siedząc, przeniośł się na Stolicę wybranych Pańskich w roku 1249. To w nim wszyscy uważaia, że będąc y urodzenia y umysłu wspaniałego, gdy za niego Konrad Xiażę Mazowieckie, Czaplę Scholastrykã Płockiego, gwałtowna zniośł z tego świata śmiercią, przecieź że się o tę krzywdę nieuiął, tak jak na żarliwego Pasterza należało.

Jan Kasztelan Rudnicki, to jest Wieluński, syn Marka Woiewody Krakowskiego, brat Jędrzeia Biskupa Płockiego, czego dochodzę, to z Katalogu Dobrodzieiow Kłasztoru Jędrzeiowskiego w roku 1246 zpisanego. *Neugebauer* f. 130, to z Listu Konrada Xiażęcia Mazowieckiego w roku 1242, w którym konfirmuje darowizny poczynione od tego Jędrzeia Biskupa Płockiego, y zaraz tam liczy drugih braci iego Hrabie Janka Kasztelana Wieluńskiego, Świętośława y Wierzbię Proboszcza Staniatckiego, który też Wierzbięta, temuż Staniatckiemu Kłasztorowi niektóre swoje possessye y Oyczyśte dzierzawy przyłączył. *Nakielski* tych braci wszystkich pominawszy dwóch inszych Marka synow rachuje Sulisława, y Włodzimierza albo Włostyborza. *Kromer* zaś l. 7, tego Jana Kasztelana Wieluńskiego, synem Klemenśa bydyż mieni, y z niego *Bielski* fol. 150.

Sulisław Hrabia z Ruszczy. *Nakielski* się dorozumiewa, że był synem Marka Woiewody Krakowskiego, Woiewoda go też Krakowskim tytułuje, która godność miał być wziąć po bracie swoim Włodzimierzu, od Tatarow zabitym pod Chmielnikiem w roku 1241. Z tym tedy honorem mowi, że stawał przeciwko tymże Tatarom, którzy po ciężkiey naszym porażce, zagony rozpuściwszy po całej Polsce; nie oparli się aż przy Legnicy sławnym na Śląsku Mieście. Tam im z woyskiem załapał Henryk Legnickie y Wrocławskie Xiażę, pobożny Świętey Matki Jadwigi syn, y z Sulisławem, z którym razem w teyże okazyi poległ: bo gdy Henryka nieprzyjaciel już w koło otoczył, Sulisław chcąc go ratować, własn rzodek y ogień, konia wsparzył skoczył, y już był męstwem swoim y odwaga tyle sprawił, że Xiażęcia z ciężkiego razu uprowadzał; atoli gdy koń pod Henrykiem szwankował, y on y Sulisław od wielkiego gminu opasany póty się bronili, póki się stawało: od wielu iednak ran zwatleni, życie dla Oyczyzny położyli w roku 1241. Pochowany Sulisław jako piśce Długosż w Wrocławiu u S. Jakuba, zostawił trzech synow, Klemenśa, Sulka y Theodora.

Włodzimierz z Ruszcze, albo według Długosza Włostibor Woiewoda Krakowski, brat Sulisława. *Bielski* f. 167. *Nakielski in Miechowie* f. 31. Maż w Rycerskich dzielach wyćwiczony, czego dał dowod wowej pod Turkiem z Tatarami potyczce, bo gdy to Poganiśtwo hurmem do Polski wpadło, cokolwiek tylko bezbożność y Tyrania wymyślić może, to wszystko czyniło. Wsi palili, miasta rabowali, w pień ludzi wycinali. Bolało na to serce Włodzimierzowe, przetoż zebrałszy co mógł do woyny mieć sposobnych ludzi na powracaiących z bogata korzyścia nieprzyjaciół uderzyć, miła od Połańca, y za powodem szczęścia iednych rozgromił, drugih poraził, dość że za

świa,

świadcstwem Długosza mogli byli Polacy za tak fortunnem początkami zupełne zwycięstwo otrzymać, ale chciwość bieg wiktoryi zatrzymała: miało bowiem tego, żeby było już dobrze przestraszonych Tatarów gonić, co żywo na łupy padło. Nieprzyjaciół tym pogromem bardziej zirytowany, niż ztracony, zakupiłszy swoich, znowu się w Polskę daleko zaciekł: którym Klemens herbu Gryf Kasztelan Krakowski, y ten Włodzimierz, z Krakowskiego Woiewodztwa Szlachta, dał pole pod Chmielnikiem y Szydłowem: kilka godzin bitwa wrzała, Polacy odwaga, Tatarzy mnożstwem silniejszy: póty, aż też nasi zwatleni śbieć poczęli, kiedy między infzemi y Włodzimierz tak dobrego żołnierza iako y rozładnego Wodza powinność zprawując od Tatarskiej poległ ręki, w roku 1241. Pamiątka jego ku Bogu szczodroblowości w tym się wydaie, że do Miechowskiego Konwentu, przyfacył był wieś swoię dziedziczna Białobrzecze, luboć ta jego danina tych tam wieków przypadkiem od tego Konwentu odpadła.

Sulek albo Sulco Hrabia z Ruszcze brat Klemensa, syn drugiego Sulisława. *Cromer lib. 8. Paprocki. Nakielski in Miechovia fol. 38.* Ja go czytam w Katalogu osobliwizych Benetaktorow Kłafztoru Jędrzejowskiego, Woiewoda Krakowskim w roku 1263, któremu to elogium przydaie Nakielski, że był *Vir gravitate morum & bellica laude praestans*, tamżę przydaie, że synem jego był Gosław Biskup Płocki: więcej potomstwa jego nikt nie liczy.

Gosław z Ruszcze Biskup Płocki, na Dworze Xiażat Mazowieckich z młodych lat wychowany, za tychże promocyja z Kustofa Płockiego, tę Katedrę posiadł, od Marcina Papieża tego imienia Czwartego poświęcony, y konfirmowany: ozdobiwszy ją bogatym apparatusem, w porządek wprawiwszy, karnościa Duchowieństwo uiawizy, po Pasterskich pracach przez lat dwadzieścia y sześć odpoczał w Panu w roku 1296, za Bonifacego Ośmego Papieża. *Lubień: Vite Episcopi: Płocen. Nakiel: loc. cit. Paproc: a herb: f. 73. Długosz an: 1270,* w Płocku pochowany. Mąż uczony, w mądrych ludziach y Księgach siękoehaiacy.

Theodor Hrabia z Ruszcze Woiewoda Krakowski, syn najmłodszy Sulisława, którego prośty gmin jedni Cedro, drudzy Chaderem zwali, za świadcstwem Długosza. *Nakielski f. 40:* luboć Paprocki infzego kładzie Chadera, infzego Cedra: Mąż iak urodzeniem tak y cnota pamiętny, kiedy na cześć Naysw: Matki fundował OO. Cystrycyensow wé wsi swoiey Ludmirzu, pod Krępakiem gora, nie daleko Nowego targu, luboć potym dla zagęszczonych w tym tam kraju rozbioiw, do Czyrzyca ten Kłafztor był przeniesiony. Nadał go zaś temi dobrami: naprzód dał wieś Rogoznik, która kupił u Synowca swego, za dwa woly, za sześć łokci brunatnego sukna, y za kilka skorek Lisich. Potym wieś Czyrzyk kupiona za sto grzywien frebra, na którym gruncie (mowi Paprocki) sześć wsi osadzono. Nad to wieś Krzyżkowice kupiona u Szlachty Lewosa y Krzyska, za dwadzieścia grzywien frebra y za dwie suknie. Y Kłafztor Jędrzejowski słusznie go liczy między swoich Dobrodziciow, kiedy mu przyczynił fundacyi wsi Skorustkowice nazwana, ktorey nabył od Wincentego Chinięgo z Lubuchy. Tak szczodrego na siebie, Bog potomstwo rozmno-

żył, że jeszcze y po dziś dzień kwitnie w Łatoszyńskich, Leśniewskich, Rożnach, Domaradzkich. *Paprocki o herb: f. 71, Nakiel/ski f. 41.* Jan Hrabia Zyla nazwany, którego synowie Zdyśław y Ratult ustąpili *już Patronatus* Czyrzyckiemu Konwentowi w roku 1296. *Paprocki ibidem fol. 73. Nakiel/ski loc. cit:* zdani się, że to byli wnukowie Theodora, o którym się mówiło.

Klemens Hrabia z Ruszcze Woiewoda Krakowski. Tego tak pomieszali Pifarze nasi, z drugim Klemensem Kasztelanem Krakowskim, że niektorzy z nich, to pierwszemu przypisują, co własnego jest drugiemu; drudzy iednegoż bydź rozumieją Kasztelana z Woiewodą. Atoli umnie to jest pewna, że inszy był Klemens herbu Gryf Kasztelanem Krakowskim, inszy Woiewoda, a to nie tylko z tych przywilejów, kotorem gdzieindziej przywoził, ale też y ztąd: bo ten Kasztelan pod wsią Chmielnikiem u Szydłowa w roku 1242 mężnie stawiając na placu poległ oraz z Włodzimierzem Woiewoda Krakowskim, o czym wszyscy prawie Historycy nasi świadczą, y iam wyżej mówił; drugi zaś, dopiero po tych zawieruchach, gdy się wrocil do Polski Bolesław Wstydliwy, a nowe Urzedniki stanowią, wziął Woiewodztwo Krakowskie, iako ciż sami mówią. Potym, Klemens Kasztelan, Synem był Stefana, bratem Marka, Stryem Jędrzeja Biskupa Płockiego, iakom wyżej powiedział, Klemens zaś Woiewoda, synem był Sulisława, iako mu to przyznaie przywilej tegoż Bolesława Xiążęcia u Paprockiego pod Gryfem położony. Ze też Braniccy nie od Klemensa Kasztelana Fundatora Staniatckiego prosta linia poszli, ale od Woiewody, ztąd dochodzą: bo Klemens Kasztelan, nigdy się nie pisal z Ruszcze, ale tylko z Brzeznicy, a potym zalożywszy Klimuntow, z Klimuntowa: a Woiewodzie dwa przywileie Bolesławowe przyznaia tytuł z Ruszczy: nadto tamten Klemens żadnego potomstwa nie zostawił, krom iedney Córki Wileany Xieni Staniatckiey. Nie mogł tedy bydź Oycem tak zacney Familii, chyba Woiewoda Klemens: iakoż w przywileiu który mu dał Bolesław, kłada Ruszczą y Branicę większą y mnieyszą, z ktorey się y po dziś dzień pisza Braniccy. Dzielność tego Senatora, iawnie opowiada drugi List u tegoż Paprockiego od Bolesława w roku 1252: gdy albowiem Konrad Xiążę Mazowieckie, zpiknawszy się zinnemi Xiążętą, Państwo Bolesławowe naiechał z wielkim ludem, y już Stry Synowca swego, z własney iego fortuny chciał wyzuć; tak, że się uchraniając zawilney potencji, aż za granice musiał ustępować Bolesław; Klemens zebrałszy ludzi, bitwę ztoczył z Konradem pod Suchodolem y zbiłszy go na głowę, Bolesława na Państwo swoje przywrocil y oładził: ktora ku sobie wierność zawdzięczaiać Bolesław, wielkimi go łaskami w tym przywileiu wyrażonemi nadał; między infzemi, zeby mu wolno było, Wsi, Zamki, Miasta zakładać, gdzieby mu się podobało. Obszerniey toż samo opisać Kromer w Księgach osmych, do ktorego odsyłam. Tu tylko to namieniam. Pierwsza, że ten Klemens zdani się wprzod był Kasztelanem Płockim, z którym tytułem podpisał fundacya Biskupstwa Chełmińskiego w roku 1222, albo też drugi Klemens Kasztelan potym Krakowski; czemu dziwować się nikt nie będzie, kiedy prze-

przeczyta w Lubieńskiego Kłiedze, o Biskupach Płockich, w jakim re-
pekcie u Xiażat Mazowieckich byli Gryfowie z Ruszczy. Potym zdami
się postąpił na Woiewodztwo Głogowkie, kiedy iefzcze Słask Pola-
kom hołdował: o czym *Bielski f. 168, y Paprocki*. Druga: Konrad Xiażę
Mazowieckie pod niebytność Bolesława w Polsce, a po zabiciu od Tata-
row tak Klemenfa Kasztelana, iako y Włodzimierza Woiewody Krako-
wskiego, nowych był podawał urzędników sobie przyiaznych: tak na Li-
ście tego Konrada danym Miechowitom podpisałi się *inter presenter* Mi-
stuy Woiewoda Krakowski, y Bogusła Kasztelan w roku 1242, gdy się
jednak wrocil Bolesław, tych z Urzędow złożył, a Klemenfa Woiewo-
iewoda podwyższyl.

Temu Klemenfowi Nakielski dwóch synow przypisał. Z tych
jednego Marcina, ktorego też Woiewoda Krakowskim zowie koło ro-
ku 1242, ale to nie może się utrzymać, bo y Ociec iego iefzcze w tym
roku na tym Krzesle nie siedział, y iam iuż mowił, że o tym czasie kto-
inży ten urząd piastował. Drugiego Wierzbietę, ktory do Ołobockie-
go Kłasztora Zakonu Cytereyńskiego, od Władysława Xiażęcia Kali-
fskiego fundowanego, cztery wsi Oyczyste zapisał, Karnowo, Grzybowo,
Myżkowo y Drużkowo: wspominia tę iego szczodrobliwność. *Cromer
lib. 8. Miechowita l. 3. Nakielski f. 29, y Paproc.* A ponieważ dalszy się
dukt tej Familii przerwał, a z drugiey strony pewna, że Dom Brani-
ckich y Mieleckich z jednegoż szczepu zdawna wyszedł, to chyba trze-
ba mowić, że ten Marcin wziawłszy w dziale Mielec, początkiem był
iedney linii, a drugiey Wierzbietę, wziawłszy Ruszcza y Branice: ia-
koż że to imię Wierzbietę długo w sukcesyi u Braniczkich chodzilo, z
tego poznać, co się zaraz powie. Wierzbiecie Hrabi z Branic Kazi-
mierz Krol Polski w roku 1360, pochwaliwszy iego wierne ku sobie za-
ługi y Marlowe podięte fatygi, nowym przywileiem pozwoił, aby
Oyczyste iego wsi, Branice, Striow, Wolnica, Zenmiubrzek, Szczurow
pod Mogila leżące, prawem się Magdeburskim rzadziły. O czym przy-
wiley obaczyć możelz u *Paproc: o herb: f. 77*. Syn iego ile z komputu
lat wnosząc, Wierzbietę Hrabia z Branic Stolnik Krakowski, Starosta
Sanocki. Temu Władysław Krol drugie wsi, to iest Ruszcze, Mikłusz-
wice, Grabie w Krakowskim Woiewodztwie leżące, przywileiem swo-
im w roku 1405 danym, do tegoż prawa przenioł, co y wyżej. Jest
excerpt tego przywileiu u *Paprockiego. Nakielski*. Rycerska sława y
pobożnością sławie nieśmiertelney imię swoje zalecił, kiedy Kościół
w Ruszczy, częścią z cegieł, częścią z ciosu wystawiwszy, dochodami
go nadał, Probstwo Scholasterya, Prebendę, y czterech Wikaryow
przy nim ustawił, w roku 1417.

Grzegorz Hrabia z Branic Kasztelan Radomski, z tym tytulem
podpisał Konstytucya Kazimierza III Krola Polskiego, o Zupach
u *Łaskiego w Statucie* w roku 1451, y znowu przywiley dany Xiażętom
Czartoryjskim od Władysława Krola Polskiego y Węgierskiego w ro-
ku 1442 w Budzie, z czego poznać, że z tymże Krolem iezdził do Wę-
gier: przywiley ten kładzie *Paprocki f. 644*. Jednakże nadgrobek iego
ktory iest u tegoż autora, tego mu tytułu nie przydać, nie małe prze-
cięż

cięż elogium cnot iego y po dziś dzień kamień grobowy w Rufczy głosi, kiedy go zowie *Dominum & Patronum omnium beneficiorum in Rufcza; Virum in omni vita belli pacisq; artibus clarissimum, & sempiternā memorid dignum*: pożegnał świat w roku 1456. Piotra z Branic Kasztelana Bieckiego czytam na Liście Kazimierza Krola danym Lwowskiemu Miasłu w roku 1472, rozumiem że to był syn Grzegorza. Hieronim Branicki Hrabia y dziedzic na Rufczy syn Grzegorza Kasztelana Radomskiego, czego świadkiem nadgrobek iego w Rufczy położony w roku 1518. W tymże Kościele Rufczy zpczywa syn iego Mikołaj, od ktorego zostało się dwóch synow, Stanisław y Grzegorz. Stanisław Branicki Hrabia z Rufcze: ten z Trzeciekiy Zofii herbu Strzeżmie miał synow według *Cichockiego Allocut: Ofcen*: sześciu; Jędrzeia, Mikołaja, Hieronima, Samuela, Alexandra y Stanisława. Z tych według niego Hieronim y Samuel Duchowny stan sobie obrawszy, w nim światobliwie wyrzekłszy się Oycowskich błędow życia tego dokonali. A toli nadgrobek w Krakowie u OO. Karmelitow Bołych u S. Michała wspomina syna tego Stanisława, Piotra zmarłego w roku 1624, ktoremu Zygmunt brat iego Kanonik Krakowski tę pamiatke wystawił. Sebaſtyana także Kanonika Krakowskiego Proboszcza w Rufczy chwali *Nakielski f. 39*, był to brat rodzony tegoż Zygmunta.

Grzegorz Branicki Hrabia, Łowczy y Burgrabia Krakowski, Starosta Niepołomicki, drugi syn Hieronima, z Katarzyny Kotwiczowny, Koniuszego Koronnego Corki w potomstwie swoim y po dziś dzień żyjący. Jedna Corka iego dostała się w małżeństwo Siemiotowi: druga sobie światobliwie w Zakonie życie obrała. Trzecia Anna Sebaſtyanowi Lubomirskiemu, Kasztelanowi Woynickiemu, Staroście Sendomirskiemu, y Spiskiemu poślubiona. Ta krom powagi, którą u Majestatu miała, y u wszystkich, pobożnością y żarliwością o pomnożenie wiary wstawiona. Familiantowi nayspierwey znacznemu, pety perſwadować nie przestała, póki go do Krztu żona, dziećmi y całym Domem nie przywiodła, stawszy się Matka w duchu wielu synow. Drugi raz, gdy się pewny Pan przed nią żalił, że Zona iego herezya zarażona, tenże iad, y w Corkę swoię wmawiała, uprosiła uniego, że iey Ociec pozwolił, od Matki dziecię kryiomo wywieźć, co gdy się powiodło, tak iey bogoboyna edukacya dała, że w Zakonney klauzurze życie sobie Panieńskie obrała, nie niedbając na zirytowane Macierzyńskie furey. Inszego czasu, dano iey znać przy stole siedzący, że znaczna w Polsce Pani, męża swego od prawdziwey Katolickiey wiary na drogę do piekła przez herezya przeciągnęła, tak na to sarkala gorliwa o cześć Boska zelantka, że ięś nie chciała: a od tego czasu, niektóre sobie dobrowolne nabożeństwa y umartwienia nakazała, za wszystkich chwiejących się w wierze. Szczodroblivość iey na Boga w tym się wydała, kiedy Panny Zakonu S. Dominika na Grodku, to jest na miejscu kędy niegdy Zamek był, w Krakowie fundowała y uposażyła, na same mury Klasztorne więcej niż sześćdziesiąt y pięć tysięcy wyśpawszy w roku 1634, na cześć Nayswiętzey Panny Snieżney y pod tym tytułem: gdzie się też co rok pewnych czasow od świeckich spraw u-

kradſzy,

Kradzsy, na dzieście dni zamykała, dla wygodniejszyego orzeczech zba-
wiennych rozmyślania: widzieć iey tam ochotę było, z ktora na iu-
trznia wstawiała, na Chór z innymi Zakonnicami ugęszczała, a jeżeli kie-
dy w ktorey z tych spraw opóźniła, u Przełożoney o naznaczenie po-
kuty prosiła: w Refektarzu spólnie iadała, nigdy pierwszego miejsca
posieść nie chciała, ale ostatnia po konwierzkach siadała, w komorze
zakonney tylko rogożkę y Krucifix na ścianie miewała: z teyżę poko-
ry gdy się iey pytano, czyby sobie nie życzyła, żeby ia po śmierci w
Zakonnym habicie pochowano, odpowiadała: nie godnam tey suk-
ienki, w tey sukni w ktorey się prawi grzeszyło, ciało moje pocho-
wać. Na ubogich, poddanych miłosierna, których pod czas nieuro-
dzaiu hojnie prowidowała umieraiać, wszystkim im długi darować ka-
zała, y zboża cokolwiek w szpiklerzach zostawiła, wysypać. Zadne-
go szpitala w Krakowie nie było, ktoregoby swoia iakmuzna nie u-
darowała. Paralityka raz postrzegła: że przez miało wieziono, tego
do domu swego zprowadzić kazała, Doktorom koszt kalece wszystkie
potrzeby prowidowała: a gdy tenże już do siebie przyzedszy, coś na
swoię Dobrodzieykę mruczeć począł, a dworsey wyrzucić niewdzię-
cznika radzili; nie pozwoliła, mowiac: że mi go Bog dał za nauczycie-
la, od ktoregobym się cierpliwości uczyła. OO. Dominikanom w
Bochni summe znaczna zapisała na roczna prowizya, Konwentowi zaś
ich Płockiemu argenterya swoię. OO. Kamedułów pod Krakowem
barwę Zakonna co rok dawała. W tych pobożnych uczynkach prze-
żywszy lat siedmdzieciat y siedm, doczekawszy wnukow y prawnukow,
na lepsze się życie przeniosła w roku 1639. *Concio Hyac: Miakowski. Na-
kielski. Starowolski in Monumentis fol. 126.* Oycza zaś iey śmierć przypa-
dła na rok 1695.

Jan Branicki Hrabia z Ruszcze, Kafztelan Biecki, Starosta Krze-
czowski, Niepołomicki, syn drugi Grzegorza w Legacyi po Konstan-
cya Krolowa Zygmunta III Matzonkę z wielkim apparatus iedził.
Wielkiego dowcipu y umiętności Pan, których talentow z żarliwo-
ści ku wierze Katolickiey, naywięcey zażywał na prywatne z Dyf-
ferentami dysputy, y szczęścił mu Pan Bog: bo ich nie mało przeko-
nanych przyprowadził do prawowierney owczarni: z tym wszystkim
prędko się z tym światem rozstał, wieku swego czterdziestego czwar-
tego, roku 1612, pochowany w Niepołomicach z nadgrobkim, który
wypisał Starowolski. Zona iego Anna z Mirowa Myśzkowska. Ka-
sper Branicki, Proboszcz y Officyał Tarnowski, Kanonik Krakowski,
syn Grzegorza Łowczego, w lat dwadzieścia y siedm życia, w roku 1602
młodo zmarłszy, dalsze o sobie nadzieie pomylił, pochowany w Tarno-
wie. *Starowolski in Monumentis.*

Stanisław Branicki Hrabia z Ruszcze Miecznik Koronny, Sta-
rosta Chęciński, Lelowski, trzeci syn Grzegorza, sławny Legacya do
Włoch w roku 1617. W Starostwie Chęcińskim, ogniem zdezolowa-
ny Zamek, swoim sumptem restaurował, wyśpawwszy na to więcej niż
pięć tysięcy: dla tego Konstytucya Koronna toż samo Starostwo y ie-
mu y iego sukcesorom w posessyią póty puściła, póki by ta summa wro-
conu

cona im nie była. Zygmuntowi III na Moskiewska ekspedycya, dwa pułki piechoty, dwie Chorągwie Ufarskie (u których że wszystkie szyszaki wyzłoczone były, *miles aureus* ich nazwano) własnym nakładem erygowane przyprowadził. *Conc. P. Kaczyński. Starowski in Monumentum.* Umarł w roku 1620, ciała jego zwłoki w Krakowie u Oycow Franciszkanów złożone, dnia ostatniego czekaia, kedy też kamień grobowy, iego osobliwsza pobożność chwali: z Turlowny Woiewodzan-ki Lubelskiej zostawił Potomstwo.

Jan Branicki Hrabia z Ruszcze, Podkomorzy Krakowski, Bocheński, Wielicki, Chęciński Starosta syn Stanisława, Miecznika Koronnego, powróciwszy z cudzych krajów, tamtych lat kiedy Polska nawięcej nieprzyjaciół miała, na wojnę się udał: wkrótce Pułkownikiem Woiewodztwa Krakowskiego obrany, gdy za granice z ludźmi się swemi zaciął, którego meśtwo przekonać nie mogło zdrada zwaliła: bo tam zabity, poległ w roku 1655. Z Anną Beata Wapowska Kasztelaną Przemyśką zprzysiągł się był dożywotnie, y z niey Corki zroźnemi Domami zpowinnować. Annę z Stanisławem Kurdwanowskim Kasztelanem Zawichoskim, druga Teofilę z Czermińskim Łukaszem herbu Wieniawa, Kasztelanem także Zawichoskim. Trzecią z Janem Henrykiem Bokunem, Podczaszym Litewskim. Czwartą Krystyną życie sobie Zakonne obrał u Panien à *Visitatione B. M. Virginis.* Którym tak w Krakowie, iako y w Warszawie przydując w znaczney światobliwości życia wieku sędziwego dopędziwszy dokonała. O trzech Zakonnicach S. Benedykta tegoż Podkomorzego Corkach namienia pewny Author. Pochowany ten Jan Podkomorzy w Częstochowie na Jajney Gorze. *Conciq. P. Kaczyński.*

Stanisław Branicki Soc: JESU Syn Podkomorzego, nad wolą Oycowską w Rzymie ten sobie Zakon obrał, który nie tylko wielkiego urodzenia lustrą, ale y nie małych cnot pozorem obiaśnił. Przyimoty które w nim ręka Boska hojnie była zkoncentrowała, do najwyższych go Zakonnych urzędów zdolnym uczyniły: wrociwszy albowiem z Rzymu do Ojczyzny, y szkoły z wielką pochwałą zakończywszy, Rektorem był w Lublinie, Poznaniu, Krakowie y Probofzczem u S. Barbary. Dwa razy Prowincyą Polską, Prowincyałem rządził z ukontentowaniem wszystkich, ale y z niemniejszą chwałą y estymacyi prerogatywa. W rządach rozumny, w przeciwnych natarczywościach nieprzelamanego statku, w dolegliwościach przedziwney Mąż cierpliwości. Pelen zasług, śmiertelne życie, wnieśmiertelne zamienił w Krakowie u S. Piotra w roku 1688. *Hist. Coll: S. Petri.*

Jan Klemens Branicki Hrabia z Ruszcze, Marszałek Nadworny Koronny, Bielski, Brański, Stobnicki Krosieński, Ratyński Starosta, syn drugi Jana Podkomorzego, będąc wprzód Stolnikiem Koronnym y Starostą Chęcińskim posłował na Sejm z Sandomirskiego w roku 1661, zkad był deputowany Kommissarzem na fady Fiśkalne. *Constit: 1661, fol. 2,* potym Marszałkiem Trybunału Koronnego, sprawiedliwość bez respektu z wielką imienia swego chwałą każdemu czynił. U Króla Jana Kazimierza w wielkich respektach, a to dla przezorności dowcipu iego

iego. W Danii, Holacy, y w innych kampaniach co iego męstwo dokazało, obfzerniey inſi piſali. Żyć przeſtał w roku 1673, a ciało iego zmartwychwſtania czeka złożone w Kościele Krakowskim u S. Piotra. Alexandra Katarzyna Czarnecka Woiewodzanka Kiiowska, ſławnego Woiownika Stefana Corka, iego małżonka, iednego mu powiſta ſyna.
Hiſt. Dom: Probat: Cracovien.

Stefan Mikołay Branicki, Hrabia na Branicach, Tykocinie, Ratnie y Ruſzczy, Woiewoda Podlaſki, Bielſki, Brańſki, Kroſieński, Ratyński Staroſta, Syn Jana Klemenſa Marſzałka. Z Katarzyny Sapieżanki, Corki Kazimierza Woiewody Wileńskiego, y Hetmana W. X. Litewſkiego, Corki zkoligował, iedną Kryſtynę z Sapieha Podſkarbim Nadwornym Litewſkim, druga Elżbietę z Xawerym Potockim Staroſta Sokalskim; trzecia z Lubomirſkim Janem Kaſztelanem Krakowskim. Czwarta ieſzcze w Panieſtwie. Był ten Stefan poſtem na ſeym *Conſtit.* 1683 f. 11, y z tamtad Kommiſſarz ratione pretenſyi Kurſiſtrza Brandeburſkiego, y ubeſpieczenia Elblaga, y znowu na rozgraniczenie Woiewodztwa Podlaſkiego. *Conſtitut.* 1703 fol. 22. Pod Wiedniem y na Budziakach ſam w oſobie ſwoiey odważnie ſtawał, za co od Krola Jana Stołnikoſtweſm Koronnym uczczony, umarł w roku 1716, w Kościele Krakowskim S. Piotra pochowany, kędy też Oycu ſwemu, Matce, Zonie y Sukceſſorom ſwoim bogaty y ozdobny nadgrobek wyſtawił. Syn iego z teyże Sapieżanki Jan Kazimierz Hrabia na Branicach, Ruſzczy y Tykocinie, Choraży Koronny, Generał Artyleryi Koronney, Staroſta Brańſki, złączył ſię dożywotnie z Radziwiłówna Xiężniczka Kancierzanka Litewſka.

BRANICKI herbu Hołobog. Na Ruſi nad Stryiem poſſeſſyonaci, iako ſwiadcza piſarze naſi. Z tych kładą Kryſtofa y Jana z Polanowskiy herbu Po-bog urodzonych.

BRANICKI herbu Janina. Piſza ſię z tey Branicy, która ieſt w Lubelſkim Woiewodztwie. Adam y Jędrzey Braniccy dziedzicy na Branicy y Zbylitowie w roku 1539, mieli iakięś kontrowerſye o grunta z Krolewſkim Miſcieczkiem Woin w Podlaſiu zoſtaiacym. O czym proceſſ graniczenia, między Woiewodztwy Podlaſkim y Brzeſkim Litewſkim ſwiadczy. Ludwik y Kazimierz Braniccy, podpifałi Elekcyja Jana Kazimierza z Lubelſkiego. Jędrzey Władyſława IV, Jozef Jana III z Beżkiego.

BRANICKI herbu Korczak. Sebaſtyan Branicki, Biſkup Poznański, naprzod Referendarz Koronny, potym Chełmiſki Biſkup, ale tam ledwo rok prezyduiac w roku 1539 na Poznańskie poſtąpił, na którym, z wielkim żalem wſzyſtkich w roku 1544, zaſnął w Panu, we wſi Łaſkarczowie, pochowany w Katedrze ſwoiey. Pobożność iego, madość, litość nad ubogiem, y w oppreſſyach będącemi, których iako Ociec zwykł był bronić, miłość ku Oyczyźnie, dzielność we wſzyſtkich ſprawach ſławi. *Treter: in Epiſc. Poſnaniem:* kędy też wyraźnie mowi, że był herbu Korczak. *Bielſki f. 585. Damalewicz in Epiſc. Vladisk:* przydaie że Jakub Uchański, potym Arcybiskup Gnieźnieński, ſwoy w Oyczyſtym prawie poler, nikomu innemu, tylko iemu przypifał fol. 398. Stańſław

á boday nie brat Biskupa w roku 1532, podpisał pewny ekstrakt. Jakub syn iego Podstóli Lubelski, ktorego siostra Elżbieta zmowiona z Kryštofem Rola Komornikiem Łukowskim, Corka zaś z laslikowskiy Justyna, z Wiesiołowskiem Kasztelanem Elblaskim. Synowie tegoż Podstólego Paweł y Stanisław nieplodni. Jan z Kochanowskiy pierwizey żony (bo z Chmielowska drugim nawrotem żył nieplodnie) Jędrzeja zptodził bezpotomnego. Piotr z Ruskim Woiewodztwem pisał sie na Elekcyja Jana III. Jozef Marszałek Związkowy pod czas Konfederacyi generalney w roku 1717, á potym Kasztelan Halicki, Corka iego zmowiona z Potockim herbu Pilawa Kasztelanicem Kiiowskiem. Syn zaś posłował na Sejm w roku 1722.

BRANIECKI. Kryštof Braniecki z Pińskiego podpisał Elekcyja Jana Kazimierza.

BRANSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Z Brannik Hryczko Ziemianin Wołyński w roku 1528. *Metryka Wołyńska.* Jakub Brański Podśędziedz Ziemski Czerniechowski z Seymu 1638, Kommissarz do rozgraniczenia między Woiewodztwy Czerniechowskiem y Smoleńskim. *Constit. fol. 36.* Brański miał za sobą Maryannę Konopacka Kasztelanekę Chelmińską, pozostała wdowę po Przylupskim. *Ms. Konopacka.*

Brant Herb



JEst pochodnia goraiaca, czarna w modrym polu, nie prosto stoiaca, ale w prawa tarczy nachylona, na hełmie trzy piora Strusie, iedno czerwone, drugie modre, trzecie zošte. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: áto!i widzieć go po rożnych nadgrobkach w Prusiech. Zkadby się iednak wziął ten Kleynot, kiedy y komu nadany, nie mogtem się doczytać. To pewna ze tego herbu zażywano dawnemi czasy, osobliwie Dom Brantow starodawny w Pomorskiej Ziemi. Z tych Jędrzey y Kryštof podpisali Elekcya Jana Kazimierza. Stanisław miał za sobą Euphrozyne Bystramownę Kryštofa Bystrama Sędziego Tczewskiego Corkę. *MS. Konopatsc.* Brantowna babka Adryana Kitnowskiego, Sędziego Ziemskiego Pomorskiego.

Bratkowski Herb



JEst podkowa do gory iak brama podniesiona, przez szrodek icy do gory żelzcem strzała ugodzona, tak że icy połowę w podkowie, połowę widać nad podkowa: zlewey strony na prawa tarczy przez podkowe y strzałę miecz prosty przelżył, z podkowy w górę dwie palmy wyniesione, iedna z iednego boku strzały, druga z drugiego, tak że końcow ich nie widać w podkowie. Y tego herbu poczatokow trudno zgadnąć. Otych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Pieczętuia się nim Bratkowscey, zktorych iedni na Wołyniu osiedli: ztych Daniel Bratkowski Skarbnik Bracławki podpisał w Wołyńskim Elekcya Jana III. Drudzy z Brzeskim Litewskim. Ztych Bratkowski Michał y iego synowie dway, Samuel y Franciszek.

Antoni miał za sobą Cieślińska Maryannę na Wołyniu w roku 1727. Są y w Przemyślskim: w roku 1540 czterech braci było, Kołtko, Wasłko, Iwanko, y Fedko: tendziedzie na Łukawicy, Naniowie y Brzezniczy, synow zplodził piaci, Jacka, Klimka, Staszka, Iwanka y Sieńka.

BRATKOWSKI herbu *Przegonia*. W Sandomirskim y na Rusi o nich pisał. Piotra y Jana ludzi Rycerskich wspomina Okolski, ale temi czasy w Lubelskim y Łęczyckim znayduia się. Jakub z Bratkowie dziedzic na Gorzyczanach od ktorego syn Adam, iego zaś Gabryel, który z Zuzanny Wysockiy zplodził Łukasza Kanonika Kuiawskiego y Warminńskiego: pamiętna iego ku Bogu skłonność, z ktorey Altarya fundował, y łzczodrze nadał: umarł w roku 1629, pochowany w Katedrze Wrocławskiej z nadgrobkim *Starow: Monum. Damał: in Ep: Vladsl*. Drugi syn Gabryela Jaciek. Alexander Pisarz Grodzki Łęczycki 1674, Jan Kanonik Kuiawski w roku 1680. Stefan w Woiewodztwie Poznańskim w roku 1697, Kazimierz y Stanisław w Sandomirskim, a boday nie herbu Ostioia.

BRATOSZEWSKI herbu *Prawdzic*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał; z Bratoszewic się pisał Łęczyckiego y Rawskiego Woiewodztw Ziemianic. Z tych Jana Kazimierza Elekeya z Łęczyckiego podpisał Marcin, Jana III Ludwik y Stanisław. Samuel Pisarz Ziemski Gościański, Deputat z Rawskiego na Trybunał Koronny w roku 1714. Jan Pisarz Ziemski Gościański w roku 1722.

BRATUSKI. Tych pewna transakcyja Księgi Grodzkie Ostrzeszowskie zapisały w roku 1607. Paprocki y Okolski o nich nie pisał.

BRAUN. Wawrzyncowi Braunowi pewne grunta w Jeziernie w Czerskiej Ziemi przez Konstytucyja w roku 1676 nadano. Braum Sędzia Warminski y Syn iego Jan w roku 1685.

BRAURSKI. Wojciech Jan Burgrabia Pomorski, tak się podpisał, ktorego synowie Jakub y Jędrzey. Tomasz Brachurski w roku 1705 w Krakowskim.

BRAUTYKOWSKI. Jan w roku 1705 w Krakowskim. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał.

BREMER. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie mógł wiedzieć: Bremer Idzi w Szlachetney Familii Baronow de Britmar, w Flandryi urodzony, doślużywszy się w Polskim woysku przez wiele lat Pułkownikostwa, y wślawiwszy Rycerskimi dziełami, Indygenat w Polsce otrzymał, ze wszystkimi prerogatywami przez Konstytucyja Koronna w roku 1662, *fol. 34*. Tenże sam Indygenat approbowała Konstytucyja 1667, *fol. 17* Sukcesorom iego. Bremer Kazimierz Podstoli Drohicki z Seymu w roku 1686 naznaczony do rewizyi Skarbu Koronnego *Constitut: 1686, fol. 8*, w roku 1683, na rozgraniczenie y czynienie sprawiedliwości, między Woiewodztwem Podlaskim y Xięstwem Pruskim. *Constitut: 1683, fol. 12*. Atoli dawniey przed tym Indygenatem Bremerow Familia unas kwitnęła; bo na Dworze Zygmunta III przez lat 27 Dworzaninem był Bremer Konrad, ktorego zmarłego w roku 1627 nadgrobek wypisał *Starowolski*, y Konstytucyja Koronna w roku 1610 daie mu tytuł Urodzony, *folio 45*.

BRETIŃ. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie mogli wiedzieć. Jerzy Bretis Oberszterleittant pieśzy w roku 1662, dla Rycerskich zasług nobilitowany: o czym Konstytucya Koronna *fol.* 40, atoli tę mu kondycya przydano, żeby był Herezyą porzuciwszy, prawowiernym został Katoikiem.

Breza Herb



O Tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Tarcza na trzy pola przedzielona, z tych jedno białe, od dołu tarczy szerokie, z lekka ku gorze kończąc zachodzące. Drugie błękitne, na lewey stronie tarczy, trzecie czerwone. O okazyi początkow tego herbu y czasu nabycia iego, cyt między Authorami. Używaią go zaś Brezowie w Wielkiej Polście. Ta Familia do nas z Francyi przyniesiona, kędy iako świadczy *B. Priolus de rebus Gallicis*, między inżemi Domami poważniejszymi kwitnęła, tak że też najwyższe Admiralstwa, nie raz w ich ręku bywały. Bliższych czasow za Władysława IV w Polście naszey od Krola Francuzkiego pośtował de Breze, y wszystko mi się zda; że iego w tych tu kraiach osiadło potomstwo.

Woyciech Konstantyn Breza Woiewoda Poznański, Starosta Nowodworski, Senator y zdrowa rada y wdzięczna wymowa pamiętny, pisał się z Goraia, na Konwokacya generalna po śmierci Krola Michała, na Seym Koronacyi pośluiać z Wielkiej Polski. Na różne go funkcye Oyczyzna narażała, iako to Kommissarzem do pogranicznych kłotni od Slaska y Morawy, od Margrabstwa: wszystkie do ukontentowania Rzeczypospolitey szczęśliwie uspokoił. Na sądach Fizykalnych

ných Trybunału Radomskiego, w sprawie Piltyńskiej o Kurońskie Biskupstwo stał się tak, jak na kochającego Ojczyznę syna, y święta sprawiedliwość należało. W tych okazyach doświadczonemu na przód dano Kasztelania Poznańska, wkrótce Województwo Kaliskie, na koniec Poznańskie. Nie mniej na BOGA, niż na Ojczyznę był szczodroblivy: Walecka Soc: J. Rezydencya, liczy go między swoich Dobrodzieiów. Skrzetuski Kościół w Starostwie swoim na wielkiy honor obrazu tam cudownego Najsław: Panny y modnie y wspaniale wielkim sumptem z fundamentu wymurował, któremu też uczynił aukcyą fundacyi, co approbować Konstytucya 1685, fol. 16, umarł w roku 1698. Pochowany od Zony pozostały z Domu Opaliński, w Poznaniu u Karmelitanek Bosych, których znacznym był Dobrodzieiem. Miał za soba *primo voto* Cecylia Donhoffównę Wojewodzankę Pomorską, ale z nią żył niepołudnie. Zostali się tegoż Wojewody synowcowie, Kasztelanowie Sateccy, Mikołay, Antoni, Władysław y Woyciech, z których ieden tych czaśzów był Kanonikiem Poznańskim. Trochę zaś dawniey czytam Barbarę Breziankę, która się zprzysięgła dożywotnie z Bnińskim Piotrem herbu Łodzia w roku 1647.

BRINGK. Fryderyk Bringk y Ernest w Inflanciech pisał się na Elekcyą Władysława IV. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

BROCHOCKI herbu *Oforia*. Jędrzey Brochocki, Starosta Brzeski Kuiawski, między inższemi Kawalerami za Jagęłła Króla, na wojnie Pruskiej był znaczny: w Węgrzech naprzód, u Zygmunta Króla na Turki y Węnetow żołd prowadził, a potem w Ojczyźnie Rycerskimi odwagami nieumierając imienia swego zostawił pamięć, nie tylko u swoich, ale y u obcych narodów, Maż niemniej Heroiczny, niż pobożny. Został go był Król z Macieiem Łabiszyńskim Brzeskim Kuiawskim, y z Janem Kościeleckim Inowrocławskim Wojewodami, y ze wszystką Szlachtą Województwa Kuiawskiego, na praesidium tamtemu krajowi, żeby Krzyżaków na oku mieli, jeżeliby nowe jakie machinacye na Ojczyznę wszczynali. Rozdrażnieni tym Wojewodowie, że im Brochockiego przełożono, y pod władzą jemu poddano, pod pretextem uprowiantowania się, obay z swemi Kolligatami y z sprzyjającymi sobie, do domów się swoich roziechali. Został się w Obozie sam Brochocki, y nic tym niezmięszany, tym pilniey y straż y karność we wszystkich przestrzegał. Było na ten czas w Nieślawie na praesidium ośmset Krzyżaków, ci porozumiewszy o szczupłej garstce ludzi nasych, chcąc niespodzianie na Brochockiego natrzeć, cicho z tyłu, kędy rozumieli, że najmniej sily y straż byto, z wielką natarczywością z większością o zwycięstwie otucha uderzyli, ale nasi z Brochockim tak im odpor dali, że prawie wszyscy od niego, albo na placu trupem legli, albo w niewola zabrani. Tenże w Grunwaldskiej batalii, kędy się więcej krwi rozlało nieprzyacielskiej, niżeli przedtym przed dwiema, albo trzema sty lat, Pułkownikiem będąc mężnie stawał. Y w dobywaniu Kowalewa, y Golubskiego Zamku, między pierwszemi zawsze się heroicznie potykał, dla czego u Króla Jagęłła w wielkich był rejspektach, od którego Starostą Brzeskim uczyniony, wszystkim Woje-

wództw

wodztw Kuiawskich Choragwiom hetmani: iakoż umiał uprzedzać następujących nieprzyjaciół zamyśli, obornniejszą mieysca dla stanowisk obozowych obierać, ludzi adwersarzow posturą bitwy y batalii, tym czasem długa zmorzonych straża wytrzymawszy, ogłodziwszy zwatliwszy, nagle napadł y konał. *Starowol. in Bellat. Sarm. fol. 77.* Brochocki miał za soba Corke Jakuba Kostki z Rosłkowa na Sztembergu Starosty Lipieńskiego. *Duryew. f. 29.* Sa też Brochoccy herbu Prawdzic: ale ja rozumiem że przedtym pisali się Brochowskiemi, bo y od Szawińskich ida, y Prawdzicowie sa iak Brochowscy, o których zaraz niżej mówić będę: za czasem jednak Brochockiemi pisać się poczęli. Z tych tedy Brochockich Marcin podpisał Elekcyą Jana Kazimierza. Samuel Skarbnik Zakrocimski z Ziemi Nurskiej. Marcin y Szymon z Płockiego Augusta II. Michał Podczalzy Zytomirski syn zdami się Samuela, miał za soba Joannę Gralewską. Umarł roku 1723, bezpotomny.

BROCHOWSKI herbu Prawdzic. Ida od Szawińskich: bo Jędrzey syn Nasiegniewa Szawiński, od dobr Brochowa, które mu się działem dostały, pierwzły pisać się począł Brochowskim. Temu Jędrzeiowi według *Bielskiego fol. 302.* Krol Jagello po owej sławney pod Grunwaldem potrzebie, Zamek Morag puścić w roku 1410, ztad ieszcze się y po dzień Brochowscy z Szawina pisza. Za czasow potym Zygmunt Pierwzego kwitnał Jan Brochowski, Stolnik Gostyniński, od którego był Kommissarzem deputowany do dobr Krolewskich Miedniewic: o czym Lul tegoż Krola in *MS. Petricovien.* Dadziboga Brochowskiego Kantora Płockiego, Jana Scholastyka Krakowskiego, Jana Stolnika Litwskiego, Jana Woyskiego Warszawskiego czytam in *Magnitud. Lasoc.* Jakub Kasztelan Zakrocimski z Ficleiowny Podskarbianki Koronney, Corke iedną Jadwigę, złączył z Franciszkiem Konstantym Lipskim herbu Łada, Kasztelanem Rawskim, draga z Jarosławiem Ligeza Stamirowskim. Synow tegoż dwóch, Jan Kasztelan Zakrocimski z Seymu w roku 1623, Kommissarz do rozgraniczenia Podlaskiego od Brzeskiego Litewskiego Woiewodztwa *Constit. fol. 11:* świadczy. onim y drugą Konstytucyą w roku 1633, *fol. 48.* umarł w roku 1647, z Krystyny Nadarzynskiej Kasztelanek Wiskiej, w trzech synach dziedziczył, Felicyanie, Adamie, y Stanisławie. Felicyan Pisarz Ziemi Zakrocimski deputowany na Trybunał Koronny w roku 1643 z Malborskiego, posel na Sejm w roku 1647, ztamtad Kommissarz do zapłaty piechocie Smoleńskiej *Constit. fol. 23.* Corka iego Agnieszka zmwioną z Albrychtem Adryanem Lasockim Kasztelanem Inowrocławskim. Adam Brochowski naprzod Pisarz Ziemi Sochaczewski, wkrotce Choraży, potym Kasztelan. Corka iego Konstancya z Adamem Lasockim herbu Dołęga Kasztelanem Wyszogrodzkim dożywotnie złączoną. Chwali tego Adama Historyk *Fulden lib. 5. histor. Pufendorf l. 2.* wielkiey nauki y doświadczonego męstwa, kedy też iego legacya do Krola Szwedzkiego w roku 1655 opisuie: kładzie tamże iego oracya senssem y stylem dobrym wyrobiona. Kommissarzem był z Seymu w roku 1641 do ugodzenia pogranicznych kłotni, między Mazowieckim Woiewodztwem

twem a Xieństwem Pruskim *Constit. fol. 20*, drugi raz z Seymu w roku 1638 do lustracyi Bytowskiego y Lemburskiego Powiatow. *Constitut. fol. 11*. Stanisław w Jaworowie dnia ostatniego czeka, tam pochowany. Był Rornistrzem pamiętnym przeciw Kozakom rebellizuiącym, y Gustawowi Krolowi Szwedzkiemu. Kryształ drugi syn Jakuba Podkomorzy Zakrocimski, o którym Konstytucya w roku 1647, *fol. 30* świadczy, że na rzece Bzura, most dla wygody swoim sumptem wystawił; miał bydz człowiek y gladkościa wymowy, y dzielnościa w publicznych funkeyach, legacyami do postronnych narodow znaczny: był wprzod Pifarzem Ziemskim Zakrocimskim: Syn iego Jan Franciszek Starosta Liwski, posłował na Seym w roku 1662. Wspomina go Konstytucya w roku 1676 *fol. 54*. Oberlzterleitnantem w Woytku Koronnym. Co się zaś pod imieniem Borchowskich *fol. 148* mowiło o Janie Brochowskim Kasztelanie Zakrocimskim, y Kryształcie Pifarzu Ziemskim Zakrocimskim; to się ma rozumieć o Brochowskich Prawdzicach: iako tu Genealogia Domu tego pokazuje.

BROCHOWSKI czy Borchowski herbu Zadora. Na Rusi ten Dom kwitnie.
BROCHOWICZ. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Gabryel y Michał Brochowiczowie Ziemianie Wołyńscy, iako Metryka Wołyńska w roku 1528 świadczy.

Brochwicz Herb imo



W Edług opisanja Okolskiego Jelen czerwony w białym polu nogami wgorę wzpiety, iak do chybkiego pędu zapędzonemi, korona na szyi iego, nad hełmem pawie piera. Atoli w Książce o Kleynotach Polskich czytam, że powi:

powinien być Jeleń biały w czerwonym polu. Takiego herbu używa Województwo Lubelskie: a Petrasancta cap. 54 świadek że w Brytanii, Francyi, Włoszech y Niemczech wiele bardzo Domów kwitnie, które Jeleniem w herbie się szczyca. Okazyi tego herbu nikt nie kładzie, tylko to Okolski przydaie że z Niemiec do Polski przyniesiony. Familii któreby się nim pieczętowały nie czytam, tylko Sobków z Sulejowa, o których ja na swoim miejscu mówić będę.

Brochwicz Herb zdo



Jeleń w prawa tarczy głowa obrocony, bez korony na szyi. Nasz X. Petrasancta cap. 53 wspomina, że w Frankonii Dom Hirschberkow Jelenia za herb nosi na srebrnej tarczy: a Lotaryńskie Xięstwo dawniejszymi czasami żążywało Jelenia z złotymi rogami.

Herbowni.

Bryłkowski
Burgrafski
Dobrocieski
Dubaniewski
Goisowski

Grabanowie
Katski
Korczyc
Orzelski
Palecki

Podkański
Polomski
Pruszkowski
Szalowski
Trembecki,

Wiktor
Witowski
Woiakowski
Zieleński

Brochwicz 3tio Herb



P Aprocki, ani Okółski onim nie pisał. Jest pół Jelenia złotego z rogami y nogami przednimi na prawa stronę bieżącego, czy wyskakuiącego w polu złotym, miasto tylny Jelenia części Xiężyc, iak na nowiu nie pełny, krzywo stoiaący, we frzodku którego gwiazda złota. Na helmie pawie piora, na nich Xiężyc z gwiazda y podobno tenże sam herb. Tak opifany ten herb widziafem na Choragwi zawieszoney w Kościele OO. Franciszkanow w Krośnie z Kralic Śląskiego zmarłego roku 1606. Tenże sam widzieć y po dziśdzień między inżemi herbami Reginy z Kralic Oświecimowy Matki Stanisława Oświecima Fundatora Kaplicy Oświecimskiej, w Krośnie u OO. Franciszkanow. *Petrascia* nie kładzie podobnego żadnego herbu, tylko *cap: 54, fol. 367* Maffeiuzow w Rzymie tak opifuje, że iest Jeleń wyskakuiący z modrego pola, ale miasto Xiężyc y gwiazdy, opasanie u niego złote y srebrne. Bardziey ten herb podobny się bydzda do herbu Tomazja Bacotz de Erdead Kardynała y Arcybiskupa Strygońskiego, w Kaplicy Pałacu Strygońskiego wspaniale od niego wystawioney wyrażonego. *Cerur: Orbis fol. 57, Reufr: l. 14 epistol: fol. 115*, to iest Jeleń z pół koła, abo z połowicy koła wyskakuiący na prawa rękę, pole czerwone, Jeleń y koło srebrne, albo białe. Rozumiem tedy że tenże iest herb Śląskich, ile że y oni w Podgorzu blisko Węgier osiedli, a znać dawniey z tamtad do nas się przemiesli; co się mowiło o Xiężycu, to może pochodzić z omyłki że pół koła rozumiano za Xiężyc nie wpelni, a piasnę od koła, za gwiazdę tłumaczono. Tenże sam herb iest Palsiuzow de Erdead w Węgrzech, Jeleń

Jeleń rogaty wyskakuiacy y z piasła, iakom widział w pewnym panc-giryku w Wiedniu wydanym Paulo Palfi Konfiliarzowi Ceiarskiemu w roku 1646. U nas w Polfcze nie widzę żeby go infze Domy zaży-wać miały, tylko Ślaſcy.

Brochwicz Herb 4to



Paprocki ani Okolſki onim nie piſaſ. Jeleń ſwego koloru na tarczy czerwoney, w prawa icy głowa obrocony, niby leżacy, ale przednia prawa noga iakby ſię do gory dzwigał, infze nogi iefzcze nakrzywione, nad hełmem y Korona pięć pior Struſich białych. Przynieſiony ten herb z Anglii do Polſki, y ieſt tego dowod; bo y naſz *X Petraſancta cap. 54, fol. 365* przyznaie że Hartylliuſzowie w Kroleſtwie Brytanii Wielkiej używaią takiego Jelenia iaki ſię tu opiaſ, tylko że na tarczy ſrebrney. U nas zaś w Polfcze ſzczycą ſię tym kleynotem Deſtrahanowie, o których na ſwym mieyſcu czytać będziefz.

BROCKI herbu Łodzia w Wielkiej Polfcze onich piſza authorowie naſi, iakoż Woyciech Brocki z Kaliſkiego podpifał Elekcya Jana III. Adam Au-guſta II.

BRODECKI herbu Jaſtrzębiec. Okolſki im herb Tępa podkowę przyznaie, luboć *Paprocki in Stromatibus* o nich piſzac wyraźnie mowi, że Brodecy z Brodku w Ślaſku Jaſtrzębcem ſię pieczętuia. W Pſcińskim y Raciborſkim Powiecie kiedyś kwitnęli. Z tych Jan Brodecki z Geraſto-wſkiy trzech ſynow zoſtawił, Jana, którego Corka zmwioną z Balce-rem Porębskim Woyſkim Krakowſkim. Tobiaſza Sędziego Pſcińskie-

go: ten, wiek długi na Dworze Zygmunta I strawiłszy, poiał Anne z Mirowa Jana Myfzkowskiego z Przeciszowa Corkę, siostrę Piotra Biskupa Krakowskiego, z ktorey syn Jan y Corka Markietta Jana Wogskiego herbu Wieniawa na Śląsku małżonka. Trzeciego, imienia author nie kładzie, to tylko przydaie, że był Dworzaninem Zygmunta I, w różnych expedykach doznanego męstwa, y że nie zostawił syna żadnego, tylko Corki. Bliższych zaś czasów Balcer Brodecki Starosta Jasielski z Woiewodztwa Belzkiego poseł na Sejm Warszawski w roku 1636, *Constitut: f. 6*, z kad deputowany na sady Fizkalne. Kazimierz Starosta Jasielski Dworzanin Krolewski w roku 1648. Jan z Brodlic Brodecki, także Starosta Jasielski w roku 1674: w Beżkim Woiewodztwie kwitną: a wszystko mi się zda, że Balcera syn był Kazimierz, Kazimierza Jan. Brodecka była za Beżcekim Stolnikiem Beżkim. Piotr Podśdek y Sędzia Grodzki Oświęcimski. Jakub w Woiewodztwie Kaliskim w roku 1697.

BRODELSKI herbu *Nabram*, w Ziemi Przemyślskiej pisał o nich nasi authorowie.

BRODEN. O tych nie mógł wiedzieć ani Paprocki ani Okoliki, bo Von a Broden Melchior Oberstleutnant piezego Regimentu Czarneckiego Woiewody Kiiowskiego, sławnego Woioownika przy dobywaniu Brześcia Litewskiego mężnie stał. Co o nim wspomina Konstytucya Seymowa w roku 1661, *fol. 5*.

BRODNICKI herbu *Łódzia*. W Wielkiej Polsce gniezdził się: iako Paprocki pod herbem Abdank świadczy, że Brodnicy Łódzicowie kupili Chorynia u Choryńskich.

BRODNICKI herbu *Wieniawa*. w Wieluńskiej Ziemi Wieniawitowie Brodnicy kwitnęli, z ktorych Stanisław Pifarz Grodzki Wieluński deputem był na Trybunał Koronny w roku 1643, a z Seymu 1641, Kommissarzem do uspokojenia pogranicznych dyfferency, między Śląskiem y Ziemia Wieluńska *Constit: fol. 19*. Corka jego Anna Stanisławowi Kierskiemu zaślubiona. Jan w Woiewodztwie Poznańskim, Antoni y Stefan w Kaliskim Woiewodztwach podpisywali Elekcyą Augusta II. Paprocki y Okolski o nich nie pisali.

BRODOWSKI herbu *Grzymala*. W Kaliskim Woiewodztwie znajdowali się za czasów Paprockiego. Franciszek w Inowrocławskim pisał się na Elekcyą Augusta II.

BRODOWSKI herbu *Łada*. W Lubelskim, Ruskim Woiewodztwach, y Ciecchanowskiej Ziemi zdawna dziedziczyli. Na dwie się zaś linie rozrodzili, z ktorych, jednych Brodowskich przydomek był Bombolek, drugich Zylka. Z pierwszych pamiętny był Jan Brodowski: ten z Zofii Kowalewskiej Sędzianki Rożańskiej, zpfodził Corki cztery, Małgorzatę Zebrowską, Helenę Jaskłowską, Katarzynę z Woyciechem Zylką Brodowskim zprzysiężoną dożywotnie. Agnieszka czwarta w Klasztorze Panieńskie sobie życie obrała. Synów także sześciu, i. Wawrzyńca Sędziego Ziemskiego Łomżyńskiego, człowieka wielkiej powagi, który z pierwszego małżeństwa, z Czydzieńską zostawił synów czterech, Jana, Piotra Kanonika Lwowskiego y Proboszcza Jaworowskiego,

go, Stanisława y Mikolaia bezpotomnych. Drugim nawrotem z Kisielnicka zrodził Corki dwie, Petronellę Mniszkę y Elżbietę Gorską z Koszewa, y Synow dwoch: Alexandra, ten z Zukowika: Zygmunta, ten z Swiderska w kontrakty małżeńskie weszli. 2. Stanisława, tego z Szczawieńskiy Corka Dorota, naprzód z Kozickim bezpotomnie żyła, potem Mirzeńskiemu iedną Corkę powiła, Zonę Mikolaia Kosmowskiego. 3. Woyciecha, ten z Goreckiy Ewy, krom piaciu Corek: Małgorzaty Gnatowskij, Doroty Skoroszewskij, Agnieszki Pniowskij, Anny Krzyżkowskij, Elżbiety Zalewskij, miał synow dwoch: Sebastyana, ten z Kędzierzawka: Walentego, ten z Małgorzata Kędzierzawka żyli w małżeństwie. 4. Piotra. 5. Jędrzeja. 6. Zygmunta niepracowanego przez lat 43 w Zakonie S: J. Operaryusza. Ten do ostatnich dni życia swego w Konfessyonalu przesiedział, z takim do swoich penitentow szczęściem, że ktokolwiek sumnienia mu swego powierzył, za Święta go duszę miał. Wćwiczeniu Szlacheckiey młodzi, w Konwikcie Kaliskim, instytucya jego y dozór, od Karnkowskiego Arcybiskupa y Fundatora, nie raz publicznie wychwalona, z ktorey na wielką miłość, y estymacya u wszystkich sobie zarobił. Tak zaś wszystkie sprawy swoje, do naymniejszych praw Zakonnych konformował; że trudno było w nim co znaleźć mąganego. Przecięż go Bog różnemi y przyćieżnemi krzyżykami nawiedzał, że go też Claudius Aquaviva General S. J. nie raz listami swoimi cieszył; ale on wesoło, tak ztę stopy wytrzymywał, iak y drugim dobrze czynił, y owszem do tych dolegliwości, dobrowolnie ciało swoje trudził, o sobliwie poSTEM. Na ostattek przepędził lat 62, iak sobie życzył, żeby był w dzień tryumfu z Kanonizacyi SS. Ignacego y Xawiera, na tryumf ich do nieba trafil, tak otrzymał tego właśnie dnia 1622 w Kaliszu zasnąwszy w Bogu. Siostra jego rodzona, o ktorey wyżej namieniłem Agnieszka, brata swego toremidac, a chcąc dokonalej służyć Bogu, że klauzury Panieńskich Kłasztorow, nie wtey karcości zdały się iey być, ktorey pragnęła; stroj męski wziawszy, stan zmyśliwszy do Zakonu S. Franciszka wstąpiła, y światobliwie przez kilka czasow, męska właśnie rezolucya między niemi żyła: a toli za dyspozycya Boska wydana y poznana, do Panieńskiego Konwentu, z podziwieniem u wszystkich swey cnoty, z niemniejszym zbudowaniem przeniesiona, w tey goracości ducha, w ktorey zaczęła y życie swoje zakończyła. *Histor. Califf.* Stanisław Choraży Zakrocimski w roku 1620. Jakub, Walenty, Paweł, Grzegorz, Maciej y Bazyli w Zakrocimskiy w roku 1697.

Woyciech Zyłka Brodowski, z Katarzyny Brodowskij Bombolkowny, iako się wyżej mowilo, cztery Corki zplodził: pierwsza Jadwigę Milewska, druga Popowska, a potem Gorecka, na koniec Zeromska. Trzecia Zmudzka. Czwarta Barbare Lempicka. Synow zaś trzech, Grzegorza y Jana bezpotomnych, Mikolaia Pifarza Ziemskiego Lubelsk: ktory z tym tytułem podpisał ekstrakt listu Zygmunta Augusta z Ksiąg Ziemskich w roku 1575. Z pierwszego małżeństwa synowie jego dway, Kasper y Jan: tamten z Śladkowski, potem z Mogilnickiy, zostawił Corkę Annę Moszyńska, Kasprowa y Ignacego. Jan zaś z Zukowskiy

kowskiy, Helenę Zmiiowska, Maryannę Brzeska y synow piaci: Stefana bezpotomnego, Mikolaia: temu Piaskowska Corek dwie, Konstancya y Gryzeldę, tyleż synow powila, to iest Stefana y Jana. Grzegorz ten z Zaboklicka zplodził synow piaci, Kazimierza, Dominika, Dyonizego, Jana y Alexandra: Corek trzy, Joannę, Barbarę y Teresę. Kryształ: ten z Kozmińska zostawił Michała y Jozefa, Zuzannę, Helenę y Barbarę. Jana: ten z Izdebska zrodził Gryzeldę Zakrzewską; z Frykaczowna zaś synow piaci, Alexandra, Bogusława, Marcina, Woyciecha, Kazimierza, Teresę Maliszewska, Maryannę Skorucina, Annę Kłodnicka. Z drugiego małżeństwa z Orchowską Stólnikowna Chełmską, tenże Mikołaj, Piarz Ziemiński Lubelski, to miał potomstwo: Annę w Panieństwie zmarła, Maryannę, Helenę, Dorotę. Jędrzeja Podśledka Chełmskiego, o którym częsta wzmianka w Konstytucjach Koronnych, iako to w roku 1631, *fol.* 29, 1638, *fol.* 43, 1647, *fol.* 38, Tego synowie: Mikołaj Soc: J. umarł w Gdańsku w roku 1701, Benefactor Collegii Lubelskiego, Paweł, Kryształ y Kasper. Woyciecha tego z Kazanowskiy synowie trzy, w różnych okazjach dla Ojczyzny życie poświęcił, Kazimierz Horoszy nazwany od Tatarow, drugi pod Zbarażem, trzeci pod Bereścziekiem, Jakub czwarty tych brat młodo umarł. Pawła: ten z Jarczewski y zostawił Mikolaia y Jana: z tych Mikołaja synow sześciu: Franciszek Zakonu S. Franciszka Ordinis Min: Conven: Prowincyał y nie raz w Prowincyi Ruskiej, nauka, submissya, zakonnością wszystkim miły, Paweł, Antoni y Jozef młodo pomarli: Jan w Zakonie Scholarum Piarum. Piotr Cześnik Buski, Zona iego Maryanna Kucieńska herbu Ogończyk, sześciu mu synow powila, Xawiera, Alexandra, Jana, Jozefa, Stanisława y Antoniego y Corek trzy. Ktoremuś z Bródowskich w obozie przez wiele lat zaśluzonemu, na piętnaście lat y iego Sukcesorom Brodatycze dobra w rekompensę puściła Konstytucya Koronna w roku 1662, *fol.* 29. Stanisław Michał Miecznik Wolkowski, Sędzia Grodzki Krzemieniecki w roku 1727. Brodowska była za Stanisławem Sokołowskim.

Brodzic Herb

W Polu czerwonym są trzy złote krzyże, tak ułożone, że ieden z nich prosto na dół, drugie dwa na górze z boku tryanguł robia, wszystkie się końcami ztykaia w szrodku. W tym iednak iest różnica, że iedni tego herbu tak używaią, że cyrkuł kładą we szrodku, kędy się krzyże zchodzą, y pole błękitne, drudzy zaś bez tego cyrkułu. Na helmie trzy piora Strusie, drudzy pięć kładą. Jabym przez ten cyrkuł pierścien bydl rozumiał, ile że nasz *X. Petrasancta cap. 63* zawżze takie kołka chce mieć za pierścienie *ex usu Fecialium*, y powieda że w Swewii, Austrii y koło Rhenu, siał się takich Familii znayduie, które pierścienie w Kłeynotach swoich noszą; znać, (że iego zdaniem rzekę) w ten czas na-
byte

bycie, kiedy chwalebny exerceytowaniem do pierścienia się ubiegaia, temu który trafil nadane. Z tym wszystkim ten Author między różnemi herbami, nie ma żadnego podobnego do Brodzica, tylko *fol. 48* jeden taki krzyż przydłuższy y kończasto zachodzący kładzie, złoty, na kołku siarczyłtego koloru: kędy zaraz przydaie, że to był herb Cadwalladera ostatniego Króla Brytannii. O godności zaś takiego krzyża pisze tamże ten author, dokąd ciekawych odsyłam. Pisali o nim *Paprocki Gniazdo fol. 89. O herbach f. 269. Okolski t. 1. f. 79. Liber Kleynoty f. 42. MS. P. Rutka.*



Początek tego herbu Paprocki ztąd naznacza, ktoremu wszyscy poświadczają. Kazimierz Mnich Król Polski, Woynę wiodąc z Maślausem Tyranem y zprzytaczonemi do niego Jądzwingami, gdy mu się jeden Polski Junak mężnie we wszystkich okazjach stawiał, Pańskiego boku strzegąc, za to y w liczne dobra w Mazowszu opatrzony, y tym Kleynotem był udarowany. Rok tym pierwiastkom X. Rutka naznacza w roku 1038, a że miał długą y piękną brodę, y on, y herb od niego Brodzic nazwany: luboć inisi tego imienia okazują od dobr Brody rzeczonych zaciągają. Jakoż Paprocki wspomina, że widział na Liście fundacyi Kościoła Płockiego w roku 1106, trzech braci rodzonych Hrabiorów de Brody, Wszebora, Swentosława, y Krystyna, którzy dzieścicę z dobr swoich temuż Kościołowi zapisali. Jest jeszcze w Płockim Płońsko Miasieczko, a kiedyś wieś, kolo którego mieli lićne swoje posessye Brodzicowie. O Stefanie Woiewodzie Mułtańskim piszą, że zbawił na głowę sto tysięcy Turków, na pamiątkę tego zwycięztwa, trzy krzyże z kamienia wystawił. Długosz o tej Familii znać dając, zowie ją *Genus Polonicum providum & in Masovia propagatum.*

Kleynotni tego herbu

<i>Bonikowski</i>	<i>Kurzatowski</i>	<i>Pilitowski</i>	<i>Sieromski</i>
<i>Kliczewski</i>	<i>Łacki</i>	<i>Radomski</i>	<i>Zawadzki</i>
<i>Kunecki</i>	<i>Moiecki</i>	<i>Radziwiński</i>	<i>Zochowski.</i>

BRODZINSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Brodziński Kułtoż Krakowski w roku 1572 w Kościele Krakowskim OO. Franciszkanów na obrazie Padniewskiego Biskupa. Stanisław w roku 1658.

Brog Herb patrz Leszczyc

BROLNICKI herbu Gozdawa. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Wielkim X. Litew: osiedli. Z tych Gedeon Brolnicki Arcybiskup Połocki, sędziwy starzec, lat wieku swego dziewięćdziesiąt dopędził, po którym na tę Katedrę wstąpił B. Jozaphat Kunczewicz. Mikołaj Skarbowy W. X. Litewskiego, poseł na Seym. Konstytucya w roku 1623, f. 7, & 1621, fol. 23 wspomina, że lubo go od pospolitego ruszenia, dla słusznych przyczyn uwolniono, przecież jako kochający syn Ojczyznę swoich ludzi pod Chocim stawiał. Stanisław w Nowogrodzkim kwitnął w roku 1631. Sa y w Sieradzkim. Konstantyn z Brolna, miał za sobą Katarzynę Karczewską, córkę z niey trzy, Izabella za Janem Paluckim, Elżbieta za Spytkiem Bużeńskim. Trzecia za Macieiem Rołkowskim.

BROMIRSKI herbu Jastrzębiec. Piłza się z mnięyszego Bromierza. Z tych był Kanonik Kuiawski, oboyga prawa Doktor, umarł w roku 1563. Dorota Zakonu S. Franciszka, Xieni w Gnieźnie w roku 1611. Adama Brumirskiego w Kommissyi Piltyńskiej kłada *inter testes* w roku 1686.

BROMIRSKI herbu Pobog. W Płockim Woiewodztwie dziedzicza. Donich należy Mikołaj Archidyakon Płocki, ale *Starowski* Bartłomiej mu imię dać, kedy ziego nadgrobk w Łomży wypisał, że po śmierci Bieleńskiego Biskupa Płockiego, był Administratorem tegoż Biskupstwa w roku 1559. Synowiec iego Mikołaj z Magdaleną Zdarską herbu Doliwa, dożywotnie złączywszy się, synów zostawił: Jędrzeia y Hieronima Proboszcza Chełmskiego, Kanonika Przemyślskiego, Woyciecha y Marusza y Corek pięć. Marcin Bromirski brat Mikołajow, którego z Kliczowskiy nieodrodne zostało potomstwo. Bartłomiej trzeci brat Mikołaja, y ten z Zawadzkiej nie bez sukcesorow. Kryztof, Woyciech y Zygmunt w roku 1648, Waleryan 1632, Stefan y Stanisław w roku 1674 kwitnęli. Jan Podkomorzy Wyszogrodzki, poseł na Seym Lubelski w roku 1703, a z tamtąd Deputat do kwarty Rawskiej. *Constitut: fol. 23.*

BRONAKOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Łomżyńskiej Ziemi posessyonaci, niewiem czy nie do tych należy Woyciech Bronak Podwoiewodzy Wiski w roku 1674.

Bro-

Bronic Herb



S A dwa ielca na kształt litery S uformowane, iakich kiedyś w Czechach używano, na krzyż złożone, w polu czerwonym, na hełmie trzy piora Strusie. W samey rzeczy jest herb Korfak. Nadany ten herb ktoremuś rodakowi naszemu ztey okazji (iako mowi Paprocki) że wpotyczce z Czechami mężnie sobie poczynat: drudzy twierdza, że z Czech do naszey Polski przyniesiony. Używaią go Broniecy na Wołyniu pod Ołyka. Więccy o nich nigdzie nie czytał. *Paprock: Gniazdo fol. 1731. O herbach fol. 678. Okolski t. 1. fol. 92. Liber Kleyn: f. 42. MS. P. Rutka.*

BRONICKI herbu *Słepowron*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Krakowskim, Sandomirskim, Lubelskim, Płockim Woiewodztwach rozkrzewili się. Maciej Bronicki z Zofia Grabkowską herbu Jastrzębiec, żył ieszcze w roku 1560. *Paproc: in Stromat. Anna Bronicka Stanisława Tomaszewskiego tegoż wieku małżonka. Idem ibidem.* Stanisław Pifarz Grodzki, potym Podstarości Nowomieyski, oktorym Konstytucya Koronna w roku 1647, fol. 13: Corka iego już Woyskiego Nowomieyskiego z Jędrzeiem Krysztofem Gołuchowskim Miecznikiem Sannockim Leliwczikiem zmwiona, druga z Marcinem Mietelskim. Adam Sebaştyan, Jędrzey Dworzanin Krolewski, Waleryan w Sandomirskim w roku 1632 kwitnęli: Krysztof na Unieskach z Płockim pisał się na Elekcya Jana Kazimierza. Andrzej Woyski Krakowski z Krakowskim, Corka iego Salomea z Stanisławem Myżkowskim zmwiona. Gabryel z Lubelskim na Jana III. Franciszek z Bronic Bronicki w Ingolstadtzie uczył się Mathematyki w roku 1666, są iego Theses w druku.

BRONIEWSKI herbu Leliwa. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Wielkiej Polrzeze z Broniewa się pisał. Prokop Choraży Kaliski w roku 1570, podpisał zjazd Sandomirski, a boday nie tenże sam Podkomorzym Poznańskim stanął; Córka jego Anna z Bardzkiej urodzona, z Krzysztofem Miękkim, w Ziemi Przemyskiej zaślubiona. Marcin z Seymu *Constit.* 1614, fol. 32, Kommissarz do traktatu z Kurfiętrzem Brandeburskim o wolną defluidacya kupcom przez Wartę rzekę do Szczecina, był y potym posłem kilka razy na Sejm, iako świadcza Konstytucye 1621, fol. 18, y 1623, fol. 5. Hieronim także posłuiac z Kaliskiego Woiewodztwa na Konwokacya w roku 1632 deputowany był do rewizyi Skarbu Koronnego. *Acta Convoc.* Temi czasy na Krainie swojej posłessya miał, iako czynił relacya Józef Broniewski w roku 1699. Kazimierz w roku 1696.

BRONIEWSKI herbu Lewart. Od Firleiw z Dabrowicy swoię originem prowadzą; dla czego y po dziśdzień pisał się Firleiowie Broniewscy. Euflachiego albowiem Firleia Kasztelana Lubelskiego Piotr syn; tego zaś Piotr y Jan, Jana Jędrzey a boday nie Kasztelan Zarnowski, iako obaczysz gdzie o Firleiach mówić się będzie, którego syn Piotr bezpotomny, y Mikołaj, ten poiawszy Michowska dziedziczkę na Broniewiczach y Pachniny Woli, od nich Broniewskim nazwany. Jan Broniewski syn jego, Kasztelan Połaniecki, w rycerskich dzielach sławny, którego potomstwo Mikołaj Jan y Adrian. Mikołaj zostawił syna Jerzego, ten zaś Krzysztofa, Krzysztof Alexandra y Remigiana. Ta Genealogia Firleiw Broniewskich, którą tu położyłem, wypisana z marmurowego kamienia w pałacu niegdy Broniewskich na przedmieściu Lubelskim, na pamiatkę wmurowanego: luboć temi czasy, iuż y ten kamień przypadek zkruszył. Jan drugi syn Kasztelana Połanieckiego, w trzech synach dziedziczył: Pawle, Jędrzeiu y Pietrze. Paweł na Pachnińskiej woli, nazwany Pachniowski, Podkomiołszy Koronny zszedł bezpotomnie. Jędrzey Kasztelan Radomski Starosta Niepołomski, Wielkorzadzca Krakowski, z Zofii Korycińskiej Woiewodziecowny Łeczyckiej, czterech synow zrodził, Mikołaja, Jędrzeja, Jana y Samuela. Mikołaj Broniewski Firley z Dabrowicy, naprzód Stolnik Czerniechowski, z którym tytułem był Kommissarzem do rozgraniczenia między Woiewodztwy Kijowskim y Czerniechowskim z Seymu w roku 1638, *Constit.* fol. 31, (taż Konstytucya Sebastryana Broniewskiego do teyże funkcyi przypisała) potym Podkomorzy, na koniec Kasztelan Chętnski koło roku 1650, którego żona Elżbieta, y z Pasierbem swoim Adrianem, a synem Mikołaja w Kościele naszym Lubelskim pochowana; miał zaś za sobą, znać *primo voto* ten Kasztelan, Hrabiankę Donau. Córka z niey Marya Sylwia z Janem Gniewońszem Chorażym Lubelskim zaręczona.

BRONIEWSKI herbu Ogończyk. Krzysztof y Jan w Brzeskim Kuiawskim na Władysława IV, Jan w Inowrocławskim Woiewodztwie na Jana Kazimierza pisali się Elekcye.

BRONIEWSKI herbu Tarnawa. Jedenże Dom z Targowickimi, dla tegoż, tak ich z sobą zmieszali Pisarze nasi, że Targowickich między Broniewskimi

mi, Broniewskich między Targowickimi licza. Imię Broniewskich od Broniewic wsi, która leży nie daleko Waśniewa, Miasieczka Opata Wachockiego, swoy początek wzięło, atoli temi czasy po różnych Woiewodztwach posiadły swoje rozciągnęli, osobiłwie w Sendomirskim, Lubelskim, y Przemyślskiej Ziemi. Okolski zaczyna od Jerzego Kanonika Lwowskiego, Proboszcza Drohobyckiego. Paprocki od Marcina, którego synow sześciu zostało. Dietrych Kanonik Przemyślski, Mikołaj, Stanisław, Michał, Jan y Marcin. Z tych Stanisława synowie dway: Jan przy którym Oyczyście Targowickich imię zostało. Marcin zaś brat jego, nowe w Dom ten wniósł Broniewskich. Był ten Marcin na Dworach Krolewskich wziętym, osobiłwie u Krola Kazimierza y Elżbiety siostry jego, (uktorey też Ochmiłtrzował) u Olbrachta Alexandra y Zygmunta Pierwszego. Udał się potym na peregrynacya do Ziemi Świętej, kędy Kawalerem Bożogrobskim kreowany, powrociwszy do Oyczyzny, w wielu kampaniach, znaczne dał dowody nieuleknionego serca; za co wrekompenś Burgrabia Krakowskim, y Starostą Lubaczowskim utytułowany. Kładzie jego nadgrobek *Starowolski in Monumen. fol. 165.* Potomstwo jego zostało się, Marcin Pifarz Lwowski, którego syn Stanisław pod Pskowem na nieprzyjaciela nacierając meźnie poległ. Wincenty, y ten w obozie lata swoje przepędził. Stanisław na Biezdziezie, Choraży y Koniuszy Przemyślski, Starosta Medycki, wławiwszy się na Dworach Krolewskich Zygmunta y Augusta, w Rycerskich potym dziełach teży sławy szukał, luboć mu szczęście nie służyło, bo zabrany w potyczce w niewola od Tatarow, ledwo się z niego wywiktał: przecież miły był zawsze Maieństwom Polskim, tak dla swojej ku nim wierności, iako też dla rozsądnego we wszystkich procederach rozmyślu, z którego do trudnych funkcyi narażali go Krolowie Polscy, iako to w Legacyach do postronnych narodow. Co mu y jego nadgrobek w Kościele Krakowskim S. Franciszka przyznaje zmarlemu w roku 1582. List Zygmunta Pierwszego *in MS. Petricovien.* oświadcza, że był destynowany w poselstwie do Porty Otomańskiej: żył lat 75. Na Boga był hojnie szczodry, osobiłwie na Klasztor Panieński w Bieczu, w Tuchowie y Prochniku, na szpital, na OO. Benedyktynow na Łysej gorze u S. Krzyża, na Panny Zakonne w Tarnowie, na Kościoły w Biezdziezie, y Piotrkowicach, y na wielu inszych miejscach szczodrobliwoscią jego powstały piękne Boskiey chwały ozdoby. Corka jego zmwiona z Łukaszem Gornickim Starostą Tykocińskim. *Paprocki oberb. fol. 414. Bielak fol. 586. Starowolski in Monumen.* Z synow zaś jego czterech: Jan Starosta Medycki w młodym wieku wszystkie o sobie nadzieie omylił, przedko świat pożegnałszy. Stanisław drugi syn Chorażego, Dworzania Krola Stefana, Niemieckim, Węgierskim, Tureckim ięzykiem tak do brze iak własnym Oyczytym mowil. Sebastyan trzeci syn ~~Staro-~~ Medycki, na Dworach Augusta, Henryka y Stefana, długi czas przepędziwszy z Ligezianką Woyskiego Sanockiego Corka złączył się dożywotnie. Piotr czwarty syn, we wszystkich za Stefana Krola z Moskwa expedycyach, pierśi swoich za Oyczyznę lubo w młodszym wieku nadstawiał.

Marcin Broniewski, maż dowcipu y wymowy ofobliwzey, w ktorym dluga w publicznych intereffach experyencya, naturalny obrot iego, ieczcie więcej wypolerowała. W Filozofii y Geometrii biegły tyle sobie u Stefana Krola respektu ziednał, tak swoia, umiętnością, iako y w rzeczach wojennych biegłością, że go tenże Pan do Tatarow Perekopskich posłem z Moskiewskiej expedyeyi wyprawił. Dziewięć cale miesięcy, między owym grubym Pogaństwem z niemłym kosztem, z niemniejszyą odwagą na lustracyi tamtych kraio w ztra wił, kędy zwiedziwszy wszystkie wsi, miasteczka, rzeki, gory, obyczaje tamtego narodu, wydał do Druku *Descriptionem Tartarie ante hac in lucem nunquam editam* z Geographicznymi mappami w Kolnie w roku 1595, ale praśa drukarska wiele błędow do prawdziwey iego historyi z omyłki przydała: dla tego też samą powtornie w Lugdunie w roku 1630 przedrukowano. Chwali te iego pisma nasz X *Possewinus tomo 2. sub voce Tartari*, kędy przydaie, że do tey swoiey Księgi przydał Komentarze o Moskiewskiej Monarchii. Niewiem czy tegoż, czy inszego Marcina Broniewskiego czytałem pismo, ktoremu dał tytuł: *Pogrom Tatarow*, przez Stanisława Zolkiewskiego, Hetmana W. Koronnego w roku 1620 z przydatkiem *Ordynek wyprawy Tatarskiej na wojnę*. Tenże Marcin y do Mahometa Gereia legacya zprawował, y na Seymy Koronne nie raz posłował, ofobliwie w roku 1588, *Constit. fol. 471, & 1590, fol. 575, & 1591, fol. 617. Starowolski in Hecatombe*: iuż na ten czas Sekretarzem Krolewskim będąc; godzien naywiększych tytułow. Krysztof posłem na Seym *Constit. 1609, fol. 907*, a z tamtad Kommissarz do kwarty Rawskiej. Stefan Kanonik Kamieniecki, Proboszcz Buczaeki y Jaroszewski: kwitnał w roku 1643. *Histor. D. Podkamenen*. Anna Broniewska Zakonnica S. Klary w Sączu w roku 1701, Stanisław Broniewski Podczafzy Owrucki, miał za soba Zofia Rakowska, synow z niey piaciu, Stanisława, Jozefa, Antoniego, Kazimierza y Woyciecha, Corkę Maryannę za Jackiem Zieleńskim. Siostra Podczafzowego iedna była za Trzecieskim, druga za Samuelem Morskim. Bracia Stryieczni, Marcin, Woyciech, y Jan.

Bronikowski Herb

O Tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisaf. Jest Osęka iedna w polu czerwonym nie prosto, ale na prawy bok tarczy z kierowana, na helmie trzy piora Strusie. Jam w Bydgoszczy w Kościele OO. Bernardynow między inszemi herbami widział Osękę iedną srebrną w polu krwawym, ale prosto w gore. Tym się herbem szczyca Bronikowscy w Wielkiej-Polszcze. Z tych naydawnieyszego czytam Jana Bronikowskiego, Opata Bledzewskiego, Kanonika Poznańskiego w roku 1577, *50 Singularia*.

Piotr



Piotr w roku 1632, Adam, Dobrogost. Jan w roku 1648, Hieronim Rótmistrz Krolewski, Alexander, Przecław, Woyciech z Babina, Jan Dobrogost, Jędrzey Podwoiewodzy Kaliski w roku 1674 kwitnęli. Stanisław Kanonik y Offycyal Przemyński, Proboszcz Samborski, umierając w roku 1677, bibliotekę swoją Collegio nazemu Przemyńskiemu darował. Stanisław Synowiec jego rodzony życie swoje w Zakonie Soc: J. Bogu poświęcił, po różnych Ambonach żarliwością swoją wstawiony. Konstancya Bronikowska Woyciecha Biskupskiego herbu Niefobia Małżonka. Anna Jana Glinickiego herbu Junosza, siostra zaś iey Grabskiego herbu Wczele. Hieronim Podstoli Poznański, syn jego ma za sobą Przyemską, Podkomorzanę Kaliską, Przecław, Jan, Władysław kwitnęli w roku 1696. Był też Bronikowski zaśluzony Pulownik Woyska Koronnego, Cudzoziemskiego zaciągu.

BRONIEWSKI herbu Ostroja. W Krakowskim Woiewodztwie z Słońkow się pisza, zkad dochodzę że od Słońskich Ostroyczykow swoje dzielnicę wzięli. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piszą. Stanisław Broniowski z Krakowskiego podpisał Elekcya Władysława IV. Broniowskiego z Łowieckiego Corka, Zona Sierakowskiego Dominika Skarbnika Gołtyńskiego, herbu Dołęga.

BRONISZ herbu Wieniawa. Jeden to Dom z Leszczyńskimi Wieniawitami: iako to autentycznie pod herbem Wieniawa wywiodę. Jak zaś sławny jest w Polsce pod własnym imieniem Broniszow; z tego może każdy poznać, że List Bolesława Wstydliwego podpisał *inter presentes* w roku 1230 Siegniew Bronisz Kafztelan Czechowski u Nakielkiego w Miechowii fol. 143. Ten to jest Bronisz Hrabia, pamiętny swoją fundacyą, która uczynił w dziedzicznych dobrach Gozdzikowie Zakonowi Cyściecyńskiemu w Dyecezyi Poznańskiej, który tam ośiadł, w roku

1240, y dobrami obfitemi nadał, zktorych te wspominaia *Miechovita lib. 3. Cromer lib. 8. Bielski f. 163, Gozdziow, Linę, Kłodawę, Korytkę y Pałec*: mieysce to Paradyżem (tak od koloru białego niby Anielskiego Cyterfow) nazwane, ieszcze y po dziśdzień toż imię na sobie nosi. Długosz go Dyonizym zowie, zkąd się dorozumiewaia niektorzy, że to iednoż u Polakow było Siegniew co y Dyonizy. *Twardowski w swoim Pałacu* tę mu pochwałę przypisuje; że Bolesława Władliwego z zafadzek Konradowych na Śląsk do Henryka Xiążęcia szczęśliwie wyprowadził. Nadto z Okolskim y z inżemi, Wojewoda go Poznańskim tytułuje w roku 1244, y że miał byđz bratem Philippa Biskupa Poznańskiego. Atoli nie uymuiac wiary przerzeczonym Authorom, niewiem iak się to może zkombinować, żeby Siegniew miał byđz Fundatorem pierwszym, kiedy Erekcya Opactwa tego, y matmurowa inskrypcya w Kościele, Fundatora swego Mikołajem Broniszem Wojewoda Poznańskim, y Starostą Głogowskim tytułuje. Nad to na Liście Konrada Xiążęcia Mazowieckiego, w ktorym approbuie fundacya Staniatckiego Kłasztoru w roku 1242, czytałem Siegniewa Bronisza Kasztelanem z Przesoby, y znowu 1265 Wojewoda Sendomirskim, iakom mowif fol. 119. Z tego wnosię że albo tenże był, o ktorym wyżej mowiłem, albo syn iego tegoż imienia. Kwitnał potym w roku 1306 Bronisz Wojewoda Brzeski Kuiawski, iako maż fol. 141. Stanisław Bronisz dobr Broniszowicz dziedzic, połowę tych dobr Janowi Suchorzewskiemu, za ośmset grzywien przedał w roku 1446. *Acta Castrensis Posnaniensis*. Krysztof podpisał z Kaliskiego Elekcy Władysława IV. Piotr z Paradyża Bronisz, Kasztelan Kaliski. Starosta Pyzdříski, Marszałek Konfederacyi Warszawskiej, Kommissarz z Seymu Lubelskiego, na uspokoienie dyfferency między Wojewodztwy Wielkopolskieni y Śląskiem, *Constitutur* 1703, fol. 20, przedym Sekretarzem był Legacyi do porty Otomańskiej z Rafałem Lesczyńskim. Córka iego iedynaczka Dorota, z Szofdríkiy Siostry Wojewody Kaliskiego urodzona, z Janem Radomickim, Wojewoda Inowrocławskim y Generałem Wielkopolskim żręczona. Jan Podczaszy Kaliski. Zofia Broniszowna, Marcina Zawadzkiego herbu Korzbok Mażonka w roku 1696.

BRONISZEWSKI herbu Pomian. W Wojewodztwie Brzeskim Kuiawskim w Powiecie Przedeckim słyna. Jednaż ich dzielnica z Grablskimi, iedenże początek od Hrabiorz Czeskich: Grablskim w dziale Broniszewko się dostało. Broniszowski Broniszow, z ktorego się po dziśdzień pizsa, co y Księgi Przedeckie potwierdzaia. Z tych Michał z Broniszowa Kanonik Krakowski w roku 1381 u *Nakielski*: fol. 319, & 331. Jan Broniszewski z Bodzanowskiy urodzony, ktorego syn Sebastyan Pifarz Grodzki Radzieiowski, wziął w zasługach swoich od Zygmunta Augusta, niektóre dobra koło Radzieiowa, drugie zakupił u Oświanych, a odrzuciwszy błędy Heretyckie Oycowskie, ze wszystkiemi bracia swoiemi; w Chodczu fundował Oltarz, przy nim grob sobie, y całej Familii wystawiwszy. Z zelożyi zaś ku prawowierney Katolickiej wierze, napisał Książkę *Protestacya Chrześcianańska* przeciwko Dyssydentom, ale do druku nie doszła. Z Kofuckiej Miecchnikowny Inowrocławskiej.

Syn iego Jan w Moskwie zginał. Jan brat Sebaſtyana z Kalinſkiy Piſarzowny Łęczyckiey urodzony, z Janem Herburtem z Fułſztyna, w obozie lata ſwoie ztrawił. Wacław trzeci brat ich z Morzyckiey zpo-
dzony, w Węgrzech y Siedmigródzkiey Ziemi, początki wojenne za-
żywſzy, w Oyczyźnie potym z Rożyńſkimi Xiażętami, ſtawił ſię we
wſzyſkich za Stefana Krola expedycyach na Moſkwę godnym Kawa-
lerem, oſobliwie jednak w dobywaniu Turopca: a potym z Xiażęciem
Konſtantym Wiſniowieckim, w Woſoſzech ſiła dokazował. Złączy-
wſzy ſię z Konſtancya Grotowna herbu Rawicz dwie Córki zoſtawił: z
rych Zofia młodo umarła, Helena życie ſobie Zakonnę w Samborze
pod Reguła S. Brygitty obrła. Synow zaś trzech: Jana Kanonika Sen-
domirſkiego, Probolſzcza y Oficyała Pilźnieńſkiego. Ten młodsze lata
to w obozie, to na różnych Dworach przepolerowawſzy, przymiotami
ktoremi go Bog utalentował, zaſłużył ſobie, że go y Ferdynand III
Cesarz, wielce ſzacował, w ten czas kiedy z inſzemi po Cecylia Rena-
natę do Wiednia iezdził. Nie mniej go ſobie poważał Urban VIII
Papież, kiedy z Władyſławem Krolewiczem w Rzymie aſyſtował,
otwieraniu *Auree Porte* pod czas Jubileuſzu Wielkiego: na który też
akt, tak Urbanowi iako y Władyſławowi dowcipnie wierſzem alludo-
wał. Szyſzkowſki y Zadzik Biſkupi Krakowſcy, iako mieli tego Praſta
eſtymacya, z tad ſię może poznać, że go pierwszy w naytrudniejszy
okazye zwykł być narażać, dufając iego przezorowi, drugi wizytę Ko-
ſciotów w Woiewodztwie Sieradzkiem na niego zpuſcił, nadto pozwo-
lił mu, żeby w Archidekanacie Sadeckim wolno mu było beneficja Ko-
ſcielne konferować, kędy go też zowie *Hominem rectum, & Sacerdotem
verbo & exemplo in plebe proficentem*. Mikołay drugi brat Jana Kanoni-
ka: ten w różnych okazach zdrowie ztargawſzy, życie na Wołyniu
zkończył. Bartłomiej trzeci brat, ſtan ſobie Duchowny obrł.

Samuel drugi ſyn Sebaſtyana Piſarza z Koſucki: ſyn iego Ste-
fan wokazyi z rebellizuiacemi Kozakami legł na placu. Jan Chry-
zoſtom w Łacińſkim, Niemieckim, Włoſkim ięzykach biegły, przez
czterdzieſci lat wojnę traktował. Władyſław w Woiewodztwie Ino-
wrocławſkim w roku 1697. Zofia z Broniſzewſkich Golemowſka, mło-
do owdowiała, ſlub wieczney czyſtoſci uczyniwszy, drogę wſzyſkim
konkurentom do ſiebie zagroziła, dla więkſzey ſpoſobnoſci do na-
bożeńſtwa, mieſzkała w Gnieźnie przy Koſciele OO. Franciszkanow,
a Pania będąc, na wzgardę ſwiata, krom jednej ſłużebney, żadney ſłu-
gi nie chowała: wſpianiać ſi u myſli wielkiej była, y meſtwa Chrze-
ſciańſkiego, zkad pochodziło, wolne wielkich ludzi, tak Duchownych,
iako y ſwieckich napominanie, ktore od niey dla iey ſwiatobliwoſci
wdzięcznie przyimowano. Za duſze w czyſcu, miała ſwoie codzien-
ne modlitwy, z tad różni, tak Duchowni, iako y ſwieccy, po ſmierci
od niey ratunku ſzukali. Kapłańſkie paciery odmawiała, y na Ju-
trznia o pół nocy z inſzemi chodziła. Do S. Antoniego oſobliwſza
poufałość miała; dla tego iuż ſię byli wzwyczaili ludzie, gdy im co
zginęło, do niey ſię uciekać. Jey ſamey zginęła była hebanowa laſka,
w ſrebro bogato oprawna, zturbowała ſię nie co, y z S. Antonim umawia-

1a. A moja laska kędy S. Antoni? tu z Kościoła wprzód nie wyni-
dę, aż mi ją wrocisz. Doniosło się to do X. Gwardyana, który przy-
nioś iey laskę insza, ale iey przyiać nie chciała, pewna będąc, że iey
własna powrocić miał S. Antoni: y nie omyliła się, bo złodziey który
ją był ukradł, gdy chciał z Miasta wychodzić, załapała mu od bramy
osoba Zakonu S. Franciszka, grożąc y przykazuiac, aby się wrocil y
oddał laskę. Poszedł do inszey bramy zacięty człowiek, ale y tam też
osobę zastał: wrocil się tedy, laskę oddał, y zeznał co się z nim działo:
dorożumiewano się, że to nie kto inszy był, tylko S. Antoni. W ro-
bocie ręczney ustawiczna: na kilka czasow przed śmiercią wzrok ztra-
ciwszy, tak to mile od Boga przyjmuiac, powiedała: wielcem rada,
że na znikomość świata tego nie patrzę. Umarła Hymn Ambrożego
Świętego mowiąc, w roku 1678, po śmierci twarz iey śliczna się poka-
zała. *Concio P. Dunin f. 414.*

BRONOWSKI herbu Korab. W Krakowskim Woiewodztwie o nich piszą.
Woyciech Kantor Wiślicki świat pożegnał w roku 1579, czego dowo-
dem nadgrobek iego w Krakowie u S. Trojcy *Starow: in Monum.* ale y
w inszych Woiewodztwach kwitną Bronowscy, wiedzieć iednak nie
mogę czy do tego herbu należą. Sa w Plockim z Bronowa Brono-
wscy, są w Rawkim, z tych był Łukasz syn Jędrzeja Podwoiewodzy
Rawki w roku 1632. Sa w Sieradzkim. Z tych był Sebaſtjan w roku
1648. Czytałem w pewnym Manuskrypcie Bronowskich herbu Dębno,
ale nie mam pewności. Wiktoryn y Grzegorz w roku 1697. Stani-
sław Bronowski Soc: J. Ruskie Woiewodztwo mężowi temu Apostol-
skiemu Oyczyzna było: pięćdziesiąt y dwa lat w Zakonie naszym prze-
pędziwszy, stał się wzorem pobożności. Na Misłya obozowa w roku
1632 y w roku 1635 wysłany, żeby ją był z wielkzym pożytkiem dusz
odprawił, w pole za oboz wychodził, tam zgromadziwszy woźnice y
inszy proſty gmin ludzi, do cnoty ich zachęcał, do spowiedzi namawiał,
co do zbawienia należy uczył: polzcześnie Bogiego zamyślom, bo co żywo
do niego na spowiedź się ubiegało. Uważali to wszyscy Polscy żoł-
nierze, ale y sam Hetman Stanisław Koniecpolski, umyślnie w tę stronę
połzedłszy, gdy go na łacie iedney słuchającego spowiedzi zastał, tak go
szacować sobie poczał, że potym inszego Dyrektora sumnienia swego
nie zażywał, tylko iego. Rektorem kiedy rządził Collegium Jarosła-
wskie w roku 1629, nie tylko osobliwza rostopność, ale y miłość, któ-
ra chciał wszystkim dogodzić, w nim się wydawała. Barska także Re-
zydencya, iuz to drugi raz Superiorem administruiac, pilność w dozo-
rze karności Zakonney, łaskawością attemperował. Do Nayśw: Ma-
tki fczczegulniey nabożny, ktorey obrazy z affektu ku niey, iako mógł
ozdobić; by też niewiem iak zatrudzony, żadnego dnia nie opuścił, że-
by Kołonki zwyczajney nie miał zmówić. W Szarogrodzie na S.
Floryana uroczystość z innemi swemi Towarzyszami pracowita Misłya
zakończywszy, to jest z X. Kryštofem Czarnoſtawskim, z X. Kasprem
Woyniczem, z Bratem Janem Domagalskim, gdy się nazad do Baru
wszyscy wracaia, w drodze coś trochę stanęli, dla dokończenia pacierzy
Kapłańskich, aż z obojga stron z tytu y z przodu zbojcy z wielkim hała-
sem

fem na nich przypadli, każdego z nich z osobna w głębszy las wciągnawszy gwałtem, z fukien odarli, y wielu ranami zmęczonych zamorzyli w roku 1642, 5 Maja. Stanisław Bronowski berdyżem w głowę cięty, w gardło strzałami dwiema postrzelony, wzywaiac B, Stanisława Koński zkonął. Chłopiec który się był utaił, dał znać o tym okrucieństwie do Szarogrodu, na który pogłos wysłano sto koni, zboycow szukać, ale darmo: ciała tylko nagie, na jedną kupę złożone znaleziono, na drugiej kupie szaty, na trzeciej sprzęt kościelny y infzy. Dorozumiewano się, że to zaboystwo z namowy Schizmatyków zprawione, którzy na Apostolskie ich w tamtych krajach pracę zdrowym okiem patrzeć nie mogli. Ciała ich naprzód do Szarogrodu zwiezione, potym do Baru, przy asystencyi wielu pobożnych ludzi z kazaniem, tamże pochowane. Powiedziano, że w kilka po pogrzebie dni, przed północą tenże Kościół gdzie ich złożono, niezwyčajną iafnością widziało ogarniony, y owłzem y na tymże samym miejscu gdzie ich pobito uważali nie raz tameczni obywatele, wybuchające ognie. Pisali o nich *Allegambe in mortib: illustr: fol. 553. Nadał: in anno dierum memorab: 5 Maji P. Andr: Kaltbrenner S. J. Kosiłowicz Pamiątka Braci.*

BRONSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Mikołaj z Bronna Broński w roku 1487. Dobra iego Bronno, Wyczalkow, Karłowó, Szczawińskim się dostały. O czym *Adla Lancien.*

BROSZKOWSKI herbu Brochwicz 2do. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Broszkowski Melchior, o którym Konstytucya w roku 1602, *fol. 807.* Jan Podwojewodzy Liwski, y Samuel z Seymu w roku 1609, *Constit: fol. 903* deputowany do przepisania Ksiąg Liwskich. Mikołaj brat Melchiora Pisarz Liwski, *Constitut: 1595, fol. 676.* Maciej z Nowakow Skarbnik Liwski, Woyciech, Alexander synowie Mikołaja, y Jan kwitnęli w roku 1632. Broszkowska Jana Podolskiego Sędziego Ciechanowskiego małżonka. *Paproc: o herb. f. 251.*

BROWEDOWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Z Łęczyckim Woiewodztwem podpisał Elekcya Władysława IV, Woyciech Browedowski.

BROZEWSKI. Y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jan Brożewski z Trockim Woiewodztwem podpisał Elekcya Władysława IV.

BROTKOWSKI herbu Słepowron. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Familianci tego Domu mają się znajdować na Rusi koło Jarosławia.

BRUDECKI. Y o tych w naszych Pisarzach cicho. Brudecki Prokop Dziekan Kaliski, Pleban Sobotki, Collegio Kaliskiemu przyczynił swoia dobroczynnością Biblioteki. *Histor: Collegii Califf.* Thomasz Kanonik Choczski umarł w roku 1651.

BRUDKOWSKI herbu Jastrzębiec. Y tych opuszczono. Czytałem jednak w pewnym Manuskrypcie, niewiemże czy nie jeden Dom z Brotkowskimi. Bartłomiej y Paweł Brutkowie w Ziemi Nurskiej, pisali się na Elekcya Augusta II.

BRUDNICKI herbu Jastrzębiec. W Płockim Woiewodztwie possessyonaci, z których Jan Brudnicki podpisał Elekcya Jana Kazimierza z Plockiego. Jan y Adam z Inowrocławskim Augusta II.

BRUDZEWSKI herbu Natęcz. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Do tego herbu referuje Długosz Miroslawa Biskupa Poznańskiego, ten z Oyca Kelczona z Brudzewa, Matki Elżbiety urodzony, będąc Proboszczem Gnieźnieńskim, Kanonikiem Poznańskim, gdy Katedra Poznańska wakowała, w Rzymie na ten czas będąc, od Marcina Papieża V na nią wyniesiony, y konsekrowany. Tym czasem gdy się to w Rzymie dzieje, Kapituła Poznańska za konsekreacją y pomocą Krolewska infzego sobie Pastorza obrala: dla czego, gdy Krol Miroslawa do posłesysty dobr Biskupich przypuścić nie chciał, sprawa się o to w Rzymie długo toczyła, ktorey docierając Miroslaw, tamże życie swoje położył w roku 1477, pochowany u S. Maryi *de Populo*. *Długosz in Vita Episc. Posnanien.* Paprocki powie, że po Jędrzeju Laskarym wstąpił był Miroslaw z Brudzewa na tę godność w roku 1408, ale mi się zda, że rok omyłka drukarska zły położono.

BRUDZEWSKI herbu Pomian. Jaruntow czy raczej Jarandow imieniem, zdawna się ten Dom szczycił: zkąd Okolski dużo się pomylił, gdy Jaruntów do herbu Gozdawa przyciągnął. Był to zaś Dom swoich czasów władcy wielkich y Senatorow obywateli, jako Jaranda Podkomorzego czytam na Liście Władysława Xiązęcia Dobrzyńskiego w roku 1343. *Nakielski in Miechovia f. 248.* Tenże czy infzy, w roku 1342 Książeteln Rospirski, z którym tytułem podpisał List Kazimierza Wielkiego. *Paproc: Stromar: fol. 202,* y drugi List tegoż Krola w roku 1346, o Erekeyi Miasta Bydgoszczy. *Histor. Coll. Bidgost.* Jarand z Brudzewa Wojewoda Inowrocławski, który z infzemi Panami Polskimi, Posłow Zygmunta Cesarza, na Koronacya Witolda idących przeiiał. *bielski an: 1430,* podpisał pokoy Brzeski w roku 1436: ale go na infzym miejscu czytam, Jarand z Grabie, o czym się będzie mowić przy Grabskich. Jaranda Dziekana Gnieźnieńskiego Kromer kładzie w roku 1383, gdzie wspomina, że go Miastu Zninowi na praesidium zostawił Arcybiskup Gnieźnieński. *Cromer lib. 14.* Jan z Brudzewa Choraży Brzeski Kuia-wki w roku 1426, posel z Seymu Wreckiego do Miłtrza Pruskiego, upominając się, żeby paktow raz umowionych nie gwałcił *Długosz.* Jarand Kanonik Gnieźnieński w roku 1443. *Damalew: w życiu B. Bogumila.* Stanisław Brudzewski Kanonik Gnieźnieński, podpisał List Jana Gruszczyńskiego, Arcybiskupa Gnieźnieńskiego w roku 1466. *Damalew: in Archiep. Gnesnen.* Piotr z Brudzewa, Podkomorzy Kaliski w roku 1451, podpisał Konstytucye Kazimierza Krola o Zupach *u Laskiego w Stat: fol. 82 y 83.* Mikołay z Brudzewa Podczaszny Kaliski, Starosta Brzeski w roku 1462, podpisał List Kazimierza Krola o Unii Ziemi Belzkiej. *Statut Janusow: f. 799.* Gerard Jarand z Brudzewa, ktorego szcudro-bliwością fabryka Konwentu Bydgoskiego OO. Bernardynow znacznie powiększyła: iemuż Konwent w Warcie tychże OO. siła powinien, który swemi iasnużnami dzwignął, w roku 1480. *Vadingus in Annal: Min: Da-malewicz* onim powie, że był Kanonikiem Kruświckim, y w Warcie imieniem Krolewskim Gubernatorem, kędy drewniany Klasztor, po-mienionym Oycom wystawił w roku 1468. *Damalewicz in Vita Episc. Gnesnensium.*

Mikołaj z Brudzewa Woiewoda Sieradzki, (wszystko mi się zda, że tenże sam com wyżej o nim mówił Podczaszny Kaliski) był o-raz y Starostą Brzeskim, kładą go *inter presentes* na Liście Kazimierza III. *Paprocki o herb: fol. 202, w roku 1476.* Jan Jarand z Brudzewa Kasztelan Spicimirski w roku 1496, zktorym tytułem podpisał Elekeya Jana Albrychta Krola. *Lasz: Star. fol. 110.* Tenże iuz Kasztelan Kaliski w roku 1501, podpisał Alexandra Krola Elekeya: *Karnkowski de Primatu*, ieszcze żył w roku 1509, a w roku 1512 czytam go Woiewodą Łęczyckim. Mikołaj Jarand z Brudzewa, naprzod Kasztelan Łęczycki, zktorym tytułem pisał się na Liście Zygmunta I w roku 1540, *Nakiel: in Miech: f. 629*, potym Woiewoda, *Bielski fol. 589.* *Orichov:* z Elżbiety z Gulecwa herbu Prawdzic, dwie Corki zostawił, Sobocka Kasztelanowa Gołyńska, y Latańska, Hrabinę na Łabiszynie. *Paprocki o herb: Okolki.* Blazey z Brudzewa, Proboszcz S. Małgorzaty w Poznaniu w roku 1615.

BRUDZYŃSKI herbu Prawdzic. W Wielkopolscze z Familii Latańskich od dobr Brudzyńna tę denominacya wzięli. Stefan Brudzyński, ieszcze za czasow Kazimierza Jagellonowicza Krola, w owej niebezpieśliwey pod Choynicanti batalii, Rycerską odwagą przebiwszy się przez liczne istryki nieprzyacielskie, do Barlcera Zegańskiego Xiążęcia, tak go dobrze ugodził, że na tymże zaraz padł trupem placu, luboć y sam Stefan wkoło od ludzi iego otoczony, tamże poległ: obudwu ciała podle siebie na poboiowiisku znalezione. Jakub Łowczy Kaliski umarł w roku 1490, od Sędziwoia Czarnkowskiego, Kasztelana Santockiego w roku 1481, więc kupił Zakonowo nazwana, Corka iego Popowska, lat 150 y dłużej przeżyła. Woyciech syn Jakuba, Dworzanin Krola Alexandra y Zygmunta I, tak wielkich sił, według *Bielskiego f. 501, y Paproc:* ze sześciu razem ludzi wzbroy y żelezie dzwignął do gory, konia gdy nogami zcinął, a wrot się uiał, od ziemi wgorę podnosił: z Lubrańskiy Biskupa Poznańskiego Synowicy, po ktorey wziął Wafosze, y in-sza maieństwo, zplodził Annę Padniewska Staroscina Dybowska, Regine, Zofia, y Anne; synow zaś Jana, Jędrzeia, Jakuba, Mikołaja, Macieia, Woyciecha, Marcina, Kasptra, y Melchiora. Od Macieia został się syn Jan, ale prędko umarł. Woyciech na Dworze Cesarzow Karola y Ferdynanda, czas nie mały przepędziwszy, potym skoro do Oyczynny powrocił z bracia Marcinem y Kasprem w Inflanciech, w różnych kampaniach rycersko stawał: lecz potym stan sobie Duchowny obrawszy, Kustoszem był Krakowskim, Kanonikiem Gnieźnieńskim y Sandomirskim, czego dokumentem iest y po dziśdziń nadgrobek iego w Katedrze Gnieźnieńskiej, w roku 1600 zmarłemu wystawiony; wipominaia go y Konstytucye w roku 1587 *fol. 442.* Marcin Burgrabia Kcyński, o Oyczysta wolność gorliwy zelant, co mu też do przedkiew śmierci pomogło, iego z Popowkiy herbu Nowina, to potomstwo, Anna y Agnieszka Corki. Maciey, Stefan y Mikołaj, ktorego syn Woyciech, Podczaszny Poznański, umarł w roku 1653, nadgrobek mu na Tumie Poznańskim, Anna Przyborowska Kasztelananka Rogozińska, pozostata małżonka wystawiła. Ktoryś z iego braci, miał za

foba Rufocka, a z niego syna Stanisława. Ten w roku 1601 urodzony, światobliwie od rodziców wychowany, y na Dworze Krolewskim na którym z Władysławem Czarnkowskim Woiewodzcim Łęczyckim, czas nie iaki bawił, najmniejszego uszczerbku w bogoboyności nie uczynił. Do szkół Poznańskich, potym Kaliskich dany, tak w nauce iako y w cnocie, wszystkich sie zdał celować, będąc wzorem skromności, zwierściadłem pobożności, pierwszym do dobrego. Zamiatając raz Kongregacya, mowil: że mu to tak miło było, żeby rad był przez całe życie ten urząd odprawiać, gdyby można. Wydała się w nim ośobliwsza submisja, cichość y w rodzona łaskawość. Do Mszy służyć, pierwszej nigdy nie opuścić, w domu od zgiełku uchodzić, na uszczepiwe słowka milczeć, starzym byź powolnym, to go wszystkim przymilało. Zachorowawszy, lubo ciężkie y śmym medykam niezrozumiane boleści cierpiać, przecięż z taką y twarzy wesołością y umysłu wspaniałością to wszystko cierpliwie wytrzymywał, że się y najstarzym stał podziwieniem cierpliwości. Piatego dnia przed śmiercią, w Wigilię Wszystkich SS. uczynił generalną całego życia spowiedź, o ktorej po jego śmierci powiedział spowiednik, że żadney rzeczy nie było w tym Stanisławie, ktoraby grzechem śmiertelnym traciła. Ostatni Wiatyk gdy mu przyniesiono, lubo już z sił spadł, z tym wszystkim bez żadney pomocy, albo podpory, pół godziny klęczać, modlił się, y opiece Najsł. Matki się oddawał: iakoż doznał iey affektu w śmym zgonie życia swego, slyzano go albowiem iakby komus odpowiadającego: *Quis ego ista merui Virgo Beatissima, non ego his dignus sum: non ego his dignus sum, Virgo Beatissima ora pro me..* Wlepione oczy mając w Krucifix, mowil pytając się *Deum meum cogito:* Do S. Stanisława Kołki nabożnym będąc, wołał do niego, *Stanislae tuum Stanislaum ne deserat.* Wkrotce potym po całego miesiaca chorobie Jezus y Marya wzywając, umarł ziemi, a niebu żyć poczał, 30 Listopada w roku 1615, wieku swego 14. Ciało jego lubo aż we dwanaście dni po śmierci do Kościoła Kaliskiego Soc. J. wniesione, żadnego iednak albo fetoru, albo korupcyi nie miało: lubo ten czas y dżdżyły y przyciepleysza iesięń dogrzewała. Jeden od umierającego Stanisława prosił, żeby mu prawdziwy żal za grzechy uprofil stanałszy przed Bogiem, y poznanie, coby się w nim Bogu nie podobało: teyże godziny, ktorej zkonał Stanisław, stanęły mu na myśli wszystkie w całym życiu popełnione grzechy, y taki żal za nie, że też utrzymać nie mógł: Stanęły y niektóre okazyiki bardzo niebezpieczne, ktorych gdyby się byłnie wyrzekł, o pewną go ruinę przyprowadzić miały. Drugi uwikłany w złych amorach, dotknawszy się jego trunny, ochydzil sobie cielesne nałogi, y do czystego życia zapalił. *P. Morawski Palestyna Pietatis fol. 221. Historia Collegii Calis.* Brudziński Kanonik Krakowski świat ten pożegnał w roku 1690. *Historia Collegii Cracoviensis.* Krystyna Zakonnica Cystersyńska w Ołoboku w roku 1672. Wacław Jan, Antoni y Stanisław Brudzińscy w Woiewodztwie Inowrocławskim w roku 1697. Paweł, Wojciech y Mikołaj w Płockim Woiewodztwie.

- BRULENSKI** herbu *Roch*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Płockim Woiewodztwie possessyonaci herbu Kolumna używają. Mikołaj Bruleński Suffragan Płocki, Archidyakon y Officyał Pułtuski. Maciej Dziekan Garwoliński w roku 1691. Jerzy, Jan, Walenty, Marcin w Ziemi Nurfkiej. Woyciech, Jakub y Sebaſtyan w Ziemi Zakrocimskiej podpisałi Elekcyą Augusta II.
- BRUNAK**, w Woiewodztwie Mazowieckim. Maciej y Jan Brunakowie, z Ziemia Wiſka na Władysława IV. Stefan z Poznańskim na Augusta II pisał się Elekcyą. Sa w Chełmskiej Ziemi Brunowie, ale tak tych, jako y tamtych herbu nie mogłem się dopytać. Paprocki y Okolski o nich nie pisał.
- BRUNETT**. Ci dopiero w roku 1673 dostali Indygenatu w Polsce, Hieronim y Kozmas Brunett. Paprocki y Okolski nie mogli o nich wiedzieć.
- BRYLINSKI** herbu *Sas*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Podgorzu dawni obywatele Ziemi Przemyſkiej, z których Stefan był Władyka Przemyſkim w roku 1581, drugi sobie życie w Zakonie S. J. obrał, w którym ſwiącoblwie dokonał w roku 1712. Bartłomieja Corka naprzód z Jerzym Ościſławskim, potem z Janem Uchaczem zrzeczona.
- BRYNDZA**. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Bryndza Alexander podpisał *Pacta Conventa* Władysława IV.
- BRYNK**. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jerzy Brynk Kapi-tan Krolewski, podpisał się z Łęczyckim Woiewodztwem na Elekcyą Jana III.
- BRYŃSKI**. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Bryński Jakub w roku 1632 z Wołyńskiego Woiewodztwa podpisał Elekcyą Władysława IV.
- BRYZEWSKI**. Y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Stefan Bryzewski Jana Kazimierza Krola Elekcyą z Poznańskim Woiewodztwem podpisał. Marcin Piſarz Grodzki Brański w roku 1632. Tomasz miał Corki dwie, Gryzeldę za Sieſtrzewitowskim, Stolnikiem Chełmskim. Zuzannę za Wacławem Byſtrzeiowſkim, Paweł w Woiewodztwie Bełzkim w roku 1660. Waleryan w Woiewodztwie Brzeſkim Kuawſkim w roku 1697.
- BRYZKOWSKI** herbu *Brochwicz zdo*. Okolski ich piſze Bruſzkowski, iam już wyżej mowił o Broſzkowskich tegoż herbu: przecięż Bryſzkowskiego czytam Brochwicza Kanonika Przemyſkiego, Proboszcza Kroſieńskiego, Deputata na Trybunał Koronny w roku 1683, y 1686.
- BRZĄCZEWSKI** herbu *Pomian*. Kaliskiego Woiewodztwa Ziemianie: to tylko Piſarze naſi o nich potębnomości podali.
- BRZECHWA** herbu *Jaſtrzębiec*. W Krakowskim, ba y w Sieradzkim possessyonaci. Z tych naydawnieyszego czytam Jędrzeia Brzechſę Opatu Tynieckiego: ten z młodych lat ſwoich w Zakonie S. Benedykta, życie ſwoie Bogu poświęciwſzy, dowcipem, wymowa, żarliwością, cnota, tak ſobie ſerca braci Zakonney uiał, że niu naprzód Przecorſtwo, potem Opaćtwo Tynieckie konferowali, ale go on potem na affektacyą Stefana Batorego Krola, na Mieſcieckiego Stefana zpuſcił, Koadjutorem

go swoim uczyniwszy, sam zaś świat ten pożegnał w roku 1593. *Szygielski in Tinicia*. Jan Brzechffa, podpisał Kaptur Krakowski w roku 1586, ten to zdami się, oktorym świadczy *Starowolski in Bellat*: że na expedyeyi Moskiewskiey z Chorągwią idąc, pierwizy z nia na mury nieprzyjacielskie wszedzły, drugich do emulacyi zwycięzkiej chwały pociągnął. Zbigniew z Seymu w roku 1613 deputowany na lustracya Zamku Chęcińskiego. *Constit: fol. 11*. Dobrogość Burgrabia Wieluński, Kommissarz z Seymu w roku 1661, do rozgraniczenia między Ziemią Wieluńską y Śląskiem *Constit: fol. 25*. Jędrzey Karmelita Bosy w roku 1614. *Histor: Coll: Leopold*. Piotr Brzechffa Podkomorzy Weśdeński, z wielu funkcyi od Władysława Króla y Rzeczypospolitey na siebie włożonych, y chwalebnie odprawionych pamiętny, umarł w roku 1641, wieku swego pięćdziesiątego. Z Katarzyny Jordanowny Podkomarzanki Krakowskiej dziedziczki na Drogini y Gawłowie zoltawił trzy corki, Zofia która dostała się Potockiemu. Tereffa Anna naprzód Alexandrowi Tarnowskiemu Kasztelanowi Połanieckiemu, potym Łukaszowi Podlęskiemu Kasztelanowi Połanieckiemu. Katarzyna *primo voto* Franciszkowi Romiszowskiemu, *2do* Osieckiemu Chorażemu Brzeskiemu Kuiawskiemu. Z piaciu zaś synow iego, Dominik obrał sobie Zakon S. Dominika. Franciszek Zakon S. Franciszka uOO. Bernardynow, Kalper trzeci brat ich, którego syn Jan Opat Czyrzycki w roku 1689. Gabryel czwarty, Podczaszy Warszawski, ten z Podlęskiej Zofii Kasztelaniki Połanieckiey zplodził dwóch synow, Jana y Gabryela: z tych Gabryelowi Morfytynowna Kasztelanica Radomska synow trzech powiła. Rafał piąty Choraży Krakowski, krom inszych cnót, pobożności y hoyności na Boga znakomity, z ktorey więcej niż sto dwadzieścia tysięcy, na różne fundacye, y dobre uczynki wysypał. Osobliwiej jednak Collegium Krakowskie S. Piotra liczy go między swoich Dobrodzieiow, w którym się kilka lat przed śmiercią utaiwszy, y od zgietku świeckich interesow uchyliwszy, samego Boga chwały szukał, do śmierci się przyprawuiąc, która go gotowego zastała w roku 1689. Z Anny Niewiarowskiej syn iego Jan Starosta Krzczowski, w ślady Oycowskie wstępując, temuż Collegio nazemu, wieczną pamiatkę swojej szczodroblowości uczynił, znaczną mu summę zapisałwszy: pochowany y z Oycem w tymże Kościele, kędy też iego kołztem marmurowy nadgrobek stał, tak Oycu iako y iemu postawiony. *Histor: Collegii Cracov*. Piotr Brzechffa miał za soba Zofia Gniewoźownę Chorażankę Lubelską, Corkę z nię Zofia za Kryzstofem Kwiatkowskim, Cześnikiem Lubelskim, y syna Franciszka: temu Elżbieta Skotnicka, Kasztelanica Połaniecka, tylko jednę Corkę Dębińską, Łowczyną Krakowską urodziła. Kazimierz Opat Trzemeszyński, Kanonik Regularny Lateraneński S. Augustyna w roku 1701. Jan Cześnik Zytomirski w roku 1689. Kryzstof y Samuel podpisali Elekcyę Jana Kazimierza Króla. Stanisław Brzechffa z Wrzace (bo się z tad wżyscy pisza) Societ: J. z Filozoficzney Katedry dla naszych, wstąpił na Kaznodziejską, która kilka lat utrzymywał, z wielkim duży pożytkiem. Rektorę potym w Nowogrodku y w Toruniu będąc, wielkich zaślug przed Bogiem

miał

miął okazać, ośobliwie iednak cierpliwości, która przykre stofy dość wspaniałym fercem unosił, umarł w Krakowie w roku 1643, po iego śmierci znaleziono pod nogami Ukrzyżowanego Jezusa Litanie, które zkombinował z swoich afflikeyi dziękuiac Bogu za wszystkie.

BRZESCIANSKI herbu Sas. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Przemyskiej Ziemi Obywatele, iedneyże dzielnicy z Ryboryckimi, zkad się też Brześciańscy z Ryborycz pisał. Znać iednak, że już więcej niż dwieście lat, pod tym inieniem Brześciańscy tej Oyczyźnie zaśluzeni, ile że w życiu Piotra Kmity Woiewody Krakowskiego y Marszałka Koronnego, koło roku 1530, czytam Piotra Brześciańskiego, y *Okolski* t. 2. f. 84 z kłiąg Krafnostawskich Grodzkich pisał, że Krystyna Brześciańska była za Piotrem Srzedzińskim 1550. Jędrzey 1604. Sebaſtyan dziedzie na Brześcianach, zostawił synow dwoch, Piotra, y Jerzego. Z tych Piotr był Komornikiem Przemyskim: synow iego czterech, Konstantyn Gundisławus Prowincyat w Prowincyi Połskiej, y Doktor Zakonu Kaznodzieyskiego. Zygmunt Stolnik Dobrzyński, Obersterleutnant w Cudzoziemskim Woyſku. Stanisław Miecznik Przemyski, y Porucznik Pancerney Choragwi. N. Podstoli Owrucki, którego synowie Antoni Kanclerz Lwowski, y Kanonik Kamieniecki, Deputat na Trybunał Koronny kilkarazy. Drugi Podstoli Owrucki: trzeci Jakub in S. J. Czwarty in Congregat. S. Philippi Nerii: ci wszyscy z Łeſczyński herbu Korczak urodzeni, z Gluchowski zaś dwie Corki: iedna z Ludwikiem Drohoiowskim, druga z Antonim Stawskim zrezone.

BRZESKI herbu Bończa. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Właſni Kuniccy, ale od dobr nazwani Brzescy, Jan y Ludwik podpisałi Elekcyja Jana III.

BRZESKI herbu Ciolek. W Woiewodztwie Sandomirskim, y Podlaskim kwitneli. Mikołay Dworzanin Krola Augusta, a potym Starosta Kamieniecki, podpisał List Zygmunta III w roku 1590, in MS. Collegii Leopok Zona iego Dawidowska Sędzianka Lwowska, z niey corki, Zofia Jerzemu Szczękiemu, Surrogatorowi Starostwa Halickiego, Barbara Erazmowi Krupce, w dożywotnia oddane przyjaźń: syn zaś Dominik zmowiſzy sobie Helenę Śmiotanczanke Chorażankę Podolską, z ktorey Corki, iedna *primo voto* Bogucka, *zdo* Jackowska, druga Alexandra Marcinowi Maiowi zrezone: y syn Samuel. Adama Brzeskiego, męstwo pod Pleſzkowem, sławi *Paprocki o herb: fol. 405.* Paweł podpisał się z Ruskim Woiewodztwem na Elekcyja Władysława IV. Adam Stolnik Piński y Podwoiewodzy z Pińskim Jana, Kazimierza Krola.

BRZESKI herbu Jastrzebiec. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Sieradzkim Woiewodztwie z Brzozy się pisał: że się Jastrzębcem pieczętował, widziałem sam w Piotrkowie, y *Starowolski* wypisał z Kościoła OO. Franciszkanow z Choragwi śmiertelney Janowi Brzeskiemu, Dworzaninowi Władysława IV wystawioney. Samuel z Brzozy Brzeski, w wielu dla Oyczyzny woiennych expedyeyach wstawiony, którego w roku 1643 zmarłego nadgrobek kładzie *Starowolski* f. 539. Tamże czytam Alexandra z Brzozy, dziedzica na Kałufzowie, y Niewierszy, Krolow Zygmunta III, y Władysława IV Dworzanina, na Turkow, Tatarow, Moskwe Wielkiego Woiownika, umarł w roku 1645. Mikołay z Brzozy Brzeski, Zona iego Izabella Ligezianka herbu Półkozic,

na Kalwaryi pod Krakowem zmarłemu mężowi w roku 1647 pamiątkę postawiła. *Starowolski in Montum*: Corki z niey, Barbara, pierwszym związkiem z Piotrem Bykowskim, Kasztelanem Konarskim w Sieradzkim, któremu w roku 1633 nadgrobek w Piotrkowie wystawiła, drugim, z Walentym Wężykiem Widawskim. Anna z Janem Koczowskim zmowione.

BRZESKI herbu Okša. Dom ten starodawny od Wilhelma rodzonego brata Nankiera, Biskupa Krakowskiego, swoy dukt prowadzi, ten albowiem Wilhelm za Władysława Łokietka, Starostą Śląskim y Hetmanem będąc, że mu iako Panu swemu wiary dochowuiąc, naymniey iey uszczęśliwić niechciał, oto od Wacława y Jana Królów Czeskich z dobr swoich wyzuty, do Łokietka się udał, który go dobrami w Sendomirskim, nadgradzając wierność iego ku sobie, opatrzył; a tak od tych dobr Brzezia piśać się poczęli Brzeskimi. Jan z Brzeska Kasztelan Krakowski w roku 1311 podpisał List Władysława Łokietka *y Szczygieł in Tinec: f. 166. Liber Benefact: Cracovien.* około roku 1446, mowi onich, że ich temi czasy trzech braci kwitnęło. Klemens Archidyakon Wrocławski Regent Kancellaryi Koronney. Wilhelm Starosta Uyski, z Stanowny Starościanki Sanockiey, zplodził syna Woyciecha, temu Anna Rupniewska iednę tylko Corkę powiła, która się doślata w małżeństwo Anzelmowi Kłoczowskiemu Stolnikowi Sendomirskiemu. Jan Podczaszy Krakowski, któremu Anna Boska powiła trzech synow, Pawła, Jana, y Stanisława. Od Pawła syn się został Kryštof Podwojewódzcy Sendomirski, z nim była Anna Komorowska, z ktorey Corki zkoligowane, Tereśa z Mikołaiem Brzezińskim Woyskim Steżyckim, Konstantya naprzod z Błeszyńskim, potym z Theodorem Pawłowskim, synow dwoch, Jan y Stanisław, Jan z Błeszyński y zоставił syna Stanisława, y Corkę Zofia za Stanisławem Szczuckim, Sekretarzem Krolewskim. Stanisław z Barbary Grodzkiej Czesznikowny Czerskiej, zplodził siedmiu synow, Kasprowa, Jana, Mikołaja, Alexandra, Florjana, Jakuba, Pawła y Woyciecha, y Corek trzy, z tych iedna Janowi Kozielskiemu zaślubiona. Alexander Kanonik Krakowski, Archidyakon Zawichoski, Scholastryk Sendomirski w roku 1642. Jakub Łowczy Sendomirski, Kommissarz z Seymu do dobr Owczar *Constitut: 1641, f. 23.* Zona iego Barbara Bobolanka, zdo Elżbieta Zieleńska, Podkomorzanka Sendomirska: Synowie z niey dway, Stanisław y Ignacy, Corek tyleż, Anastazyja za Janem Linowskim, Barbara z Bobolanki za Jakubem Karskim Łowczym Podlaskim. Paweł tylko miał Corkę, żyła z Samuelem Gołławskim Komornikiem Radomskim. Stanisław trzeci syn Podczaszego Krakowskiego, z Kamieńskiy zplodził Corkę, ta Adamowi Jordanowi zaślubiona, y synow trzech, Jana, Stanisława y Piotra: Jan zręczył sobie Podkańska, Stanisław Dzikownę Chorażankę Bracławską, Piotr Dabrowska, z ktorey Corka była za Adamem Kosmowskim. Alexander miał za sobą Zofia Grabiankę, z nią synow dwoch, Jana y Pawła; Corek dwie, Katarzyna Zaporskiemu Alexandrowi, Dorota Kryštofowi Zółkiewskiemu w małżeństwo oddane. Jan zaślubił sobie Annę Mosczyńską. Daniel Annę z Konar Słupecką Kasztelanę Radom-

domska, Corka z niey Barbara z Janem Bonawentura Podlodowskim Woyskim Radomskim zkolligowana.

BRZESKI herbu Prawdzic. Jedenże Dom z Nieborowskiemi y Kobylnickiem i w Płockim Woiewodztwie, dla tego się też jedni z nich piszą z Nieborowa, luboć drudzy z Białoszewa. Brzeski Kmaczoła z woyskiem od Xiażat Mazowieckich na Tatarow wysłany, od nich porażony: syn jego Jan Starosta Płocki, czterema synami ubłogoślawiony, z których pierwszy Felix Woiewoda Mazowiecki, Starosta Ciechanowski, podpisał dekret stanów Mazowieckich przeciwko Heretykom w roku 1525. Drugi Paweł, Okolski go pisze Starosta Łomżyńskim, ia go na tymże Dekrecie podpisanego czytam Podkomorzym Ciechanowskim. Trzeci Wacław Starosta Płocki. Z tych, Felixa synow było czterech, Łukasz Kanonik Płocki, Stanisław mąż Rycerski w obozie się zstarzał, a że berdyfzem w potrzebie w twarz był ranny, z tego razu siekiera był nazwany. Jan z Lubicki zostawił syna Stanisława Chorażego Wyszogrodzkiego, Męża w potrzebach Ojczyzny zasłużonego, od którego szczęściu się synow zostało. Alexemu zaś Stępkowska powiła czterech, Jakuba, Stanisława, Jana y Felixa, z tych Stanisław był Kanonikiem Płockim w roku 1648. Z Wacława Starosty Płockiego dzieci, Jędrzey Mąż dzielny w różnych okazyach, potym sobie stan Duchowny obrał. Felix brat jego, któremu Zaleska urodziła Pawła, Jędrzeia y Zawiszę. Jan z Popielskiy Woyciecha miał y Mikolaia, z tych Woyciech z Białoszewa Władysława IV. Woyciech z Nieborowa Jana Kazimierza, Alexander Jana III podpisywali Elekcyę. Brzeskiego Chorażego Corka, Zona Gulczewskiego. *Paproc. Stępm: f. 252.*

BRZESKI herbu Starża. Od Brzeczca dobr nad rzeką Pilcą leżących imię swoje wzięli, nadane im te dobra od Xiażat Mazowieckich, atoli z początkow swoich są własni Zegotowie. Jerzy y Piotr Zegotowie, dziedzicy na Brzeczcu, z których Jerzy miał za sobą Ostrowska, synow z nią czterech, Paweł który z Zofia Kochanowska Stolnikowna Sendomirska, Stefan który z Ewa Gozdzka. Jędrzey Pifarz Grodzki Sanocki, który z Lisłowska weszli w kontrakty małżeńskie. Piotr brat Jerzego z Anna Ożarowska. Jana Brzeskiego Sędziego Czerskiego wspomina Konfitycya Seymowa w roku 1564, f. 76.

BRZESKOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Brzeczowski Piotr Antoni z Woiewodztwem Wileńskim podpisał się na Elekcyę Augusta II.

BRZEZANSKI herbu Rogala. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Brzeżański Kryštof z Woiewodztwem Krakowskim podpisał Konfederacyę Sendomirską w roku 1704. Antoni na Wołyniu, Zona jego Czarńska w roku 1728.

BRZEZICKI herbu Jastrzębiec. W Lu'elskim Woiewodztwie onich nasi Pifarze świadczą. Samuel Brzez. ki w Woiewodztwie Ruskim, Corka jego Anna Rzewuska Czelnikowa Liwska, Wáleryan y Stanisław w Sendomirskim w roku 1670. Woyciech y Mikolaj w Ziemi Chełmskiej w roku 1697. Bartłomiej w Bractawskim.

BRZEZICKI herbu Tępa Podkowa. Na różnych mieyscach widziałem Brzezickich, którzy

ktorzy w Bełzkim y Ruśkim kwitna herb Pobog, to tylko że na hełmie skrzydło kłada, ztąd się dorozumiewam, że się omyłka dzieie, że miało tego, coby krzyż w wrzod podkowy miał bydź, nad podkowa go stawiaia. Nawet y o Brzezickich Jastrzębczykach watpię, żeby byli ktorzy, chyba miało Tepey podkowy, Jastrzębca zomyłki zażywaia, dla tego y tych ktorychem pod herbem Jastrzębiec położył, rozumiem, że tu położyć potrzeba. Jan Brzezicki Maizł połem na Seym w roku 1638 *Constit. fol. 19*, a ztamtąd Kommissarz do rozgraniczenia między Woiewodztw y, Wołyńskim y Bełzkim. Marcin Maizł Posel Woiewodztwa Bełzkiego, podpisał Paęta Conventa Jana Kazimierza, człowiek Rycerski, y w różnych naukach wypolerowany. Woyciech Maizł w roku 1648 kwitnał. Maryanna Reia Poštolego Chelmskiego, Sędziego Krasnostawskiego małżonka, białogłowa y pobożnością, y miłosierdziem na ubogich znaczna. Collegium Krasnostawskie liczy ia między swoich Dobrodzieciów. Umarła w roku 1726, piła się z Brzezic.

BRZEZICKI Paprocki y Okolski o nich nie mogli wiedzieć. Jakub Brzezicki, Towarzysz Usarski, dla męstwa Nobilitowany na Seymiew roku 1662, oczym Konstytucya f. 40.

BRZEZINSKI herbu Doliwa. Z Brzezia się piła, zkad wyszedł sławny ow Jan Lutek z Brzezia Biskup Krakowski, y tak wielu innych, o ktorych pod herbem Doliwa czytać będziez. W Kuiawskim Woiewodztwie osiedli. Z tych był Woyciech Brzezinski w Rzymie Filozofii y Theologii z pochwałą wysłuchawszy, Kancelerzem był Rozrażewskiego Biskupa Kuiawskiego, Kanonikiem Kuiawskim y Kruświckim, y Oficyałem Generalnym, godzien większych Subsellia, dla swoich zasług, atoli śmierć przedka ofnowy dalsze przerwała. Umarł w roku 1622, nadgrobek iego z Wrocławskiego Kościoła wypisał *Starowolski in Monumentum*. Jan, Daniel, Stanisław Brzezińscy, z Kuiawskim podpisali się na Elekcy Władysława IV. Daniel, Stanisław, Jędrzey y Jan, na Augusta II. Maciey Jakub y Seweryn.

BRZEZINSKI herbu Łabęć. Od Brzezinek dobr imienia tego nabyli, Sandomirskiego Woiewodztwa Obywatele. Mściśław Dunin Brzezinski Stownik Sandomirski, Regimentarz odważny za Władysława Krola, *Poniatowski Morze*. Hieronim Miecznik Sandomirski, z którym tytułem podpisał Elekcy Jana Kazimierza. Syn iego Jan Podstoli Sandomirski, od ktorego trzech się synow zostało, Balcer, Stanisław y Mikołay, y Corki dwie, iedna Katarzyna poszła za Pomianowskiego, druga Barbara za Karwickiego Cześnika Sandomirskiego. Balcer Sędzia Grodzki Radomski, poiał Domańzewską Sędziankę Radomską, synow z niej było czterech, Stanisław, Franciszek, Jan y Paweł, Corki dwie, Ludwika y Teofila. Stanisław drugi syn Podstolego Sandomirskiego Miecznik Sandomirski, dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Teofila Wężykowna, drugi raz z Barbarą Zawiszowna. Z pierwsza trzech synow zptodził, Stanisława, Antoniego, y Jana; z druga syna iednego, y Corek dwie, Katarzynę za Franciszkiem Libiszewskim, y Ludwikę. Mikołay trzeci syn Podstolego, Komornik Opoczyński,

żona iego Tereſſa Brzeſka, Corka Podwojewódzkiego Sandomirſkiego, ſynow z nią czterech, Władyſław w Zakonie Soc: J. Walenty, Błażej y Mikołaj, y Corka Katarzyna pierwſzym związkiem złaczona z Hieronimem Drzewickim, Woiewodziecem Lubelſkim: drugim z Ignacym Nahoreckim. Marcin podobno brat Hieronima w roku 1632 w Belſkim. Piotr Societ: J. przez wiele lat Profeſſor *Humaniorum literarum* dowcipu wielkiego, umarł w Rawie w roku 1682. Gelnow miaſteczko w Sandomirſkim ſławne narodzeniem Błogoſławionego Władyſława Gelnowiuſza, było kiedyś w ich dziedzictwie, iako ſwiadczy Piſarz życia tego Błogoſławionego. *Vincentius Morawſk: in Vita B. Gelnovii.*

BRZEZIŃSKI herbu Lubicz. Jedenże Dom z Ponikiewſkimi, ale z Brzeznia dobr Brzezińſcy nazwani. Z tych Jan y Staniſław z Dobrzyńſką Ziemią, Adam y Jan z Nurſka, na Jana Kazimierza. Jan Kazimierz na Brzeźnie Brzezińſki Choraży Ziemi Nurſkiej, Floryan y Wawrzyniec na Jana III piſali ſię Elekcye. Z tych Jan Kazimierz był potym Podkomorzym Nurſkim w roku 1704, przydanym Przymafowi ad Conſilia, Alexander Oberſzter Krolewſki w roku 1674. Jozef Nikodem w Ziemi Bielſkiej. Staniſław Choraży Nurſki w roku 1727, a dawnieyſzych czaſow Hieronim y Jakub w roku 1583 kwitnęli. Juſtyna Brzezińſka tegoż roku z Jędrzeiem Woieſkim Rotmistrzem Krolewſkim w małżeſtwie żyła.

BRZEZIŃSKI herbu Traby. Z Brzezin w Krakowſkim Woiewodztwie ten ſię Dom piſze. Do tych należa Sebaſtyan Brzezińſki Piſarz Grodzki Krakowſki, podpisał przywilej Krola Stefana *de libertate Eccleſiaſtica* w roku 1580. *Acta Caſtrenſia Cracovien.* Sebaſtyan Kanonik Krakowſki, Proboszcz Oſwiecimſki, umarł w roku 1601, którego nadgrobek z herbem Traby w Kościele Katedralnym Krakowſkim po dziśdzień widzieć, y *Starowolſki* go wypisał: człowiek był w oboygu prawie biegły, dla tego też z Seymu w roku 1589, był deputowany *ad correſſionem juris terreſtris. Conſtitut: fol. 516, & 1601 f. 734.* Gabryel Sekretarz Krolewſki, w Rzymie będąc, oracya o S. Staniſławie Biſkupie Męczenniku miana do druku podał. Maryanna w Saczu pod Regułą S. Franciszka. Jadwiga we Lwowie u Wſzyſtkich SS. pod Regułą S. Benedykta, Bogu Panieńskie życie poſwięciły. Woyciech Zygmunt, miał za ſobą Felicyanę Boratyńſką, ſynow miał z, Sebaſtyana y Franciszka. Sebaſtyan miał za ſobą Zuzannę Przerębſką Częſnikównę Sandomirſką, cerek z niej dwie: Barbarę za Woyciechem Bukowſkim, y Katarzynę w roku 1660. Władyſław Brzezińſki, miał za ſobą Aloizya Chocimowſką, tego znać Corka była za Macieiem Uſtryckim Kaſztelanem Sanockim. Tereſſa była za Floryanem Lupińſkim w roku 1660. Alexander Zoſia Chocimowſką, z ktorey Anna doſtała ſię Staniſławowi Pozowſkiemu, Jadwiga naprzód Piotrowi Mozgawſkiemu, po nim Dawidowi Skotnickiemu.

BRZEZNICKI herbu Srzeniawa. O tych ani Paprocki, ani Okołſki nie piſał. Dom ſtarodawny, czego ztąd dochodzę, że ieſzcze za czaſow S. Staniſława Biſkupa Krakowſkiego y Męczennika, Jan Brzeznicki, zaprosiwszy go do ſiebie na poſwiacanie Kościoła, o coſ na niego rozniewany, rugował go z domu ſwego, luboć potym poſtrzegłszy ſię, pogonił za

Ecc

nim

nim, y przeprosiłwzy Świętego Pasterza, mile go przyiał y utraktował. *P. Skarga in Vita S. Stanisł.* Michał z Brzeznejcy, podpisał List Kazimierza w roku 1451 dany Miastu Lwowskiemu, Mikołaj Kanonik Kuiański w roku 1570 na Liście Zygmunta Augusta *inter presentes* danym Miastu Lublinowi. Jakub Biskup Enneński, Suffragan Poznański, Pośel z Synodu Piotrkowskiego do Grzegorza XIII Papieża: Hosiufz Kardynał tę mu pochwałę napisał: *Præclaris à Deo dotibim cumulatuz*: żył ielczce w roku 1616. *Hosu Epist. fol. 257. Resp. l. epist. fol. 49. Starowolski in Monumen. f. 460.* Maciey, Mikołaj, Stanisław z Podlaskiego Jana Kazimierza Króla, Jozef z Sandomirskiego Augusta II podpisałi Elekcyę.

BRZOSKA herbu Nowina. W Ziemi Nurskiej iedni, drudzy z nich w Podlasiu osiedli, ci tam piszą się z Rzewni, ci zaś z Niewodnice. Do pierwszych należa ci, Brzoska Kasztelan Wiski, za czałow Paprockiego, żoną iego Kryska, Stanisław Podkomorzy Nurski, Pośel na Seym w roku 1613, zamtąd deputowany na sady Fizykalne *Constit. fol. 8*, y na Konwokacya Warzawska. Jemu lubo ielczce na ten czas nie był Podkomorzym, zleciła Rzeczpospolita, żeby był pospolite ruszenie Rożańskię Ziemi prowadził na expedyacya generalną przeciwko Turkom *Constit. 1621, f. 3.* Corka iego dostała się w małżeństwo Ludwikowi Zieleńskiemu herbu Swinka, Kasztelanowi Sierpskiemu, Joachim Podczaszny Nurski, Pośel z Ziemi Nurskiej na Konwokacya w roku 1632. Stanisław Podstoli y Pośel Nurski w roku 1648. Stanisław Starosta Nurski, Pośel na Seym w roku 1662 *Constit. f. 2*, Zona iego Anna Łahodowska Kasztelanka Wotyńska. Do drugich należa, Jerzy Brzoska Choraży Bielski w roku 1575 deputowany z Wojewodztwa Podlaskiego, podpisał *litteræ Ordinum* o Elekcyi Królewskiej *Constit. fol. 234*, Syn iego Wawrzyniec, Woyciech z Niewodnice, kwitnął w roku 1632. Jan Brzoska Stolnik Braclawski w roku 1689, którego brat rodzony, Gedeon, wstąpiłwzy do Zakonu Soc. J. w nim światobliwie tego życia dokończył, Jana Brzofski małżonka Blandyna Komarowna.

BRZOSTOWIECKI O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Łomżyńskię Ziemi Obywatele, z którą Stanisław Brzostowiecki podpisał Elekcyę Jana III.

BRZOSTOWSKI herbu Bohicza, Otych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Od Kuničkih swoy dukt prowadza, od dobr Brzostówka Brzostowskiemi nazwani. Mikołaj Pisarz Ziemski Liwski w roku 1591 *Constitut. fol. 632*. Walenty z Seymu w roku 1611 Kommissarz do rozgraniczenia między Kamieniecką y Latyczowską Ziemią *Constit. f. 14*, od którego potomstwo zostało w Rawkim, Stanisław y Balcer. Kazimierz Łowczy Wiski z Seymu w roku 1638 deputowany do uspokoienia pogranicznego Prus Xiążęcych od Mazowla *Constit. f. 38*. Zona iego Bobrownicka Koniuszanka Litewska, z ktorey synowie Adam Skarbnik Wiski, Woyciech y Maciey, Corek cztery: iedna z Nikodemem Biało-brzeńskim, druga z Kryzstofem Czarneckim Starostą Zywieckim, trzecia z Janem Lipnickim Marszałkiem Mozyrskim, czwarta z Skarbkiem zasługione. Alexander w roku 1632. Tomasz Miecznik Wiski, Prokop,

kop, Antoni Alexander y Kazimierz w roku 1696. Brzołtowska była za Janem Podołskim Woiewodą Mazowieckim. Woyciech Podczaszyc Rożański w roku 1680.

BRZOŁTOWSKI herbu Strzemię. O tych ani Paprocki ani Okolki nie pisał. W Krakowskim kiedyś Woiewodztwie dziedziczyli, teraz y w Xięstwie Litewskim. Jan z Brzołtowa Kanonik Gnieźnieński w roku 1443. *Damalewicz in Archiep. Gnesnen: f. 112.* Gabryel z Krakowskim podpisał Elekcyę Jana Kazimierza. Jan z Sendomirskim. Kazimierz dziedzic na Brzołteczku z Beżkim Augusta II. Do Litwy pierwszy się przeniósł z Sanockiey Ziemi Jan Brzołtowski Pułkownik, któremu nadgróbek jego w Wilnie w Kościele S. Jana, to przyznaie: *Sepe pugnauit, semper uicit, arcem Rezięiam vi expugnauit, stipendiū gloriam habuit potiorē,* umarł w roku 1638. *Starow: in Monum.* Fundował był w Wileńskim Woiewodztwie w Michaliskach Kościół y Klasztor OO. Augustyanom, któremu potem przyczynił fundacyi, syn jego Cypryan Paweł; co approbowala Konstytucya Seymowa w roku 1653 f. 30: złączył się był ten przeznaczny Pułkownik z Katarzyną z Czernie Czernicka, y z niey Corkę z Kandzierzawskim Kasztelanem Smoleńskim, Drugą Dorotę z Przecławskim Zygmunt. Podstolim Slonimskim zmowił: synow temu także trzech też Czernicka powiła. Z tych ieden Emanuel Eustachi, po wysłuchaney Filozofii y Teologi w Akademii Wileńskiej, otrzymawszy w oboygu naukach lauream, gdy się na Dworach Sapiehow Lwa Woiewody Wileńskiego, Kazimierza Podkanclerzego Litewskiego, dzielnościa we wszystkich funkcyach popisywał, od śmierci zabrany w roku 1678. Kazimierz brat jego młodo we Francii umarł. *Kazanie Koiałow.* Cypryan Paweł Woiewoda Trocki, Ośmiański, Byłstrzycki, Miadzielski, Długowski Starosta, trzeci syn Jana Pułkownika, Stolnikiem naprzód był Wileńskim, też Pifarzem Litewskim, wkrótce Referendarzem y Kommissarem do Traktatu o pokoy z Moskwa, częsta onim w Konstytucyach Seymowych wzmianka, kędy posłuiącego na publiczne obrady, Oyczyzna na różne funkcyę narazala, wktorych gdy y kosztu swego nie żalował, zawdzięczaiać to Rzeczpospolita, kazala mu wyliczyć piętnaście tysięcy, *Constit: 1670, f. 11.* Nie tylko zaś Oyczyźnie swojej fortuny nie skąpił, ale y z Bogiem szczodrze się nią dzielił, kiedy z żoną swoją Rachelą Barbarą Duninówną Raiecką herbu Łabęć, Sędzianką Trocka, aukcyą Fundacyi uczynił Collegio Minskiemu Societ: J. co approbowala Konstytucya w roku 1683, fol. 9. Pięćdziesiąt tysięcy na Akademia Wileńska wysypał, nad to bogaty Obraz Naysów: Matki naszey Oycom do Mińska oddał. *Plinius Palemon:* Był potym Kasztelanem Trockim, z ktorym tytułem Posłem do Moskwy był wysłany, aż y Woiewoda Trockim. Z cerek jego Katarzyna z Korycińskim Mikolaie Chorażym Łęczyckim, Starosta Oycowskim, Joanna Teresa z Janem Radzieiowskim Kasztelanem Wieluńskim, ápo nim z Zygmunt. Donhoffem Podkomorzym Wieluńskim, przyjaźń dożywotnia poprzyięty. Z synow zaś jego

Konstantyn Kazimierz Brzołtowski Biskup Wileński, syn Woiewo-

Eeez

iewo-

iewody. Sekretarzem ielzcie będąc Xięstwa Litewskiego, Kanoni-
kiem Wileńskim, Proboszczem Trockim podpisał Elekcyą Jana III,
předko potym wziawszy Biskupstwo Smoleńskie, na koniec y Wileń-
skie, z ktorym honorem byl Kommissarzem na postanowienie y opa-
trzenie Kościołow Katolickich w Inflanciech roku 1683. Wiele potym
stosow o wolność Duchownych dobr mężnie wytrzymawszy, w wie-
ku podeszłym Maż gorliwy polzedł po zapłatę w roku 1722. Jan Wła-
dyław drugi syn Woiewody naprzód Pifarz Litewski, potym Refe-
rendarz, z Konstantcy Mleczkowny Starościanki Zmudzkiej zostawił
potomstwo. Emanuel Pifarz Litewski trzeci syn. Kazimierz Starosta
Miadzielski czwarty. Antoni Starosta Orański piaty. Genealogia O-
gińskich powieda, że ktoregoś z tych Brzostowskich Corka była za
Marcyanem Ogińskim Kasztelanem Witebskim. Genealogia zaś Brzo-
stowskich wspomina Bazylego Starostę Oziackiego, y Hieronima Sta-
rostę Osmiańskiego, á boday nie pierwszego Emanuela Eustachiego sy-
now.

BRZOSZDOWSKI herbu *Leliwa*. W Ruskim Woiewodztwie z Famili Grano-
wskich od Brzozdowie nazwani, gdy Jan Granowski poiął był Cho-
dorowską dziedziczkę na Brzozdowicach: syn iego Jerzy złączyl się
dożywotnie z Anną Skotnicką Pifarzowną Halicka, ktora mu zrodzi-
ła Corkę z Sebastyanem Omieśkim zaręczona, y syna Samuela: pi-
sał się na Elekcyą Władysława IV.

BRZOSZOGAYSKI herbu *Leliwa*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Ja-
rosław z Brzozogów Podśedek Inowrocławski podpisał List Kazimie-
rza Krola o Unii Ziemi Bełskiej w roku 1462 *H. P. fol. 780*. X. Pę-
ski w Kazaniu swoim pogrzebowym świadczy, że Brzozogayscy her-
bem się Leliwa pieczętuia, y że z tego Domu iedna, Babka po Matce
była Jędrzeia Radolińskiego Kasztelana Krzywińskiego. Brzozogay-
skiego z Lubitowskiy Corka z Czackim zmowiona. *Kazanie Katarfalk*
żałobny.

BRZOSZOWIECKI herbu *Odyniec*. Brzozowiecki Jakub, lubo mały statury, tak
jednak dzielny, że Niemca ogromnego wzrostu, wszystkiego w zbroję
ustroionego na harcu złamał pod Barłzteinem y do Krola przyprowa-
dził. O czym *Bielski fol. 546*, y *Wapowski*. Maciey Dworzanin Roma-
na Xiażęcia Ruskiego, maż waleczny, iako go chwali Paprocki. Insi
ich pisała Brzozowiecki.

BRZOSZOWSKI herbu *Belina*. W Gostyńskiey Ziemi zdawna dziedzicza, bo
ielzcie w roku 1436 czytam Mikołaja z Brzozowa Podkomorzego Go-
styńskiego, kiedy z tym honorem podpisał pokoy Brzeski u *Łask: w Star:*
fol. 140. Brzozowski Opat Czerwieński. Marcin brat iego, o ktorym
Paprocki to napisał: Potkał go na drodze Srzeński Woiewoda, iak
zwyczajnie w podroży nie w wykwiintney sukni, y rozumiejąc że z
prostego gminu człowiek, pyta się co to za chłop idzie? odpowiedział
na to Brzozowski: iutroci da Bog odpowiem. Tym czasem do domu
zaiechawszy, obeławszy Rodakow swoich y Kolligatow, zaiechał dro-
gę powracającemu Woiewodzie, obaczywszy gmin wielki ludzi Srzeń-
ski,

ski, gdy się od swego Komornika dowiedział, że to ten jest, którego wczoraj mniej uważna kwestya zdelektował; posłał do niego zacniejszych ludzi swoich zapraszając go do siebie. Stawił się Brzozowski, kiedy mile przyjęty ze czciami, utraktowany y udarowany od Woiewody odjechał. Zwano go Kaptur: tak wielkiey zaś był siły, że beczkę piwna pełną, na ramiona swemi rękami włożywszy, nie tylko się pod tym ciężarem nie ugiął, ale wkoło z nią krażać podskakiwał: Syna zostawił Jana, od którego z Witowskiy herbu Rolicz było synow czterech, Jakub, Jędrzey Hieronim y Kasper Choraży Gosłyński, wszyscy ludzie Rycerscy, Corka zaś za Jerzym Pickarskim. Bliższych czasow kwitnęli Kasper Komornik Gosłyński w roku 1648, y drugi Podkomorzy Gosłyński, którego Corka Biełszynska, Matka Jakuba Biełszynskiego, Kasztelana Miedzyrzyckiego. *Kazanie X. Suchobodolskiego, Głowa niebu równa.*

BRZozowski herbu Gozdawa. Z Brzozowa tego imienia nabyli, w Woiewodztwie Kiiowskim zaśluzeni. Łukasz Brzozowski Poseł z Woiewodztwa Ruskiego na Sejm Lubelski podpisał Unia W. X. Liewskiego z Koroną. Krystyn Podkomorzy Bełzki, Grzegorz brat jego Obożny Woyskowy, w Węgrzech y Moskwie na różnych expedycyach wstawiony. Maxymilian trzeci brat, naprzód Podczaszy Kiiowski, z Seymu w roku 1638 Kommissarz do rozgraniczenia między Woiewodztwy Kiiowskim y Czerniechowskim *Constit. fol. 26*, potym Kasztelan Kiiowski, z którym tytułem podpisał Elekcyą Jana Kazimierza: syn jego Michał, y Corka Katarzyna za Karolem Donhoffem, Kasztelanem Kornarskim. Michał Stolnik Inflantki. Marcin y Jan w roku 1648.

BRZozowski herbu Korab. W Podlasiu gniazdo Domu tego. Teofil Podkomorzy Bielski, Poseł na Sejm Lubelski, podpisał Unia Litwy z Koroną w roku 1569 *Constit. fol. 172*. O Sebaścyanie Brzozowskim świadcza Konstytucye 1577, *fol. 321*. Marcin Podstoli Podlaski o którym częsta wzmianka w Konstytucyach w roku 1590, *fol. 603*, & 1591, *f. 632*, & 1598, *f. 726*. Kryštof Podkomorzy Bielski, Kommissarz z Seymu do rozgraniczenia Xięstwa Pruskiego od Mazowsza y Podlasia, Woiewodztwa także Lubelskiego od Brzeskiego Litewskiego y znowu Podlasia od Brzeskiego *Constitut. 1591 f. 617, & 1611, f. 19, & 21, & 1596, f. 683*. Bernard kwitnął w roku 1595. *Constit. f. 677*. Hieronim Choraży Bielski w roku 1616 z Seymu Kommissarz do teyże funkcyi co y Kryštof *Constit. f. 30*. Kryštof Pisarz Ziemi Bielski, Poseł na Sejm w roku 1618, ztamtad deputowany na Trybunał Radomski. *Constit. 1618, f. 4, & 1620*. Kryštof drugi, Podczaszy Podlaski Poseł na Sejm w roku 1636, *Constit. f. 18, & 1638, f. 58*, ztamtad do lustracyi dobr Krolewskich w Mazowszu y Podlasiu ordynowany, Posłował drugi raz na Konwokacyą generalną. *Constit. 1631, f. 25*. Jan Hieronim Podczaszy Podlaski, Poseł na Sejm w roku 1678, y Kommissarz ztamtad deputowany do rozgraniczenia między Krolewskimi dobrami y Podkomorzego Bielskiego *Constit. f. 39*. Kryštof Podczaszy Czerniechowski, którego się dwóch synow zostało, Franciszek y Jędrzey. Jan Tobiaś Czefnik Czerniechowski, Mikołay, Benedykt, Franciszek, Teofil na Dubicach, podpisali Elekcyą Jana III.

BRZozowski herbu Lubicz. Z tych był Jakub Kanonik Plocki, Proboszcz Płoński, ieszcze za czasow Paprockiego, Krysztof Brzozowski Sędzia Ziemski Belzki, w roku 1640. Jędrzey Podstoli Bełzki w tymże czasie kwitnął. Kryśtyn Podkomorzy Bełzki.

BRZozowski herbu Pomian. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Krakowskim Woiewodztwie pod rokiem 1700 znaydowali się Pomianczykwie Brzozowscy, z ktorych Franciszek o tym herbie swoim czynił mi relacya. Jan z Kaliskim, Woyciech y Jakub z Łęczyckim podpisałi Elekcyą Augusta II. Sa y W. X. Litewskim Brzozowscy, z ktorych Alexander Jastołowicz Stolnik Wendeński, Michał y Andrzej pisali się na Elekcyą Jana Kazimierza z Wileńskiego, Jerzy z Nowogrodzkiego, Michał Stolnik Wendeński w Wilkomirskum Powiecie na Jana III. W Trockim Alexander y Jędrzey Władysław IV, ale ich herbu wiedzieć nie mogłem.

BRZozowski herbu Starża. Do tych należy Stanisław Kanclerz y Administrator Biskupstwa Plockiego, za czasow ieszcze Paprockiego. Mąż przeznorny w sprawach, y wedle Boga żyjący. Jan z Ziemi Ciechanowskiej Władysław IV; z teyże Ziemi z starego Brzozowa Stanisław y Jędrzey Brzozowscy Jana Kazimierza Króla też, ale w Ziemi Warszawskiej Anzelm Brzozowski. Kazimierz Podśędek Ciechanowski, Jana III, Grzegorz y Maciej z Brzozy Brzozowscy Augusta II podpisałi Elekcyę.

BRZUCHAŃSKI herbu Jastrzębiec. O tych Okolski nie pisał. W Brzuchani w Krakowskim kolo Miechowa kiedyś dziedziczyli, iako świadczy Paprocki *in Stromatibus*. Z tych ieden z Stefanem Czarnieckim pod Zoltemi Wodami do Chmielnickiego wysłany, gdy o bespieczne przeście Stefanowi Potockiemu y z ludzmi swemi do obozu generalnego traktuje, od wiarołomnych Kozakow y Tatarow poimany, y do Tauryki odesłany. *Pastor, Histor:* Helena z Brzuchańskich Protaszewicowa Pisarzowa Ziemiska Nowogrodzka na dobrach Mogilnicy w tymże Woiewodztwie trzydzięści y ieden tysięcy ośmset złotych zapisała na Fundacyą Pannom Dominikankom w Wilnie: co approbowala Konstytucya Seymowa w roku 1678, f. 14. Hieronim Podśędek Nowogrodzki, Stefan Podśędek Słonimski żyli w roku 1674.

BRZUCHOWSKI herbu Pomian Od Dziembowskich z Kaliskiego Woiewodztwa, Powiatu Nakielskiego fwoy dukt prowadza. Jan albowiem Dziembowski, gdy Brzuchowo Dobra od Szydłowieckich kupił, od nich Brzuchowskim nazwany, ktore imię y na potomkow swoich zlał, z Barbary albowiem Stupski y herbu Starża zostawił syna Tomasz a męża Woiennego przez długi czas na Rusi y Podolu, kędy też y osiadł, zlaoczywszy się z Zofia Skarbkowna Jana Corka, ktora mu zptodziła dwoch synow, Jana y Tomasz a ludzi Rycerskich. Krysztof drugi syn Jana, brat Tomasz a z Kamienieckiy miał synow dwoch, Jana y Krysztofa. Z Jabłonowski y trzech, Jędrzeia, Samuela, y Woyciecha Zakonu Ordinis Minorum.

BRZUMIENSKI herbu Łukocz w Woiewodztwie Mazowieckim. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Woyciech, y Walentyn Łukowie Brzumieńscy z Ziemi Warszawskiej. Marcin Jakub y Woyciech z Raci-

Racibor Zerowie. Grzegorz Ludwik, Stanisław y Franciszek podpisałi Elekcyą Augusta II.

Brzуска Herb



Okolski wtomie trzecim f. 356 taki herb kładzie, gdzie przyda-
ie, że jest własny Brzuckow.

BUBNOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Michał Bubno-
wski Ziemianin Wołyński, o czym Metryka Wołyńska świadczy w
roku 1528.

BUCELA. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Bucela Stanisław z
Wileńskim Woiewodztwem podpisał Elekcyą Augusta II.

BUCHCZYCKI herbu Lś. Z tych był Hieronim Buchczycki Kanonik Warsza-
wski za czasów Paprockiego.

BUCHOWIECKI herbu Drogosław albo Bukowiecki. W Poznańskim y Podla-
ńskim Woiewodztwach kiedyś się gniezdził: z tych jeden poiał Szlich-
tynkownę rodzona siostrę Matki Kczewskiego Woiewody Malborskie-
go. Z tym wszystkim Jan Franciszek z Sandomierskiego podpisał Ele-
kcyą Jana III. Jan y Konstanty w Woiewodztwie Poznańskim Buko-
wieccy w roku 1697, atoli y w Xięstwie Litewskim temi czasami tegoż
herbu znajdują się Familianci, luboć się piszą Buchowieccy. Z tych
Lew Bukowiecki Posel Batorego Krola do Cara Moskiewskiego w roku
1576. *Bielski f. 738:* któryś z nich Pułkownikiem był u Stanisława Zółkie-
wskiego Hetmana. Marcin, Alexander, Maxymilian, Kazimierz Bucho-
wieccy z Piskim pisałi się na Elekcyą Jana Kazimierza, Kryštof Mar-
szatek

szafek Grodzieński Starosta Filipowski, z Seymu w roku 1662 Kommissarz do rozgraniczenia między dobrami Krolewskimi y Ziemskimi w Grodzieńskiej Ziemi. *Constit. f. 20.* Benedykt Woyłki Brzeski, żona iego Maryanna Łoknicka Kasztelanka Podlaska, *Starowolski f. 739.* Buchowiecka Zofia Fundatorka Oycow Dominikanow w Brześciu, żyła w roku 1680. Jadwiga w Klastorze S. Brygidy w Brześciu Panieńskie pod Zakonną regułą prowadziła życie w roku 1676. Buchowiecka Podkomorzyna Grodzieńska Dobrodziejka Kościoła naszego Brzeskiego. Jan Adam z Buchowic Buchowiecki Podstoli Grodzieński, Pifarz Grodzki Brzeski w roku 1711.

BUCHOWSKI herbu Sas w Przemyślskim dom ten kwitnie. Hermolaus Buchowski Soc. J. Refektor Collegii Jarosławskiego u S. Jana, znanienitemi cnotami, y przedziwna zakonnością życia, założył sobie upewnienie lubo o nagley, przecięż nie o nieprzewidzianej śmierci swoiey, która go w drodze z Xiężną Ostrofską będącego potkała w roku 1631, mąż biegotością dowcipu y w radach rozładku zalecony, tak w Filozoficznych y Teologicznych iako y Kaznodziejskich Katedrach zaśluzony, tak w Apostolskich pracach, iako y w rządach Collegii niezfatygowany. Jędrzey Stanisław do druku podał Epithalamium, gdy Tereśka Marya Jana III Córka szła za Maxymiliana Xiążęcia Bawarskiego. W roku 1540 było trzech braci Buchowskich dziedzicow na Uheliskach, Gabryel, Serafin y Rafał. Z tych Serafina syn Walenty. Krysztof dziedzic na Rybotyczach Łowczy Przemyślski, (z tego może każdy poznać, że iednąż ich dzielnicą z Rybotyckimi, ile że się y teraz ieszcze pisza z Rybotycz) z Doroty Łafocianki Łowczanki Lubelskiej, zostawił synow dwoch, Stanisława y Jędrzeja, y Córkę za Stanisławem Trzczańskim. Woyciech z Rybotycz Buchowski, żona iego Elżbieta Fredrowna Podstolanka Przemyślska.

BUCHTA herbu Odrowaz. Na Śląsku Jan Buchta z Buchtycz, Sędzia Xięstwa Opolskiego y Raciborskiego, że się herbem Odrowaz pieczętował pisze Paprocki, tylko że nad hełmem między dwiema trabami jest ogon Pawi rozłożony: w roku 1606.

BUCKI O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Marcin Bucki z Ziemią Czerstką pisał się na Elekcyą Jana Kazimierza Krola.

BUZACKI herbu Abdank. Od Gabryela Starosty Kamienieckiego w roku 1260 kwitnacego Paprocki osnowę Domu tego zaczyna, a wszystkich Historykow Polskich zgodne pióro, na starożytność ich dziełami Rycerskimi wstawiona przyświadcza, od których potom Jazłowieccy wyśli, na pamiątkę czego z Buczaca się zawsze pifali. Mikołaj po nim Woiewodę Podolskiego kładzie, tylko że roku dla gruntowniejszey wiary nie przydał, dla tego, między Woiewodami Podolskimi, nie położyłem go. Jerzego y Jana, uniegoż czytam, którzy krwią swoią z życiem oraz wylana, miłość ku Oyczyźnie zapifali. W roku 1332 Buczacka Piotra Gastolda Woiewody Wileńskiego y Starosty Kamienieckiego małżonka, Bogu go y wierze pozyskała. *Kołatow: par. 1. lib. 8. Stanisk: Temberski Chronolog:* Kromer potom w Księdze dwudziestey liczy trzech rodzonych braci Michała Theodoryka y Mirsyła. Z tych
Michał

Michał według Paprockiego Kasztelan Halicki, według Kromera Starosta czyli Woiewoda Podolski, o którym *Starowolski in Bellat*: pisać mówi: Jak tylko Podole do Polski przyłączone, zawsze Buczaccy Rycerskim dzielom przyuczeni, Oyczytę swobody obrońcami byli, dla której ledwo nie wszyscy życie swoje, biał się mężnie z nieprzyjaciółmi, na placu położyli, między którymi y ten Michał. Gdy albowiem wielka zgraia w Podole się zaciekły Tatarskie hufce w roku 1438, zażędli im drogę ten waleczny mąż, y iak był wspaniałego ducha, wstępny bojem z nimi się zcierał: atoli szczupła garstka ludzi jego, od tłumu nieprzeliczonego okrazona, pamiętna klęska Podolanów porażona, kędy y sam Michał serca swoim dodając zginął. Lepszym szczęściem przedtym Swidrygielła wołował, kiedy wojsko jego pod Krzemieńcem, znaczna porażka wytepił, y Fedka Xiażę Ostrogkie Swidrygielłowego Wodza, nie raz tak przycisnął, że uchodzić musiał. Samegoż potym Swidrygielła Podole pustoszącego z Wincentym Szamotulskim kilka utarczkaami zniszczył. Theodora Xiażę Nieświezkie od tegoż Swidrygielła poimanego ośwobodził, z którym razem Bracław, Krzemieniec, Zbaraż, Winnica, Sokola, zinnemi miasteczkami y twierdzami do Polski przyłączone. Wołochow także od Sniatynia Halicza y Krzemieńca z plonem bogatym powracających napadłszy wyśiekł, y łup odebrał. Kamięńca Podolskiego, że dotrzymał Polszcze wiernością, y przyługa swoja, wypisał Kromer *w księdze 20.*

Theodoryk brat Michała, z którym we wszystkich wojennych napaściach nieuchylonym był towarzyszem: po śmierci jego resztę pozostałych ludzi od Tatarskiej klęski, do siebie pociągnął: z nimi niektóre Zamki na Podolu leżące, a od Michała Zygmuntowego syna przejęte odyśkał szczęśliwie. Za co Starostwo Kamienieckie wziął od Władysława Jagellonowicza Króla (Paprocki Gubernatorem go Woiewodztwa Podolskiego zowie) W wielkiej był, krom tego u niego łasce, y uswoich Podolanów miłości, co sobie wyśłużył wiernością ku Panu, y odwaga serca: a do tego że obżerney z Przodków swoich fortuny, nie na zbytek iaki, ale na pomoc Oyczyźnie y zachęcenie żołnierskich do boju ludzi, nie skąpo udzielał: iakoż za Kazimierza, gdy znowu Tatarzy w Podole zagony swe rozpuścili, ogniem y mieczem tamten kraj pustosząc; Theodoryk z rycerstwem doświadczonym, tak na nich natarł; że wetuiac śmierci brata swego, wielką ich liczbę trupem na placu położył, niewolnika odbił, plon bogaty powrócił. Zroskazu potym Królewskiego, do Wołoch z Wojskiem wysłany, żeby był młodego Alexandra od Stryia Bogdana z Xieństwa rugowanego, na toż Xieństwo przywrócił, dawszy bitwę Wołochom nad Dniestrem, wprawdzie rycersko nacierał, zwycięztwo Polszcze odniósł, ale sam z nieporównanym wszystkich żalem, tamże ze krwią swoją życie wylał w roku 1450.

Jan Mużył czy Mirsił iako inni chca Woiewoda Podolski, w roku 1469, brat trzeci tych. Bartłomiej Buczański Starosta Podolski, o którym *Cromer lib: 24.* w roku 1457, kędy jego imprezę na Tatarów wypisał: że zbiwszy na głowę jeden hufiec nieprzyjacielski; gdy

na drugi też odwaga natarł, opafany od wielkiego gminu, trupe m z innemi swemi poległ. Buczackiego Jakuba Kafztelana Halickiego u roku 1480 czytam na pewnym Extrakcie z Grodu Przemyńskiego u O-kolskiego t. 2. f. 160, pościąpił potym na Woiewodztwo Podolskie. Syn jego Jan Pościł do Moskwy pokoy na sześć lat ziednął w roku 1502, *Biel-ki* f. 494. był Podczaszym Koronnym w roku 1504, iako się podpisał *inter presentes* na Liście Alexandra Krola danym Miastu Lubelskiemu. Michała Starostę Sniatyńskiego wspomina *Cromer lib: 28*, że mu kazano aby z Podolska Szlachta szedł Stefanowi na pomoc; wziął wkrótce potym Kafztelania Kamieniecka.

Jakub Biskup Płocki, pierwszy z tego Domu stan sobie Duchowny obrał: na nim chwała Buczackich Abdancykow zkończona w roku 1541. Cztery lata na tym Biskupstwie przeżył: co mu y nadgrobek jego w Płocku wystawiony poświadcza, że był ostatni imienia Buczackich dziedzic. Trzymał Złotoryjski od Krola Zamek w Ziemi Dobrzyńskiej, przy tymże Biskupstwie. Pościąpił zaś był na Płockie z Chelmskiego w roku 1538, który Kościół rządzac, siła pamiętnych rzeczy uczynił: a naprzód dwunastu Wikaryow przy Kościele Katedralnym Krasnostawskim fundował, uprosiwszy do tego, tak u Jana Albrychta, iako y Zygmunta I, trzy Plebanie, jednę Parcowską w Krakowickiej Dyecezyi, dwie w Chelmskiej, to jest Krasnostawską y w Płonce, których to beneficia kollacya, y Jus Patronatus, ciz Krolowie, Biskupowi y Wikaryom pomienionym, na chwały Boskiey pomnożenie pozwolili. Do stołu potym Biskupiego uprosił u Maieństwu pięćdziesiąt grzywien z Zup Ruskich, dwie wsi nadto, Cieszyn y Strzyżowie, z niektórymi częściami w Pławnikach wyiednął u tegoż Krola, y przyłaczył. Woytostwa w Pawłowie y Łyszczu od Kapituły swojey kupił, y do Biskupiey intraty przydał. Sawin nowemi przywilejami od Zygmunta otrzymanemi zapomógł. Skierbieszowskie prawa y Induły nowa łaska Krolewska utwierdził: tak przez dwa⁶²⁶ lat, Kościół ten ozdobił wielki Prałat. Nakielski twierdzi, że ieszcze przed Chelmską Infułą miał y Kamieniecka, z ktorey ustąpił w roku 1518. Zdami się iż rodzona siostra jego była Buczacka za Janem Tworowskim, Woiewoda Podolskim: po ktorey, ponieważ ostatnia dziedziczka była Domu Abdankow Buczackich, wszystka fortuna w Dom Tworowskich się złała, tak że też synow tegoż Woiewody, pospolity głos iuż nie Tworowskimi, ale Buczackimi zawołał, y ztąd urosli Buczaccy Pilawitowie, o których się tu mowić będzie. *Lubieński Vita Płocen: Episc: Vita Episc: Chelmen. Nakielski in Miechovia.*

BUZACKI herbu Pilawa. Od Tworowskich Pilawitow poszli, bo Jan Tworowski Woiewoda Podolski, Hetman Nadworny, Starosta Buczacki, poiawży ostatnią dziedziczkę z Buczackich Abdankow, gdy się przez sukcesyja w Dom cała ich fortuna dostała, dwuch synow ktorych zostawił, Buczackimi nazwanych słyżat: luboć w niektórych Authorach, tychże samych raz Tworowskimi, drugi raz Buczackimi czytam. Z tych zaś synow jego. Pierwszy Mikołay Buczacki, Podkomorzy Podolski, Starosta Barski, za Zygmunta Augusta, ten z Anny Magdaleny,
Corki

Corki Xiażęcia Radziwiła Mikołaja, Woiewoły Wileńskiego, Marszałka y Kancelerza Litewskiego (*Genealog: Radziwiłow. Epitaph: Joan. Christoph:*) Corke Katarzynę, z Jędrzeiem Potockim herbu Pilawa, Kasztelanem Kamienieckim, dożywotnie złączył. Synow jego także dwóch: z tych Jan Krysztof w Rzymie uczac się; Oycowskiey wyprzysiął się herzy: a gdy potym z Stanisławem Mińskim Woiewoda Łęczyckim legacya sprawował u Klementa VIII Papieża, o Kanonizacya Rodaka naszego B. Jacka; pod czas tego Kanonizacyi aktu, ofiarował Papieżowi klatkę misternie wyrobioną y wymalowaną, różnych pafzkow pełną: która odebrawszy Papież, y siatkę przerzawłszy, pafzyny wolno na powietrze puścił, żeby wolnością darowane, opowiedały tego Świętego chwałę. *Friedrichow: in S. Hyacin:* Jezdził wkrótce z Wuiem swoim Jerzym Radziwilem Kardynałem y Biskupem Krakowskim do Cesarza Rudolfa: iak się zaś pora wojenna otworzyła; w Węgrzech naprzod Rycerskie poczatki założył, potympowróciłwży do Oyczyzny, pod Halczem Tatarom, w Wołoszech Michałowi Tyrannowi dał się w znaki. Umarł w lat 30 życia swego bezżennego, roku 1602. Człowiek pobożny y gorliwy: zkad w Buczacu Kościół od heretykow zprofanowany Katolikom przywrócił; Rożaniec przy nim fundował, y ozdobił. Jerzy Woyciech brat jego, zmarłemu także w Buczacu, nadgrobek postawił. Jan Buczacki drugi syn Starzys Tworowskiego Woiewody Podolskiego, tego zdami się żona była Sieniawska, Mikołaja Woiewody Ruskiego y Hetmana Wielkiego Koronnego Corka. *Okolski sub Lelwa.* Od niego podobno ida Buczaccy dziłeysi, z ktorych Prokop z Gay. Rafał Poset na Seym w roku 1653, a ztamąd Deputat na Trybunał Skarbowy Litewski *Constit: f. 2.* Jan Buczacki Tworowski Podstoli y Podstarości Orszański, tak się podpisał w Powiecie Orszańskim na Elekcy Jana III. Stanisław Rey, za Zygmunta Augusta miał za soba Buczacka. *Trzeciński in Vita Nicolai Rey. Okolski pod herbem Prus* powieda, że Starosta Barski, o ktorym się mowiło, y infze dzieci byli zplodzone z Baworowskiy.

BUCZEWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisal. Z Ziemia Łomżyńska Jędrzey y Wawrzyniec Buczewscy, pisali się na Elekcy Jana Kazimierza.

BUCZKOWSKI herbu Bogorya. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisal. Stanisław z Ruskim Woiewodztwem Władysława IV. Jędrzey w Sendmirskim, Stefan w Potockim Jana III podpisałi Elekcye. Anna Buczkowska Samuela Trach Gnińskiego. *Okolski tom. 3. fol. 238.* Zofia Gładysza Tomasza Nieczui Mażonka. Kazimierz Buczkowski Czelnik Bractawski, Stanisław Franciszek w Ziemi Chełmskiej, Jan w Woiewodztwie Krakowskim podpisałi Elekcy Jana Augusta II.

BUCZYNSKI herbu Strzemie. Pisał się z Olszyny w Krakowskim Woiewodztwie: luboć temi czasy iuż po infzych osiedli. Mikołaja w roku 1462 Kollatora Kościoła S. Jakuba na Kazimierzu pod Krakowem naidawnieyszego z tego Domu wspominaia. Hieronim z Bogdanem Woiewoda Multańskim długo prowadził wojnę: potym z bratem jego Piotrem iezdził do Konstantynopola, z tamąd z Jędrzeiem Taranowskim

wskim, Poſtem do Porty powrocił nazad. Stańſław Sekretarz Dymitra Xiażecia Moskiewskiego piſał ſię z Krakowskim na Władyſława IV Elekcy, Woyciech z Słonimskim, Mikołaj, Karol, Stańſław z Podlaskim na Jana III, Walenty z Ziemią Nurską, Franciszek y Konstanty z Woiewodztwem Bełzkim na Augusta II. Jana z Olszyn Buczyńskiego Zona Katarzyna Trzecieſka, Jozefa Anna Oſtromiecka, z niey Corka Katarzyna za Jędrzeiem Pętkowskim, y ſynow dwoch, Stańſław y Karol w Woiewodztwie Podlaskim.

BUDEK. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Na Podolu y koło Jaroſławia bydź mają, z których Budkowna była za Zapolskim Dobrogoſtem Piłarzem Przemyſkim.

BUDKIEWICZ herbu *Trzaſka*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Budkiewicz Kazimierz Skarbnik Lidzki z Mińskiego Woiewodztwa piſał ſię na Elekcy Jana III. Sioſtra iego była za Gedroyciem Sędzia Kowieńskim, brat zaś ich, miał za ſobą Cellarownę, z której ſyn Michał Towarzyſz Ulaſkiey Chorągwi, Michał Potockiego Woiewody Wołyńskiego.

BUDKOWSKI herbu *Jastrzebiec*. Ze w Mazowieckim kwitnęli za ſwoich czasow piſze o tym Paprocki Budkowski Mikołaj z Krakowskim ſtawiał na Jana Kazimierza Elekcy.

BUDNY. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. W Woiewodztwie Wołyńskim Woyciech Budny, żona iego Magdalena Gilbaſzewſka, z niey ſynow dwoch.

BUDRYK. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Budryk Jan, y Piotr Komornik Xięstwa Zmudzkiego, z Zmudzkim podpifałi Elekcy Jana III.

Budwicz Herb: patrz Blacha.

BUDZANOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie mogli wiedzieć. Budzanowski Zacharyasz Towarzyſz Ulaſkiey Kroleſkiey Chorągwi, w wielu Kampaniach meſtwem ſwym zaſłużony, wkomput Szlachty Polſkiey policzony przez Konſtytucyą Seymową w roku 1662, fol. 40.

Budzisz Herb: patrz Paparona

BUDZISZEWSKI herbu *Abdank* w Woiewodztwie Bełzkim. Stańſław z Januſzowic Budziſzewski: tego znać ſyn Jan, którego Zona Jadwiga Smio-tanczanka Chorażanka Podolska. Okolski ich w Indexie ſwoim piſze Budziſzewski: Jędrzey Władyſława IV, Rafał y Adam Budziſzewſcy z Wołyńskim Jana Kazimierza, Zygmunt z Ziemią Chełmską Augusta II podpifałi Elekcy.

BUDZISZEWSKI herbu *Grzymała*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał: ale Łukasz Paprocki twierdzi, że Budziſzewſcy Grzymałowie w Wielkieypolſzcze znajdowali ſię. Mateuſz Regent Oſtrowski w Ziemi Nurskiej w roku 1697. Jozef, Maciey, Jakub, Woyciech, Stańſław, Marcin y Adam tamże,

Budzyn

BUDZYŃSKI herbu *Dąbrowa*. W Ziemi Makowskiej gniazdo ich Domu, iako świadcza Piłarze nasi. Jakub Piłarz Skarbu Koronnego, deputowany do lustracji Województwa Ruskiego w roku 1629. Daniel w Ziemi Rożańskiej Władysława IV, Maciej także Jana Kazimierza. Szymon w Ziemi Nurskiej. Paweł w Ziemi Ciechanowskiej Augusta II, podpisał Elekcyę.

BUŁAKOWSKI. Grodzkie Księgi Ostrzeszowskie w roku 1594, y indziej transakcyja Domu tego zapisafy. Okolski y Paprocki o nich milczą.

BUJAŁSKI herbu *Kościęła*. Y o tych ciż Genealogiſtowie zamilczeli. Bujały w Rawskim y koło Itzy leża, z ktorych imię ſwoie wzięli Bujałscy. Piotr z Bujał Gniewoſzów Bujałski: Córki jego dwie, jedna Katarzyna za Piotrem Lipskim herbu Łada, druga za Wojciechem Kozarskim. Marcyan w Zakonie Soc: J, życie zakończył w roku 1677. Wojciech y Jędrzey w Ziemi Drohiczkiej Jana III. Jakub Bujałski Augusta II podpisał Elekcyę. Jan z Mińskiego. *Okolſki t. 3. f. 280.* Bujałskich z trefunku wſpomina.

BUIEWICZ. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Buiewicz Stanisław z Mińskim podpisał ſię na Elekcyi Władysława IV.

BUKAR. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Michał Bukar Pułkownik piechoty na expedyacyach z Moskwa za Władysława IV ſtawał. Theodor z Juncza Bukar Podwojewódzcy Bełzki w roku 1670. Walerjan Bukar w Województwie Bractawskim w roku 1697.

BUKOIEMSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Bukoiemski Hryćko Ziemianin Wołyński w roku 1528, o czym Metryka Wołyńska.

BUKOWSKI herbu *Bołcza*. Z Bukowa ſię piſza. Mikołaj ſyn Franciszek Vi. ceregenc Sanocki, Kazimierz Łowczy Podolski, Sędzia Grodzki Sanocki, Deputat na Trybunał Koronny w roku 1727, Zona jego Roſſowka, ſynowie z niey Stanisław Jozef y Marcin. Marcellin z Łęczyckim Władysława IV, Maciej y Stanisław z Pſockim, Władysław Albrycht, Kryſtof z Wileńskim Jana Kazimierza podpisał Elekcyę. Jan o ktorym Konſtytucya w roku 1611.

BUKOWSKI herbu *Szaſor* w Województwie Ruſkim. Paprocki, ani Okolski o nich nie namienił. Wojciech dziedzic na Jabłonicy Bukowski, miał za ſobą Brzezińska, ſyna z nią Michała, y Córke Maryannę za Jerzym Moſkim, Stolnikiem Czerniechowskim. Michał miał za ſobą Małuiównę. Walenty Bukowski Komornik Radzieiowski, w Ziemi Zakroczmiſkiej w roku 1620. Paweł Bukowski w Województwie Raſkim w roku 1670. Bonawentura Mikołaj y Stanisław z Łęczyckiego w roku 1697 podpisał Elekcyi Augusta II.

BUKRABA. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Theodora Bukraba Podſędka Brzeſkiego w komput ſwoich Dobrodzieiow włożyło Collegium naſze Brzeſkie Litewskie. Stefan z Pińskim Władysława IV. Kryſtof z Brzeſkim Jana III podpisał Elekcyę.

BUŁAKOWSKI herbu *Prawdziej*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Jak ſiſta temu Domowi powinna Sciſleyſza Obſerwa Zakonu S. Franciszka OO. Reformatow, ztad każdy pozna, że ia pierwſzy przyawiży W. Xiądz Benedykt Bułakowski Zakonu Ordinis Minorum, y drugich

swym przykładem do teyże pociągnął, y za konseńsem Stolicy Apostolskiej, pierwszy ia do Polski wprowadziwszy rozkrzewił w roku 1617. *Damalewicz in Archiep: Gnesnem*: Zakon też nasz ozdobili, Stefan, Jan y Jozef Bułakowscy, z ktorych Jan fortuna się swoją podzielił z Kaliskim Collegium w roku 1659. Woyciech Pifarz Grodzki Kaliski, Stanisław Podczaszny Poznański, człowiek bez przyłady, reputacyi wielkiej, częścią dla szczerego czoła, y mowy samym kandorem gadaiący, częścią dla rzadkiej w Oyczytych prawach biegłości, złączył się był z Anna Kozmińska, z ktorey Córka Wiktorya dostała się Radzewskiemu herbu Łódzia, Podkomorzemu Poznańskiemu, Syn zaś z teyże Jędrzey, gdy sobie wielkimi przymiotami swemi zniewolił serce Augusta II Króla, od niego do Cara Moskiewskiego w Legacyi wyślany, odprowadziwszy ia z nie małą osoby swoiey estymacyą, y upominkami udarowany, gdy się nazad powraca; od tegoż samego, ktorego z Moskiewskiej niewoli wyprosił, okrutnie zabity.

BULHAK herbu *Syrokomla*. W Nowogrodzkim, Mińskim, y Słonimskim kwitna. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Z tych Stanisław Sędzia Grodzki Mozyrski, Marcin y Piotr z Mińskiego Władysław IV. Maciey Podczaszny Słonimski z Słonimskiego, Stanisław Miecznik Mozyrski z Mińskiego Jana Kazimierza, Jerzy Nowogrodzki, Jerzy Bułharyn Cześnik Siewierski z Nowogrodzkiego, Dominik z Słonimskiego, Wincenty z Mińskiego Jana III podpisałi Elekcyę. Jan Floryan Stolnik Słonimski przydany *ad Consilia* Marszałkowi Konfederacyi Sandomirskiej. Jędrzey Bułhak Podstarości Grodzki Słonimski w roku 1726 y Cześnik. Jan w Poznańskim w roku 1697. Sa y w Moskwie Bułhakowie iako ma *Bielski f. 774*.

BULYHA. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Bułyha Maxym w Zaporowskim woysku meśtwem y wiernością ku Rzeczypospolitey zasłużony, w nadgrodzie wziął wieś Hayssin na Ukrainie, *Jure Feudali*, przez Konstytucyą Seymową w roku 1661, *fol. 65*, kędy mu przydała Urodzony.

BUNKOWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Jan Buńkowski Choraży Malborski, ktorego dobroczynnością szczeni się nasze Collegium Gdańskie. Walenty, Woyciech y Szymon w Płockim stawiali na Elekcyą Jana III.

de **BUONO**. Indygenat dla swych zasług otrzymał na Seymie tak w Koronie, iako y W. X. Litewskim 1676, *fol. 63*, *previa deductione Originis Szlachetwa swego, & Juramento fidelitatis*, na drugim Seymie.

BURBA. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Piotr Burba Pifarz Ziemiński Zmudzki w Zmudzi, pisał się na Elekcyą Jana Kazimierza.

BURDAN. Z Rawkim Woiewodztwem Marcin Burdan podpisał Elekcyą Jana III. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał.

BURGRAFSKI herbu *Brochwicz 2do*. Pod Ostrogiem Jan Burgrafski tego herbu w roku 1680 kwitnał. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

BURKACKI herbu *Odrawaz*. Jan Burkacki Oyczyźnie dobrze zasłużony, meśtwem y odwaga na różnych expedycyach, co o nim wspomina Konstytucyą w roku 1631, *fol. 49*. Adam naprzód Podstoli y Deputat na Try-

Trybunał Koronny. *Tylkowski w życiu B. Stanisława: potym Podczaży Czerniechowski, o którym Konstytucya Seymowa w roku 1662, fol. 31. Adam Sędzia Nowogrodzki, Poset na Seym w roku 1667, Constit. f. 27. y 1670 fol. 24. Sebastyan w Sandomirskim itawał na Elekeya Jana III. Stanisław w Woiewodztwie Inowrocławskim, Jan w Ziemi Dobrzyńskiej, Adam w Ziemi Ciechanowskiej podpisali Elekeya Augusta II.*

Y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

BURNAKI W Plockim Woiewodztwie pisza o nich nasi Pisarze.

BURSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Burski Jędrzey w Ziemi Zakrocimskiej Poborca tanowego w roku 1588 z Seymu naznaczony. *Constit. f. 504. Walenty w Woiewodztwie Inowrocławskim, Jan w Ziemi Ciechanowskiej. Walenty Pisarz Grodzki Włodzimirski, podpisali Elekeya Augusta II.*

BURWIL. Jan Burwil za Towarzysz dżugo w Woysku Polskim służywszy dla męstwa swego Nobilitowany. O czym Konstytucya Seymowa w roku 1662, f. 40. Boday niemaż y Burwilow w Łomżyńskim. Paprocki y Okolski o nich nie mogli wiedzieć.

BURY. W Litwie osiedli. Tomasz Bury Skarbnik Smoleński Podcywon Retowski w Zmudzkm, Kazimierz w Orszańskim na Elekeya Jana III pisali się.

BURZEC. W Pińskim Teodor Burzec podpisał się na Elekeya Jana Kazimierza. Paprocki y Okolski o nich nie pisał.

BURZYMOŃSKI herbu *Lubicz.* W Sandomirskim y w XieŃstwie Litewskim rozrodzeni. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał.

BURZYŃSKI herbu *Pobog.* W Ziemi Wiskiej posłeszyonaci. Z tych Jan, o którym Konstytucya świadczy w roku 1576, fol. 261. O Stanisławie druga w roku 1613. Woyciech z teyże Ziemi podpisał Elekeya Władysława IV. Stanisława Corka za Janem Brochowskim.

BURZYŃSKI herbu *Szczepie.* W Krakowskim Woiewodztwie. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jan Burzyński Burgrabia Ostrzeszowski w roku 1431, iako świadcza Grodzkie Księgi Ostrzeszowskie. Jan z Wierniku, o którym *Melanus* w roku 1634. Jakub General w Krolewskim woysku w roku 1599 *Walicki.* Adryana syn Zygmunt Zygmunt brat Adryana: Corka iego z Anny Romerówny z Zbigniewem Chwalibogiem zaręczona. Jan Stolnik Nowogrodzki w Sandomirskim w roku 1670, syn iego Michał. Jędrzey w Krakowskim w roku 1697.

BURZYŃSKI herbu *Trzywadar.* Na Podolu osiedli. Z tych Stanisław Kanonik Łucki Deputat na Trybunał Koronny w roku 1611. Antoni Deputat z Podolskiego na tenże Trybunał w roku 1718. Katarzyna Prochańska żona Burzeńskiego. Jozef mąż waleczny we Lwowie odpoczywa w Kościele OO. Bernardynów.

BUSIŃSKI herbu *Grzymała.* O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. W Kaliskim, Rawskim, Sieradzkim kwitnели. Z tych Jan Biskup Nazański, Suffragan Gnieźnieński, y pierwszy Fundator tey Suffraganii, umarł w roku 1541, co o nim świadczy nadgrobek iego w Gnieźnie, który wypisał *Starowolski.* Jadwiga Busińska żona Jana Przeborowskiego, ktorey donacya zeznał mąż na Przeborowie y Drożdżynie w roku

1574. w Księgach Grodzkich Ostrzeszowskich. Bartłomiej laudum Woiewodztwa Sieradzkiego przeciwko Rokoszanom podpisał w roku 1607. Stanisław, oktorem Konstyt: 1611, f. 12. Barbara Adama Wierusza Waliknowskiego Małżonka w roku 1701. Franciszek Bułhński z Wolskiy urodzony kwitnał temi czasę.

BUSZKOWSKI herbu Ojoria. W Sandomirskim onich powieǳaia, ale Łukasz Bułzkowski z Kuiawskim Władysław IV podpisał Elekcyę.

Butler Herb



O Tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Koszyk w herbie noża, różnym kwieciami nałożony. Butlerow jednak w Anglii, Cambdenus w Brytannii od siebie do druku podane, taki herb wyraził: na tarczy pięć sztaketow iakie więc przy fortcach stawiaia, kołcami do gory obrocone, złotego koloru, nad nimi zaś pole niebieskie. Na hełmie boday nie piora Strusie. Z Anglii do Kurlandyi naprzód przyniesiony, z tey zaś do Polski. W Anglii iak kiedyś kwitnał; krotko namienię, czegom się po różnych doczytał Authorach. A naprzód Butlera Edmunda, w Hibernii Barona, *Vadingua* kładzie pod rokiem 1269, luboć się w roku pomylił: to jednak pewna, co onim przydaie. W Klonmelii w Kościele Franciszkańskim zwyczajnym nabożeństwem słuchał Mszy S. gdy mu znać dano, że sędzcy zaważnieni Panowie, iego własne dobra wielkim tłumem ludzi naiechali, y łupili, nie zmieszany naymniey ta nowina Edmund, więcey sobie Boskie, niż ziemskie rzeczy ważyć, iakby o niczym

nieczym nie wiedział, z taką pilnością zaczętey Miży dosłuchał, która się skończyła, z nie wielką garstką krewnych y slug swoich adwersarzom załapał, y wyparowawszy ich, wyżyskę zdobycz odebrał. *Vadingus t. 2. num. 12.*

Butler Jakub pierwszy Ormanii, albo iako *Cambden* chce Ormandyi (teraz Ormondyi) Hrabia w Hibernii, od Edwarda III Krola Angielskiego deklarowany w roku 1326, będąc przedtym Hrabia Typperarii, czego z historyi Krolestwa Hibernii dochodzi *Vadingus in Annal. Minor. t. 2. sub ann. 1336. num. 37.* Cambdenus jednak, to o Edmundzie Butlerze pisze, y Edwarda II nie Trzeciego liczy. O tym zaś Jakubie świadczy, że go Henryk VI na Hrabstwo Sarishurskie wynioś. Ze był Gubernatorem całej Hibernii za Henryka VI, tenże Jakub wspomina *Vadingus* pod rokiem 1300 *num. 16.* bodaj nie był y Czelnikiem Krolewskim w Anglii: bo na Liście fundacyi, kiedy pafac swoy Karygenski na Kłasztor Minorytom darował y obrocit, już go nie Jakubem zowią, ale Pincernam. *Haroldus num. 5.* Tey potym fundacyi syn iego Jakub Hrabia dokończył, y do swoiey perfekcyi przyprowadził.

Gwilhelm Butler Prowincyal Zakonu Minorytow w Anglii roku 1410, mał uczony y księgami od siebie wydanemi wławiony. *Haroldus in Epist. num. 5. anno 1410. & 1414. num. 2.* Tomasz Butler Hrabia Ormandyi, o którym *Cambdenus.* Jak się potym do Kurlandyi przenieśli; kwitnał w roku 1630 Jerzy Butler Biskup Samaryi, Suffragan Inflantski, *Goldonowski in Brachwa.* Y mnie się dostało czytać Listy Xiążęcia Kurlandzkiego w roku 1579 pisane, wktorych wzmianka o Butlerach.

W Koronie zaś naszey pierwszy Jakub Butler Szlachcie Irlandzki, odwaga na różnych expedycyach y wiernością ku Krolowi Zygmuntowi III, y Rzeczypospolitey zaśluzony na Seymie Warszawskim w roku 1627 Indygenat otrzymał: *prævio juramento fidelitatis,* o czym Konstytucya f. 15, a że był mał właśnie do wojny urodzony, zazym na wojnie Pruskiej Rycerko stawał. Dla tego *in vim* zaśluz kazała mu Rzeczypospolita wyliczyć dwadzieścia y pięć tysięcy *Constit. 1633 fol. 29.* Y w Woysku Cesarzkim żołd prowadził, z Pułkownika szarżą; kiedy będąc przy expugnacyi Misnii między infzemi łupami, Kość S. Pawła Apostoła prawie cała, podobno żebro, gdy iego żołnierze między rozwalinami murów Dziekanii Katedralney, kiedyś wścianie zamurowana znaleźli; on iey dostał, y do Polski z sobą przywiozłszy Władysławowi IV Krolowi ofiarował. Władysław zaś w Kościele Krakowskim S. Piotra, wieczna darowiznę złożył w roku 1633. *Hist. Coll Cracovien. Soc. J.*

Gwalter Butler Pułkownik w Woysku Cesarzkim w roku 1634, Walenszteina zdradę odkrył y przytłumił. *Cluv. Epist. fol. 797.* Stefan z Beblu Butler Kapitan Rzeczypospolitey, tak się podpisał z Infantczykami na Elekeya Jana Kazimierza, domyslał się że to był syn Jakuba o którym się mówiło.

Gwilhelm Gottard Butler Podkomorzy Koronny, Pryński, Nowski Starosta, w Woysku Koronnym wiek swoy przepędziwszy, na

ten sobie honor zaśluzyl. Wspomina go Konstytucya w roku 1661, fol. 4 Obersterem, druga iuz Generatem, kedy iego piechoty Cudzoziemskiej liczono tyfiac sto siedmdziefiat y cztery. To w nim naychwalebniejszy, że odrzuciwszy herezya, prawowierną wiarę przyiał. *Scrutin: Veritatis P. Hącki*, w ktorey życia tego dokonaf w roku 1678. Miał za soba Konstancya z Wodynia Wodyńska herbu Kościecfa, z ktorey synowie Marek y Jan.

Marek Butler na Miedzylefiu y Opolu Podkomorzy Drohicki Starosta Pryński, Pułkownik Krolewski, o którym częsta wzmianka w Konstytucyach Koronnych: iako to z Seymu w roku 1678, deputowany był do rozgraniczenia między dobrami Krolewskimi y Podkomorzego Bielskiego *Constit: f. 7, & 38: z Seymu 1683*, Kommissarz do rozgraniczenia y czynienia sprawiedliwości między Woiewodztwy Mazowieckim y Podlaskim y Xięstwem Pruskim *Constit: fol. 11: także do traktowania z Carami Moskiewskimi o pokoju wiecznym Constit. 1690 fol. 2: a w roku 1685, Posłem będąc na Sejm, z tamtad uproszony do rewizyi Metryki Koronney. Constit: f. 8.* Syn iego Alexander Starosta Pryński, a potym Drohicki, Posel Woiewodztwa Podlaskiego Ziemi Drohickiey podpisał Konfederacya generalna po śmierci Jana III. Ktoryś też z Butlerow był Opatem Wjowskim. Konstancya Butlerowna żona Bartłomieia Gieschawa. Jan Butler Starosta Nowski, Pułkownik Krolewski, z Seymu w roku 1678 Kommissarz do uznania pretenzyi od Brandeburczyka. *Constit: f. 12*, był potym Kasztelanem Podlaskim, miał za soba Zelecką Łowczankę Koronna. Sa y w Wielkieypoliszce Butlerowie, y podobno tym się herbem szczyca, którym y w Anglii Butlerowie, iakom wyżey mowif.

BUTOWCOWICZ herbu Paprockiego y Okolskiego kładzie ich *Duryewski* pod tym herbem, alem ia w żadnym Authorze z tych znaleźć nie mogł.

BUTOWD herbu Gryff. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Butowd między Panami Litewskimi na ten czas przedniejszy w roku 1401, na zieczdzie Wileńskim wieczną przyiaźń Litwy z Polką pokombinował, y podpisał, a potym na Seymie Hrodelskim przyiał na siebie y na Dom swoy herb Gryff. *Lasicii Statut: f. 128 & 127. Strykowski fol. 543. Paprocki w Gniazdzie f. 1174.* Ztad podobno potomstwo iego, coś trochę wimieniu odmieniwszy Bitowtami się pisał. Z tych Mikołay Sędzia Grodzki Upitski Posel na Konwokacya pod Interregnum roku 1632, tenże z Seymu w roku 1638 Kommissarz do rozgraniczenia między Upitską Ziemią y Kurlandya *Constit: f. 26.* Kazimierz Podczaszny Witebski, podpisał Elekcyą Jana III z Ziemi Upitska.

BUTRYM herbu Starża. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Y ten na tymże Seymie Hrodelskim herb Starża przyiał w roku 1411. *Strykowski f. 542. Lasicii Statut: fol. 127.* Zostawszy zaś w roku następującym Marszałkiem Litewskim, gdy mniey ostrożnie ludzie iego na Żulawach pod Gdańskiem postępua sobie, od Krzyżakow w niewola był wzięty. *Cromer l. 18. Strykow: f. 545.* Butrym iak wielkiey w Zmudzi fortunny, tak nie mnieyszey u swoich powagi, a do tego dowcipu przepolerowanego

ierowanego, przez długie Europejskiego świata peregrynacye za Zygmunta W. Xiążęcia Litewskiego, do Unii przeliskadzał z Koroną, o czym *Strykowski* f. 572. Stefan w Zmudzi podpisał się na Elekcya Jana Kazimierza.

BUYKO. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Buyko Jerzy w Wielńskim Woiewodztwie stawał na Elekcya Władysława IV, iako też y Jana Kazimierza.

BUYNICKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. W Czerskiej Ziemi Jan Buynicki Starosta Obelski Dworzanin Krolewski pisał się na Elekcya Jana Kazimierza. Antoni Buynicki Podczasz y Płocki Starosta Ducki w roku 1726.

BUYNOWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Jan Buynowski z Seymu w roku 1613 w Woiewodztwie Sieradzkim Poborca naznaczony: wspominaia go Księgi Grodzkie Ostrzeszowskie roku 1618. Stanisław w Wieluńskiej Ziemi kwitnął w roku 1648.

BUZENSKI herku Poray. Bużenin miasteczko w Sieradzkim, imienia Bużeńskich gniazdo. Paprocki tego zdania był, że pierwszy Spytek z Bużenina Stolnik Sieradzki założył w roku 1378, atoli jednak utrzymywać się to nie może, ile że Długosz w życiu S. Stanisława Biskupa y Męczennika, iawnie wspomina Mściława z Bużenina: ktorego żonę Krystynę, uwięziony iey pięknoscia y obyczaiow ukladnoscia, tak że wszystkie inne celować się zdała naturalnemi, ale osobliwżemi od Pana Boga na siebie zlanemi pzzymiotami, Bolesław Smały Krol Polski, gdy ani Mściława ostrożności oszukać, ani Krystyny pościwości, Krolewskiem i upominkami sobie zniewolić nie mógł; gwałtem w Dom iego zbrojnych nasławszy ludzi porwał. *Długosz in Vita S. Stanisłai par. 1. c. 9.* Toć znać, że iuż na ten czas Bużenin dawno był założony, kiedy się Familianci tego Domu z niego pisali. Dla tego Lubieński Biskup Płocki w życiu Pstrokońskiego od siebie do druku podanym, lepiej o tym pisze, gdy powie: że któryś z Porayczykow w Ziemi Sieradzkiej osiadłszy, Bużenin Miasteczko oładził tamże, na pamiatkę Bużenina Czeskiego, z ktorego ciż Porayczykowic do Polski weszli. To zaś co Paprocki twierdzi, przywilej na to samo przywodzić, nie więcej próbuie; tylko to, że Bużeninowi Miasteczkowi iuż przedtym dawniey ufundowanemu, ten Spytek Stolnik Sieradzki, nowa łaskę wyjednął u Krola, to jest wolność na pięć lat, od wszystkich cel y publicznych kontrybucyi. Temuż Spytkowi, czyli raczey synowi iego w roku 1419 większe na tenże Bużenin pozwolił prawa Władysław Jagello, o czym świadkami są Listy tegoż Krola u Paprockiego.

Spytka tego musiało być więcej braci rodzonych. Z tych iednego wspomina *Lubieński in Vita Pstrokonii*. Jan który wziąłszy działem wieś Pstrokonie, od niey Pstrokoński nazwany, nowa Pstrokońskich Familia zaczął: o tych się mowić będzie na swoim miejscu. Drugiemu znać się dostały Boryszowice, od ktorych przez iaki czas pisali się Boryszowskiemi: a boday to nie był Mikołaj Kasztelan Zawieboński. Jak potym linia Boryszowskich ustała, tenże sam Boryszów do Bużeńskich nazad się wrocil: co y *Lubieński* poświadcza, że za czasow iego,

dobra te w reku Bużeńskich y dziedzictwie zostawały. Nawet Jan Łaski herbu Korab, od Jędrzeia Boryszowskiego Koadiutorem na Arcybiskupstwo Gnieźnieńskie uczyniony, po jego śmierci już całe wstąpiwszy na tę Katedrę, gdy temuż Jędrzeiowi nadgrobek stawiał, między innymi to też przydać kazał. *Adoptionis memor, totam deniq; Buzeniorum complexu Familiam suo patrocinio, à qua proxime tantis ausus erat beneficiis &c.* Jakoż z tego affektu Zbigniewa Bużeńskiego Kanonia Gnieźnieńskiego opatrzył, którego że tenże Łubieński Stryem Wielkim Piłtrokońskiego Biskupa Kuiańskiego zowie, ztąd wnoszę, że w ten czas musieli się rozdzielić Piłtrokońscy y Bużeńscy. Druga, ponieważ Łaski za Boryszowskiego uczynność ku sobie świadczył się Bużeńskim, toć musiał bydz iedenże Dom Boryszowskich y Bużeńskich, y nie dawno oddzielony. Od Bużeńskich także, że pošli Wielowieyscy; z tego dochodzę, że się ieszcze y po dziśdzień z Bużenina pija. Tenże Spytek z Elżbieta z Brolna synow miał trzech. Z tych Piotr zszedł bezpotomny. Zawiszy z Borowiński syn zginął na Bukowinie za Olbrachta Króla.

Jan zaś trzeci ich brat z Borzykowski herbu Abdank, zpożyczona Corke Katarzynę, naprzód złączył z Andrzejem Duninem, a po nim z Wawrzyńcem Załuskim. Z synow iego trzech, pierwszy Spytek Kuśtoż y Kanonik Gnieźnieński y Krakowski w roku 1522, umarł w Turku, w Łowiczu w Kollegiacie pochowany, kędy iego nadgrobek po dziśdzień widzieć. Woyciech drugi syn Jana z Rosowska Dorota niepołodny. Jan trzeci syn Jana, z Katarzyna Łaska herbu Korab licznym potomstwem szczęśliwy: bo krom Mikołaja młodo zmarłego: Spytka y Jana powietrzem zniesionych, Olbrychta y Sebastjana prędko zabranych. Piotr szosty Sędzią był Ziemskim Sieradzkim, a z Jadwigi Konopnickiej Starościanki Wieluńskiej herbu Jastrzębiec, zostawił cztery Corki, Katarzynę Gasińska, albo Wierzchlińska, a po nim Biskupska Woyska Wieluńska, Reginę Rudnicka Podśędkową Sieradzka, Annę Ptażkowska, a zdo voto Balińska. Małgorzata zaś w Pannieństwie umarła. Synow też iego było dwóch, Jan Starosta Ostrzeszowski Królów Henryka y Stefana Sekretarz y Dworzanin, gdy na tych Pańskich Dworach wierności swoiey y dzielności w funkcyach różnych dał dokument, do postronnych narodow w Legacyach iezdził, ale y Oyczyźnie we wszystkich za Stefana Kampaniach Rycersko stawał pod Gdańskiem, Połockiem, Wielokolukami y Pleśzkowem: gdy się potym pokoy z Moskwą dotarł, wracaiacego z Królem Stefanem do Polski, w Dyneburgu maligna ztrawiła w roku 1581, życia swego 30: żył beżzenny, ludzkością, nauką, pobożnością, pięknością urody, która go wszystkim przymiliła, wdzieczny.

Hieronim brat Jana Starosty Ostrzeszowskiego, Kasztelan Sieradzki, z Seymu w roku 1591 deputowany do słuchania rachunkow Skarbowych *Constit. f. 619*, wspomina go y Łubieński z tą pochwałą, że Oycowskiej y Stryiowskiej odstąpiwszy herezyi, z Kościołem się zjednoczył, człowiek ludzki; od przodkow swoich nieodrodzony. Trepezanka z Wilkoiecka z Domu Topor, Corkę mu powiła Annę, y czterech synow

synow. Z tych Spytek Kasztelan Konarski w Sieradzkim. *Twardowskiego Pałac*. Ktorego syn z Rudnickiy Kasztelan Sieradzkiy, Jan Dziekan Łęczycki y Łowicki Kanonik, a wkrótce Biskup Armiryeński, Suffragan y Officyał Generalny Gnieźnieński, Prezydent Trybunału Koronnego w roku 1668. Hieronim dziedzic na Jaranowicach w roku 1610. Woyciech ktorego żona Krystyna Suchorzewska Podstolanka Kaliska, y Stanisław w roku 1632 kwitnėli, a od nich poszedł Stanisław Bużeński Dziekan Warmiński Kanonik Gnieźnieński, Archidyakon Kaliski, Regent Kancellaryi Koronney mnieyszey w roku 1689. *P. Tylkowski Rozmowy. Joachim: Pastorins*. Piotr z Łęczyckim podpisał Elekcyę Jana III. Genealogia Mieleckich Domu namienia; że z Nowomieyskiy (rozumieć herbu Rawicz) urodzeni byli Erazm y Jędrzey Bużeńscy, y Corka Ossolińska.

Po zmarłey Łaski y powtorzył tenże Jan Bużeński związki małżeńskie z Katarzyna Dziatkowska, z którą życia tego dokończył w roku 1538 w Zadzimiu pochowany, dnia ostatniego czeka. Zrazpłodził siódmeo syna Hieronima Bużeńskiego Podskarbiego W. Koronnego, Brzeznickiego, Dobczyckiego, Krzeczowskiego Starostę, Zupnika Zup Krakowskich: który po roku 1578, Starostwa między dwoch synow swoich podzieliwszy, Podskarbstwo nawet Koronne na ręce Krola Stefana zpuściwszy, wziął Kasztelanią Sieradzką, na ktorej y umarł w roku 1580. Był człowiek, iezeli iednę wiarę w nim wymiesz, która była Kalwińska, na ludzi uczonych łaskawy, na Kapłanow Katolickich łzczodroblivy, w życiu nienaganny, Krolom Zygmuntovi I. Augustowi, Henrykowi y Stefanowi miły, u wszystkich wielkiey acceptacyi. Miał za sobą Reginę z Witowic Czerna herbu Nowina Starościankę Dobczycką, z którą wziął Zabno y insze dobra w Krakowskim y Sandomirskim Woiewodztwach: z ktorej Corka według Okolskiego miała bydź za Balińskim Jastrzębczykiem Woyskim Sandomirskim.

Paweł Starosta Dobczycki, syn pierwszy Hieronima Podskarbiego Koronnego, który roku 19 życia swego odstąpiwszy Oycowskich z herezy błędow w Wiedniu umarł, kedy mu załosny Ociec nadgrobek marmurowy postawił roku 1575. Piotr drugi syn tegoż Podskarbiego Starosta Brzeznicki y Dobczycki statecznością, y piękniemi obyczajami zalecony, pisał *de ortu & totius vite curriculo & morte*, brata swego Pawła; co y do druku podał: ale y on niewiele coś więcej nad brata swego przeżywszy umarł w roku 1583. Złaczył się był z Konstancyą Myszkowska Starościanką Oświęcimską, wszakże krom dwoch Corek, żadnego pćci męskiego potomka po sobie nie zostawił. Zcorek iedna a boday nie Regina, z Hieronimem Dębińskim zmężona Małogoskim Starostą. *Histor. Dom. Probat:*

BUZYŃSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Bużyński Jan z Ziemi Rożańskiey, Władysława IV, Stanisław z Woiewodztwa Wieleńskiego Jana Kazimierza podpisałi Elekcyę.

BYCHARSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Stanisław Bycharski w Płockim stawał na Elekcyę Władysława IV.

BYCHAWA. Herb kładzie Strykowski *fol. 542*, ale podobno miał mowić Kkk Ruch

Ruchaba, czyli raczej Paprzyca oktorym swego czaśu.

BYCHAWSKI herbu *Dolęga*. Z Bychawy się pisał w Lubelskim Woiewodztwie. Z tych Stanisław Bychawski, żył w roku 1705.

BYCHOWIEC herbu *Mogila*. Jedenże Dom z Bielewiczami, luboć ich Okolski Bychowskiemi nazwał. Z tych Michał Bychowiec Choraży Trocki, Poseł na Sejm w roku 1678, zkad przydany do boku Krolewskiego dla obrad publicznych *Constitut. f. 7*. Maciej Pisarz Ziemi Trocki tegoż czaśu. Izabella Bychowiczowna Kniazia Łukomskiego Podczaszego Mińskiego małżonka w roku 1674. Woyciech Woyiski Ziemi, Poseł z Woiewodztwa Trockiego w roku 1632. Jan Kanclerz y Kanonik Wileński w roku 1700.

BYCZYŃSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Byczyński Jakub w Czerskiej Ziemi stał w Elekcyi Władysława IV.

BYDŁOWSKI herbu *Topacz*. W Halickiej Ziemi zdawna dziedzicza. Z tych Jakub Woyiski y Podwoiewodzy Halicki. Euphrozyna Walentego Kalinowskiego Cześnika Halickiego Małżonka. *Genealogia Kalinowskich*. Wspomina ich Konstytucya w roku 1642 *fol. 7*. Marcin dziedzic na Tyśmieniczanych Wołoszczowie Czuczylowie y Woronie w Ziemi Halickiej, miał synów dwóch, Jakuba y Alexandra, Corek dwie, jedna była za Woyciechem Starzechowskim Woiewoda Podolskim, druga za Jerzym Dedyńskim Podczaszym Halickim. Alexander był Komissarzem do rozgraniczenia Ziemi Halickiej od Wołoskiej granicy w roku 1658. Stanisław w roku 1600, miał Corek trzy, Małgorzatę za Woyciechem Dobromierskim, Zofia za Piotrem Polanowskim, Annę za Jerzym Rzeczkowskim. Jędrzej Piotr y Paweł w Ziemi Halickiej w roku 1697 podpisali Elekcyi Augusta II.

BYGOWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Marcin Bygowski Poborca w Ziemi Rożańskiej y Makowskiej z Seymu w roku 1611 naznaczony.

BYKOWSKI herbu *Chorągwie*. Jedenże Dom z Kmitami Czarnobyłskimi w Woiewodztwie Kiiowskim. Z tych Bazyli Tyśza Bykowski tak z Seymu w roku 1601, iako y 1611 deputowany do rewizyi Ksiąg Ziemi Kiiowskich. *Constit. fol. 745 & 18*: miał za sobą Annę Stawecką, y z nią Corek dwie, Apollonia za Gabryelem Iwanickim Sędzia Grodzkim Włodzimirskim, druga za Mikołajem Charbiickim. Mikołaj Tyśza Bykowski Skarbnik Czerniechowski poiał Wolską. Lew Tyśza Bykowski z Kiiowskim Woiewodztwem podpisał Elekcyi Jana III.

BYKOWSKI herbu *Gryf*. Ze od dawnych Jaxow Gryfinow ida, dla tego y teraz ieszcze pisał się Jaxycowie Bykowscy. W Sieradzkim Woiewodztwie przedtym dziedziczyli, luboć temi czaśy y po infzych Woiewodztwach się rozeszli: iedni się z nich z Kossowa, drudzy z Bykow pisali. Stanisław Jaxyc z Kossowa Bykowski, naprzod Kafztelan Konarski, wkrótce y Łęczycki, y Starosta Sieradzki, na koniec Woiewoda Sieradzki, Kościołowi y Oyczyźnie wielmi zaśluzony: Kościołowi, bo pod czas ztych owych na ten wiek czaśow, kiedy się co żywo nowinek Genewęńskich, albo Lipskich chwytało, on przy staropolskiej cnocie y wierze stał niewzruszony, hoyność też na ubogich, y Domy Boskie

Boskie pamiętny, z ktorey Kaplicę przy Kościele OO. Dominikanow w Piotrkowie kosztowna wystawił, kedy zszedłszy z tego swiata w roku 1624, w lat życia swego 84 pochowany, ostatniego zmartwychwstania czeka. *Starowolski in Monum: Nakielski in Miechovia.* Oyczyźnie, ktora to męstwem y szablą ośobliwie pod Byczyną z Szwedami, to przeczorna rada dzwigał mądry Senator. Nim ieszcze był Krzesło zasiadł, tak często na publiczne obrady posłował. *Bielski f. 719,* że się Konstytucye zagaścily jego funkcyami. Kommissarzem nie raz to do kwarty Rawskiej *Constit: 1589, f. 475, & 1589, f. 561, & 1593, f. 647, & 1596, fol. 681,* to do lustracyi dobr Krolewskich na Ruri y Wołyniu. *Constit: 1601 fol. 728 & 1607 & 1609,* to do rozgraniczenia od Slaska *Constitut: 1611, fol. 11,* to ad *Consilia publica Constit: 1620, f. 2.* Corka jego dostała się Janowi Karśnickiemu Pisarzowi Ziemiemi Łęczyckiemu herbu Odrowaz. *Okolski sub Odrowaz.* Z Synow zaś jego Adryan, obrawszy sobie wzgardzonym bydź w Domu Bożym, podeptawszy wysłokie o sobie nadzieie, wstąpiwszy do Zakonu Societ. J. w którym rządzić Collegium Toruńskim, umarł iak żył światobliwie w roku 1617. *Histor: in MS. de Viris Illustri: Litera in MS. Califf. Sachinus Hist. Societ. Balthazar drugi syn tegoż Woiewody, w Moskwie natarłszy żwawiecy na pierwszy impet nieprzyjacielski, tamże padł na placu. Starow: in Monum.*

Jan trzeci syn Woiewody Sieradzkiego, Sieradzki y Wartski Starosta, Dworzanin Krolewski, subtelnością dowcipu, zdrowa rada y powaga obyczajow zalecony, podpisał Listy zjazdu Wiślickiego, za Krolewem Zygmuntem pod czas Rokołu. Posłem na Seym kilka razy obrany, deputowany ztamtad był na Trybunał Radomski. *Constit: 1620 f. 29,* y Kommissarz do uspokojenia kłotni oo Slaska *Constit: 1627, f. 13.* z Maryanny Grudziński y Woiewodzanki Rawskiej trzech synow zostawił, Alexandra Chorażego Sieradzkiego, Marcyana Chorażego Gostyńskiego, ktorego Corka Ewa, dostała się w małżeństwo Janowi Leśniowskiemu. *Starowolski in Monum: fol. 267,* y Mateusza Chorażego Bydgoskiego, a boday nie był y czwarty Przemysław Starosta Sieradzki w roku 1648. Ociec ich był Marszałkiem Trybunału Koronnego w roku 1620. Piotr z Bykow Bykowski Kafztelan Konarski, czwarty syn Stanisława Woiewody Sieradzkiego, któremu w roku 1633 zmarłemu wystawił nadgrobek Barbara z Brzozy Brzeska pozostała małżonka w Piotrkowie. *Starowolski in Monum.* Syn jego Starosta Przedecki y Kłodawski, Posel na Seym w roku 1662 *Constit: f. 2,* y na Konwokacya w roku 1674; tego zaś syn Jędrzey Starosta Przedecki y Kłodawski, w roku 1697. Przemysław piaty syn Woiewody, Kafztelan Sieradzki Starosta Przedecki, Posłem będąc na Seym w roku 1638, ztamtad Kommissarzem stanął do zapłaty Woysku *Constit: f. 2,* y Deputat na Trybunał Skarbowy Radomski, umarł roku 1649, wieku swego 51, ktorego nadgrobek z Piotrkowa potomności wypisał *Starowolski in Monum.* Niektorzy z nich w Wielkieypolszcze ohedli, iako Jan Władysław Posel na Seym: zkąd był deputowany do rewizyi Skarbu Koronnego *Constit: 1661, f. 16.* Marcin w Poznańskim w roku 1674. Mikołaj Starosta Zakrocimski, a potym Kafztelan Podlaski, y z Seymu Kom-

missarz na uspokojenie pogranicznych dyfferencyi, między Woiewodztwami Mazowieckim, Podlaskim y Xięstwem Pruskim *Constit.* 1690, fol. 19, & 1670, f. 12. Córka zaś jego złączona z Józefem Fredrem Kasztelanem Czerniechowskim, y na nim Bykowskich w Sieradzkim linia ustała: atoli są którzy się po innych Woiewodztwach do nich referują. Paweł, Jan, Marcin, Nikodem z Podlaskim podpisali Elekeya Jana III. Sa w Litwie: Konstanty w Mińskim R. 1648. Wiktoryn Cześnik Nowogrodzki, Michał Sędzia Grodzki Nowogrodzki, Samuel y Jan w Mińskim w roku 1674. Alexander Scholastryk Krakowski, Kanonik Gnieźnieński, Deputat na Trybunał Koronny w roku 1693, y 1698. Stanisław Starosta Tuszński roku 1693, drugi w roku 1701 Deputaci na Trybunał,

BYLECKI herbu *Jastrzębiec*. Okolski w Indexie tomu pierwszego świadczy, że Byleckich iedenże Dom jest z Sasinami: ale z Mazowsza przeniośli się na Wołyń, od dobr Bylce Byleckimi nazwani, zostawiwszy jednak, Oyczyści Kleynot Jastrzębca.

BYLICKI herbu *Pobóg*. Bylickich herbu Brodzie kładzie w Indexie tomu pierwszego Okolski, ale ponieważ ani karta, która tam przywodzi, ani na miejscu pod Brodzicem, nie ma nic onich; dla tego mam to za podeyrzane. O Bylickich zaś herbu Pobóg y Okolski y Paprocki w Krakowskim Woiewodztwie świadczy, wszystko mi się jednak zda, że to jeden Dom z Bieliickimi także Pobożanami, o których wyżej mowilem, a omyłka napisano Bylicki.

BYLINSKI herbu *Łódzia*. Y tych tak Paprocki, iako y Okolski w komput włożył Łódzicow, alem ja o nich nigdzie się nie mogł doczytać.

BYSTRAM herbu *Prus imo*. Znać w Podlasiu kiedyś kwitnęli, ale już podobno temi czasy ten Dom ustał, bo Trzecieski w życiu Mikołaja Reia pisze, iż Bystram Paweł bliski brat Mikołaja bezpodnym będąc, dał mu dwie wsi w Lubelskiej Ziemi, Popkowice y Skorczyce, ieszcze ie za żywota swego puściwszy. Działo się to za czasow Zygmunta Augusta. Jam czytał na Liście Zygmunta I danym Miastu Lubelskiemu Mikołaja Bystrama z Popkowic Podśledka Lubelskiego w roku 1527. y 1537. Pawła Bystrama z Popkowic. Bystramowna była za Jakubem Ozarowskim.

BYSTRAM herbu *Tarnawa*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Prusiech ta Familia znaczna, a podobno nie dawno od Stryeńskich Tarnawczykow oddzielona. Ze się Tarnawa pieczętowała, znać to z wielu miejsc, osobliwie iedenak w Peplinie, kędy Gabryelowi Bystramowi Profelowi tegoż Konwentu, już Koadiutorem na Opaństwo Peplinskie destynowanemu zmarłemu w roku 1649, herb Tarnawę na marmurze grobowym wryto. *MS. Konopatsc*: herb im Prus przyznaje, ale się pomylił. To iedenak pewna co daley pisze; że gdy w Michałowskiej Ziemi dobr Zaiączkowa nabyli od nich Zaiączkowskimi zwać ich poczęto: w ktorey też ziemi tak długi czas Sędziami byli, że tenże urząd zdał się być dziedzicznym w tym Domu. Kryształ Marzałek Xiażęcia Kurlandzkiego Gwilhelma w roku 1597 in *MS. Petricovien*: Bystram z Barbary Kościanki Woiewodzanki Chełmińskiej, zostawił trzech synow, Joba, Hicronima, y Kryštofa. Z tych Job Bystram z Bażyńskiy zpłodził dwóch synow, Kryštofa y Jerzego, Kryształ był Sędzią Michałowskim, przy-

siągł się był z Lichtyanowna, ktorey też rodzona siostrę, miał drugi brat
rodzony Jerzy za żonę, obadwa zostawili z nich potomstwo. Hiero-
nimowi Rychnowska Małzonka, Kryzstofowi Sokołowska z Bażeń-
ski urodzona w potomstwie nieupośledzone. Od tych poszli Michał
Kanonik Warmiński Benefactor Collegium naszego Bronzberskiego.
Kryztof Sędzia Tczewski, ktorego z Wiesiołowskiy Barbary, siostry Ja-
na Kafzelana Elbląskiego, Corka Eufrozyna dostała się w małżeństwo
Stanisławowi Brantowi herbu Pochodnia: była y druga Dorota. Sy-
now także iego piaci, Lenard Sędzia Ziemiński Tczewski, Balczer, Bogu-
ław, Władysław, Ignacy. Maciey Bystram Biskup Argiweński, Suf-
fragan Chełmiński y Archidyakon umarł w roku 1675, z Seymu Kom-
missarz na oddanie Kościoła Pannom Zakonnym w Toruniu, który im
była złość heretycka wydała *Constit. 1667, fol. 39*. Mikołay Maciey
Posel na Seym w roku 1697, y Deputat z Woiewodztwa Chełmińskie-
go, podpisał *Pacta Conventa* Augusta II. Remigian Ludwik naprzód
Choraży Chełmiński, Starosta Sobowicki y Radzyński, potym Podkomo-
rzy Pomorski, Posel nie raz na Seym, na Trybunały Deputat, wszędzie
samę słusność sobie za cel stawiał. Gdy Zamek Sobowicki pogo-
rzał, lubo mu w nim na sto tysięcy zplonęło, przecież tę szkodę wipa-
niałym zniósł animuszem. Do S. Xawerego Indyjskiego Apostoła był
osobliwie nabożny, ktorego zwykł był swoim Podskarbiem nazywać:
na nazwę Collegium Gdańskie dobroczynny. Wziął w małżeństwo
Maryannę Sztydłowska Kafzelankę Sierpska. Jan Bystram Cześnik
Bractawski, Podwoiewodzy Pomorski liczny potomstwem od Pana
Boga udarowany. Ma za sobą Stanisławską. Stanisław z Rudlina Sę-
dzia Kapturowy.

BYSTRONOWSKI herbu *Starykoń*. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał.
Jan Bystronowski Choraży Grabowiecki, syn iego Jacek: atoli w Wo-
iewodztwie Krakowskim naywięcey kwitną, z którym Alexander, Se-
weryn, y Franciszek podpisałi Elekcyą Augusta II. Stanisław na By-
stronowicach y Woyciech w roku 1705. Tych czasow Macieja By-
stronowskiego Stolnika Rożańskiego z Grodziński trzech się synow
zostało, Dominik, Jacek y Franciszek. Z tych Dominik z Ludowika
Ofolińskiego, Maxymiliana Corka żył bezpotomnie. Jacek z Dabrowa
Teofila zplodził Antoniego y Władysława. Franciszek z Kazimira
Werefczyńskiego, Stefana Jana y Konstancya. Corki tegoż Macieja by-
ły trzy: Zofia za Jurewiczem Pisarzem Litewskim Zadwornym, druga
Zofia za Mireckim, Joanna za Janem Delzkowskim Cześnikiem Bractaw-

BYSTRY. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Woiewodztwie są
Mazowieckim. Arnolf, Woyciech y Jakub Bystrowie z Ciechanowska
Ziemia podpisałi Elekcyą Augusta II.

BYSTRONOWSKI herbu *Sokola*. Y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.
Woyciech y Ziemi Chełmskiy w roku 1697. Z tego Domu kwitnął
w Zakonie OO. Piarm Scholarum, po wielu Rektorstwach Prowin-
cyi Polski, człowiek wielkiej akceptacyi. Jozef y Woyciech w Za-
konie Soc: J. życie swoje poświęcili Bogu z Lubelskiego.

BYSTRZEIOWSKI herbu *Abdank*. Woyciech y Hieronim z Pińskiego Wład-
ysław IV, Stanisław z Lubelskiego Jana Kazimierza podpisałi Elekcyą
Ll Bystrze

Bystrzeiowska Zona Duryewskiego, ktorey brat człowiek Rycerski z Czarneckim służył, drugi stan sobie obrał pokorny w Zakonie Minorum de Observantia. Katarzyna Zakonnica S. Benedykta we Lwowie w roku 1723. Piotr z Bystrzeiowic Sędzia Lubelski w roku 1532, *inter presentes* na Lifcie Zygmunta I danym Miastu Lublinowi.

BYSTRZEIOWSKI herbu Nieczuła. Stanisław Bystrzeiowski Podwojewódzcy Sandomirski, mąż biegłego dowcipu, y starożytney wiary. W dobrach swoich Szczydlickich Kościół z gruntu wymurował, y wieżą piękną ozdobił, który gdy poblizli sąsiedzi heretycy chcieli zprofanować, mężnie się im stawiał, żonę nawet swoją Zofią Jazwiecką od dopiero zawiązoney dyssydenckiey wiary na drogę prawdy naprowadził, nie niedbając na impety Matki iey. Predykantow przekonanych o fałsz z domu swego wyrzucił. *Gaspar Cichocki Alloc. Ofec. I. 2. c. 13.* Samuel w roku 1648 w Sandomirskim. Woyciech y Jakub w roku 1612. Wacław pojął Zuzannę Bryszewską, Corek z nią zplodził dwie: Annę wydaną za Franciszka Kotarbińskiego, y Helene. Elżbieta Bystrzeiowska była za Zaborowskim Komornikiem Chęcińskim.

BYSTRZEYSKI. O tych Okolski nie pisał: ale *Paprocki w Gniazdzie fol. 1163* namienia, że Bystrzeyski Jacek Horodniczy Połocki ziazda Połocka przy obronie Połocka stawał: wśmienia go *Konstytucye 1607, f. 864.*

BYSTRZYCKI herbu Bończa. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Na Wołyniu posessyonaci. Z tych Bystrzycka była za Ogińskim Theodorem *Genealog. Ogińskich.* Szymon w Zakonie naszym życie Bogu poświęcił. Piotr Komornik Nurski, Marszałek Ziemi Bielskiej pod czas Konfederacyi w roku 1704.

BYSZEWSKI herbu Jastrzębiec. Jedenże Dom z Drozdowskiemi. Z tych Michał z Drozdowa Sędzia Łęczycki przeniósł się w Podgorze, y tam osiadł, Maior Domo u Mikołaja Mieleckiego Woiewody Podolskiego. Byszewski Jan mąż Rycerski za Zygmunta III, ktorego męstwo y odwagę y samiz Moskwa chwaliłi, iako wspomina *Jakub Sobieski w swoim Votum. Mowca Polski tom: 1. fol. 244.* Byszewski miał za soba Karłznicka herbu Jastrzębiec Podkomorzanke Łęczycką. Woyciech Kanonik Opatowski, Dziekan Kurowski. Mikołaj Stolnik Owrucki w roku 1705, Franciszek Hieronim Kanonik Poznański, Kommissarz Generalny Biskupstwa Poznańskiego, Deputat na Trybunał Koronny w roku 1723. Brat iego Antoni in Soc: J. Nie wiem czy nie do tych należy Dobek Bisiowski, Kasztelan Bełzki, Posel Kazimierza III do Stefana Woiewody Wołoskiego *de homagio prestando* w roku 1468, 1473. Oczym *Cromer, Bielski fol. 447.* Stanisław z Drozdowa w Krakowskim w roku 1630. Maciej Antoni w Łęczyckim w roku 1697. Byszewska była za Michałem Boguckim Burgrabia Krakowskim.

BYSZYNSKI herbu Prus 3tio. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Z Mazowcza w Krakowskie się przenieśli. Przydomek ich Jakiel, z tey okazyi nabyty, że Przodek ich Jakub Byżyński, długo w Niemieckim woysku żołd prowadził pod tym imieniem. Z iego potomstwa Bartłomiej Byżyński Jakiel przeciwko Turkom, w Kroacyi za Rudolfem Cesarzem mężnie stawiając pamiętny Woioownik, tamże poległ w roku 1592: trzech synow

synow zostawiwszy, Macieja, Woyciecha, (ktorego żona Skraufzewka) y Adama: z tych dway ostatni, w Xięstwie Cielżyńskim dobra llownica kupiwszy osiedli. Tymże Rudolf Cesarz w swoim diploma w roku 1593 danym, dał świadectwo obszerne, tak o starożytności Rycerskiego Domu tego, iako y Kawalerskiey cności, iuż w Węgrach, iuż w Siedmigródzkiey Ziemi, iuż w Wołoszech doświadczoney: kładzie ten przywilej *Paprocki in Stromat*: Jakoż Wawrzyniec Byfzyński w roku 1605, gdy się z Turkami odważnie zcinał, w niewola był wzięty. Piotra Konstytucya w roku 1641 wspomina f. 36: z Byfzyny się pisza.

BZICKI herbu Ciolek. Z Bzitego w Chełmskim tego imienia nabyli. Bzicki Jędrzey Kafzetan Chełmski, z tym tytułem podpisał List Zygmunta Augusta u *Paprockiego* w roku 1557, f. 473. Maż woienny, ktoremu nie raz rzady woyska zlecano. Jemu Kochanowski w fraśkach swoich, Oyczyłym Rythmem, taki napisał nadgrobek: *Epigr. l. 2.*

Jędrzey Bzicki w tym grobie leży położony. Ktory acz nie w majątnym Domu urodzony. Jednak dowcipem swoim, ktorym go był hoynie B O G obdarzył, a on nim szafował przystoynie: wziętym był uwfzech ludzi, siedział w Pańskiey radzie, co mu większa część niosło, niż złoto w pokładzie. Do Turck Pośtem chodził, labirynty dawne, ieśli iednemu w Poltzece, iemu były iawne. Jan Bzicki, Komornik Przemyślski umarł roku 1647, ktoremu Dorota z Komarnickich małżonka, nadgrobek w starym Samborze wystawiła. *Starowalski in Monum*: Jędrzey Bzicki, Kanonik Sendomirski, Proboszcz y Officyał Łukowski umarł w roku 1665. *Hist. Col. Cracov*. Jan Bzicki z Seymu w roku 1670 Kommissarz do uspokoienia pogranicznych zatargow od Węgier *Constit. f. 27.* Jęseze y po dziś dzień w teyże Ziemi Chełmskiey kwitna, Adam y Samuel w roku 1697.

BZOWSKI herbu Ostroja. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. *Jacobus Vitellius*, w swojej Oracyi ktorey dał tytuł *Chrysologus Romanus* o Abrahamie Bzowiuszu, a po naszym Bzowskim Rocznym dzieiow Kościelnych sławnym po Baroniuszu Pisarzu to do druku podał, że był Ostoyczyk, y Zakonu Kaznodzieyskiego. Toż poświędca *Starowalski in Centuria Illustrium Poloniae Scriptorum*, y przydaie, że Dziad tego Abrahama, miał za sobą Szczepanowska. Ociec zaś Tomasz Magdalenę Wężykównę, z ktorey on urodzony. Maż uczony, ktorego, krom dzieiow Kościelnych te pisma do druku podane: *Monile gemmeum de Beatissima in 4to. 2do Thesaurus Laudum Beatissime in 4to. 3tio Conciones Quadragesimales anno 1617. Propago S. Hyacinthi.* Roża Bzowska w Zakonie S. Benedykta we Lwowie u Wfzysłkich SS: koło roku 1665 życie swoje zakończyła.





CAŁOWANSKI w Mazowszu. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jan Podśudek Ziemi Czerfickiej z Seymu w roku 1633 deputowany do rewizyi Ksiąg Ziemskich y Grodzkich Czerfickich: O czym Konstytucya fol. 52. Alexander syn jego, Stanisław, Wawrzyniec stawali na Elekcyę Jana Kazimierza. Stanisław Biskup Lacedemoński, Suffragan y Archidyakon Płocki, Proboszcz Pułtusk, Administrator Generalny Biskupstwa Płockiego w roku 1681. Inni ich pisza **CAŁAWANSKI**.

CEBROWSKI herbu *Hołobok*. Ruskich Woiewodztw Ziemianie: kędy też Piotr Cebrowski w Podkamieniu Kościół Najśw. Matce, na tamtym miejscu Cudami wstawionę, przy OO. Dominikanach wystawił w roku 1464. *Okolski in Russia Florida f. 94.* Cebrowska Hieronima Sieniawskiego małżonka. *Okolski pod herbem Leliwa.* Anna Teresza Balcerowicza Podstolego Bractawskiego małżonka, w roku 1690 zmarła, na której nadgrobk w Krakowie u S. Trojcy herb Hołobok widziałem. Elżbieta Zakonnica u Wszystkich SS. we Lwowie. Stanisław w roku 1697 podpisał Elekcyę Augusta II.

CEBULKA herbu *Ostrzew*. Okolski w Indexie tomu drugiego o nich pisze, kędy z Długosza pod rokiem 1419 wspomina jednego z nich, że był Sekretarzem Witolda Wielkiego Xiażęcia Litewskiego. *Bielski fol. 290.* Butryma y Mikolaia Pisarza Litewskiego namienia, który zinfzemi Panami tak Koronnemi, iako y Mazowieckimi Poślowali do Wacława Króla Czeskiego w roku 1409, poty *Okolski*: nie wiemże jeżeli nie tenże sam Butrym przyiał, potym na Seymie Hrodelskim na siebie y na Dom swoy w roku 1413 herb Topor, iako się wyżey mówiło, iakoż wielkie jest do tego podobieństwo.

CEDRO herbu *Gryf*. Od Teodora Woiewody Krakowskiego swoy początek wzięli, którego imię ze prostemu gminowi ludzi ciężkie się zdało w wymowie, Cedrem go niektórzy, inși Chaderem nazywali; o czym się mówiło pod Branickimi, inși Czaderem, u *Okol: t. 2. f. 115.* Na Lisie Kazimierza Wielkiego w roku 1339 znajdziez Abrahama Czadera. To potym słowo, niektórzy Sukcesorowie Teodora tak sobie przywłaszczyli, że się y po dziś dzień pisza. Ciepeliowski Domaradzki Cedro, albo Ceder: inși do pospolitego w Polsce accentu akkommodując się, Cedrowskiemi zawołani: osobliwie w Mazowszu y Litwie kwitną, lu-
boć

boć ich nasi Genealogiściowie zapomnieli. Stefan Cedrowski z Woiewodztwa Mińskiego Poseł na Konwokacya w roku 1648, podpisał Konfederacya stanów Rzeczypospolitey, y na Sejm w roku 1658, z kad Deputatem ordynowany na Trybunał Skarbowy Litewski. Jan, Alexander, Tomasz z Mińskiego, podpisał Elekcyą Jana Kazimierza. Woyciech zaś z Woiewodztwa Mazowieckiego. Jan Cedrowski Podczaszy Nowogrodzki, Stefan Czełnik Mściławski, y Grzegorz z Mińskiego Woiewodztwa Elekcyą Jana III: a dawniey to iest w roku 1632 Jan Sędzia Kapturowy. *Porządek Elekcyi f. 7.*

CEL herbu *Kalinowa*. Na Śląsku Familianci tego Domu znajdować się maia, iako pisze *Duryewski in MS.*

CELGOWSKI herbu *Rawicz* w Woiewodztwie Rawskim. Otych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Z Familii Grotow poszli: z tych Małgorzata Celgowska żona Marcina Lefczyńskiego herbu Belina w roku 1520, Katarzyna Mikołaja Lefczyńskiego tegoż Domu w roku 1534. Piotr Grot Celgowski poiał Annę Kurdwanowską, która *primo voto* była za Franciszkiem Grotowskim Sędzią Rawskim: z nią miał Córkę Zofia za Janem Olskim. Są y Celeiowscy w Mazowszu. Felix, Kasper, Stanisław y Jan podpisałi się tamże na Elekcyą Jana Kazimierza. Jan Stanisław z Ziemia Warszawską na Jana III: a w roku 1586 Paweł Celeiowski podpisał Kaptur Krakowski *Constit: f. 406.*

CELINSKI herbu *Zareba* w Woiewodztwie Lubelskim. Paprocki y Okolski o nich nie pisał. Przydomek swoy własny maia *Myślawa*: a iako mam z relacyi ustney, na pamiatkę tego, że od Myśława Zareby Woiewodzica Sieradzkiego swoy początek wzięli, który po porażce Jadrzwigów w Lubelskim Woiewodztwie miał osieść. Od Celnego potym lasu, czyli od dobr Celin potomstwo iego Celińskimi zawołane. Z tych Stanisław z Celin Celiński Podstarości Łukowski, a potym tamże Podśędek Ziemski, od ktorego trzech się synów zostało: Józef, Adam y Jędrzej: Brat Podśędką był Komornikiem Ziemskim w teyże Ziemi. Michał Marcyan z Izdebskiy urodzony: z pierwszey żony Horodeńskiy zptodził syna Jędrzeia: z drugiey Maryanny Gliniski Mikołaja w Zakonie naszym, Joannę Łukasz Gadzickiego Małżonkę, Józefa, Jana, y Antoniego.

CELLARI herbu *Sulima-żdo*. Paweł z Familii Vicecomesów Medyolańskich urodzony, w roku 1593 od Zygmunta III y Rzeczypospolitey Indygenat otrzymał, oczym *Metryka Koronna*. Dobr potym dziedzicznych łobie, y Sukcesorom swoim nabył, z których dwóch synów było, Paweł y Jędrzej: tym, tenże sam przywilej od Zygmunta dany, Konstytucya Seymowa 1662 *fol. 84* potwierdziła, nie mała pochwałę Pawłowi Cellaremu zapisałwszy; że naprzod w Cudzoziemskich obozach, przez wszystkie Woyskowe sarże, tey w Rycerskiey sztuce experyencyi nabył; że w Koronym Woysku zaśluszył sobie bydz Generałem Maiorem, więcey niż lat dziesięć na sławę imienia Polskiego żołd prowadząc; kędy y męstwem, y fortuna własna tey Oyczyźnie służył. Córka iego dostała się w małżeństwo Budkiewiczowi herbu Trzaska, y syn Woyski Wiślicki w roku 1697.

CEMA herbu Wczele. W Prusiech Dom starożytny w herbie nosił Szachownicę, ale na trzy sztuki przelupana, z których jedna pod drugą, każda ołobno poprzeg ułożone, iakom widział na sztychowaney tego Domu pieczęci. *MS. Konopatsc: de Famil. Pruss:* powiada, że się ten herb ich zowie *Vindicta*, a po naszymu Zemścić, czyli Pomścić: a to z tey racyi, że się przodek tego Domu w łzachy zagrawszy, gdy mu szczęście nieśluszyło, zirrytowany, rzucił szachownicę o swego Antagonistę, która iak się na troje rozpadła, tak się też nia herbować poczęto: ale o tym obfzerniey mowić się będzie pod herbem Wczele. Kazimierz Jagiellończyk Krol Polski, zawdzięczaiać wierność y zaślugi Domu tego ku sobie, Sztumskie y Kiszporskie Starostwa puścił mu być, lecz potym tę łaskę odebrał Zygmunt August. *Histor: Posselti Pol: Pruth: f. 79.* Okolfski powiada, że Sambia y Malborg, w Administracya Cemom było dano. Jerzy Cema Officyat Gdański koło roku 1525, na *Liscie Zygmunta I, o Inwentarzu Kościoła Panny Maryi w Gdańsku*. Achacy Podkomorzy Pomorski, Starosta Cztuchowski, z któremi tytułami w roku 1526 podpisał List Zygmunta I in *MS. Petricovienfibus*. Postąpił potym na Kasztelania Gdańska, a z tey na Woiewodztwo Malborskie, umarł w roku 1565, iako świadczy nadgrobek iego w Sztumskim Kościele. Corka iego była za Janem Preuk Starostą Brönsberskim, ale Oycowskich błędow heretyckich uporczywie broniła. *Hofius t. 2, f. 161, & 159. Histor: Posselt: Pol: Pruthem:* drugiego Achacego Cema między Podkomorzemi Malborskimi kładzie od roku 1518 do roku 1522.

Fabian Woiewoda Malborski, Starosta Tucholski y Starogardzki, brat Achacego Woiewody także Malborskiego, obadway byli z Bażeńskiy herbu Wiewiorka urodzeni, która w ten Dom wniosła Lichtenfeldt, dobra nie daleko Kiszporka. Był wprzod ten Fabian Kasztelanem Gdańskim, postąpił potym na Woiewodztwo Pomorskie, aż też po śmierci braterskiej wziął Malborskie. Rozumiem, że Corki iego, jedna Woiewodzanka Malborska, żyła z Konopackim, druga z Bażeńskim, a po iego śmierci z Kostka Podkomorzym Chelmińskim. Achacy Cema Woiewoda Pomorski, Starosta Sztumski y Gniewski, Syn Achacego Woiewody Malborskiego (o którym się wyżej mowifo) z Luzyańskiej *MS. Konopatsc:* Zprzyścił się był dożywotnie z Zofia Corka Mikołaja Radziwiła, Woiewody Wileńskiego, Kanclerza y Marzałka Litewskiego, ta mu Corkę powiła, (która zmowiona z Michałem Działyńskim Woiewoda Inowrocławskim. *Genealog: Radziwiltow na mappie. Duryew: Niezestła Pamięt fol. 58*) y syna Achacego: ale ten młodo zniknął z tego świata.

Fabian Woiewoda Malborski drugi syn Achacego Woiewody Malborskiego z Luzyańskiej, umarł 1607. O nim osobliwsza rzecz napisał *Rescius in Vita Hofii Cardin: c. 5.* Gdy ieszcz w Akademii Krakowskiej do szkół chodził, z tego affektu, którym był od Heretyckich Rodzicow napoiony; ułtawicznie, przecieź kryiomo, Luterskim iadem zarażone księgi, Niemieckim ięzykiem pisane, rad czytywał. W tym zapadł na wielką gorączkę; w ktorey częstokroć nawiedzał go Spółczeń y Konfident Hozyusz, a raz postrzegłszy, że się przed nim z ową księgą

tail, prosił go, żeby mu iey na jaki czas chciał komunikować. Z trudem przecież uprosił Hosiusz: zrozumiałszy, że herezya tracił Author, rzecze do niego: Już wiem prawi, co za okazy tak gwałtowney goraczki, ta á nie insza iest, na książkę pokazuje: ieżeli tedy chcesz, żeby maligna ustąpiła, ta książka raczy niech w ogniu spłonie: to wyrzekłszy odszedł. Uśluchał dobry młodziarz zdrowey rady, w ogień rzucił Luterskie zakazy, á goraczka tegoż momentu ustała: nadchodzi potym Hosiusz zdrowego widzi Ceme, y do prawdziwey go wiary nakłoniwszy Kościołowi Bożemu pozyskał. Miał za soba ten Fabian Piśnieńska herbu Roża, z ktorey Corka naprzód z Mikołaiem Ostrorogiem Kasztelanem Belskim wmałżeńskie związki weszła, á po nim z Farenbachiuszem Woiewodziecem Inflantskim z obiema iednak żyła niepołudnie. Syn zaś Fabian Kasztelan Chełmiński Starosta Grudziądzki y Sztumski. Ten z Katarzyny Leszczyński y herbu Wieniawa nie zostawił tylko iednę Corkę Annę, która zmowiona dożywotnie z Zygmuntym Gulderszteinem Kasztelanem Gdańskim. Y tak na nim chwala Domu tego zesła w roku 1629.

CEREKWICKI herbu Zareba. Z Cerekwicy w Kaliskim Woiewództwie się pisza. Stanisław kwitnął w roku 1627. Woyciecha wspomina Konstytucya w roku 1641, f. 28. Jan Starosta Srzedzki Posel na Seym w roku 1670 y 1683, z tamtad Kommissarz do uspokojenia pogranicznych dyfferency od Śląska *Constit.* f. 26, potym na Konwokacya w roku 1674, zkad deputowany do Ordynacyi Zamoyskiej, *fol.* 11, y znowu w roku 1685 destynowany do rewizyi Skarbu Koronnego. *Constit.* f. 8. Cerekwicka była za Jędrzeiem Dzierżanowskim.

CEREMOWSKI na Pokuciu. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisal. Z tych ieden miał za soba Strzemeska Zofia w roku 1599. *Acta Castren: Halicien.* Drugi miał za soba Kalinowska Corkę Walentego Woyskiego Halickiego, Sterilis. *Genealog: Kalinow:*

CERKAS herbu Leliwa. Y o tych ciż Genealogistowie nie mogli wiedzieć: bo Stefan Cerkas długi w Koronnym Woysku, na dobro tej Oyczyzny żołd prowadzac, zaśluził sobie, że go Rzeczpospolita w komput synow wolności przyięta przez Konstytucya Seymowa w roku 1662, on zaś herb sobie przybrał Leliwa. Syn iego miał za soba Bolestraszycka, z ktorey Corka Antonina za Antonim Mietelskim, y synow dwóch. W tymże roku Michał Czerkies Porucznik Pancerney Choragwi przez lat 44 w Woysku Polskim zaśluzony, Nobilitowany z synami trzema, Konstantym, Kazimierzem y Jozefem, niewiem iednak jaki herb sobie przywłaszczyl. *Constit.* f. 41.

CETKOWSKI herbu Pobog. Okolski ich pisze Cetkowski w Dobrzyńskiej Ziemi. Kazimierz, Woyciech y Jan podpisali Elekcyą Augusta II.

CETNER herbu Przerowa w Woiewództwie Ruskim. Okolski otey Familii piszac, raz ich poczatki do Mirosławia walecznego męża, y ktoremu za Rycerska odwagę, pierwszemu ten herb Przerowa nadany od Boleśława Krzywoustego nakłania; drugi raz (na co przywodzi ucinki Listu Fryderyka Xiążęcia Śląskiego) twierdzi, że w rekompensę zaśluz swoich, od Cesarzow Rzymskich do prerogatyw Szlachty Niemieckiey

wyniesieni. Atoli samo imię herbu, właśnie Polskie, Przerowa; oświadcza; że nie z Niemieckich Panów szczodrośliwości wyszło: bydlę jednak może, że potomkowie Mirosławia, ile przez kilka set lat na Śląsku zamieszkałszy, w nadgrode Kawalerskich dzieł swoich osobiłszy iaką faską od Monarchow Rzymskich ozdobieli byli, ale pewnie nie pierwsi. Z Śląska potem za czasow Zygmunta Augusta Króla Polskiego, czterech się braci do Polski wyniosło, Kasper, Balcer, Michał y Mikolaj. Z których Kasper znowu się do swej Ojczyzny wrocil. Michał z Polskiego do Cesarzkiego obozu przeniośszy się, y tam długo żold prowadzac, przy znaczney szarzy poległ w okazyi. Mikolaj z Łaskim Woiewoda Sieradzkim Moskiewilny, do Francji z drugimi iezdził, Krolestwo Polskie Henrykowi Waleysufzowi ofiaruiac: żona iego Bidzińska herbu Janina: potomstwa jednak nigdzie nie czytał.

Balcer Cetner czwarty ich brat, w Woysku Koronnym wiek długi ztrawiwszy, gdy się heroicznemi dziełami wślawił; za Jana Zamoyskiego Hetmana Wielkiego Koronnego, Rycerskich ludzi szacownika zaleceniem, y Ziemijskich Posłow instancya Indygenat od Zygmunta III Króla Polskiego w roku 1598 otrzymał, który potem cała Rzeczpospolita na Sejmie w roku 1601 zgodnie approbowała. O czym Konstytucya tegoż roku *fol.* 749. Jakoż w Przywileiu Zygmunta III czytać chwalebne tego Balcera ekspedycye: a naprzod z Pawłem Secygniowskim pod Oczakowem na Tatarow, znać iak natarczywie stawał, kiedy z tey okazyi rane wyniosł, odwagi swoiey oczywistego świadka. Potym z Jerzym Jazłowieckim pod wsią Manaczynem tychże pohancow gromił; tegoż meśłwa napatrzyli się sławni tamtego czasu Regimentarze w różnych ekspedycyach, Struś, Rożyńskie Xiażeta, Konstanty Xiażę Ostrogskie, Chodkiewicz, y sam Stefan Król w Moskwie pod Starodubem, w Wołoszech przeciwko Beglerbegowi y indziey, zdrowia y fortuny swoiey nie żałuiac dla tey Ojczyzny. Z Kurzańskiy Siostrzenicy Stanisława Żółkiewskiego Hetmana, Corke Jadwigę, która się dostała w małżeństwo Krysztofowi Waleczyńskiemu, y czterech synow zpfodził. Z tych Jan z tymże Żółkiewskim w Marłowych dziełach poleruiac lata swoie, w Moskwie umarł, z takim u wszystkich żalem, że ciało zmarłego za dwie mili kompania cała odprowadzała. Jedrżey drugi syn Balcera, Podczaszny Lwowski, młodszy wiek długa peregrynacya w cudzych kraiach przetarszy; w Ojczyźnie potem, to na Moskwę, kedy pod Smoleńskiem czterysta ludzi do boiu przywozdił; to w Wołoszech z Żółkiewskim pamiętny Woioownik, umarł w roku 1624, ktoremu pozostała małżonka Katarzyna Leśniowska herbu Gryf Kafzelanka Bełzka nadgrobek we Lwowie postawiła. *Starowolski in Monument:* żył jednak z nią bezpotomnie. Mikolaj trzeci syn Balcera fundował Plebania w Krupcu. *Okolski Choragiew:* złączył się był dożywotnie z Maryanną Kafzewska, y z niey Potomstwo Marcin y Stanisław, Corek dwie. Stanisław był Podkomorzym Krzemienieckim w roku 1691: zostawił synow dwoch, y Corek trzy. Mikolaj Starosta Barecki Porucznik Ufarskiej Choragwi Michała Potockiego Woiewody Wołyńskiego: Żona iego Teresła Firliciowna, Kafzelanka Sano-

cka: druga Kołucka, trzecia Rzeczycka. Jan Starosta Tymbariski Pośeć z Wołyńskiego Woiewodztwa na Konwokacya w roku 1696, y 1703 na Seymie Lubelskim, zkad Kommissarz do rozsadzenia krzywd pogranicznych od Węgier *Constit. fol. 22.* Zoną iego Maryanna Rozwadowska pozostała wdowa po Siecińskim, atoli bezpotomne małżeństwo, iako y *zdo voto* z Makowiecka.

Alexander czwarty syn Balcera, naprzod Chorąży Podolski, y sławny Rotmistrz, potym Kasztelan Halicki, z którym tytułem z Seymu w roku 1653, Kommissarzem był deputowany do rewizyi szkod przez oboz pod Zbarazem poczynionych *Constit. fol. 2.* Jego szczodroblowości ku Bogu po dziś dzień pamiątka stoi, kościół w Podkamieniu dziedzicznych swoich dobrach, przy Obrazie Najśw. Matki, Cudami wstawionej, który on z fundamentu OO. Dominikanom wymurował, drewniany dawniejszy, y już nadbutwiał zrućwszy. *Okolski in Russia Florida f. 95.* Miłość ku Oyczyźnie wyświadczaia rany y niewola, w która się był dostał w owey niełczęśliwey pod Cecora Kampanii, z ktorey drogo wykupiony na wolność wyszedłszy, z większym ieszcze potym sercem w Prusiech na Szwedow nacierał; na Tatarow także y Kozakow nieuleknionym męstwem stawał. Przybrał był sobie w dożywotnia przyjaciół Annę Zamoyska Kasztelanę Lwowska, która mu dwóch synow powiła. Jana Starostę Lwowskiego y Sczurowieckiego: wspomina go Konstytucya w roku 1676, kiedy z Seymu Koronacyi Kommissarzem był destynowany do uspokoienia dyfferencyi pogranicznych od Węgier *Constit. f. 31,* y znnowu w roku 1678 Posłem na Seym *Constitut. f. 12.* W wielu Kampaniach doświadczoney mąż odwagi umarł w roku 1680: zostawiwszy z Konstancyi Daniłowiczowny Podczaszanki Koronney trzy Corki. Tereśa zrzeczona z Janem Potockim herbu Pilawa Woiewoda Bractawskim: Helena z Mikołaiem Lancoronńskim Podkomorzym Podolskim. Dorota z Rzewuskim Stanisławem Woiewoda Bełzkim, y Hetmanem W. Koronnym. *Olympia Rzewusc. Kazanie Chorągiew X. Siarkiewicza.*

Alexander Starosta Trembowelski, drugi syn Alexandra Kasztelana Halickiego z Gasiowskiy Hetmana Litewskiego Wnuki w swym potomstwie szczęśliwy: bo krom Corki Teofili, z Jozefem Potockim herbu Pilawa Strażnikiem Koronnym, y Starosta Bełzkim zrzeczoney, trzech miał synow. Z tych pierwszy Alexander Starosta Sczurowiecki, ktorego potomstwo y po dziś dzień żyje Stanisław, Karol y Jan; o nim Konstytucye w roku 1690 *f. 6,* y 1703, *f. 22.* Jozef drugi syn Kasztelan Wołyński, Deputat na Trybunał Koronny roku 1714, temu Bełżecka Stolnikowna Bełzka tylko iednego syna zplodziła Antoniego Starostę Korytnickiego, który temi czasy z Krasicka Kasztelaną Chelmską wszedł w kontrakty małżeńskie. Franciszek trzeci syn, Woiewoda Smoleński, Senator y Pańskim umysłem y zdrowa rada tej Oyczyźnie załuzony: iego z pierwszey żony Anny Chodorowskiy herbu Korczak Podkomorzanki Lwowskiej Corka Zofia, wielkiey fortuny dziedziczka, chcąc się nią z Bogiem podzielić, fundowała we Lwowie Panny Zakonne pod Regułą S. Benedykta *ab Adoratione Najsw. Sakramentu,* y sa-

ma się tamże na wieczną służbę Bogu poświęcił. Drugim związkiem tenże Woiewoda złączył się z Anna Tarłówna Woiewodzanka Lubelska, z ktorey Jan Starosta Kamionacki. Córka jego znowiona z Michałem Rzewuskim Starosta Wyżyńskim.

CETYS herbu Golek w Woiewodztwie Krakowskim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jan Cetys miał synów dwóch, tyleż Corek, z tych jedna Kochanowska, druga *prima voto* Zbikowska: *2do voto* za Stanisławem Chmieleckim. Franciszek w Woiewodztwie Ruskim Syn Jana, z Maryanny Błażewskiy zptodził czterech synów, Jozefa, Jacka, Woyciecha y Krysztofa, który wstąpił do Zakonu Soc: J. Jan brat Franciszka z Rykowskiy dwóch synów miał: Franciszka y Woyciecha.

CHABASZEWSKI. Grzegorz Chabaszewski Szlachcie Multański Indygenat otrzymał w tym Krolestwie na Seymie Coronationis 1676. O czym Konstytucya f. 59.

CHABIELSKI w Woiewodztwie Sieradzkim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Ludwik na Chabielicach Chabielski z Sieradzkim, Jędrzey z Inowrocławskim Woiewodztwem podpisali się na Elekcyę Augusta II.

CHABORSKI herbu Lubicz. Okolski ich pisze Chabowski w Woiewodztwie Płockim: z ktorych Marcina wspomina, że w Krakowskim poiawży żonę osiadł, z ktorey został się syn Hieronim. Stanisław Chaborski w Woiewodztwie Ruskim w roku 1700: Zona jego Anna Orzeszkowna Podczaszanka Mińska, Corek z niey dwie, jedna Magdalena z Stanisławem Stawskim Stolnikiem Bractawskim: druga z Janem Paiczkowskiem zareczona. Woyciech Chaborski z Woiewodztwem Płockim podpisał Elekcyę Augusta II. Boday w tymże Płockim nie maż Chabowskich herbu Junosza.

CHADZENSKI herbu Junosza. w Płockim Woiewodztwie. Okolski w Indexie tomu pierwszego Chadrzewski napisał, ale to omylka prasy drukarskiej. Jan y Piotr z Ziemia Ciechanowska podpisałi się na Elekcyę Jana Kazimierza. Paweł na Pęcicach z Warżawska na Jana III. y Tomasz Skarbnik Rożański.

CHADZYNSKI herbu Golek w Woiewodztwie Podlaskim. Maciey Chadzyński, Zakrocimski y Błoński Starosta, Posel na Sejm w roku 1564, z tamtad deputowany Kommissarz do lustracyi dóbr Krolewskich w Mazowcu *Constit: f. 40*, y w roku 1567 do zapłaty Woysku *Constitut: f. 147*. Był y Podkomorzym Drohickim. *Paproc: o herb. f. 325*. Piotr Zakrocimski Starosta, á boday nie syn Macieia, uproszony do rewizyi Ksiąg Grodzkich Zakrocimskich *Constit: 1593, f. 648*. Jędrzey Starosta Nurski Poborca łanowego w teyże Ziemi *Constit: 1609, f. 905*: tenże to zdami się Jędrzey Woiewoda był Podlaskim, umarł w roku 1631. Zona jego Zofia z Karniewa. *Głód Bractwo. Jarzyński Opisanie Warszawy*. Jan z Chadzyna Starosta Nurski w roku 1633, podpisał *Pača Conventa* Władysława IV. Antoni Chadzyński Woiewoda Podlaski w roku 1648. Stanisław Podstoli Drohicki w roku 1632. Jan Czesnik Bielski z Seymu w roku 1676 Kommissarz do rewizyi Przywileiów Ruli nadanych w Ziemi Drohickiey *Constit: f. 23*. Walenty brat Macieia Podkomorzego Drohi-

Drohickego Kanonik Plocki y Pułtusi. Kazimierz z Podlaskimi podpisał się na Elekcya Jana III. *Okolski t. 2. f. 591* pisze że Chadyński Starosta Nurski miał za sobą Cerkę Stanisława Dębińskiego Rawicza Starosty Chęcińskiego.

CHADZYŃSKI herbu Rogala. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: atoli widziałem ich z tym herbem, lubo ich niektorzy pisza Chondzyński, Burgrabia Krakowski w roku 1672. Kalper Sędzia Grodzki Włodzimirski w roku 1618 herbu Rogala. *Gabriel Leopold: Justus Judex.*

CHALECKI herbu Korab w Woiewodztwie Mazowieckim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Stanisław, Alexander, Kryštof z Mazowieckim, Antoni, Stanisław z Ziemia Nurska podpisali Elekcya Jana Kazimierza. Franciszek z Ziemia Czerka na Jana III. Franciszek, Hieronim y Jakub tamże, Jędrzey z Ziemia Nurska na Augusta II.

CHALA. Y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Chala Towarzysz pod Usariską Chorągwią w roku 1638, pod Starczem w okazyi z Kozakami zginął.

CHALCZNIOWSKI herbu Topacz. Tak ich Okolski napisał: atoli Paprocki *in Stromatibus* chce ich mieć raczey Chalknowski z Chalknowa, z ktorych powieda, że za iego czasow kwitnął na Śląsku Jan Halknowski z Halknowa na Kisielowie, urodzony z Matki Zegotowny herbu Kicki, iego zaś herb Topacz. Jan Halkowski w Mściławskim w roku 1632.

Chalecki Herb



O Tym herbie ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jest zaś Ab-dank zwyczajny; na ktorego szrodku stoi strzata złamana, y

Nnnz

do

do góry żelazcem obrocona: na helmie strzała przez skrzydło Sępie, czyli Orle przeżyta. Tak go opisał *A. Rutka in MS. y Historia Sapieh: par. 3. f. 103.* Przydaie pierwszy, że od Xiążat Litewskich, Rycerzowi iakiemuś mężnie woyska płażaiacemu nadany. Drugi zaś między Przodkami tej Familii liczy Grzegorza Chaleckiego Metropolite Kiiowkiego, pobożnością życia znakomitego, która (iako on powie) lat trzydzieści Pasterski ten urząd sprawował, przy iedności z Kościołem Rzymskim, Ruś cała y W. X. Litewskie utrzymuiac. Nie widzę iednak, któryby to był Grzegorz, o którym on mowi, chyba ten co po Izydorze Kardynale na tę Stolicę wstąpił. Namienia potym Krysztofa Chaleckiego Woiewodę Nowogrodzkiego. Jędrzey z Seymu Warszawskiego w roku 1580 Poborca łanowego *Uniwersał Poborowy f. 367, y 1581. f. 395.* Dymitr naprzod Miecznik Litewski, z którym go tytułem wspominaią Konstytucye w roku 1581, *fol. 396:* potym Podskarbi Litewski, o czym *Constit: 1590, f. 564, y 1595, f. 652,* kędy go Kommissarzem do Traktatów y znowu na wojnę Turecką z postronnemi Ablegatami, deputowano: umarł koło roku 1598. Siostra jego Regina, Pawła Stefana Sapiehy Podkanclerzego Litewskiego małżonka. *Historia Sapiehana p. 3.* Jozef w roku 1589 Poborca łanowego *Constitut: f. 558.* Alexander z Chalcza Marzałek Lidzki, Posel na Seym y Marzałek Izby Poselskiej, *Constit: f. 18, y w roku 1629 z Trockiego Posłował,* z kąd był deputowany na Trybunał Filizkalny Wileński *Constit: f. 15. Wileński*

Kryztof Miecznik Litewski, OO. Franciszkanom przyczytnil fundacyę, o czym *Constit: 1635, f. 33.* y Collegio naszemu Grodzieńskiemu, nie tylko pałace w Grodnie, ale też y wieś Horostów, y Folwark Kielbasin darował, co approbowala Konstytucya w roku 1647, *fol. 15.* Temuż, na Dwor Grodecki przywilej dany niegdy Dymitrowi Podskarbiemu (podobno Ociec jego był) potwierdzono na Seymie w roku 1641, *f. 30:* nie wiem czy nie tenże sam postąpił na Choraztwo Litewskie, czy też inny tegoż imienia, iako *Okolski świadczy t. 2. fol. 489.* Miał za sobą Marya Eleonorę Stichinową z Niemiec. Mikołay z Chalcza podpisał Elekcyą Władysława IV z Trockiego Woiewodztwa. Władysław Strażnik Litewski. *Histor: Sapieh:* Obożnym go Litewsko tytułuię, kędy też to o nim przydaie, że z Pawłem Sapieha Rycersko na wielu mieyscach dokazywał względem których zasług, na dobra Molczac w Słonimskim, dziedzictwo otrzymał przez Konstytucya w roku 1661, *f. 17.* Ktoryś z nich przybrał sobie w małżeństwo Maryannę Corkę Jana Ogińskiego Woiewody Połockiego y Hetmana Polnego Litewskiego *Genealog: Ogińskich na Mappie.* Chalecki Starosta Mozyrski Pułkownik Krolewski w roku 1704 podpisał Konfederacya Sandomirska. Bogusław Podkomorzy Rzeczycki Elekcyą Jana III. Sę y w Podlaskim Chaleccy; bo Jakub na Bartkowie Łowczy Podlaski, Posel z Ziemi Drohicckiej, podpisał Konfederacya po śmierci Jana III. (*Histor: Sapieh:* twierdzi, że iedniż są tak w Kbronie, iako y w Xięstwie Litewskim, Okolski w Indexie tomu trzeciego, mowi o Chaleckich herbu Samson, ale na karcie która przywodzi 93. nie ma nic onich.) Był ten Jakub syn Kazimierza także Łowczego Podlaskiego. Alexander

der Chalecki Podkomorzyc Rzeczycki syn Bogusława, siostra jego Konstancya z Benedyktem Przeddzieckim Podstolim Połockim żręczo-
na. Chalecki miał za soba Eufrozynę Połubińska Wojewodzanke
Parnawska. *Genealog. Polubin.*

CHALIŃSKI herbu Pomian. w Woiewodztwie Brzeskim Kuiawskim. O tych
ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jędrzey Chaliński Skarbnik Brze-
ski Kuiawski 1567 z Seymu Piotrkowskiego naznaczony do dystrybucy
pieniężney *Constit. f. 146.* Stanisław Burgrabia Radzieiowski. Bartło-
miej w roku 1632 z Brónowic: od ktorego dwóch synow zostało, Woy-
ciech y Marcin w Ziemi Dobrzyńskiej. Stefan Burgrabia Radzieio-
wski *Constit. 1676 f. 47.* Władysław w Woiewodztwie Kaliskim. Sa
zdamy się y Slepownonowie Chalińscy, z ktorych jeden miał za soba
Kofzanowska, z ktorey potomstwo zostało.

CHALIPIŃSKI. Jakub Chalipiński Szlachciec Multański, y bliska krew Ste-
fana Piotra Woiewody Multańskiego, Dworzanin Krolewski Indyge-
natem darowany na Seymie Coronationis w roku 1676 *Constit. fol. 69:*
nie wiem czy nie jego synowie, Jakub Starosta Zwoleniski, y Jan Pod-
stoli Drohicki, kwitneli w roku 1697.

CHAMIEC herbu Gryf. W Woiewodztwie Sandomińskim, Lubelskim, y Bets-
kim, z Familii Gryfow Jaxycow. Z tych czytam Abrahama Cham-
ca, o ktorym List Władysława Jagiella, w roku 1390 dany, tak mowi:
*Mente sollicita gratiosè perpendentes fidei, ac multum fructuosa obsequia, qui-
bus Abraham Chamiec, noster fidelis dilectus, Majestati nostrae multipliciter com-
placuit; quorum intuitu sibi villas nostras Miedzyrzec & Stolpno in terra no-
stra Russe in districtu Drohicensi sitas, cum omnibus & singulis redditibus, censu-
bus, silvis, agris emolumentis damus donamus perpetuis temporibus &c.* Jest
ten List ingrossowany w Proceß rozgraniczenia między Woiewodztwy
Podlaskim y Brzeskim Litewskim, kedy to przydaia; że re dobra po-
szły potym winsze Domy, a między niemi dostały się były Zabrze-
zińskiemu Woiewodzie Trockiemu. Przydał iednak Jagello temuż A-
brahamowi obligacya, to iest zeby na każda expedycya wojenna sam-
otrzeć stawał, każdy kopia tukiem y saydakiem uzbroiony. Mikołaj
Chamiec Rotmistrz, y u Chodkiewicza Hetmana podczs Chocim-
skicy Marzalek Dworu jego, z Mieleckim, Zamoyskim, w Moskwie,
Prusiech, Infantach Finlandyi doświadczony żołnierz. Seweryn brat
jego dziedzic na Pótku w Woiewodztwie Betskim: z Orlikowny,
czyli z Orlickiy corkę zpłodził Zofia (ktora wydał za Rafała Ładę Skrzyń-
skiego) y synow dwóch, Pawła y Stefana. Paweł z Chameczelna Cha-
miec Rotmistrz Krolewski: żona jego Helena Stoiicka. *Genealogia*
Kalinowskich powieda, że Klara Corka Walentego Jana Kalinowskie-
go, Cześnika Halickiego była za Chancem Stolnikiem Betskim. Po-
dobno też sa Chancowie Abdankowie.

CHAMSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Kryzstof Chamski
z Płockim Woiewodztwem podpisał Elekcyja Jana III. Piotr z An-
na Suchodolska Sterilis w roku 1722.

CHANKOSKI herbu Korczak w Ruskim Woiewodztwie. O tych ani Papro-
cki, ani Okolski nie pisał. Jam mowił pod Boratyńskimi, że Iwan
Ooo Wnuk

Wnuk Dymitra z Bożego daru Podkarbięgo Koronnego, wziawszy działem Chańkowiec, od nich nazwany koło roku 1520, atoli potym w sukcesyi po braci wziawszy Boratyń, Boratyńskim zawołany.

CHARBICKI herbu Jastrzębiec. Paprocki pod herbem Nałęcz Charbickich Łęczyczanów położył, pod Jastrzębcem opuścić. Okolki zaś w Indexie tomu drugiego do herbu Jastrzębca Charbickich referuje, Nałęczow zaś opuścić, y słusznie; bo iako się y mnie na różnych mieyscach widzieć dostało Jastrzębcem się pieczętują Charbicey w Łęczyckim Wojewodztwie. Z tych Mściława w roku 1464 Księgi tameczne Grodzkie wspominaia, ktorego syn Jan, tego zaś Mikołaj, z Bykowska zplodził Swentośława, ktorego potomstwo imo Piotr Sędzia Ziemiński Łęczycki, ią go czytam Stolnikiem Łęczyckim, kiedy Poślował na Sejm w roku 1618, zkąd był deputowany do kwarty Rawskiej *Constit. fol. 8.* Z Jadwigi Tarnowskiy siostry Arcybiskupa Gnieźnieńskiego herbu Rolicz, zostawił synów trzech, Jana Kanonika Poznańskiego: ten w cudzych krajach siedm lat na wyższych naukach ztrawiwszy, gdy się do Ojczyzny wraca, z wielką przyzłych honorów otucha, prędką śmiercią zniknął z oczu. *Damalewicz.* Krysztofa: ten od Wuiia swego Scholastykiem Kuiawskim podwyższony, od Wołuckiego Proboszczem tamże, od Lubieńskiego Macieja Biskupem Margarytańskim y Suffraganem Kuiawskim: w roku 1634 był na Synodzie Prowincyalnym Warszawskim *Alia Synod.* W roku 1620 Deputatem na Trybunał Koronny, Proboszczem na ten czas Kuiawskim y Archidyakonem Dobrzyńskim, umarł w roku 1638. Prałat iako go chwali *Damalewicz* w karności Kościelney pilny, w przykłaдным życiu nienaganny, wżyskim dla cnoty swojej miły. Piotra Kąsztelana Brzezińskiego, a przedtym Stolnika Łęczyckiego w roku 1632: iego syn Stefan Kazimierz po Stryju swoim Krysztofie wziął Probosstwo Katedry Kuiawskiej, wkrótce potym Biskupem Nikopol-skim, Suffraganem, Kułoszem y Officyałem Generalnym Lwowkim ogłoszony: przy Prelaturze Kuiawskiej był Kanonikiem Warszawskim, y na Synodzie Prowincyalnym Warszawskim w roku 1643 *Constit. Synod. fol. 3.* Stanisław drugi syn Swentośława zostawił syna Jana Kawalera Jerozolimańskiego, do wytwornej która z szkół zabrał nauki, experyencyi nie mniej przydał. W Węgrzech, Siedmiogrodzkiej Ziemi z Rudolfem Cesarzem wojował, w Wołoszech y Podolu za Ojczyznę swoia. Zwiedziwszy potym Włochy, Niemce, Niderland, Francya, Hiszpania, Korfke, Malte, Macedonia y Konstantynopol, ięzykow różnych y obyczajow cudzych dobrze wiadomy, Pańskie serca do miłości ku sobie y estymacyi nęcił, zkąd w trudnych tak prywatnych, iako y publicznych iego rady zażywanó interessach: na koniec pod Sokalem tamtego mieysca wesółością ujęty, osiadł; kedy też Pannom Zakonnym S. Brygitty Klasztor zgruntu wynurował y nadał pamiętny Fundator: drugiego także OO. Bernardynow, siła swoia szczodrobliwośćią dźwignął y ozdobił: tamże przy Ołtarzu, na który swoim kosztem wystawiony, tak wiele u Stolicy Apostolskiej wyprosił, pochowany spoczywa: umarł w roku 1623. Stefan Kanonik Kruświcki Kuiawki y Poznański, a potym Opat Przemyński, z temi tytułami na Synodzie

nodzie Prowincyalnym Piotrkowskim stawał w roku 1607, wziął na ostatek Wachockie Opaństwo. Co był zacz człowiek z tego poznać; że go w różnych Legacyach do Cesarza y innych Panow cudzoziemskich zażywano, wszystko z pochwałą swojej dzielności, y wielkiego rozkładu odprawił. Stanisław Pośet na Sejm w roku 1623 *Constitut: fol. 9.* Paweł mąż Rycerski Wojski Łeczyckiej, Stanisław Czesnik Dobrzyński. Stefan y Stanisław podpisał w Łeczyckim Elekeya Jana III.

CHARBINOWSKI herbu *Sulima*. Stanisław z Charbniowic Choraży Sandomirski w roku 1433 podpisał przywilej Jedliński Władysława Jagiełły *La-fkiego w Star. f. 53.* *Cromer l. 17, y Bielski f. 306*, o nim świadczą, że on pierwszy dał znać Królowi, że Henryk Pławeniusz Mistrz Krzyżacki z wielką potencją od Tucholi pod Koronow ciągnął. Tenże Kromer Piotra Charbinowskiego Starostę Podolskiego wspomina: miał mówić Halickiego, iako go czytam *u Olszowskiego* na Ławie Jagiełły Króla w roku 1406.

CHARCZEWSKI herbu *Cholewa*. W Dobrzyńskiej Ziemi, Nasi Genealogistowie piszą ich Charczowski, ale się mylą. Z tych niektórzy jeszcze w tejże Ziemi kwitną: bo na Elekeya Augusta II pisali się z nią Marcin Józef y Seweryn: a dawniej Jan y Marcin w roku 1648 w Płockim. Drudzy za czasów Paprockiego wyniosłszy się z tamtąd w Sandomirskim osiedli: z tych był Jan mąż chwalebny. Jego potomstwo w Przemyskiej Ziemi gnieździć się poczęło: iakoż widzieć po dziś dzień iedney z tego Domu Matrony nadgrobek w Kościele Katedralnym Przemyskim położony z herbem Cholewa. Jan Karol Charczowski Skarbnik Drohiczyński: synowie jego trzech zostało: Pierwszy Sebaścjan, naprzód Podstoli Sanocki, potem Kasztelan Stoński dziedzic na Złotkowicach: z Ożdzanki zpfodził dwie Córki, iedna z Ossolińskim Stołnikiem Sandomirskim żmówiona, druga z Chełmskim. Kazimierz drugi Choraży Nowogrodzki dziedzic na Urku, Bielska Córkę mu powiła y synów dwóch, Jana y Franciszka. Franciszek trzeci syn Skarbnika dziedzic na Bali-cach Podczafy Sanocki, żona jego Zofia Ossolińska. Siostra tych trzech braci Katarzyna z Janem Witowskim żyła.

CHARKOWSKI. W Płockim Woiewodztwie, z którym Jędrzej y Wawrzyniec podpisywali się na Elekeya Augusta II. Sa y w Kaliskim Charkowscy: ieden z nich mieszka w Habirowie, ma za sobą Boianowska, y z niej syna.

CHARLESKI herbu *Bohcz*. Z Tomaszewskich swój początek wzięli, ale od dobr Charlesza wzięli swoją denominacją. Piąciu braci wspomina Paprocki: z tych ieden był Chorażym Kiiowskim, z młodych lat swoich naprzód na Dworze Królów Polskich, potem żołnierzka służąc, w Kiiowskim Woiewodztwie przyjaciela sobie dożywotniego dobrałszy, tamże osiadł y potomstwo zostawił, a bodaj nie jego syn Felix Podkomorzy Kiiowski z Sejmu w roku 1598 Kommissarz do rozgraniczenia między Woiewodztwem Kiiowskim y Ziemią Mozyrską *Constitut: f. 697, y 1601, fol. 704*, ale śmierć granicę życia rzuciła, iako wspomina *Constitut: 1607, fol. 855*, syn jego Samuel. Sebaścjan drugi brat Chorażego Podczafy Królowy Katarzyny. Jerzy trzeci brat, syna zostawił Jędrzeja

drzeia y Corkę Zofia. — Jan czwarty brat, Kuchmistrz Krolowy Bony maż znaczny. Mikołay piaty brat, ten na Wołyniu poiawŷy Lubička zptodził Corek trzy y synow czterech. Z corek zdami się iego Barbara, Jędrzejowi Czurytowi, a drugim związkiem Mikołaiowi Stadnickiemu Podczaszemu Sanockiemu zaślubiona. Z synow zaś Jan iuż w Dem Rakuzkim, iuż Krolowy Katarzynie służac, w rożnych ięzykach umiętności nabył. Podkomorzym Luckim Jana czytam w Konityucyach 1590, fol. 603, y ieszcze 1601, kiedy Posłuiac na Seym deputowany był do lustracyi dobr Krolewskich w Mazowszu y Podlasiu należących *Constit. f. 728*. Umarł w roku 1616. Szymon brat Jana na Dworze Francuzkim dluogo bawiac, wielkiey tak wrzeczach, iako y ięzykach umiętności człowiek, ale y na wojnie doświadczonego męstwa, we wszystkich albowiem okazyach z Zamoyskim z piechota Węgierska siła dokazował. Mikołay z Seymu w roku 1613 do lustracyi dobr Lubecza naznaczony *Constit. f. 29*. Stanisław do lustracyi Ksiąg Ziemskich Kiiowskich *Constit. 1601, f. 745*. Kryštof Dworzaniin Krolewki, Posł na Seym w roku 1613 *Constit. f. 3*, y 1629 deputowany na Trybunał Radomski *Constit. f. 7*. Jan Kasztelan Bractawski, o którym Konityucye w roku 1620, fol. 26, y 1623 fol. 4. Senator y powagi y pobożności pełny, umarł w roku 1625 w łosciele naszym Luckim pochowany. Syn iego Hieronim Starosta Lucki y Kaniowski. *Histor. Colleg. Lucceorien. Porządek Elekcyy 1632*. Adam Miecznik Wołyński Rotmistrz Pancerney Choragwi. Corka iego Anna Konstancya, trzy razy śluby małżeńskie ponawiała, raz z Silnickim Kasztelanem Kamienieckim, drugi raz z Mikołaiem Sapięha Woiewoda Bractawskim, trzeci raz z Franciszkiem Lubowieckim Kasztelanem Wołyńskim. Genealogia Sienickich świadczy że Charleka z Wacławem Hulewiczem Kasztelanem Bractawskim była zmwioną. Jan o którym wyżey mowilem Podkomorzy Lucki zręczywŷy sobie Szczęsna Siemaszkownę Kasztelanę Bractawską; z niey miał Corki dwie: z tych Anna dostała się w małżeństwo Mikołaiowi Wasilicowiczowi Podwoiewodczemu Kiiowskiemu. Druga Piotrowi Deniskowi Starościcowi Zytomirskiemu. Piotr w Zakonie Societ. J. życie swoje światobliwie zakończył w Przemyśle w roku 1713. Niektorzy z nich w Litwie w Nowogrodzkim Woiewodztwie osiedli: z ktorego Jan Michał z Charłęza Charłęski Stolnik Smoleński, Woyt Nowogrodzki Posłował na Seym w roku 1670, y tam deputowany do Konityucyi formowania *Constit. f. 37*. Piotr tamże kwitnął w roku 1674. Jan Podwoiewódzy Nowogrodzki 1675.

CHARTLUPSKI w Woiewodztwie Sieradzkim. Wincenty z Chartłup Chartłupski Podkomorzy Sieradzki w roku 1496: Corka iego w dożywotnia przyiaźń wydana Woyciechowi Madalińskiemu Woyskiemu Wieluńskiemu. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: tylko ostatni namienia tom. 2. f. 41. *Lastk. Statut na poczatku*.

CHARMANSKI. W Xięstwie Litewskim. Kazimierz Czefnik Trocki, y Felicyan z Trockim Woiewodztwem podpisałi Elekcyą Jana III.

Chary

Charytonowicz Herb



SA dwie litery większe łacińskie z sobą złączone, czy to N y E, czy też V y E, iako chcesz rozumiey, powinny zaś bydź złote w czerwonym polu, na hełmie pięć pior strusich. *Paprocki w Gniazdzie f. 1198. O herbach f. 681. Okolski tom. 1. f. 276. Poczet herbów.*

Wszyscy się ciż Pisarze zgadzaia na to, że z Grecyi do nas ten herb przyniesiony dawnemi czasy; bo już w roku 1416 prezydował Katedrze Chełmskiej, Władyka Charytoniusz iako się mowiło *fol. 94. Kosiłowicz p. 2. Histor. Litwy* w roku 1570 wspomina Jędrzeja Iwanowicza (to jest Iwana syna) Charytonowicza Obryńskiego z innemi Litewskimi Połami w Legacyi wysłanego. *Starowolski in Monum.* nadgrobek położył Jana Charytonowicza Chorażego Nowogrodzkiego zmarłego w roku 1582, z Buska wypisany: chwali go *Paprocki*, że na Dworze Zygmunta Augusta był między pierwszemi. w obozie potym Rycerskimi się dziełami wstawił, nie mało Moskiewskiego niewolnika y nie raz prezentuiac. Syn jego Siemion wtropy Oycowskie wkraczał. *Okolski* ich pisał Haratynowicz, ale z nadgrobu y *Authorow* innych Charytonowicz bydź powinno.

CHARZOWSKI herbu *Szerzenie*. W Woiewodztwie Krakowskim, Sendomirskim, Lubelskim z Familii Rupniewskich swoy początek wzięli, od wsi Charzewicz Charzewscy nazwani. Z tych w roku 1500 Mikołay z Rupniewa dziedzic na Charzewicach Dworzanin Krola Zygmunta I, zostawił synow czterech, Adama, Jana, Kaspera, y Krysztofa. Adam poślubił Karską Łowczankę Podlaską, Kasper Jarocką, z ktorey synow czterech, Wawrzyniec, Jakub, Jan y Stanisław. Wawrzyniec potomstwo, Wa.

Wawrzyniec y Stanisław który w Woysku Cefarskim żołd prowadzac, tamże wokazyi zginął. Kryštofowi Szypowska dwóch synow powiła, Adama y Woyciecha. Adam dziedzic na Cichawie wziął sobie w małżeńską ligę Barbarę Lipską. Woyciech w Woysku Cefarskim służył, zkad powrociwszy, gońcem był do Cara Tureckiego. Piotr Podśędek Nowogrodzki, Jan Podkomorzy tegoż Woiewodztwa, Posel na Seym Coronationis w roku 1676 *Constit. fol. 21*, y 1678 Kommissarz do Traktatow o pokoy z Moskwa *Constit. Lit. fol. 1*. Marcyan Franciszek Charzewski Sędzia Ziemski Chelmski w roku 1697. Tak mi się zda, że ta Charzewscy Gryfowie w Sandomirskim, ale pewności nie mam. Charzowska Zakonnica S. Klary w Sączu, Anna Charzewska Marcina Borzeckiego małżonka.

CHARZYŃSKI herbu *Szeliga*. w Woiewodztwie Mazowieckim. Nasi ich Pifarze Charzewskiemu chcą mieć. Piotra Charzyńskiego żona, Katarzyna Oleśnicka Starościanka Bełzka, która pierwszym związkiem żyła z Jędrzeim Zmieckim. Paweł z Despota w Węgrzech wojując, w niefortunnej przegranej w niewola się Turkom dostał. *Historia Cudow Czesłochowskich*: Chorażym go Wieluńskim tytułuje; ale od Stanisława brata wykupiony, na wolność wyszedł. Marcin z Plockim podpisał Elekcyę Władysława IV: synowie jego Jan y Jędrzej w roku 1697.

CHAYEŁOWICZ tegoż herbu co y *Jałowicki*, w Wołyńskim Woiewodztwie.

CHCINSKI w Chelmskiej Ziemi. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Jędrzej Chciński Skarbnik Chelmski z Seymu w roku 1647 Kommissarzznaczony do rewizyi Ksiąg Ziemskich Chelmskich y Kranostawskich *Constit. fol. 38*.

CHEBDA herbu *Pomian*. Imię to w Polsce naszej starożytne: bo jeszcze w roku 1346 już w Senacie Polskim zasiadał Hebda Kasztelan Brzeski Kujański, z którym tytułem podpisał List Kazimierza Wielkiego o Erekcji Miasta Bydgoszczy. Tegoż czasu Hebda Kasztelan Sieradzki w roku 1357, od którego dobr Kwiatkowic nabyli Kwiatkowscy. Postąpił potem na Woiewodztwo Sieradzkie, iakom mówi *fol. 131*. Miał to być Dziad *recta linea* Łubieńskich, o czym na swym miejscu. *Paprocki o herb. fol. 427* nadgrobek wypisał z Gniezna Jana Chebdy z Niewieźa Archidyakona S.R. Ecclesiae, Dziekana Kujańskiego, Kanonika Gnieźnieńskiego y Krakowskiego zmarłego w roku 1400. O tym Okolski powie, że dla częstego do pobożności upominania, zabity był od brata swego Wieniawity, za który kryminał herb Wieniawa w Pomian zamieniony, to jest miało pierścienia, miecz przez Zubrza głowę przydany. Ale iak się myli, z niegoż samego poznać, kiedy dobrze dawniejszych przed rokiem 1400 liczy Familiantow herbu Pomian, a między niemi Włóściborza Arcybiskupa Gnieźnieńskiego w roku 1279. *Długos in Vitis Episc. Posnan*: pod rokiem 1439 Jana Pellę z Niewieźa Dziekana Kujańskiego Kanonika Poznańskiego y Administratora *Sede vacante* tej Dycezyi wspomina, Mikołaja także w historii swoiey w roku 1448 Proboszcza Kruświckiego: kedy przydaie, że na Arcybiskupstwa Gnieźnieńskiego godność, miał niektóre Suffragia od Kapituły Gnieźnieńskiej, a między niemi wotował na niego Jan Hebda Kanonik Gnie-

znieniski: u Damalewicz w Dekrecie Kapituły w roku 1443 ferowanym, znajdziemy tego Mikołaja Kanonikiem Gnieźnieńskim. Nie wiem czy nie tu należy, ale znać omyłka wydrukowany Woyciech z Chebdi-na Sędzia Czerski który podpisał pokoy Brzeski w *Lastk: w Stat: f. 140*. Jan Hebdą z Niewiesz Dziekan Kuiański: Woytostwo w dobrach Łangu kupiwszy, Kapitułe Kuiańskiej przytaczył, żeby za dużej jego coroczna pamiątka przed Bogiem była. *Damalewicz in Episc: Vladisl: f. 316*, w roku 1455, z kąd dochodzę, że to iedenże był z tym oktorem się trochę wyżej mówiło. Kwitnie ieszcze y po dziś dzień ta Hebdow Fami-lia, bo Jan z Tropia, Jędrzey y Michał z Tropia na Radoczy Hebdowie podpisałi Konfederacya Zatorska w roku 1705.

CHECHELSKI, O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: atoli Konstytu-cya w roku 1662 iawnie o nich świadczy *fol. 32*, gdy wspomina Mikołaja Chechelskiego męża Rycerskiego.

CHEŁCHOWSKI herbu *Lubicz*. w Woiewodztwie Mazowieckim. Pawła syn Jan Choraży Rożański, od tego Henryk, Sekretarz Krolewski y Pisarz Skar-bowy Pruiki, syn się po niem został Jakub Skarbnik Rożański w roku 1674 z tym tytułem podpisał Elekcyja Jana III. Paweł Kanonik y Of-ficyał Płocki, żył ieszcze w roku 1610. *Starowolski in Monum: Alexan-der Stolnik Witebski w roku 1674 w Powiecie Orszańskim: Walenty y Wawrzyniec z Chełk w Ziemi Ciechanowskiej. Stanisław z Szawow tamże: Woyciech w Kaliskim Woiewodztwie w roku 1697 podpisałi E-lekcyja Augusta II. Alexander Cześnik Orszański w roku 1642.*

CHEŁKOWSKI herbu *Wczele*. Paprocki w Gniazdzie tak ich położył, w Herbach iednak Chwałkowski napisał: za nim poszedł Okolski, atoli że Chełkowscy są herbu Wczele, z tego dochodzę, że widział Dedy-kacya Książki Jackowi Chełkowskiemu Kanonikowi Poznańskiemu, Czerskiemu y Oleśnickiemu Proboszczowi, Deputatowi na Trybunał Koronny w roku 1670 przypisana, z tym herbem.

CHEŁMICKI herbu *Nalecz* w Ziemi Dobrzyńskiej. Adryan Pohorca w tey że Ziemi w roku 1580, *Uniwersał Pohorow: f. 366*. Syn iego Maciey Chora-żym go Dobrzyńskim tytułuią Konstytucye w roku 1611, a w roku 1613 Sędzia Ziemskim Dobrzyńskim. Synowie iego Łukasz Pisarz Ziemski Dobrzyński, Posel na Sejm 1631, a z tamtąd Deputat na Trybunał Ra-domski *Const: f. 10*. Jędrzey y Adryan podpisałi Elekcyja Władysława IV. Piotr Stolnik Dobrzyński, Posel na Sejm 1621, z tamtąd Deputat do kwar-ty Rawskiej *Const: f. 21*, y roku 1627 na Trybunał Radom: zplodził syna Stanisława. Jan Choraży Dobrzyński, a przedtym boday nie był Mie-cznikiem: potomstwo iego Maciey Kantor Poznański, Deputat Try-bunału Koronnego: gładkiej wymowy, dowcipu bystrego w Filozofi-cznych y Teologicznych materyach nauki wysokiey, życia nadto przy-kładnego Prafat, godzien wszelkich honorow. Michał y Antoni. Fran-ciszek w roku 1704.

CHEŁMSKI herbu *Ostioia* w Woiewodztwie Krakowskim. Miedzy przodka-mi Domu Chełmskich, kładą niektórzy Scibora Podkomorzego Poznań-skiego y Generała Wielkopolskiego; ale ten, lubo był Ostoyczyk; prze-cięż się pisał z Poniedza nie z Chełma: dla tego odrzuciwszy mniej grun-towne tey Familii wywody, odłożywszy pospolitych wszystkich Fami-liantom herbu Ostioia Przodkow, do litery O; tu tylko tych przytoczę,

ktorzy już pod imieniem Chełmskich na dobro tej Ojczyzny, na sławę Domu swego robili. Piotr Chełmski Kasztelan Połaniecki z tym tytułem podpisał pokoy Brzeski u *Laszkiego* w *Statucie* f. 140, w roku 1436, Julian Chełmski Kanonik Krakowski, Proboszcz S. Marcina w Krakowie: Mąż w naukach biegłości wielkiej, umarł w roku 1531, którego nadgrobek z herbem Ostoja y po dziś dzień widzieć w Kościele Katedralnym Krakowskim. Kościół ten S. Marcina, któregoś z Przodków Domu tego szcudrobliwością z gruntu powstał y w dochody należycie opatrzony: dla tego *Jus Patronatus* przy nich zawsze dziedziczy *Paproc*: Jan z Anny Zarebianki Woiewodzanki Kaliskiej, córka Magdalena dostała się w małżeństwo Stanisławowi Orzechowskiemu herbu Oksza, sławnemu w Polsce naszey osobliwie jednak przeciwko Heretykom Piarzowi koło roku 1560. *Orichov, dial.* 7. Marcyan Choraży Krakowski w roku 1586 podpisał z tym tytułem Kaptur Krakowski *Constit.* f. 405, y 1609, kędy Kommissarzem stanął do uspokojenia granic od Śląska y Węgier *Constit.* f. 897. Z Anny Pieniążkowny Starościanki Nowotargiskiej trzech synow zostawił: Stanisława, Mikołaja y Marcyana. Ten w Oycowskie ślady wstępując, Chorażym naprzód był Krakowskim: z tym urzędem częsta onim jest wzmianka w Konstytucyach, iako 1616, *fol.* 19, 1618, *f.* 4, 1629, *f.* 16, 1634, *fol.* 3. Podkomorzym potym tamże zawołany, także Starosta Ryczywolskim y Uyskim, Bocheńskim y Wielickim. Wszędzie czy to Pośluąc na walne Seymy, czy Kommissarzem do różnych funkcyi, czy Marszałkiem Trybunału Koronnego w roku 1640, Boga, sprawiedliwość, dobro Ojczyzny, stawiał sobie przed oczy; tak wspaniałego serca, że go ani żadne pogroźki ustraszyc, ani pochlebne zmiekczyć nie mogły poszepty: y owszem że tu zażył słow onim Pawła Potockiego, Ojca Wielkiego dzisieyszego Prymasa Polskiego in *Centuria Viror.* f. 425. *Blanditijs ut viro, ita libero homine indignas, & servilis indicia ingenii esse ratus, ne ad minima quidem ostentationis officia descendere voluit, ne dum his, honores emercari. Prisce integritatis & candoris retinens, obrepentibus morum corruptelis laudabiliter irascebatur.* Starowolski in *Monum.* f. 757 sławi iego rękę na Boga nie zkurczona; kiedy Collegio Minori Akademii Krakowskiej liczna w Księgi różne, Bibliotekę darował. Kościół w Bolestawiu już starością nadwatłony restaurował. Kaplicę Gutteterowską przy kościele Panny Maryi w rynku Krakowskim wyborym pedzłem odnowił, w apparat Kościelny przytłroił, czynszem uposażył. Działo miedziane do Bolestawia na dzwony reformować kazał. *Lessus Acad. Cracov.* Umarł w roku 1641 w Krakowie przy tymże Kościele pochowany: z nadgrobkiem który Marfowych iego expedyeyi do tych czas jest świadkiem to w Pedemoncie, gdy się wojna między Francuzami y Hiszpanami zawzięła, to w Węgrzech z Rudolfem Cesarzem przeciwko Amuratowi, pod Agrya, Jaurynem, z Choragwią Ułarską swoim sumptem wystawioną lat kilka żołd prowadząc, zta pochwała odwagi swoiey, że mu Maciey Austriacus pod te czasy Generalissimus Woysk wszystkich, *Fortissimi Equitis Poloni* tytuł przyznał: w Ojczyźnie potym tak w Prusiech przeciwko Szwedom, kędy konia pod nim zabito, iak y pod Chocimem. Gdy Medycy

dycy choremu Marcyanowi zakazali ryb y poſtŕnych potraw; rezolu-
tnie na to odpowiedział: *Amittam vitam, ſervem legem Eccleſie*, niech ży-
cie ginie, byle Matki Koſcioła prawo było wcale. Kazanie P. Kowali-
ſki f. 130.

Jan Scibor (tak ſię poſpolicie Familianci tego Domu piſza, na
pamiętkę że od Sciborow poſzli, o których patrz pod herbem Oſtoja)
z Chelmu Chelmski Łowczy Krakowski, Staroſta Uyſki ſyn Marcy-
ana Podkomorzego, iako chce *Panegiryk Rzeſzowski, Luna & Martia*: Po-
ſeł na Sejm w roku 1637, z tamtad Deputat na Trybunał Radomski *Con-*
ſtit. f. 3. Sędzia Kapturowy w Krakowie w roku 1648, Kommiſſarz
w roku 1661 do kŕotni pogranicznych uſtalcenia od Węgier *Conſtitut. f.*
34: z Elżbiety Malickiej herbu Junoſza dwóch ſynów zoſtawił, Jana y
Marcyana: z drugiey, luboć iej zamilczał tenże Panegirysta, tyleż ſy-
now: Samuela, który w Budziaſkiej zgiął expedycyi, y Alexandra.
Kryſttof brat tych Strzyeczny Porucznik Warſzawskiego Miecznika
Koronnego: o Kryſttoſie (rozumiem iednak że inſzym) piſze *Kochow:*
climał. 1. lib. 1. że ſię pod Zoſtemi Wodami doſtał być w niewola w
roku 1648. Jędrzey Podſtoli Sendomirski ſyn Łowczego Krakowskie-
go, á iakom ſłyſzał y Choraży na koniec Sendomirski, Pułkownik
Hetmana Jabłonowskiego. Pierwſzemu ſię pora do Rycerſkich dzieł
z Jerzym Lubomirſkim Marſzałkiem y Hetmanem na Szwedów y Ko-
zakow otworzyła: pod Cudnowem potym, Chocimem, Zorawnem, Wie-
dnem, Strygoniem, iuż wprawiona na nieprzyacieliſkich karkach rę-
ka, ſiła dokazała. Pod Niedoborem wyciekaiących Tatarow pamiętna
znioſł klęſka. Żona iego Maryanna Bieganowska herbu Grzymała,
Staroſcianka Moſtowska. Marcyan brat iego Obożny Koronny y
Pułkownik Krolewski, wſpominaia go Konſtytucye w roku 1683, *fol. II,*
y 1690 f. 8, 1697, f. II. Maż do wojny urodzony, czego dał dowod z
Szwedami, Moſkwa, Kozakami, ſwoim właſnym ſumptem Regimenty
y Chorągwie w pole wyprowadzaiać. Chwycił ſię był iednak Gene-
weſkich nowinek, przy których iak goraco ſtawał; tak głównym ſię
nieprzyacielem na publicznych ziażdach, prawowiernemu Koſciotowi
y Duchowieſtwu pokazywał: po wielu iednak znacznych ludzi per-
ſwazyach y Krolewſkich napomnieniach, od iednego Kapłana Soc. J.
wſwych błędach przekonany, Kalwiſkich ſię wyprzyſiągł plotek w ro-
ku 1679, *Hiſtor. Colleg. Cracov. S. J.* Jędrzey Staroſta Brzeźnicki: żona
iego Magdalena Jelcowna. Samuel Poborca ſanowego w roku 1613 *U-*
niverſał Pobor. Stefan Skarbnik Krakowski *Conſtit. 1637, fol. 3.* Jerzy z
Kaliſkim Woiewodztwem podpisał Elekeya Władysława IV. Stefan
także Dworzanin Krolewski y Jan Stefan Rotmiſtrz Woiewodztwa
Krakowskiego. Marcyan Podſtoli Sendomirski, onim Konſtytucya w
roku 1678, *f. 12, y 1676, f. 10*: miał Regiment Arkabuzerow *Conſt. 1667, fol.*
41, ſynów dwóch zoſtawił: ale ci z Francyi powrociwſzy, prędką śmier-
cią znikneli. *Panegir. Reſſow:* Jednego z Chelmskich czytay pochwałę
u *Triceſiuſa lib. 1. Epigram:* Staſiław Staroſta Pobiedziski w roku 1668.
Podobno ſyn iego Kryſttof Podſtoli Sendomirski z Elżbiety Oſſolin-
ſkiej, zptodził trzy Corki. Annę Mikołaiowi Złotnickiemu, Teręſę

Stanisławowi Tartowi Woiewodzie Lubelskiemu, Maryannę Mikołajowi Xięskiemu Cześnikowi Krakowskiemu w dożywotnia zaślubił przyjaźń.

CHEŁSTOWSKI herbu *Jastrząbiec*. Jan Chełstowski Opat Trocki w Litwie Zakonu S. Benedykta w roku 1525 *Sczygielski in Tinacia*. Chełstowski z Chełstowy, rezygnacya czynił części swej w Księgach Grodzkich Ostrzeszowskich w roku 1574. Stanisław Sadowy Michałowski w Prusiech w roku 1648, y drugi Stanisław w Pińskim Powiecie. Paweł Deputat z Woiewodztwa Chełmińskiego. Zygmunt z Malborskiego w roku 1668. Marcin Chełstowski Podkomorzy Chełmiński, a Podwoiewodzy Pomorski, Deputat na Trybunał Koronny koło roku 1710: *magne activitatis* człowiek. Z Zawadzkiy zostawił syna. Czytatem Chełstowskich herbu Drogośław, ale nie mam pewności. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisze. Chełstowska Stanisława Rudzińskiego Zona.

CHILCHEN herbu *Jelita*. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. W Inflanciech się znayduia. Z tych Dawid Chilchen Pisarz Ziemi Inflantski, Sekretarz Krolewski, wydał do druku życie Jerzego Farenbachiusza Woiewody Inflantskiego Łacińskim stylem roku 1607, wspomina go *Starowolski in Monumen*.

CHILNETECKI. Towarzysz Zborowskiego Hetmana Nadwornego, pod Pleśzkow do szturm u szedł piechotą, z konia zsiadłszy w roku 1582. *Paprocki o herbach f. 404*.

CHUMINSKI. Kryštof Chimiński Łowczy Smoleński z Powiatu Orszańskiego podpisał Elekcyę Jana III Krola w roku 1674.

CHŁAPOWSKI herbu *Drya*. w Poznańskim Woiewodztwie. Woyciech Chłapowski Sędzia Ziemi Kaliski w roku 1598 wspominaia go Konstytucye fol. 693. Córka jego Elżbieta zmwioną z Wawrzyńcem Krzęckim, iest iey nadgrobek z herbem Drya, w Kościele Krakowskim u S. Trojcy. Jana Zona Jadwiga Kucharska; Ludwika Modliżewska: z ktorey Córka Jadwiga, z Janem Arcemberskim zmwioną. Był ten Ludwik Deputatem na Trybunał Koronny z Kaliskiego w roku 1717, y 1727.

CHLEBOWICZ herbu *Leśwa* w Xięstwie Litewskim. *Strykowski fol. 268* Moniwidow Familii od Eyxyusza Urfyna herbu Roża, początki prowadzi: który to Eyxius, za Erdziwisa Xiażęcia Zmudzkiego Hetmanis 1217, temu syna Muntwida czy Muniwida naznaczą, od którego Montwidow imię w potomstwie rozplenione: iakoż *Koiałow: p. 1. l. 1. Stryko: f. 353*. w roku 1280, Moniwida wspominaia Marszałka Litewskiego, kiedy Narymundowi Xiażęciu Litewskiemu, przy inauguracyi na to Xięstwo, trybem tamtego wieku, miecz nowy oddawał. Wszakże tenże sam *Koiałowicz in MS, Paprocki*, y wszyscy inisi Pisarze na to się zgadzaią, że Dom Chlebowiczow, włafna krew była Gedymina Xiażęcia Litewskiego. Między synami albowiem Gedyminowemi Montwid, lubo do niego prawo natury, ile do starszego, całego Xięstwa Litewskiego rzady naldaniało; atoli on niechac śmiercia braci swojey szukać Państwa, chciwości Olgierda różdzonego swego brata unikaiać, wziął od niego w zamianę Xięstwo Kiernowkie y Stonimskie; na którym spokojnie między wielkimi tumanami, y ustawicznemi o Xięstwo Litewskie między bracia zabie-

zabiegami siedział. *Koiałowicz in MS.* iednego mu tylko syna przypisuje Monwida Woiewodę Wileńskiego, który przez Chrzcist odrodziwszy się Bogu, imię sobie Woyciecha obrał: temu zaś trzech synów przyznać, Olechna od którego Olechnowiczowie, Juska od którego Juszkiewiczowie, y Wiaza: od którego, według tegoż Authora dwóch synów miało być: Wiaz od którego Wiazewiczowie y Chleb, od którego Chlebowiczow wstawiona Familia. *Historia Sapiehana, Mistsolt.* Atoli to trudno zkombinować, bo po tym Woiewodzie Wileńskim, który pierwszy Chrześcianinem został, kilku pod tym samym imieniem Monwidow w Senacie zasiadało, iako się niżej powie, ba y sam Kojałowicz w swojej historii o nich świadczy; któż tedy był ich Oycem? *Okolski t. 2. f. 88.* rozumie, że to tenże sam Monwid pierwszy, syn Gedymina Xiażę Kiernowski y Słonimskie bałwochwalsstwo porzucił, y herb Leliwa na Dom swoy przyjął, ale temu trudno wierzyć, bo Gedymin zabity w roku 128, toćby syn po śmierci Oycowskiej sto lat blisko żył. Dla tego kombinuiac tak lata, iako y Authorow; Paprocki o herbach *fol. 656*, ba y w Ogrodzie Krolewskim lepszą ośnowę tego Domu wypisał: a naprzód Monwidowi synowi Gedymina Xiażęciu Słonimskiemu y Kiernowskiemu dwóch synów naznacza. Z tych pierwszy

Monwid Woyciech Woiewoda Wileński. Tę mu godność podtracono w zamianę Xięstw, które Ociec trzymał. Widzac albowiem Jagello y Witold żeby były drobniały siły ich, gdyby się było Xięstwo Litewskie na rozplenionych wielką liczbą braci tak rodzonych, iako y stryiecznych dzielić miało; kontentuiac ich, w nadgródę zabranych Państw dziedzicznych, naywyższe im Krześła w Litwie porozdawał: nad to temuż Monwidowi, dobra obszerne w Zmudzi, po Widymuncie w koło wplecionym y zabitym Jagello wiecznym prawem puścić. *Strykowski t. 12. c. 1. Koiałow: p. 1.* Działo się to 1382. Tenże to sam zdami się w roku 1407, powtórna już kampania, do Moskwy z Woykiem wpadłszy, tak nieprzyjaciela nastraszył, że o pokoy prosić musiał. *Strykow: t. 14 c. 8. f. 517.* przydać *Koiałowicz p. 2.* że na weselę w Krakowie Cymbarki zinnemi Panami Litewskiemu w roku 1412 asylistował, Herb Leliwa, że na siebie y na cały Dom swoy przyjął: świadcza wszystkie Statuta Polskie; znać przez respekt Jana Tarnowskiego na ten czas Woiewody Krakowskiego. Zostawił według Paprockiego dwóch synów: Olechna y Juska, od którego Familia Juszkiewiczow, Zabrzezińskich y Dorohostajskich swoy początek wzięła. Od Olechna zaś Kuchmiśtrzewiczow y Jerzykowiczow.

Jan Montwid brat Monwida według *Paprockiego* y on sam Woiewoda Wileński (wprowadzić go *Cramer t. 20. Strykow: f. 574* tylko Woiewoda Trocki tytułuiąc; o śmierci jego pisać w roku 1432) gdy Swidrygiełła dla okrucieństwa z Xięstwa zruconego, znowu chciał na Państwo wladzić: bitwę pod Ośmianami z Zygmuntem Xiażęciem Litewskim ztoczył, od którego iak mu się batalia nie powiodła; poimany y zabity, dobra jego zkonfiskowane: lubo tym zaboystwem Zygmunt siła serc Panow Litewskich na siebie zaiatrzył: *Koiałowicz p. 2.* który

go też Wileńskim Woiewoda zowie. Dwoch się synów po nim zostało: Wiaz Wiazewiczow y Chleb Chlebowiczow Famili Przodkowie. Miał jednak być y trzeci brat ich Jan Monwid, o którym *Strykowski fol. 598* świadczy, że po Janie Gastoldzie w roku 1443 wziął Woiewodztwo Trockie. *Kromer także onim lib. 22. Bielski f. 277* pisze w roku 1452, że zawaśniony na Polaków ten Woiewoda, z Gastoldem na ten czas Woiewoda Wileńskim podarunkami obfytali Sachmata Tatarów Zawolskich Hana, zawdzięczając mu to; że Podole naiechawszy z ludem swoim w koło wszystek ten kray opalił y zpuścił, a zachęcając go do powtorney wycieczki. Wszakże ten posłanik w Ęcigercia Hana Perekopskiego ręce wpadł, ze wszystkiego wyzuty y przetrzęsiony: luboć *Koiałowicz* wymawia ten jego postępek, że to nie na zniszczenie Polski, ale na zachęcenie do dalszych okazyi, te podarunki ponęta być miały. Postąpił potym tenże Monwid po śmierci Gastolda w roku 1460 na Woiewodztwo Wileńskie. Zdani się że to jego synowie Woyciech Monwid, który zinnemi Panami odprowadzając Zofia Krolewnę Polską Xiążęciu Bawarskiemu; powietrzem zarażony umarł 1475 *Długosz in MS.* Drugi Alexander Moniwidowicz Namiestnik Trocki, o którym *Strykowski lib. 22. cap. 4. y Bielski* twierdzą: że Sachmata Tatarskiego Wodza nad słowo dane pierzchającego, aż do Kiiowa gonił.

Chleb Woiewoda Smoleński syn Montwida Woiewody Wileńskiego (cożkolwiek bądź com pisał z niektórych Authorów pod Woiewodami Smoleńskimi, ale omylnie o Chlebie Wiazewiczu, to jest synie Wiaza:) zplodził trzech synów, Jerzego, Stanisława y Kucia: to *Paprocki*. Z tych Stanisław Chlebowicz w roku 1492 od Alexandra Xiążęcia Litewskiego Pośluiąc do Iwana Moskiewskiego Xiążęcia, upominał się Wiazmy y innych Fortec y Miast w Siewierzu zabranych. Ta jednak Legacya żadnego skutku nie miała *Koiałowicz par. 2.* Był potym ten Stanisław Woiewoda y Starosta Połockim: na Seymie Radomskim podpisał Konstytyucye 1505 u *Laszk. w Star. f. 120:* z tymże tytułem znowu powtore do Moskwy iezdził z Piotrem Myfzkowskim y Janem Bucackim Woiewodziecm Podolskim w roku 1502, przymierze z Moskwą na lat sześć gruntuiąc, y więzniów się upominał *Bielski f. 498. Koiałowicz p. 2. w roku 1503* ieczce go tylko Marzałkiem Litewskim zowie. Synów miał dwoch: pierwszy Stanisław Woiewoda Podlaski, iam go wprawdzie między Woiewodami Podlaskimi nie położył: musi być albo wiem że ieczce przed Unią Litwy z Korona na tym Krześle siedział; ile że żaden z Authorów roku nie przypisał. Drugi Mikołaj bardzo hojny, o którym *Paprocki*. Córka Woiewody Podlaskiego z Radziwiłłem Mikołaiem na ten czas Łowczym Litewskim, a potym Woiewoda Nowogrodzkim dożywoćnie zmwiona. Brat iey Połonskim nazwany. Kucia potomstwo na Podlasiu osiadło, którego rozumiem że synem był Jerzy Namiestnik Witebski, o którym *Koiałowicz p. 2.* świadczy, że w roku 1506 od Alexandra Krola sprawował Legacya w Moskwie dopominał się Prowincyi zabranych y niewolników Polskich: tego zdani się syn Mikołaj Starosta Drohicki, iakom czytał na przywileciu Zygmunta I danym Sapiehom w roku 1512. Ktoryś z jego synów

now był Chorażym Drohickim y Poborca Ianowego wreyże Ziemi *Uniwersał Pobor: w roku 1577 f. 321.* Nie wiem czy nie od tych posli Hieronim Dziezyc Chlebowicz Miecznik Lidzki, (tak się podpisał z Wileńskim Woiewodztwem na Elekcyą Jana Kazimierza Krola) y drugi Podezaszy Kiiowski Chlebowicz dziedzic na Buryniu, z Seymu w roku 1641 Kommissarz do rozgraniczenia Woiewodztw Kiiowskiego y Czernihowskiego *Constin. f. 26.*

Jerzy Chlebowicz syn Chleba Woiewody Smoleńskiego, to Krzesło wziął po Oycu. Synow jego dwóch liczy Paprocki: Mikołaja y Jana. Podobno iednak był y trzeci, ktoregom y ia czytał w prawach Narodu Ruskiego w roku 1519 Stanisława Woiewodę Połockiego. Nawet Bielski y Okolski o tym Stanisławie mówia, ktoregom ia wyżej wspomniał. Mikołay syn Jerzego w niezczęśliwey pod Wierussa potrzebie z Konstantym Xiażęciem Ostrogskim wniewola do Moskwy wzięty, po całych siedmiu lat wypuszczony, w Smoleńsku u Oycy stanął: ale tydzień ledwo wytrzymał z podroży. Smoleńsk Moskwa oblega. Mikołay w ktorym y krew żywa y darzki umysł, widząc Oycę laty zgrzybiałego, uprosił sobie u niego, że na bezpieczniejsze uchylwszy się miejsce, kommandę Miasta y Zamku iemu odda. Tam dopiero skarby Oycowskie między Rycerstwo rozdawszy, y do pospolitey obrony wżyskich zachęciwszy, sam y dobrego żołnierza y rozsądnego wodza, dał dowod. Ciężkoć było wprawdzie utrzymać tey Fortecy Mikołajowi, ile że ogniem zapuszczonym dziura sześć łazni w Zamku była wygorzała: dla ktorey wżyscy o sobie byli zwątpili: atoli czego siła y męstwo dokazać nie mogło, sztuka podparła. W traktat wszedł z Moskwa Mikołay, deklaruiąc się po trzech dniach poddać, iezeliby przez ten czas żadney odsieczey od swoich nie miał: a że przyrzekł był oraz Moskwie, że żadney siekiery nie miał zażyć do restauracyi wypaloney dziury; dla tego piłami samemi przez ten czas, takie tarasły zbudował; że owo miejsce daleko bezpiecniey ugruntował, niżeli przedtym było. To widząc Moskwa, á zdesperowawszy o dobyciu Smoleńska, z swoim wstydem ustąpić musieli. Wślawił się ta odwaga Mikołay: ztrudzony iednak to niewola tak przewlokła, to nadprzykrzonym obleżeniem, wkrótce potym umarł. Ociec też iako mówi Paprocki ustąpił Smoleńska dla starości swoiey, wziawszy wzamianę Wołkowisk y insze włości; atoli musiało to bydź przed rokiem 1499, bo w tym roku iuż Stanisława Kiszke Woiewoda Smoleńskim pisał *Strykowski: y Kojałow: umarł potym ten Jerzy w roku 1501.*

Jan Chlebowicz Woiewoda Wileński y Kanclerz Wielki Litewski, Starosta Bobroyski y Boryszewski, z ktoremi tytułami podpisał przywilej Ziemi Bielskiej u *Janusów: w Star. f. 837* w roku 1547. Syn drugi Jerzego Woiewody Smoleńskiego. Ja go czytam Marszałkiem Litewskim w roku 1516 na przywileju o Ziemi Drohickiej u tegoż *Janusów: fol. 836:* nie przydano iednak czy Wielki, czy Nadworny, czy Ziemiński. Paprocki powiada że był Starosta Mściławskim, potym Witebskim Woiewoda, daley Połockim. Jak mężnie stawał przeciwko Moskwie pod Połockiem y pod Szebieżą z Starzechowskim: namie-

nia, iako y oiego Legacyach do Moskwy dwakroć, y na Kommissya do Krola Zygmunta. Umarł w roku 1549 *Stryków: f. 762.* Dwa razy śluby małżeńskie ponawiał: pierwszy raz z Bartoszewicówną podobno Woiewodzanką Brańska, która mu powiła pięć Corek: Jadwigę zmwioną z Michałem Sapieha Woiewodziecm Podlaskim Sekretarzem Litewskim *Histor. Sapieb. Walicki Kodeś.* Zofia z Zienowiczem Kasztelanem Połockim, Krystynę z Kumaiewskim, Annę z Kniaziem Sołomeckim Kasztelanem Mściławskim, Elżbietę z Siemiotem. Drugi raz z Anna Cerką Teodora Iwana Jawnuty Xiążenia Zasławskiego w Litwie: która, że jedynaczką tego Domu została; więc się Xieństwo Zasławskie z sukcesyją w Dom Chlebowiczow przeniosło *Koiałow: p. 1. Stryków: l. 12. c. 1.* Córki iego z niey, Barbara Wolska z Podhalec Kasztelanowa Czerska. Anna (iako ma *Paproc: o herb. f. 653*) czyli Elżbieta (iako chce *f. 658*) Odyńcowiczowa Starościna Orszańska; a drugim małżeństwem Wołowiczowa Starościna Smoleńska. Dorota Reiova: y syn jeden Jan w pięciu lat od Oycy odumarły.

Jan z Xieźniczki Zasławskiej urodzony, naprzód Kasztelan Miński y Podkarbi Wielki Litewski, iako się na swym mieyscu mowiło: wkrótce Kasztelan Trocki; potym Woiewoda Trocki: młodsze lata już na Dworze Cesar skim, już u Krola Augusta I polerował: pod który czas na weselu Krolowy Szwedzkiej z Mikołaiem Wolskim mężnie Kopia kruszył. Od Dworu do Obozu się udał: a gdy Moskwicin, Połock wielkim woyskiem obległ, z poczem swoim Oyczyźnie na ratunek przybył: ciężko iednak było trzech oraz Zamkow Zapotocia, Wielkiego poładu y Dziedzińca razem bronić w małej garstce, przeciwko gminnemu nieprzyjacielowi: dla czego zapalić nali chcieli Zapotocie y Dziedziniec, a wszyscy się na Wielkim posadzie bronić. Odradził to Chlebowicz, y sam na siebie wziąwszy Zapotocie z ludźmi swemi y niekto Szlachta, w nim się zamknął. Wierzechleykiemu dostał się Wielki poład. Dowoynie Woiewodzie Polockiemu Dziedziniec. Trwało to oblężenie od dnia drugiego Lutego, aż do iedenastego tegoż miesiąca: kędy Chlebowicz nie tylko że mężnie odpor dawał nacieraiącym szturmom, ale też wyciekaiac z Zapotocia Moskwę płażał: znać było iego natarczywość, kiedy w tym zapędzie na nieprzyjaciela y koń ranny y Pan powrócił, lubo nie szkodliwie. Wszystkie te naszych ochotę zgasił pożar zapalczony od Moskwy do Zamku, tak wielki, że gdy go przygasić niepodobna było, y już nic im nie zostawało, tylko w ogniu zpaść, wtraktaty z Moskwa weszli niešťczęśliwe: bo Moskwa zapomniawszy słowa swego, wszystkich y Chlebowicza z niemi w niewolę zabrała, w kaydany okuła do turmy wtraciła. Przecięż w ostatney prawie nędzy swoiey o Oyczyźnie nie zapomniiał Jan. Zebrał był wielkie woysko Książ Moskiewski na zgube Polski w roku 1665. Z przestroga y nowina tak straszna wysłał Boiaarskiego syna do swoich Chlebowicz: nie umiał się iednak sprawić ten posłanik, dla tego nieostrożności swoiey życiem przypłacił: listy oddane Chlebowicza Kniaziowi: do których on przyznawszy się, przydał: Ktożby taki był, żeby Oyczyźnie w ktorey się urodził, nie miał dobrze życzyć. Na co zadu-

zadumiały Moskwin, do swoich obrociwszy mowę, rzecze: zli ludzie, żabyście wy byli tak dobrzy, iako on: tu mieszkając mnie zdradzacie, on więziem będąc, Ojczyźnie życzliwie myśli. Karać ci go wprawdzie iawnie nie kazał, potajemnie iednak o zgubie jego myślił; dla tego trucizny podać mu kazał w potrawach które mu noszono, atoli prześrzedzony prędko, lekarstwami tak się ratował, że mu nic nie szkodziła. A że w tym Liście było wiele słow z Piśma S. dykurs z nim zaczął Książ o wierze: w którym gdy zrozumiał że był Chlebowicz Kalwińskich się błędów chwycił, odchodząc od niego, mowił: Oduczę ia ciebie Herezyi. Do uwolnienia z tey niewoli siła mu pomógł Moskwin Iwan Kozłow; radził on, dobra myśl w Kniaziu swym upatrzawszy, żeby wzamianę za swoich, Polskich wypuścić. Dwie rzeczy prawi sobie ziednałz tym procederem. Naprzód miłość u poddanych swoich, kiedy się o ich swobodę starać będziełz. Potym miłość u postronnych, bo ci wypuszczeni sławić twoię ludzkosć będą: y bydyż może, że po Auguście Krolu ile bezpotomnym, albo ciebie samego, albo potomstwo twoie na Tron Polski wyniosła. Uśluhał tey rady Tyran, Chlebowicza wolno puścił, z ta iednak kondycyą; żeby za niego Pleczeńiowa y Ohlebina Polska wydała. Wprawdzieć się za dosyć stało tey kondycyi, iednakże żałował Książ wkrótce tego, gonić za Chlebowiczem kazał, ale ten raczo do Ojczyzny powracał, kiedy za dzieścię dni sto dwadzieścia mil upędził. Na wiele go potym funkcyi Ojczyzna narażała, iako świadcza o nim Konfytucye w roku 1587, *fol. 417, y 1590, fol. 564*. Katarzyna Krotowska Woiewodzanka Inowrocławska Zona iego, z ktorey dwoch synow miał, Mikołaja y Jana; ten iednak nie długo tey Ojczyźnie służyć zszedł z tego świata.

Mikołay Kasztelan Wileński, syn Jana Woiewody Trockiego, Onixteński Radofzkowski Starosta, a przedtym Podstoli Litewski (z którym tytulem Kommissarzem był do Rokoszanow w roku 1607 *Constit: f. 866*) potym Woiewoda Smoleński (z tym honorem deputowany był do Traktatow opokoy z Moskwa w roku 1611 *Constit: f. 1*) na koniec Kasztelan Wileński. Ten błędow sie Kalwińskich Oycowskich wypryścił *Cichoc. Alloc. Ofce. l. 2. c. 22*. Jakoż znać w nim było szczera ku Bogu skłonność, z ktorey w Wilnie przy Kościele S. Franciszka wystawił Kaplicę S. Michałowi Archaniołowi: luboć ia potym syn iego Jerzy Karol, kwoli Oycu y bratu, tamże pochowanym, daleko większym nakładem zgruntu wyprowadził y ozdobił *Starowolski in Monum: 1645*. Kościół w Załawiu od Heretykow zprofanowany, Katolikom przywrócił, y uposażył. OO. Bernardynow w Dąbrownie dziedzictwie swoim, zkąd się Hrabiami pisywać zwykli, fundował zupełnie y opatrzył należycie. Męstwo iego pamiętne, kiedy z Karolem Chodkiewiczem Szwedow zbił na głowę, to pod Dynamunda, to pod Parnawa, to pod Kircholmem: kiedy do Moskwy zaciększy się z woyskiem, w serż ia y wzdłuż pustoszył za Zygmunta III. Złaczył się był dożywotnie z Anna Marcella Corka Joachima Xiążenia Koreckiego, z ktorey dwoch synow zplodził, Jana Samuela, który posłował na Konwokacya Warszawska w roku 1632 *Acta Interreg: ale wkrótce wielkich nadziei odumarał*.

Jerzy

Jerzy Karol Woiewoda Wileński Onixteński Radofzkowski, Jałowicki Mścibowski Drohobulski Starosta, syn drugi Mikołaja Kasztelana Wileńskiego, torem idąc Oyca swego, Woiewodztwa naprzód Smoleńskiego Krzesło zasiadł, y podpisał Państwa Conventa Kazimierza Króla. Wziął potym Starostwo Zmudzkie, aż też y Woiewodztwo Wileńskie. Pan na Oyczyznę szczodry, dla której fortuny swojej nie żałował, iako świadczy Konstytucya Seymowa w roku 1680, f. 8. W tym jednak Oycyzna, zda się bydl od niego niby ukrzywdzona, że po sobie żadney pći męskiej potomka nie zostawiwszy, wszystkiej dzielności Przodków swoich, z sobą razem wniósł do grobu. Dwie albo-wiem tylko Corki zplodził z Katarzyny Corki Krysztofa Radziwiła Woiewody Wileńskiego y Hetmana: jedną Annę Marcybellę; ta się do-stała w małżeńską ligę Marcyanowi Ogińskiemu Woiewodzie Trockie-mu, a potym Kanclerzowi Litewskiemu, której dobroczynność, Kon-went OO. Dominikanów w Trokach, y nasza Rezydencya w Mińsku nieustająca pamięcią błogosławionej wieczności zaleca: iakoż była na wszystkich Duchownych y ubogich nie skapa. *Plinius Palemon: Conslit: 1683 f. 9.* Drugą Krystynę: ta z Kazimierzem Sapieha Woiewoda Wileńskim y Hetmanem zmwiona *Histor: Sapieh: par. 2.* A że siostra iey Ogińska bezpotomnie z tego świata zesłała, dla tego Hrabstwo Dabrowieńskie, ba y Xięstwo Zasławskie po Prababce iey do Chlebowiczów wniesione, w Dom Sapieżyński z sukcesyą poszły. Taż *Histor: p. 3. f. 8* powie-da, że Dorota Chlebowiczówna była za Janem Sapieha Woie-woda Podlaskim koło roku 1512, nie pisze jednak czyją Corka była. Ja ile z komputu lat wnosić mogę, rozumiem że albo Jerzego Smoleńskie-go Woiewody, albo którego ziego braci. *Strykowski fol. 354* świad-czy, że za iego czasów Chlebowiczowie do Oyczyńskiego herbu Leliwy, przydawali y drugi herb Kintaura: a to dla tego, że któryś z ich Przod-ków złączył się był z Domem Xiażat Holzańskich, którzy ile da-wnych Xiażat Litewskich potomkowie, tym się Kleynotem szczylic. Tak mi się zda, że albo Chleb Woiewoda Smoleński, albo syn iego Jerzy w tę wszedł Kolligacya.

CHLEBOWSKI herbu Poray w Sieradzkim Woiewodztwie. Z Wybranowskich swojej dzielnicę wzięli, z których jeden wziawszy działem Chlebow, Chlebowskim zawołany: na pamiętkę tego ięszcze się y po dziśdziej z Wybranowa pisza. Chlebowskiego, Zamku Malborskiego Starostę w roku 1494 wspomina *Treterus in Miraculis Eucharist: Posnan: c. 6.* Jakub z Wybranowa dziedzic na Chlebowie, znaczny Kawaler w Cudzoziem-skim woysku: brat iego Woyciech Rotmistrz Królewski we wszystkich na Moskwę Stefana Króla expedyacjach: obadwa Rycerskiemi dzieła-mi wstawieni, tak dalece, że Jakub dwóch razem Woiewodów Moskiewskich poimał y do Króla przyprowadził. Maciej Starostę na Bu-dzynie w Węgrzech: zkąd powrociwszy osiadł w Ziemi Wieluńskiej. Zostawił synów dwóch: Stanisława, ten w batalii z Turkami życie dla Oyczyzny położył: y Jana dziedzica na Galewicach, który z Daleczyń-skiy Pisarzówny Poznańskiej Corkę zplodził z Adamem Suskim zrę-czoną, y Syna Abrahama. Jan Waleryan z Ługofszyna Chlebowski dzie-

dziedzic na Chlebowie, Wołęcinie, Makowcu, y Chodorożcu w Ziemi Dobrzyńskiej, poiał Magdalene Piafeczńska, siostrę Kasztelana Chelmskiego: z tey został się syn Łukasz. Siostra zaś Waleryana przysięgła dożywotnia przyjaźń Ostrowickiemu. Arnolfa Stryiecznego brata Waleryana, żona Lubiszewka. Jędrzey w Łęczyckim. Jan w Płockim w roku 1648. Paweł y Stanisław w Wieluńskiej Ziemi w roku 1674. Ignacy Mikołaj w Ziemi Czerńskiej w roku 1690. Stanisław w Woiewodztwie Poznańskim. Zygmunt, Paweł, Jerzy, Jan. Mikołaj, Marcin y Wawrzyniec w Ziemi Dobrzyńskiej w roku 1697. Tych czasów gdy to piśzę Chlebowski Kanonik Chetmiski Archidyakon y Officyał Lubelski, Deputat na Trybunał Koronny w roku 1727, y brat jego z Ruszkowskiy urodzeni. Rafał miał za sobą Siewierska Annę herbu Ogończyk: syn ich Jozef.

CHLEWICKI herbu Odrowaz, w Sandomirskim Woiewodztwie. Zdawna pod tym imieniem na dobro tey Oyczyzny pracuj: bo *Paproc: o herb: f. 408* przywodzi List Kazimierza Wielkiego, rozumiem że koło roku 1360 dany, w którym ten Pan, dobra Jakuba, Mikołaja y Piotra Chlewickich, to jest Chlewiska, Szydłowiec, Smagow, Schloby, Topola, Radzimikow, Most, Dabrowę, Dziurów y Kołysony w Sandomirskim Woiewodztwie leżące, do prawa Magdeburckiego, czyli iako go zowietenże przywilej Szredzkiego przenosi. A ponieważ wtym przywileju położony Szydłowiec, toć iedenże musiał być Dom Chlewickich y Szydłowieckich. Kiedy się iednak te dwa Domy między sobą rozdzieliły, wiedzieć nie mogę. Paprocki osnowę Domu tego zaczyna od Dobiesława Chlewickiego Kasztelana Czechowskiego. Okolki go synem Jakuba Podskarbiego czyni. Jeżeli o Jakubie Szydłowieckim mowi, to się utrzymać nie może, bo ten Jakub umarł w roku 1510, a Dobiesław dobrze musiał żyć za Kazimierza Jagellonowicza. Jeżeli o Chlewickim Jakubie, tego pod tym imieniem Podskarbiego nigdy nie było. Od Dobiesława dwóch się synów zostało: Szymon Choraży Sandomirski y Schmistrz Krolewski, zszedł bezpotomnie, podpisał przywilej Zygmunta I Miasta Lwowskiemu w roku 1526. Piotr brat jego Podstoli Krakowski: temu Spinkowna herbu Prus iednego tylko syna powiła Jakuba, dziedzica na Chlewiskach: który z Lubrańskiym Corki Tomasz Lubrańskiego Kasztelana Brzeskiego Kujawskiego, zpfodził Corek sześć: iednę wydał za Zamiechowskiego, druga za Jana Kaimira. Trzecia za Jana Podłodowskiego Kasztelana Zarnowskiego. Czwarta za Jana Sucheckiego. Piata Elżbietę za Wszebora Tymińskiego w roku 1610. Szosta nie mogę wiedzieć iak się obrociła. Synów także siedmiu. Z tych Mikołaj pod Plezskowem postrzelony życie dla Oyczyzny poświęcił, *Bielski f. 782*, ale tam Jana w tey expedycyi wspomina nie Mikołaja Paprocki y Okolki. Jakub z Elżbiety Zasłuskiy Podkomorzanki Rawskiej trzech miał synów, tyleż Corek. Wawrzyniec trzeci syn Jakuba z Doroty Latalskiy, Jerzego Woiewody Poznańskiego Corki synów miał trzech, Jerzego Scholastryka Rusieckiego, Sekretarza Krolewskiego, na nasze Collegium Rawskie dobroczynnego, Świątobliwy to był Prałat y pokory wielkiy, dla ktorey y naywię-

klznych Prelatur sobie od Prazmowskiego ofiarowanych przyiać nie chciał, przy Kościele Chlewickim życie swoje chwale Boskiej konsekrowawłzy. Mikołaja (iako chce *Frydrychow: in S. Hyacin.*) Kasztelana Małogoskiego, pod Beresteczkiem, Rotmistrza Chęcińskiego Powiatu, Krol Jan Kazimierz ku sobie wierności iawny miał dokument; kiedy uchodzącego przed Szwedzką potencya za granice do Opola, życzliwie z swemi ludźmi konwoiował. Kościół w Chlewiskach wymurował, przydawłzy do niego wspaniała Kaplicę, y wieża dość piękna, aparat Kościelny przystoyny y Rożaniec fundowawłzy. *Czpr: Stefan: dedic: libri.* Złaczył się był dożywotnie z Eleonorą Drucką Sokolińską Corka Jana Piłarza Litewskiego, z ktorey syn Stefan Podczaszły Sandomirski y Surrogator Radomski. Siostra to zdami się iego, o ktorey *Frydrych:* Marya Anna Beata, pierwszym związkiem żyła z Ferdynandem Myłzkowskim, drugim (iako on mówi) z Piotrem Działyńskim Woiewoda Chelmińskim, trzecim z Mikołaiem Smoguleckim Kasztelanem Gdańskim. Syn zaś tegoż Podczaszłego Kazimierz w roku 1689: á Corka za Stawskim Chorażym Przemyślskim. Jan trzeci syn Wawrzyńca, ktorego żona Anna Kochanowska Chorażanka Koronna. Corek tegoż Wawrzyńca było dwie z Łańskij: Anna z Krzysztofem Korycińskim Kasztelanem Woynickim, Maryanna z Dominikiem Kazanowskim Starosta Łukowskim zżeczone. Jędrzey czwarty syn Jakuba, poiał Koniecpolska Jędrzeja Kasztelana Połanieckiego Corke, z ktorey Corka Erazmowi Bolestraszyckiemu dożywotnie poprzyśięzona. Jan piąty Rotmistrz Krolewski z Katarzyny Przerebskiej Kasztelanki Sieradzkiej, zplodził dwóch synow, Ferdynanda y Balcera ludzi Rycerskich. Stanisław szosty, zszedł bezpotomnie. Samson siódmy, w Rzymie młodo umarł. Stefanowski wspomina, że Bernard y Jacek stryieczni bracia Mikołaja Kasztelana y Jerzego w Zakonie Kaznodzieyskim, na naypierwszych Lekturach siedzieli, tak wnose, że Jakuba z Załuskiej synowie byli. Chlewicka Jana Morskiego, druga Mikułowskiego Remigiana Chorażego Wilkomirskiego małżonki. Zygmunt w roku 1697. *Glinka w Zwierzyncu Jednorożca f. 35* powieda, że za Alexandra Krola koło roku 1497, Chlewickiego pod Bukowina po porażce naszym wzięto było w niewola.

CHLEWICKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: w Woiewodztwie Sieradzkim znajduia się: bo Adam y Mikołay podpisali Elekcyą Augusta II: á w Xięstwie Litewskim Tomasz y Sebaścyan z Mińskim na Jana Kazimierza, Piotr, Jan, Kazimierz, Jan, Daniel z Orszańskim Powiatem. Tomasz Podśudek Rzeczyckij z Rzeczyckim, Stanisław Podstoli Starodubowski z Mińskim na Jana III.

CHLEWSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: Jędrzey Opat Oberski w roku 1628 był na Synodzie Prowincyalnym Piotrkowskim *Ada Synodi.* Katarzyna Chlewicka Krzysztofa Korycińskiego Kasztelana Woynickiego małżonka.

CHLISTOWSKI herbu *Szeliga.* w Woiewodztwie Mińskim wyraźnie o nich Paprocki w Gniazdzie.

CHŁOPECKI. w Bełzkim Woiewodztwie. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Jan Chłopecki z Seymu w roku 1633 Kommissarz naznaczony do pogranicznych kłoni od Węgier utacnienia *Constit. f. 31.* Adam z Ruskim podpisał Elekcyą Władysława IV. Wojciech Pifarz Wałecki w roku 1697.

CHŁOPICKI. Y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Mikołay z Wołyńskim Woiewodztwem podpisał Elekcyą Władysława IV. Chłopicki Porucznik rotty Pancerney Starosty Sanockiego; żona jego Ustrzycka Corka Woyskiego Sanockiego; Sioltra zaś, Jana Choynackiego małżonka. Boday to nie jeden Dom z Chłopeckimi. *Okolski tom. 2. f. 630* o Chłopowskich namienia, ale podobno omyłka w druku. Ewa Chłopicka była za Adamem Kościem w roku 1500. *Adā Terrestria Leopoliensia.*

CHŁUDZINSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: z tym wszystkim Konstytucye 1633, *fol. 53* wyraźnie Chłudzińskich Ziemianow Łomżyńskich wspominają.

CHŁUSKI herbu *Radwan* w Xięstwie Litewskim: o nich wyraźnie Okolski, ale są y Chługwańscy tegoż herbu oktorych on zamilczal.

CHŁUSOWICZ w Powiecie Orszańskim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Kryzstofa Waleryana Chłusowicza chwali Konstytucya Seymowa w roku 1662, *f. 19* męstwo, w Kozackich, Tatarskich, Szwedzkich, Moskiewskich, Węgierskich za Jana Kazimierza ekspedycyach; w nadgrode którego Horodniczym Orszańskim deklarowany, oraz znadzieia więkzey godności, cnotcie swoiey zapisana.

CHMIEL herbu *Nalecz* w Mazowieckim y Bełzkim rozkrzewieni. Chmiela żona Urowiecka, z ktorey syna zpłodził Jana Łowczego Bełzkiego, ktory podpisał Elekcyą Jana III. Krystyna Chmielowna była za Kuropatwa herbu Jastrzębiec. Marcin y Stanisław ludzie Rycerscy.

CHMIELECKI herbu *Bończa* na Podolu y w Przemyłskiey Ziemi osadzaia ich Pifarze nasi. Stefan Chmielecki Woiewodą Kijowski, mąż w Kawalerskiey odwadze y Rycerskiey darzkości nieporównany, ustawicznymi na Tatarow wycieczkami świata się wślawił. Ten poczatki żołnierskich ekspedycyi od Moskiewskich zaczął kampanii z Szymonem Kopytnickim doświadczonym Bohatyrem: męska iego cnotę Wołoskie lepiej obiaśniły okazyć, tak z Samuelem Koreckim, iako y z Stanisławem Żółkiewskim, dobrze zaśluzonym Oyczyźnie Pułkownikiem będąc. Prawda że pod Cecora, gdzie niegdys Polska Kawalerya szwankowała, nogi był z placu umknął z całym Skrzydłem, przez frzodek nieprzyjaciół drogę sobie ściełac do Oyczyzny, zdrowie Hetmana Żółkiewskiego, y drugih braci, owszem całego Krolestwa na szanie wystawiwszy; atoli iednak poprawił sławę swoiey pamiętna nie raz odwaga, pierwszy przed wszystkimi szykami, na nieprzyjacielski lecac impet, to pod Stanisławem Koniecpolskim z Zaporowskiemi Kozakami, to z Tomaszem Zamoyskim pod Satanowem y Tarnopolem, z dziłkami Tatarami, tak dalece; że go też Koniecpolski, iako już doświadczonego żołnierza, na obronę całego Podola, sam się w Prusy na Karola Sudermanna wybrawszy, Namieśtnikiem swoim uczynił. Imię ie-

go nieprzyjaciółom straszne dało się wznaki: gdy w roku 1626 pod Białacerkwią, z nie wielką swoich garstką na Tatarów uderzywszy, na czterdzieści tysięcy trupem ich na placu położył: dosyć że ledwo się ich druga część y to rannych nazad do Tauryki wrocila. A gdy znowu w roku 1629 mścić się tey swoich zguby, burmem w granice Polskie wpadli; on z Stanisławem Lubomirskim, Ruskim na ten czas Woiewoda, wielką ich klęską poraził, tak, że ledwo kto od iego ręki umknął. Piśze o iego zwycięstwach z wielką pochwałą *Brachel w swojej historii lib: 3. & 4. y* przydaie, że tamtego wieku, nie miał sobie równego w Marfowych dziełach Woioownika, y który pierwszy pokazał, iak Tatarów wojować: którzy uchodząc z placu naleypley się porykali. Piśze o nim *y Leszczyński in Classico*, tak mówiąc.

Tu Chmielecki, co gromić nauczył Tatarów,

Y wiara w polu uganiał: co przedtym do wiary

Nie zdato się podobno: że w Krymie tulity,

Ile kroć matki dzieci swoje, nim strąsiły.

W nadgródę tedy załug iego, danó mu naprzód Choraztwo Bractawskie y Starostwo Taborowskie; potym Woiewodztwem Kiiowskim uczczony w roku 1630. Nie długo jednak na tym Krześle siedział, w tymże roku, z zalem Podola y całej Oyczyzny świat pożegnał, w Barze pochowany. Maż wiekopomney pamięci godny *Starowolski in Belator: Sarmat. & Orat: in Obit: Sigisfr. III.* Sławi iego męstwo Konstytucya w roku 1631, f. 35, kedy iego potomstwu część kontrybucyi niedopłaconych darowała. Zona iego Teofila na nasze Collegium Winnickie dobroczynna. Z niey syn Łukasz. Chmielecki Pułkownik pod Korsuniem w niewola wzięty w roku 1648 *Kochow: in Annal.* Jan Łowczy Bełski w roku 1674. Franciszek y Stanisław w Woiewodztwie Łęczyckim, Paweł y Jakub w Ziemi Łomżyńskiej podpisał Elekcyą Augusta II. Krzysztof w Ziemi Liwskiej w roku 1632.

CHMIELECKI herbu *Jastrzębiec* w Woiewodztwie Ruskim. Janusz z Chmielka dziedzic na Stubieńcu, Alexander, Hieronim, Sebaścyan y Michał w Ziemi Przemyśkiej w roku 1540. Jan z Golan (bo się ztad piśza) Miecznik Podolski, którego nadgrobek wypisał *Starowolski in Monum: z Kamieńca Podolskiego.* Tego syn Jan Jerzy: nadgrobek iego znaydziesz w Okolskim. Daniel z Zabłockiy zpłodził trzech synów, Woyciecha, Stanisława y Franciszka. Z tych Woyciecha z Zofiy Bobowskiy Synów czterech: Michał w Zakonie Soc: J. Józef, Benedykt y Jan. Stanisław dwa razy śluby małżeńskie ponawiał; pierwszy raz z Cetyśową, która mu dwóch synów powiła, Jana y Józefa który pojął Gruszecką, drugi raz Suchodolską.

CHMIELEWSKI herbu *Wieniawa*. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piśał, Sa w Wielkieypolszcze. Tomasz Chmielewski w Woiewodztwie Poznańskim podpisał Elekcyą Augusta II. Chmielewska Jana Braneckiego małżonka: ale bezpotomna.

CHMIELICKI herbu *Poray*. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piśał. *Starowolski tylko in Vitis Episc: Cracov:* powiada, że po śmierci Jana Radlicy, już się była cała Kapituła zgodziła na Elekcyą do Katedry Krakowskiej

na Sieciecha Chmielickiego herbu Poray w roku 1392, ale Krolowa Jadwiga urażona, że ja w dobrach Biskupich Jaxyce nawanych, nie wdług godności Maieſtatu Kapituła traktowała, Biskupstwo to na Piotra Wiſła wy kierowała. Długofz go Chmielickim zowie Kantorem Wiſlickim y Kanonikiem Krakowskim.

CHMIELIK herbu Korwicz *zdo*, w Slasku znayduia ſię.

CHMIELINSKI herbu *Lefczyc*. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. W Woiewodztwie Krakowskim. Woyciech z Chmielna Chmieliński. Jan Zygmunt w roku 1705, w Lelowskim Powiecie. Ludwik w Poznańskim. Jakub y Alexander w Ziemi Ciechanowſkiej w roku 1697. Sa też w Pomorſkim Woiewodztwie.

CHMIELNICKI. Slawnego rebellizuiacych Polſzcze Kozakow Wodza Chmielnickiego potomek do prerogatywy Szlacheſtwa przypuſzczony w roku 1661 Konſtytucya *f. 64*, y dobrami opatrzonu Buhaiowka y Berki.

CHMIELOWSKI herbu *Jaſtrzębiec*. Okolſki tom: 2. fol: 291 wyraźnie piſze, że Katarzyna Chmielowska herbu Jaſtrzębiec Jana Giſzowſkiego była małzonka: na teyże karcie przydaie, że Chmielowſki zſaczył ſię z Katarzyna Giſzowſką Corka drugiego Jana. Paweł Chmielowſki Archidyakon Lubelſki Sekretarz Krolewſki od Zygmunta Augusta wyſłany w Legacyi do Szweyey, która życiem tamże zapieczetował: piſał o iego ſmierci *Gregor: Samboritanus elegiam monam*. O Janie Chmielowſkim *Conſtit. 1613 f. 32*. Grzegorz Podſtałości Zakrocimſki Poborca łanowego *Conſtit. 1601, f. 777, y 1626, f. 39*, y inſzych lat. Jakub, Maciey Zygmunt Chmielowſcy w Pińskim Powiecie 1648.

CHMIELOWSKI herbu *Pułkożic*. O tych ſam tylko *Starowolſki in Vita Episc: Cracovien: z Długofa piſe*, kiedy Michała z Chmielowa Pułkożica ſławi dobroczynność; zktorey w Popkowicach Kościol Farny wystawiwſzy, do niego niektore dzieſięciny od Piotra Wiſła Biskupa Krakowskiego uproſił. Był ten Michał Sędzia Ziemskim Krakowskim 1410

CHMIELOWSKI. Franciszek Chmielowſki Oberſtzerleytnant w woysku Połskim Cudzoziemskim Nobilitowany na Seymie Grodzieńskim w roku 1726 *Conſtit.*

CHOBIEŃECKI herbu *Szaſor*. Kiedyś ten Dom w Wielkieypolſzcze kwitnał, od Bartskich ſwoy początek wziawſzy, doſć doſtaćni bo do Chobienic, z ktorych ſię piſali, dwanaſcie wſi należało. Dobrogoſt Kanonik Poznański w roku 1557, wſpomina go *Royzius in Chiliaſſichor*: atoli według ſwiadectwa Paprockiego iuż ten Dom zſzedł. Dobra z ſukceſſya po Corkach od Broniewſkich przenieſione. Chobieniecki, miał za ſobą Bartſka Corke Macieja Surragatora Poznańskiego.

CHOBRZYŃSKI herbu *Rawicz* w Woiewodztwie Podlaſkim. Stańſław Chobrzyński Poborca w Ziemi Mielnickiej w roku 1603, Corka iego Zofia doſtała ſię w małżeńſtwo Jędrzeiowi Sędzickiemu, a potym drugim związkiem Pitrowi Liſſowſkiemu.

CHOCHOŁ herbu *Jaſtrzębiec*. Z tych Jan Chochoł, Władyka Piński w roku 1596. Kryſtof w Wołyńskim w roku 1632, Antoni w Ziemi Chełmſkiej, Maciey y Floryan w Sendomirskim Woiewodztwie w roku 1697. Od tych potym poſli Chocholewſcy: z tych Antoniego Katarzyna

Czechowska małżonka: Córka z niej z Łazarzem Iwanickim znowiona w roku 1660. Hohol z Zaporowskiego Woyska do prerogatywy Szlacheństwa przyięty przez Konstytucyę w roku 1661.

CHOCHOLATY herbu *Laryssa*. O tych tak Paprocki, iako y Okolski świadczy: Tomazja Chocholatego pobożność y szczodrość na Pilecki Kościół sławiąc.

CHOCHOROWSKI herbu *Betty* w Krakowskim Woiewodztwie: od których potomni poszli Sniechowscy.

CHOCIENSKI. O tych ani Paprocki Bartłomiej, ani Okolski nie pisał. Maciej z Chocienia Chociński, z Żoną swoją Dorotą Chodowska Córka Grzegorza, na Kościół Sierpski dobroczynny roku 1645, *Lucas Paproc. Łaski Cudow f. 24* Stefan w roku 1648 Rawskim. Nie wiem czy do tych należa Chociński Hurko Jerzy y Kazimierz, tak się podpisałi w Witebskim Woiewodztwie na Elekeja Jana III. Chocińska Piotra Gizińskiego małżonka. *Idem fol. 26.*

Chocimirski Herb



SA troje grabie, dwie do góry zębami, z których jeden w prawy bok, drugie w lewy nakłonięne, trzecie prosto nadół złożone, wszystkie białe, każde o siedmiu zębach w złotym polu, końcami niby utkwione w iabłku czyli cyrkułe, nad hełmem pięć pior strużich. *Bielski f. 782. Paprocki w Gniazdzie. Oberb. Okolski tomo 1. 234. Liber Kleynoty. Balbin: in histor: Miscell: powiada, że Kołtkowie w Czechach, Grabio w iednych w herbie zażywali: o okazji y nabyciu tego herbu nie masz pewności: A. Rutka in MS. twierdzi, że Rycerzowi*

wi pewnemu z Domu Grabi, iż nieprzyjaciół z granic Oyczyſtych zpe-
dził znaczną odwagę; do iednych grabi, dwoie przydano: inni u *Paproc*:
powiedaia, że z Czech do nas przyjeżdż, inni, że od Herburtow ſwoy
zabrał początek, ſwiadcza: ale za trefunkowy iakiś przypadek, trzy
miecze w troie grabi zamieniono. Tym ſię pieczętują Chocimiſcy na
Podolu, Dom w ludzi Kawalerskich nigdy nie ſkapy. Woyciech Sta-
roſta Lubaczowski, Rotmiſtrz Krolewſki, (wſpominają go Konſtytu-
cye w roku 1587 f. 417) z Stefanem Batorym na Moskiewſkich Kampa-
niach doſwiadczonego meſtwa. Synowie czterey od Oycy nieodrodze-
ni, Adryan Rotmiſtrz Krolewſki z Jadwigi Śniotanczanki zplodził ſyna
Stanisława. Stanisław y Tomasz w Woſtoſkiej expedycyi na placu poległi.
Jan czwarty ſyn Woyciecha, zoſtawił ſyna Jakuba: ten miał za ſobą
Maryannę Kalinowską, Woyciecha Łowczego Podolskiego Córke.
Jan á boday nie rodzony brat Woyciecha, ktoremu Anna Szarawska
trzech ſynow powiła: Woyciecha, Jakuba y Jana. Córka Jakuba do-
ſtała ſię w małżeńſtwo Pawłowi Jacimiſkiemu Woyskiemu Buſkiemu.
Mikołay Piſarz Ziemiſki Halicki. Od któregoś z nich Miasto Choci-
mierz fundowane, y Kościół tamże wymurowany.

CHOCIMOWSKI herbu Okſa w Woiewodztwie Sendomirskim. Paweł Cho-
cimowski Podſędek Sendomirski, Poſel na Seym 1607, z tamtąd Kom-
miſſarzem delegowany do luſtracyi dobr Krolewſkich tak na Ruſi iako
y na Wołyniu będących *Conſtitut: fol. 841.* Chwali go *Ciechocki lib: 2.*
Allocut: Ofecen: c. 12. z wielkiej biegłości w prawie Koronnym, y indu-
ſtryi dowcipu. Z Zofii Lipnickiej dwoch ſynow zplodził, Hieronima y
Alexandra. Córke trzy: Cecylia z Marcinem Tokarzewskim. Dru-
ga z Zaklika. Trzecia z Mikołaiem Lubomirskim Staroſta Tymbarſkim
zręczona. Hieronim ſyn Pawła Sędzia Radomski: Córka jego Fran-
ciſzkowi Gorkowskiemu Czefnikowi Sochaczowskiemu poſlubiona.
Aloyzya Chocimowska naprzód Władysławowi Brzezińſkiego, po nim
Adama Lipſkiego małżonka. Paweł miał za ſobą Zofia Wilanownę,
z której ſyn Kryſztof bezpotomny. Zofia z Alexandrem Brzezińſkim
zręczona, dziedzicem na Czernikowie.

CHOCISZEWSKI herbu Junoſa w Woiewodztwie Kaſkim. O tych ani Pa-
procki, ani Okoſki nie piſał. Jan Kanonik Przemyſłſki y Warſzawſki
Archidyakon Kruſwicki, Obojga prawa Doktor w roku 1607 w Syno-
dzie Płockim. Ludowika Mielżyńska podobno Kaſztelanek. Szrzem-
ska, Piotra Chociszewſkiego małżonka. Kryſztof w Ziemi Wyſzo-
grodzkiej podpisał Elekcyę Janna III. Grodzkie Księgi Oſtrzeżowkie
w roku 1622 tranſakcyę tego Domu zapisały. Chociszewska była za
Hieronimem Ponińſkim Kaſztelanem Gnieźnieńſkim: o ktorej ſynach
niżej ſię powie. Druga była za Gałęſkim Podſtołim Wſchowſkim.
Trzecia za Przybyſzewſkim Sędzią Bydgoſkim.

CHOCIWSKI herbu Dabrowa. W Woiewodztwie Rawſkim. O tych ani Pa-
procki, ani Okoſki nie piſał. Z informacyi z tego Domu wziętey o-
ſnowę kładę tej Familii ſtarożytney: ktorzy na pamiatkę tego, że ie-
dnaż ich dzielnica z Roſtkowſkimi zawſze piſali ſię z Roſtkowa: teraz
zaś iakoſm czytał w Laudum Sejmiku Rawſkiego w roku 1692 Choci-
wſcy

wscy Kościłkowie. Między kilka braci był Janusz Starosta Rawski: temu działem dostały się te dobra Wielki y Mały Chociw, Sierzchowy z przyległościami, Zwingrod na Rusi. Od tego był syn Floryan Podkomorzy Halicki, który synow czterech zpfodził. Naprzod Arnolfa Starostę Zydaczowskiego, który z Elżbieta Korytkówna Starościanka Buska żył w małżeństwie. Dobrogošta Chorażego Podolskiego: ten z Tereśsa Ożdżanka Podkomorzanka Lwowska: Konstantego, ten z Unrużanka Starościanka Szemska. Jana, ten z Korycińska Chorażanka Krakowska. Jan ten był urodzony z Bylinianki Chorażanki Łatyczowskiej, syna miał Zygmunta Starostę Szydłowskiego, a potym Chorażego Sandomirskiego, sam Podczaszym Rawskim umarł. Drugi syn jego Stanisław Sędzia Ziemski Rawski, od którego Floryan Podczaszny Rawski: tego nadgrobek z Oyczystego ich ~~herbu~~ w Krzemienicy pod Rawa wypisuje dla większey wiary. Polskim ten stylem położony w te słowa. *Floryan z Roszkowa Chociwski, syn Stanisława Sędziego Rawskiego, miłośnik Oyczyny tu leży, który w Cecoska, Multahska, Instantka ekspedycye za iey całość zdrowie swoje odważył, torem zacnych Przodkow swoich Janusza Naddziada Starosty, Janą Dziada Podczaszego, Rawskich idąc. W Węgrzech y Rakuszech Rotmistrzem Cesarza Rudolfa będąc, na sławę Oyczyny y Domu swego odważnie zarabiał, teraz Bogu ducha oddał w roku 1618, 4 Grudnia.* Barbara Hieronima Trzcinskiego Podkomorze Sochaczowskiego Corka, małżonkowi swemu ten nadgrobek położyć rozkazała. Synow miał trzech, y trzy Corki. Z tych pierwżemu Janowi Sędziemu Ziemskiemu Rawskiemu Tereśsa Trzcinska Podkomorzanka Rawska powiła te dzieci: Władysława Chorażego Rawskiego, Marcina Podkomorze Rawskiego, Jędrzeia Officyała Opoczyńskiego, Kanonika Gnieźnieńskiego, Suffragana Krakowskiego. Marcin drugi syn, zpfodził Floryana Pisarza Ziemskiego Rawskiego, od którego potomstwo zostało: Franciszek Miecznik Mielnicki, y Stefan: a Corka Zofia z Bartłomiejem Podgrodzkim zmwioną. Floryan trzeci syn z Barbary Tarnowskiej Podkomorzanki Sochaczow: zpfodził Kazimierza Miecznika Gostyńskiego y Pawła Maiora w Cudzoziemskim woysku. Jan Chociwski Starosta Nuriski, z Dębiński Starościanki Chęcińskiej miał synow dwóch: Alexandra Podczaszego Łukowskiego (ktorego Corka Katarzyna Tomaszowi Miarnowskiemu zaślubiona) y Marcina.

CHODAKOWSKI herbu *Dolęga* w Woiewodztwie Sieradzkim. Otych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: Stanisław Chodakowski Woyski Sochaczowski Poborca fanowego w roku 1624, podpisał Paćta Conventa Władysława IV 1632 *excepto articulo Confed. de pace cum Hereticis*. Łukasz y Stanisław tegoż roku w Sieradzkim. Jan z Seymu w roku 1678 Kommissarz naznaczony do rozgraniczenia między Ziemią Stężycką y Woiewodztwem Lubelskim *Constir. fol. 36*: miał za sobą Piasczyńska: pisał się na Tymienicy. Krysztof w Ziemi Gostyńskiej w roku 1670. Kazimierz dziedzic na Balicach. Adam w Zakonie Soc: J. życie światobliwie zakończył: miał brata rodzonego, który Dom ten iednymże bydz powiada z Kretkowskimi, ale od dobr działem wziętych tym imieniem **zawołani**. Czytałem w pewnym manuskrypcie, Chodakowskich herbu

bu Natęcz, ale o tym nie mam żadney pewności. Mikołaj Chodakowski Pisarz Grodzki Lwowski podpisał List Zygmunta III w roku 1592 dany Miastu Lwowskiemu.

CHODECZA herbu Poray. Ztego Chodecza co iest na Pokuciu, pisali się Familianci tego Domu: ktorych prawda że niektorzy do herbu Junosza referuia, ale X. Duryewski in MS. wyraźnie pod herbem Roza ich pisze. Stanisław z Chodecza Kasztelan y Starosta Halicki, iako się podpisał na przywileju Kazimierza Krola danym Miastu Lwowskiemu w roku 1460, trzech synow zostawił: Stanisława który był naprzod Kasztelanem Lwowskim, a po śmierci Myszkowskiego Piotra Woiewody Łęczyckiego y Marzalka w roku 1507: wziął Łaskę Wielką Koronną, zktóra wraz trzymał Starostwo Lwowskie, iakom czytał na Liście Zygmunta I danym Krupkom w roku 1515: ztą Łaską, w tymże roku, Krolowi kredensował na Kongressie Wiedeńskim. Myli się tedy Author *Signatorum*, gdy śmierci jego rok zamierza 1515: bo tego żaden z tych Authorow, korych on przywodzi nie powie, a *Bielski f. 289* nie ma nic o nim: lubo *fol. 529* o nim wspomina. Prawdać, że *Bielski f. 543*, y *Decius f. 102*, gdy opisuia Kongres Wiedeński; ten go Stanisławem Halickim pisze, tanten Stanisławem z Chodecza, obadwa jednak dobrze: bo tegoż Stanisława z Chodecza, już Halickim zwano; dla tego że Ociec jego był Pánem Halickim, iako się wyżej mówiło. U mnie to pewna, że ten Stanisław z Chodecza dopiero umarł w roku 1529: bom czytał List Zygmunta I in MS. *Petricovien*: w którym tegoż roku po śmierci Stanisława, konferował Łaskę Wielką Piotrowi Kmicie. Maż to być nie tylko w Senacie, ale y w Obozie zasłużony; kiedy pod Wiśniowcem z innemi na głowę Tatarow poraził. Otto brat Stanisława po nim wziawszy Kasztelania Lwowską, nie długo na niey zabawił: postąpił albowiem na Woiewodztwo Podolskie, ztego na Ruskie, z Ruskiego na Sandomierskie, ztego na Krakowskie, naktórym umarł. Paweł Kasztelan Połaniecki; (z tym tytułem czytałem go *inter presentes* na Liście Krola Alexandra w roku 1505 danym Miastu Lwowskiemu.) trzeci brat tamtych. Nigdzie mi się jednak onich nie dostało czytać, żeby się potomstwo iakie po nich zostało.

CHODEPSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: Woyciech Chodępski z Ziemia Ciechanowska podpisał Elekcyę Władysława IV.

CHODKIEWICZ herbu Kościelsa. Ieżeli który, tedy ten Dom między naystarszemi w Xięstwie Litewskim, ale y naycelniejszy szusnie rachować się może. Początkow jego ścigać, rzecz bardzo trudna; ile że dawniejszych czałow w Litwie, kiedy ustawicznemi prawie wojnami gorzaf, wżyscy się do szabli brali, żaden albo mało co kto do piora. Niektorzy iako zaraz obaczysz, twierdza, że się Boreykami zwali: drudzy że Chodkami, a to ztey okażyi, iako pisze Author *Rozmowy Polaka z Litwinem w roku 1565 wydanej*, y *Panegyryk Florilegium*, y *Chodkiewiczii Herois*. Witenes W.X. Litewskie Pańska melancholia chcąc rozerwać, na łowy sobie wyiechał: w tym daia mu znać, że go nieprzyiaciel w koło opasał: tak zciśnionemu zewszad Witenesowi inszego sposobu do głowowania się nie stawało, tylko ten: że Przodek któryś Doma tego,

na ramiona swoje Pana wziawszy, tak go nioś na sobie omil kilka, poki go na takim mieyscu nie złożył, kędy mógł ubespieczyc zdrowie Xiażęcia. Ztego tedy Chodkiem zawolany, a potomstwo iego Chodkiewiczami: działo się to koło roku Pańskiego 1300. Przez sto lat iednak o potomstwie iego, żaden z Historyków nie namienia, dopiero *Koiałowicz p. 2. l. 2* (lubo *Strykowski f. 517* tylko go zowie Iwan Borey-kowicz, co bydyż może, że dla ciałności wierśza, którym tamtę wojnę opisuie, uczynił) wspomina Jana albo Iwana Boreykowicza Chodkiewiczza Hetmana Woysk Smoleńskich y Siewierskich przeciwko Moskwie, na drugiey expedycyi Witoldowey, y fzcześnie iego, z którym w nieprzyacielskie z ludzmi swemi zaciekłszy się kraie, tak się dał w znaki Bazylemu Kniaziowi Moskiewskiemu; że zabiegając ostatniey ruinie Państw swoich, pokoy z Witoldem uczynić musiał.

Jan Chodkiewicz Namieśnik Witebski, od Stanow Litewskich na Seym Parczowski z innemi destynowany, Wolynia się y Podola u Polakow domagał *Strykowski fol. 618. Koiałowicz p. 2. w roku 1453*. Za tychże Authorow świadectwem w roku 1458, ośm tyfięcy Litwy na wojnę Pruska Kazimierzowi Krolowi przyprowadził: kędy wraz z Polskim woyskiem znaczną kłęską Krzyżakow poraził. *Długos y Cromer lib: 26* dzielność iego potomności rozpisali: kiedy nafi w roku 1466, ściśłym oblężeniem Choynic Miaśta dobywali; on z ludem swoim, wycieczki nieprzyacielskie mężnie gromił. *Strykowski l. 20, c. 1*. ieszcze go w roku 1474 wspomina, kiedy na Matyaszka Krola do Slaska z woyskiem ciągnął. *Koiałowicz p. 2*. Woiewoda go Witebskim zowie, ale on się tylko Namieśnikiem Witebskim, Wielkim Hetmanem Litewskim, Marszałkiem Ziemijskim, z bratem swoim Pawłem Namieśnikiem Kamienieckim w roku 1476 podpisał na Ruskich Władykow Synodzie wiadności z Kościołem Rzymskim zostających: zktorego też Synodu Legacya do Sixta IV Papieża z posłuszeństwem wysłali. Jest to Poselstwo u Hipacego Pocięta do druku podane. To co niektorzy o nim roznieśli iakby Jerzego Podyebradyusza Krola Czeskiego, świeżemi z Polakow odniesionemi tryumfami dumnego, za Kazimierza Jagellonowicza, miał ten Ian woyna przycisnąć; zda się bydyż rzecz podeyzzzana, ile że Kazimierz z Jerzym żadney nigdy zatargi nie miał. Genealogia tego Domu Woiewoda go chce mieć Kiiowskim, luboć mi się tego czytać nigdzie nie dostało; y na Woiewodztwie Kiiowskim świeżo na ten czas postanowionym Marcin Gastold o te czaszy siedział: iako się na swym mieyscu mowilo. Jagettównę mu też Agnieszkę, Synowice Krola Jagella, za małżonkę tamże przypisuia: aleć to pewna u Historykow, że się żaden brat Jagella tymże imieniem nie nazywał. *Septem Chodkiev: Heroes y Florileg: o Mikołajaju Chodkiewiczzu* roznieśli, że woysko Hospodara Wołoskiego z Zaporowskiemi Kozakami, y z Wodzem ich Mucha Podole y Pokucie naieżdżających, w popioł wsi y Miasieczka niszczących, dołyć w nie wielkiey liczbie swoich zbił na głowę: ale o tym bardzo cicho po wszystkich Historykach naszych.

Alexander z inszemi Panami Litewskiemii, Zygmunta I w ozdobnym poczcie ludzi swoich na Koronacyą do Krakowa w roku 1507 od-

odprowadzał *Strykowski lib. 23. c. 1.* Tu się *Okolski tom. 3. f. 139* pomylił, gdy Janowi Chodkiewiczowi Namieśnikowi Witebskiemu syna przypisał Hieronima Kasztelana Wileńskiego, któremu dwóch synów przywłaszcza, Jerzego y Jana. Drugiego potym lubo Oycą iego zamilczał, Hieronima Kasztelana Wileńskiego do Sixta IV Papięza Ablegata kładzie, od którego syn Jan Kasztelan Wileński: tego zaś Jana Karol, Alexander y Hieronim. Daley Alexandra Chodkiewicza Woiewody Nowogrodzkiego, bratem stryiecznym Jana albo Iwana Woiewody czy Namieśnika Witebskiego zowie. Kto komput czasu zważy, który którego roku y wieku żył, snadno osądzi, że się ta olinowa iego utrzymać nie może. Genealogia Domu tego Alexandrowi Iwanowiczowi Woiewodzie Nowogrodzkiemu dwóch tylko synów przyznaje Hieronima Kasztelana Wileńskiego y Jerzego Kasztelana Trockiego. Ale y ta się tak z Historykami, iako y z inszemi Authentycznymi które przywodzę dokumentami nie zgadza: przecięż z nię dorozumiewam się że ten Alexander wziął potym Krześło Woiewodztwa Nowogrodzkiego, a z Bazyliſy Xięń Jarosławowny zpłodził trzech synów Grzegorza Alexandra y Hieronima. Z tych

Grzegorz Podkomorzym Litewskim ogłoszony w roku 1544. *Strykowski f. 760.* *Orichov: in Panegyri Nuptiali 1553:* toż samo czytam w przywileju Ziemi Bielskiej w roku 1547 u *Janusowskię w Statucie fol. 837:* zaś in *Monimentis Collegii Ostrog: Soc. J.* tak się podpisał, Grzegorz Alexandrowicz Chodkiewicz Woiewoda Kiowski, Podkomorzy Hoſpodarski, Dzierżawca Mormiałowski w roku 1555. Zczego poznać że był synem Alexandra, rozumiem że nie tego o którym niżej mówić się będzie; bo wraz iednegoż roku gdy ten Podkomorstwo, tamten brat Woiewodztwo Nowogrodzkie, a podobno między bracia najmłodszy. Tamże żonę iego wspominają Katarzynę Iwanownę Xiężniczkę Wiśniowiecką y dobrą Kniehynin pod Ostrogiem, któremu się z nią w poślugu dostały; wspominają y Corki iego z tegoż łoża w roku 1559, lubo ich nie wymieniają. Wziął potym po bracie Hieronimie Kasztelaniu Wileńskim, z która wraz trzymał y Buławę Wielką Litewską, tych odumart w roku 1569. Genealogia Domu tego, imię mu Hieronima daie, ale go Grzegorzem zowią Konstytucye w roku 1569 f. 195. *Paproc: o herb. f. 662, Okolski. Sarnicki. Bielski f. 616. Starowski in Bellator: Sarmat: fol. 191, y 193, y inni, z których niektorzy iego dzielność w rycerskim polu sławiać, to przydaia: że raz dwadzieścia y sześć tysięcy Moskwy pod Uła trupem na placu położył, w czterech tysięcy swoich, drugi raz w siedmiu tysięcy Litwy, pięćdziesiąt tysięcy Moskwy zbił. Dwoch się po nim synów zostało: pierwszy Alexander Starosta Grodzieński, w ślady Oycowskie wstępując, obleżoney od Moskwy Wendzie Miasłu Inflantskiemu, z woyskiem na sukurs idac, tyle samego imienia swęgo postrachem sprawił; że nieprzyaciel od murów odstąpił y imprezy, w roku 1578. *Paprocki o herbach f. 432;* atoli tegoż roku wielkie w nim nadzieie śmierć zagrzebła. *Strykowski lib: 25, c. 3. f. 283. Bielski f. 737,* kiedy zinnemi Panami Litewskimi w roku 1576 witał Krola Stefana. Z Anna Sapieżanka żył bezpotomnie *Genealogia Chodkiewiczow.* Taż y oiego bracie*

Jedrzej Podstolim Litewskim twierdzi, że miał za soba Tarłownę: atoli y on potomka żadnego nie zosławił. Wszystkie się tedy fortuna z sukcesyją złała, na rodzona ich siostrę, która zmwioną była z Romanem Xiążciem Sanguszkiem *Paprocki a herb: atoli Genealogia wspomniona, Jerzemu Kasztelanowi Trockiemu tę Xieżnę Sanguszkową za Cerkę przyznaie.*

Alexander Woiewoda Nowogrodzki, to Krzesło brał na Seymie Brzeskim od Zygmunta I roku 1544, razem kiedy y Hieronim brat iego Kasztelania Trocka, a Grzegorz Podkomoristwo Litewskie *Strykowski f. 670*, z tymże potym tytułem, z temiż, w roku 1547 podpisał przywilej Ziemi Bielskiej *u Janusów: w Stat. f. 837*. Zkomputu tedy lat poznać, że ten Alexander, inszy jest od tamtego, o którym się wyżej mówiło; ale ani synem iego mógł być Grzegorz: czego jednak popiera Okolski. *Historia Sapiehana* twierdzi, że Alexandra Chodkiewiczówna Woiewodzanka Nowogrodzka w małżeńską ligę weszła z Pawłem Sapieha Woiewoda także Nowogrodzkim: toż łamo czytamy y w Genealogii Chodkiewiczów. Kombinuiac lata, takbym rozumiał że to tego Alexandra Córka była. O więcej potomstwa iego y dziełach nigdzie nie doczytać nie mogli.

Hieronim brat Grzegorza Kasztelana Wileńskiego y Alexandra Woiewody Nowogrodzkiego, a podobno naystarszy, naprzód od Zygmunta I w roku 1542 wziął Podczasztwo Litewskie, Radon, y Ciwunstwo Wileńskie *Strykowski fol. 759*. We dwie lecie potym, to jest 1544 Kasztelania Trocka *Idem f. 760*, dalej Starostwo Zmudzkie w roku 1545: z temi obiema tytułami podpisał przywilej Ziemi Bielskiej w roku 1547 *u Janusów: w Stat. postąpił na koniec na Kasztelania Wileńską, na ktorey umarł w roku 1562, Strykowski f. 769*. Potomstwo iego według Paprockiego o herbach cztery Córki, to jest Knichini Jarosławowa; Zofia Xieżna Czartoryjska Starościna Zytomirńska; Leśniowska Podczaszyna Lwowska, y Starościna Hrodelska; Pacowa Woiewodzina Witebska; y synów dwóch, Jan y Hieronim, oktorym Konstytucye w roku 1564, *fol. 52: w Genealogii Domu tego, żadney onim wzmianki nie czynia. Stanisław Krzesiński* onim powieada, że pięćdziesiąt tysięcy Moskwy zbili w Inflanciech: *Florilegium* zaś twierdzi, że ta batalia pod Kieja byłz miała. *Okolski t. 3. f. 139. Histor: Sapieha: par. 2. f. 14* świadcza o nim, że w Legacyi iedząc od Zygmunta Augusta Krola do Wiednia, otrzymał tytuł nowy swoim sukcesorom y sobie *Comitis S. R. Imperii*, y pierwszy się pisał począł Hrabia na Szkłowie y Mysz: nad to herb Kościecza, ktory według Bielskiego y Okolskiego, przodek iego przy Unii pierwszej Litwy z Korona na Seymie Hrodelskim w roku 1473 przyjął, w ten kształt przeformowany wyniósł: to jest tarcza, wzdłuż na dwie części przedzielona, na prawey stronie iey herb zwyczajny Kościecza złożony; na lewey Gryt biały w polu czerwonym, pazury, ktore tylko u nogi lewey niżej y wyżej widac czarne; język wywieszony czerwony, czyli raczej płomienisty, ogon żółty na grzbiet zadarty, przednimi nogami do gory wspięty, miecz finiawy z rękoieścią srebrną wyniesiony aż za szyję, trzymając w przedniej nodze, głową w prawą tarczy skierowany:

ny: nad hełmem Korona, z ktorey takż Gryfa widzieć. *Paprocki w Gniazdzie fol. 1157. Oherbach fol. 661. Bielski f. 761. Miśtol: Histor: Sapietana p. 2. f. 14. MS. P. Rutka*, lubo przydaie, że Gryf ten ielzcie od Xiazat Litewskich, dawno przedtym Domowi temu był nadany za to; że przodek ich zgwałtownego niebezpieczeństwa wynioł Pana swego: ale się to utrzymać nie może, y *Paprocki*, ktorego on iednak na świadećtwo przywodzi nigdzie tego nie mowi. *Okolski t. 1, fol. 95* inszym kształtem herb Chodkiewiczow położył, a to dla zkolligowanych z tym Domem różnych Familii herbów: to zaś, co powieda; że przed Unia Litwy z Koroną, Chodkiewiczowie trzy piora Strusie w herbie nosili, nie ma żadnego po sobie ani Authora, ani fundamentu. Według tego opisanía ktorem położył, kładę tu wzor iego: wszakże iuż temi czasy, niektórzy samę Kościelz na tarczy zkładaia, a na hełmie Gryfa wzwyż opisanego.



Jan Hieronimowicz (tak się podpisał w roku 1569 na Liście *Infeudationis in Ducatum Prussiae*: z czego poznać że był synem Hieronima, nie Grzegorza Kasztelana Wileńskiego, iako chce *Starowolski in Bellator: Sarmat*: ani Jerzego Kasztelana Trockiego z Hornoštaiowny iakom czytał w Genealogii tego Domu) Hrabia na Szkłowie, Myszy y Bychowie Kasztelan Wileński, Starosta Zmudzki, Marszałek Wielki Litewski, Gubernator Inflantskiej Ziemi, y Hetman Woysk tej Prowincyi, Starosta Kowieński y Plotelski. Był wprzod Stolnikiem Litewskim w roku 1562, iako pisze w *Zwierzynku swoim Mikołay Rey*. *Starow: in Bellator: Sarmat: fol. 191* Kasztelanem go Zmudzkiem tytułuię, wczym się myli. Maż wszystkich zdaniem swego czasu wielki: co y same wyliczone honory, ktore wszystkie wraz trzymał iawnie oświadczają. W młodszy

Www

wpraw-

wprawdzie wieku, odłtrychnał się był od prawowierney Katolickiey wiary, heretyckim iadem, w szkółach Dyssydenckich zarażony: zrazu się albowiem Wittemberskich nowinek chwycił: zważywszy jednak, iak daleko od praw ly stronia, do Genewęskich się przeniósł; ale potym z dyskursu z Franciszkiem Toletem Teologiem Soc: J. który był do Polski, z Kommendonem Kardynałem y Legatem Papieżkim zaiechał, fałsz iawnny widzac, publicznie na Seymie Warszawskim w roku 1572, nie dbaiac na wielkich ludzi też herezya zatwardziałyach poszepty, ba y z uraganiem uszczypki, do owczarni Chrystusowey wrocil się heroicznie. *Sabin: Histor: Societ: p. 3. lib: 8. num. 205. Cichoc: Allogu: Ofcen: lib. 2. cap. 22. Epistola Gratiani de Colloquio Toleti cum Niemcewio.* Wyżuczał mu ktoś, że wiare odmienil; ale odpowiedział: y owszem do tey się wrocilem, w ktorey przez Chrzest odrodzilem się Bogu. Gorliwie potym przy Kościele Katolickim stawał wszędzie: znać to było, to na Elekcyi Henryka Walezyusza, pod czas Interregnum, kedy y racyami y całą siłą swoia bronił tego, żeby na Tronie Polskim herezya nie panowała: w czym przeciwko potężnym na ten czas Dyssydentom powaga iego u wszystkich wielka, siła pomagala; to gdy żadnym perswazyom ani prozbum nie dał się nakłonić, żeby Konfederacya de pace sectarum był podpisał; co w nim chwalił *Hosius Kardynał Epist: 270. f. 445*; to gdy Kościoły od Heretykow zprofanowane, nazad Katolikom przywrocil. A że z natury był przyostrzeższy; wszystkie excessa przed nim się drżać zdaly: dwunastu zawsze ludzi gotowych do exekucyi sprawiedliwości stało przed pokojem iego *Janczyń: in MS.* Przecież z ludźmi uczonemi rad konwersował; Strykowskiemu osobliwie Archidyakona Zmudzkiego y Historyka Litewskiego wielce sobie szacował. Za Zygmunta Augusta, złączywszy się z Mikołaiem Radziwiłem Hetmanem Litewskim, Piotra Szuykiego, ze trzydziesta blisko tysięcy Moskwy idacego zbił na głowę pod Uła. Wkrotce potym gdy się Inflanty ostatnim swoim niezczęściem przyciśnione, do iedności z nami nachylały: Jan do nich wysłany, lubo nie bez wielkiej trudności, tę Prowincya do Xięstwa Litewskiego inkorporował: czego y po dziś dzień iawną pamiatka. Zygmunt albowiem August Inflanteczikom Gryfa Chodkiewiczow za herb nadał, przydawszy tylko na pierśi iego dwie pierwsze ziemienia swego licery S. y A. z łobą powiazane, to jest Sigismundus Augustus. Tam jako pisze *Starowolski in Bellator: Arcybiskupstwo Ryskie, w Xięstwo przeformowaawszy, Kasztelanow y inszych Urzędnikow trybem Polskim ustanowił.* W nadgrode tey swoiey ku Oyczyźnie przyślugi Gubernatorem Ziemi Inflantckiey na Seymie deklarowany, urząd ten przedziwna przezornością, wspaniałością umysłu, w sadach sprawiedliwości, aż do zgonu życia swego piastował, to jest do roku 1579. *Strykowski lib. 25. c. 4.* Stefan Krol nie tylko przez to, że go na Krolestwo Polskie promowował, przyjeżdżaiącego na granicach witał *Bielski fol. 734*, wybieraiacemu się na Moskwę dziewięset wyboru ludzi, sam niemoca złożony posłał: ale też dla iego wierności ku sobie y cnoty, szczegulniey kochał. Akademia Wileńska wieczna mu powinna obligacya, że za iego staraniem y namową Krol Stefan prawa iey nadał. *Stanisław Krze-*

finski. Złaczył się był dożywotnie z Krystyna Zborowska Kasztelanica Krakowska, z ktorey Corka Alexandra z Joachimem Xiążciem Koreckim zaślubiona. *Okolski t. i. f. 549.* Genealogia Domu tego, krom Koreckiy o trzech iego Corkach pisze: z tych iedna Drohošťayka, druga Xiężna Wiśniowiecka, trzecia Pacowa Woiewodzina Wileńska. Miał synow trzech: Alexandra, Jana Karola y Hieronima. O Hieronimie *Okolski* świadczy *tomo 3. fol. 139.* że bezpotomnie umarł. *Gwagnin Chronic Litew:* Kasztelanem go Brzeskim tytułuje, inni go czeza Kasztelania Wileńska, ale bez fundamentu. Drugich dwoch synow wspomina Konstytucya w roku 1581 *f. 384.* kiedy im za wielkie Oyca ich w Rzeczypospolitey zasługi, dobra Swiśłość w Powiecie Wołkowskim leżące, wieczylim prawem w dziedzictwo Krol Stefan y Oycyzna puściła: to jest Alexandrowi y Janowi Karolowi.

Alexander Hrabia na Szklowie y Myszy Woiewoda Trocki Starosta Boryszowski syn Jana Kasztelana Wileńskiego y Marszałka. Jam go położył między Woiewodami Podlaskimi idąc za Konstytucya w roku 1607, *f. 866.* ale w tym roku Zbigniew Ossoliński na tym Krześle siedział, jako świadcza Konstytucye tegoż roku trochę wyżej *fol. 848.* W młodszym wieku w Akademii Ingolstadtzkiej Filozofii słuchał, z ktorey w roku 1588 publicznie defenduiac Konkluzye do druku podał. Do Włoch potym iadąc, na bystrey rzecze w oczywistym życia niebezpieczeństwie widząc się, ślub uczynił wtąpić do Zakonu Kaznodzieyskiego: wybrnawszy z tey toni, dyspensę w ślubie uczynionym w Rzymie otrzymawszy, fundował OO. Dominikanow w Szklowie dziedzictwie swoim, rugowawszy wprzod z tamtad Kalwińskich Predykantow, w roku 1619, pod tytułem S. Tomazsa z Akwinu, dochodami opatrzył na dwadzieścia cztery osob, y Biblioteka znaczna z Myszy do Szklowa przeniesiona. *Okolski Russi Flor: fol. 129.* Pod czas Rokolzu przy Zygmuncie III Krolu nienadwerczenie stawał. Wspomina go Konstytucya w roku 1613 *fol. 5.* kiedy go Kommissarzem Oycyzna uprosiła, na rozerwanie zwiazanego na zgubę iey woyska. Z Katarzyny Korniaktowny, (Genealogia Domu tego mowi, że z Sieniński) syna miał Primosa Felicyana, ale ten młodo zszedł, y Corke Annę Eufrozynę, ktora z Prokopem Sieniawskim Chorażym Koronnym w małżeńską ligę weszła, a z nią w Dom Sieniawskich Szklow, Myśl y inſze obszernie dobra. Ta kościół OO. Dominikanow Lwowskich bogatym apparatem ozdobiła, kędy też po śmierci spoczywa. *Okolski pod herbem Litwa. Duryewski fol. 85. Okolski tom. 3. fol. 202.* Dziedoſzycka mu żonę przypisuje.

Jan Karol Hrabia na Bychowie, Szklowie y Myszy, brat młodszy Alexandra Woiewody Trockiego, Woiewoda Wileński y Hetman Wielki Litewski, Gubernator Infantki, Derpski Luboſzańſki Wieloński Starosta, a przedtym Podczaszny Litewski, daley Starosta Zmudzki y Hetman Polny Litewski, syn Jana Kasztelana Wileńskiego y Marszałka, nie Grzegorza, jako chce *Starowolski in Bellator: y Gwagnin* w Kronice Litewskiej czegom wyżej dowodził z Konstytucyi. Dwa razy śluby małżeńskie ponawiał: pierwszy z Zofią Mielecką Woiewodzanką Podolską,

któramu syna powiła Hieronima Chryzostoma; (ktorego młodo zmarłego w lat 16, ieszczę za żywota swego Ociec ztrapiiony oplakał) y Córkę Annę; ale y ta z Janem Stanisławem Sapichą Marzałtkiem Wielkim Litewskim bezpotomnie żyła. Drugi raz z Anna Aloyzya Xiężniczka Ostrogska Woiewodzanka Wołyńska; ale y tu żadnego successora nie było. Ten to jest Jan Karol wysoce godny Senator, y nie tylko w Polsce, ale y w obcych kraiach, tryumfami y Kawalerskim sercem wstawiony mąż, ktorego Stefan Batory Krol Polski ieszczę w dzieciennym wieku, mężem uznał. Gdy albowiem w Szlachetnym innych Paniat gronie w Kollegium Wileńskim witał Pana, widząc Krol, w pozorze y gestach iego Marlowaty geniusz, Pańskim humorem utemperowany, rzekł: Pewnie ten swego czaśu wielkim Kawalerem y mężem Rycerskim będzie. Y nie omylił o sobie wielkich nadziei: zaraz się albowiem z młodych lat do Pańskich akcyi sposobił. Ztad cudze kraie lustruiacemu nąymilszą była z wstawionemi tych tam czaśow Woioownikami konwersować, iako to z Albańskim y Parmeńskim Xiażęty, Auryakiem y Maurycyuszem: ztad Włochy, Malte, Francya, Nederland, Luzytania, Anglia, Szkocya, Hiszpania, Węgry y Niemce obiedzaiac, nie tylko się w różnych ięzykow experyencyi, ale bardziey w wojenney sztuce poleruiac, do tey o sobie opinii przyzedł; że Car Turecki, gdy Woyska nāsze Skinder Basza y Sultan Galga zniósł pod Cecorą; dał się z tym słyszeć: Już też w Polsce tylko uczniowie zostali w wojennych rzeczach, Mistrzowie ich albo o demnie są pobici, albo w niewoli. Jednego tylko starego Mistrza ieszczę maia Chodkiewicza.

Pierwsze mu pole do Marlowych dzieł Wołoska Kampania otworzyła: na która z bratem swym Alexandrem, w pięknym y licznym kompucie ludzi swoich stanął, pod Zamoyśkim Janem Hetmanem przeciwko Michałowi Multańskiemu Woiewodzie. Tam z wrodzoney do sławy chęci domagali się z Adamem Sieniawskim Podczaszym Koronnym u Hetmana, żeby byli pierwsi na nieprzyjacielskie szyki uderzyli: ale przezorny Wodz Zamoyśki, temperuiac młode y gorące żądze, tego im dopuścić nie chciał, mowiac: *Esti certam suam fore victoriam sciret, illam tamen malle spernere, quam tales cives perdere.* Tam zaprawiwszy rękę na Wołoskich karkach, a do domu powrociwszy, żeby była chęć w nim do Marlowych dzieł nie ztygła; cokolwiek mu czaśu zbywało, wшыtek ustawiczney exercytacyi poświęcił, iuż do pierścienia goniał, iuż zdązał do celu bić, iuż okopy sypiac, albo Zamki buduiac. Bywało y to, że z kupiwszy poddanych swoich, do Zamku im szturmować a siebie pod winą, mocno dobywać kazał. W tych ćwiczeniach, gdy się koń pod nim rozpędzony potknął: z niego szwankuiac nogę złamał. Z tym razem ieszczę dobrze nie doleczony, skoro się pora wojenna w Inflanciech otworzyła, zaraz się do obozu wyprawił, y iuż też od tad prawie z pola nie zchodził. Przecież nie inaczey się na tę expedycya wybrał, aż w przod zręku Biskupich y Choragiew y szablę poświęcona a na Ewangelię w przod położona odebrał: przy których ceremoniach protestował się, że najpierwey o cześć Boga y Kościoła iego, toż na dobro Oyczyzny chce iey dobywać: inni przydaia, że się

krwią

krwia własna zapisał, y ślubem obowiązł na obronę wiary y Kościoła prawowiernego. Y szczęścił mu Bog szczególniey, bo pod Rewlem w roku 1604 zniósł woysko Szwedzkie, tyśiac pięćset na placu trupem nieprzyaciela położywszy: pod Derptem cztery tyśiace w tymże roku: siedm tyśięcy pod Białymkamieniem w roku 1605. Samego Karola Szwedzkiego Krola gdy Generalowi swemu Lindarowi szedł na sukkuks, na głowę zbił, iedenascie tyśięcy wpięć wyciawszy y trzyśla ludzi: dwa tyśiace gdy ich z swoim woyskiem doganiał, w wodzie tatopiwszy. Klęska ta, Szwedow pod Kirchholmem potkała, która z wielką pochwałą Chodkiewicza opisał *Buleng: Gallus lib. 12. f. 366.* Luboć drudzy chcą ze tylko we trzech tyśięcy swoich, czterdzieści tyśięcy doświadczonego żołnierza z Belgium, Szkocyi, Francyi y indyicy zebranego w ten czas, ten przeznacy Wodz pobit: która wiktorya tak się wślawiła po całej Europie, że go Cesarz y inni Monarchowie, już listami z powinszowaniem pełnym panegirykow, już Paskiemi podarunkami obśylali. Ośobliwiey jednak Paweł V Papież wślawiwszy jego nieustraszone ferce, Rycerskiey sztuki umiętność, odwagę w tak szczupłej swoich garście, mowi tak do niego w Liście swoim w roku 1605 danym którym czytał *in MS. Collegii Ostrogien: Soc. J. Planè specimen dedisti fortissimi atq; Sapientissimi Ducis; & nos hanc tuam præstantem virtutem, qua generis tui præclaram nobilitatem, adeo illustrasti; mirifice laudamus, teq; ob id, uti filium valde dilectum in Domino complectimur.* Wślawił się y u samych nieprzyaciół; kiedy za pobitych w teyże batalii dwóch Xiażat Luneburskich y inszych Wodzow nieprzyazney strony; pełne splendecy y Maiestatu pompy, sam z całym woyskiem obchody czynił. Przypatrowała się temu Ryga, rozniosło się to po cudzych krajach, y nie tylko swoi, ale y obcy przyznawali, wielkość umysłu w Chodkiewiezu. Pomagało mu do tey wygrany niebo, bo przed samą okazyą pokazał się na nim S. Stanisław Kostka, z mieczem zakrwawionym, całemu woysku jego błogosławiać. Pod Dynamunda potym, tymże szczęściem sześć tyśięcy Szwedow do szczętu wyciął, y Choragwie wszystkie zabrał. Derpt od Mansfelda obleżony, z ciężkiego razu oswobodził, Parnawę odyśkał. Wolmarya dość dobrze w ludzi y w amunicyą opatrzoną gwałtownym w nocy przypuszczonym szturmem wziął, a co naywiększa, bez naymniejszey w swoim woysku straty: y insze główne w Inflanciech fortece odebrał. Nawet nie na ziemi tylko, ale też y na morzu dzielności jego doznał nieprzyaciół; kiedy okręty Szwedzkie iedne popalił, drugie zabrał, ludzi pod miecz, działa na tęp wziawszy. Tak zaś przy nim statecznie fortuna stała; że lubo się tak wiele razy wręcz z Szwedami zcinał, żadney jednak nie przegrał Kampanii, y przycisnął do tego Karola Szwedzkiego Krola, że o pokoy prosić musiał.

Gdy się tak od Infantkiej woyny tryumfalnie uspokoił, na Moskwę siłę swoją obrocił: która od Smoleńska zpędziwszy, w kilka potym miesięcy pod Mozaiskiem wielką ich klęskę poraził. Polakom na Stolicy Moskiewskiej obleżonym żywności dodał. Władysława IV na ten czas Krolewica do Moskwy prowadzić y odprowadzić do Oryezyny, przytarzyć rogow nieprzyacielowi, Siewierskie Xięstwo y Czerniech-

niechowskie Moskwie odebrał. Niewypowiedziana zaś prędkością, błotniste rzeki, głębokie brody, zarosłe lasami drogi przebywał; pracą, skwarem, zimnem, głodem niezwyciężony. Więcey trudu zażył w koieniu związanych na zgubę Ojczyzny synow: ktorych gdy ani perswazyja, ani proźba od zawziętey imprezy powściągnąć nie mogli; pod Glińianami przeciwko Rokoszanom przy dośkończtwie Zygmunta III stanął, y szczęśliwie. Woysko Polskie o niedopłacony sobie żołd, nieposłuszne, powaga swoia uspokoił, z wśafney fortuny swoiey, dwadzieścia y dziewięć tysięcy na nich wysypawszy: ktore Konstytucya w roku 1613 fol. 47 wyliczyć mu rozkazała, a przedtym w roku 1609 fol. 910, Czołpowe mu w Xięstwie Litewskim w nadgródę załug puściła. Na ostatek gdy na owej nieszczęśliwey pod Cecora Kampanii, Stanisław Żółkiewski Hetman Wielki Koronny y Kanclerz poległ, a Stanisław Koniecpolski Polny Hetman w niewola się Turecka dostał: Osman Car Turecki tym szczęściem uwiedziony, spodziewaiac się, że cała Polskę w tym razie snadno pod iarzmo swoje podbiie; ze trzech części świata na zgubę naszą ogromne woysko wyprowadził, y do granic Polskich zbliżył: Zygmunta III Król Polski, nie widząc komuby bezpieczniey fortunę tej Ojczyzny mógł powierzyć nad Chodkiewicza, przez uchwałę Seymowa Hetmanem go na tę expedycey tak Koronnym iako y Litewskim ogłosił: przydawszy mu niektorych tak do rady, iako y do boiu. Kommissarzow. Syna nawet swego Władysława z nim posłał y na iego opiekę zpuścił, żeby się był pod tak doświadczonym w różnych okazyach Wodzem, w Rycerskich dziełach polerował. Szedł Jan Karol przeciwko nieprzeliczonemu gminowi (bo famych Tatarow na siedmkroć sto tysięcy rachowano) nieuleknionym sercem. Wszyśkiego Woyska naszego komput był czterdzieści y trzy tysiące, Lisowszczykow siedm tysięcy, Kozaków trzydzieści tysięcy; z ktorymi pod Chocimem oboz cały uszykował. Zastał go już gotowego Osman: ale y kilka utarczkami doznał z swoia szkoda, że na Polskiego Herkulesa trafił. Zyczyłci sobie wprawdzie Chodkiewicz generalna batalia sił swoich z Tyrannem zpróbować, y już był całe woysko do boiu uszykował, ale deszcz nagły, niespodziewana powódzia wszystkich z pola do obozu zpedził: luboć y Zygmunta III zakazał być wstępny boiem bić się Chodkiewiczowi; pokiby sam wosobie swoiey y z całym pospolitym ruszeniem z nim się nie złączył. Tym czasem Jan Karol pracami y trudami woiennymi zwatłony, tamże pod Chocimem, na zanieyszy do nieba tryumf przeniósł się w roku 1621, dnia 24 Września.

Był to Maż wiekow pamięci godny, w rozstawianiu straży nieporównany, w rozsyłaniu szpiegow nie zmordowany, w szykowaniu woyska nad inszych biegły, albo iako o nim mowi *Adol. Brachel histor. Longo armorum usu, & multis præclarè partib. victoriis probatus Dux, non manu magis, quam consilio promptus, discipline verò militaris severissimus exactor. lib. 1. anno 1620.* W historyach y Geometrii dobrze przepolerowany, w koniach y orężach iako najlepszych kochaiacy się. Twarz iego iakąś powaga y wspaniałością tchnęła, nos Orli, wypogodzone czoło, wszystkie ciała symmetrya, do wielkich urodzona akcey. Z natury do cholery był skłonny; dla czego w szkołach ieszcze uczacemu się Karolowi,

X. Lesiewski Soc: J. Professor iego, wtakich impetach, oczy kazał za-
 flaniać. Przecież potym nie Marlowata postura, ale Pańska dobroczyn-
 nością chciał certować z każdym; y lubo na przewinionych żołnierzy
 zdał się bydz przyostrzeyszy, z tymwyszyskim po satisfakcyi od nich
 ukrzywdzonym zasłzety, karę śmierci chętnie na lżeysza inna zamienić.
 Na innych zaś szczodrze hojny, dla tego podupadłych, albo poranio-
 nych z woyska swego, to pieniądzy, to żywnością opatruiac, wo-
 dzem miłości zaślzuyt bydz nazwany. W fortyfikowaniu Fortec ko-
 fztu nie żalował, znać to bylo po wałach y belluardach w Bychowie
 od niego reformowanych, znać po Lachowickim Zamku ośobliwsza
 fztuka, działami, ammunicyą y potęgą od niego uzbroionym. Osman
 Cesarz powrociwszy od Chocimia z swoią konfuzyą, obraz Chodkiewi-
 cza w pokoiach Cesarzkich zawiesić kazał, poważaiac sobie męstwo iego,
 że pod ktorego potencya ziemia drżała, ten się iey przezacny maź nie
 przelakł. Dla tego zwykt był mawiać, gdy mu o wielkiey liczbie nie-
 przyjaciela znać dawano: *Hic hostem mihi computabit ensis*: coś podobnego
 znaydzisz Iłaię 6s, *Numerabo vos in gladio*. Ale naywiększego po-
 zdziwienia w takim Panu, y przy takim częściciu cnota iego y pobożność
 godna; kiedy co Sobota do Spowiedzi y Kommunii S. przystępował,
 Młzy S. codziennie słuchał, y od niey choć mu też znać dawano, że tuż
 nieprzyaciela dogania, oderwać się nigdy nie dał. Przed każda batalia
 noc na modlitwie prawie cała przepedził, na gośey ziemi przy łozku
 się porzuciwszy sypiał, w dzień zas batalii nic nie iedzac ani piiac, wpad-
 zły do namiotu, czy to kańczukiem, czy paśkami od szable, czy ostrym
 cierniem okrutnie aż do krwi ciało swoje kraiał. Swywolne niewiały
 iezeliby się iakie, w obozie znalazły, surowym Dekretem rugować albo
 w Dniestrze topić rozkazał. Do Nayśw: Matki szczegulniey nabożny:
 ktorey pieśni *Bogorodzica Dziewica* y tym podobne iuż do okazyi idac z
 całym woyskiem nabożnie spiewał. Szczodrośliwość na Boga pamięt-
 na, bo naprzod w Kretyndze OO. Bernardynow, w Bychowie Kano-
 nikow Regularnych, w Krosach na Zmudzi w roku 1614 Collegium So-
 ciet: J. wspaniale y dostatnie ufundował. Kościoły w Szkłowie, Der-
 pie, Myszy, Rydze S. Jakuba iego szkatuła powstały. Do drugich zaś
 iako S. Michała w Nieświeżu, S. ~~Kazimierza~~ w Wilnie siła Pańska mu-
 nificencya dopomogł. Do Rzymu nawet y Loretu bogate posłał upo-
 minki: infzym przybytkom Boskim wiele Kielichow, apparatow y o-
 zdoby ziego rękę przybyło. Jątmużny wielkie czynił, tak, że infzy
 worek z pieniądzy dla nich za nim, infzy za żoną, infzy za synem no-
 szono. Zadnem i nie zkorumpowany podarunkami, dla tego gdy kto
 do niego z niemi przyzedł, y on y pokoiowy ktory puścił, surowo
 zgromieni.

Tradycya do naszego wieku podana, racya bezpotomnego
 wtorego małżeństwa tę głosi: że gdy rozkaz Krolewski y Rzeczypo-
 spolitey oddaiacy mu Kommendę Woysk na Chocimską expedyca
 zaszedł, nieodwlocznie w sam dzień ślubu, pożegnawszy nie narusz-
 na w Panięństwie Oblubienicę; ruszył pod Chocim: gdzie iako się wyżej
 mowilo, siebie samego y Woisk Tureckich zwycięzca umarł. *Legite Poster!*

Pisali onim *Starowolski in Bellar: Sarmat: Tenże in Obitu Sigism: III. Jakub Sobieski in Commem: Belli Chotim: fol. 39, y w Mowie swojej na iego pogrzebie. Zycie Anny Alojzyi Chodkiewiczowey Zony iego. (Która gdy bunt Kozackie gorę brały, ciało iego do Krakowa z Ostroga przemieściła, tam go do czału złożyła, aleć iuz temi czasy gdy to piszę, w Ostrogu razem y z nią pochowany) Bierkowskiego Kazanie na iego pogrzebie y Stefanides. Annua Societ: impressa an: 1604. Laurus Boceri. Janczynski in MS.*

Jerzy Kasztelan Trocki. Jam go wprawdzie między Kasztelanami Trockimi opuścić, ileżem się nigdzie roku doczytać nie mógł, którego na tym Krześle siedział. Genealogia Domu tego o dwóch żonach iego pisze: z pierwszey Hornostałowny, syna mu przypisała Jana Kasztelana Wileńskiego y Marszałka, o którym wyżej mówilem: z drugiey Zofii Olelkowiczowny Xieźny Sluckiey, to iego potomstwo rachuje: Jerzego Starostę Zmudzkiego, y Hieronima Kasztelana Wileńskiego, o których zaraz niżej piszę: y dwie Córki, z tych jedna Xieźna Hołowczyńska, druga Xieźna Sanguszkowa. Tegoż Jerzego też Genealogia synem chce mieć Alexandrą Woiewodę Nowogrodzkiego, iakoż z komputu lat wielkie do tego podobieństwo: a za tym czterech synów tego Alexandra, trzebaby liczyć.

Jerzy Starosta Zmudzki, a przedtym Krayczy Litewski, z którym tytułem w roku 1589, podpisał transakcyę Będzińska, Syn Kasztelana Trockiego umarł w roku 1595. Z Zofii Córki Mikolaia Radziwila Xiażęcia na Bierzach y Dubinkach Woiewodę Nowogrodzkiego, żadnego potomstwa nie zostawił, w Brzołstowicy pochowany, który Kościół bogatym apparatusem y Pańska hojnością ubogacił. Godziny Kaptanśkie prawie codzień mówił; wszystkim miły, ale naybardziej Bogu. *Brant Kazanie pogrzeb: Genealogia Radziwilow. Parentalia Sodalit. Okol: 1. 3.* mówi o Konstancyi Chodkiewicz, że był rodzony brat tego Jerzego, y że umarł także Sterilis.

Hieronim Kasztelan Wileński, Starosta Brzeski, brat Jerzego Starosty Zmudzkiego. Jego szczodrobliwosc na OO. Bernardynow Wileńskich pamiętna, kiedy placu poblizszego Klasztorowi ich z pałacem swoim y ogrodem wiecznymi czasy ustąpił: do tego organami bardzo pięknymi Kościół ich przyozdobił, iako świadczy *Vadingus in Annal: Min: T. 6. 1468, num: 24.* z tego Authora y iam go też między Kasztelanami Wileńskimi pod tym rokiem położył, ale gdy Vadingus przydaie że był z Xieźny Sluckiey urodzony, dla tego o tym się to rozumieć powinno. Wspomina go Konstytucya w roku 1607, kiedy go deputowała do zapłaty Woysku Infantskiemu *Constit: f. 878, y 1616, fol. 47.* kiedy go uprosiła do rozgraniczenia Wojewodztwa Podlaskiego od Litwy. Wspomina także *Historia Colleg: Bresten: S. 7.* kiedy łaski iego na siebie, wieczny przed Bogiem zapisała pamięci. Jego z Anny Tartowny zdani się Woiewodzanki Lubelskiey cztery Córki: Konstancya Zakonnica, Elżbieta z Sapięha Starosty Orszańskim, Barbara z Kopciem Bazylim Kasztelanem Nowogrodzkim, czwarta z Ferncemberkiem zasłużona. Synów zaś dwóch zplodził: Jana Hieronima Podstolego Litewskiego.

wskiego, ten z Krystyna Pawła Sapichy Podkancelerzego Litewskiego Corka żył bezpotomnie: y Kryzstofa. *Historia Cudow B. Stanisława Kostki. Witulski wieczney woni Roża.*

Kryztof Woiewoda Wileński, Krewski Wiszniewski Bielicki Starosta, Marszałek Trybunału Litewskiego w roku 1643, a pierwey Choraży Litewski, daley Koniulży Koronny, potym Kasztelan Trocki, wktotce Kasztelan Wileński, na koniec y Woiewoda. Z Seymu 1611 Kommissarz do Traktatow z Moskwa *Constit: f. 2, y 1641 do Krolewca strony portu tamtecznego Constit: f. 17.* Stryieczny brat Jana Karola, y iego iak wszystkich batalii, tak y chwały tryumfalney nierozdzielny towarzyszył. Z nim przeciwko Rokoszanom za Zygmunta III stanął pod Glinianami: przeciwko Szwedom w Inflanciech, kędy przy dobywaniu Parnawy, pierwszy na mury skoczył, y drugich swoim przykładem pociągnął: przeciwko Moskwie w Siewierzu; przeciwko Osmanowi y Turkom w Wołoszech, wszędzie wielkie męstwa y odwagi swojej zalecenie zostawił. W sadach niekorumpowany, dla tego za iego w Trybunale Łaski, gdy Herezya o swoje excessa popełnione pozwana, na obronę swoje, tylko kalumnie na Katolików y Akademia Wileńska, y złoto nie racye po sobie kładła; iego surowym Dekretem przytępiona upadła. Na Boga y iego Domy, Pańskiey fantazyi: w Nowogrodku Litewskim kiedyś Xiażat Koryatowiczow Stolicy, Zakonowi Kaznodzieyskiemu, szczydnie z fundamentow Kościół wyławił, grunt na Klasztor darował y budynek y innemi łaskami opatrzył. *Oskolski in Russia Florida f. 134.* Za iego itaraniem Zakonne Panny S. Benedykta do Mińska wprowadzone. Kościołowi naszemu przy Collegium Wileńskim, wszystkie aparat dość bogaty darował *Gratie Seculares.* Dwa razy śluby małżeńskie ponawiał, pierwszy raz z Elżbieta Kiszczanka, drugi raz z Xieźną Zofia Horška. Potomstwo iego synow trzech.

Alexander Kryztof Biskup Inflantski: z tym tytułem podpisał w roku 1669 Manifestacya Duchowieństwa. To szredni syn Kryzstofa Woiewody Wileńskiego, umarł w roku 1676.

Jan Kazimierz pierwszy syn Kryzstofa, naprzod Koniulży Litewski, potym Kasztelan Wileński, z Zofii Pacowny Kasztelanki Wileńskiej, syn iego Michał młodo umarł: Corki zaś, Teresła z Janem Bonawentura Kraszińskim Woiewoda Płockim zmwioną, żyli z soba bezpotomnie. Anna z Mniszchem Woiewoda Wołyńskim w kontrakty małżeńskie weszła. *Genealogia Chodkiewiczow.*

Hieronim Karol Starosta Mozyrski, trzeci syn Kryzstofa, Posel na Sejm w roku 1642, a z niego Kommissarz do zapłaty piechocie Smoleńskiej *Constitut: f. 23.* Wziął był in Sociam vitę Izabellę Ładzka Starościankę Zmudzka, z ktorey Corka Joanna wydana za Jędrzeja Sapichę Starostę Czerwonogrodzkiego zeszła bezpotomnie. Syn zaś z teyże Ładzkiy Jerzy Karol Oboźny Litewski, Starosta Błudeński, mąż Rycerski pod Chocimem Zorawnem, Kamieńcem odwaga swoia wstawiony z Maryanny Naruszewicowny Podkancelerzanki Litewskiej zplodzona Corkę Joannę, z kolligował z Zarankiem Horbowskim Starostą

Yyy

Zmudzki

Zmudzkiem: syna zaś zteyże Jana Karola Starostę Błudeńskiego z Cęcylią Sapieżanką Woiewodzanką Trocka, z ktorey krom Kazimierza wdziecinistwie zmarłego, ostatnia się tych czasow tego Walecznego Domu iskierka została, Adam Tadeusz Starosta Błudeński.

CHODKOWSKI herbu Sas. Pisał się z Bobina. Łukasz Chodkowski Rycerz odważny, w Moskiewskiej ekspedycji Porucznikiem będąc. Ciało jego złożone w Jaworowskim Farnym Kościele. Stanisław z Woiewodztwem Ruskim podpisał Elekcyę Władysława IV.

CHODORKOWSKI. Ci w Xięstwie Litewkim kwitną: bo Łukasz Jana Kazimierza, drugi tegoż imienia Chodorkowski Jana III z Nowogrodzkiego Woiewodztwa podpisał Elekcyę. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał.

CHODOROWSKI herbu Korczak. w Woiewodztwie Ruskim starożytna Familia. Naydawniejszego *Paprocki* doczytał się Dymitra z Chodorowa Łowczego Lwowkiego w roku 1436, iam drugiego Dymitra czytał 1489 na Liście Kazimierza Krola danym Miastu Lwowskiemu. Hektora Chodorowskiego kładzie tu *Okolski* który w roku 1462, z Krzyżakami mężnie się bił, na placu poległ: przywodzi po sobie *Bielskiego* kartę 426, ale ten Author wyraźnie przydaie, że ten Hektor był z Domu Brogow, to jest herbu Lesczycy, z tego tedy Authora wnoszę, że musza być inni Chodorowscy Lesczycowie. Za *Paprocki* czasow było trzech braci rodzonych. Pierwszy Szczesny: od tego się zostało trzech synow, to jest Mikołaj Choraży Halicki: a boday nie jego Corki były Helena z Chodorostawu Stanisława Dobraczyńskiego, y Zofia Jana Podolskiego Kasztelana Raciazkiego, Ciechanowskiego y Dobrzyńskiego Starosty małżonki, ktore w roku 1626 brały sukcesyja po Janie Węglińskim Wuju swoim. *Acta Castr Leop.* Synowie zaś Kasper: żona jego Anna Sulimianka. Felicyan: ten zpfodził syna Pawła y Corkę Apollonia Jana Oltrowskiego herbu Gryf Starosty Mościckiego małżonkę. Drugi Szymon: który z Bodzanowskiy miał synow trzech: Krysztofa, (od ktorego z Sienińskiy Kasztelanki Halickiey syn Szymon, tego zaś Franciszek y Corek trzy: z tych jedna dostała się Gabryelowi Biereckiemu Pifarzowi Przemyskiemu: druga Stanisławowi Gizickiemu, trzecia Barbara Janowi Humnickiemu.) Jana: temu Babska powiła syna Stefana Sędziego Belzkiego, y Corkę Wołodyjowska. Marcina: tego z Olizarowny Stolnikowny Wołyńskiej zostało potomstwo. Trzeci Jan: y ten z Pretwiczowna szczęśliwy w potomstwie. *Orichov: in Qujucunce* męstwo sławi ktoregoś z nich u Obertyna: Jan Chodorowski Soc: J. tegoż Domu, lubo braci rodzonych ludzi zacnych miał, jednego Kanonikiem Gnieźnieńskim, drugiego Sędzie Ziemskim Podolskim, przecięz niezwykła żona pokora y praca prawie Apostolski Operaryusz leżących w gnoiu obchodził, Szpitala nawiedzał, katusze zbiegał, żeby był z wzgardzonych od świata mieysc, niebu bogaty profit czynił. W Poznańskim S. Łazarza Szpitalu, zwrzodowaciał leżał, kotremu dla nieznosnego fetoru, bo ciało na nim gnito, żaden się niechciał podiać służyć. Podiać się go X. Jan, a z dziwna miłością y cierpliwością ochotną, cokolwiek tylko mogło być do wygody chorego wszystko opatrywał,

wrzody obmywał, rany obwiewywał, karmił, dzwigał. Umierał mie-
fzczanin pewny; przywołać do siebie kazał Pifarza Mieyskiego y świad-
kow; do zakończenia testamentu swego. Przyzli; w tym chory stra-
szliwym głosem zawołał: Pilź! Dufę moje zapisuję dyabłu, żonę y sy-
na dyabłu, kanienicę, fortunę y wszystko moje piektu. Włofy wsta-
wały na głowie wszystkim, gdy to mowił. Zawołany doniego X. Jan,
gdy do izby wchodzi, krzycząc chory począł: wypchniecie tego zrad-
Xiedza, iuż mi nic po nim, bom spadł z nadziei zbawienia. Ostrzey
mu się zrazu stawił pobożny Kapłan, y przyśiedzły bliżey rzecze: u-
milknij bestyo nie dufajaca Bogu! atoli łagodna potym perfwazyą prze-
kładaiać nieukończoney wagi zaśluga Chrytufowę, nieprzeczerpane y
nawiększym grzesznikom miłosierdzie Boskie, tyle w nim sprawił, że
pierwszy testament zkasłował, inszy Chrześcianański napisał, Sakramenta
mi dufę oczyścić, y iako na Chrześcianina należy w dobrej dyspozyc-
yi życia tego dokonał. Pogrzeb nadchodził wkrótce, na który wiel-
kim tumultem zbiegało się co żywo: gruchnęła albowiem po całym
mieście bezbożna pierwsza jego rezolucya: że ia potym rewokował,
jedni nie wiedzieli, drudzy nie wierzyli: rozumieli tedy, że według wo-
li jego upominaiać się prawa swego do niego, y brać iako swego pie-
kło miało. Na wniesienieniu do Kościoła ciała umarłego, wszedł na
ambonę Xiadz Jan, tam upewniwszy ludzi, o nawróceniu do Boga te-
go grzesznika kasłowaniu biesowickiej darowizny, wszystkim do wię-
kszey w Bogu ufności goracym Kazaniem zachęcił. *MS. de stultis Sociis
propter Deum.* Na ostatek służyć zapowietrzonym w Gdańsku w roku
1653, tam zarażony tymże iadem po Koronę swych zaślug poszedł. *P.
Nadasi.* Kryzstof Chodorowski Podkomorzy Lwowski złączył się
dożywotnie z Katarzyna Jablonowska Miecznikowna Koronna, Corkę
z niey iedynaczkę zostawił Annę, która *primo voto* żyła z Konstantym
Xiążciem Wiśniowieckim Woiewoda Bełzkim, *zdo* z Janem Karolem
Dulskim Xiążciem Marzałtkiem Litewskim, Kościołowi Katedralne-
mu Lwowskiemu, wiele bogatey ozdoby przyczyniła. Alexander
dziedzic na Chodorostawie Malczycach y Zurawnie, naprzod Stolnik,
potym Podkomorzy Lwowski, fundował drugi Kurs Filozofii w szko-
łach naszych Lwowskich. Umarł w roku 1694: a że żadnego syna nie
zostawił, krom Corek trzech, dla tego na nim Dom ten zdawna wtey
Oczyźnie krzewiaacy się zszedł. Miał zaś za soba Urzizulę Stępkowska
pozostała wdowę po Bieganowskim Staroście Mośłowskim: z ktorey
Anna z Franciszkiem Cetnerem Woiewoda Smoleńskim: Katarzyna na-
przod z Stamirowskim, Podstolim Halickim, potym z Piotrem Poto-
ckim herbu Pilawa Woiewoda Czerniechowskim, na Kościoły y ubo-
gie sieroty dobroczynna. Magdalen z Leszczyńskim Ignacym herbu
Wieniawa Kasztelanem Lwowskim, ktorey za znaczną sumię sobie
zapisana Collegium nasze Stanisławowskie pamiętne przed Bogiem dzie-
ki płacić będzie; zmowione.

CHODOWSKI herbu Budziś albo Paparona w Woiewodztwie Łęczyckim. Pa-
weł Chodowski z Anny Szczawińskiy Cześnikowny Łęczyckiej, dzie-
dziczki na Ozorkowie, miał syna Jana. Woyciecha zaś małżonka E-
Yyyz

wa Krasinśka Stolnikówna Sochaczewska. Stanisław na Chodowie pod Kłodawą w roku 1560 kwitnął. *Nieśporkow: Odrobiny stołu f. 130.*

CHODOWSKI herbu Sulima. W Dobrzyńskiej Ziemi z Stuzewskich poźli. Z tych Grzegorz: którego Corka Dorota, Macieja Chocińskiego małżonka, pewna fundacya zapisała na Mfze do Kościoła Sierpskiego w roku 1645. *Lucas Paprocki Łaski Cudowne f. 24.*

CHODYOWSKI Okolski t. 1. fol. 446 wspomina że Chodyowska była za Grzegorzem Wołodyjowskim.

CHODZICKI herbu Kościeśa. W Kaliskim Woiewodztwie. Chodzickiego Woyciecha wspomina Paprocki w Gniazdzie y oherbach, kędy przydaie, że był takiey sity w głowie, że gdy głowa uderzył, by też w naymocniejszy wrota, padać się musiał; w Szylszak uzbroiony maż nigdy nie wytrzymał, gdy taż głowa zamach uczynił Chodzicki.

CHODZICKI. Jędrzey Chodzicki do prerogatyw Szlachectwa przypuszczony na ostatnim Seymie Grodzieńskim w roku 1726.

CHOIECKI herbu Korab w Ziemi Warszawskiej onich pisza nasi Genealogistowie, zktorey Jan Samuel Choiecki podpisał Elekcy Jana III Krola, Wawrzyniec z Liwska. Franciszek, Hieronim, y Jakub z Czerłka Augusta II. Jędrzey z Nurka. Macieja Paprocki wspomina, Skarbnika Liwskiego, Wielkiego na Moskwę Woioownika, Adam Jurkowicz Choiecki w roku 1648.

CHOIECKI herbu Lubicz w Mazowieckim Woiewodztwie, y na Dobrzyńskiej rozkrzewieni. Sa y na Podlasiu. Jan Choiecki Ziemianin Podlaski w roku 1575, z ziazdu Parczowskiego podpisał List o Grodzie Parczowskim. Stefan z Pińskim podpisał Elekcy Władysława IV. Tomasz Sędzia Grodzki Krasnostawski w roku 1674 *Manifest Ordynac: Zameysk: Jakub miał za sobą Pudencyanę Trzebieńską. Pisa się z Choiewa na Podlasiu w powiecie Brańskim: Kłoseńscy od nich swoy początek wzięli. Jan Kanty Choiecki S. J. po Filozoficzney w Kaliszu Katedrze, teraz gdy to piśzę Krzemienieckim godnie rządzi Collegium.*

CHOIENSKI herbu Abdank W Poznańskim y Kaliskim Woiewodztwach, z Familii Konarskich Skarbkow dzielnicę wzięli. Jan Choieński, z Sekretarza Koronnego y Archidykana Krakowskiego (z temi tytułami, jest List iego do Synodu Piotrkowskiego Prowincyalnego za Jana Łaskiego złożonego przydany, ktory on y prawa na nim nowo postanowione dobrym porządkiem ułożył) Biskup Przemyślski, daley Płocki, na koniec Krakowski y Kanclerz Koronny. Według Kromera zdania lib. 5. *Vir clarissimus, admirabili ingenio, excelsi animo, maximo consilio, eruditione & jurisperitia non vulgari, rara celeritate in rebus agendis praeditus, in victu cultus; corporis elegans & moderatus, temporis parissimus, constantia verò, integritate & liberalitate, in defendenda iustitia, & iniustitia oppugnanda singularis.* Zygmuntowi I. tak był do ferca przypadł, że mu zazdrość pokatnie szepcać to zarzucała, iż go Zygmunt więcej niżeli syna własnego kochał. Umarł nie zpełna rok na Krakowskiej Katedrze siedząc w roku 1538. Od brata iego zostało się dwóch synów: Hieronim Kanonik Krakowski y Poznański, podpisał Unia Podlasia z Koroną 1569 *Constit: f. 154,* y Piotr ktory na Dworze Rudolfa Cesarza młodzie lata przepokierowa-
wfzy

wiży, dalſze na wojennych expedycyach przepędził. Ja czytam w Konſtytucyach 1613 Piotra Kaſztelana Santockiego, kędy go Oyczyzna Kommiſſarzem deputowała do luſtracyi Cel Wielkopoliſkich *fol. 8*: miał mieć za ſobą Helenę Sokołowską Chorażankę Wiſką. Choieński u Władysława Dominika Xiażęcia Zaſławſkiego; Pułkownik pod Starczem przeciwko Kozakom. Franciſzka Choieńskiego Corka Zofia, Stańſława Mieſzkowskiego w roku 1690 małżonka. Choieńskiego z Maryanny Szofdrſkiy Kaſztelanki Biechowskiej, ſioſtry dziſieyſzego Woiewody Kaſkiego, Corka Wiktorya, Gaiewskiego Staroſty Koſciańskiego małżonka. *Poëſis P. Słowicki.*

CHOIŃSKI herbu Korczak. w Ziemi Chełmskiej. O tych ani Paprocki, ani Okoſki nie piſał. Franciſzek z Choina dwóch ſynów zoſtawił: Rafała ktoſego z Katarzyny Marchockiſy ſyn Kazimierz; y Jana Skarbnika Chełmskiego: ten z Anny Jaſtkowſkiſy Miecznikowny Przemyſkiej dwóch ſynów zplodził, Remigiana Skarbnika Chełmskiego w roku 1690 y Jozefa. Jędrzey zdami ſię brat Franciſzka Skarbnik Chełmski z Seymu w roku 1638 do rewizyi Kſiag Ziemſkich Chełmskich y Kratnoſta-wſkich naznaczony. *Conſtit. f. 43.* Adam w Woiewodztwie Lubelskim.

Cholewa Herb



DWie Klamry żelazne, do gory podnieſione, barkami do ſiebie obrocone, á miedzy niemi miecz biały otluczony, końcem proſto na doł idzie w polu czerwonym, na hełmie pięćpior Struſich. *Paprocki w Gniazdzie f. 400. O herbach f. 271. Okoſki*

Zzz

rom:

tom. 1. f. 102. Bielski f. 126, y drugi. Inni pisał o czterech klamrach, z których dwie prosto na gorze ułożone, dwie drugie pod niemi na dole; przecież żadnego Domu nie wspominaia, któryby się takim herbem pieczętował. Nasz Xiążd Petrasancta nie ma żadnego podobnego do tych herbów, z czego poznać że się tu w Polsce urodził. Jakoż nasi Pisarze świadczą o pierwszym: że od Bolesława Smiałego nadany Cieśli nieakiemu, Cholewa nazwanemu, od którego też to imię zabrał. Gdy albowiem ten Krol zaciekl się daleko za nieprzyjacielem, który nagła inkursya złupiwszy Polskę, sowity plon uwodził, a w głębokiej puszcy, drogę mu trudniła gęstwina y zarosłe chroсты; napadł szczęściem swoim na przerzeczzonego Cholewę w tymże lesie drzewo cioszące: ten ile świadomy tego miejsca, nie tylko że Krola z wojskiem wygodnie przeprowadził, ale też przedźemi manowcami, na koczującego pod tymże lasem nieprzyjaciela przywiódł: mało na tym, tamże gdy się wojsko nasze potykało, a najeźdnik iakiś z przeciwney strony na Krola nacierał; on iedna klamra, bo inszego oręża w rękę nie było, koniowi jego nogę podciał, że szwankować musiał, druga natarczywego, żołnierza zwałił, a potym mieczem jego własnym dobywszy go, y innych siłu trupem położywszy, w nadgrobie swoiey odwagi wziął od Krola też same klamry dwie y miecz za herb: nad to potowę lasu otrzymał w darowiznie.

Herbowni

<i>Babecki</i>	<i>Kamiński</i>	<i>Pełencki</i>	<i>Ubyś</i>
<i>Charłowski</i>	<i>Kitnowski</i>	<i>Rojewski</i>	<i>Umiński</i>
<i>Chudziński</i>	<i>Marszewski</i>	<i>Sawicki</i>	<i>Wielicki</i>
<i>Czerminski</i>	<i>Moraczewski</i>	<i>Stypnicki</i>	<i>Zakrocki</i>
<i>Daniśewski</i>	<i>Obrebski</i>	<i>Tłuchowski</i>	<i>Złowodzki</i>
<i>Dobrosielski</i>	<i>Paprocki</i>		

Tegoż herbu y Domu był Mateusz Biskup Krakowski: luboć go niektorzy do herbu Ostoia naciagaia, a to dla podobieństwa wielkiego obu dwu tych herbów. Atoli *Paprocki y Starowolski in Episcop: Cracovien:* wyraźnie mówia, że był z Familii Cholewów, z Scholastyka Stobnickieckiego wzięty na tę Katedrę w roku 1144 za promocyą Władysława Xiążęcia. Siedział na nicy lat dwadzieścia y dwa, iednak nie bardzo u Historyków sławny. Umarł paraliżem naruszony w roku 1166. *Starowolski, Kacki, Paprocki.* Trzy Książki pierwsze, które się znajdują w Historyi Polskiej Wincentego Kadłubka, że od niego nakładzt dyalogizmu, albo rozmowy z Janem Arcybiskupem Gnieźnieńskim, napisane; ale od Kadłubka lepszym porządkiem ułożone świadczy Komentator tegoż Kadłubka y *Nakielski in Miechovia f. 71.* Jana Wyskowiec Biskupa Poznańskiego między Przodkami tego Domu liczy *Paprocki y Okolski*, ale ia z *Długosiem y Treterem* pod herbem Łódzia mówić o nim bede. Jan z Opatowic Zakonu Kaznodziejskiego Biskup Chełmski drugi: zwano go Episcopellus, dla wzrostu małego. Jak wielki iednak y przeznacny był ten Pasterz, z tego poznać, że przed wstąpieniem

niem na tę Katedrę, sześć lat rządził u swoich Konwent Krakowski, Prowincyałem potym obrany w roku 1411 w Sieradzu, w rozmnożeniu chwały Boskiej, y Klasztorów swego Zakonu tak się zakrzętał; że jako Długosz świadczy, w Kościanie, Łowiczu, Szredzie, Horodle, Hrubieszowie, jego industria y zabiegami Konwenty stały OO. Dominikanów. Za spowiednika go swego przybrał sobie Jagiełło, a wkrótce do Infuły Chełmskiej po śmierci Stefana pomknął. Jest cnoty jego Pasterskiej od tegoż Króla zalecenie. *Venerabilis in Xpo Pater Johannes Electus Chelmenfis, Predicator & Confessor noster, Fratrum Ordinis Predicatorum Provincialis olim Poloniae, quem exigentibus ipsius meritis, & virtutibus, favore prosequimur speciali, Ecclesiam suam Chelmensem, novam foundationis nostrae plantulam, vitae exemplo, & virtutum studio edificans, populum Schismaticum, circumquaque se positum, ad vitam non cessat erudire; & verbo Sacrae doctrinae, velut plantam primo positam fecundissimi fontis rore irrigare.* Dla tego na jego instancya Jagiełło Król dobra Łyczce y Siedliska do Katedry Chełmskiej wiecznemi czasami przytaczył. On zaś swoją Dycecyą rozporządzaiał, iedne Kościoły zgruntu wystawił, drugie dochodami opatrzył, inne poświęcił, jako to Kumowski, Pawłowski, Grabowiecki, Łabuński, Chłaniowski, Ostrowski, Cernieciński. Chciał nawet do swojej Dycecyi trakt cały Lubelski przyłączyć, y iuż mu do tego łaska Królewska pomagała, y Papieżki konsens zażądał, ale się oparł temu Zbigniew Oleśnicki Biskup Krakowski, iakom namienił pod Biskupami Chełmskiemi. Umarł w roku 1440, dwadzieścia lat y cztery światobliwie ten Kościół rządząc. *Długosz in descrip. Monast. Nakielski in Miech. f. 399, & 403.*

CHOŁEWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Stanisław Cholewski z Ziemia Sochaczewska podpisał się na Elekcyą Jana III Króla w roku 1674.

CHOŁMINSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie mógł wiedzieć: bo Stefan Chołmiński dopiero w roku 1659 otrzymał na Sejmie Nobilitacyą. O czym Konstytucya.

CHOŁONIEWSKI berbu Korczak. W Woiewodztwie Wołyńskim. Y o tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Chołoniewskiego Hawryła wspomina Metryka Wołyńska w roku 1528, Konstytucya zaś w roku 1662, fol. 30, Chołoniewskiego Porucznika pod znakiem Woiewody Sandomirskiego, męża walecznego iuż zmarłego, *Okolski tom. 1. fol. 362* namienia, że Chołoiowska (podobno miał mowić Chołoniewska) była za Grochowskim Junoszą. Ja się domyslał, że ten Dom od Myżkow swoją linią zabrał, bo się tak podpisał Samuel Myżka Chołoniewski na Elekcyą Jana III z Wołyńskim Woiewodztwem.

Chomato Herb



O Tym herbie żaden z naszych Genealogistów nie pisał, tylko MS. Konopatsc: *de Famil. Pruss. y Panegiryk Scholarum Piarum Collegii Szczuchsk.* Jest zaś Chomato, w którym woły kiedyś do pługą zprzagliano, do góry końcami obrocone, a na lewy bok tarczy nachylone. Okazy tego herbu tę zakładaia. Dobrośław z Cygiembergu, widząc że pod Krolem y Panem swoim w potyczce konia zabito; falwuiac Pańskie, a w nim całego Krolestwa zdrowie, z konia swego zsiadłszy, Krolowi go poddał. Sam zaś w takim razie, napadłszy na wołu w chomacie y osiadłszy go; nacieraiającym za Panem nieprzyjaciółom tak mężnie odpor dawał, że zdrowie Krolewskie z niebezpiecznego razu fortunnie wyniosł. Za co mu też sławo Chomato w nadgodę odwagi jego za herb, wdzięczny Pan nadał.

Herbowni

Cygiemberg

Krzybawski

Wulkowski

Zaleski.

CHOMECKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Sa zaś w Belzkim Woiewodztwie, pisza się z Chomecisk. Manifest Ordynacyi Zamoy-skiej.

CHOMETOWSKI herbu *Bohcz.* O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał; lubo Sochow pod tym herbem kładą, od których ta Familia swoy początek wzięła, iakoż y po dziśdzień pisali się Sochami Chometowłkiem w Woiewodztwie Sandomirskim. Niektorzy do tej Familii przywłaścza-

właſzczaia Abrahama Sochę Woiewodę Płockiego, który w potrzebie z Edyga zginął; w roku 1399, ale ia z Authōrow przytoczonych herb mu Zagłoba przypisałem. Walenty Socha z Chomętowa Chomętowski za Augusta I, Stefana, y Zygmunta III z Pękoſławskim Staroſta Sandomirſkim przeciwo Gdańſzczanom, Moskwie Maxymilianowi Auſtryakowi, Wołochom doſwiadczonego męſtwa: umarł koło roku 1603, z Zofii Strzeſzkowskiy zoſtawiłſzy potomſtwo, z których wſzyſcy w obozie na uſłudze Oyczyzny lata ſwoie ztrawili: ieden z nich Zolnierska ſzarżę, w Zakonna zamienił wſtąpiwſzy do Zakonu S. Franciszka OO. Bernardynow. *Starowolſki in Monum.* z nadgrobkū tego Walentego w Radomiu wyſtawionego. *Kochowſki climał: 1. lib. 1.* wſpomina iednego z nich że pod Korfuniem w niewola ſię był doſtał. Jam in MS. czytał że tego Walentego, ale z Kowałſkiy Podkomorzanki Wieluſkiey ſyn był Mikołay, który z Grzbowſkiy zplodził Tomazya Fanciſzka Antoniego naprzod Łowczego Czerſkiego, potym Sędzię Ziemſkiego Steżyckiego, ten w dobrach Krolewſkich Brzeziny nazwanych, Kościol wyſtawił y nadał, á żeby był tym więcey chwały Boſkiey przynmōżył, dwa poſtunki do tegoż Kościoła uproſił; co approbowala Konſtytucya w roku 1685, fol. 17, z Słaſkiey herbu Grzymala: Corka ięgo Katarzyna żmōwiona z Janem Stańiſławem Sierakowſkim, Łowczym Czerſkim, y Sędzią Grodzkim Steżyckim herbu Dołęga. Syn zaś Jozef ieſzcze w roku 1702 kwitnał. Piotr Socha Chomętowſki we trzynactu leciech w Szkołach naſzych Lubelſkich uczać ſię w roku 1667, od zaiuſzonego heretyka, lubo mu najmniejſzey do tego nie dał okazyi ſkromny y niewinny młodziak; z muſzkietu poſtrzelony, gdy konać przyſzło, Świętym życiem załūżył ſobie na to, że widział nawiedzaiąca ſię Nayſw: Matkę Boſką, którą on, ile mógł w takim terminie uſzanowawſzy, wſzytkim w koło ſiebie ſtoiacym pokazywał, y z nią z pociecha ſerca rozmawiał. Umarł z wielkim żalem rodzicow ſwoich ile iedynak, w Kościele naſzym Lubelſkim pochowany. *Hiſtoria Provincie Polone,*

CHOMĘTOWSKI herbu Lis. W Sandomirſkim Woiewodztwie. Dom ſtarożytny pod imieniem Pieczyngow, czego dowodem ieſt Liſt Zygmunta I, potym od Chomętowa Chomętowſkich przezwisko ſobie przywłaſzczył. Familia ta prawie od wojny urodzona: każdy z nich albo życie ſwoie dla Oyczyzny położył, albo w Marſowym połu przy liecznych tryumfach wiek ztrawil. Stańiſław z Chyckiy urodzony oſiadł na Ruſi, Corkę ſwoię wydawſzy za Jana Jacimirſkiego. Marcin z Ruſieckiy urodzony waleczny z Stefanem Batorym pod Gdańkiem Rycerz. Alexander mężnie przeciw Moskwie ſtawiaiac na placu poległ. Marcin z Święcickiy urodzony brat Stryieczny pierwſzego, Podkomorzy Braclawſki, z Chorągwią ſwoią kroku nieuſtępuiac nieprzyjacielowi, oraz z kilka Synowcami ſwemi pod Saſowym rogiem w Wołſzech zginął. Sioſtry ięgo, iedna z Janem Mietelſkim żyła, druga Zakonnica w Buſku. Zoſtawił iednak chwały ſwoiey ſukceſſora ſyna Stefana. Ten będąc Sędzią Woyskowym nayprzednieyſzy ludzi Rycerſkich Artykuł do exekucyi przyprowadził, że po wielu heroicznego a-

nimufzu dowodach, krewia y życiem miłości Ojczyzny przypfacił. Jego syn z Kochanowskij Chorażanki Koronney.

Marcin naprzod Kafztelan Żenowski, z którym tytulen de-
fynowany był Kommissarzem do dyktandy Hiberny z Seymu 1685,
Constit. f. 6, y 1683 do traktowania owiecznym pokoiu z Carami Mo-
skiewskimi *Constit. f. 2*. Postąpił potym na Woiewodztwo Bracław-
skie, a z tamtad na Mazowieckie, na którym umarł w roku 1706. Był
oraz y Starosta Drohobyckim. Pod Bukowina mężnie wytrzymał
nieprzyjacielskie niażdy. Na Zakon nasz dobroczynnie łaskawy, kto-
remu Collegium w Samborze fundował. W tym się jednak nayszczerniey
pobożność jego wydała, kiedy wiedząc że Fundatorom naszym wdzie-
czna ich szczodrobliwości Societas J. trzy Msze za żywota, trzy Msze
po śmierci wszystkim synom swoim po całym świecie Zakonna za-
mierzyła ustawa; on dużsom w czyściu zostaiącym wszystkie darował,
sobie tylko jedną od kaźdey osoby Msza na Suffragium zostawiwszy.
Miał zdami się brata Jakuba Kafztelana Czechowskiego, z którego dwóch
synow y Córka z Popielem zrzeczona. Jego zaś z Wierzbowskiy Wo-
iewodzanki Sieradzkiej, (która w Samborze w Kościele naszym złożo-
na dnia ostatniego czeka) Syn

Stanisław. Ten Starosta iefzcze Radomskim, Zwoleńskim,
Złotoryjskim y Drohobyckim będąc, posłował na różne Seymy. Zo-
stał potym Marzałkiem zkonfederowanego przy Krolu Augustie II y
Rzeczypospolitey Woyska, z którym Malborg od Szwedow oswobo-
dził, na kilku mieyscach, ale osobliwie pod Gora Swietokrzyżka y Cze-
stochowa szczęśliwie tegoż nieprzyjaciela gromił. Wziął potym po
Oycu Mazowieckie Woiewodztwo, którego w roku 1726 ustąpił, dla
Łaski mnieyszey Koronney: atoli w tymże samym roku wrócił się do
tegoż Krześła, wziawszy potym Buławę Polną Koronna. Umarł w
roku 1728, z Doroty Tartowny Kancelarzanki Koronney, żadnego po-
tomstwa nie zostawiwszy. Był to Senator wspaniałego umysłu, ktore-
go dowod dał w sprawie Dyssydentow Toruńskich: kiedy tak w fero-
waniu sentencyi, iako y ekucyi Dekretu, ani instancyom różnym, ani
supplikuiaćemu złotu nie dał się użyć. Dwie Legacye walne odpra-
wił z niemałym kosztem, z niemnieysza imienia swego sława y Ojczy-
zny ukontentowaniem: pierwsza do Porty Otomańskiej, druga do Pio-
tra Alexyewicza Cara Moskiewskiego. Po pierwszey Legacyi według
ślubu w Turczach uczynionego, peregrynował ad Limina Apostolo-
rum do Rzymu, gdzie mile od Oycy S. Klementa XI przyięty, a od Mi-
chała Tamburyna Generała Soc. J. znaczna Relikwia S. Stanisława Ko-
stki udarowany, powrociwszy szczęśliwie do Ojczyzny, złożył ją w
Kościele naszym Samborskim, przydawszy bogaty aparat y Lampę
frebrną dwadzieścia grzywien wazaca. Sam też w tymże Kościele iako
Fundacyi swoiey, odpoczywa, na który y przy śmierci był pamię-
tny, kiedy na dokończenie jego znaczna summę, ostatnia wola swoią or-
dynował.

Do tegoż Domu należa Tomasz, Stanisław, Marcin, Jakub,
Stefan, Woyciech, którzy w roku 1623 kwitnęli w Sendomirskim. Tu
prze-

przestrzegam łaskawego Czytelnika o omyłce która się stała w Indexie Woiewodow Mazowieckich *fol.* 178, kędy Marcinowi y Stanisławowi Chomentowski, także w Indexie Woiewodow Bractawskich, *f.* 193 Marcinowi Chomentowskiemu miało herbu Lis, Bończa prała drukarśka podtraciła.

CHOMĘTOWSKI herbu *Prus* 1mo w Plockim Woiewodztwie y Prusiech. Z tych jeden był Podstarościm Sadeckim. Marcin Karol w Ziemi Łomżyńskiej podpisał Elekcyę Jana III. Franciszek w Ziemi Wiskiej 1704.

CHOMĘTOWSKI herbu *Okół* na Ruś (*Okolski t. 2, fol. 647* y Toporeczykow Chomętowskich wspomina) Alexander z Seymu w roku 1678 Kommissarzem destrygowany do rozgraniczenia Ziemi Stężyckiej od Woiewodztwa Lubelskiego *Constit. f. 36*. Zona jego Katarzyna Strzemeńska, z której syn Remigian *Genealogia Strzemeńskich*. Alexander y Piotr w Bractawskim w roku 1697.

CHOMIAK w Woiewodztwie Mazowieckim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Alexander Chomiak pojął Maryannę Krasieńską herbu Słepowron Woyska Rożańska *Genealogia Krasieńskich*, a Metryka Wołyńska w roku 1528 Chomiakowicza Jana Ziemianina tamiecznego wspomina.

CHOMIŃSKI w Xięstwie Litewskim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Z tych Chomiński Marzatek Osmiański, Posel na Sejm w roku 1724, a w roku 1632 z 1 rokiem Woiewodztwem Marcin Chomicz podpisał Elekcyę Władysława IV; ale znać już się temi czasły Chomińskimi pisza.

CHONIEWSKI w Wołyńskim Woiewodztwie, bo Metryka Wołyńska w roku 1528 wspomina Jędrzcia Choniewskiego Ziemianina swego. Paprocki y Okol. onich nie pisza.

CHORAŻCZEWSKI herbu *Roch* 3. w Woiewodztwie Mazowieckim. Marcin Chorażyc w niewola wzięty od Turkow, wowey niefortunliwcy pod Warna klęsce w roku 1444, lubo potym znieny wyszedł, iako świadcza *Bielski f. 381, Cromer lib. 21*.

CHORCZEWSKI herbu *Jastrzebiec* w Woiewodztwie Mazowieckim. Mikołay z Chorezarma Podezaszy Nadworny u Xiążat Mazowieckich w roku 1454 na liście u *Okolskiego tom. 2. f. 26*: nie wiem czy nie jedenże Dom z Chorczewskimi o których niżej, tylko że ich nasi Genealogistowie rozdzielili.

CHOROMAŃSKI herbu *Lubicz* w Woiewodztwie Mazowieckim. *Paprocki tak w Gniazdzie iako y o herbach* samych Choromańskich pod herbem Lubicz kładzie. *Okolski* tak Choromańskich iako y Choromatskich. Mikołay Choromański Pifarz Kancellaryi Krolewskiej w roku 1630. Antoni z Woiewodztwa Nowogrodzkiego Jana III. Fabian, Mateusz y Walenty z Ziemi Nurskiej Augusta II podpisałi Elekcyę.

CHORYŃSKI herbu *Abdank* w Powiecie Kościańskim Dom starodawny. Szymon Choryński z pierwszey żony zplodził trzech synow. Jakuba, ten u Ludwika Krola Węgierskiego znaczne rotty do boiu wodził: kędy też na harcu mężnie się potykając z działą od Turkow zabity. Woyciecha człowieka Rycerskiego y Jana. Z drugiey żony Luckiy dwóch synow

synow, Marcina który zginął pod Kościanem y Macieia. Wszyscy ci bracia części swoje y Choryni Brodnickim herbu Łódzia przedali, y tak Chorynia z tego Domu wyszła. Od Macieia zostało się potomstwo Kryztof y Tomasz. Achacy Choryński z Ziemi Zakrocimskiej podpisał Elekcyę Jana III.

CHORZELSKI. Jakuba Chorzelskiego wspomina Konfitytucya w roku 1626 fol. 13. Paprocki y Okolski o nich nie pisali.

CHOSZCZEWSKI *herbu Jastrzebiec.* W Podlasiu; to tylko o nich nasi Genealogistowie napisali, alem y ja więcej nigdzie nie czytał.

CHOTECKI *herbu Nabram* w Lubelskim Woiewodztwie z Chotecz y się pisza. Marcina Chotckiego y niektóre przywileje iemu nadane, wspomina Konfitytucya w roku 1607 fol. 852. O Pietrze y jego kutey Oyczyźnie zaślugach w roznych Kampaniach świadczy Konfitytucya w roku 1637, fol. 49. Stanisława były dwie Corki: z tych iedna z Janem Krasowskim; druga *primo voto* z Siedliskim, *2do* z Franciszkiem Krasowskim żyły. Paweł Choteczki Pifarz Ziemi Lubelski, Paweł Archidyakon Chełmski Kanonik Łucki, kilka razy Deputatem zasiadał w Trybunale Koronnym. Umarł w roku 1706: w Kościele Krakowskim u S. Barbary pochowany, ktoremu miejscu znaczna ialmużnę ostatnia wola naznaczył. Franciszek brat iego, w Krakowskim Woiewodztwie.

CHOTECKI *herbu Poray* w Woiewodztwie Kaliskim z Familii Kozmińskich. Bartłomiej z Kozmina Choteczki Starosta Odolanowski.

CHOTELSKI *herbu Janina.* O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisali. Wit z Chotla Kafztelan Płocki 1228, o którym mowiłem f. 234. Jan 1648.

CHOTOWSKI *herbu Kościeśa.* O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisali. Do tego Domu niektorzy referuią Piotra z Chotkowa, tego imienia czwartego Biskupa Płockiego: luboć *Lubieński in Vita Episc: Plocen: in* są o nim relacya czyni. Dowcip wielki y niepospolita nauka, na tę go godność wyniosła. Naprzod albowiem w Krakowskiej Akademii Doktorem Filozofii zawołany, też samę z Katedry publicznie Dyfscypułem explikował: pod którym Jędrzey Oporowski Podkanclerzy Koronny, a potem Arcybiskup Gnieźnieński tyle postąpił; ile oświadczaia, od niego z wielką chwałą Urzędy wrey Koronie naywiększe, utrzymywane. Do Bonońskiej daley Akademii przeniosł się Piotr, gdzie tak w Medycynie, iako y w Filozofii, ktorey y tam był Professore, taka o sobie opinia uczynił; że go między pierwszymi Doktorami rachowano. Z tej sławny Bolesław Xiażę Mazowieckie ze Włoch go do siebie przyciągnął, y synow swoich pod instytucya iego poddał. Gdy na tym Dworze dzielność we wszystkich funkcyach y industria Piotra, oczy na siebie Bolesława obrocila; y serce wkrótce z kierowała. Kanclerzem Mazowieckim od tegoż Xiażęcia uczyniony z przydatkiem Probstwa S. Michała, y Kanonii Płockiy: a po śmierci Kazimierza z Xiażat Mazowieckich Biskupa Płockiego, wziął Insulę Płocka w roku 1481. Na tym Pasterskim urzędzie żył do zbudowania y ukontentowania dobrych, w których się kochał, rozwiozł ym do powściągnięcia. Na ubogich szczodry, dla których w Pułtsku Szpital pod tytułem S. Ducha wystawił y fundował. Kaplicę także przy Kościele Katedralnym Płockim,

ekim, y mieszkanie dla Manfyonarzow, żeby ci Kurs z Wotywa o wNiebowzięciu Nayśw: Matki na każdy dzień śpiewali: do ktorey fundacyi szcudroblivosti swoia przyłożył się Jan Xiażę Mazowieckie. Kapituła Płockiey prowentow przyczynił, od stołu swego oderważy niektóre dziełęciny. Tak siedząc na tym Biskupstwie lat szesnastie; poszedł po zapłatę prac swoich, w roku 1497, w dzień Wniebowzięcia Nayśw: Maryi, ktorey talkom sukcesa życia swego przypisował. Długosz go zowie Piotrem z Kotkowa: iako na Liście Bolesława Xiażęcia Mazowieckiego tak się podpisał. *Datum per manus Petri de Kotkovo Medicinæ Doctoris, Prepositi S. Michaelis, & Canonici Majoris Płocensis, & Varsaviensis, Lovicensis & in Makowo Ecclesiarum Curati, & Cancellarii Curie anno 1473.* Maciey Chotkowski umarł w roku 1648: żona iego Maryanna Kościuszkowna, siostra zaś Szawławska. Kazanie Kościeła Orłowskiego. Maciey z Ziemi Mielnickiey podpisał Elekcyą Jana III.

CHOTKOWSKI herbu *Osłoi*. w Woiewodztwie Sieradzkim. Mikołaj Chotowski dobra dziedziczne Mikolaiowice y inże czytam na Liście Zygmunta I in *MS. Petricovienfibus*. Jan Chotkowski Podczaszy Sieradzki. Jędrzey z Łęczyckiego Jana III. Jan z Borkowa Chotkowski, Władysław, Wojciech y Bartłomiej Augusta II podpisali Elekcyę. Kazimierz z Mińskiego Jana Kazimierza.

CHOTOLSKI herbu *Lubicz 4to.* w Xięstwie Litewskim. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Z Zabków Familii poszli: bo tak czytam Bazylego Zabkę Chotolskiego Pisarza Ziemskiego Witebskiego w Konstytucyach w roku 1627, fol. 9.

CHOTOMSKI. O tych Okolski nie pisał. Gerward dziedzic na Chotomi, Policku, Rokietnicy, Dziedzicach, Gołkowie Chotomski w roku 1313 położony na Liście Jakuba Swinki Arcybiskupa Gnieźnieńskiego u *Damalewicza f. 171.* Chotomski miał za sobą Szawińska herbu Prawdzie Czestnikownę Łęczycka *Paproc: o herb: f. 496.* Jędrzey oktorym Konstytucyą w roku 1611, f. 31.

CHOTYNSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Chotyński z Chotyńia w Ziemi Wieluńskiej w roku 1578 rezygnacya czynił bratu swemu w Księgach Grodzkich Ostrzeżowskich.

CHOYNACKI herbu *Trzaska* w Rawskim, Poznańskim, Podolskim, Ruskim Woiewodztwach rozrodzeni. Paweł Opat Łubiński. Teofil Sędzia Rawski w roku 1607, ktorego Corka dostała się w małżeństwo Janowi Pikarskiemu Sędziemu także Rawkiemu. Seweryn, Jan, Łukasz, Adrian, Wojciech y Floryan z Woiewodztwa Rawskiego: Marcin z Ziemi Łomżyńskiej podpisali Elekcyą Władysława IV. Zygmunt, Konstanty y Jan Kisłki na Woli Jana III. Wojciech Choynacki w Ziemi Przemyśkiej poiał Chłopicka: ta mu zpfodziła sześć Corek. Jedną była za Gogolińskim. Druga pierwszym związkiem za Komorowskim, powtornym za Lipskim. Trzecia Konstancya, naprzód za Grabia potem za Alexandrem Szawińskim Kasztelanem Kruświckim, daley za Bazylim Bandrowskim Pisarzem Sanockim, na ostatek za Turzańskim Starostą Hadziackim. Eleonora za Kazimierzem Gołkowskim Łowczym Czerniechowskim. Piata Justynaza Karolem Lesczyńskim. Szołsta

sta Maryanna za Janem Leszczyńskim Cześnikiem Dobrzyńskim: a *zdo voto* za Piotrem Dwernickim. Synow także Woyciecha było czterech: z tych Adam poiał naprzód Barbarę Bielecką, pozostała wdowę po Władysławie Gołkowskim, z ktorey Corkę zostawił Elżbietę: potym poiał Ossolińska, pozostała wdowę po Korytku. Dominik złączył się z Młodecką wdową, ale bezpotomne małżeństwo. Antoni z Podolska: ztey był syn Józef. Józef czwarty syn Woyciecha Komornik Przemyski z pierwszej żony zpfodził Zygmunta: druga była Trembecka. Jędrzey Choynacki Starosta Zytomirski, żona iego Tymieńska Cześnikowa Lidzka w roku 1666. *Histor. Colleg. Luceorien.* Choynacki miał za soba Annę Ogińskiego Macieja Ciwuna Wilczęńskiego Corkę. *Genealogia Ogińskich.* Choynacki Ufańskiej Chorągwi Towarzysz pod Starcem ranny. *Okolski, Diariusz* w roku 1638 o Marcinie Choynackim y iego potomstwie patrz Konstytucyi w roku 1678, f. 43. Stanisław Choynacki Ordyn: przez wysokie nauki y nayprzednieysze Regencye w Zakonie swym zaśluzony: tego roku gdy to piłę Konwentem S. Magdaleny we Lwowie godnie rządzi.

CHOYNOWSKI herbu Lubicz w Woiewodztwie Mazowieckim. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Woyciech w Podolskim, Jan w Ziemi Rożańskiej w roku 1648. Tomasz Choynowski Regent Wasowski, Woyciech, Mateusz y Jan w Ziemi Wiskiej w roku 1690. Idzi, Mikołay, Jędrzey y Jakub w Ziemi Łomżyńskiej w roku 1697. Choynowska była za Janem Kwiatkowskim. Kazimierz w Ruskim.

CHRAPICKI herbu Rola. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał: atoli *Historia Polon. Pruth:* f. 604. wyraźnie o nich mowi; gdy o Mikołaiu Chrapickim Biskupie Chełmińskim pisze: był to (iako tam mowi Posselius) Pralat w zgodzie y miłości się kochający: dla czego Mężem go pokoioi zwano. Kościół Katedralny Chełmiński w złoto, srebro y aparat należyty ubogacił. Za iego perswazyą Krol Alexander Chełmza z Zamkiem y Starograd do teyże Katedry wiecznie przyłączył. Rezygnawszy potym Biskupstwo, umarł wznaczney opinii o życia swego światobliwości w roku 1514, pochowany w Lubawie w Klasztorze OO. Bernardynow, ktory on z fundamentow wyprowadził, a Zakonnikami z Saxonii żprowadzonemi ofadził w roku 1502: luboć potym tenże Klasztor od herezyi nadruinowany, czyia insza ręka dzwignęła *Historia Polono Pruthenica* przydaie, że za Krzyżakow Jurisdycyi w Prusiech, niektore dobra od Kościoła Chełmińskiego przez nich były oderwane: więc gdy wdalszych latach Prusy wrocily się do rąk Krolow Polskich, y te dobra razem z infzemi, między Krolewskimi rachowano. Atoli ten Mikołay tak na zieżdzie Toruńskim iako y Malborskim remonstrawczy do Alexandrowi Krolowi, tyle u niego zprawił, że się nazad do swoiey Katedry wrocily: przecież że niektore z nich pozostawione w rożnych summach były; te ciężary kazano Mikołaiowi znosić. Kładzie na dowod tego też historya List Alexandra Krola.

CHRAPLEWSKI herbu Kolumna w Poznańskim Woiewodztwie. To tylko o nich nasi Genealogistowie pisza: alem y ja więcej o nich nie czytał.

CHRAPOWICKI herbu Gozdawa w Xięstwie Litewskim. O tych ani Paprocki, ani

ani Okolski nie pisał. Jan Danilewicz Chrapowicki Choraży Witebski, Pośel na Seym w roku 1589 podpisał transakcyę Bedzińska. Adam Podśedek Trocki z Seymu 1613 Poborca. Krysztof Stolnik Witebski z Seymu 1647 Kommissarz do rozgraniczenia *Constitut: f. 22.* Alexander Sekretarz Krolewski w roku 1648. Jozef Choraży y Podwoiewodzy Witebski w roku 1674, syn jego Mikołaj. Chrapacka była za Ogińskim Dymitrem *Genealogia Ogińskich.* Jerzy Horodniczy Witebski w roku 1653, Deputat na Trybunał Skarbowy Litewski. *Constit: fol. 16.* Jan Antoni naprzod Choraży Smoleński w roku 1653 *Constit: f. 9:* daley Podkomorzy, z którym tytułem zageszczone onim Konstytucye. Marszałkował Izbie Pośelskiej na Seymie 1666, y na Konwokacyi w roku 1668, wzial potym Woiewodztwo Witebskie 1671, z ktorzym tytułem w ku 1674 był Kommissarzem do rewizyi Skarbu Koronnego *Constit: f. 12,* y w roku 1678 do traktowania o pokoju wiecznym z Moskwa *Constitut: fol. 1, y 1683, f. 2.* Był oraz Olwickim, Pilwiskim, Oziereckim, Markowickim Dzierzawca; Senator tych tam czasow Oyczyźnie dobrze zaśluzony. Z synow jego Stefan Antoni Starosta Pilwiski z Seymu 1697 Kommissarz do Traktatow z woyskiem Litewskim. Drugi Michal w młodym wieku od rozsadzonego działa zabity, Trzeci Jan, Czwartcy Franciszek. Antoni Chrapowicki Kasztelan Smoleński w roku 1697, podpisał obwiezczenie. Jędrzey Stolnik Witebski, w roku 1722. Ktorys z nich Podkomorzy Smoleński posłował na Seym Warszawski. *Petricius l. 2. Histor: Moschow:* pisze o Chrapowskim (znac omyłka drukarska) że zzmyslonym Dymitrem Carem Moskiewskim zginał w Moskwie.

CHRAPUNSKI herbu Junosza w Płockim Woiewodztwie. Z Familii Rościszewskich swoy początek wzięli, od dobr Chrapuny Chrapuńskimi nazwani.

CHREPTOWICZ herbu Odrowaz w Xięstwie Litewskim. Od Wyszegierda czy Wyszgierta swoy początek wzięli, który pierwszy na sobie y na swoich sukcesorow przyiał herb Odrowaz na Seymie Hrodelskim 1413, iako ma *Last: Statut f. 127.* Tego znać trzech wnukow było. Wyszgierd, ktorego potomstwo ieszcze y po dziśdzeń dawne Przodkow swoich Wyszgierdow imie na sobie utrzymuie. Drugi Jan Littawor Starosta Nowogrodzki y Marszałek Litewski w roku 1499, tak się podpisał *u Lastkiego w Stat: f. 130,* gdy dawne pakta z Polska Litwa potwierdzała. W roku 1492 przy inauguracyi Alexandra na Xięstwo Litewskie miecz mu gofy oddawał y laikę. *Decius in Alexandro. Strykowski l. 21, c. 1. Bielski fol. 479. Gwagnin Chon: Litw. Kołatowicz p. 2:* luboć go on przeciwko wszystkim innym Historykom Woiewoda chce mieć Nowogrodzkim: Drugiego roku w Legacyi iezdził do Kniazia Moskiewskiego, ale to Pośelstwo żadnego nie miało skutku *Kołatowicz p. 2.* Pod Wierussa z Konstantym Xiazęciem Ostrogskim w niebezpieśliwey okazyi dostał się w niewola Moskiewska w roku 1499, z ktorey aż w roku 1508 przez pakta uwolniony *Strykowski lib. 23, c. 3.* Przydaie tenże Author, że był oraz Starosta Stonimskim: iam go czytał ieszcze w roku 1512 na pewnym przywileju, y Starosta Kobryńskim. O drugim także Littaworze Mi-

kołaitu świadczy *Historja Cudow Czesłochowskich*, że w ciężkiej niewoli u Moskwy będąc, w Zamku Białejezioro nazwanym ściśle zamknięty ślub uczyniwszy do Naysw: Matki, dziwna sprawa Boska na wolność wyszedł w roku 1566 *cap. 8. f. 152*. Bohdan Chreptowicz Referendarz Litewski w roku 1609. *Relacya y uważanie postępkuw:* boday to nie ten był wnuk Littawora Marzałka, a Ociec tych co następuia. Eustachi Littawor Chreptowicz Podkomorzy Nowogrodzki z tym się tytułem podpisał na Elekcyja Jana Kazimierza. Siostra jego Elżbieta z Kopciem Marzałkiem Lidzkim dożywotnie zmwiona. Alexander brat Eustachiego (żona jego Bohdana Hieronima Zyzemskiego Podkomorzego Możyńskiego Corka w roku 1620) mąż Rycerski tak w Oyczyźnie iako y w Węgrzech. Jerzy brat Alexandra, naprzód Kasztelan Smoleński, potym Zmudzki, daley Woiewoda Mściławski, na koniec Nowogrodzki, Fundator OO. Dominikanow w Wilnie przy Kościele S. Jakuba w roku 1632: Corka jego Zuzanna zrzeczona z Tomaszem Sapieha Woiewoda Nowogrodzkim. *Histor: Sapieh: par. 3. f. 108. Felix Pełski Panegyry: Nupt:* Syn zaś Jan w owej optakaney porazce nalzych pod Zołtemi Wodami, w niewola się Tatarska dostał. *Kochowski climał: t. 1. l. 1.* Melecyszka Chreptowicza Archimandryte Pieczarskiego, Władkę Włodzimierskiego y Brzełskiego kładzie *Okolski tom. 2.* Michał Pilarz Ziemiński Nowogrodzki w roku 1632. Piotr Podśudek Grodzieński w roku 1674: wlpominaia go Konstytucye w roku 1662, *fol. 21* z tytułem Podstarościego Grodzieńskiego. Tegoż roku Konstytucye *fol. 16* sławia męstwo Michała y Bogdana Chreptowiczow. Adam Podkomorzy Nowogrodzki Fundator Bazylianow Unitow w Nowogrodzku przed rokiem 1632 zmarły. *Prawa Jedność Świeta f. 65.* *Historja* zaś Cudow Panny Maryi w Nowogrodzku w roku 1667, powiada, że Anna Dziewałtowska, Podkomorzego Nowogrodzkiego Chreptowicza małżonka żyła na ten czas. Kazimierz w Zakonie naszym w roku 1691 życie swoje światobliwie zakończył. Kazimierz Stanisław Podczaszny Mściławski w roku 1674, Leopold y Karol. Michał Stolnikowicz Nowogrodzki w roku 1688. Trzeci brat był od ktorego kwitnęła linia Chreptowiczow Bohuryńskich w Kiiowskim y Wołyńskich Woiewodztwach. Z tych był Bohdan Ziemiannin Wołyński w roku 1528: *Metryka Wołyńska*. Piotr Bohdanowicz, to jest syn Bohdana Chreptowicz, miał za sobą Anastazyja Corkę Teodora Xiążęcia Czartoryjskiego około roku 1560 *Genealog: Czartor: z Ksiąg Ziemińskich*. Konstanty Chreptowicz Bohuryński, tak się podpisał w roku 1624 *in Monum: Colleg: Ostrog:* Hieronim tegoż czasu uczył się w Ostrogu. Władysław dziedzic na Bohurynie Stolnik Kiiowski w roku 1648, pisał się z Wołyńskim na Elekcyja Jana Kazimierza. Chreptowiczowna Matka Stefana Jacynicza Marzałka Słonimskiego.

CHROBERSKI *perbu Topor.* W Woiewodztwie Sendomirskim, z Familii Tęczyńskich od Chobrzy tak nazwan. Stanisławowi Chroberskiemu Chorażemu Koronnemu, Woyskiemu Krakowskiemu. Zygmunt Tarło z Szekarzowic Sekretarz Koronny, nadgrobek postawił w Kościele Panny Maryi w Sendomirzu w roku 1522 *Starowolski in Monumentis.*

Coż-

Cożkolwiek bądź że nasi Genealogiſtowie rok naznaczaia 1469, ktorzy go zowia Krayczym Krola Albrychta y Zygmunta I, lubo ci, iako wiadomo z historyi Polskiej, nierychto potym roku, w Polſzcze nafzey panowali. Mikołai z Chobrzy Komornika Sendomirskiego w roku 1519 czytam na Liſcie Kłaſztoru Miechowskiego *u Nakielsk: f. 596*. Jan Staroſta Sieradzki. Piotr w Sendomirſkim 1630.

CHRONOWSKI herbu Gryf. W Woiewodztwie Sendomirſkim, z Familii Gryfow Jaxycow. O tych ani Paprocki ani Okołſki nie piſał. Jędrzey Chronoſki dziedzic na Łoniowie, z Maryanny Borowskiy herbu Ab-dank zplodził dwie Corki: Annę, ta z Kaſprem Duninem Wołskim. Joannę ta z Atonim Kopytyńskim w małżeńſtwie żyty; y ſynow dwoch: Kryſztofa, od ktorego był Woyciech y Corka Katarzyna za Adamem Popowskim: y Władyſława Piſarza Skarbu Koronnego: ten z Krwackiy Katarzyny zoſtawił ſyna Mikołai. Wspominaia go Konſtytucye 1667, *f. 25*. Woyciech dziedzic na Łoniowie w roku 1660, miał ſynow trzech, Grzegorza, Stańſława y Stefana. Kryſztof z Chronowa Kanonik Krakowski y Sendomirski, Scholaſtyk Kielecki, Sekretarz Krolewski: umarł w roku 1680, pochowany w Koſciele Krakowskim Katedralnym, z herbem Gryf na nadgrobk. Mikołay Kanonik Krakowski, Scholaſtyk Sendomirski w tymże roku.

CHROŚCICHOWSKI herbu Roſtka. Chroſciecioſkich tegoż herbu piſza nasi Genealogiſtowie, o tych zaś nic nie maia. Sa zaś w Lubelskim Woiewodztwie. Z tych Piotr miał piaciu ſynow. Jakuba ktory Porucznikował u Piſarza Koronnego. Sreſtana, ktory Jezuita umarł: Kazimierza ten z Hańſka zplodził Piotra. Woyciecha, ten Adama y Seweryna, ktorego z Anny Kozmińskiy ſyn Piotr, żona iego Anna Wereſczyńska Czeſnikowna Łatyczowska, z niego ſynow czterech. Jan maż Rycerski z Prufzkowskiy miał ſyna Piotra, Woyciech. Franciszek z Antonina Tchorzewſka, y Antoni. Sreſtan y Samuel w roku 1648.

CHROŚCICKI herbu Rola. Paprocki y Okołſki na mieyſcu ſwoim o nich nie piſał, ale pod herbem Łodzia *tom 2, f. 177*, Chroſcieicka tego herbu wspomina: była to Szarackiego herbu Radwan małżonka: y *Nakielski w Miechovii f. 396*, powieda, że dziedzictwo ich, Chroſcieice ſa w Sendomirskim w Powiecie Wiſlickim. Stańſław miał za ſobą Katarzynę Pikarſka. Walenty y Kazimierz z Chroſcie, Chroſcieicy w Ziemi Ciechanowskiy w roku 1697. Maciey w Ziemi Goſtyńskiy 1674. Konſtancya w roku 1702. Sa jednak zdami ſię y Chroſcieicy w tymże Woiewodztwie, bo ſię tak podpisał Mikołay Chroſcieicki Podſędek Ziemi Stężyckiey, utwierdzaiac ręką ſwoją *Paſta Conventa* Władyſława IV. *Porzadek Elekcyi f. 18*, Corka iego Anna doſtala ſię w małżeńſtwo Janowi Rzeſzowskiemu.

CHROŚCINSKI. Tych Przodek Stańſław Chroſcieński Nobilitowany w roku 1685, o czym Konſtytucya.

CHROSNIA w Woiewodztwie Mazowieckim. Chroſnia Towarzyſz Pieniażka pod Pleſzkowem do ſzturmu idąc, zabity w roku 1582. *Paprocki o herb. f. 405*

CHROSTOWSKI herbu Oſtoja. w Mazowieckim Woiewodztwie. O tych ani Cccc Papro-

ani Okolski nie pisał. Jan z Powiatu Pińskiego. Augustyn z Ziemi Wiśkiey pisali się na Elekcyą Władysława IV, Waleryan, Kazimierz, y Bartłomiej na Augusta II.

CHRUŚLIŃSKI na Podolu. *Okolski in Russia Florida fol. 114*, powieada, że Chruślińska była za Wileńskim, po którego śmierci wstąpiła do Klasztoru Panien Dominikanek w Kamieńcu Podolskim, y icy siostra rodzona Barbara około roku 1630.

CHRYBSKI herbu Prawdzic. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Jakub Chrybski w roku 1578, Poborca łanowego w Poznańskim Woiewodztwie *Constit. f. 352*. Chrybska, Smulzewskiego Kasztelana Santockiego małżonka, herbu Prawdzic. *Kazanie Hippolita Stoykowskięgo*.

Chrynicki Herb



Jest węda o dwóch haczytych końcach, tak złożonych, że jeden na iedney, drugi na drugiej stronie, z krzyżem białym wprost zpoiona tak iednak, że węda do góry, krzyż na doł prosto obrocony w polu czerwonym. Na helmie pięć piór Strusich. *Paprocki w Gniazdzie Cnoty f. 1129. O herbach f. 677. Okolski tom. 1. fol. 275. Kleynoty f. 98.* Okazywa tego herbu, ciż wypisali, Przodek tey Familii Rycerska służac, gdy na niego straż przypadła, ubezpieczony tak z tey miary, że żadney o nieprzyjacielu pogłoski nie było, iako y z tad, że w pogodny dzień prędzey mógł postrzedz nadchodzącego nieprzyziaciela; zsiadłszy z konia y za cugle w iedney ręce go trzymając, wędę w poblizszą rzekę na ryby zarzucił. Tym czasem chybkim pędem

dem wypadło ku niemu kilku Tatarów: nie się tym nie strwożywszy, wsiadł co prędzey na konia mężny Junak, y jednego z nich zabiwszy, drugich rozproszywszy, ieszcze z między nich iednego poimawizy, do swego Hetmana czy Xiazecia żywo przyprowadził. Za która dzielność, wędę mu tym kształtem iako widził y krzyż w herbie nadano. Tym się herbem Chrynicy na Wołyniu pieczętują: luboć Okolski w tomu trzeciego reiestrze Chrynickich położył herbu Traby. Iwin Chrynicki Podśudek Ziemi Łuckiej w roku 159 u Janusowskiego w Satuc: fol. 361, ią go w Konstytucyach w roku 1611 czytam Sędzią Ziemi Łuckiej, kiedy go Rzeczpospolita deputowała do rewizyi Ksiąg tak Grodzkich iako y Ziemijskich Łuckich. Alexander Choraży Wołyński, Poseł na Sejm 1619, a z tamtad destynowany do kwarty Rawskiej *Constitut: f. 6.* Jan Chrynicki na Kniehyninie z Seymu 1638, Kommissarz do rozgraniczenia Woiewodztw Wołyńskiego y Bełzkiego *Constitut: f. 19.* Stefan Deputat na Trybunał Koronny 1650, iest o nim wzmianka w Konstytucyach 1653, f. 4.

CHRZANOWSKI herbu Korab w Warszawskiej Ziemi. Jędrzey Chrzanowski podpisał się na Elekcyi Władysława IV, drugi Jędrzey w Ziemi Rożańskiej. Stanisław z Chrzanowa w Woiewodztwie Płockim. Adam y Walenty w Ziemi Warszawskiej w roku 1697. Franciszek z Broniszow Chrzanowski 1704 *Confed: Sandom.*

CHRZANOWSKI herbu Nawina w Lubelskim Woiewodztwie y Brzeskim Litewskim. Z tych Zygmunt Benedykt Chrzanowski Cześnik y Podstarości Sadowy Woiewodztwa Brzeskiego, Starosta Rewiatycki w roku 1711. Jan 1691. Jędrzey, Zygmunt, Tomasz Jan w roku 1632 w Powiecie Pińskim. Mikołaj miał za sobą Bielecką, synów zniey dwoch, Jana y Stanisława. Jędrzey y Krysztof w Sandomirskim 1632.

CHRZANOWSKI herbu Poray w Sandomirskim Woiewodztwie. Jan Chrzanowski Opat Wągrowiecki Sekretarz Krolewski *Autor so Singular.* Dominik Kanonik Chefmski Deputat na Trybunał Koronny w roku 1693. Marcin w Ruskim Woiewodztwie 1632. Samuel Chrzanowski Obersterleutnant nobilitowany 1676 *Constitut.*

CHRZASTOWSKI herbu Kościeś w Podgorzu. Mikołaj Chrzastowski, o grzech z Anna Krolowa niewinnie obwiniony; bo tę kalumnia zła gęba ze wstydem swoim odwołała. Przecięż Mikołaj znać unikając od Pańskiego gniewu Krola Jagella, ieszcze przed dekretem, który świadkiem był jego cnoty, wyniósł się za granicę. *Cromer 1407. Bielski f. 288:* atoli znać potym, że do Ojczyzny powrócił, ponieważ meśtwo jego pod Koronowem słaui *Bielski fol. 307,* był Miecznikiem Krakowskim 1422 *List Jagella.* Mikołaj drugi, o którym Długosz pisze, że Władysław Krola do Węgier odprowadzał 1440, a w roku 1443 zbiwszy z tymże Władysławem Bafze Natolskiego Carambeia, Choragwie y proporce w tym zwycięstwie zdobyte, w Budzyńskim Kościele zawiesił: *Bielski fol. 373.* Piotr Biskup Przemyński po Janie z Lubienia herbu Doliwa na tę Katedrę wstąpił czy 1435, czy 1437, iako inni chcą u *Nakiel:* lubo o też samę Infułę konkurrował Franciszek Oretius, podobno Orzeski, Dziekan Lwowski, Kanonik Przemyński. Długosz go wspomina w roku 1447, Cccc kiedy

Kiedy Seym Piotrkowski opisuje. Siedział na tej Katedrze lat siedmnaście, umarł w roku 1452, był przed Biskupstwem Proboszczem u S. Florjana y Kanonikiem Krakowskim. Mikołaj Woyski Krakowski 1454, Pośet do Władysława Krola Węgierskiego y Czeskiego, od Kazimierza III *Wielki f. 401. Cramer lib: 22.* Jakub Chrzastowski z Magdaleny Troieckiej Stolnikowny Przemyślskiej zplodził dwóch synów, Adama y Jana, tyleż Corek: z tych Ewa z Kryštofem Szylingiem, Anna z Wacławem Stanem dożywotnie zmwione. Piotra, Anna Orzęcka małżonka, pozostała wdowa po Ramulcie. Sa y w Litwie tegoż Domu Chrzastowskiej, Wacław y Daniel Miecznik Zmudzki, pisali się z Zmudzkiem na Elekcyja Jana Kazimierza: był potym tenże Daniel Kasztelanem Zmudzkiem, od którego został się syn Jan. Wojciech Kazimierz 1648. Jozef Starosta Ryśieński w roku 1674. Samuel Miecznik Zmudzki w roku 1669.

CHRZASTOWSKI herbu Łódzia w Woiewodztwie Kaliskim. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Pisza się zaś z Tufzkowa z Bnińskimi jednaż ich dzielnica: to o nich świadczy Antoni Drews Zakonu Cystersy: w Książce od siebie do druku podaney *Armamentarium*. Z ułtney zaś Relacyi jednego z Chrzastowskich Zadorow, to małże od początkow swoich iedenże był Dom Chrzastowskich Zadorow y Łodziow. Bo gdy któryś Chrzastowski Zadora, ożenił się z Bnińską: oraz Dumu tego Łódź przyjął, na hełmie Zadore zostawiwszy. Widzieć ten herb y po dziś dzień w Domu Chrzastowskich Łodziow odmalowany. Marcin Chrzastowski, (ktorego siostra rodzona Anna zmwiona z Alexandrem Łochyńskim Pisarzem Nakielskim herbu Jelita) Syna zplodził Zygmunta, ale ten bez żenny młodo umarł: Corka zaś Zofia z Skoroszewskim Miecznikiem Kaliskim zrzeczona. Mikołaj z Tufzkowa brat Stryechny Marcina, Kasztelan Nakielski, ten honor prawie poniewolnie przyjął, lubo wyższych zawsze był godzien, to dla krwawych załug swoich, w różnych expedyeyach Tatarskich, Kozackich y Szwedzkich, to dla wyśokiego rozładku, ludzkości y miłości u wszystkich. Siostra jego Dorota z Stanisławem Waglikowskim dożywotnia przyjaźń poprzysegła: Kasztelan zaś z Waglikowskiy siostry rodzoney Władysława zostawił dwóch synów: Antoniego, temu Kadłowska Konstancya Podkomorzanka Inowrocławska powiła dwóch synów, Jana y Franciszka y Corkę iedną. Jozefa, tego z Joanny Wałdowskiy dwóch synów Wojciech y Antoni. Jan rodzony brat Kasztelana Miecznik Wichowski, z pierwszey żony Broniewskiej zplodził syna Władysława y Corkę. *zdo voro* z Konstancyi Grochowskiy Łowczanki Kaliskiej, miał Teresę Corkę która poszła za Karwowskiego, y synow sześciu. Franciszek zdami się ieszcze młodzian. Mikołaj Zakon sobie Cystersyński w Koronowie obrawszy Stefanem nazwany. Jan y Bartłomiej in Societ: J. Maciej stan Duchowny przyjął. Antoni w Trzemeźnie *Canonicus Regularis*.

CHRZASTOWSKI herbu Osłoja w Rawskim Woiewodztwie. Jakub Chrzastowski z Seymu w roku 1670, Kommissarz do kontrowersyi ulacnienia od Marchii Brandeburskiej *Consist: f. 26.* Jędrzey Piotr roku 1697 podpisał *Paço Conventa Augusta II Consist: f. 23.* Stefan y Teofil w Woiewodztwie

twie Łęczyckim w roku 1674. Stanisław Kryštof, ktorego Corka Dorota poszła za Jędrzeia Stokowskiego herbu Drzewica w roku 1578: a po nim za Jana Małłowskiego herbu Samson 1586 *Adla Castren: Opocznenfis.*
CHRZAŚTOWSKI herbu Zadora w Krakowskim Woiewodztwie. Pisza się z Brzezia, iako y Lanckorońscy: gdyż to iedenże Dom, tyło że się ci od Lanckorony Lanckorońskimi, tamci od Chrzaśtowa Chrzaśtowskiemi przewali. Mikołay Kasztelan Chelmski w roku 1470 syn jego Floryan. Piotr dziedzic na Markocicach 1610, żona po śmierci jego poszła za Szymona Jasińskiego, syn zaś Stanisław *Histor: Dom: Probat: Cracov:* a boday nie Podśedek Krakowski. Piotr, Adam y Alexander pisali się z Krakowskim na Elekcyja Jana Kazimierza. Stanisława syn Piotr Sędzia Grodzki Sadecki 1660, od ktorego był Stanisław, siostry zaś Piotra Sędziego, Barbara Woyciechowi Dabskiemu Kasztelanowi Sierpskiemu, Jadwiga Jerzemu Czernemu, Trzecia Marcinowi Czernemu zaślubione. Kryštof Chrzaśtowski Soc. J. niepracowany na usługę bliznich Operaryusz, z ktorych też iednego już prawie w pół przegniętego na ramionach do grobu zanioś: na ostatek służąc zapowietrzonym, poszedł po zapłatę wieczną w roku 1629. Tyburecy Chrzaśtowski z Joanny Garczyńskiej, zpfodził dwóch Synow, z ktorych Władysław, obrał sobie Zakon Soc. J. Antoni zaś osiadł na Podolu: z Broniewskiy ma dwóch synow. Brat ich stryeczny Jakub Chrzaśtowski przeuczywszy z wielką pochwałą kilkanaście lat Retoryki, gdy w ciężką a prawie śmiertelną wpadł chorobę; ślub uczynił na honor S. Franciszka Xawerego ieszcze dziesięć lat też pracę kontynuować, iesliby go Bog do przeszłego zdrowia przywrócił. Uzdrawiony cudownie, nie bez wizyi tego S. ślub swoy wypełnił z wielką aplikacya, y dyscyputow swoich w tey nauce postępkim. Chrzaśtowska w Klasztorze Sendomirskim Panien Benedyktynek Xięni: w ktorym inne dwie tegoz imienia, Bogu życie swoie poświęciły.

CHRZAŚCZ herbu *Salamandra* w Sendomirskim Woiewodztwie. Chrzaściami nazwani od Chrzaścizowey woli na pograniczu Czeskim: zkąd potym do Polski przyzli, za czałow Stefana Krola. Samuel z Baranowskiy herbu Grzymała Podkomorzanki Wiskiey zpfodził Marcina Rotmistrza Krolewskiego, pod Gdańkiem y w inszych expedycyach doświadczonego. Temu pierwsza żona Lifowka powiła trzech synow, Jana, Seweryna y Alexandra. Druga zaś Dobrzelewska, Marcyana Łowczego Nadwornego u Zygmunta III Krola Polskiego. Samuela, ten się przeniósł do Węgier. Jana, ten służąc w woysku Cesarzkim, w okazyi z Turkami poległ. Alexandra, ten w Prusiech przeciwko Gustawowi y Szwedom; na Rusi przeciwko Kozakow y Tatarom przez lat dwadzieścia y sześć Woiownik. poiał Zofia Sptawska. Kazimierz z Chrzaścizowey woli Chrzaściz Podczasz Starodubowski w Beżkim roku 1697.

CHRZAŚCZEWSKI herbu *Trzaska* w Woiewodztwie Rawskim. Adam z Chrzaścizowa Chrzaścizewski z Rawskiego w Podgorze się przeniósł, ktoremu zmarłemu w roku 1631 nadgrobek syn wystawił, u OO. Franciszkanow w Krośnie: zostały się dwie Corki po nim. Teodozya za Jerzym Boguskim, Katarzyna za Szymonem Rylskim. Felician w Woiewod-

twie Brzeskim Kuiawskim w roku 1630, miał synów Marcyana y Jędrzeia. Franciszek y Woyciech 1697.

CHRZCZONOWSKI herbu Pilawa: w Sandomirskim Wojewodztwie gniazdo tego Domu zakładaia nasi Genealogistowie, mnie się o nich nigdzie nie dostało czytać.

CHRZCZONOWSKI herbu Trzaska w Wojewodztwie Mazowieckim. Z tych jeden był Opatem Lubińskim, Paweł Mikołaj y Kasper w Xięstwie Zmudzkiem w roku 1670. Franciszek, Stanisław, Józef y Kazimierz w Ziemi Łomżyńskiej w roku 1697. Adam w Zakonie naszym w roku 1682 młodo, osmego roku życia Zakonnego umarł w wielkiej pobożności.

CHRZEWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Atoli Jędrzey Lipski Kanclerz-niegdy Koronny *quest: publ: dec: 1. quest: 8* iawnie o nich świadczy, że z Powiatu Rzeczyckiego podpisał Elekeya Jana III Piotr, ale Chrzniwski.

CHUDKOWSKI herbu Jastrzebiec w Ziemi Łukowskiej.

CHUDZIŃSKI herbu Cholewa w Poznańskim Wojewodztwie. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Woyciech Pisarz Grodzki Poznański w roku 1611, o którym Uniwersał Poborowy w tym roku y 1613: Corka iego z Adamem Kornatowskim zaślubiona. Jana w Ziemi Gościnińskiej żona Naramowska. Stanisław y Piotr w roku 1697. Są y w Płockim, bo się z tym Wojewodztwem podpisał na Elekeya Władysława IV Wawrzyniec, a na Augusta II Adryan y Woyciech, ale podobno ci należa do herbu Okża.

CHWALIBOG herbu Strzemie w Wojewodztwie Krakowskim. Dom to starodawny, bo przywilej Krola Kazimierza dany temu Domowi w roku 1347 wipemina trzech braci rodzonych, Czesława, Aprosława, y Fali-boga: tych zaś stryiecznych braci piaci, Stanisława, Falimira, Benisza, Roślawa y Janusza, y Synowcow tychże Piotra Klemenśa y Jana. Z tej Familii potem był Jędrzey dziedzic na Janowicach Chwalibog Konfundator Kościoła y Probstwa S. Jakuba w Krakowie; za którym była Barbara Jordanowna Miecznikowna Krakowska: z ta miał synow sześciu. Pierwszy Jakub doświadczonogo w różnych expedycyach męstwa, temu Nahoiowska zplodziła Wacława, który w Kampanii Wołoskiej w niewola się był Turecka dostał, z niey iednak na wolność wyszedzszy, związał się dożywotnie z Barbarą Ługowska Pisarzowna Krakowska, z niey zostawił pięć Corek (z których Zofia była za Janem Trembeckim) y synow trzech Bogusława, Stefana y Michała. Drugi Piotr z obozu wyszedzszy, wszedł w kontrakty małżeńskie z Wielewieyska: ta mu powiła synow czterech, Zbigniewa Stanisława ten żył z Burzyńską. Jędrzeia, którego z Oleśnicki y Podkomorzanki Sanockiej syn Piotr. Jana, tego z Bogusławski y synow trzech, Jan, Stanisław y Kazimierz. Piotra, tego z Krzepicki y synow piaci, Piotr, Stanisław, Jan, Franciszek y Mikołaj. Trzeci Jędrzey zrodził z Konopnicki y Jakuba Piarza Ziemskiego Krakowskiego, (ktory żył z Zofią Wiktorowną.) Remigiana, Sebastyana, Zygmunta, Piotra, y Jędrzeia. Czwarty Jan zszedł bezpotomnie. Piąty Stanisław w obo-

zie całe życie swoje Ojczyzny dobru poświęcił. Szosty Samuel Romistrz Powiatu Sadeckiego podczas *interregnum* w Polsce, z Strzemiński zostawił trzy Corki. Tego wieku gdy to pisze, kwitneli Stanisław z Janowic Podstoli y Vicesgerent Krakowski, Deputat na Trybunał Koronny w roku 1710. Michał Podstoli Bractawski. Kazimierz Burgrabia Krakowski Deputat Trybunału Koronnego. Jan Łowczy Wołyński, żona jego *primo uxor* Łubieńska, *zdo* Michałowska Sędzianka Krakowska, Corka zaś jego za Antonim Boguckim.

CHWALIBOGOWSKI herbu *Nalecz* w Sieradzkim Województwie gniazdo temu Domowi zapisał nasi Genealogiści: atoli Krysztof z Chwalibogow z Województwem Mazowieckim pisał się na Elekeya Jana Kazimierza.

CHWALIBOWSKI herbu *Jastrzębiec* w Kaliskim Województwie. Jan Chwalibowski Kanonik Warmiński 1602.

CHWALIBOWSKI herbu *Korab*. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał; ale Stoykowski w Kazaniu swoim pogrzebowym wyraźnie o nich świadczy.

CHWALIKOWSKI herbu *Grzymala* w Wielkieypolszcze. Piotra Podrządcę Krakowskiego Chwalikowskiego do tych referuje Paprocki.

CHWALISZEWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał: atoli Konstytucya w roku 1578 *fol. 353* Wojciecha Chwaliszewskiego Poborca kładzie Inowrocławskim.

CHWAŁKOWSKI herbu *Odrawaz*. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Jan Chwałkowski Regent Grodzki Wschowski, Corka jego Anna była za Jerzym Naramowskim, druga także Anna za Hieronimem Naramowskim. Mikołaj brat Regenta Rezydent Xiazecia Kurlandzkiego, y jego Confiliarz, Jan, Jerzy y Samuel tegoż bracia Regenta, o których Konstytucya w roku 1676 *fol. 60*. Franciszek z Poznańskiego podpisał Konfederacya Sandomirska 1704. Chwałkowska Grzymalanka Czackiego małżonka.

CHWAŁKOWSKI herbu *Prusmo* W Krakowskim Województwie. Piotr z Chwałkowa Łowczy Sandomirski na Liście Władysława Jagiełły Krola 1404 *u Nakiel. w Miechowie. f. 373*.

CHYBICKI herbu *Syrokomla* w Mazowieckim Województwie. Wojciech z Chybickiego Chybicki, znaczny Kawaler w Woysku Polskim za czasów Stefana Krola. Franciszek w Ziemi Warszawskiej pisał się na Elekeya Augusta II.

CHYBOWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Jakub Chykowski z Powiatem Pińskim podpisał Elekeya Jana Kazimierza.

CHYBSKI. O tych sam Długosz pisze w roku 1431; kiedy wspomina Stefana Chybskiego Kanonika Poznańskiego, Pisarza Nadwornego Krola Jagiełły, y przydaie że był z Domu Luba, atoli o tym herbie y jego nazwisku żaden z naszych Genealogistów nie namienia.

CHICKI herbu *Gryf* w Województwie Krakowskim. Hrabia Stefan herbu Gryf Woiewoda Krakowski, z swoiey ku Bogu ochoty, Kłafztorowi Miechowskiemu, od brata Jaxy fundawanemu przyłączył był wieczną darowizna, tak mnieysza iako y więkza Chycza, co znać z Katalogu Patryarchy Kłafztor Miechowski wizytującego; ale gdy potym ta dobra

od Miechowitow odpadły, znać przez zamianę iakaś, okazały dały przez zwiska Chyckim: a ponieważ Chycza wieść, aż po te czasy w Domu Branicznych Gryfów dziedziczyła: bo ja dopiero od nich w roku 1670 kupił Franciszek Konarski, dla tego dorozumiewam się, że Chyccy z iedneyże linii pochodzą co y Braniccy. W roku 1546 kwitnął Sebaſtyan Chycki dziedzic na Sendzieiowicach Sędzia Grodzki Nowomiejski, w którym roku między jego dobrami y Miechowickimi było rozgraniczenie *Nakielski in Miechovia fol. 644, y 671*: miał za sobą Barbarę Gnoińska a z nią Corkę Chomentowska herbu Lis y syna Stanisława męża Rycerskiego, od którego był Stefan: tego z Krupczanki podobno Corka na przód z Marcinem Omiecińskim, potem z Jędrzejem Telefusem znowiona. Jędrzej Poborca w Sendomirskim z Seymu w roku 1613. Marcyan Stólnik Sendomirski w roku 1678, Posłem na Sejm będąc, z tamtąd deputowany na luſtracya Starostw Chęcińskiego y Zarnowickiego *Conſt. f. 14, & 7*.

CHYCZEWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Woyciech Chyczewski z Woiewodztwa Płockiego podpisał Konfederacya Sendomirska.

CHYLEWSKI herbu *Jaſtrzębiec* w Woiewodztwie Mazowieckim. To z naszych Genealogiſtów: więcej o nich nigdzie nie czytał: ale z tego Woiewodztwa Chylicki Jan y Waleryan pisali się na Elekcyą Jana Kazimierza.

CHYLINSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: podobno herbu *Jaſtrzębiec*. Stanisław pojął Jadwigę Łysakowską Podkomorzanę Łomżyńską, synów miał z nią dwóch, Jana y Marcina, y Corkę Annę, *primo voto* za Walentym Zawiszą, *zdo* za Stanisławem Piatkowskim. Jan wszedł w kontrakty małżeńskie z Dębińską herbu Rawicz Starościanką Lubomska. Marcin w Ziemi Wiſkiej w roku 1632. Jan y Woyciech w Ziemi Rożańskiej, Seweryn y Sebaſtyan w roku 1630 *Melanus*. Paweł Komornik Wiſki w roku 1697. Józef w Płockim. Woyciech w roku 1674 w Ziemi Wyszogrodzkiej. A dawniej przedtem to jest roku 1454 znajdzieć *inter presentes* na Liście u Okolski: tom. 2. fol. 26, Chylińskiego Woyciecha, Starostę Rawskiego y Sochaczewskiego.

CHYNCZA herbu *Działosza*. Tych Okolski już pod tym herbem, już pod Szaszorem położył, ale że się pisał z Rogową, ja o nich pod Rogowskiemi mówić będę, tu tylko namieniam że Chyńczowna była za Janem Polnowskim Cześnikiem Halickim.

CHYNOWSKI herbu *Rogala* w Woiewodztwie Mazowieckim, iedną dzielnicą z Łoskiami, bo się tak podpisał Jan Łoski z Woli Chynowskiej Kasztelan Wiſki na Dekrecie przeciwko Heretykom w roku 1528 u *Lubiński in Episc. Płocen*: Gotard Chynowski miał za sobą Zofia Leszczyńska herbu Belina w roku 1483 *Acta Castren: Raven*: Bartłomiej y Jerzy w Ziemi Czerkskiej w roku 1697.

CHYRSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Jacek Sędzia Wyszogrodzki, z teyże Ziemi podpisał Elekcyą Jana III.

CHYSKI. Y o tych ciż Genealogiſtowie milczą. Chyski Gabryel z Wołyńskiego Posel na Sejm w roku 1589, podpisał transakcyą Będzińską.

CHYZEWSKI herbu Korczak w Chełmskiej Ziemi, Okolski na miejscu położył ich Chryzjewski, w Indexie zaś tomu pierwszego Chryścieński.

CHYZANOWSKI herbu Korab pod Błoniem dziedzictwo im zapisałi nasi Genealogiſtowie.

CHYZEWSKI herbu Oſtoja. Okolski zowie ich Chyziński w Ziemi Ciechanowskiej. Jan, Woyciech, Mateusz y Antoni podpisali Elekeya Augusta II.

CICHOCKI herbu Nałecz w Podgorzu. Z tych ieden w roku 1630 brał sukcesya po śmierci Mikołaja Wolskiego Marzałka Koronnego. Kasper Cichocki wydał do druku *Allocutiones Oſcenses*. Ludwik Cichocki Zakonu S. Franciszka Conventualium, rządził Prowincya Polka w roku 1654, a potym Konwenty Warszawski y Piotrkowski; kiedy w Warszawie jego staraniem y przemyſłem Kłaſztor drewniany ſtanał: a Piotrkowskiemu ſiła dobrodziejſtw wyſwiadczywszy, tamże żyć przeſtał w roku 1683 *Biernac: Speculum Minor: fol. 288*. Jędrzey Cichocki Metrykant Koronny Nobilitowany na Seymie w roku 1726. Zofia Cichocka Jęrzego Oſſolińskiego na ten czas Woiewody Sandomirskiego małżonka umarła w roku 1628, pochowana u Karmelitow Boſych w Krakowie *Hiſtor: Collegii Cracoviensis*. Jan Burgrabia Przemyſłſki w roku 1674.

CICHOWSKI herbu Waż 2do. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Cichowski Łowczy Halicki w roku 1620. Jędrzey Michał Woyski Podolski Sędzia Grodzki Kraſnoſtawſki ſyn Woyciecha. Zona jego *imo voto* Kraſowſka, z ktorey corką Maryanna: 2do Kurdwanowſka, z ktorey ſyn ieden.

CICHROWSKI. Y o tych naſi Genealogiſtowie milcza. Serafin Cichrowski Kanonik Gnieźnieński, ktoremu zmarłemu w roku 1581 nadgrobek wyſtawił w Katedze Gnieźnieńskiej Paweł brat Kanonik Kuiawſki: wspomina tego Pawła Synod Piotrkowski w roku 1586, *fol. 8. Starowolſki in Monumentis*.

CIECHANOWIECKI herbu Dabrowa w Xięſtwie Litewſkim. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Dom Kiſzkow w tymże Xięſtwie, przeſzłych wieków kwitnacy, że ſię zdawna z Ciechanowca piſał, iawnie oſwiadcza, że Ciechanowieccy iedną krew ieſt z niemi; albo iako mowi Panegiryk Weſelny Sta niſława Rodkiewicza, ieden ze dwuch braci Zgierſkich, do Litwy z Mazowieckiego Woiewodztwa zaſzłych, Kiſzka nazwany, drugi od dobr Ciechanowca, Jerzy Ciechanowiecki. Tenże Rodkiewicz trzech Jerzemu ſynow przypiſał, Piotra Woiewodę Podlaſkiego, Izydora y Januſza Miecznika Litewſkiego, Staroſtę Rożańſkiego. Woiewodzie Podlaſkiemu ſyna przywłaſzcza Nikodema, Marzałka Litewſkiego, Staroſtę Mielnickiego, y Drohickiego, atoli u Januſſowſke: w Stat: f. 837, na Przywileju Ziemi Biełſkiej w roku 1547 tak ſię podpisał, Nikodem Janowicz (to ieſt Jana ſyn) Staroſta Mielnicki. Sioſtra tego Nikodema z Gaſtoldem Woiewoda Wileńſkim zmwiona. Zona zaś iego Julianna Xiężniczka Mściſławſka, która *primo voto* żyła z Xiażęciem Zbarańkim. Z tey Julianny zoſtało ſię dwuch ſynow, Jędrzey Kaſztelan Małogoſki, y Sta niſław Stolnik Litewſki, od ktorego za ſwia deſtstwem pomienionego Authora, było dwuch ſynow. Jeden z Sędziego Orſzańſkiego, na Krzeſło Witebſkiego Woiewodztwa iuż był nominowany, ale nim go ta nowina doſzła, tym czaſem na inſzy ſię ſwiat

Ecce

prze-

przenioſł. Drugi Kryſztof Woiewoda Miński Staroſta Mściſławſki, ia go czytam Sędzią Ziemſkim Mściſławſkim na Elekcya Jana Kazimierza. Konſtytucye w roku 1653 że był Kaſztelanem Mściſławſkim ſwiadczą. Maż y wręce, która z Karolem Chodkiewiczem, zwyciężko nieprzyaciół płażał, pułk cały ſwoim koſttem na potrzebę Oyczyzny wyſtawiłszy, y w radzie nieporównany, dla czego Kommiſſarzem go Rzeczpoſpolita uproſiła do Traktatów o pokoy z Moſkwa: iakoż ſzczęſliwie go dotarł, bo ſiła Prowincyi Polſzcze od Moſkwy odzyskał. Z ſynow iego Mikołay Miecznik Mściſławſki, a potym dalej poſtepuiać, na koniec Woiewoda y Staroſta Mściſławſki, cztery razy w Trybunale Litewſkim Marſzałkiem przydywał, na Seymy walne prawie uſtawiczny Poſeł. Drugi Woyciech Konſtanty Obożny Litewſki, Staroſta Orſzański, właſnie do wojny urodzony, czego dowodem ciężkie za Jana Kazimierza expедыce. Doſyć że meſtwo iego y odwagę ſzacuać ſobie pomieniony Krol, w nadgrode trudow Marlowych, tańcuch złoty z pierſi ſwoich zdiawłzy na niego włożył: żona iego Anna Kantakuzena, ze krwi Cefarzow Wſchodnich Paleologow idaca, dwie mu Corki powiła, Ludowikę Skorulſka y Tereſę, ſynow zaś ſześciu, Samuela Podkomorzego Mściſławſkiego, Michała Stolnika Smoleńſkiego, Boguſława Staroſtę Opelſkiego, ale ten młodo umarł 1675. Karola Hyppolita Konſtantego Staroſtę Opelſkiego, Nikodema, (kwitnęli w roku 1683,) y Dominika Stolnika Mściſławſkiego. Depotata na Trybunał Litewſki *Poty Rodkiewicz*. Sebaſtyan y Adam 1648. W tym zeroku jeden z tego Domu był Sędzia Smoleńſkim. Anna ſtolnikowa na Orſzańska wpiſała imię ſwoie 1674 do Kongregacyi S. Barbary przy Krakowie.

CIECHANOWICZ herbu *Nalecz* zawiazany w Xięſtwie Litewſkim. O tych ani Paprocki ani Okolſki nie piſał. Atanazy y Hieronim w Akademii Wileńſkiej w roku 1605. Alexander Podſtaroſci Słonimſki. Marcin Podczafzy Smoleńſki z Nowogrodzkim ſtawali na Elekcya Jana Kazimierza. Hieronim Podſędek Smoleńſki, Poſeł na Seym w roku 1628, *Conſtit: f. 10*, a potym Sędzia Ziemſki Smoleńſki w roku 1638 *Conſtitut: fol. 35*. Alexander Horodniczy Smoleńſki. Hieronim Horodniczy w roku 1670 Smoleńſki *Conſtit: f. 9*, a potym w roku 1674, Piſarz Ziemſki Smoleńſki. Stańſław Choraży Piński Kommiſſarz do Hiberny z Seymu w roku 1678 *Conſtit: fol. 4*. Mikołay Podczafzy Słonimſki w roku 1674. Ciechanowiczowna była za Puzyna Władyſławem Piſarzem Ziemſkim U piſkim *Geneal: Ogińſkich* Tych czaſow Władyka Piński.

CIECHOLEWSKI herbu *Doliwa*. O tych ani Paprocki, ani Okolſki nie piſał. Sa zaś w Wielkypolſzcze. Stefan Ciecholewſki z Woiewodztwa Sie-radzkiego podpisał *Paſta Conventa* Jana Kazimierza Krola. Samuel złączył ſię dożywnie z Wąglikowſka, z ktorey Corkę znowił z Woyciechem Zaleſkim.

CIECHOLEWSKI herbu *Chamonto* w Pruſiech. Sam tylko MS. o Famil: Pruſ: onich namienia, w Tczewſkim Powiecie w Ciecholewach pod Starogardem. Z tych Jerzy dziedzic na Wacimierzu y Zakrzewku, z Katarzyny Jerokowny, która Bakowska zpłodziła dwie Corki, miał y dwoch ſynow: ieden z nich Cyſterlem w Peplinie: drugi poiał imo *oro* Juſtyne Dębiczonę, z ktorey 3 ſynowie, y dwie corki. *zdo* Alexandrę Bartlińſką.

CIECHOLEWSKI herbu *Kuſaba* w Pruſiech MS. o Familiach Pruſ: ſam tylko. Felix Podſtaroſci Bydgoſki, ktorego Corka Zakonnica w Bydgoſczy 1621. Je-

rzy Michał Opat Pepliński, Officyał Gdański 1682: iego synowcow dwóch 1699, z ktorych Michał ieden. Jan Sędzia Ziemski Czczewski, zptodził Corkę zmwioną z Kazimierzem Gralewskim, Sadowym Ziemskim Czczewskim y syna Antoniego Starostę Parchow: Zona iego Krokowska.

CIECHOLEWSKI herbu *Sepia głowa*. Y o tych sam tylko tenże *MS.* świadczy w Prusiech, Piaciu było braci z Doroty Konarskiy zrodzonych, z tych Jan y dway inni bezpotomnie zesłzi, Stanisław y Samuel, dwie siostry Dulskie Elżbietę y Justynę za sobą mieli. Syn ieden Stanisława pojął Kamocka: drugi Czarlińska z Tuczną. Corka z teyże Konarskiy była za Powalskim. Sa też Ciecholewscy herbu *Ogończyk*.

CIECHOMSKI herbu *Waż* w Woiewodztwie Rawskim. Jędrzey z Ciechomic Płocki Kasztelan w roku 1436: prawdać że go *u Lask: w Stat: f. 140* napisano z Czechowicz, za ktorym Authorem y iam poszedł: atoli w Konstytucyach Synodalnych *u Karnkowskiego f. 85.* Jędrzey z Ciechomic tak się krom tego podpisał już na Woiewodztwo Mazowieckie postąpiwszy w roku 1446 na przywileiu od Władysława Xiążęcia Mazowieckiego danym Katedrze Poznańskiej. Od tego Woiewody był potym Stefan Ciechomski Czelnik Gołtyński, ktorego z pierwszy żony Puczkowny zostało się dwóch synow, Jan Sędzia Gołtyński, z tym tytułem podpisał Transakey Będzińska w roku 1589 y Szymon. Z drugiey Myśluborskiy czterech synow. Paweł Podsioli Gołtyński o ktorym *Constitut: f. 604.* Sebastyan naprzod Pisarz Ziemski Gołtyński posłował na Sejm 1607, *Constitut: f. 341,* daley Sędzia Ziemski. Wawrzyńiec w Rycerskich dzielach doświadczony, y Michał. Od Sebastyana Sędziego było dwóch synow, Stefan y Jędrzey z Mokrskiej zptodzonych, ten Stefan zdami się był Podkomorzym Inflantskim, co o nim świadczy Konstytucya 1623, *f. 3,* kiedy go Kommissarzem do Traktatow o pokoju z Szwedami deputowano, luboć y drugiego Stefana Podczaszego Gołtyńskiego czytam w Konstytucyach 1629, *f. 3.* Jan Woycki Gołtyński *Constitut: f. 30,* w roku 1613. Stanisław y Jan z Krakowskim Jana Kazimierza, Piotr z Płockim, Woyciech z Ziemią Sochaczewską Jana III podpisywali Elekcyę. Ciechomski Podczaszy Mielnicki, Marzałek na Seymiku Czerskim w roku 1701. Jan w Ziemi Sochaczewskiej miał za sobą Morską 1710.

CIECIEWSKI herbu *Słepowron* w Woiewodztwie Mazowieckim. Jedni z nich z Cierska, drudzy się z Cieciorok pisza. Kozmę Rotmistrza y męstwo iego chwali Okolski. Adam w Ruskim, Stanisław w Podolskim, Dobiesław w Sendomirskim 1632, Jan w roku 1699. w Prusiech, kwitnėli. Balcer miał za sobą Gębicka Kasztelanke Nakielska, z ktorey Corka poślza za Stanisławem Dębińskiego Sędziego Krakowskiego. Stanisława, Jadwiga Wilkanowska Kasztelanka Wyszogrodzka małzonka.

CIECISZEWSKI herbu *Roch* zdo w Woiewodztwie Mazowieckim. *Paprocki w Gniazdzie Cnoty* położyłci w prawdzie Cieciszewskich herbu Oliwa, ale w drugiey o herbach Książce poprawił się. Dom to starodawny, bo ieszcze w roku 1406 Mrocław z Cieciszewa Podczaszy Czerski był na Warszawskim Kongressie *Statut Maso: f. 79.* Maciey z Cieciszewa Sędzia Nurski w roku 1453, tamże *fol. 98.* Piotr Cieciszewski Starosta Grabowiecki z Woiewodztwa Belskiego w roku 1575, *Constitut: fol. 234.*

Paweł Choraży Liwski, zostawił Corkę jednę Janowi Kłodnickiemu zaślubioną: synów zaś dwóch. Z tych pierwszy Stanisław z Goysca naprzod Podkomorzy Liwski, Kommissarz do rewizyi Ksiąg Liwskich w roku 1647 *Constit: f. 33*, potym Kasztelan Liwski w roku 1661, deputowany do rozgraniczenia między dobrami Krolewskimi y Ziemskimi: synów iego sześciu, Jan Podkomorzy Liwski Starosta Rogowski: żona Zbaska siostra rodzona Biskupa Warmińskiego, w roku 1696 Pośeł na Konwokacya *Confeder: Ordin: Tomasz Sędzia Ziemski Liwski na Konwokacya Poślował w roku 1674 Constit: f. 19: zplodził dwóch synów, Józefa Gabryela Podczaszego Liwskiego w roku 1696, y Łukasza Cześnika Liwskiego. Woyciech Stolnik Liwski. Jacek Łowczy Liwski, Jerzy y Zygmunt w roku 1696. Drugi syn Pawła, Abraham Podstoli Liwski, po nim się zostało trzech synów, Stanisław Łowczy Czerski, Mareusz Sędzia Ziemski Płocki y Kazimierz naprzod Choraży Liwski, Pośeł na Seym 1661, *Constit: fol. 3*, potym Starosta Mielnicki, Kommissarz z Seymu 1683 do rozgraniczenia *Constit: f. 11*. Siostra ich Zofia z Woyciechem Baranowskim herbu Grzymać Woyskim Parczewskim zkolligowana. Syn zaś tegoż Kazimierza Jan Seweryn Starosta Mielnicki. Kromy tych już wyliczonych, Jerzy Starosta Grabowiecki podpisał w roku 1606 zjazd Lubelski *MS. Petricov: Augustyn w Zakonie Kaznodziejskim Okolski*. Zofia Cieciszewska, Mikołaja Łysakowskiego herbu Lubicz Kasztelana Chelmskiego małżonka *Paprocki pod Lubiczem*. Seweryn, Marcin, Samuel w roku 1632. Cieciszewski Stolnik Liwski, Antoni Podstoli Liwski 1704. Cieciszewski Pisarz Ziemski Liwski, Pośeł na Seym 1724. Jan Kasztelan Czerski umarł roku 1723, żona Anna Gozdźka. Cieciszewski in Societ: J.*

CIEKLINSKI herbu *Abdank*, w Wojewodztwie Krakowskim. Liśt Zygmunta I in *MS. Petricoviensis* świadczy o Cieklińskich Jastrzębczykach, ale już teraz Falińskimi się zowia, kędy y ia o nich mówić będę. Z Skarbków zaś Cieklińskich, Mikołaj Burgrabia Krakowski w roku 1587 podpisał Ustawy Proszowickie *Constit: f. 423*. Zostawił dwóch synów Kryzstofa męża walecznego y Floryana (*Constit: 1587 f. 427*) Komornika Sanockiego, temu Kreczowna powiła Corkę Zofia *primo voto* Adamowi Bielińskiemu Stolnikowi Zakrocimskiemu, *2do* Rusieckiemu, Skarbnikowi Warszawskiemu zaślubioną, y Synów trzech, Jana Sędziego Grodzkiego Nowomiejskiego y Komornika Sandomirskiego, ten z Sułowskiy zplodził Corkę, która się dostała w małżeństwo Józefowi Kowalskiemu Podkomorzemu Wieluńskiemu. Stanisława Rotmistrza Krolewskiego, krwawe zasługi dla Ojczyzny chwali Konstytucya 1609 *fol. 926*, kędy mu z Skarbu Koronnego cztery tysiące złotych wyliczyć kazała, miał za soba Katarzynę Smietanczanę Chorażankę Podolską: a z niey zdami się syn iego Marcin Sędzia Surrogator w Grodach Kamienieckim y Łatyczowskim za Jakuba Potockiego Generała Podolskiego *Constit: 1611, f. 24*. Mikołaja z Jeremim Woiewoda Multańskim doświadczonego żołnierza, synów iego było trzech. Dobiesław Kasztelan Czechowski 1648, poiał Katarzynę Zofia, jedyna Corkę Mikołaja Rafała Kostki Starosty Malborskiego, dziedziczkę dobr Tyczyna, Soko-

Sokołowa, Zalesia, z kąd dochodzi *Duryewski f. 63*, że urodzona była z Zofii Pileckiej z Zalesia. *Constit. 1653 f. 2*, tego Dobieśława, Deputatem pisał na Trybunał Skarbowy. Alexander brat Dobieśława, którego dwie Córki Kalińska y Miaczyńska. Jakub tych dwóch brat rodzony. Stanisław brat Mikołaja Burgrabi Krakowskiego. Poditarości Sanocki, któremu nadgrobek w Krośnie w roku 1568 położony to przyznaie: *Virtute, Sapientia, ac pietate praestantissimus*: z Skarbkówny potomstwo jego, trzech synów. Jędrzey Kanonik Krakowski w roku 1583 podpisał pewną Tranfakcyę z Krakowskim Miałem: sławi go Paprocki z dowcipu, mądrości y powagi w obyczajach. Stanisław Sekretarz Krolewski brat Jędrzeja, od którego został się syn Jędrzey, tego dwie Córki tylko, rozebrały winiły Domy fortunę, to jest Anna naprzód z Stanisławem Witowskim Komornikiem Pilźnieńskim, potem z Adamem Gorzkim: y Urszula z Samuelem Sienińskim Komornikiem Sandomirskim zręcone. Piotr trzeci brat Jędrzeja y Stanisława Podezafy Krakowski, tak go czytam na Liście Zygmunta III danym Miału Lwowskiemu w roku 1606: poślował do Rzymu y do Cara Tureckiego. Córka jego, pierwszym związkiem z Broniewskim Starostą Lubaczowskim, drugim z Kałprem Wielopolskim Podkomorzym Krakowskim w małżeńskie weszła kontrakty. O Józefie Cicklińskim Konstytucya w roku 1627, *fol. 17*.

Cielatkowa Herb.



Xiążyc. iak na nowiu, rogami do góry obrocony, z którego frzodka od spodu wychodzi drugi także Xiążyc, ale go tylko po-
Ffff łowę

łową widać, rogiem w prawa tarczy z kierowany, tak, że półtora Xieżyca jest w tym herbie. Trzy gwiazdy, po jednej na każdym jego rogu złożone, wszystko żółte, w polu błękitnym: na hełmie trzy piora Strusie. Pisali o nim *Bielski f. 93. Paprocki w Gniazdzie Cnoty f. 1066. O herb: fol. 574. Okolski tom, 1, fol. 106. Kleynoty. Potock: Poczet herbów. Przecież żaden z nich o początkach y okazji tego herbu nie namienia. O Familiantach nawet tego herbu tak napisał Paprocki. Byli Cielatkwowie ludzie Rycerscy, w tym jednak wieku, jeżeli ich własne potomstwo jest, albo w którym kraju, dowiedzieć się pewnie nie mógł: iedni powiadali o nich w Sandomirskim, drudzy na Rusi, inni w Sieradzkim.*

CIELECKI herbu Zareba w Kaliskim Woiewodztwie. Jerzego (Sekretarzem był u Zygmunta Augusta) Cieleckiego, zmarłego w roku 1598, nadgrobek z Krakowskiego Kościoła napisał *Starowolski in Monumentis. Mikołaj Podśędok Poznański*: wspomina go *Okolski t. 2. f. 239*; któremu po śmierci w roku 1622 syn jego Jakub Poznański y Płocki Kanonik pamiatkę z marmuru wystawił w Katedrze Poznańskiej *Starowolski in Monum.* było tego Podśędka z Szofdrskiy trzy Córki, Katarzyna za Mikołaiem Proskim. Druga za Stanisławem Gnińskim. Trzecia za Sczanieckim. Hieronim Biskup Płocki długi wiek na Dworze Krolewskim przepędziwszy, w lat pięćdziesiąt życia swego stan sobie Duchowny obawu Kapłanem poświęcony, najpierw Regentem Kancellaryi Koronnej od Zygmunta III deklarowany, od którego też w Legacyi iezdził do Xiazat Włoskich: potym Kanclerzem Konstancyi Krolowy, daley Referendarzem Koronnym y Proboszczem Poznańskim, już w sześćdziesiąt lat y ieden wziął na koniec Infule Płocka, na tey nie mając względu na szędziwy wiek y lata podezle, wszystkie Pasterskie funkey sam przez się odprawował, od czego nawet y w ostatniej swoiey chorobie żadnym się perfwazyom odwieść nie dał: umarł w roku 1627, dwie lecie na tey Katedrze przydując. Był Prałat sama szczerością tchnący y maż pokoiu; z kad sie oto szczerulniey starał, żeby się był nikomu nie naprzykrzył. Nadgrobek mu wystawił Zygmunt synowiec jego Proboszcz Poznański, Kanonik Gnieźnieński. Ten gruntu swego własnego w Poznaniu na podzamczu ustatpił na Klasztor y Kościół Oycom Franciszkanom *Biernacki Speculum Min: f. 286*. Umarł w roku 1652, Krysztof naprzod Podezałszy Poznański, Posel od Wielkopolskich Woiewodztw do Krola Zygmunta 1608, a potym Kasztelan Szremski z Seymu 1620 Deputat do Kwarty Rawskiej *Constit: f. 24*. Wojciech był Surrogatem Poznańskim 1605, którego roku posłował na Sejm *MS. Calisien*: Bartłomiej Woyski Poznański w roku 1620, Posel na Sejm, zamtad deputowany na Trybunał Radomski *Constit: f. 19*. Łukasza z Cielce (bo sie inni pisał z Wielawsi) kładzie nadgrobek *Starowolski in Monum:* z Tumu Poznańskiego. Maciej Sekretarz Krolewski 1648. Alexander, Piotr y Marcyan. Jan Kanonik Płocki w roku 1643 *Constit: Synod: Płocen*. Mikołaj Kanonik Płocki, Deputat na Trybunał Koronny w roku 1694. Katarzyna Cielecka Jana Gębickiego Podezałzatego Poznańskiego. Dorota Gotarda Korabiowskiego. Urszula Zygmunta Tomickiego herbu Drya. Urszula Jana Stanisława Korzenio-wskiego

wskiego herbu Nałęcz Staroſty Koſciańskiego, Regenta Kancellaryi Koronney 1670 *Cyboni Amor Nałecius*. Dorota naprzod Lipskiego herbu Grabie, tuż Hieronima Oſińskiego Wężyka Stołuika Sieradzkiego 1667 małżonka *Ada Caffren: Califf*. Ludwik, Jędrzey, Karol, Kryſtof w Kaliskim w roku 1697. Szymon w Inowrocławskim, Woyciech, Jan 1726. W Xięſtwie także Litewskim Cielecki Timkowicz Jerzy, podpisał ſię z Mińskim na Elekcyę Władysława IV, ale nie wiem czy tego herbu.

CIELEMECKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Wawrzyniec z Lubelskim Woiewodztwem podpisał ſię na Elekcyę Władysława IV.

CIELESKI herbu Doliwa. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał: widziałem jednak ten herb Janowi Cieleskiemu Sadowemu Michałowskiemu przypisany. Stefan Piſarz Lucki z Koſakowskij zpfodził ſyna Stefana y Corek trzy, Teresę, Annę y Katarzynę. *MS. O Famil: Pruf:* powiada że w herbie ich wpalię trzy Krzyże złote, na hełmie pięć pior Strutich.

CIEMIERNYŃSKI. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie piſał. Piotr Ciemiernyński w roku 1606. Paweł Poſeł na Seym w roku 1601, z tamtąd naznaczony do rewizyi dobr Krolewskich, tak na Ruſi iako y na Podolu zdeſolowanych *Conſtit: f. 742*. Jan Łowczy Podolski, Corka iego Jadwiga z Walentym Glinka zaślubiona, ſyn zaś iey Prokop Poditaroſci Łatyczowski, Poſeł na Seym 1616 *Conſtit. f. 40*. Katarzyna Zakonnica u Wſzyſtkich SS. we Lwowie.

CIEMIŃSKI herbu Dobno. Paprocki y Okolski o nich nie piſał. *Bielski fol. 793* powiada o Staſławie (lubo go Cienińskim wydrukował) że na weſelu Zamoyskiego z Batorówna w roku 1583 gonił z kopia. Ciemińska, dobra Ołſzową Tymienieckiemu zapisała w roku 1606, *Ada Caffren: Oſtrzeſow:* Elżbieta Ciemińska Xięni Ołoboeka w roku 1606 *Wyſocki Dobra Duchowne*. Wawrzyniec Proboszcz Kazimirski, Kuſtoſz Klimuntowski 1655.

CIEMIŃEWSKI herbu Prawdzic. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piſał. Ida zaś z Radzanowskich, dla czego też ieſzcze po dziſdzień piſzą ſię z Radzanowa. Kryſtof Ciemiński zoſtawił ſynow dwoch, Staſława y Jana: y Corkę Sobieiuska. Staſław z Elżbiety Wilkanowskij Kaſztelanki Wyſzogrodzkiej zpfodził Kazimierza ſyna y Corkę Zofia Woyciecha Kraſińskiego herbu Slepowron Kaſztelana Sierpskiego małżonkę. Jan przybrał ſobie w dożywotnia przyiaźń Sobieiuska. Kazimierz Czefnik Ciechanowski w roku 1674. Antoni miał za ſobą Gowarczewska w Ziemi Chełmskiej. Paweł Ciemiński Choraży Warszawski zoſtawił trzech ſynow, Władysława, ten z Łoſiówna zpfodził Jakuba bezpotomnego. Woyciecha, ten z Narzymska Kaſztelanka Warszawska, Staſława, y Franciszka Skarbnika Zakrocimskiego. Jana, ten z Barbara Oſtaſzewska Skarbnikowna Ciechanowska Kazimierza y Franciszka. Z tych Kazimierzowi Rotmiſtrzowi Krolewskiemu Zofia Zwierzchowska Sędzianka Łomżyńska powiła dwie Corki, Konſtancya Rembowska y Rozalia: ſynow zaś Ignacego w Zakonie Puſtelnikow S. Auguſtyna, Marcinem nazwanego, Alexandra, Jozefa, Jana y Franciszka. Franciszkowi zaś Czefnikowi Chełmskiemu Ludowika Gawarecka Miecznikowna Chełmska, Jana, Macicia y Jozefa.

CIENSKI herbu Pomian w Woiewodztwie Sieradzkim z Cienia się pisał. Jedną ich dzielnica z Łubieńskimi, tylko że ci od dobr Łubieńskimi, ci od Cienia Cieńskimi zawołani. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. W Księgach Grodzkich Ostrzeszowskich w roku 1534 rezygnacya czyni Cieni mniejszych Ociec synom, Janowi, Swentosławowi, Woyciechowi, Kasprowi; a w roku 1595 kwituie Cieński Stawiskiego z wyliczonego posagu: W roku 1525 znaydziez rezygnacya Cieni wiekszych w tychże Księgach. Franciszek w roku 1648. Hieronim Kułosz S. Michała na Zamku Krakowskim, Proboszcz Łubieńskich Kaplicy, w roku 1650 *Damalew: in Archiep: Gnesnen: fol. 30.* Jan Rotmistrz Krolewski w roku 1674. Marcina syn Woyciech, honorow żadnych nie szukał, z swoiey cnoty y uprzejmości ku wszystkim, godzien nawiyszych w tey Oyczyźnie Urzędow, z Jadwigi Trzebieckiy siołtry Jędrzeia Trzebieckiego Biskupa Krakowskiego dwie Corki zplodził, Magdalena z Sebastyanem Karłznickim Chorążym Łęczyckim, Katarzyna z Bnińskim żręczona, y synow pięciu. Z tych Kasper Dziekan Krakowski y Administrator Biskupstwa Krakowskiego *Sede vacante*, Proboszcz Piotrowiński, Deputat kilka razy na Trybunał Koronny: Wułowi swemu w Kościele Krakowskim S. Piotra nadgrobek bogaty postawił, kilkanaście tysięcy na to żożywłzy, a w dziedziectwie Trzebieckich z ostatniey woli tegoż Biskupa, Kościół z fundamentow wyprawdził y uposażył, na Zakon nasz dobroczynnie łaskawy, umarł w roku 1703. Marcin naprzod Chorąży Sieradzki, daley Podkomorzy, pod Krolewska Ufarska Chorągwia Rotmistrz; pod Wiedniem, Parkanem, Strygoniem, Buda, Chocimem, Zwańcem, nieustraszonego męstwa, zdami się miał za soba Corke Koniecpolskiego Alexandra, z Sroczyckiy urodzona, ale zesła bezpotomna. Stanisław trzeci syn Woyciecha Kantor Gnieźnieński, Kanonik Krakowski, prędką śmierć dalsze o nim nadzieie pomięszala. Czwarty syn Alexy, wstapiwłszy do Zakonu Societ: J, po Filozoficzney y Kaznodzieyskiej Katedrze, uprosił się na Missy Wołoska, z ktorey, po Apostolsku pracuiac, gdy się Polische woyna z Turkami otworzyła, rugowany; na obozową Missy z Hetmanem Jabłonowskim wyprawiał się; atoli słuchaiać spowiedzi ludzi żołnierskich w obozie, od nich śmiertelna choroba zarażony, pośzedł po zapłatę prac swoich w roku 1683 we Lwowie. Marcyan piaty syn zostawił dwuch synow, Woyciecha Stolnika Bractawskiego y Mikołaja, ktorzy pod znakiem Ufarskim Podskarbiego Koronnego służyli. Maciej syn Marcina Podkomorzego pod znakiem Krolewica Alexandra. Hieronim w Woiewodztwie Inowrocławskim w roku 1697. Tu ieszcze to przydaie, co uważaia niektórzy; że Łubieńscy od prawey ręki tarczy, miecz przez głowę Zubrza przeciagniony w herbie nosza; Cieńscy zaś od lewey ręki, ale to rozumiem, że się omyłka iaka stało, ile że iakom mówi iedenże Dom Cieńskich, z Łubieńskimi.

CIEPIEŁOWSKI herbu Gryf w Woiewodztwie Sendomirskim, w Powiecie Pilźnieńskim. Ci naprzod zwali się Prochańskimi, ktorych potomkowie dzie dziczac na Ciepeliowie, Ciepeliowskiemi nazwani, luboć inni zowia ich Czepielowscy. Stanisław Swoboda albo Gryf podpisał się na Lubel-
skim

skim Kongresie przeciwko Zygmuntowi III w roku 1605. *MS. Petricov*. Maciej z Prochna Ceder Ciepiewowski na Pokuciu mężnego serca żołnierz, który pod Kumeykami przeciwko Kozakom, z Potockim Hetmańskim synem sławiając, także samopalna kula w głowę postrzelony zginął, pochowany w Nizińskim Kościele Zakonu Kaznodziejskiego. Z Anny Krupczanki, która *imo voto* żyła z Czurytem, została się córka *imo voto* Woyciecha Morskiego, zdo Humnickiego małżonka y syn Michał, Woytka Przemyślski, żona jego Teresła Sienicka pozostała wdowa po Reiu Staroście Libuskim. Antoni w Woiewodztwie Sandomirskim 1697.

CIEPIŃSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Felix Ciepiniński z Płockim Woiewodztwem podpisał Elekcyę Jana Kazimierza.

CIEPLIŃSKI herbu Oforia. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Sa zaś w Woiewodztwie Ruskim. Z tych Jan Ciepliński w roku 1658 Pisarz Ziemski Sanocki, na Collegium nasze Krośieńskie szcudrobliwie łaskawy: umarł w roku 1675, przy tymże Kościele pochowany. Miał za sobą pierwszym związkiem Krzeszównę, zktorej trzy Córki zpłodził, Annę z Janem Karolem Bieleckim herbu Janina Burgrabia Łuckim, Katarzynę z Władysławem Kraśowskim, trzecią z Stryjskim dożywotnie żmówione: drugim Pobiedzińska.

CIERZNICKI z Cierznic się pisza. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: Adam z Cierznic Cierznicki podpisał Obwieszczenie 1697.

CIESIELSKI herbu Lubicz. Luboć y o Jastrzębczykach czytałem w Ruskim Woiewodztwie. Adryan Ciesielski wszedł w kontrakty małżeńskie z Iwanicką, pozostała wdowa po Sienińskim. Nasi Pisarze w Ciechanowskiej Ziemi dziedzictwo ich założyli.

CIESIELSKI herbu Zadora w Sieradzkim czy Sandomirskim Woiewodztwie. Mikołaj w Sandomirskim w roku 1674. Woyciech w Beżkim 1697. Stanisław w Mińskim 1632, Michał także 1674, pisali się na Elekcyę Krolow Polskich. Jędrzej Kanonik Gnieźnieński 1519, iakom czytał na przywilelu Colleg: Łowickiej.

CIESLIŃSKI herbu Junosza w Krakowskim Woiewodztwie: atoli Piotr Podśędkiem był y Komornikiem Lwowskim w roku 1548, iakom go czytał na pewnym Extrakcie z Ksiąg Ziemskich Lwowskich. Jan w Woiewodztwie Brzeskim w roku 1632. Maryanna Antoniego Bratkowskiego małżonka.

CIESZACKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Sa zaś w Woiewodztwie Ruskim. Jakub z Wielkiego Cieszacina Cieszacki Sędzia Ziemski Przemyślski w roku 1480: tego syn Stanisław Sędzia Grodzki Przemyślski w roku 1532. Cieszacka Lifowskiego małżonka. Piotr 1630. Anna z Cieszacina dziedziczka na Kisielowie, była za Stanisławem Gorzkowskim Sędzią Ziemskim Chełmskim w roku 1600.

CIESZANOWSKI herbu Felita w Woiewodztwie Beżkim. Jan na Cieszanowie Cieszanowski poiał Zofia Strzyżównę Sędziankę Halicka, zktorej syn Stanisław z Seymu 1589 deputowany do obrad publicznych *Constit: fol. 442*, syna miał Alexandra Pisarza Grodzkiego Grabowieckiego, za tym była Borchowska. Teresła Cieszanowska, Humnickiego małżonka. Antoni y Adam 1712. *Okolsk: tom. 2. fol. 197*, pisze o Cieszanowskich.

CIESZEWSKI herbu *Jastrzebiec* w Płockim Woiewodztwie. Jakub z Cieszewa Podstoli Warszawski w roku 1496, był na zieżdzie Xiążat Mazowieckich w Czerku *Statut Masov. f. 110.* Adam podpisał się z Płockim na Elekcyą Jana III. Michał zaś z Witebskim z Powiatu Orszańskiego, Cieszewska Staroscina Grabowiecka Kaspra Sienickiego herbu Bończa małżonka.

CIESZKOWSKI herbu *Dolega*. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał: pisał się z Cieszkowa. Z Łeczyckiego Woiewodztwa na Wołyn y w Podlaskie trzech się braci przeniosło. Mikołaj Skarbnik Nowogrodzki od którego trzech synow zostało. Jan w Zakonie S. Franciszka Ordin: Minor: Obseryan: Łukasz w Zakonie naszym w roku 1694 życie swoje pobożnie zakończyli *Histor: Collegii Cracovien:* y Woyciech Cześnik Trembowelski, któremu Lubieniecka trzech synow powiła, Jana Mikołaja Łowczego Czerniechowskiego, którego potomstwo Wiktor y Antoni Józefa Cześnika Trembowelskiego, tego syn Maurycy, y Antoniego Skarbnika Nowogrodzkiego. Paweł brat Mikołaja zpłodził Wiktora y Felicjana Ordinis S. Pauli. Stanisław trzeci ich brat Rotmistrz Krolewski, wyszedłszy z niewoli z Boguszevska miał siedmiu synow. Z których Franciszek Sędzia Ziemski Czerniechowski: temu Iwanicka herbu Pelnia zrodziła tych synow, Marcina Starostę Klefzczelowskiego, tego żona Zafeska Podkomorzanka Nowogrodzka z ktorey syn Konstanty. Daniela Chorażego Czerniechowskiego, (poślował na Seymy różne pięć razy, y Deputatem był trzy razy na Trybunał Koronny:) tego żona Katarzyna Kaszevska Podkoniuszanka Litewska, synowie z niey, Jozef w Zakonie naszym, Stanisław, Franciszek y Felix: y Corka Konstancya za Prokopem Nowickim. Stanisława Starostę Klefzczelowskiego Oberstfaterleintnanta Krolewskiego w Woytku Cudzoziemskim, Tobiasza Podczaszego Czerniechowskiego, Chorażego Pancerney Chorażwi: żona iego Teressa Podchorodeńska Cześnikowna Mielnicka, Jozefa Stolnika Czerniechowskiego, który Deputatem y Posłem bywał: Żona iego Joanna Zafeska Podkomorzanka Czerniechowska, syn z niey Stanisław y Corka Franciszka. Stefan Podczaszy Nowogrodzki, żona iego Poptawska. Jan Kancelerz y Kanonik Łucki, Proboszcz Uchański. Alexander Felicjan Podkomorzy Czerniechowski, a przedtym Choraży Nowogrodzki y Porucznik Pancerney Chorażwi, pod Chocimem meźnie stawałac, z działą postrzelony, że nie zginał dziwney sprawy Boskiej było dzieło, jest tego w Konstytucyach Koronnych wieczna y zrekompensa pamiatka zapisana. Teodor Stolnik Łeczycki zginął pod Wiedniem. Adam także brat iego pod Mohilowem. Krysztof siódmy syn Stanisława naprzod Stolnik Łeczycki y Deputat na Trybunał Koronny w roku 1693, potym Podkomorzy Nowogrodzki, aż też y Kasztelan Sochaczewski, miał za sobą Mokrzycka, z tey synow dwoch: Stanisława Starostę Kotelnickiego, żona iego Gafezowska Pifarzowna Lubelska: y Wiktora Sedziego Ziemskiego Liwskiego, a potym Kasztelana teyże Ziemi: od którego z Nowosielskiy został się syn Jan. Siostra iego z Oborskim Podkomorzym Liwskim zmwioną. Drugim zwiazkiem tenże Krysztof poiał Zabicka, z ktorey syn Ignacy, y Corki dwie, Franciszka za Brzezińskim Chorażym Nurskim, Brygitta za Wodziańskim Chorażym Liwskim.

CIESZKOWSKI herbu *Pilawa*. Alexander, Balcer y Swentofław z Łęczyckiego podpisałi Elekcyą Jana III. Okolski Ziemianami ich Sieradzkiemi zowie.

CIESZKOWSKI herbu *Zerwikaptur* w Woiewodztwie Krakowskim Dom według Paprockiego rozrodzony. Stanisław w Sendomirskim 1697.

CIESZOWSKI herbu *Lia* w Ziemi Wieluńskiej. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał: z Cieszowy się pisał, iakom widział w Kościele Kłobuckim y herb ich, y w Studziannym na nadgrobkę Jana Cieszowskiego. Jakub mąż Rycerski z Janem Zamoyskim w Wołoszech, Moskwie y innych okazach mężnie się za Oyczyznę stawiał, lat ośmdzieśiat dopędziwszy, umarł w roku 1641. Stanisław w Ziemi Wieluńskiej stawał na Elekcyą Władysława IV.

CIESZYCKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Księgi Grodzkie Ostrzeszowskie, rezygnacyą Cieszecina w roku 1593 od jednego z nich zapisały. Piotr Cieszycki z Ruskim Woiewodztwem podpisał Elekcyą Władysława IV.

CIESZYŃSKI. Y o tych nasi Genealogiściowie milczą. Bartłomiej Cieszyński Kanonik y Kanclerz Katedralny Wileński, Proboszcz Kowieński w roku 1631 wydał do druku panegiryk S. Kazimierzowi, na dziękczynienie za zdrowie swoje przez jego protekcyą od zarazy morowej utrzymane. Jan Kanonik Kamieniecki w roku 1692. Kryzstof y Tomasz w Wołyńskim 1632.

CIKOWSKI herbu *Radwan* w Woiewodztwie Krakowskim: Okolski raz ich Cikowskich, drugi raz Cikowskich zowie: ida z Zebrzydowskich, ale od dobr Cikowa tego imienia nabyli. Z tey Familii w roku 1470, był znaczny Kawaler Cikowski, Podłędek Krakowski: ten taka miał miłość u Szlachty Woiewodztwa Krakowskiego, że gdy mu Król Kazimierz dobra dziedziczne konfiskował, o to że wypuścza Niepołomska często na towy iezdził; oni mu w nadgródę tey straty znaczna summę złożyli y darowali; za którą wieś Woysławice kupił *Bielski f. 467*. Mikołaja potym Kasztelana Sadeckiego w roku 1531 czytam u *Nakiel: w Miechawii*: drugiego także Mikołaja Stolnika Koronnego w roku 1547 na Liście Zygmunta I danym Miastu Lwowskiemu. Ten Kasztelan Sadecki y Starosta Sanocki Posłem był do Cara Tureckiego *Bielski fol. 586*, miał za soba Krupczankę, z nią Corek trzy; jedna była za Adamem Gierałtowskim Sędzią Sadeckim, druga za Balcerem Porębskim Woyskim Krakowskim, trzecia za Adamem Glińskim Chorałym Sendomirskim: synow także trzech, Stanisława, Mikołaja y Piotra. Stanisław Kasztelan Biecki, (o którym *Bielski fol. 617*) bedac na mieyscu Leśniowskiego Hetmana wtargnął do Moskwy, przyszedł pod Smoleńsk, zpalil przedmieście, poraziwszy nie mało Moskwy, drugich poimawszy: potym ciągnął do Siewierskiej Ziemi, gdzie nie mało włości popalil, y w końcu się do domu wrócił. Pod Krasnogradem Zamek Moskwiewski znowu chodził; gdzie ogniem y mieczem wielkie szkody poczynił w roku 1565: miał synow dwoch, Stanisława y Kryzstofa, y Corkę za Felicyanem Ługowskim. Stanisław dziedzic na Krzelowie, Salaczu, Tarnowy, Swaryzowie, Bielowicach, Swierczu, Skoczkwie y Woyciechowie w

Powiecie Xiaznieńskim, Podkomorzy Krakowski Starośia Czorszyński zszedł bezpotomnie. Krysztof maż woienny pod Pskowem, zostawił syna Jana, na ktego złała sie cała fortuna pō Stryiu Podkomorzym. Mikołaja syn Jędrzey Sekretarz Krolewski, za ktrym była Elżbieta Bolestraszycka Czesnikowna Przemyńska, zta zpfodził syna Hieronima y Cerkę Annę z Janem Wilamem zżeczona. Stanisław y Balcer w roku 1705.

Ciołek Herb



Jest Ciołek czerwony w białym polu, zrogami, w prawa tarczy głowa y całym soba obrocony: nad hełmem y Korona połowa tegoż Ciołka w prawa tarczy z Korony wyskakuiacego. *Bielski f. 51. Paprocki w Gniazdzie Cioły f. 32, & 1188. O herb: f. 370. Okolski tom. 1. f. 108. Kleynoty f. 44.* Nasz X. Petrasanta o wielu bardzo we Włoszech, Brytannii, Niemczech, Francyi, Hiszpanii, y Wielkich Domach świadczy, że się Ciołkiem pieczętują: a między temi powinni się rachować, dway Naywyżsi w Kościele Chrystusowym Pasterze, y Papieżowie, Callistus III w roku 1454. *Rusier: Chronok.* o ktrym y Proroctwo S. Malachiasza Hibernii Biskupa (iako rozumiecia) takie było *Bos pacens.* Drugi Alexander VI, albo iako go też Prophecya nazywa *Bos Albanus in Portu,* z Portueńskiego Biskupa na tę godność wyładzony. Obadwa ci z Familii Xiażat Borgii byli, wślawioneysia Xiażat, a naybardziej S. Franciszkciem Borgia Xiażęciem niegdy Gandyi, Vicereiem Catalaunii, potym Generałem III Zakonu naszego. Witeliuszow także w Rzymie Imię, od herbownego ich Ciołka uroflo: z ktrych Lucius Vitellius Nepos, roku od założenia Rzymu 787, od Narodzenia zaś Chrystusowego 37, był Konfulem Rzymskim: we dwie lecie

lecie potym Vitellius Syryi Starosta. *Mireus Chronol.*

Z tych tedy Witelliuszow, że Dom Ciołkow w Polsce nazej, y krew y początki swoje zabrał świadcza *Długosz, Bieł. f. 51. Papr. y Okolfski*. Robert albowiem Vitelliusz, na pierwiastkach gnieździecy się u nas prawowierney wiary, z Rzymu od Stolicy Apostołskiej na Arcybiskupstwo Gnieźnieńskie wakuiać po śmierci Hattona w roku 917, wysłany; pociągnął za sobą rodzonego swego Paulina w też kraie, który dobr w Polsce nabywszy y osiadłszy, w potomstwie swoim Familia Ciołkow rozmnożył. *Parissus in MS.* raczej rozumie, że z Sarmacyi do Włoch ta Fanulia przeniesiona, niżeli ze Włoch do Polski, co mowi bydz mogło za czasow Teodoryka Ostrogota, Albuina Longobarda Krolow, za Karola Wielkiego, kiedy Sarmatowie idac za szczęściem powoduiacym się, wielka liczba w Włoskich kraiach osiadali; atoli ztego com powiedział wyżej poznać, że dawniej przedtym wiekiem, Witelliuszowie w tych tam kraiach kwitnęli. Okazy zaś herbu Ciołkow, tenże Author tę naznacza: Za czasu Probusa Cesarza Sarmatow zabrano wielkie y mnogie stada bydła y do Francyi zapędzono: zebrał się Sarmatowie, y niespodziana wycieczka odyskali swoje szkodę bez najmniejszego krwi rozlania: fundament tego ma z *Vopisca in Probo num. 5 y in Botoso*, który o tym namienia. Za tę odwagę, mowi że pierwszym z tego wojska Rotmistrzom Ciołka za herb nadano, w białym polu: ale to omyłka Paryzyusza. *Sarnicki l. 4.* tego zdania, że z Gotow krew swoje y początki wzięli Ciołkowie nasi.

Jabym rozumiał, że herb ten dawniejszy jest od czasow Roberta Arcybiskupa Gnieźnieńskiego: lubo nie przeczę, że y on z tym Oyczytym swoim do nas przyjechał Kleynotem: bo iakom namienif *fol. 2.* z Paprockiego, y sam Lech kiedy tu w tych kraiach osiadał, Ciołkiem się w herbie szczycił, choćci go potym w Orła zamienił. Jakoż dawnemi czasy w zwyczaju był u Rzymian Ciołek, znać to z Pliniusza historyi lib: 10. c. 4. *Erat & antea prima cum quatuor aliis Lupi, Minotauri, Equi, Apri &c.* co tłumaczac *Lipsius, lib. 4. de Militia Rom: dial: 5* mowi: *Unde rusticulis illis Romanis, Minotaurus & fabella innotuit? Vide ne verè, non Minotaurus sed Taurus fuerit, uti alia animalia illa nota Italie. Certè & Taurus, robustum ac ferox animal, atq; aptum pugne.* O Familiantach tego herbu tak *Długosz* iako y *Bielski* y inni świadcza, że byli pobożni y iak sily tak y męstwa wielkiego.

Herbowni

Brzeski	Drzewicki	Lipowski	Porosiński
Bzicki	Ewil	Maciejowski	Woznicki
Cetys	Głuski	Malinowski	Zaleski
Cbadziński	Goryślewski	Ostrołcki	Zardecki
Ciołek	Gutowski	Pilecki	Zelechowski
Czarwołuski	Korycki	Podsiłipski	Zielinski
Dobrzyński	Koszewski	Poniatowski	Kozłowski

Hhhh

Przod-

Przodkowie Domu tego

Robert Arcybiskup Gnieźnieński trzeci, pobożnością życia, przykładem obyczajów do dobrego, mądrością y ludzkością znakomity, rządził tę Diecezję lat dwadzieścia, wstąpił albowiem według *Damalew: in Archiep: Gnesi* w roku 972: umarł 996 a według *Janicyusza* komputu wstąpił po Hannonie 971, zszedł 995. Po nim miał ta Katedra rządzić S. Wojciech.

Marcellus Biskup Poznański. Temu *Długosz in Vitis Episc: Poznaniens: herb* taki przywłaszczył. Ciołek w lewą tarczę idący, pianę z ust tocząc. Był ten Marcellus rodem Rzymianin z sławnej we Włoszech Marcellow Familii, Auditor Palatii & Decretorum Doctor, wprawie dziwnie biegły, po śmierci Benedykta Biskupa, od Kazimierza Króla uproszony do tej Katedry w roku 1048, cnota y nauka wszystkim się stał miły, przecież że języka Polskiego nie umiał; przez tłumaczów tylko, powierzone sobie Owieczki rządził przez lat siedemście, umarł w roku 1065: w Katedrze Poznańskiej pochowany.

Paulin Biskup Kutawski, bratem go zowie Roberta Arcybiskupa Gnieźnieńskiego *Damalewicz in Episc: Vladisl: ale* to nie mogło być, ile że Robert stem lat y kilka przed nim, już był świat pożegnał. Wstąpił na Biskupstwo Kruświckie, albo jako go teraz zowią Kutawskie w roku 1098, na nim przydując lat dwanaście, zasnął w Panu w roku 1111. Za niego część Pomeranii, która się była od tej Diecezyi oderwała, znowu do niej inkorporowana. Do tego herbu y Domu, pociąga *Janicius* Zdzisława Arcybiskupa Gnieźnieńskiego, ale że go inni Autorowie do Kozłarogów referują, dla tego y ja tam o nim mówić będę.

Jędrzey Biskup Płocki, maź dzielney roztropności, której długa experyencya nabył. Ta nadrobił, że lubo wiele inszych kompetitorów o tę Insulę zabiegało, nie tylko mu do posiadłyi i y, już od większey części Kapituły obranemu nie przeszkadzali, ale też swoje Suffragia włożyli na niego z lali. Zwawie stawał przy karności Kościelney y prawach Duchownych, aż też szóstego roku prac swoich, appoplexya życie mu to doczesne wydarła w roku 1260, *Długosz y Lubiński in Vitis Episc: Ploensum*. Był wprzód Proboszczem Płockim.

Stanisław Biskup Poznański, z Oycy Stanisława z Ostrołki Woiewody Mazowieckiego urodzony, we wsi Zelechowie w Sendomirskim, zaraz się z młodu sposobić począł, do najpierwszych w tej Ojczyźnie godności. Poeta swego wieku między pierwszymi; czym jako piśze *Długosz* tak Pańskiemu sercu przypadł był do gustu, że do Kanторы Krakowskiej y Kuštodyi Gnieźnieńskiej, pieczęć mu mnieyszą Koronną powierzono: tę że pisałował, aż poki nie wziął Insuły Poznańskiej, znać z Listów Jagiełły Króla *u Nakiel/R: w Miechow: f. 414 y Okolski t. 2. fol. 84*. Cożkolwiek bądź choć go Kanclerzem tytułuje Paprocki, na co przywodzi *Kromera lib: 21*. Od Kapituły Poznańskiej Biskupem obrany: poki żył Miroslaw na tę Katedrę od Marcina V Papieża nadwoła y Elekcyja Kapituły podany, pory nie mógł przysć do swoiey konsekracyi: we dwie lécie jednak Miroslaw y z godności y z życia gdy usta-

pił, wolna Stanisławowi droge, do tej Insuty zostawił, na której on pół dzieśiąta lata żył, w roku 1438, ofiercił Dyecezya swoją. Zostało się po nim siła pięknych Ksiąg y Kleynotow Kościołowi Poznańskiemu, w którym po śmierci złożony. Na Concilium Bazylejskim sam jeden z Biskupow Polskich zasiadał, dokąd z Pańska komitywa y splendeca stawił się; z niemieysza exekwie zmarłemu Władysławowi Jagellonowi tamże sprawował. Powrociwszy z Bazylei do Ojczyzny, Abrahama Zbąskiego od spoteczności z Kościołeni przez kłatwę odciął; że w Zbąszynie Heretykom Czeskim Kościołowi nieposlušnym protekcyja dawał. O co rozgniewany na niego Zbąski, gdy się na życie jego zafadzał, musiał się Stanisław, uchodząc zawziętych na siebie impetow przez nieiaki czas w Krakowie tać. *Długosć in Vitis Episc: Płocen:* Napisał był Satyrę wierzem na Elżbietę Pilecką Krolową zmarłą, o co rozgniewany Jagęto od Dworu swego rugował go; atoli potym dla stylu Łacińskiego w którym był wytworny, znowu go do łaski przyjął *Długosć 1428.*

Erazm Ciolek Biskup Płocki. *Decius Cromer y Lubieński* cale go niechca mieć z tego Domu. Był człowiek bystrego dowcipu, głęboki w radzie, dla czego Alexander, z którego też łaski na tę godność wyniesiony, y Zygmunt na nim polegali: jest jego mowa w druku, która miał *ad Ordines Imperii* na Kongressie Wiedeńskim. Zażywał go Zygmunt w trudnych Legacyach do Cesarza y Stolicy Apostolskiej, kiedy w roku 1520 wyiedział u Leona X. na wszystkie Kościoły Polskie Odpust albo Indulgentiam 7 annorum, któreby każdy co piątek mógł dostąpić: przywodzi o tym Bullę Papieżka *Nakielski in Miechow: fol. 597.* Trzeci raz do Rzymu w Poselstwie iędzając, tamże tego życia dokonał w roku 1524, w Kościele Panny Maryi *de Populo* pochowany. Synowica jego była za Jędrzeiem Święcickim Pisarzem Ziemiąskim Nurkiskim.

Od Paulina brata rodzonego Roberta Arcybiskupa Gnieźnieńskiego, rozpleniona Familia Ciołkow, wiele znacznych y godnych Senatorow w Polszcze liczyła, luboć ich starożytność głęboko przed nami utaiła: przecież ilem się mógł doczytać, ci byli. Zeugno Kaizrelan Lubelski w roku 1252. Łukasz Kaizrelan Krakowski w roku 1356. Jan Woiewoda Mazowiecki kolo roku 1300. Erazm á boday nie syn Jana, także Woiewoda Mazowiecki: iam go w roku 1388 położył, ale boday nie wyższych lat na tym Krześle siedział. Jana potym Woiewodę Mazowieckiego Paprocki wspomina męża Rycerskiego, y że od trucizny zginął. Stanisław, tego Długosć tak w historyi swojej w roku 1428, iako y *in Vitis Episc: Posnaniensium* Woiewoda chce mieć Mazowieckim y syna mu Stanisława Biskupa Poznańskiego przywłaszczają, o którym się mowiło wyżej. Paprocki ani tego honoru, ani syna mu nie przyznaje, ale Jędrzeiowi bratu jego, o którym niżej. Był ten Stanisław tak wielkiej siły, że kadż dnem w górę przewracał. Podeszwy do Młyna albo drzewo, którego dwudziestu chłopstwa u jednego końca ledwo podnieść mogło, on sam u drugiego końca bez wielkiej fatygi z ziemi dzwignął. *Paprocki namienia y Długosć:* dziesiaciu ludzi mężnych razem zmocował *Okok:* atoli potym w potrzebie za Ojczyznę poległ. Jędrzey

Ciołek Choraży Płocki w roku 1377 *Statut Masowie* f. 67, brat Jana Woiewody Mazowieckiego y Stanisława, syn także iego Stanisław Biskup Poznański według Paprockiego. Atoli *Bielski* f. 281 Jędrzeja Woiewody Mazowieckiego śmierć na rok 1396 zapisał, o którym to przydać. Zasiadał w Czerwieńsku na sadach, sprawa się wytoczyła Jędrzeja Rzeszotki z Czerwień Ziemianina tamiecznego z Janem Xiążęciem Mazowieckim Panem iego własnym, o pewną majątność. Wszyscy kolegowie iego, którzy przy nim zasiadali, choćci sama słuszność za ubogim Szlachcicem mówiła, faworyzuiac iednak Panu, odsadzaia forruny Rzeszotkę, przyśadzaia Xiążęciu: sam tylko Woiewoda Jędrzej przy sprawiedliwości stał, y nie się na Pańskie nie ogladaiać respektu, za Rzeszotką a co naywiększa głównym swoim nieprzyiacielem decydował: umarł potym iako on mówi od trucizny. Synem iego chce mieć Stanisława mocarza, o którego wielkiej siły, to ieszcze potomności wypisał. Dzieciatkiem prawi będąc, dwu chłopcow na obu dłoniach nosił. W Krakowie dzwón wielki u Panny Maryi wniósł na wieża, którego czterdzieści ludzi nie wciągnęło. Drzewo iakie surowe ściśnawszy wreku, wodę z niego wyciskał: dwie podkowy razem śmiał, powroz by naymocniejszy ztargał: mieczow dwanaście razem za końce wziawszy, podniósł. Czecha iednego na wesele Krolewskim zapafnika sławnego ztłukł. Miał dwu braci, leża wszyscy z Oycem w Warce. *Poty Bielski*. A ponieważ tak niezgadzaiać się kontrowersyje między Authorami pozachodziły, dla tego tak Jana iako y Stanisława między Woiewodami Mazowieckimi opuściłem.

Wigand z Ostrołeki Kasztelan Czerk w roku 1436 syn Jędrzeja Chorażego Płockiego według Paprockiego, ten wziął działem Ostrołkę y Powlin, zkaż potym potomstwo iego różne od dobr nazwiska sobie przybrali, to iest Powlińskich, Ostrołeckich, Gutowkich, Pileckich y Dobrzynieckich. O każdym z tych na swoim miejscu mówić się będzie. Od Stanisława iakom wyżej mówił z Długosza Woiewody Mazowieckiego ida Zelechowscey, ile że według niego pisał się y dzieciżył na Zelechowie, albo według Paprockiego od iednego z braci iego. Sa ieszcze y po dziśdziń niektórzy, co się starożytnym Ciołkow imieniem zowią, tak Mikołay y Władysław z Wileńskiego, Alexander z Ziemi Liwskiej, Adam z Sendomirskiego Ciołkowie podpisałi Elekcya Władysława IV.

CIOŁKOWSKI herbu *Jastrzebiec* w Woiewodztwie Mazowieckim. Marcin Podsedek Wyszogrodzki w roku 1632 *Porządek Elekcji*, wspomina go Konstytucya w roku 1601. Marcin z Ziemia Wyszogrodzka Jana III. Jakub y Waleryan z Płockim Woiewodztwem 1697 podpisałi Elekcya Augusta II.

CIOŚNOWSKI herbu *Pomian*; inni ich pisał Ciośnowski w Wielkieypolszcze y w Kuiawskim Woiewodztwie. Z tych Rafał Skarbnik Poznański, Krzysztof Ciośnowski z Brzełskiego Kuiawskiego pisał się na Elekcya Władysława IV, był Miecznikiem Brzeskim dziedzie na Powierciu. *Jędrzej Powłowski* w *Kazaniu* swoim pisał Ciośnowski.

CISOWSKI w Pomorskim Woiewodztwie. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał: Michał Cisa (tak się albowiem zrazu zwali) przez wiele lat

Xiażęcia Pruskiego Konsyliarz, potym Starosta Borzechowski, w różnych Legacyach do posłronnych Narodow y Panow odprawionych z pochwała, szczęśliwy, co z nadgrobkū iego wypisał *Starowski in Monum.* umarł zaś w roku 1596. O tey Familii *MS. Konopatsc.* świadczy, że w Prusiech y w Warmii Starostow y inszych Urzędnikow zdawna mieszał. Kazimierz Sadowy Tucholski, Jakub w tymże Powiecie Poselskyonat w roku 1699. Ciflowskich wspominaia Grodzkie Księgi Olszelszowskie.

CISZEWSKI herbu *Zadora* w Ziemi Przemyskiej. Z tego Domu N. Ciszewski Ordinis Prædic: S. Theol: Doktor, Viceprowincyał Ruski, y gdy to piszę Przecor Konwentu Bożego Ciąła we Lwowie; Maż wielkich przymiotow y godności. Sa też y w Prusiech Ciszewscy, ale nie wiem czy tego herbu.

CISZKOWICZ w Xięstwie Litewskim. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Z tego Domu ieden Rotmistrzował pod Plezskowem. Hreghory Ciszkowicz z Seymu Warszawskiego Poborca łanowego w Ziemi Bractawskiej w Litwie *Uniwersał Pobor:* f. 394, w roku 1581, y 1589, fol. 558. Jerzy, ale go iuż pisał Czyżskiewicz Pifarz Ziemi Słonimski z Seymu 1601 Poborca *Constit:* f. 777.

CISZKOWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał; Jan Choraży Zakrocimski w roku 1525, podkisał Dekret Xiażat Mazowieckich przeciwko Heretykom *u Lubieñsk: in Vitā Episc: Płocens.* Ciszowska Anna z Ciszkowa Mikołaja Gizickiego małżonka.

CISWICKI herbu *Wieniawa* w Wielkieypolszcze: pisał się z Zbąszyna. Jan Ciswicki Woytki Kaliski z Seymu Piotrkowskiego w roku 1567, Poborca w Poznańskim Woiewodztwie *Constit:* f. 145, y 1587. Abraham Kafztelan Szremiski z Seymu 1631 Kommissarz do pogranicznych od Slaska y Marchii dyfferencyi *Constitut:* f. 26, y 1641. *Constit:* f. 18: Był to Pan fortunny swoiey na dobro Oyczyzny nie żałuiacy, w Legacyach ktore odprawował dzielny, na wojnie nieustraszoney: widziałem herb iego Wieniawa, z drugim Nałęcz, z kad się dorozumiewam, że albo on z Matki był Zbaskiy Nałęczanki urodzony, albo Zbaska miał za soba, dziedziczkę tych dobr: z ktora wszedł był Zbąszyn w ten Dom. Jakoż *Jan Dekan* w Książce ktora wydał do druku o Artyleryi, tego Abrahama komisztem, przyznaie mu to, że Zbąszyn terazniefza maniera, wielki d sumptem restaurował y ufortyfikował: aczkolwiek mu Szwedzi, podczas pierwszey w Polsce nalszey od nich inkursyi, w samych działacy ammunicyi zdrada na niego przypadzy, więcey niż na ośm. dziełat tysięcy szkody uczynili. W Groycu także pałac wystawił. Z synow iego czterech się zostało: Władysław y Marcin w roku 1632. Piotr Scholastyk Poznański Kanonik Gnieźnieński, Stanisław, Franciszek Kafztelan Miedzyrzycki, Starosta Stawiszyński w Cudzoziemskich ięzykach biegły, z Seymu 1661, y 1670 Kommissarz do pogranicznych kłotni, między Wielkapolska y Slaskiem *Constit:* fol. 21. Synow iego trzech było, Ludwik Starosta Stawiszyński, z Anny Zofii Oleśnickiy zpłodził syna Stanisława Starostę Stawiszyńskiego *Acta Confed: Sendom: anno 1704:* y Corkę Ludwikę: ta naprzod z Woyciechem Jaskolskim

Starosta Stulińskim, potym z Bogusławem Tomickim Pifarzem Kaliskim żyła. Jan Choraży Gwardyi Krolewskiej, żona iego Węzykowa Starościanka, ale sterilis. Trzeci ich brat stan sobie Duchowny obrał.

CRIVELIUS. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Sebaſtyan Criveli-
us, z ſławney w Mutynie Familii urodzony, do Indygenatu w Polſzcze
od Krola Stefana przypuſzczony, przy Jędrzeiu Zborowskim Marſzał-
ku Nadwornym Koronnym wiek ſwoy ztrawil. *Metryka Koronna*
Michaël Brutine.

Cromer Herb



JEst tarcza na dwie części przedzielona, z których iedna wyższa, druga niższa: na wyższej jest pół Orła naturalnego koloru po pierſi, z wyciągniętemi w górę skrzydłami, laurowa korona ſzy-
ia u niego otoczona, głowa w prawą tarczy z kierowana, w czer-
wonym polu. Na niższej części jest herb Domu Austriackie-
go, to jest pas czerwony w białym polu: nad hełmem y Korona Orzel
czarny w pół, od dwóch głów, iakiego więc Cesarze Rzymſcy zaży-
waia. *Paproc: o herb: f. 586. Okolski t. 2. f. 499. Kleynoty fol. 61.* Wyż-
sza część tego herbu nadana Marcinowi Kromerowi Biskupowi War-
mińskiemu od Zygmunta Augusta Krola Polskiego: znać y po ſamym
herbie, że w rekompensę wielkicy iego mądrości y pracy w piſaniu
historyi Polskiej, laurem uwieńczonego Orła odebrał. Druga część
od Ferdynanda Cesarza Rzymſkiego, uktorego siedm lat od Krola Pol-
skiego wyſłany rezydować, tak był przypadek do ſerca, że mu właſny
Domowi ſwemu Kleynot do pierwſzego przydał.

O począ-

O początkach Orła Polskiego y herbu Korony należy iużem mowić; krotko namienie o herbie y okazji iego nabycia w Domu Austriackim. *Paprocki w Ogrodzie fol. 107*, na co przywodzi *Munflera kartę 696 lib: 3* powiada, że Margrabiowie Austrii, za czałow Traiana Cezarza, w sławney owej przeciwko Decebalowi Krolowi expedycyi, gdy się tam heroicznie stawili, piaciu skowronkow złotych w polu białym w herbie wynieśli. Atoli *X. Mainburg w historyi swojej o Krucjatach lib: 5*. pisze, że nabyty dawniey w Palestynie, przy oblężeniu Maita Ptolomaidy. Tam albowiem, gdy się meżnie potykał Leopold Xiążę Austrii, tak dalece, że iuż też wpadł był y na mury z niektórymi ludźmi swemi, gdy iednak wszystkich koło niego pobito, widząc się samego tylko, rzucił się w morze, wszystek czerwony własną krwią y nieprzyjaciół swoich, oprócz tego miejsca, na którym się był pasem białym przepalał. Zaczyn Fryderyk Cezarz na wieczną pamiatkę tak pięknego uczynku, dał mu za herb pole białe w polu czerwonym, a bindzie frefrney. Ale potym Leopold IX Margrabia Austrii, przeciwko Prusakom Poganom na ten czas meżnie wojując, w zamiarę pierwszego herbu balke białą w czerwonym polu odebrał.

Marcin Cromer w Bieczu Miasteczku w Podgorzu urodzony, iako chce *Treterus, Posselius, Starowolski in Hecatombe* (lubo on sam o sobie pisać, cztery herby z rodu swego wyprowadza, to jest: z Oycy herb Pierzchały y Osmorog, z Matki herb Ramuły y Jastrzębiec) w Akademii Krakowskiej tyle predkością dowcipu y chciwą aplikacyą postąpił pod Janem Kazimierzem, że *primam & secundam lauream* zaśluszył: w Niemczech potym y Włoszech peregrynując dalszego poleru nabył; tak dalece, że iak się do Ojczyzny powrócił nayspierwsi wtey Koronie na ten czas Panowie prawie go sobie wydzielali: iako to Choleński Biskup Krakowski y Kanclerz, po nim Gamrat od którego Kanonikiem Krakowskim, Sendomirskim, Kieleckim y Kustofzem Wislickim wyniesiony. A gdy się sława nauki iego y na Dwor Krolewski przecięła, Zygmunt August, Archivum Koronne na iego opiekę zpuścił, y do konnotacyi wszystkich monimentow praw y przywileiow w nim się zamyszkających zażył: wszystko z wielką prawdzie pracą, ale z niemniejszą swojej roztropności pochwałą szczęśliwie zakończył Cromer. Z tey lustracyi znaczny wziął supplement do pisania Historyi Polskiej, która od początkow Krolestwa tego, aż do czałow Zygmunta I przeciągnął, y na trzydzieści Ksiąg podzielił, ułożeniem y stylem Łacińskim wybornym ozdobił, z tą u wszystkich approbacyą, że dawnieyszych naszych Historykow daleko piorem swym przewyższyl. Dla tegoż jeszcze za życia Cromera, tak wzięta była u mądrych ta historya iego, że w samey Bazylei trzy razy z podprasy drukarskiej wychodziła, czwarty raz w Kolnie, ale ieszcze lepiey od Authora przeyrzana y na wielu miejscach nie mała aukcyą wyperfekcyowana. Nadto na Niemiecki ięzyk przetłumaczył ją *Henryk Pantaleon* y podał do druku w Bazylei w roku 1562: na Polski zaś, *Marcin Błażowski* Szlachcic Polski. Prawdąć że niektórzy na iego historyczne pióro sarkali. *Warszawicki de optima Statu Libertatis lib: 2*, zadaie mu, że niektóre rzeczy z umyśłu, niektóre

z niewiadomości opuścić: toż poświadcza *Joachim Bielski* w dedykacyi swoiey historyi, rozumiem iednak żeby byli umknęli obadwa ręki od tey na tego przeznacnego Biskupa censury, gdyby byli wiedzieli, co też o ich lukubracjach pozniejszy wieki sadyli y mowily: á mianowicie Bielski, co o nim napisał Strykowski. To zaś pewna, że *Cromer* pospolicie Długosza torem idzie, y w Oyczystej historyi opisaniu wziął go sobie za cel, y chyba tam od niego ustąpił, gdzie albo ziawnych dokumentow prawdziwzey dociekł relacyi, iako o erekcyi Biskupstwa Chełmińskiego, o Kluczu Łowickim do Arcybiskupstwa Gnieźnieńskiego przyłączonym, y indziey, albo w watpliwości od Długosza zostawioney, swoie zdanie przytacza. *Balbinus* też *świeży Historyk Czeski*, iego historyczney prawdzie przymawia, ale niewinnie: iakoż ieżeli Bog pozwoli na swym mieyscu się kiedyż tedyż pokaże. Jawnie iednak za *Cromerem* y same iego pisma oświadczaia, że bez respektu y względu, historyi swoiey osnowę przeciągnął, tak dalece że też siła był wielkich Domow w tey Oyczyźnie nienawiści na siebie oburzył: luboć to potym z czajem uci- chło: aż też zgromadzona na walny Sejm Warszawski Rzeczpospolita publicznie mu za iego podięta w historyi fatygę dziękowała, *Stefan Krol* z Tronu pochwalil, á dawniey przedtym *Zygmunt August*, iako się wyżej mowiło, nowym herbem przyozdobił. Z Cudzoziemskich *Pilarzow Joan Bapt: Porta in dedicat: Physognomie Celestis* zowie *Cromera Accuratissimum Scriptorem*. *Spondanus* 1548, num: 12. *Insignem Scriptorem historie Polonie*. *Possevinus Bibliot: Selec: l. 1. c. 23*, *Fidelissimum & optimè de Ecclesia meritum &c. Scripsit nitidam uberem & veram historiam*. Z naszych *Joachimus Pastorius*. *Nulli Historicorum, seculi sui secundum, sive peritiam morum, sive elegantiam Latii sermonis species*. *Potocki in Centuria Livium Nostratem* nazywa. *Kró historyi Polskiey* pisał wiele inszych ksiąg y podał do druku ten mądry Biskup, á naprzod wierszem *Poema de Christi triumpho*. *Elegia de adversa valetudine Sigismundi I* w Litwie w roku 1534. *Deliberatio Lucretie post vim Sexti Tarquinii elegia in 4to*. *Aurea Carmina Pythagoræ, & quædam alia fragmenta ex quibusdam na łaciński język przetłumaczył*. *Orationes S. Joannis Chrysostomi aliquot translate à Cromero exstant in operibus S. Chrysostomi*. *Oratio habita in funere Sigismundi I Regis Polonie*. *De conjugio & celibatu Sacerdotum ad Stanislaum Orzechovium in svo 1561*, która książka iak się dostała do rąk *Piusa IV Papieża*, dziwnie ją Naywyższy *Pasterz* w swoim do *Cromera* danym Liście wychwalał. *Polonia sive de Situ Populi, Moribus, Magistratu & Republ: Regni Polonie libri 2*. *Apologia pro nobilitate sua à se conscripta*. *De Musica seu concentibus quos chorales vocant*. *Monachus sive Colloquia de vera & falsa religione*. *Epistola de optima politia ad Senatum Regni Polonie*. Drugie zaś Liły iego *Karnekowski Arcybiskup Gnieźnieński* podał do druku. *Sermones Synodales*; ktore miał na Prowincyalnych Synodach. *Katechizm po Niemiecku y po Polku dla swoiey Dyecezyi*, Dla tey iego tak wysokiey nauki, y nienaganego rozsadku zażywały go *Maiestaty Polskie* w różnych *Legacyach* do postronnych *Monarchow*, iako to do *Karola V Cesarza* z *Mikołajem Radziwiłem* na ten czas *Marzałkiem Litewskim*, do *Ferdynanda Sukcesora Karolowego*, á na ten czas *Krola Rzymskiego*, kędy gdy dla

dla kollegi iego y dla niego, taka łaskę przyniesiono, że ich dwóch dosyć wygodnie śieść mogło, Kollega iego pierwszy tak usiadł na niey, że dla Cromera iuż mieysca nie było; co widząc Ferdynad, że Cromera umyślnie tym postępkim chciał od siebie rugować, rzekł: *Sedeat uterq; cum & in Legatione uterq; contineatur.* To Warszawicki *de Legato*, który że to słyszał z ust samego Cromera, świadczy. Dzieścię razy różnych czasow do tego Ferdynanda posłował Cromer, a iedenasty raz przez siedm lat ordynaryinym był u Dworu Wiedeńskiego Ablegatem. *Kreczmer de Vitis Episcop: Varmien:* wtakiey zaś był u niego estymacyi, że y do stołu iednego z nim siadał, y w iednymże wozku iezdził, czego y Xiażętom swoim rzadko pozwolił Ferdynand *Orichov: Colloq: de execat: 6.* Pawłowi IV Papieżowi imieniem Zygmunta Augusta posłuszeństwo oddawał, kedy gdy się z swoiey indultyri y dowcipu Naywzłszemu Pasterzowi zalecił, pytał się Paweł coby za łaski od niego prosił, odpowiedział na to Cromer. Z Krola mego respektu mam dosyć wszystkiego. Co go tym więcej Papieżowi przymiliło. Posłował y na zjazd Frankfordzki, na którym Maxymilian na ten czas Krol Czelki, na Krolestwo Rzymskie brał Koronę: y do Miałt Anseatyckich z Janem Kołtką Gdańskim na ten czas Kasztelanem. Tak tedy dobrze zasłużony Oyczyźnie tey Prałat, gdy Hozyulfa Kardynała Pius IV Papież do Rzymu wezwał: obawiając się, żeby Dyecezya iego od Herezyi w Prusiech szerczący się w blisłości, szkody iakiey nie poniosła Cromera, swego niegdy Dyscypuła Koadiutorem na Biskupstwie Warmińskim uczynił: na ktorey funkcyi pięknie y ze wszystkich pochwała sprawował tę Dyecezya, aż do śmierci Hozyulfa, która przypadła na rok 1579, po ktorey poświęcony na tęż Katedrę od Stanisława Karnkowskiego, Biskupa na ten czas Kuiawskiego, y żarliwością o część Boską y zabiegiem koło duży sobie powierzonych, y administracya sprawiedliwości wszystkim był miły; aż też iuż sędziwych lat dopędziwszy, na perswazyą Batorego Krola, synowca iego Batorego Jędrzeia Kardynała, Koadiutorem sobie na toż Biskupstwo z konsensem Kapituły swoiey uczynił: w krotce potym w roku 1589 wieku swego 77 zasnął w Panu, mąż niepracowny, y Korony Polskiey ozdoba.

CUDZINOWSKI herbu *Jastrzebiec:* w Krakowskim kiedyś Woiewodztwie pod tym imieniem na dobro Oyczyzny pracowali, ale według naszych Pisarzow iuż temi czasy od dobr, Borowskich imię sobie przejęli.

CURSELIUS. O nich świadczy Dawid Chilchen, w Zyciu *Farensbachiusza* Woiewody Inflantskiego, że w Inflanciech między naydawnieyszymi ten ieden kwitnął; z tych *Curfelia* Matką była tegoż *Farensbachiusza* Woiewody.

CWIELIGOWSKI. O tych ani *Paprocki* ani *Okolski* nie pisał. *Zygmunt Cwieligowski* Archidyakon *Unieciowski*, *Kuiawski*, *Plocki* Kanonik w roku 1652. *Jan Kaprowski.*

CWIKLINSKI herbu *Nalęcz.* O tych ani *Parocki* ani *Okolski* nie pisał: ale w *Tarnowie* widziałem *Nalęcz* zawiązany, własny tego Domu herb. Sa

w Mazowieckim Woiewodztwie, bo Woyciech Cwikliński w Ziemi Cicchanowskiej Jana Kazimierza. Stanisław y Kazimierz w Plockim Jana III podpisałi Elekcyę.

CWILICHOWSKI. Y o tych ciż Pisarze milcza. Cwilichowskiego Jeziorkowka małżonka, pozostała wdowa po Kondrackim.

CYBULSKI herbu Prawdzic w Woiewodztwie Mazowieckim. Alexy czy Alexander Cybulski Podśudek Wyszogrodzki, podpisał Dekret przeciwko heretykom *u Lubieński in Vitis Episc: Plocen:* tenże czy inszy iaz Sędzia Wyszogrodzki w roku 1564, o którym Konstytucya *fol. 67.* Synow miał piaciu, Jana Woykiego Wyszogrodzkiego, *Constit: 1569 fol. 172, y 1581, fol. 395.* Macieja Kasztelana Wyszogrodzkiego podpisał *Lit Infeudat: in Prus: 1578.* Jędrzeja Cześnika Wyszogrodzkiego. Adama Kanonika Plockiego. Felixa który w Krakowskim osiadł, y Corke Annę za Janem Wroblewskim Podśudkiem Wyszogrodzkim. Adam brat Alexego zplodził dwóch synow, Jakuba y Tadeusza, tyleż Corek. Zofia z Marcinem Nieborskim Podśudkiem Wyszogrodzkim, Katarzyna z Jakubem Nieborskim żmówione. Szymon Rotmistrz w roku 1658 *Komput Woyška.* Sebaścyan, Jan y Jędrzey w Woiewodztwie Rawskim w roku 1674, Jan w Sandomirskim 1697.

CYGANSKI herbu *Prus imo* w Łeczyckim Woiewodztwie.

CYM herbu *Ogończyk.* MS. o Familiach Pruskich, Cymow, że kiedyś w Prusiech kwitneli wspomina, á boday nie iedneyze dzielnicy z Działyńskimi. Z tych był ieden, Von Cym Kanonik Chełmiński, którego nadgrobek widzieć na Chełmińskiej w Kościele Gosłkowskim. Felix Cym dziedziec na Kamionkach. Jest na Bożey mecie za Kamionkami, imię to Cyma, iadac do Gosłkowa, pory ten MS.

CYGENBERG herbu *Chomato* MS. o Familiach Pruskich tak ten herb opisuje: Chomonto białe w czerwonym polu, hełm zawarty, na wierzchu czapka Czeska, binda czerwona, y podszewka pod nią, na czapce Chomonto, na każdym po cztery piora pawiegołogona (á że go pod Chomonto inaczej udałem, uczyniłem to idac za Panegirykiem nie dawno Zaleskim przypisanym. Takim zaś kształtem iak go tu teraz kładę, widzieć go w Kościele Katedralnym w Chełmży w oknie na połnocy, y w Kościele Chełmińskim w oknie ku południowi, y na Tumie Warmińskim. Starożytności Domu Cygenbergow, dowodem iest przywilej, na za frymarczenie wsi Suchostrzyg za Zaiaczkow w roku 1338, Augustynowi Cygenbergowi, od Teodoryka Grafa z Altenburgu dany, którego Augustyna potomek rozkrzewiwszy się, tak na Dobrzyńskiej, iako y na Chełmińskiej ba y Pomorskiej Ziemi, wielu inszych Familii stał się przodkiem, które po dobrach różne sobie przybrałi nazwiska, iako to po Orlu Orłowski, po Suchostrzygach Suchostrzycki, po Zalesiu Zaleski, po Bochlinie Bochliński, po Knybawie Knybawki, po Sadlinie Sadliński, czyli iuż temi czaszy Czadliński. O tych Domach piśm wiele było, w Xięgach Tczewskich, ale gdy pod czas wojny z Gdańszczanami Tczew zgorzał, y Xięgi te w popiół poszły. Przeciż znayduie się w Kwidzinie, albo *in Castro. Mariana Insule* w roku

ku 1289 przywilej dany, kędy między inżemi są ci podpisani, Meinhard z Quiernwolda Mistrz Ziemi Pruskiej, Helvitus Commendator w Kiszporku, Arnold z Wałdowa herbu Mars. Bartosz z Ruthenberku herbu Przewońskich. Henrych z Cygenbergu, Jan z Ebern, Ryce-
rze. Michaél Schafer w roku 1394 z herbem Chomonto leży w Pia-
fecznie w Kościele, iako świadczy jego nadgrobek, ale napisu trudno
wyczytać. Z Niemiecka wieś Suchostrzygi zowią Von der Launaw
z ktorych ieden był Kanonikiem Warmińskim, leży w Warmii po-
chowany w Tumskim Kościele, z takim napisem na kamieniu *Anno
Domini 1443, die 2 Marti Obiit Venerabilis Dominus & Magister Peregrinus
de Cygenberg Canonicus Varmiensis, eius anima requiescat in pace.* Y dru-
giego tegoż mieysca Kanonika *Mathias de Launaw Cantor & Canonicus Ec-
clesie Varmiensis Obiit anno 1495, die 21 7bris.* Von Cygenberg Chora-
ży Chełmiński na Dworze Zygmunta I człowiek zaśluzony. Jan Su-
chostrzycki Choraży Ziemi Chełmińskiej, nie pisał się Suchostrzy-
ckim, ale z Cygenbergu. Do tegoż herbu należą Wulkowscy, o kto-
rych na swym mieyscu.

Cyremberg Herb



Jelen czerwony w prawa tarczy bieżący, y nogami przednimi
na zielone pagorki wskakujący w białym polu, na hełmie bez
Korony Jelenie rogi, czerwone albo koralowe, labry czerwone
y białe. Tak go opisuie *MS. de Familiis Prussie*, kędy przy-
daie

dać, że z Hassyi z Niemiec z Arcybiskupstwa Bremeńskiego, w te sie kraie przeniesli. Jakoż *Michaël ab Isselt in Historia sui temporis anno 1572* tak mowi: *Comes Cerembergius, qui Auriaci Principis sororem, conjugem habebat, à quibusdam Gelris, alijsq; finitimis, veteris Reipublice administrationis, pacisq; publice pertesús incitatus, exercitum non contemnendum conscribi iussit, in Comitatu Zutphanie, Velavia & Transsifelania, quædam oppida capit.* Jest ich Genealogia w Trybunale Koronnym Piotrkowskim produkowana, która tu kładę. Henryk Cyremberg z Oldowny to potomstwo zpłodził; Mikolaia w Rhodyjskiej Kawaleryi był Przeorem, Hillé Xięnia tamże. Hasekę Zakonnicę w Niegelwoldzie: Bechę Mniszkę Rodyjską. Jana ktorego z Schopieryanowny trzy Corki, Dorota, Katarzyna y Barbara y syn Daniel, tego zaś z Szachmanowny synowie Jan żył z Kerlowna, Kalper z Heynowna od ktorey Henryk Daniel y Ernest synowie. Jakub ostatni potomek Henryka pierwszego z Kenkelianowny miał Henryka, poległ pod Libiszawa w roku 1577, y Konrada ktoremu Barbara Rozemberkowna powiła dwie Corki Dorotę y Elżbietę. Z synow zaś Jan z Zofii Pampowskiy zostawił pięciu synow, Michała, Konrada, Jana Marcina y Jędrzeia. Jakub z Howemanowny Corkę Barbarę Bobartową, y Jerzego bez potomnego. Konrad wrocil się do Ojczyzny swoiey do Bremy. Daniel z Mathesianowny Corki dwie Krystynę y Dorotę y Jana *sterilem*.

CYROWSKI w Mazowieckim Woiewodztwie. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisal. Z tych Mikołay Cyrowski Soc: J. Missyonarz Obozowy z Woyskiem Polskim w Moskwie Dymitra zmyslonego na rzady tego Państwa odprowadzaiacym; która to Missya z jakim pożytkiem w duszach, z iaka ochota niezsatygowana y żarliwością odprawil, wypisali inli obszerniey. Powrociwszy z Moskwy, rzadził Collegia, Lwowskie, Jaroławskie, Poznańskie lat trzynaście, na ostatek w wielkiej opinii życia swego światobliwości umarł w Poznaniu w roku 1625. Młodszym będąc gdy mu Starszy rozkazał, żeby był z opętanego biesa wypędzal; z posłuszeństwa przyiał to na siebie, a skoro Krzyż S. na nim uczynił, zaraz nie proszony gość z ciała owego wyszedł. *Nadasi Ann: Dier: Memorab:*

CYRYNA *berbu Traby zdo* w Woiewodztwie Bractawskim. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisal. Jerzy Cyryna Dougil z Lyczkowa Rotmistrz Pancerny w roku 1658 *Komput Woyska:* był potym Stolnikiem Trembowelskim. Syn iego Mikołay Pifarz Ziemski Bractawski, Sędzia Grodzki Grabowiecki Starosta Niechorowski Deputat na Trybunał Koronny w roku 1699: tego zaś syn Jozef Starosta Niechorowski. Michał y Marek w tymże Woiewodztwie kwitneli 1674. Cyryna w Zakonie S. Franciszka Ordinis Minor: Conventualium, w nauce y w Zakonności u wszystkich wzięty. Teofila Cyrynianka Promińskiego małżonka 1702. Inni ich pisza Carzyna, inni Czaryna.

CYWINSKI *berbu Puchala* w Wielkieypolszcze. Bartłomiej Dworzanin Zygmunta Augusta. Marcin w Woiewodztwie Poznańskim, syn iego Sta-

Stanisław. Jan, w Sieradzkim, Józef, Mikołaj, Maciej y Woyciech w Płockim w roku 1697. Jan w Zakonie naszym rządził Collegia Bydgoskie, Gdańskie y Piotrkowskie. Woyciech y Piotr z Cywina Cywiński, z Mroczkowskiy urodzeni 1700. Widzieć y po dziś dzień jednego z Cywińskich nadgrobek w Chełmnie u Fary.

CZACHORSKI herbu *Abdank*. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Sa w Krakowskim. Kazimierz z Czachor Czachorski 1705. Woyciech brat jego z Zofii Bielskiy herbu Prawdzie zplodził Antoniego, Alexandra Societ. J. Józefa y Franciszka. Jerzy trzeci brat z Katuszowska sterilis.

CZACHOWSKI czy *Czacharowski* herbu *Korab* w Kaliskim Woiewodztwie. Czachowska Stogniewa Stanisława małżonka. Fabian w Kujawskim w roku 1697.

CZACKI herbu *Stwinka* w Woiewodztwie Poznańskim, a temi czasy y w Wołyńskim. Jędrzey Dziekan Kujawski, Kantor Poznański, Kanonik Gnieźnieński dwadzieścia y siedm razy Deputatem zasiadał w Trybunale Koronnym, z czego takiey w Oyczytym prawie umiętności nabył, że go Oyczyzna do Korrektury praw Koronnych z Seymu Warszawskiego 1589. destynowała *Constit. fol. 516*, y z Seymu 1601 do teyże funkcyi *Constit. f. 734*. Czacki z Czac miał za sobą Chwałkowską, z tey syn poiał Brzozogayską, która mu trzy Córki powila; Annę, ta z Janem Gaiewskim Sędzią Poznańskim (była to gorliwa o wiarę Pani, dla czego wdzięcznym swoim miasteczku, żeby heretycki zbor wystawiono, żadną miarą zezwolić nie chciała: Białecki Kościół zgruntu restaurowała, a na inne Kościoły hoyną reką cztery tysiące wyłupała. *Kazanie Żalobny Katafalk*) Elżbietę z Łukaszem Mielżyńskim Podkomorzym Kaliskim. Trzecią z Stanisławem Szotdrskim (była to Matka Biskupa Poznańskiego Szotdrskiego) zmwione. Augustyn Czacki 1648, y Hieronim 1652, życie swoje w Zakonie S. Franciszka Ordin. Minor. Observant. Bogu poświęcili, z których pierwszego jest Kazanie w druku *Jasna przy ciemney nocy Jutrzenka* na pogrzebie Heleny z Grodowskich Zielenińskiy Chorażyny Ciechanowskiej miane: iakoż że y Czaccy z Zielińskich Familii poszli, a od dobr tylko to imię odmienili, czytałem *in MS.* Woyciech Choraży Wołyński, Starosta Włodzimirski, Porucznik Hetmański, z dzielności swoiey tak rozumu, iako y ręki Rycerskiej u Jabłonowskiego Hetmana w pierwszych respektach, na Wołyniu osiadł, wspominając go *Constit. 1685, fol. 14*: a poiawszy Katarzynę Zahorowską Kasztelanek Wołyńską, synow z niey dwóch zostawił. Michała Stolnika Wołyńskiego, którego zgromadzona na walne Seymy Rzeczpospolita, posłuiącego nie jednym razem słyszała, y tak dowcipu wielkiego obrot, iako y wrodzona fakundya pochwaliła. Zona jego Wielhorską Kasztelanek Wołyńską, z niey syn y Córka. Y Stefana Łowczego Wołyńskiego Starostę Medyńskiego Komisarza do Traktatow pod czas Konfederacyi 1717.

CZAIEWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Krysztof Czaiewski Ciwun Małych Dyrwian z Xięstwem Zmudzkiem podpisał się na Elekcya Jana III.

CZAMANSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Alexander y Łukasz Czamańscy z Województwem Kujawskim pisali się na Elekcya Augusta II.

CZAMPSKI herbu Grzymała w Dobrzyńskiej Ziemi. O nich to Paprocki napisał, że Przodkowie tego Domu przeciwko Krzyżakom heroicznie walczyli; Czerwonkę Rotmistrza ich pojmanego, obieć kazali. Jędrzey Czampski Podśudek Ziemi Dobrzyńskiej, Posel na Seym 1576, z tamtad deputowany do kwarty Rawskiej *Constit: f. 260*, y do Korrekтуры praw Koronnych *Constit: f. 516* wspominając go Konstytucye 1590 *fol. 603*, żona jego Skarbkówna herbu Cholewa. Jędrzey Synowiec jego Harcerz Krola Stefana, mąż sławny y pamięci godny, był potym Rotmistrem na Moskiewska ekspedycya, umarł 1582. Domarat w prawie Oyczytym biegły, w różnych funkcyach na siebie włożonych przezołu wielkiego.

CZAPINSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał; Atoli dwóch Stefanow Czapińskich z Wileńskim Woiewództwem podpisało Elekcya Władysława IV.

Czapla Herb



Jest Czapla czubata, w pyłku rybkę trzyma, w lewa tarczy niby idaca, skrzydła do gory trochę wzniesione, właśnie iakby chciała wlecieć, nad hełmem takż Czapla *Paproc: o herb: fol. 569*. Tym się herbem pieczętują Kochcicy na Śląsku, którzy
 że

że wątpię, żeby się w Polsce znajdować mieli, albo którykolwiek infzy Dom, do tegoż herbu należący, dla tego tylko tu o nich namienię y dla tego że się z niektórymi Polskimi Domami zkolligowali. Reincyzf koło roku 1307 od Woyciecha Xiążęcia Śląskiego dobr Kochcic zamiana za infze nabywszy, nazwiska Kochcickich był okaza, syn jego Rupert w roku 1329 kwitnał. W dwieście potym lat Herman Kochcicki, od Władysława Krola Czeskiego y Węgierskiego różne Legacye do postronnych Państw szczęśliwie zakończywszy, najwyższym Komornikiem wyniesiony, a w dalszym swoim wieku Ochmiśtrzował u Walentego Xiążęcia: umarł 1538, urodzony był z Matki Strzałowny, a z Katarzyny Stolicowny, Corka jego jedna z Jerzym Szelibą zaślubiona: druga Jadwiga Bogu na wieczna służbę w Raciborskim Klastorze. Syn zaś Jan z Faustyny Jordanowny zpłodził także Jana: temu Anna Zarebianka Wacława Zareby Kasztelana Nakielskiego Starosty Stawiszynskiego, powiła syna Jana Sędziego Opolskiego y Raciborskiego, Brat Jana Herman z Łafocianki z Steblowa Kanclerza Opolskiego Corki, zostawił syna Hermana, Kochcicka z Kochcie Jana Gabultowskiego herbu Lis małżonka. *Gutowski Hartowna Strzala. Paprocki in Colloq. dedic. Bielski fol. 737, y Okolski* namieniaia, że Jan Kochcicki, od Maxymiliana Cesarza iezdził do Polski w Legacyi pod czas *Interregnum*, ale go obadwa do herbu Sroka naciagaia, atoli ten herb który opisał, jest ich własny.

CZAPLA herbu Radwan. O Maxymilianie Czapli Okolski świadczy, że się tym herbem pieczętował. Maia bydz w Woiewodztwie Mazowieckim y w Litwie. Nie wiem czy nie do tych należał Jan Czapla, Kuiawski y Plocki Scholastryk, Kanclerz Xiążęcia Mazowieckiego Konrada, którego toż Xiąże w samey tylko suspicyi, y ożaden kryminał nie przeświadczonego zabić kazal: o czym *Długosz, Cromer, Lubieński in. Vita Episcopi Plocen.* y inni.

CZAPLIC herbu Kierdeia w Kiiowskim y Wołyńskim Woiewodztwach, ba y w Litwie. Bazyli Czaplic Szpanowski, który według ustawy Seymu Wileńskiego powinien był wystawić dzieście koni na expedyeya Woienna, z tych dobr, które miał w Ziemi Wołyńskiej w roku 1528, *Metryka Wołyńska.* Piotr zaś y Kadyan Czaplicowie pięć koni. Tenże uproszony na przyjacielską ugode od Xiążat Koreckich, piaciu braci dzielił Oyczysta ich fortuna *Okolski tom. 1. fol. 540.* Corka jego czyli siostra Marya z Xiążęciem Koreckim Bohuszem Woiewoda Wołyńskim, Starosta Łuckim w kontrakty małżeńskie wezła. Piotr czy Jakub Kasztelan Kiiowski, podobno miał za sobą Liniewską Sędziankę Łucka. Teodora Czaplicowna, Jerzego Xiążęcia Wiśniowieckiego Kasztelana Kiiowskiego małżonka, fundowała OO. Dominikanow y z mężem w Busku *Okolski in Russia Florida.* Jan Woyksi Wołyński w roku 1583. Alexander, Marcin, Jerzy Sędzia Kapturowy Wołyński. Jędrzey Krysztof w roku 1632. Samuel, Jan, Hieronim w Woiewodztwie Witebskim w roku 1674. Jędrzey Kapitan Krolewski y Władysław w Wołyńskim. Teodor Sędzia Ziemiński Łucki, zostawił trzech synow

synow. Marcina Podkomorzego Kiiowskiego Połem był na Konwo-
kacya 1696, z Katarzyny Sieniucianki, Corka iego Teodora z Tobiażem
Iwanickim zmwioną. Krysztofa Podstolego Kiiowskiego: Jerzego Pod-
komorzego Kiiowskiego: za tym zdami się była Anna Niemierzycowna
z ktorey potomstwo Gryzelda Zakonnica u Wszystkich SS. we Lwo-
wie: z synow zaś jeden Gabryel w Zakonie S. Dominika, drugi Kanonik
Łucki, Anna Jędrzeia Xiażęcia Czetwertyńskiego małżonka. Eufrozy-
na Daniela Boreyka. Stanisław dziedzic na Haliczanach Stolnik O-
wrucki, miał za sobą Ludowikę Gołuchowska Podkoniuszankę Lite-
wska, która *primo voto* była za Lubienieckim Chorażym Łomżyńskim.
Jędrzey Stolnik Wołyński Starosta Krzemień^{ca}cki, Podwojewódzcy Sa-
dowy Kiiowski, Deputat na Trybunał Koronny. Alexander y Jozef
dziedziczy na Witoniu 1715.

CZAPLICKI herbu Korwicz. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Sta-
niław Czaplicki pięć tysięcy zapisał Konwentowi Ostrowiejskiemu
OO. Dominikanow koło roku 1640 *Okolski in Russ. Florida f. 134.* Jan
Pisarz Grodzki Winnicki w Woiewodztwie Podolskim. Daniel Pod-
starości Czebryński z Chmielnickim o dobra Sobotow miał zatargę, o
czym *Kochów: climaet. 1. 1. 1.* Czaplicki Podstoli Bracławski, żona iego
Dorota Gefchawowna. Sa y w Mazowieckim, Antoni w Ziemi Łom-
żyńskiej, Felicyan, Zygmunt y Marcin. Franiszek z Bucic w Ziemi Cie-
chanowskiej 1697 *Porządek Elekcji.* Samuel Rotmistrz Pancerney Cho-
ragwi 1658 *Komput Woyska.* Sa y w Kuiawskim, Mateusz, Alexander y Ga-
bryel 1697. Sa y w Kaliskim Marcin Czaplicki dziedzic na Łagiewnikach,
wspomina go Konstytucya 1676, f. 49.

CZAPLINSKI herbu Drogośław. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał: prze-
cięż *Paprocki o herb: fol. 40* namienia o Czaplińskim, że pod Skoworod-
kiem 1577 przeciwko Tatarom między inżemi mężnie stawał. Władysław
będac iedynakiem w Domu Oycowskim, obrał sobie jednak do-
browolnie ubóstwo w Zakonie naszym, w mortyfikacyach, ktoremi tra-
pił ciało swoje, przyostrzeżył na siebie, z tym się dawszy słyszeć: rad-
bym prawi wszystkie siły moje wydystylował, żebym przynamniej
iedna z nich kropla gust Boski ukontentował. Umarł w Kaliszu w ro-
ku 1638, wieku swego 23. Marcina wspomina Konstytucya w roku 1611.
Jan w Zmudzi, Paweł w Sendomirskim w roku 1632 *Porządek Elekcji,*
ktorego dwie Corki, Zofia z Balcerem Niemiarowskim, Druga z An-
zelmem Pikarskim Czesnikiem Łomżyńskim dożywotnie zmwione.
Zacharyasz 1648. Sebaścyan 1705. Jan Kazimierz w Woiewodztwie Ka-
liskim w roku 1697. X. R. *in MS.* przydaie, że Janowi Czaplińskiemu
za Heroiczne iego pod czas Chocimskiej pierwszej dzieła, kiedy sży-
ki Tureckie nie raz odważnie łamał, herb Drogośław tak odmieniono,
że na hełmie miało piąć pior Strusich, ktore pospolicie nad tym her-
bem zkładają, rękę mu zbroyna wyniesiono: boday to nie o tym Kon-
stytucya w roku 1638.

CZAPSKI herbu *Leliwa*. Ze otej Familii Paprocki ani Okolski nie pisze; nie dziw bo osobliwie Paprocki rzadko która wspomina Familia, która origine z Infant, Kurlandyi, y Prus. Dziedziństwo ich zdawna dobra Smoląg były nie daleko Starogardu: ale już w roku 1644 w Biedrzyckich possessya znać przez sukcessya poszły. Z tych Hugona z Smoląga Kasztelanem Gdańskim położystem w roku 1482 z *Posselius* y *MS. Konopatsf*. Poźniejszy zaś czałow *MS. Konopackich*, po Hugonie Kasztelanie Gdańskim kilka generacyi opuścił, y nie wspomina tylko Sebastjana Czapskiego, który miał za soba Konopacka; a z niego syna Juliusza: Juliusz z Wierzbowska, herbu Dołęga miał Corek dwie, jedna z nich poszła za Świętosławskiego, druga była Przecorysza Zukońska Zakonu S. Norberta. Synow zaś sześciu. Z których pierwszy trzy, każdy od dziedzictwa swego osobna formuła linia. Y tak od Sebastjana idą Czapscy z Bąkowa. Od Franciszka Czapscey z Smentowa. Od Jana Czapscey z Swarżyna.

Sebastjan Sędzia Ziemski Tczewski pierwszy syn Juliusza dziedzic Bekowa z Matgorzaty Von Felden Zakrzewskiej (która z Kościanki urodzona) zplodził trzech synow, Jana który z Konoiadzka, Mikołaja który z Kobylńska, obadwaj Steriles: trzeciego Piotra, który z Konarska herbu Koło, Kasztelanek Chełmińska, miał Corek trzy, jedna za Jasińskim, druga za Zembowskim, trzecia za Kempkim Kasztelanem Dobrzyńskim, roku 1679. Starszy syn tego Piotra Franciszek Miroslaw, naprzód Choraży Pomorski, potem Podkomorzy Malborski. Tego Franciszka pierwsze początki dzieł Rycerskich wprzód pod Beresteczkiem, potem wkrótce w Prusiech y całej Pomeranii: który nie tylko że się sam w ręcz mężnie y iawnie z Szwedami potykał, ale też własna swoia substancya na obronę Ojczyzny Chorągiew porządnie utrzymywał, braci swoich własnych, jako to Sebastjana mając Officerami, y innych: która Chorągiew wielce okryta od wielu Fortec w Prusiech nieprzyjaciela wstrzymywał, y odpędzał. Co widząc Xiaże Radziwił Kanclerz Koronny, y tyle wiedząc jego szczęśliwych expedycyi ferce nieuleknione; pod swoim znakiem Usarskim dał mu Pułkownikostwo. Tym znakiem y swoia Chorągiew, Tucholi Szwedom wziąć nie dał y całę obronił, pod Gniewem, Tczewem, Starogardem, Nowym, Grudziadem, y indziej nieprzyjaciela fortunnie niszczyć: a osobliwie, gdy w czterdziestu tylko koni pod Choynicami sto siedmdziesiąt Raytaryi Szwedzkiej trupem na placu położył, drugich niedobitkow w niewolę zabrał. Potem od Pruskiej Szlachty do siebie ciskał się Rotmistrzem uproszony przeciwko pospolitemu nieprzyjacielowi. Pod Starogardem pięćdziesiąt Szwedow wyciął, drugich poimał. Człuchowa dobyt z Szwedami, y działa zabrał, które do tych są czałow; potem wkrótce czasu wespół z Lubomirskim Malborg ściśłym oblężeniem opasał. A gdy Racyna Pułkownika Cesarzkiego Szwedzi z pola zepędzili, on wielką siłą ztyfu na nich uderzył, tak, że na się obroczył wszystkę nieprzyjacielską potęgę, czym Niemcow Cesarzskich od zguby salwował. W tej potyczce Sebastjan brat jego rodzony widząc Rotmistrza pewnego, Męża zacnego, szwankuiącego, w sam ogień skoczył posilkuiąc ginącego, lecz gdy pod nim koń zabity, ten przeznaczony y godny pamięci Rycerz tak mężnie się bronił, że siebie, y już ginącego Rotmistrza obronna ręką wyprowadził. Forbusa ne

całe Prusy Officyera Szwedzkiego, ktorego byż twierdzili Charakternikiem swoia ręka pod Gniewem zabił. Wielka ten Franciszek był od niaazdow Szwedzkich Prusom zaślona, y obrona. Ale y hoyność jego ku Bogu pamiętna: kiedy w dobrach swoich Kościoł iuż prawie zdezolowany zgruntu wymurował, rozprzestrzenił, y apparatem przyozdobił. Szpital przy nim wystawił, y dochody różne opatrzył *Korpalewski Bieg Xiężyca do Pełni*, który przydaie że Przodkowie Domu tego znacznie się do Fundacyi OO. Bernardynow w Nowym przyłożyli. Nie mnieysza tenże Franciszek Mirosław w dziełach Rycerskich sławny, ozdobie Prowincyi Pruskiej w godnym potomstwie imienia swego walecznego zostawił pamiatkę, zplodziwszy z Von Holtowny synow czterech y Corek tyleż: jedna była za Dobrskim Chorażym Michałowskim, Podwoiewodzym Chełmińskim, trzy Zakonnkami Oyca S. Benedykta. Z tych synow starszy, Jan Chryzostom naprzod Podkomorzy Malborski. Był Deputatem, z Działyńskim Krayczym Koronnym Marzałkiem Trybunałskim, a w tenże czas Vice Marzałkiem, pod czas swoiey funkcyi, Kasztelanem Kruświckim od Jana Trzeciego uczyniony, daley pod czas Interregnum *per pluralitatem vocum* Marzałkiem Kapturowym w Woiewodztwie Pomorskim obrany. Potym Kasztelania Elblaska od Augusta II wziawszy, z Regimentem po Felkiersonie Woiewodzie Infantłkim, miał y Batalion osobliwy w Prowincyi Pruskiej. Kilka razy był Kommissarzem na Trybunał Skarbowy, ten na cały wiek godny wspomnienia Senator, dla wielkiey u wszystkich powagi y miłości. Z Ludowika Rudnicka herbu Nałęcz godne potomstwo w czterech synach, tyleż Corek wdzięczna po sobie zostawił pamięć. W starszym Adamie prawdziwie Duchownym Prałacie Kanclerzu Katedralnym Kuiańskim, z teyże Kapituły Deputacie na Trybunał Koronny; w Franciszku: ten naprzod Rotmistrz pod Raytarya, potym Miecznik Ziem Pruskich, Deputatem na Trybunał Koronny, Kommissarzem na Trybunał Skarbowy, daley Podkomorzym Chełmińskim, teraz Kasztelanem Gdańskim, Starostą Kiszewskim: który z Katarzyna Iwanicka dotąd ma dwie Corki. Trzeci syn Jana Chryzostoma, Ignacy w Rycerskich dziełach zrosły Kapitanem, Majorem, daley Oberstleytnantem Batalionu Oycowskiego: teraz Miecznikiem Ziem Pruskich, na Trybunał Skarbowy Kommissarzem. Ten z Konopackiy Dziedziczki Rynkowki, Kasztelanki Chełmińskiey Bogu na chwałę, Oyczynie na obronę godne zostawuie potomstwo w synach y Corkach. Czwarty syn Jana Chryzostoma Jozef z Raczyńska Kasztelanka Kaliska, nie bez zacnych chwały swoiey sukcesorow. Corki tegoż Jana Chryzostoma, jedna za Krużyńskim Kasztelanicem Gdańskim, druga za Pawłowkim Chorażym Malborskim: trzecia za Dobrskim Chorażym Michałowskim, Czwarta za Stolińskim. Drugi syn Franciszka Podkomorzego Malborskiego, Piotr Alexander wielkiey godności Senator. Naprzod Choragiew nosił pod znakiem Usarskim Jabłonowskiego, potym Starosta Kłeckim, Kasztelanem Kruświckim, na Trybunał Koronny y Skarbowy kilka razy Kommissarzem, daley Kasztelanem został Chełmińskim. Ten *primo voto* z Kosowna Woiewodzanka Chelmińska, zostawił godnego potomka Jana Starostę Kłeckiego Lakorskiego, Bratyańskiego, Kawalera nie tylko Koronie Polskiej, lecz y innym cudzym, Włoskim, Niemieckim, Francuskim krajom znajome-

iołego y znacznego. Ten z Zamoyska Ordynata Zamoyskiego Łowczego Koronnego Corka starza, zostawuie Potomstwo. Corki tego Piotra Kafzelana Chełmińskiego starza w stanie Panieńskim, młodzi za Narzymkim Podkomorzym Nurkim. Tenże Piotr *zdo voto* miał za soba Szydłowska pozostała naprzod po Gniskim, potym po Bystramie Podkomorzym Pomorskim wdowę. Trzeci syn Franciszka Podkomorzego Malborskiego Stanisław, ten młodziem w kwitnącym decessit wieku. Czwartý syn Franciszka Podkomorzego Tomasz Franciszek, ten w młodości życie swoje Bogu konsekruiąc, naprzod Kanonikiem Chełmińskim, potym za Skorożewskiego Koadjutorem, w krotce Opatem Peplińskim po dwa razy nie tylko Commisarius, ale prawdziwie Patronus Ordinis Cisterciensis w Polsce: teraz został Biskupem Dyaneńskim, y Koadjutorem Biskupstwa Chełmińskiego. Na Kościół y Konwent Pepliński szczodrobliwie hojny, kedy też Opatwo, á w Pogutkach wspaniałý wielkim kosztem Kościół wymurował. Drugi syn Piotra Dziedzica Bękowa Sebastyan w Rycerskich dziełach znaczny y chwalebny z Franciszkiem. Naprzod Podkomorzym Malborskim, Deputatem do Boku Krolewskiego dla obrad publicznych przeciw woynie Tureckiej, potym Kafzelanem został Chełmińskim. Ten z Wilczyńska miał synów czterech, starszego Melchiora, Miecznika Ziem Pruskich, który z Kruszyńska Kafzelanka Gdańska zpfodził Jozefa, który z Niewieścińska Starościanka Mławka zostawuie potomstwo. Drugi syn Melchiora Franciszek młodziem; trzeci Antoni in Soc: J. Corki Melchiora dwie, obie poszły za Plakowskich Braci rodzonych. Drugi syn Sebastyana Kafzelana Chełmińskiego Franciszek w stanie Duchownym Prałat Katedry Chełmińskiej Scholastryk, kilka razy godny Deputat na Trybunał Koronny. Trzeci syn Sebastyana Kafzelana Chełm: Piotr w młodym wieku wielkiej godności, zaśluził byđż naprzod Kafzelanem Chełmińskim, w krotce Woiewodą Pomorskim, Starostą Skarszewskim, Knyżyńskim, Radzyńskim, Sobowidzkim. Ten z Gniska herbu Drach, Starościanka Radzyńska, Knyżyńska, Sobowidzka godne zostawuie potomstwo Corka Sebastyana Kafzelana, za Tuchońka Kafzelanicem Gdańskim. Trzeci syn Piotra Dziedzica Bękowa, Jan, umarł młodziem. Czwarťy syn Alexander, naprzod Starostą Parchowski, potym Choraży, daley Podkomorzy Malborski. Ten miał *imo voto* Starościna Parchowska, *zdo* Działyńska siostrę Woiewody Chełmińskiego, z tey było dwóch synów, Adam y Teodor którzy pomarli młodziemami. *3to* Konarska. *4to* Tuchończanke, Starościankę Jalicniecka, z ktorej miał syna jednego terazniejszego Eremitę Ordinis S. Pauli.

Drugi syn Juliuszow z Wierzbowskiy Franciszek, dziedzie na Smentowie, Podwoiewodzy Pomorski, ten z Bakowska herbu Ryś dwóch miał synów, y trzy Corki: iedna Anna za Kółka z ktorej Corka, Matka Konopackiego Kafzelana Chełmińskiego, Dziedzica Ryńkowki. Druga za Plemieckim, trzecia za Pińskim. Syn Franciszka Podwoiewodzkiego starszy Stanisław, z Leska żył sterilis. Drugi syn Franciszka Podwoiewodzkiego Jan, który z Klińska miał synów ośmiu y Corek cztery. Tego Jana w akcyi Szwedzi byli wzięli, y kilka lat w Sztokolmie wiezili, potym wielkim sumptem wykupiony, krotko żył. Corki tego Jana steriles. Syn starszy Jan Jerzy, który z Trzebińska zpfodził dwie Corki (iedna iest Przecorysza Zukowska Zakonu S. Norberta. Druga była za Doregowskim, z ktorej

zostało potomstwo) y syna Wawrzyńca, który synów zostawił Kar-melite, y Cyterfa Professa Suleiowskiego, y Jozefa, który z Trzebiń-skiy zostawił dwie Corki. Wawrzyńca Corki, iedna za Gorskim, dru-ga za Bętkowskim. Drugi syn Jana Woyciech, który z Kosłowska steri-lilis. Trzeci syn Marcyan, który się był rozrodził, lecz pod czas po-wietrza w roku 1712 wymarł, ze wszytkim, ostatni syn utonął na Jezie-rze Kowalewskim będąc Dzierżawca Kowalewskiego Starostwa. Czwar-ty syn Jana Michał, który w Woiewodztwach Ruskich, z Drohoiewska sterilis. Piąty syn Jana Alexander, który *imo voto* z Łaszewska sterilis, *zdo* z Białachowka miał synów piaci, Corek trzy. Syn starszy Jan O-berfzterleytnant cudzoziemskiego zaciagu, sterilis. Drugi syn Alexan-dra Walenty Scholastyk Katedralny Poznański, Proboszcz Dubiecki Swie-cki, y Kollegiaty Zbaszyński, kilka razy Deputat na Trybunał Koron: teraz *electo* Coadjutor Opactwa Peplińskiego. Trzeci syn Alexandra Ma-ciey, Major cudzoziemskiego zaciagu. Czwarty syn Alexandra Piotr Ka-pitan cudzoziem: zaciagu, Dziedzic Smentowa, który z Dorpowska zo-stawuie potomstwo. Piąty Michał Porucznik cudzoziem: zaciagu mło-do umarł sterilis. Corki Alexandra Maryanna Zakonnica w Żukowie Zofia za Von Olse sterilis. Katarzyna za Lewińskim zostawuie potom-stwo. Szósty syn Jana Jakub, który *imo voto* z Brzeziński y zptodził Fran-ciszka sterilem, y Annę która z Pawłowskim zostawiła potomstwo. *zdo* z Bialiński zostawił Marcina, który z Dorpowskiy zostawił dwóch sy-nów; z tych Piotr z Wesiński zostawuie potomstwo: a Barbara Corka iest za Wypczyńskim. Siódmy syn Jana Władysław, który *imo voto* zo-stawuie syna Piotra Dominikana. *zdo* z Kosłowska zostawuie Alexandra y Jana młodziaków, Corka iego za Gutrym, druga panna dotąd. Ośmy syn Jana Marcin Podkomorzy Wendeński, który z Gosławsk zptodził Jana; ten z Bagniewski y zostawuie potóstwo Jozefa który z Ostrówicka dotąd sterils, corkę iedną za Zakrzewskim. *zdo* z Gutrzanki syna iednego.

Jan Czapski trzeci syn Juliuszow dziedzic na Swarozynie miał za soba Swarozynka, zta zostawił trzy Corki, y dwóch synów: to iest Mi-kolaia (żona iego Bakowska Podkomorzanka Pomorska: Tazplodziwszy mu dwóch synów, y dwie Corki, poszła za Jeremiego Dębińskiego) y Krysztofa: ten zaślubił sobie Mandylownę, pozostata wdową po Lu-bockim, Sędzim Puckim, miał z nią synów y Corki, iedna z nich żyła z Mikołaiem Kossiem, druga z Dembiczem na Wacimierzu; trzecia z Ka-weczyńskim na Swieckiey. Z tych ieden zostawił potomka Jana Czap-skiego, który z Weiherowna zostawił Krysztofa Kasztelana Gdańskiego; ten także z Weiherowna miał syna terazniejszego Kasztelanica Gdań-skiego. Drugi także zostawił iednego syna, a ten z Krokowskiy Corkę, która z Adamem Potulickim zostawiła potomstwo. Jedrzej czwarty syn Juliuszow miał za soba Drohoiewska herbu Korczak w potomstwie szczęśliwy. Piąty syn Juliuszow w Litwie się ożenił, którego żona o-wdowiata, z Jeremim Konopackim śluby małżeńskie ponowiła. Szó-sty syn iak się obrocil nie pisze pomieniony MS.

Czapski na Wołyniu Podczaszny Parnawski, żona iego Humiecka sterilis. Czapski Marcyan w Zakonie naszym, mał wielkiey kość dufz żarliwości. Czapski Marcyan Podstoli Kiiowski; Poseł y Sędzia Ka-pturowy w Woiewodzt. Wołyń: 1674. Czapski Mikołay, Zygmunt, Tomasz y Woyciech 1648 w Ziemi Liwskiej. *Porządek Elekcji.*

CZARKOWSKI herbu *Abdank* w Podlaskim Wojewodztwie. Waleryan Czarkowski podpisał ustawy zjazdu Pokrzywnickiego 1587 *Constitut: f. 422*. Stanisław Woyski Nowogrodzki podpisał *Paśa Conventa* Władysława IV *Constitut: 1632 fol. 18*. Alexandra Czarkowska była za Korłakiem. Alexander w roku 1632.

Czarliński Herb



W Błękitnym polu szara Sowka w prawa tarczy zskierowana głowa, na pieńku stoi, y gałazka pod nią o trzech rozczkach, na helmie pawich pior pięć. Tak go opisał *MS.* o Familiach Pruskich, kędy przydaie, że nadany, za iakaś znaczną czuyność w obozie pod czas ciemney nocy, od Czarlina potym dobr, denominacyi nabyli. O nich ani Paprocki, ani Okolski nie pisał. Z tych Jan Karol Opat Pepliński. Samuel z Czarlina Czarliński Woyski Derpski, Sadowy Tczewski, Poseł z Woiewodztwa Pomorskiego 1674, podpisał Elekcyja Jana III. Hektor Poseł y Sędzia Kapturowy Woiewodztwa Chełmińskiego na Konwokacya 1696, y Kommissarz do rozgraniczenia Xięstwa Pruskiego z Woiewodztwem Mazowieckim. Jan 1682 w Zakonie naszym uczac Filozofii umarł we Lwowie, nikomu nie przyzkrzony, Starzym powolny. Jan drugi po Kaznodziejskich Ambonach ludzi do Boga nęcac, na Koronę sobie w niebie zarabiał także w Zakonie naszym, po która poszedł w roku 1724. Dway Czarlińscy temi czasy zasiadaia w Kapitułe Warmińskiej. Ignacy umarł młodziem w roku 1726. Brat jego Samuel nie długo żyjąc w małżeństwie z Potulicką, umarł bezpotomnie 1727.

Nnnn

Paweł

Paweł dziedzic na Stanisławiu z Elżanowskiy ma potomstwo. Piotr dziedzic na Czarlinie: jego siostra jest za Michałem Jezierskim Sadowym Mirachowskim. Były też dwie siostry Czarlińskie: jedna za Kazimierzem Pawłowskim Sędzią Świeckim, druga *primo voto* za Lnińskim, *2do* za Nahoreckim.

Czarnecki Herb



Trzy Orły srebrne głowami w prawa tarczy z skierowane, zroziagnionemi skrzydłami y nogami, tak ułożone, że dwa z nich na wierzchu jeden pod niemi we szrodku w polu niebieskim: takem go widział w naszym Krakowskim Kościele S. Piotra, kędy też y trzy drugie do niego są przydane, to jest *2do loco* Lew w prawa patrzy, język u niego wywieszony. *3tio* Brog u niego łaski y poszycie żółte w polu białym. *4to* Brama muirowana z dwiema pobocznemi wiezami, w tych po dwa okna, czy też dziury iak zwyczajnie do dział, nad brama ręka zbrojna z mieczem dobytym, w prawa tarczy zamierzonym: we szrodku tych czterech Krzyż srebrny Kawalerski w krwawym Polu. Jest to herb Jędrzeia Czarneckiego Burgrabiego Krakowskiego. Ten iako świadczy Konstytucya w roku 1618, *fol. 8*, dla dzielnych spraw y postępów, to na Dworze, Króla potym Władysława IV, to dla znacznych jego Rycerskich y męskich odwag, które przy rekuperacyi Smoleńska, w oczach Królewskich y Hetmańskich pokazał, Królewskim przywilejem, do prerogatyw Szlacheństwa wyniesiony, co mu też sama Konstytucya approbować. Był ten Jędrzey z sławney Hrabiiow Niemieckich de Lailigen Familii urodzony.

dzony. Dziad jego niegdy Gubernator naywyższy Miałta Węgierskiego Budy, poimany y do Konstantynopola załany: tamże dla stateczney Bogu y Panu swemu wiary życie mu gwałtownie od Turkow wydarte. Ociec po dwudziestoletniej y więcey niewoli, na wolność wyszedłszy, w Koronie naszej osiadł, a poiawłszy Reginę Żurawska tego ro Jędrzeia zplodził. Ten z młodszych lat zwiedziwłszy Niemce, Włochy, Francya, Hiszpania, Szwecya y Węgry tyle poleru to w wyzwolonych naukach, to w Cudzoziemskich językach umiejętności nabył, że wrociwłszy się do Polski, Zygmunt III Krol Polski zdolnym go osadził, któryby młodsze lata Władysława syna jego do Tronu w dobre obyczaje sposobił; z nim tedy Włoska Ziemię, Nederland y Niemce ziezdział. Na wszystkich potym ekspedycyach za tegoż Zygmunta Szwedzkich, Tureckich, Pruskich, Moskiewskich przez lat czterdzieści, ztaka się zawsze odwaga stawiał w oczach Krolewskich, że go wszyscy już za ztraconego częstokroć bydz rozumieli, ale Rycerska cnota w nacyięńszym razie drogę sobie do tryumfu torowała. Taż heroiczną dzielnością nie tylko się światowym Panom popisał pięknie, ale y Bogu. Jadacemu do Włoch, na życie ktoś następował: drugi w Padwi, na niespodziwaiącego się napadłszy Jędrzeia, ciężko ranil, obiema jednak, mając w ręku gotowa zemstę, darował ia dla Boga. Dwor swoy tak w pobożności ćwiczył, że z niemi co Sobora sam Litanie o Naysw: Matce mówił, a żeby do próżnowania okazyi, a z tad do infzych excessow nie mieli okazyi, wolnych od zabaw czałow, kazał im Zywoły SS. czytać. Do Nayswiętżey Matki szczegulniey nabożny, w Sobotę każda, szczodra wśyżłkich ialmużna dzielił, Kaplicę Lauretańska przy Kościele naszym Krakowskim S. Piotra y bogato ozdobił y uposażył, blisko dwunastu tysięcy na to wysypawłszy, kędy też co Sobota do Stołu Pańskiego przystępował: na ubogich szcudrobliwy, na których ostatnia wola swoia dwanaście tysięcy rozrucił, a za żywota swego co miefiac naymniey trzyłsta pięćdziefiat złotych. W tych pobożnych uczynkach śmierć go załtała w roku 1649, wieku swego siedmdziefiatym trzecim, pochowany w Krakowie u S. Piotra: na nadgrobku swoim marmurowym, kazał wyrysować konia y psa: konia dla tego, że na nim chwałę Rycerskiey w tak wielu ekspedycyach dopędzał: psa zaś dla tego, że gdy Moskwicin, ktorego on między swoich Dworskich policzył, y za domowego miał, na życie się jego był załadził, pies swoim szczekaniem zdradę jego wydał. Umarł iednak ten Burgrabia bezpotomny, y z nim to imię, na ktore tak krwa-
wo pracował.

CZARNIECKI herbu Łódzia. Xiadz Wacław Krzykowski uczony nasz Jezuita w Kazaniu na pogrzebie Alexandry z Czarnee Krzęckiy w roku 1639 wydrukowanym świadczy, że ten Dom Czarnieckich Łódziow, ieden-
że jest z Tomickimi Łódzicami, (bo y Tomiccy herbu Drya temi czały kwitna) acz potym dobra działem wzięte, różne im daty nazwiska, iakoż zdawna Tomickich Siedlisko Czarnka bywała. Y O-
kolski o tey Familii waleczney podaie, że dawnemi czały z Czarnki w Sandomirskim Woiewodztwie w Powiecie Chęcińskim wyszli, gdzie
Nnnn
o nich

o nich erekcja Kościoła tamecznego y nadgrobki opowiadaia. Tych dobr niegdy dziedzic, kiedy Kości S. Floryana Męczennika do Polski przyniesiono w roku 1184, Kościół w nich na część temuż Świętemu wyłtawił. Z iego dalszych Sukcesorow Budza dziedzic na Czarncę, swoje część bratu Dobkowi rezygnował w Zarnowcu w roku 1366, a Stanisław stan sobie Duchowny obawszy, tegoż mieysca był Plebanem, y swoje część z dobr Oyczytych darował pomienionemu Kościołowi, o czym mowi nadgrobek w Czarncę.

Od Władysława potym Jagiełła Krola Polskiego piaciu braci rodzonych, Tomko, Janusz, Sędziwoy, Włodko y Petka, otrzymali przywilej w roku 1423, y wolności niektóre na dobra swoje, Katy, Błogoslew; a na Czarnekę prawo Magdeburskie, albo Niemieckie, aby od innego każdego prawa wolne, miały swego Woyta y sad u niego. Siostra ich Jachna, Pawła z Chrząstowa pozostaa małżonką, swoje część w Czarncę y Woli Czarnieckiey, która w tymże czasie nowego nazwiska, Katy nabyła, braci rodzonym Tomkowi y Sędziwoiowi, zapisała w Wiślicy w roku 1437 w Księgach Ziemskich. Z pomienionych braci, Janusz był Archidyakonem Kurzelowskim pod rok 1427, a potym Referendarzem y Podskarbis Koronnym; o czym alleguie Okolki, iego nadgrobek w Kościele Bożego Ciała na Kazimierzu przy Krakowie. Mikołaj po zwycięstwie Grunwaldkim w Prusiech, iedził w Pofelstwie do Krzyżaków, aby poddali Malbork.

Bliźzemi czały Hieronim z Czarnki, y syn iego z Doroty Przyłęckiy Szreniawczanki Szczęśny albo Felix kwitnli. Temuż fałmemu Szczęśnemu Elżbieta Tyniecka herbu Poray, trzech synow zpłodziła (y Corkę Krystynę Hieronima Moriskiego małżonkę) to iest Szczęśnego, od ktorego to potomstwo zostało. Maciey w Węgrzech przez lat dwadzieścia woiennymi dziełami wstawiony, tamże zdami się y osiadł. Floryan w potrzebie Klufzyńskiey z Moskwa za Zotkiewskiego Hetmana Bulawy, wygranej, na placu poległ. Hieronim w Węgrzech y Inflanciech wojnę długo traktował; a potym z Anny Łuczyckiy trzech iego synow było. Pierwszy Stefan człowiek Rycerski, we Lwowie, ciało iego po śmierci złożone. Drugi Jan w Zakonie Societatis Jesu życie światobliwie zakończył. Trzeci Hieronim, tego zdami się zmarłego w roku 1635 nadgrobek *Starowolski in Monumentis kładzie*, leży zaś u OO. Franciszkanow w Krakowie: Dworzaninem był Zygmunta III. Z teyże Łuczyckiy, tych ostatnich trzech braci rodzona siostra Alexandra, wielkich cnot y umartwienia matrona, bo w poście co trzeci dzień pasek drótowy na sobie, aż do zkrwawienia nośła, dyscyplinę przez passyła, a czasem przez siedm Pśalmow pokutnych ofra czyniła. W wielki Piątek zaś naprzod rzemienna, drótowa potym dyscyplina, na koniec rozgami plecionemi, ciało swoje aż do młodości siekła: na Kalwarya z Krakowa pieśzo bosemi nogami, szaty odmieniwszy chodziła: co tydzień do Stołu Pańskiego przysiępowaa, nigdy inaczey tylko kłęcząc, przewlokłe modlitwy czyniła. Czas, co się od ręczney złodę roboty, na czytaniu Zywoťow ŚŚ. ztrawiła: Świę-

Świętą Najsświętzey Matki szczegulnym nabożeństwem obchodziła. Kielich szczerozłoty y cztery tyfiace Collegio Krakowskiemu u S. Piotra zapisała. Jan syn drugi Felicyana z Tynieckiy, w roku 1587 podpisał Ustawy Woiewodztwa Sandomirskiego na zieżdzie Pokrzywnickim *Constit.* f. 427: z Katarzyny Moskorzewskiy herbu Pilawa zptodził syna Krysztofa Starostę Zywieckiego, Dworzanina Krola Zygmunta III. Mąż to był Rycerski w wielu expedyceyach doświadczony, wszytkim miły, ale naybardziej Bogu, dla ktorego Oycowskiey się wyrzekł herezyi, iuż w roku siedmdziesiątym życia swego; we dwie lecie potym to iest 1636 zasnął w Panu, w Kościele naszym Kaliskim, z nadgrobkim marmurowym pochowany: dwa razy ponawiał śluby małżeńskie, raz z Krystyna Rzelzowska, drugi raz z Brzostowska herbu Bończa: z pierwsza waleczne iego potomstwo synow dzieciaci, y Corka Katarzyna Małowska: potym była za Janem Pickarkim Podśędkiem Kuiawskim, daley za Janem Gembartem.

Piotr pierwszy, mestwo iego, *Niespokrow:* *Odrobiny Stotu* f. 196. *Kochowski climał.* 3. lib. 4. sławi, kiedy pod czas obleżenia Częstochowskiey Fortecy od Szwedow, z celnieysza piechota, w nocy do poblizszych wypadł nieprzyiacielskich szaniecow, tam część piechoty na sposobnym mieyscu zasadzwszy, ktorzyby uciekaiacych siekli, sam pierwszy na szaniec wbiegłszy y ferca drugim dodawłszy, tylo to przestraczem w niespodzianym razie, to odwaga zprawił, że pierzchać cożywo poczeli, ale y z tytu od nacieraiaacych, y z przodu od zasadzonych oskoczeni, trupem y mostem legli: a Wodz Czarniecki y zwyciestwo y sławę do fortcey odniósł. Dobroczynności iego w Kollegium naszym Kaliskim iest wdzięczna pamiatka: żona iego Miliowska. Wojciech drugi, Pisarz Grodzki Chęciński, złączył się był dożywotnie z Dubrawska z ktorey syn Kazimierz. Paweł trzeci, w Oyczyźnie naprzod w Polskim obozie służył, y iuż Rotmistrzuiać, iuż pułki w rożnych expedyceyach wodzac przez lat dwadziescia, nie mały czas potym w Woysku Ferdynanda III Cesarza zostawał, na ostatek do Malty się udał, tam w wielu okazyach, a mianowicie w potrzebie u Kanei, odwaga swoia sławę sobie wielka uczyniwszy, Kawalerem Maltańskim kreowany *Kochowski climał.* 3. lib. 4. Stanisław czwarty, Dworzanin Krolewski, służył woienna Ferdynandowi Cesarzowi z pięćset iazydy. Tomasz piaty, Krakowski y Włocławski Kanonik.

Stefan szosty syn Krysztofa, sławny na cały świat woioownik, odwagi y Marła Polskiego Korona, od młodości swoiey przyuczony do prac y dzieł Rycerskich, pod Stanisławem Koniecpolskim Hetmanem poczatki experyencyi woienney założył za Towarzysz służac. Przez nie mało potym lat Porucznikował, zwłascza u Marcina Kazanowskiego Hetmana Polnego w Moskiewskiej expedycyi, tam z Władysławem IV przy dobywaniu Smoleńska mężnie stawiać, tego poleru nabył; ktorego potym w expugnacyi Miast Pruskich Holsackich y Moskiewskich, z wielka imienia swego chwata zażył: znać że się w tey okazyi z pięknym sercem popisał Władysławowi, bo mu w nadgrode Krwawych zasług, przywileiem pod Szemtowem w obozie danym pięćset

set fanow, kompanii iego tylęz w Powiecie Starodubowskim przy Gorze Popowej nadano. Usarskim Porucznikiem Stanisława Lubomirskiego Woiewody Krakowskiego będąc, przeciw Tatarom, pod Ochmatowem wojował przeciwko Kozakom pod Starczem y Kumejkami; w roku 1635 iuż był Rotmistrzem Usarskim, iako się podpisał *in Albo Congregar*: w Krakowie u S. Barbary y z drugim Stefanem Czarnieckim Usarskim Towarzystwem. Naybardziej jednak, nieprzyjazna Janowi Kázimierzowi Krolowi fortuna, Kawalerska cnotę iego objaśniła. Prawdać że w roku 1648 z Stefanem Potockim synem Hetmańskim wysłany na pokstroomienie rebellizuiacych Kozakow, y zawołanego ich herłta Chmielnickiego, w nie wielkim dość poczcie, od daleko liczniejszyego z Kozakow y Tatarow gminu, gdy zniemi pod Zótte-mi Wodami traktuie, przeciwko prawu Narodow, y słowu danemu od wiarołomców przytrzymany, gdy tym czasem owe szczupła garstke ludzi po części wybił, po części w niewola zagarnął nieprzyjacieli, y ten maż waleczny poimany do Tauryki. *Pastorius lib. 1. Luboć Kochow/ski climał*: 1. k. 1. świadczy, że go Chmielnicki Tatarom odiał, y w ściślych petach w Kodaku więził. We dwie lecie potym przez Traktaty pod Zborowem uczynione, na wolność wyszedłszy, pokazał że przelżyłm niešťczęściem, nie tylko w nim chęć do wojny nie osłygła, ale tym bardziej rozgorzała. Pod Bereścziekiem Mikolaowi Potockiemu Wielkiemu Hetmanowi siła do zwyciestwa dopomógł, iuż na ten czas Choraży Sandomirski y Pułkownik Hetmański, u ktorego też w tey był estymacyi, że mu iako doświadczonemu żołnierzowi rzady całego Woyska zlecał. Wyniósł go wyżej Jan Kazimierz: po kłesce albo-wiem nazłych pod Batowem po Samuelu Kalinowskim, Oboźnym Koronnym zawołany, przydano mu do tego Piotrkowskie, Kowelskie, Kaniowskie, Ratnińskie Starostwa. Nad to iako z komputu Woyska dochodzę, miał swoje Dywizya w roku 1658, w niey pod Usarska Cho-ragwia koni liczono 170, pod Kozacka koni 147, Dragonii 988. Z temi ludźmi swemi, gdy Manasteryszczan meźnie dobywa, y do szturm pod wał nieprzyjacielski przywodzi, kula w twarz postrzelony, tak że mu gębe wkroś na obie strony przeszyla; piatno to, poki żył odwagi iego nieustraszoney, oczywiłym było świadkiem. Tym czasem, gdy z iedney ieszcze topi, od chłopskiej wojny, nie wybrnęła, optakana temi tam czasý Oycyzna, druga fatalniejszy na nie nastąpiła. Karol Gustaw Krol Szwedzki z Woyskiem swoim głęboke w wnetrznosci tego Krolestwa zaciększy sie, widzac że mu fortuna nad nadzieię słu-żyła, na tym iedynie imprezę swoje zafadził, żeby był Jana Kazimie-rza Krola z Tronu zepchnawszy, sam go posiadał. Wbił go, poniekad na te otuchę odiazd z Polski Kazimierza: ten albowiem Pan, widzac się od szczęścia opuszczonym y nieprzyjaciela prawie nad karkiem swoim, za granice folguiać czasowi umknął. Synowie Koronni to Ko-zacka woyna przyciśnieni, to bogatemi Gustawa obiernicami uwiedzie-ni, ile bez Pana, bez głowy, bez rady zostaiac; niechętnieć, przecięż do Szwedzkiey nachylili się partyi. Ale Czarniecki, nienadwerężo-nym statkiem przy dośtoieństwie Janá Kazimierza dostawał: á naprzod iuż

już Kafztelanem Kiiowskim będąc, miasta Krakowskiego przeciwko Szwedom długi czas natarczywe oblężenie wytrzymuiac, bronił: widząc jednak, że więcej przyługi jego cała Oyczyzna potrzebowała, niżeli jednego miasta mury, Krakow chwalebnemi kondycjami poddał Szwedowi. Chciał go wprowadzić na ten czas na swoją stronę przeciągnąć Karol Gustaw, y tak swoim iako y Wittemberga Xiążęcia Listem pełnym pochwał y wielkich nadziei zachęcał, atoli nieprzetłumany był Czarnieckiego umysł: dla tego gdy się to nie powiodło, przeciwko paktom w Krakowie dopiero umowionym załadzki na niego rozstał, chcąc go przeiać: atoli daremnemi zawodami. Stefan na wszystkie strony ostrożny, oszukawszy nieprzyjacielskie zamyśły, do Opola z ludźmi swemi do Krola pospieszył, y z nim potem do Oyczyzny powrócił. To opisałwszy *Fulden lib. 6.* przydać: *Dignissimus omnino inter Sarmatas heros, libertati Patriae studens, varia arte martēq; Svecos deinceps feriebat, a* najpierwey w roku następującym to jest 1656 pod Gołębciem, od Karola Krola Szwedzkiego, dzieściami tysięcy w koło opasany, tak że już iakby go w ręku mieli tak sobie applaudowali Szwedzi, Czarnieckiemu w desperowanym przypadku odwaga y szalała tor do wolności uczyniła: skoczywszy albowiem w kilku swoich Chorągwi, które na ten czas przy nim były, tysiąc Szwedów na placu położywszy, pięćset rannych zostawwszy, z bardzo małym swoich uszczerbkiem na karbach nieprzyjacielskich wyszedł szczęśliwie z ciężkiego razu. Oddał wet za wet w krotce Karolowi, kiedy go niespodzianie napadłszy o trochę nie złał, by był salwuiac się, nie umknął. Pod Jaroławiem potym Szwedów, jednych wyciał, drugich do ucieczki przymusił: uciekających do Wiśły z wielką w nich Kłeska gonił: most pod Sandomirzem zrucił y ucieczkę drogę zagroził. Pod Warką kilka tysięcy z Margrabia Badeńskim trupem na placu położył. Izraela pod Łowiczem fortunnie przetrzepał, y ze wszystkiego wyzuł: z Bydgoszczy, Nakła, Tucholi y innych miast przesidia Szwedzkie wyrzucił: w Wielkieypolszcze Wartę rzekę przebywszy tysiąc pięćset ich zniósł: ośm Chorągwi nieprzyjacielskich w zdobyczy wyniośli: Krolowa Ludwikę przez szrodek załadzonych y pilno czuwających na to Szwedów do Gdańska do Krola bezpiecznie doprowadził. To wszystko z *Fuldens* Historyka kładę, żeby tym większą u każdego wiarę miało, kiedy y cudzoziemskich Authorów pióro wyśokiemi pochwałami dzieła jego rozpisalo: iakoż *G. Horn Orb. Pol. f. 172.* między nayprzednieyszymi tego tam wieku Wodzami Czarnieckiego położył, y *Laurentius Luchessinus Soc. J. Epinio in victoriam de Moscha Cudnoviensē*, tak o nim mówi: *Quis te Czarnieci flect? quem Svecica fracta heresis hydra tremis, numeras qui praelia palmis.* Alexander VII Papież, y Leopold Cesarz, Listami swemi do niego danemi, dziwnie jego męstwo wyślawili: a Potocki Paweł Kafztelan Kamieniecki in *Centuria Virorum f. 272* twierdzi, że jeden Czarniecki, w kilka lat więcej Szwedów trupem na placu położył, niżeli kiedyś przez trzydzieści lat od Wojsk Niemieckich ponieśli. We wszystkich naygorzszych razach szczęśliwy, tak że do herbu jego alluduiac, słusznie o nim z Stacyuszem mówićbym mógł, *In omni felix: tua cymba*

profundo Sylw: 3. Niewypowiedziana zaś prędkością nieprzyjaciela nachodził, niezfatygowanym sercem nacierał, y lubo w małym poczie potykaiaćemu się z daleko większa partya, umykać czałem zplacu przyzła, przecież niemniej był Szwedom straszny, tak gdy im stawał w kroku, iako gdy odwodem ustępował: y tyle to męstwem swoim, to trzydziesta blisko potyczkami zprawił, ten wielki Wojownik, że Karol z Polki za Granice ustać musiał; przecież go y tam szablaścigała Czarnieckiego. Holacy, zpedziwszy z niego Szwedow, Fryderykowi III Krolowi Duńskiemu oddał. Jutlandya z iarzma Szwedzkiego uwolnił: Alfen wyspę y nadmorskie fortece Sandeburg y Nortburg nieślachana odwaga wplaw na koniu odnogi morskie przebywszy posiadł, Godyngę Miasło szturmem odebrał, y wiele inszych, z podziwieniem całego woyska Cudzoziemskiego. Za te swoje Heroiczne zasługi od tego Fryderyka złotym łańcuchem udarowany. Ale y Moskwa ręki jego Kawalerskiej doznała, kiedy ich z calej Litwy wyrzucił, na wielu wprawdzie mieyscach bił ich y siekać fortunnie; pod Potonka jednak y Dzieszna pamiętnymi zwycięstwami do tego ich przycisnął, że szukając Cudzego Państwa y swoich kiedyś, Prowincyi postradali, czyli raczey wydarte przedtym Polsce powrocili. Oyczyzna, ktora mu całość swoją powinna y Jan Kazimierz Krol, ktorego na Tronie utrzymał, rekompensować mu jego nieprzeliczone trudy, z Kasztelanii Kiowskiy na Woiewodztwo Ruskie, z tad na Kiowskię wyniósł, a Konstytucya w roku 1661 *fol. 12* wyślawiwszy jego męstwo, na pamiarkę zasług jego Starostwo niegdy Tykocińskie, ze wszytkiemi do niego należącemi dobrami & *jure Patronatus*, w dziedzictwo wiecznemi czas, iemu y Sukcessorom jego puściła. Wymawiał ci mu wprawdzie ktoś, że z prostego Szlachcica, tak wielkim urośł Senatoren, atoli pięknie na to, y właśnie *ad hominem* odpowiedział: Ja nie z soli, ani z roli, ale z tego co mię boli, urośłem.

Ostatnia jego expedycja na Ukrainie. Wieść niepocieszna go zaszła, że nowe bunt y rebellia Kozacka, głowę znowu podnosząc, y w świeże spiski klić się zaczynała: wyflany na poskromienie iey Machowski we dwóchset koni, porażony. Ufychał na tę nowinę, kochaiacy syn Oyczyznę, przecież nie folguiać nic y ztarganym siłom y podeślzym latom do Stawisk przypada, tam Koniuratow wpień wyciawszy, resztę miasta przeszła expedycja niedopalonego ogniem znieść kazał. Wkrotce potym słabieć poczał; przecież żywością ducha zemdlale siły krzepczac, żadnym perswazyom nakłonić się nie dał, żeby był, dla poratowania zdrowia z pola ustać. Gdy jednak co raz to większa gorę goraczka brała, naprzod do dobr swoich, z tamtad ku Polsce w drogę się puścił. W tej podróży List Krolewski odebrał z przywileiem na Bulawę Polną Koronna, przeczytawszygo rzecze. Wszakem ia nie raz mowił, że mi w ten czas Hetmańska władzę dawać beda, kiedy ani siła do woyny ani ręka do szabli zdolnie nie będą: ieżeli mi jednak zdrowia Bog użyczy, starać się o to będę, żeby Krol Imię nie żalował tej łaski swojej, ktora mię potyka: ieżeli umrzeć przydzie, ta Bulawa, śmiertelnego grobowca ozdobą chyba będzie. To wy-

rzekłszy

rzekłszy w dalszą ku Dubnu drogę nieść się kazał, bo zmocniony paroxyzm ani wierzbem ani wozem iechać mu nie pozwalał. Tam we wsi Sokołowska stanawszy, widząc się śmiertelnym, przed X. Agapitem Dabrowskim Jezuita, swoim we wszystkich ekspedycjach Spowiednikiem spowiedź uczyniwszy, y Wiatyk S. przyawszy, światobliwie żyć przestał w roku 1665, wieku swego 66. w podłej bardzo lepiance, ten który świat cały imienia swego chwałą napętnił, z wielkim Jana Kazimierza Króla y wszystkich żalem. To dziwna, że koń jego, w biegu nieporównanej prędkości w okazyach wszystkich z Czarnieckim doświadczoney darżkości, pod czas choroby Pana swego, iakby śmierć jego przeczuwając głodem się morzył, niechcąc nic iść, nogami tylko w ziemię kopiąc, a na wchodzących y wychodzących żalosiźnie poglądając, aż też padł y zdechl, iakby *nollet Domino servire minori*. Był ten Stefan z natury do wojny urodzony, iakby ogniem tchnął miało duszy, więcej mu ieszcze poleru uławiczna od młodości wojenna experyencya przydała, na nacyęższe sioły nieultrażony, prędkości w przebywaniu głębokich y bystrych rzek nieporównanej, w radzie y zamyślach skryty. Wstrzemięzliwością, czunością, praca, z nayołatniejszyemi żołnierzami swemi certował, tak że się zdał krom honoru y rzadów nad wojskiem nie mieć nic nad inżych: z tad cokolwiek rozkazywał, sam pierwszy zaczynał. Kawalerya swoje chciał mieć w uławicznej exercytacyi, dla tego zwykł był mówić: *Facilius militem, continuo actu lassatum, quam otio calcitrantem, trađari*: luboć go w tym samym szczypie *Kocbowski climać*: iako y w drugich punktach ale niewinnie, znać czym duchem piero jego tchnęło: to albowiem pewna, że tych tam czasów okoliczności, tego po nim wyciągały: inaczej kochający sławę swoje y Rycerstwo Wojowników, najmnieyby był nie uczynił, coby z uszczerbkiem iey bydź mogło. Przed potrzebami tak częstemi, stateczną a staropolską pobożnością zwykł się być grzechow swych, bez których w tym życiu śmiertelnym obeysć się niepodobna, Kapłanowi spowiadać: *Kowalicki w Kazaniu* swoim pilnie o nim, że pośpolicie tańcował w pancerzu na gołym ciełe. Związkiem małżeńskim miał za sobą Zofia Kobierzycka herbu Pomian, Synowicę Kasztelaną Krzywińskiego, a z niey według *Kocbowskiego* żadnego syna nie zostawiwszy, dwie tylko Córki dziedziczki fortuny y sławy swojej zptodził. Z tych pierwsza, Alexandra Katarzyna Branicka Marszałkowa Nadworna Koronna: ta młodsza będąc, gdy się Ociec na wojnę wybierał, żegnałac Oyca rzewliwie się zapłakała. Pytała się o przyczynę płaczu: odpowiedziała. Zatuć prawi tego, żem się w męskim stanie nie urodziła, żeby m Oycowskiej chwały y dzieł jego uczestniczka bydź mogła. Po śmierci męża swego młodo owdowiała, lubo y kwitnaca lat pora y fortuna obżerna, y nacisk wielkich Konkurentow do powtorenia małżeństwa naciły, przecięż w wdowim stanie obrała sobie resztę lat swoich kończyć wielkich cnot Matrona, a naprzod miłosierdzia, z ktorego ubóstwo y zgnęzione poddaństwo z chęcią ratowała. Paskami y włosiennicą ciało trudziła. Nayśw: Sakrament gdy do chorego nieśiono, pieśzo odprowadzała, Młzy Świętych

co mogła mieć słuchając: na ostatek umierając w roku 1698 testamentem warowała, żeby bez pogrzebowego Kazania ciało iey złożono w Kościele naszym Krakowikim u S. Piotra, któremu też miejscu słuszną ialmuznę darowała. Druga Konstancya Leszczyńska Woiewodzina Podlaska, osobiłsza Dobrodziejka Krakowskiego naszego Nowicyatu: o niey *X. Kowalicki fol. 73* napisał, że osobiłwie w mięsiopufty, pod miękkim iedwabiem włosiennice, w modnych zaś trzewikach, drobne nosiła kamyki, wosk nad świeca na nogi topiła, S. Xawiera Obraz w Kaliskim Kościele frebrna sukienka przystroiła, y wiele infzych łask; tak temu iako y Łuckiemu naszemu Kościołowi wyświadczyła, Collegio Krakowskiemu u S. Piotra więcej niż dzieścię tylicy wyliczyła.

Dobrogość siodmy syn Krysztofa, w Węgrzech zaprawował się do odwag wojennych, a potem z Xiążciem Wiśniowieckim Oyczyźnie służył, Pułkownikiem Woyska Zaporowskiego w Białocerkwi w roku 1642. Franciszek osmy, w Zakonie Societ. J. z famych heroicznych cnot iego znać było, że rodzonym był bratem Stefana pamiętnego Wojownika, z tą tylko różnica, że tamten nieprzyjaciół, ten zaś siebie samego zwycięzca, a polpolicie aż do krwi: taka albowiem indystrya w wyniszczeniu ciała swego nadrabiał, że iuż pokrzywami, iuż rozgami, iuż cierniem ostrym ciało swoje kraiał, a gdy w podeszłym wieku zdalo mu się, że iuż mu siły miewało na Święte nad sobą pasterwienie się, zdolnych sił cudzey reki, na to zażywał, żeby go była z umowy do woli katowała, bez względu na żadne proźby, któreby był na nim bol ciężki mógł wycisnąć: krom tego w śniegu się po dachach z szat wyzuwłszy nurzał, y nayostrzejszymi mrozami studził; bez wątpienia, że sercem pod ten czas miłością Boga palaiącym. Postrzegł raz na mendyku odarta łachmane, predko się postarał, że go winśza lepsza przyodział, tę zaś, za osobiłwszy od odartusa wziawszy podarunek w nie się przyodział, tyle rozplenione w łatach siermięgi owey, robactwo dokuczać poczęło Franciszkowi, że zdesperowawszy o sobie żeby mógł tę dobrowolną katownią wytrzymać, zwiazać się rozkazał: cierpieć przez słuszny czas torturę niezwyčajną, po której ciało iego tak pokasane znaleziono, iak gdyby tradem żarazone było. Y lubo przyostrzeyszym się sobie stawiał, przecież czego byś się nigdy po nim nie spodziewał, na wszystkich innych był łaskawy y miły, czy to ucząc, czy kazać przez wiele lat, czy Collegia nasze rządzić Winnickie, Rawskie, Toruńskie, Konwikty Sandomirskie y Kaliskie, czy na obozowych Misfych z bratem swoim Woiewoda, tak w Oyczyźnie, iako y w Hollacyi pracuiac. Ziechał na Nowy rok wliczney Komitywie dla dostąpienia odpustu Swiderski, Marszałek niegdy Związkowy do Rawy, gdzie Rektorem na ten czas przezydował Czarniecki, y spodziewaiac się że żołnierskim ludziom snadniey miał faworyzować brat Wielkiego Wojownika, o spowiedz go y rozgrzeszenie prosił: wymawiał się Rektor łagodnie, zkladał się Papieska Bulla, która sekwestrujących dobra Duchowne (iak oni w ten czas w Olbórze y indziey czynili) przypuszczać do tego nie pozwala. Grozi Swiderski zniszczeniem

niem dobr Collegii, nie na to niewzruszony Franciszek w swoim statecznie dostawał przedsięwzięciu, ale powolna perswazyja tyle sprawił w Swiderskim, że potym o niczym bardziey nie myślał, iako żeby się z Bogiem y Kościołem poiednał, dobra Kościelne y ich dyspozycya, Duchowieństwu zupełnie wrociwszy, co się wkrótce stało. Ten zaś potym w Lublinie w roku 1676, wieku swego 66 życie to pobożnie zakończył.

Marcin dziewiąty syn Krysztofa: y ten w Węgrzech naprzód swoię młodość ćwiczył w Rycerskich pracach, a potym w Ojczyźnie z Koniuszym Koronnym Xiażęciem Wiśniowieckim, y Kazanowskim Hetmanem, to w Prusiech przeciwko Szwedom, to na Rusi y Ukrainie przeciwko Tatarom y Kozakom, Porucznikiem będąc u Margrabi Myślkowskiego pod Lubniem w potrzebie z Kozakami z samopasu postrzelony; na Kodaku potym tamteczney fortecy Kommandantem daley nad Raytarya Polska Pułkownikiem, to *Kochowski climał*. Dzido-wki zaś Clavis aurea powiada że był Obożnym Koronnym, y że pod Batowem zginął: ale iako się wyżej mowilo, Samuel Kalinowski z tym honorem w tey porażce poległ, nie on. Tenże Corkę mu przyznaie Alexandrę, która po mężu Melchiorze Michałowskim Stolniku Rożańskim owdowiała, żyła ieszcze w roku 1686. Siostra iey pierwszym związkiem Krystyna dostała się Jędrzeiowi Zaleskiemu Pułkownikowi Krolewskiemu. Druga zaś Molskiemu Stolnikowi y Surrogatorowi Kaliskiemu, na nasze Collegium Kaliskie dobroczynna, któremu dziesięć tysięcy na bibliotekę zapisała. Zeszła w sędziwym wieku 1705. Brat ich Kazimierz w obozach życie swoje ztrawił. Drugi brat

Stefan Stanisław Pisarz Polny Koronny, Brański, Kaniowski, Lipnicki Starosta, od czternaštu lat wieku swego, Rycerskim odwagom przyuczać się począł. Skarbnikiem go Czerniechowskim y Rotmistrzem Raytaryi Komput Woyska 1658 wspomina, ale go potym męstwo iego doświadczone wyżej wyniosło: natarczywym albowiem sercem do kaźdey szedł okazyi, tak że kiedy woyskom Regimentował, Rycerstwo boiać się o niego, musieli go przez Zamoyskiego y Ksieskiego upraszać, aby w iedney swey głowie, która tak skoro na szwanki narażał, wszystkich bęspieczność ostrożniey chował: iakoż w Moskwie pod Kuślikami odważnie nacieraiać na gromadnego nieprzyjaciela, czterech rumakow w tey potrzebie postrzelonych utracił, a winnych okazach iedenascie koni pod nim zabito. Od Krawczenka rebellizantow herzta który od Stryia bieżącego chciał z załadzki przeciać, odważna ręka salwował się, ale gdy w siedmiu tylko Towarzystwa komitywie zostaiac, chciał iednego z nich Kuklińskiego zabitego ciało Kozakom odbić, w głowę szabla niebezpiecznie cięty. Pod Humaniem oboyczek kule w pól złamany, iego nie ruszywszy. Pod Chocimem w chwalebney wiktorii, na imprezę y asult do obozu Tureckiego piechotę sam prowadził z dobyta szabla poprzedzaiac: pod Wiedniem y Parkanem Rycersko stawał: a gdy Krol Jan na Budziaki z Woyskiem poszedł, przez Multany do niego z ludźmi swemi przerzynął się. Pod

Lisian-

Lisianka wramię cięty czy postrzelony, z ktorey rany prawa reka władać nie mogli. Jego meństwem Peryasław, Czerniechow, Sosnica, Nizin, Sedniow, do poddania przymuszone, ile klęska swych zastraszonych, gdzie na Stabuńskich polach otaborzonych rebellizantów przełam. Pacowi Wileńskiemu potym Woiewodzie od Moskwy obleżonemu na odsiecz idac, zprawil to imienia swego postrachem, że nieprzyjaciel o pokoy traktować nulił. Dacko ze czterdziela y siedmna tysięcy od niego przetrzepany, tylko się w ośmnaście tysięcy zostal: a kiedy od Radomyśla ruszył, od niego y Zamoyskiego potym Podskarbiego Koronnego zpedzony, y do ucieczki przymuszony. Marszałkował Izbie Poselskiej w roku 1673. Do Fundacyi OO. Reformatów w Zamościu, náywięcej się przyczynił, dla tego tamto miejsce, za swego czci go Fundatora. W Lublinie do Matki Boskiej przy Kościele Świętego Ducha znaczną szczodrobliwosć swoją pokazał. Umarł w roku 1703, z Hulewiczówny Kasztelanki Bractawskiej jednę tylko Corke zostawiwszy Zofia Angelę, która wydał za Michała Potockiego, Pilsarza Polnego Koronnego, a teraz Woiewodę Wołyńskiego: w Kościele nazywim Krasnostawskim pochowana, zszedłszy na lepsze życie 1724.

Jan dziełtaty syn Krysztofa, Miecznik Krakowski, młodsze lata przepędził w Obozie pod Chorągwią Myśzkowskiego, dalsze usługom Ojczyzny poświęcił, z Seymu Coronationis w roku 1676 przydany do exekucyi testamentu Jana Kazimierza Krola, względem dobr Zywieckich, iedził y po ciałb iego do Francyi. Syn iego Michał Kanonik Krakowski y Sandomirski, Deputat na Trybunał Koronny w roku 1695.

CZARNECKI herbu Prus 3tio. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał: atoli widziałem ich z tym herbem. Jan Biskup Kamieniecki, Opat Czerwieński w roku 1660, lubomec iia mu wyżey herb Łódzia przywłaszczyl. Woyciech Czarnecki w Poznańskim, Kazimierz w Łęczyckim, Stanisław w Sieradzkim w roku 1697. Marcin Stolnik Bractawski y Seweryn w Bractawskim tegoż roku. Adam y Franciszek z Czernocina w Krakowskim w roku 1705.

Czarnkowski Herbu Nałęcz

Herb ich tak opisuią Authorowie. Binda podwoyna biała, w spherę albo koło ułożona w czerwonym polu, ktorey końce na krzyż ułożone: nad hełmem y Koroną dwa Jelenie rogi, między ktoremi trzy piora Strusie; te strzala od prawey strony, na lewą z gory przeszyla. *Bembus Soci. A. w Kazaniu pogrzeb. Okolsk: tom. 2. Kleynoty. Potocki poczet herbów.* Tego herbu iam tylko Dom Czarnkowskich, kiedyś w tey Ojczyźnie między nayıpierzszemi wstawiony zażywał; bo lubo rozumiem, że to iedną

iednaż była Familia z Ostrorogami y Szamotulskimi y innemi którzy się także Nałęczem pieczętują: atoli tak tym iako y inszym dla wielkich zasług inszym kształtem Oyczysty Kleynot przeformowany y nadany.



Paprocki w Gniazdzie Cnoty, początki tego herbu Nałęcza z tad zakłada. Mieczyław z Monarchow Polskich pierwszy Chrzescianin, choć żeby y poddani, tegoż Boga, którego y on za Pana czcili, iednych postrachem, drugich dobroczynnością do wiary prawdziwej y uznania tegoż Boga nęcił: iakoż gdy Gniewomir Xiążę na Człopie, przez Chrześc S. odrodził się niebu, Mieczyław tym ucieszony, Chrzefna chustkę zgłowy iego zdiawszy, za herb mu ia nadal. Poprawił się iednak ten Author w pozniejszy od siebie do druku podaney o herbach Księdze, y słusznie: o czym niżej: gdzie iuż nie Gniewomirowi, ale Dzierżykraiovi Xiążęciu na Człopie, tę łaskę wyswiadczo- na od Mieczyława bydź mieni. Potwierdza toż samo dawny MS. w Collegium Poznańskim znaleziony; Choryński także w Kazaniu pogrzech: ktorzy powiedaia, że w Zamku Szubińskim, wielka niegdy Księgę, y pięknie oprawną, wielkiey starożytności dokument chowano, to Słowiańskim, to Łacińskim ięzykiem zapisana: w niej różne herby, y Familie zkonnotowane widzieć było, o których temi czasy y nie słychać, ale nie dawno przedtym, kiedy to oni pifali, trefunkowym zpłonęła ogniem. Z niey iednak, co kiedyś wyczytali, y pamiętać mogli, to przywodzi. Za czasow Władysława Łokietka Krola, przypozwani Nałęczowie na sądy Krolewskie (pod Suleiowem się w polu pod namiotami, trybem tamtych wiekow odprawiały) o zabicie Przemyława Krola, antecessora Łokietkowego pod Rogoźnem; między ktorymi

y Hrabia z Czarnkowa stanawszy, niewinności swoiey, tym dość iawnym argumentem bronił; iż właśnie pod sam czas tej fatalney transakcyi, do Jerozolimy Święta y długa peregrynacya zapędzony, daleko iak od domu, tak y od Polski, a zatym y tego kryminału zostawał. Dowodził y tego, że Czarnkówscy, nie z tych Nałęczow idą, którzy Nałęcz zawiązany w herbie noszą; ale od Dzierżykraia Xiążęcia na Człopie, ktorego Bolesław Chrabry do Krztu trzymając, na pamiatkę Nałonia, (tak zwano tych tam czasow tę załone, ba jeszcze y teraz tak zowia, która Chrystus obnażony y na Krzyżu zawieszony, był okryty,) też samę załone w cyrkuł zwiniona za herb nadał: luboć potym miało Nałonia, Nałęczem go, za korupcyą y odmianą ięzyka zwać poczęto. Przedtym zaś tenże Dzierżykray, Porphirowey kolumny w herbie używał, która dway Gryfowie na sobie trzymali. Poty pomieniony Manuskrypt: átolí Okolski powiada, że przedtym Orła w herbie nosili.

Parissus y Rutka in MS. dawnieyszy ten herb bydź rozumiecia, czy to od Bolesława Chrabrego, czy od Miecysława Xiążęcia czasow. To albowiem pewna, że dawni Rzymianie y Monarchowie rożnych Narodow, bindy białey, miało Korony zażywali: o czym świadczy *Alexander ab Alexán: lib. 1. c. 28, y Lampriidus w życiu Alexandra Sewera Cezarza Rzymfskiego pisze. Boni linteaminis appetitor, fasciis semper usus est. y Seneca epist. 80. Vides illum Scythiæ Sarmatiæq; Regem insigni capitis decorum, si vis illum aestimare, totumq; scire, qualis sit? fasciam solve. Co Lipsius tłumaczac przydaie: id est diadema insignie Regni, nam hoc non aliud erat, quam fascia, aut vitta capiti circumdata: y daley mowi. Multum mali sub illa latet, id est laborum, erumnarum, incommodorum, hinc alius quidam dixerat de Regia Purpura. O mulier hunc pannu humi jacentem, non attollas, si scias, quantum mali sub eo lateat. Z czego poznać, że Starzy Sarmatow Monarchowie, zdawna bindami głowę wiązali, y to Panow Wielkich własne było insigne. Dion także *in Pompeio* o Tygranesie Ormiańskim Krolu napisał, że zbity od Pompeiusza; z mieczem y Berlem, bindę białą z głowy zerwana, pod nogi zwycięzcy podrzucił, na znak poddania się. U Bulgarow Xiążce Domy nayprzednieysze, miało czapek, chustkami głowy opasywali: dla tego gdy potym Michał Krol Bulgarski, wiarę Chrześciańską przyjął, a Grecy do swych Kościołow z takim stroiem nikogo przypuszczac niechcieli; Krol Michał poselstwo wyprawił do Mikolaia Papieża, radzac się go, czyby do Swiatnic Boskich w takich bindach wchodzić się godziło; ale Stolica Apostolska y stroiu y zwyczaiu tego nie pochwaliła, to *Billius* *tomo z Concil: y Parissus z niego:* wlpomina *Baronius*, w rocznych Dzieiach Kościelnych tę Legacyą pod rokiem 866, przecież punktow iey nie namienia. Z tego tedy wnosić ci Authorowie, że albo pierwszemu Domu tego Przodkowi, ten herb nadany, gdy w okazyi iakiey Sarmatow z Rzymian, znaczniejszego Adwersarza trupem położywszy, bindę z głowy iego do Monarchy swego przyniósł, albo też od Bulgarow do nas przyniesiony. Co że się stało, za czasow Dagoberta Franka, rozumie *Parissus*, za ktorego dziewięć tysięcy Bulgarow do Francyi wpadło było, alegdy tam przez*

zdradę

zdradę byli zbici, sam Alticeus, z siedmiuset innych, z tey porażki umknął do Walduka Xiążęcia Winidow, kędy się iego potomstwo rozplenilo, nieprzestannie Nałęczu swego nie odstępując. *Joannes Goropius lib. 2. Gigantomachie pag. 147* powieda, że Brabanczykowie, których też niektórzy między Narodem Słowiańskim liczą, y ten Author zowie *Brantes Pant*, czyli przełożywszy słowa Pan Brat, to jest *Domini Fratres*, iak się y Ziemianie Polscy zwyczajnie czczą, tegoż herbu używali.

Ja nie mogęć wprawdzie przeczyć tak wielu Pifarzom, że w cudzych Państwach, ba y u naszych Sarmatów, binda na głowie w zwyczajnym stroiu była, ale że w herb tego Domu weszła, zda się pierwsza Paprockiego poważniejszy a prawdziwsza osnowa: ztąd y *Sarnicki in descrip. Polon* mowi: *Primi inter Herodes, Czarnkovii Chrysto nomina sua dederunt, cuius rei insigne, vittam Baptismalem bacenus gerunt.* Drudzy pocztakow tego Kleynotu późniejszy wiek zamierzają, to jest od Bolesława Krzywoustego czasow, kiedy po owej niešťczęśliwey pod Haliczem potyczce, zplacu umknawszy, ten waleczny tryumfator; ranney swoiey Kawaleryi, sam potym rany y głowy wiazał, a na pamiatkę heroicznej każdego odwagi, też samę w herbie ność pozwoił. Co Krzywousty Pańskiego umyśłu Krol, na wzor pewnie uczynił Alexandra Wielkiego y Traiana Cesarza. O czym *Dio pise lib. 68, fol. 775*, że w pierwszey iego z Decebałem expedyeyi, ktoremu na posisek przybyli Burowie Sarmacki zdami się narod, od barwy y koloru iey podobno tak nazwani, posłali do Traiana grzyb wielki, na którym napisali, *Buros Sociosq; ceteros, Traianum hortari, ut pedem referret, & pacem coleret.* Nie dał się na to nakłonić Traian, ztoczył bitwę, ale z wielką w swoich ludziach klęską, tak dalece że o niey mowi Author. *Cum deficerent ea, quibus vulnera militum obligarentur, fertur, ne vesti quidem sue Traianum pepercisse, sed eam in fascias discidisse, ad obliganda vulnera militum, cesisq; in prelio, statuisset aram, & quotannis parentari iussisse.* Alexander zaś z konia zsiadając, gdy trefunkiem rozkrwawił Lizymacha, biały z głowy swoiey zawod zerwał, y ranę zawiązał: co potym Lizymachowi prognostykiem Krolewskiey godności było. Tym torem mowie szedł y Bolesław Krzywousty: iakoż na pamiatkę tego, niektore Nałęczow Domy, lubo biały Nałęcz w herbie swym kładą, atoli gdzieniegdzie czerwony, iakby krwią zpluszczony, świadczy *X. Rutka in MS.* Y luboć to bydyż może, że niektore w Polścze Familie, z tey okazyi Nałęcz swoy wyniosły, iako *Paprocki w Gniazdzie Cnoty f. 100* wyraźnie pisze o Chelmickich y Moszyńskich; o wszystkich jednak tego trudno mowić, ile że dobrze przed Krzywoustym Nałęczow imię, na różne rozrodzone Familie kwitnęło, iako to Czarnkowskich, Szamotulskich, Ostrorogow, y innych ktorzy od tych poszli, y od Dzierżykraia Hrabi na Cztowie. Cożkolwiek bądź, co się wyżej mowiło z MS. Poznańskiego; musimy jednak przestać na zdaniu Paprockiego, y drugich ktorzy torem iego ida.

Przydaie tenże Paprocki, czego mu pomaga y Okolski, że Czarnkowscy władni są Popiela Monarchy Polśkiego niegdý potomkowie, mieli raczej mowić Leszka, który między dwudziestu synow z

drugiego łoża zpfodzonych, dzielac swoje Państwo, jednemu z nich Człopkie Xięstwo w podziale naznaczył: iakoż y X. Bembus w Kazaniu swoim pogrzebowym z Pomorskich Xiażat, linia ich wyprowadza. Popiera tego y herb dawny ich, o którym wyżej namieniłem, to iest dway Gryfow pod porphirowa kolumna, ile że wszyscy Lefzka fynowie, Gryfem się pieczętowali, lubo każdy dla dyfferencyi albo innym kształtem udat, albo iaka aukcyą przyozdobił, o czym obfzerniey mowić się będzie pod herbem Gryf. Gdy się iednak potym rozplenieni tych Xiażat Sukcessorowie sami między soba kłócić poczęli, y z Polska potym w wojenne zaszi kollizye; wszakże potym czy z swojej dobrej chęci upamiętawszy się, czy też szabla Chrabrego Krola przyciśnieni, gdy się do Polski wrocili, tytułu Xiażęcego utapiwszy, przy samym się Hrabiow z Człopy honorze zostali, znać dla tego, że Xiażęca prerogatywę, sami sobie Piaśtowi potomkowie przywłaszczali. Ztąd zdami się o nich Poëta napisać. *Alba caput veteres cingebat fascia Reges: Nam Regum stirps est Czarnkoviana Domus.* A drugi o ich herbie. *Szlachetny węzeł, iak wiele zacności, zawarłeś razem w swojej okrągłości? gdzie kogo iaka zacność ozdobiła? czego by w ten twój związek nie zku-piła.*

Dzierżykray tedy Hrabia z Człopy, pierwszy znać w Polsce osiadł, czyli raczey dla tego, Przodkiem go tey tak godney Familii, wszyscy iednostaynie tytułuią, że przez Chrzezt S. odrodziwszy się Bogu, nowy następującym wiekom, otrzymał za szczyt herbowny Natęcz: czego potwierdza, napis na pewnym grobie w Kościele Czarnkowskim bardzo dawny, iako świadczy Bembus. Tenże Dzierżykray podpisał *inter presentes* fundacya Mieczyśława, pierwszego w Polsce Kłasztoru Trzemelżyńskiego z tytułem Hrabi na Człopie w roku 996. A Manuskrypt Poznański wzwwyż pomieniony, Krzesło mu Woiewodztwa Poznańskiego przypisał. Takbym tedy rozumiał, że on pierwszy, szereg Woiewodow Poznańskich zaczął, ile świeżo od Chabrego Krola postanowionych. Hercarda potym y Dobromira Hrabiow z Człopy, z różnych przywileiow doczytał się Paprocki, luboć się w Gniazdzie Cnoty, w naznaczeniu roku, ktorego kwitnąć mieli, siła pomylił. To ośobliwsza Domu tego pochwała, że iak tylko raz wiarę Katolicka przyjęli, tak nigdy iej, przez wszystkie wieki nie zpuscili. Zaraźliwe czasy były, gdy Luter y Kálwin iadem swoim siła Domow popśował, z Czarnkowskich iednak żaden nigdy nie był heretykiem, dlategoć o nich mowi Panegirysta: *Quorum nunquam contagio gentem hereseos turpavit: non impius error, hanc unquam poterat solida statione movere.* Dzierżykray inszy, Hrabia z Człopy: honorow iego zataiła starożytność, z szczodroblowości iednak iego ku Bogu poznać, co był za Pan, kiedy Trzemelżyńskiemu Kłasztorowi, Gaławę y Konratowo, majątności swoje, wiecznemi czasy darował w roku 1145. Jakoż dostatki Domu tego X, Młodzianowski w Kazaniu swoim opisuiac mowi, że ieden z Czarnkowskich Zygmunta I Krola, od Szczecina do Lublina iadącego, obiadem y wieczera, w swoich tylko dobrach, przez tę podróżą podęymował.

Mikołaj Hrabia z Człopy Woiewoda Kaliski. Pierwszy się z Czarnkowa pisać zaczął. Co naprzód poznać z starego nadgrodku w Kościele Czarnkowskim, w te słowa. *Illustri Heroi Domino Nicolao Comiti Palatino Calisfienfi, Castri Czarnkow à Miecislao V Maioris Poloniae Duce anno 1192 obtentori, & Civitatis huius Conditori & primo heredi, à Dzierżykrasio Człopenfi Domino oriundo, & per Boleslaum Chrabri, ad fidem Christi converso, & baptisato.* Znać to y z przywileiu na darowiznę tegoż Czarnkowa, który się wtym Domu znajduje: wypisał go w swoim Kazaniu Bembus. *Nos Miecislau, notum facimus, quòd intuendo fidelia grataq; obsequia Dilecti Baronis nostri, Comitù Nicolai Palatini Calisfienfi, que nobis multipliciter impendit, & semper impendere est paratus; damus, tradimus, & conferimus sibi suisq; Successoribus Calstrum nostrum Czarnkow vulgariter nuncupatum cum omnibus possessionibus. Datum in Kogozno in Crastino B. Viti Anno Gratie Domini 1192.* W tymże przywileiu pozwala Xiaże Woiewodzie Czarnkowskiemu, Miasto targowe zalożyć, y Mieszczanow ktorzyby w nim osiedli, od placenia cel od wszystkich towarow, wolnemi czyni, nadto wymuie ich z jursydkeyi Woytow Xiażęcych, chcąc żeby wszystka władza przy Czarnkowskich była, a samemu dziedzicznemu Panu, daie moc nad poddanemi Xiażęcą, cum iure, iako tam dokłada *decapitationis mutilationis, cremationis.* W tymże przywileiu darował mu Krol wfi, Gambice, (a podobno z tad wyszli Gębicczy Natęczowie) Wąlkowice, Barchodek, Łomnicę, w Powiecie Wąseckim, iako przydaie Manuskrypt Poznański, z tegoż przywileiu. Ten Czarnkow był przed tym dziedzictwem Gniewomira nieiakięgo, ktorego do chrztu trzymał Bolesław Krzywousty, iako świadczy *Cropper l. 5* w roku 1104, atoli Gniewomir ani był z Familii Natęczow, ani Czarnkow nigdy przedtym do nich nie należał, dla tego też y Paprocki swoje zdanie w Gniazdzie Cnoty w inszey Ksiażce poprawił: dopiero kiedy Gniewomira, za ięgo zdradę postronkami na śmierć zbito, iako Kromer blisko tamże wspomina, Konfiskowane dobra ięgo, a między niemi Czarnkow, w ręku Krolewskich były, aż też Mieczysław za wielkie zasługi Mikolajowi temu Woiewodzie Hrabi z Człopy puścił go. *Długos in lib: Benef: Dyecezyi Krakowskiey* powieda, że Jan Gniewomir wieś Rudawę, Kościółowi y Katedrze Krakowskiey przytaczyszy, umarł w roku 1185. *Nakielski f. 68, & 101*, bratem go zowie wyżcy wspomnionęgo Gniewomira, który z Zona swoią z Domu Topor Kłafztorowi Miechowskiemu, wieś Łętkowice, wiecznym prawem darował, ale Władysław Łokietek (chyba inszy) nazad ia, dla zbrodni brata ięgo, choćci on sam był niewinny, odebrał.

Sędziwoy z Czarnkowa Hrabia Woiewoda Kaliski, syn Mikolaja Woiewody także Kaliskiego, (iam go z tym tytułem czytał *in MS. Posnaniem:*) znać, że Oyca nie ustatpil śladow; bo w nadgrode zasług swoich, otrzymał od Bolesława Xiażęcia Polskiego, maitęności Gołęza, Białą, przydaie tenże MS, y Rozdrgę na wieczność 1245. O czym namienia y Bembus w swoim Kazaniu y *Choryński Wieczność chwaty.* Jakoż był człowiek y mady y meżny. Dzierżykray Sędzia Nadworny w roku 1234 tak podpisał List Władysława Xiażęcia syna Ottonowęgo da-

ny Arcybiskupom Gnieźnieńskim u *Olszowskiego w Żaluskim*. Dzierżykray Probołzcz Krakowski, Leszka Czarnego Xiążęcia na ten czas Sieradzkiego, z Pawłem Biskupem Krakowskim do zgody przyprowadził. *Starowolski in Vitis Episc: Cracov: koło roku 1270*. Z czego poznać, że imię Dzierżykraio w tym Domu dziedziczyło.

Wincenty z Czarnkowa Arcybiskup Gnieźnieński. Ten w Rycerskim naprzód stanie, dobrze się Ojczyźnie zaśluszywszy, y dwóch synów Mirosława y Boguchwała zplodziwszy, czego dowodem jest przywilej Kłafztoru Trzemeszyńskiego w roku 1251, po śmierci żony swoiey stan sobie Duchowny obrał: Kanonikiem tedy Gnieźnieńskim będąc, wieś Brzeskorystew z przyległościami, temuż Kłafztorowi Trzemeszyńskiemu zapisał. W krotce potym Arcybiskupem Gnieźnieńskim po śmierci Henryka Kietlicza zgodnie obrany, y od Honoryusza III Papieża potwierdzony, wstąpił na tę Katedrę w roku 1220, co się pokazuje z Listu jego u *Damalewicza in Vitis Archiep: Gnesnem* danym w roku 1221, dnia 22 Kwietnia, Stolicy jego roku pierwszego. Śmierć jego mowi Damalewicz, że przypadła na rok 1230, według Janicyusza na rok 1233, ale to pewna, że Fulko jego Sukcesor już na téj Katedrze przeżydował w roku 1233, co znać z Listu Władysława Xiążęcia Wielkopolskiego, na którym się y Fulko podpisał u Damalewicza. Był to Prałat na ubogich miłośniy, dla których szpitale przy różnych Kościołach, częścią fundował, częścią nadawał: a gdy w Polsce głód wielki nastał dla zbytney powodzi; on swoje szpiklerze y zboża, ratując znędziały ludzi hojnie wyłazował. Otrzymał od Władysława Płwaczem nazwanego przywilej na minnicę, y wolne bicie monety Arcybiskupom Gnieźnieńskim. Synod Prowinzyalny odprawił w Kościele S. Błażeja. *Długos.*

Bogumił Dzierżykray z Czarnkowa Woiewoda Poznański w roku 1242, z tym tytułem jest na Liście Przemyśława Xiążęcia, którym on szpital Gnieźnieński potwierdził *Miechowitom u Damalewicza in Vitis Archiep: Gnesnen: f. 143, y u Nakiel: Miechow: f. 167*, wspomina go y *Miechowita l. 3, c. 30. Cromer l. 8.* kiedy nie mogąc znieść ciężkiego y nieznośnego panowania Bolesława Łysęgo, wnuka S. Jadwigi, namowili się z innemi Panami Wielkopolskiemi, zjazd w Poznaniu złożył, y tam na Państwo wyładził, Przemyśława y Bolesława bracia, a syny Władysława Płwacza, y tak Wielkopolskę z naprzykrzonego Bolesławowego iarzma uwolnił. Jan z Czarnkowa Woiewoda Poznański, luboć go czytam Franko (ale to musiał być Janko ile że *MS. Krakowski* o tym czasie Jana kładzie między Woiewodami Poznańskimi) na przywileju Bolesława Xiążęcia danym Familii Rozrażewskich 1270.

Mikołaja Hrabę z Grzymisławia Czarnkowskiego położył *MS. Krakowski* w roku 1260 Woiewoda Poznańskim, tego rozumiem że się zostało trzech synów. Wincenty Podkanclerzy Koronny, Mikołaj Woiewoda Káliski, y Mirosław, ile że Przywilej Fundacyi *Panien Zakonnych S. Dominika* w Poznańskim Kłafztorze od Przemyśława X. Wielkopolski dany 1283 świadczy, że ci trzej bracia pisałi się ze wsi Donatowa y Grzymisławia. Boday się nie pisałi y z Obichowa niektó-
rzy

rzy z tego Domu, iako chce *Bielski fol. 470*, gdzie mówi o Janie z Obichowa Sędzim Kaliskim 1478. Fulko z Czarnkowa Hrabia Kalztelan Gnieźnieński, co znać z przywileju Klasztoru Trzemeszyńskiego pisanego w roku 1291.

Tomasz Biskup Wrocławski na Śląsku, nie wiem czy nie tenże sam był wprzód Kalztelanem Poznańskim w roku 1243, iako się podpisał na Liście Przemysława Xiążęcia u *Nakielsk: w Miechowit f. 167*. Był ten Biskup Siostrzeńcem Tomaszem pierwszego herbu Kozłarogi, po którego śmierci tę Katedrę posiadał: atoli gdy Henryk Xiążę Wrocławskie, gwałtowną sumnę pieniędzy Biskupowi y Duchowieństwu jego, przeciw prawu, na wojnę, znaćte, która z Przemysłem o Państwo Kaliskie chciał się rozstrzygnąć, wypłacać kazał, że iey nie płacono, z dobr wszystkich wyzuty, tulać się wygnaniec musiał. Szukałci wprawdzie na Lugduńskim Synodzie z Henryka sprawiedliwości, ale ten różnemi potwarzami na niewinnego Biskupa włożonemi, uszy zamknął wszystkich, przed żalącym się o gwałt oczywisty Infułatem. Przecięż uiał się o to Jakub Swinka Arcybiskup Gnieźnieński, y na Synodzie w Łęczycy złożonym wykład Henryka: czym rozdrażniony tym bardziey Xiążę, gdy się dowiedział, że Kazimierz Xiążę Raciborskie, Tomasz z wielką czcią przyiał, z niemnieyszą ochota podeymował; obległ Raciborz. Trwało kilka dni oblężenie, lecz gdy pobożny Biskup widział, że Henrykowego szturmu, Miałto długi wytrzymać nie mogło, a bardziey obawiaiac się, żeby dla niego ubodzy ludzie w takim razie szkody iakiey niepodieli, w Biskupi aparat ustroiwszy się, z swoim Duchowieństwem za bramę wyszedł. Dowiedziawszy się o tym Henryk, zrazu z podziwienią nie mógł się poiać, potym iednak nadtechniony od Boga, upadł do nóg Biskupowi, y z wielką submissyą za występki swoje odpuszczenia prosił, coś ogromnieyszego nad osobę człowieka w twarzy Pasterskiej upatruiac. Podniósł go z ziemi Biskup, obłapił; y gdy mu Henryk światobliwie przyrzekł, że mu y dobra wroci y szkody wszystkie nadgrodzi, z nim się pogodził. *Cromer lib. 10*. Nadgradzaiac zaś Tomasz Kazimierzowi Xiążęciu, chęć gościnna, która mu świadczył u siebie, Kanonikow w Zamku Raciborskim ustanowił, y częścią dziełięcin swoich nadał. Po tych pracach odpoczął w Panu w roku 1292.

Sędziwoy Hrabia z Czarnkowa Kalztelan Miedzyrzycki. Z tym Władysław Łokietek Krol Polski takie uczynił postanowienie. Wiodł ten Pan Pan w roku 1325 wojnę z Margrabia Brandeburskim: chcąc tedy żeby Zamek Czarnkowski, iako na on czas pograniczny w potężnieyszym być opatrzeniu, wziął od Czarnkowskiego w zamianę Czarnkow, a puścił mu Rogoźno, z należacemi do niego przyległościami: y było to Rogoźno w Domu Czarnkowskich aż do Krola Kazimierza Wielkiego, od którego Sędziwoy Hrabia z Czarnkowa, znowu otrzymał Czarnkow, wrociwszy do Korony Rogoźno. Na co jest przywilej tego Krola, y rozmaite wolności, tak Sędziwoiowi, iako y poddanym jego pozwolone: *klade tu uciniek iego. Nos Casimirus Dei gratia Rex Poloniae, dominium & Regnum nostrum, in utilitatibus quibusli-*

bet ampliare cupientes, servitiq; fidelis & grata nobis per fidelem nostrum Sandivogium de Czarnkow, multipliciter & constanter exhibita, & in futurum exhibenda, considerantes &c. Volentes itaq; meritis ejusdem Sandivogii gratiâ Regalibus respondere &c. pro hereditatibus suis, videlicet Rogozno &c. per modum communicationis, damus, tradimus, conferimus & donamus in perpetuum. Actum Pofnaniae in Oſtava SSmæ Trinitatis anno 1343. Bambus w Kazaniu swoim y Choryński: iest ten przywilej w Domu Czarnkowskich.

Jan Hrabia z Czarnkowa Podkanclerzy Koronny, (z tym tytułem czytać go na przywilejach Trzemieżyńskim, Mogińskim y Klasztoru Sendomirskiego od Kazimierza Wielkiego danych, z których ostatni znaydziesz u Paprock: o herb: fol. 19 w roku 1368) y Wincenty z Czarnkowa bracia rodzeni, á Sędziwoja Kafztelana Nakielskiego synowie, iako świadczy Bambus, między których, dział dobr swoich Ociec uczynił, w których się też kładzie y Człopa, á ten dział przerzeczony Kazimierz Krol w roku 1362 potwierdził, y przywileiem warował, gdzie się też nie mało majątności teyże Familii w Margrabstwie Brandeburskim leżących mianuie. Wspomina y Długosz tych obudwu braci, Jana, kiedy był ieszcze Sędzia Poznańskim, y Wincentego, że Człopę Janowi Wedelskiemu, albo iako się potym zwali Tuczyńskiemu, w zaślaw byli puścili. Paprocki o herbach fol. 19 o Janie z Czarnkowa pisze, nie wiem iednak czy o tym, że był Kafztelanem Nakielskim y Sędzia Poznańskim, y że iezdził do Arcybiskupa Gnieźnieńskiego Bodzęty od Ziemowita Xiążęcia Mazowieckiego, który był pod czas Interregnum oblegi Łowicz aby był od niego ustąpił.

Sędziwoy Hrabia z Czarnkowa Kafztelan Bniński, który z Janem Sędzicem Poznańskim synowcem swoim Swatoborza Xiążę Szczecińskie wojował: zebrał się ten na nich, y męca ich w Człopieńskim Zamku dobywał, ale daremnym trudem lud swoy zpracowałszy, y wiele dzielnego Rycerstwa ztraciwszy, nie sprawić nie mogąc, odciągnąć musiał. Działo się to w roku 1379. Cromer l. 3. y Bambus, Bielki fol. 252. Paprocki Sędziwoja Hetmana y Generała Wielkopolskiego w roku 1373 kładzie w Gniazdzie Cnoty, iakoż y iam położył Sędziwoja herbu Nałęcz między Generalami Wielkopolskimi w roku 1377, ale się ten pisał z Szubina. Panegiryk zaś Poznański w roku 1593 wydany, wspomina Wincentego Hetmana y Kafztelana Miedzyrzyckiego, cacy Rusi Gubernatora, ale to był zdami się Szamotulski.

Jan z Czarnkowa Podkomorzy, Poznański: temu Krol Jagęło, cnocie y czułości jego w wielu inszych okazyach doznany dufając, zlecił aby na pograniczu Polskim y Margrabstwie, gdzie miał majątności swoje, postawic Cesarfkie y Witoldowe przez Pruska Ziemię, tam y sam przeiędzaiące przeiał, iakoż y tak się stało, gdzie y Listy znalazł y Krolowi odesłał, za co od niego hoynie udarowany. Cromer l. 19. Starowolski in Bellator: Sarmat: f. 70, Jana Czarnkowskiego chwali, który Rota Słężaka, gdy Prusakom y Krzyżakom z Czech posłisk prowadził, poimał. Długosz w roku 1421 wspomina Jana Czarnkowskiego: ten Szczecińskim Xiążętom przeciwko Fryderykowi Margrabi Brandeburskiemu, na odsiecz z ludźmi przyciągnął; ale od Margrabi pod Tangermunda miasteczkiem męźnie się biąc, wzięty w niewolę, aż go Sędziwoy

dziwoy Ostrorog Woiewoda Poznański, krewny jego z tamtad nie bez ciężkości uwolnił: tego Jana, Paprocki chce mieć synem Jana Podkanclerzego Koronnego. Jemu to zdami się za wielkie ku tej Ojczyźnie przysługi, ta którą widzimy na helmie w herbie Czarnkowskich odmiana, przydana.

Mikołaj z Czarnkowa Kasztelan Gnieźnieński, Kommissarz do Torunia, tam się z Krzyżakami o pokoy umawiał. *Cromer l. 25. Bembus.* Działo się to roku 1464: Inſzy także Mikołaj, Sędzia Poznańskim go czytam 1413 na przywileju Hrodelskim Władysława Jagiełły u *Łaski w Stat. f. 127.* Jan z Czarnkowa syn Jana Podkomorzego, y sam Podkomorzy Poznański, z tym tytułem podpisał Konstytucya Kazimierza III o Zupach 1451 u tegoż *Łaskiego f. 82, y 83:* wziął potym Kasztelania Gnieźnieńskiego, o czym świadkiem jest List Jędrzeja Biskupa Poznańskiego w roku 1460 u *Łaskiego f. 57.* Z piacia tysięcy ludzi wysłany na granice Polskie, w ten czas gdy poſpolite ruszenie pod Choynice przeciwko Krzyżakom wyprawio się, za Kazimierza Jagellonowicza Krola Polskiego, wszelka ostrożność na dobro Ojczyzny pokazał: o czym *Cromer lib. 23.* Gubernatorem potym Pruskim zostawił, na uspokojenie buntow, które się na ten czas w Gdańsku zaięły były, zieczawſzy tam, y buntowniki na gardle zkarawſzy, wſzystko ſzczęśliwie uſmierzył. *Bembus w Kazaniu swoim.* Z Tęczyński Kasztelanki Krakowſkiey zostawił syna Sędziwoia Jana.

Jan Sędziwoy Hrabia z Czarnkowa; naprzod Kasztelan Santocki: z tym tytułem w roku 1476 uspokoił kontrowerſye między Jakubem Koſtką y Bażeńſkim, iako się pokazuie z Kſiag Grodzkich Malborskich. *MS. Poznański o Familii Czarnkowskich,* przydaie, że ten Sędziwoy z Santockiey poſtąpił potym na Kasztelania Gnieźnieńska, ale to nie wiem czy się może utrzymać: bo na tym Krzeſle od roku 1470 aż do roku 1500 Rafał Lefczyński miał ſiedzieć: a Sędziwoy ten już był Woiewoda Kaliskim w roku 1496, iako ma *Łaski w Star. fol. 110,* gdy Albrychta Krola elekcyja podpisywał. Tenże pomieniony *MS.* chce go mieć po Kaliskim, Poznańskim Woiewoda, iakoż popiera tegoż ſamego *Cromer l. 30, Bielski f. 502.* Z tego poznać iak wielkie tak ten, jako y inni w tej Ojczyźnie mieli zaſługi, kiedy ich naypierwſzemi Krzeſłami zdobyły Maięſtaty Polskie, lubo ſkape tamtych wickow pioro cale o nich milczy. Zostawił ten godny Senator trzech synow: Jana mlodo zmarłego, Macicia y Sędziwoia *MS. Poſnan.* Jana Kanonika Krakowſkiego, Proboszcza Szkalmirskiego czytam na Liſcie Zygmunta I danym Mięſtu Lwow: 1510.

Maciej Hrabia z Czarnkowa Kasztelan Bydgoſki. Ten z Opałiński Woiewodzanki Łęczyckiey, krom Corki Barbary Grzymułtoſkiy, zplodził ſześciu synow, to ieſt Jana, który Dworzaninem Krolewſkim będąc, młodo zniknawſzy, dalsze o ſobie nadzieie pomylił: takimże gwałtem y Kryſztofa śmierć przedko zabrała. Stańſław był Staroſta Kleckim, atoli Paprocki w Gniazdzie Cnoty Stańſławowi nie wiem iednak czy temu, Kasztelania Szremſką przypisał. Piotr był Kasztelanem Poznańskim. *Proceres fortissimus inter, & religionis Catholice*

tenax, tak o nim pisze *Roizius in Chiliaſtico* 1557, y ſam ſię z tym tytułem podpisał, na Liście o Unii Xięstwa Oſwiecimskiego y Zatorskiego w roku 1563 *Conſtit. f. 65. Orichov: in Panegyri: Nuptiali* wspomina, że był na weſelu Krolewſkim w roku 1553. Z Kościeleckiſzy herbu Ogończyk Wojewodzanki Kuiawſkiej, żadnego potomſtwa nie zoſtawiſzy zſzedł z tego ſwiata 1569 *Ponętowski Comment: Paproc: Okol: Bembus.*

Jędrzey Biſkup Poznański ſyn Macieja Kaſztelana Bydgoſkiego, w młodym wieku do Włoch na nauki wyſłany, zrazu w Padwi, potym w Bononii pod Łazarzem Bonamikiem, z ſławnym owym Hozyuſzem, który w Kardynałſkiej kiedys zarumieniał purpurze, Rhetoryki y wyżſzych nauk z pochwałą dokończywſzy do Ojczyzny powrócił w roku 1540. Do Wilna, kędy Krolewſka na ten czas rezydencya była, zaiechawſzy, przy Dworze Pańskim, gdy ſię y byſtrość dowcipu, y rozſadek bez paſſyi, y inne przymioty znacznie w nim wydać poczęły, wziął Scholaſteryę á wkrótce y Probostwo Gnieźnieńſkiej Archikatedry, iako go czytam u *Nakielſk: Miechow: f. 650*, na Liście Zygmunta Augusta. Pierwſze pole iego, Legacya do Ferdynanda Rzymskiego Krola, na której gdy ſię z ſwoją dzielnością popisał, powtore do Izabelli Krolowy Węgierſkiej Poſłem wyſłany, y tę należycie zakończywſzy, do Rzymu z poſłużeńſtwem Stolicy Apoſtolſkiej od Zygmunta Augusta iezdził, y do Karola V Ceſarza, z wielką imienia ſwego y cnoty eſtymacyą, aż też wrekompenſę ſwoich zaſług wziął Biſkupſtwo Poznańſkie, na które wieczał 1553, z piękna komitywa y ſplendeca: z niemniejszyſzą go rządził roſtropnością: y lubo mu uſtawiczna zdrowia ſłabość y podagra na przeſzkodzie była, przecięż ſię y w ten czas herezyi, co raz to bardziey wzmagaiacey, ſtraſznym ſtawił, kiedy ona naybardziey głowę podnoſić chciała: dla czego z Akademii Krakowſkiej dwóch znacznych Profeſſorow do Collegium Lubrańſkiego zprowadził, to ieſt Benedykta Herbeſta, Którego Kanonia Poznańſka uczcił, ale on ją złożywſzy, do Zakonu Soc: J. wſtąpił: y Grzegorza Wigilancyuſza Samboritaſa pamiętnego. Poëty do druku podanemi od ſiebie Kſiażkami; iakoż ſiła za ich praca y ſtaniem niebu profitu przybyło, bo iedni heretyckiego iadu zbywaiąc wrocili ſię do Matki Kościoła, drudzy. żeby do piekła nie lecieli, wciągnieni. Biſkup zaś puchlina y hektyka zwałony, na lepiſze ſię życie przeniósł w roku 1562; wieku ſwego 55, ſiedział lat 9, pochowany w Katedrze Poznańſkiej, w Kaplicy Korzbokow. *Treterus in Vitis Episc: Poſnaniens: Starowolſki in Monumentis.*

Woyciech Kaſztelan Rogoziński Staroſta Koſciański, ſyn Macieja Kaſztelana Bydgoſkiego, umarł 1579: maż przezacny, y o wiarę Katolicką gorliwy zelant, dla tego też podpisał z Biſkupami Połſkiemu proteſtacya przeciwko heretykom *in MS. Raven: y w Hiſtoryi Colleg: Poſnaniens:* w Czarnkowie pochowany; miał za ſobą Barbare Hrabiankę z Gorki herbu Łodzia Kaſztelanę Poznańſką, oſtatnia dziedziczkę z tego Domu, z która wſzyſtka fortuna Gorkow, do Czarnkowſkich ſię ziała. Ta mu powiła czterech ſynow. *Paprocki, Okolſki*, to ieſt Piotra Podkomorzego Poznańſkiego, Staroſtę Kcyńſkiego, temu Konſtytu-
cya

czya Seymowa w roku 1598 fortyfikacya Miała Poznańskiego zleciła *Constitutur: fol. 705*. Pisał się ten Piotr z Łopienna, wszedł w kontrakty małżeńskie z Dorotą Strykowską, a boday nie Corka iego znięć Łukaszowi Tomickiemu zaślubiona. *Bembus* Kasztelanem go Szremskim tytułue: przecież Historya Nowicyatu naszego Krakowskiego, owdowiła po nim żonę iego Dorotę, iako obołwiła Dobrodzieykę mieysca tego, zmarła w roku 1649, tylko Podkomorzyna Poznańska zowie.

Jędrzeia Woiewodę Kaliskiego Starostę Inowłodzkiego. Ten naprzod obiał Kasztelania Nakielska, wkrótce dano mu Kasztelania Rogozińskiego, z którym tytułem z Seymu 1598 Kommissarzem byłznaczony do wolney defluiracyi ufundowania na rzece Warcie *Constit: fol. 693*. Na koniec był Woiewodą Kaliskim, o czym świadczy Laudum Prowincyi Wielkopolskiej 1608 od niego podpisane *in MS. Cracovien: umarł* koło roku 1617, pochowany w Posałowie: złączył się był dożywnie z Łańską Hrabianką z Łabiszyna Starością Tucholską, z której Corka Zofia dostała się Stanisławowi Niemojewskiemu herbu Rola Kasztelanowi Chełmińskiemu, od której była Daniłowiczowa y Smogulecka Starością Nakielską *MS. Konopats: Duryewski fol. 58*. Druga tegoż Jędrzeia Corka Michałowi Działyńskiemu Woiewodziecowi Brzeskiemu Kujańskiemu *MS. Konopats: Jana Kasztelana Miedzyrzyckiego Starostę Drahimskiego. Acta Castren: Pofnan: 1599*, w którym roku ielzcze był Kasztelanem Kaliskim. *Histor: Polon: Prusb: f. 451*: za żonę przyznaie mu Zofia z Fulsztyna Herburtownę koło roku 1600, ale y druga miał Annę Mohylankę, Jeremiego Woiewody Multańskiego Corkę, wdowę pożyłała po Maksymilianie Przerebiskim, atoli iey ten Jan odumarł koło roku 1619, zostawił jednak rozumiem że z pierwszey, syna Sendziwoja Starostę Drahimskiego, y Corki dwie: Anna żyła z Marcinem Padniewskim: druga nie wiem komu się dostała. Stanisław Dworzanina Królewskiego: umarł 1637, pochowany u OO. Bernardynów w Poznaniu *MS. Pofnan: & Okolski*. Ci wszyscy czterey bracia, a synowie Wojciecha Kasztelana Rogozińskiego Janowi Zamoyowskiemu Kanclerzowi y Hetmanowi Wielkiemu Koronnemu Szczepczyn ze wszystkimi przyległościami rezygnowali w roku 1593, o czym *Ordynacya Zamoyyska*.

Sędziwoy Kasztelan Przemecki, drugi brat Mikołaja Kasztelana Bydgoskiego, syn Sędziwoja Woiewody Poznańskiego. Ten Dworska służyć Alexandrowi Królowi, prowadził przeciwko Tatarom w Litwie konną rotę trzystu Polskiej Ufaryi, bardzo świetna y ozdobna, y takim fortem Gliniskiemu Litwinowi pod Linda znacznie y fortunnie do zwycięstwa dopomógł: tak tzeroko na jednym pagorku swoich uszykował, iż daleko większego, niż było Woyska podobieństwo uczynił: dopiero w kotły uderzywszy, swoim serca dodawszy, na Tatarów którzy Litwę pustoszyli, taką trwożę puścił, iż serce ztraciwszy, pierzchać z przegrana musieli, działo się to w roku 1506 *Cromer lib. 30. Bielski f. 502*. Sarnicki tę sprawę Oycu iego przypisuje, ale on już na ten czas nie żył. Miał za sobą ten Sędziwoy Corkę Ambrożego Pampowskiego

go Wojewody Sieradzkiego, Generała Wielkopolskiego, z której czterech synów widział: to iest Jana Starostę Kłeckiego, Zygmunta domatora, Stanisława y Woyciecha. *MS Poznański*. Z tych dway ostatni z dzieł swoich pamiętni, a naprzód

Stanisław Sędziwoy Referendarz Koronny, Płocki y Drahimski Starosta, mąż nauki wytworney y wymowy gładkiey, dla której Marzalkiem na Seymie Lubelskim obrany: taż na niego funkcyą włożoną, na Seymie Coronationis Henryka Króla *Bielski f. 707*, iakoż w wielkich był respektach u Walezego ten Stanisław, bo iako pisze *Julius Buheng: Gallus l. 4. histor.* że gdy ten Król cicho z Polski uiechał do Francyi, iak się tylko o tym dowiedział Czarnkowki, gonił za nim, aż też y dogonił w Pilźnie: tam gdy Króla do powrotu namawia, a nakłonić go do tego żadnemi racyami nie mógł; gdy mu się Henryk wycisniona z ręki krwia, o nieodmienney lafee zapisał, wziawszy od niego sygnet bardzo bogaty, nazad powrocił. Ale też samo pisze zdami się *Tuanus* o Tęczyńskim Podkomorzym Koronnym. Uchański też Arcybiskup Gnieźnieński, iuż go był Koadiutorem na Arcybiskupstwo po sobie uczynił, nawet za konsensem tegoż Uchańskiego, iuż był y Znin Arcybiskupi posiadł, atoli re wszystkie nadzieie nowa burza rozchwiała: bo gdy Stefan Król na Tronie osiadł, a ten Sędziwoy Maksymiliana stronę itatecznie utrzymywał, Król go Koadiutoryi odsadził, dawszy się z tym słyseć, albo ia Królem, albo on Arcybiskupem nie będzie. Wzięto mu potym y Referendaryą z okazyi poselstwa, które odprawował za Zygmunta Augusta do Hiszpanii po sukcesyia Matki tegoż Króla *Bielski f. 777, y 792. Heidenst. l. 6*. Z tym wszystkim ieszcze y potym na różne Seymy posłował, iako to 1581, y 1585, kiedy Zborowfkich sprawy y niewinności gładka wymowa bronił *Bielski fol. 801*. Nabył ten przeznacny Polski Tulliusz tego poleru na Dworze to Karola Cesarza, to Zygmunta I u którego był Sekretarzem, to w różnych Legacyach do postronnych Monarchow, a między inszemi posłował do Xiażat Pomorskich 1564 *Bielski fol. 617*. Był Kommandorem Poznańskim: żył ieszcze w roku 1602, w którym, a wieku swego życia 76, wystawił w Czarnkowskim Kościele nadgrobek Przodkom swoim, a przedtym od Zygmunta Augusta otrzymał approbacya w roku 1550, y znowu od Stefana Batorego 1578 wszystkich przywileciow od dawnych Królow Domowy temu nadanych. *MS. Pofnaniem*.

Woyciech Sędziwoy Kasztelan Międzyrzyczny Generał Wielkopolski, brat Stanisława Sędziwoia Referendarza, syn Sędziwoia Kasztelana Przemeckiego: nadgrobek iego u Starowol: *f. 775 in Monumentis* o nim świadczy, że był *ameno ingenio, animi magnitudine constans, humanitatis amans, Regis observantissimus, virtute & doctrina ornatus, deq; omnibus bene meritus*, Kasztelanem go Santockim zowie *Panegyryk Colleg. Pofnan: y Lipski decade 3. Quest: public:* a *MS Poznański y Starosta Pyzdrlkim*, iakoż podpisiuiac Unia Litwy z Koroną na Seymie Lubelskim 1569, z temi się obiema tytułami podpisał *Constit: f. 171*: na weselu Zygmunta Augusta w roku 1553 gonił z kopią *Orichov: in Panegyri Nuptiali*. Wziął Generalstwo 1564: umarł na Seymie Warszawskim w roku 1580, z Jadwigi Sierp-

Sierpiski y z Gulczewa Woiewodzanki Rawskiej herbu Prawdzic miał między infzym potomstwem syna.

Adama Sędziwoja Woiewodę Łęczyckiego Generala Wielkopolskiego, Pyzdrowskiego Miedzyrzyckiego y Wolmińskiego Starostę. Z młodych lat ten godny Senator pod Stefanem Krolewem żołąd wojenny zaczął, y na Moskiewską kampanią, z sześciu dziesiąt ludźmi zbroynemi, sam dopiero rok życia swego siedmnaśty rachuiąc stanął. Za Zygmunta potym III przeciwko Beglerbegowi, kilkaset koni, z swoiey szkatuły wyprowadził, tyleż przeciwko Tatarom na Ukrainę, tyleż z Krolewem do Szwecyi. Pod czas Rokoszu, dośtoieństwa Maiestatu, y orężem y zdrowa rada bronił, która w wielu że szkodliwych zamyśłow odstąpił, łzczęśliwie wmoził, wielom serce Krolewskie do łaskawości y amnistyi nakłonił. Przeciwko Ofianowi pod Chocim sto piechoty posłał: a na Gustawa Krola Szwedzkiego, iak go tylko pogłos załzedł, że do Prus naszych wtargnął, służny komput ludzi wyprawił ktorzy tym czasem nieprzyiaciela częstemi podiazdami rozrywali, po ki sam w większey komitywie Szlachty Wielkopolskiej nie nadciągnął. Jakoż tego właśnie czasu, gdy go cały oboz witał, danó znać, że Szwedzi nadchodzą: zaraz tedy z swoimi do fizyku poszedł, y fortunnie się nadała ta expedycja; bo nieprzyaciel z swoia konfuzya, y klęska odrzucony, poszedł nazad. O Mansfelda woysku, gdzie nie raz, ale darmo Oyczyznę przestrzegał, przezorny Pan; zebrana garstka ludzi swoich, niegotowość Polska, y większey ruiny okazały załapał. Tak do sędziwych lat w różnych okazjach temu się Kroleństwu przysługiwał, za co wziął Generalstwo Wielkopolskie w roku 1593 po Jędrzeiu Opalińskim, Marzałtku Wielkim, wkrótce y Woiewodztwo Łęczyckie. Na tym Krześle siedząc, żadnego Seymu, raz tylko wyiafwy, y to dla służney racyi, nie opuścił; dla tego też iako doświadczoney ku sobie wierności Panu Rzeczpospolita różne funkcyę zlecała, iuż Komissarzem do Brandeburczyka y Xiażat Pomorskich o nawigacya po Warcie rzecze do Szczecina w roku 1611 *Constitut: fol. 32.* iuż do uznania krzywd od Śląska Wieluńskiej Ziemi poczynionych *(Constit: 1613 fol. 24)* iuż Pułkownikiem Wielkieypolskiej Prowincyi w roku 1624 *Constit: f. 9.* W sądach y czynieniu sprawiedliwości niepracowany: przetoż gdy mu iego małżonka odradzała, żeby Sady Wielkopolskie folguiać ztarganemu zdrowiu, na kogo innego zpuścił, odpowiedział. Przysięgłem na sprawiedliwość, chcę iey y w złym zdrowiu za dośc uczynić. W radach przezoru wielkiego, który y postronni, w nim sobie szacowali: dla tego Cesarz przez Karola Arcy-Xiażę Austrii, iego rady w ciężkim iakimsi interessie szukał, a drugi raz przez List się radził, ale że go iuż żywego nie zastał, List nazad Cesarzowi odesłany. Y na Boga był szczodro bliwie hojny: bo Częstochowskiemu Klasztorowi corocznie pensya dawał. OO. Karmelitom Bosym, y drugim u Bożego Ciała w Poznaniu, stawil się dobroczynnym. Kościół Czarnkowski bogatemi aparatami przystroiwszy, dwadzieścia tysięcy, od ktorychby prowizya szła na niego, wysypał. *Pigłowski* w swoich elogiach tak o nim napisał. Natura mu, wielki obrot dała, wypolerowała długi

experyencya, na Generalistwie nieporównaney dzielności, powagi y dobroci. Wielkopolskę w Areopag zamienić, wszystkim miły, y Bogu y Oyczyźnie dobrze zaśluzony. Collegii Poznańskiego oobliwży Benefactor, w którym się co rok zamykał na czas iaki, żeby się był tym spokojnie Bogu swemu usprawiedliwił. Maż wiekow godny, z żalem całego Krolestwa, sam tylko wesoło umierał, że na dobro Oyczyzny pracuiac, nieba się dorobił: umarł w roku 1627, lat siedmdzieciat y kilka przeżywszy. *Choryński y Bembus w Kazan: Argentus f. 394. Mowca Polski tomo 2. f. 215.* Miał za łobą *primo voto* Iwińska, zdo Annę Zborowika Kasztelanę Gnieźnieńską, Wdowę pozostała po Pierrze Opalińskim Kracezym Koronnym, a z niey potomstwo, Zofia Jerzego Książęcia Radziwiła na Birży y Dubinkach Kasztelana Trockiego. Jadwiga Maryanna Pawła Działyńskiego, na ten czas Starosty Bratyańskiego, a potem Woiewody Pomorskiego *MS. Konopats. Dorota Franciszka Dębińskiego Podkomorzego Krakowskiego małzonki Histor: Colleg: Cracovi: y synowie, Władysław y Jędrzey: z tych Władysław Starosta Bydgoski w roku 1623 ieczce za żywota Oycy wszedł do grobu. Po śmierci Zborowskiy, pojął ten Adam Katarzynę Lesczyńską, z ktorey Coraka Teresa Kryształowi Opalińskiemu Woiewodzie Poznańskiemu zaślubiona, od tey się zostało dwóch synow, y pięć Corek. X. Młodzianowski chwali ją w swoim Kazaniu, z tey pobożności, że z ust iey, żadne nigdy słowo świeckości cuchnace nie wypadło: żelaznemi pałkami y mankami ciało swoje trapiła, ubogim obiady zprawowała, często ich rękami swemi karmiac y nogi im umywaiać. Zakonnikom gościom w domu swoim, sama y z dziećmi swemi do stołu służyła, y iatmużnami opatrywała. Do Błogosławionego Stanisława Kołki miała oobliwże nabożeństwo: obchodzić prędko po chorobie Kościoły Poznańskie pieczo, z tey satygi y podróży, w śmiertelną niemoc zapadła. Zpisała była ręką swoją niektóre modlitwy, z wielkim ku Bogu affektem, które codziennie mawiała. Boday nie z teyż Lesczyńskiej Coraka tegoż Adama Anna z Przyjemskim Stanisławem Marszałkiem Nadwornym Koronnym żyła, która po śmierci swojej pokazała się swemu własnemu mężowi, y Duchowne mu napomnienia dając, gdy się iey pytał, wiakimby stanie położona była? rzekła czytaj sobie Psalm 46, zaczyna się Wielbiy duzo moja Pana, który wszystko jest na miłosierdzia Boskiego wyśławieniu. *Młodzianowski tom: Kazan: f. 401.**

Franciszek Kazimierz Kasztelan Poznański, Starosta Międzyrzeczy Pyzdrowski, syn Adama Woiewody Łeczyckiego y Generała z Lesczyńskiuy urodzony: z Seymu 1638 Kommissarzem do uspokojenia kłotni od Śląska y Marchii *Constit: f. 20.* Pułkownik od Woiewodztw Wielkopolskich destynowany z woyskiem na Ruś 1648. *Pastorig.* Gruntu swego własnego pod Zamkiem Poznańskim ustatpił OO. Franciszkanom na Kłasztor, y przywilej na to wyiedział. Zona iego Konstancya, Coraka Stanisława Lubomirskiego Woiewody Krakowskiego, umarła 1646, w Czarnkowie pochowana w frebrney trumnie, ale z nią potomstwa żadnego nie było. Druga Weiherowna, z ktorey Coraka Anna czy Katarzyna Gębicka Kasztelanicowa Gnieźnieńska, Podkomorzyna Poznańska. Adam

Adam Uryel Starosta Miedzyrzycy y Ofiecki syn Franciszka Kasztelana Poznańskiego, mał wojna Szwedzka wflawiony, umarł w roku 1675, w Kościele naszym Poznańskim pochowany, któremu dzieścię tysięcy zapisał: Zona jego Zaleśka Referendarzówna Koron: herbu Dołęga, z ktorey Corka Zofia Anna Opalińska Kasztelanowa Poznańska, *zdo voto* Niemojewska z ktorey Franciszka Radomska Woiewodzina Poznańska, y syn Władysław Starosta Ofiecki: ten z Grzymułtowskiy Woiewodzanki Poznańskiej nie zostawiwszy tylko dwie Corki, (jedna z nich Maryanna z Kralińskim Kasztelanicem Płockim zmowiona: druga Zofia Panna). Chwałę wflawionego tyła wiekow y dzieć Czarnokowskich Domu, na sobie zakończył, umarł 1727.

CZARNOCKI herbu Lis w Krakowskim Woiewodztwie, Sendomirskim y Ziemi Łomżyńskiej. Początek swój wzięli od Giebułtowskich, ale od dobr Czarnocina Czarnockiemu nazwani. Stanisław Sędzia Ziemi Sanocki, lata swoje to na Dworze Zygmunta I, to w obozie przetarłszy, posłował na różne Seymy. Sęstwo potym Sanockie wzięwszy, tak (co u wszystkich w podziwieniu było) sentencya swoia rozroznione strony między sobą umiał ukontentować, że y przypozwana y aktoruiaca na nie nie sarkaly, od dalszego procesu prawnego ustąpiwszy obie się wzajemnie zgoda kłifty: z kad pochodziło, że żadnego dekretu od niego ferowanego wyższe subsellia nigdy nie kassowały: z synow jego dwoch, Wiktoryn Dworzanin Krolowy Anny do obozu od Oycy wyprawiony, w drodze tej młodo umarł. Jan którego podobno syn Woyciech Kasztelan Miedzyrzycy, zostawił dwoch synow, Samuela Miecznika Krakowskiego, z Seymu 1637 był Kommissarz do uznania krzywd od Słaska *Constir*: Zona jego Dębińska Zofia herbu Rawicz. Y Franciszka Podstolego Bełzkiego. Hieronima Zupnika Wielickiego, opowiada nadgrobek w Wieliczce *Starowolski in Monum*: Mikołay dziedzic na Srlenawie y Klimuntowie, człowiek Rycerki, pod czas pierwszey Chocimskiej: umarł 1650, iakom czytał na jego nadgrobku u OO. Bernardynow w Krakowskim mieście. Pawła syn Jan żył z Elżbietą Zagorowska, pozostała wdowa po Witołławskim, Corka jego z niey Anna, Trojanowskiemu zaślubiona: Syn zaś Konstanty poiał Zorawską. Jakub Podczasz Dobrzyński w Krakowskim w roku 1670. Adam Franciszek Jan w Lubelskim w roku 1667. Ktoryś z Czarnockich miał za sobą Corke Jakuba Dębińskiego Podśedka Krakowskiego herbu Rawicz.

CZARNOLASKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał: w Woiewodztwie Mazowieckim dziedzictwo ich dobra Zdzieski. Z tych jeden z siostry rodzoney Xiędza Piotra Skargi zpłodził syna Sebastjana Czarnolaskiego, ktory w Zakonie naszym 66 lat światobliwie przeżywszy, umarł 1638, wieku swego 85.

CZARNOLÓSKI patrz *Orzesko*.

CZARNOLUSKI herbu Ciolek w Chełmskiej Ziemi. Jan Czarnoluski, czyli iako inni ich pisał Czarnolowski pod Usarską Choragwią Kanclerza Zamoyskiego, tej Oyczyźnie służąc, w roku 1638 pod Starczem w okazyi z Kozakami ranny *Okolski in Diar*: Adam Ciolek Woyski Buski, Pilsarz

Pisarz Ziemi Włodzimirski, Poset na Sejm z Woiewodztwa Bełzkiego w roku 1662, y ztamąd delegowany na Trybunał Radomski, *Constit: f. 5.*

CZARNORUCKI. Tych tak Paprocki iako y Okolski opuścił. Stefan Czarnorucki 1632. Mikołay y Grzegorz w Witebskim, Samuel w Wileńskim 1648.

CZARNOTULSKI herbu *Ogończyk* w Brzeskim Kujawskim Woiewodztwie. Stanisław jednak z Poznańskiego delegowany, podpisał zjazd Jędrzejowski 1576, *Constit: f. 246.*

CZARNOTULSKI herbu *Szeliga*, z Markowskich (swoy początek wzięli.

CZARNOWSKI herbu *Grabis* w Ziemi Warszawskiej, Marcin 1648, w Woiewodztwie Mińskim Jerzy y Samuel. Stanisław Kommissarz do rozgraniczenia Ziemi Halickiej od Wołoskiej 1658. Mikołay w Ruskim, Woyciech, Jacek, Ludwik y Maciej w Ziemi Nurfkiej 1697. *Petricio lib: 2. Histor: Moscov:* pisze o Czarnowickim, że z Dymitremi zmysłonym w Moskwie razem poległ 1606.

CZAROWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał: Stanisław y Alexander Czarowscy z Sandomirskim Woiewodztwem pisali się na Elekcya Jana Kazimierza.

CZARTKOWSKI herbu *Korab* w Woiewodztwie Sieradzkim, luboć *Okolski in Russia Florida* przydaie, że na Podolu od Czartkowie, który świeższych czasow w miasteczko Czartkow urosł, denominacyi Czartkowskich nabyli.

CZARTORYISKI herbu *Lubicz* w Łomżyńskiej Ziemi y na Rusi, z których iedni się zowia Borutowie, drudzy Santkowie, inni Bartkowie. Stanisław Sekretarz Krola Stefana Batorego, ktorego synowie Jakub Łowczy Ostrowski w Litwie był osiadł. Woyciech, Jan y Maciej Ziemianie Łomżyńscy 1607, o których Laudum teyż Ziemi. Walenty y Jakub 1697 podpisywali Elekcya Augusta II.

CZARTORYISKIE *Xiążeta* herbu *Pogonia*. Tego Xiążęcego Domu originem Paprocki y z niego Okolski przypisali Lubartowi Gedymina synowi. Przecięż Okolski wiecey coś przydaie, czego w Paprockim nie znajduje, z tym wszystkim, na świadectwo go po sobie stawia. Powieda on *tomo 1. f. 542*, że Lubart miał trzech synow, Michała od ktorego Xiążeta Czartoryiskie, Alexandra od ktorego Xiążeta Sanguszkowie, Iwonía od ktorego Xiążeta Kozerskie poszły. *Tomo zaś 3. f. 81*, Xiążat Sanguszkow wyprowadzając linia, już ich nie do Lubarta syna Gedyminowego, ale do drugiego Lubarta syna Olgerdowego pociąga. Potym trzech mu wprawdzie synow przyznaje, ale już nie tych, o których wyżej mówił, to jest Fiedora, Michała y Wasyła. Od Fiedora Xiążat Sanguszkow, od Michała Kozerskich, od Wasyła Kowelskich Xiążat początki zawodzi. Z tey tedy nieiednostayney osnowy trudno co konkludować. Musi być że nie wiedział, co u wszystkich Historykow pewna, że y Gedymin Xiążę Litewskie między innemi synami swemi, miał syna Lubarta, y Olgerd także; dla tego *tomo 3. f. 97*, raz mówi że Lubart syn Gedyminow, drugi raz syn Olgerdow. Z przywileiu Władysława Krola Polskiego y Węgierskiego który niżej położę nie mo-

że nikt sobie wnosić, co ten Pisarz wnosił; bo tam nie nie małz o tym, żeby Oyca mieli mieć Lubarta, y owszem wszystkich ten List Krolewski zowie Xiażetami Czartoryjskimi, nie Sanguszkami, nie Kozerskimi, co iawniey się pokaże, gdy na swym mieyscu y o tych mowić się będzie. *Bielski f. 360* tylko to o Xiażetach Czartoryjskich namienia, że od Gedymina ida. Nayspewniejszy to, co Genealogia Domu tego, z autentycznych Monimentow zebrana, twierdzi; że ida od Olgerda syna Gedyminowego, który między sześcia synow, ziedney żony Uliany Xiężny Witebskiej zpłodzonych zostawił syna Korygetta.

Korygetto Xiażę na Czarniechowie y Siewierzu pierwszy Author Domu Xiażat Czartoryjskich: wprawdzie się o nim nie zgadzaia Authorowie, bo mu iedni *Koiałowicz par. 2. l. 1. Dyniaryjski in Hymen*: imię Konstantyna na Chrzcie wzięte przywłaszczaią; drudzy, iako *Miechowita, Okolski, y Genealogia S. Kazimierza*, Kazimierza; trzeci Wafila albo Bazylego, czego dowodem są autentyczne dokumenta, które w Archivum Xiażat tych nayduia się, iako *diploma donationis in Originali* z pieczęcia Wielka Xięstwa Litewskiego dane w roku 1458, na Kiewan Michałowi Xiażęciu, którego dawnych wieków stylem Michałem Wasilewiczem zowia, toć iest Bazylego synem. Potym tenże Michał miał y inszych braci rodzonych, Iwana y Alexandrą Xiażęta Czartoryjskie, o czym upewnia nas przywilej Władysława Krola Polskiego y Węgierskiego, kędy ich zowie *fratres suos*, to iest Stryiecznych braci; to iezeli ci byli bracia Stryieczni rodzeni z Władysławem Kolem, idzie za tym, że musieli bydz wnukami Olgerda, tak iak sam był Władysław: á co za tym idzie, toć Ociec Michała y drugich braci iego, z przywileiu Swidrygetta przyznany, musiał bydz syn Olgerda, á Ociec tych trzech synow. Nad to *Strykowski l. 12. f. 589*. Iwana wspomina, że był bratem Michała Wasilewicza, á Wnukiem Olgerda. Ze zaś *fol. 461*, imię mu Konstantyna daie, także y *Koiałowicz par. 2, lib. 1. f. 21*, zowie go Korygetto Constantinus, nie trzeba im mieć za złe, nigdy nie widzieli autentycznego *diploma*, które go Bazylim zowie. Co się y w inszych, toż im trafiło, kiedy ich coraz to inszemi tytułuią imionami; tak Swidrygetta iuz Leonem, iuz Bolesławem, iuz Alexandrem. Tak Wigista iuz Bazylim, iuz Alexandrem, iuz Boryslem. Toć y Korygetta mogli iedni zwać Konstantynem, drudzy Kazimierzem, inni Bazylim. To pewna, że ten Korygetto był człowiek wojenny, dla tego, gdy Witold z Krzyżakami w Litwę wtargnął, oparł mu się z niewielką garstką ludzi Korygetto, wraz z Skirgettem: długo się pod czas batalii z szczęściem pałowali, przy kim wygrana stać miała, atoli gdy się do Witolda nakłoniła, wielkością ludzi silniejszego; do Wilna odwodem ustępować musiał: y tam iednak za nim nieszczęście ścigało. Przez zdradę zapalone dwie bramy, y na miasto pożar puściły. Korygetto od ognia uchodząc, na większy pożar trafił, śmierci się chronić, śmierć znalazł; w ręce albo wiem wpadł Krzyżackie, od tych do Witolda przyprowadzony, życie które od pożaru falwował, á nieprzyiaciel darował; brat wydarł głowę mu zaraz Witold uciąć kazał, y na kopii zatkniętą po obozie ob-

nościć, na postrach Polakom, którzy się byli w Wileńskim Zamku zamknęli, potomnym wiekom na pamiątkę, że na więcej braterska zaciętość odważyć się może, niż nieprzyjacielska impreza. *Cromer lib: 15. Bielski f. 276. Strykowski: f. 487. Kojałow: p. 2.*

Chleb Czartoryjskie Xiażę syn Korygełła Konstantyna według *Kojałowicza p. 2. l. f. 20*, y Genealogii Domu tego, w okazyi pod Wilnem z Skirgełłem na Krzyżakow y Witolda nacieraiać z drugiemu Panami przednieyszymi poległ, w roku 1390: przecieź y krwia jego nieofitygła w Witoldzie zawziętość, która wkrótce na Oyca wybuchnęła. *Bielski iednak f. 276* tak o nim pisze Chlebowicz Swietosławow syn, *Cromer* zaś Chleb Swietosław. Alexander Xiażę Czartoryjskie syn Korygełła, brat Iwana y Michała, którym dał przywilej Władysław Krol Polski y Węgierski, którego tu ucinęk z Paprockiego kładę. *Significamus tenore presentium &c. quomodo cupientes fratrum nostrorum Illustrum Ivonis, Alexandri & Michaëlis Ducum de Czartoreysko honori intendere, qui singulari affectione & fidelitate erga nostram Maiestatem & inclitam Ceronam Regni nostri Poloniae se exhibent, & exercent, pro eorum Ducali statu & promotione &c. prefatos Ducos & consanguineos nostros, communiter & divisim, Sigillo eorum Ducali frui, quo ex Avo, & Patre ipsorum uti consueverunt, scilicet equo, cui subsidet vir armatus, gladium evaginatum manu tenens, volumus & decernimus approbamus & concedimus perpetue ac in ævum. Actum Bude Feria sta proxima ante Festum S. Vincentii Anno D. 1442*, który przywilej, konfirmował potym August I na Seymie Lubelskim w roku 1569. Znać z tego przywileju, że się Władysławowi Krolowi dobrze na wojnie Tureckiej w Węgrzech byli zaśluzyli. Został ten Alexander Krola Polskiego, na ten czas Xiażęcia Litewskiego w Wilnie ferowany, a potym w roku 1606, 20 Junii w Grodzie Włodzimirskim ingrossowany, bratem stryiecznym zowie Fiedora Michalowicza Xiażęcia na Klewaniu Starosty Łuckiego: więc że Iwan brat Alexandra, żadnego potomstwa nie znał, iako niżej przeczytał, toć chyba tego Alexandra, bydy mógł synem.

Iwan Xiażę Czartoryjskie wnuk Olgerda, Synowiec Zygmunta Xiażęcia Litewskiego, iako chce Strykowski, y iam wyżej mówił Syn Korygełła, widząc iak wielu Panom Litewskim, życie gwałtownie wydzieral; boiać się oswoje, zmowił się cicho z drugiemu, na znieśienie Tyrannii Zygmuntowej: przetoż trzysta wozow sianem obłożonych do Trokow wprowadził, sześćset ludzi w nich utaiwszy, y przekupiwszy Skobieyka Koniuszego Xiażęcego, że ukrytego fortelu nie wydał. Miał Zygmunt, tak łaskawego na pokojach niedzwiedzia, który gdy się wracał do pokoju, pazurami drzwi drapał, niby to prosić się y znak daiać, żeby mu otworzono. Tego w głęboka noc zmyśliwszy Iwan, puszczony, więcej za soba ludzi wprowadził, do Zygmunta potym wpadłszy, zbrodnie mu wymowiwszy, iako Tyranna zabił. *Starowolski in Bellator: Sarmat: fol. 70. Cromer lib: 21.* Chciałci go wprawdzie jego pokojowy bronić, y iuż się był na nim położył, chcąc na siebie y rany y śmierć Pańską przeiać; atoli Xiażę Iwan, iak był z natury silnym, porwawszy go chybko, oknem z pałacu wyrzucił, T ro ki

ki Miasto opanował, skarby wszystkie zabrał, których gdy niechciał Kazimierzowi Xiażęciu Litewskiemu po Zygmuncie na to Państwo następcy oddać, dekretem jego, posessyi y fortuny wszystkiey odsądzoney. *Kołatwicz p. 2. l. 4. & 5. f. 177:* luboć *Bielski f. 364* powiada, że Zamek w Trokach obleżono, do którego gdy zdział bić poczęto, poddał się, a Jan Xiażę Czartoryjskie Kazimierza przedniał, wszakże mu rzeczy jego wszystkie sekwestrowano, nie bez niebezpieczeństwa śmierci, gdyby się był do Polaków, w Litwie na ten czas będących o instancya nie zkontnił: ci wyperśwadowali Kazimierzowi, żeby raz deklarowana Iwanowi amnitya nienadwerężoną dochował: tak zdrowie y fortunę wcale zachował. *Długosł w roku według Bielskiego y Kołataw. 1440.* Temu Iwanowi syna Michała przyznaie *Zaluski w Kazaniu pogrzebowym*, atoli *Genealogia Domu tego* upewnia że złeźdł bezpotomny, Michał też nie był nigdy synem jego, iako się zaraz powie. *Cromer* tego Iwana zowie Rufinem, nie wiem czy dla Religii Ruskiej, czy też dla dobr, które miał na Rusi.

Michał Xiażę Czartoryjskie syn Wafila, albo iako go zowie *diploma donationis* Michałto Wasilewicz: to mu diploma dał Swidrygłto Xiażę Litewskie na Klewan, od którego pierwszy się zwać począł Xiażęciem na Klewaniu. *Genealogia Domu tego.* Krol Polski do inszych jego posessyi, puścił mu y Xięstwo Bracławskie. *Zaluski Kazanie pogrzeb:* Jakoż *Bielski f. 430.* *Cromer l. 25* Starosta go Bracławskim zowią. Gdy albowiem w roku 1463 na obronę Kasyi Miasta, od Turkow obleżonego, pozwolił w Poltzcze Krol Kazimierz ludzi na wojnę zaciagać za pieniądze Kasieńczykow, zebrało się z pięćset ludzi do boiu z kraiom Ruskich, y przez Bracław na odiecz swoim ciagneli: tam zwadziwszy się w Mieście, w tłumulcie broniac się, iednego z miełczczan Bracławskich zabili. Tu iuż większym gminem rozruch powstał, za iednego ztratę, wszystkich śmiercia, ukość się chciała zemsta. Nagwałt uderzono, otoczeni od wzburzonego w koło pospolstwa, w ostatniey toni chcąc się ratować, zapalili miasto, spodziewaiac się, że gdy Miełczczanie domow swoich y fortun ratować będą od pożaru, tym więcej mieli mieć czasu do ucieczki od natarczywych insultow: zgoda ogień ogniem chcieli gasić, ale go gwałtowniey na siebie rozżarzyli, lubo albowiem sporo uchodzili, przecież iednak dogonieni od Michała Xiażęcia Starosty na ten czas Bracławskiego: a że mężna dusza w potrzebie; czterokroć razy Bracławianom nacieraaiacym mężnie się oparli nie bez klęski w Xiażęcych ludziach: gdy iednak co raz to więcej, ze wsi y poblizszych mieysc Xiażęciu Staroście, przyuczonych do wojny z Tatarami posittkow przybyło; brzegi rzeki, która przebywać mieli, kłodami y chrostami zawalono y ich ze wiazd opalano: tam dopiero ścisnieni, wszyscy w pień wycięci, od piaciu set, tylko piaciu z tey klęski wyszło, lupu zdobycznego na trzydzieści tysięcy szacowanego, zostawilzy, którym się zwycięzcy podzielili. *Bielski f. 472,* w roku 1478 wspomina Xiażęcia Czartoryjskiego, lubo imienia nie kładzie, że le-dwo Bracławia od Tatarow iuż zapalonego obronił, pewnie to musiał bydz ten Michał. Miał za soba Zofia Niemierzycownę, respektem kto-

rey brat iey Wóyna Niemierzyc, testamentem Xiażęciu temu zapisał dobra swoje Żytan, Belsnichrest, Bubnow Choryczow, Tyłzkowice, Szczu- atyn, Litowicz, Kręczow, Horki, Oleńsko, y z przyległościami, którego testamentu kopia w Domu Xiażat Czartoryjskich znajduje się aktyko- wana w Grodzie Włodzimirskim w roku 1606. Przytaczam tu moie reflexya. Ponieważ Korygełta jako się wyżej mówiło, śmierć przy- padła na rok 1390, a ten Xiażę Michał żył ieszcze w roku 1463, ba y podobno według Bielskiego ieszcze w roku 1478, musiałby mieć nay- mniey lat 90, z czego trudno by mówić o nim, że był synem Kory- gełta, chyba wnukiem. Druga, ponieważ nikt z Historyków Kory- gełta nie zowie Bazylim, ale tylko Konstantym, albo Kazimierzem, a ten Michał jako się już powiedziało z autentyków, był synem Bazy- lego, bodayby nie lepiej mówić, że Korygełto zptodził syna Bazy- lego, a Bazyl Michała y bracia iego. *Gwagnin Chronic: Lituan:*

Teodor Xiażę na Klewaniu Czartoryjskie Starosta Łucki, syn Michała Starosty Bractawskiego, od którego pisał się Fiedor Michai- łowicz. *Panegyrr: Colleg: Pofnan:* przeciwko Tatarom na Wołyn y Po- dole wpadaiacym, zdrowie swoje nie raz na szanc wystawiał, odwa- żny za Oyczynę Kawaler, zszczęściem zawsze y zdobycza do do- mu wracaiac. Córkę Anafazy zkoligował z Piotrem Bogdanowi- czem Chreptowiczem, co pokazuje kwietacya od tegoż Piotra dana Alexandrowi y Iwanowi, braci teyż Anafazy w roku 1560 *die 30 Ju- lii*, który instrument wyięty z Grodu Włodzimirskiego 1606. Druga miał Teodore, czego dowodzi prawny moniment, tymże braci od niey uczyniony w roku 1593: boday nie omyłka w roku, bo długiby wiek żyła. Trzecia Anne złączył dożywotnie z Bazylim Bogdanowiczem Czyżem Koniuszym Litewskim Starosta Krzyczewskim y Naisławskim, czego świadkiem jest iey Recess dany w Czartoryjsku 1537, z ośmia pieczęciami zawieszonemi, którego Recessu ekstrakt wyięto z Grodu Włodzimirskiego w roku 1606, 20 Junii. Synow iego dwóch pamię- tne w tey Oyczyźnie załugi, to jest Alexandra y Iwana. To *Genealo- gia Domu tego.*

Alexander Xiażę Czartoryjskie Woiewoda Wołyński, syn Teodora Starosty Łuckiego, na Seymie Lubelskim w roku 1569 podpi- sał Unia Korony z Xięstwem Litewskim *Constit: fol. 170*, kędy też w przywileju Augusta I Krola, potwierdzaiacym, wzwyż położony Wła- dyśława Krola przywilej nie małe otrzymał elogium. *Qui ab ineunte etate, ad hoc usq; tempus, etatis & honorum gradu, ita se privatim & publi- ce gessit, ut maximum ingenii, prudentie, fortitudinis, probitatisq; ac fidei constantis erga nos & Rempublicam &c. laudem meruerit.* Tamże y syna iego Michała, *praeclaram indolem* chwali, wolno o tym więcej czytać w Paprockim. Z Konstantym Xiażęciem Ostrogskim, czterdzieści mil za Kiiow zaciekszy się, na Tatarow z plonem powracaiacych napadł, ztoczywszy bitwę, dwadzieścia y cztery tysiące trupa nieprzyacielskiego na placu położyli, kędy y sam Imbrahim Bafza poległ, ośmdziesiąt tysięcy niewolnika odbili, łup wszystek zabrali w roku 1527. *Kośalowicz par. 2. l. 7. f. 385.* Zona iego Magdalena Deszpótówna pozostawa wdo- wa

wa po Jwianie Xiażęciu Wiśniowieckim, *Genealogia tego Domu*. Tego podobno Czartoryjskiego Xiażęcia Corka Maryanna Woiewodzanka Wołyńska, w małżeńska ligę zmwioną z Jędrzeiem Sapieha Woiewoda Smoleńskim, a przedtym Połockim, *Histor: Sapieh: p. 3. f. 95*, ale to małżeństwo ich było niepodne.

Michał Xiażę Czartoryjskie Starosta Zytomirski syn Alexandra Woiewody Wołyńskiego, znać to zprzywileiu Augusta I Krola, znać z testamentu tak iego samego, w roku 1582, iako y Matki iego Magdaleny 1575, 13 Julii. *Okolski także t. 1. f. 549* świadczy, że Michałowi Alexandrowiczowi syna Joachima wopiekę poruczył Bohusz Xiażę Koreckie Woiewoda Wołyński 1550: toż y *Paprocki* przyznać *oberb: fol. 644*, że był synem Alexandra, y że się zřaczył był dożywotnie z Zofia Chodkiewiczowna Hrabianka na Szkwowie y Myszy Hieronima Ksztelana Wileńskiego Corka: z niey syn Jerzy. Ten dobra Zimno nazwane y połowę Manasteru z przyległosciami, Jerzemu Iwanowiczowi Xiażęciu na Klewaniu, od stryiecznego swego idącemu zapisał 1604 w Grodzie Włodzimirskim. *Genealog: Domu*. Syn iego tegoż imienia to jest Jerzy zředł bezpotomny ostatni z tey linii. Testament Michała Dziada iego, w roku 1582 namienia o więcej stryiach iego, a synach swoich, ale ich imion zamilczał. Jam czytał w Panegiryku Collegium Poznańskiego znać zinformacyi Floryana Xiażęcia Arcybiskupa, że Hieronimowi Xiażęciu Czartoryjskiemu Zygmunt August przeciwko Moskwie, rzady nad Kiiowskim woyskiem zlecił, kędy go, też zowia *Præclarum bellatorem*. Tamże Jędrzeia wspominaia w różnych okazyach doświadczonego meża, y przydaia, że był synem wřawionego w Inflanciech y Wołoszech wojownika. Widziałem także kopia Listu, który do Papieža pisali, Jerzy y Mikołay Jerzy, (ten co potym na Krzesle Woiewodztwa Wołyńskiego osiadł) Xiażęta Czartoryjskie, w roku 1621, będąc na ten czas obadwa deputatami na Trybunał Koronny, z wródnego sobie y prawie z mlekiem wlanego affektu, który y po dziśdzeń w Xiażęcych potomkach dziedziczy, za Societatem J. broniac honoru, niewinnych ług Boskich: nie widzę, któryby Jerzy żył na ten czas, chyba ten *Histor: Colleg: Cracov:*

Iwan Xiażę na Klewaniu Czartoryjskie Fiedorowicz, to jest syn Fiedora albo Teodora, brat Alexandra Woiewody Wołyńskiego. Wprawdzie Zafuski Biskup Warminski w swoim Kazaniu pogrzebowym, tak iego, iako y Alexandra Woiewody, Oycem chce mieć nie Teodora, ale Alexandra, atoli procz wyżej namienionych dokumentow, stawa przeciwko niemu instrument rozgraniczenia dobr Ostrogskich, między monimentami Collegii naszego, kędy się podpisał Iwan Fiedorowicz Staroście Łucki 1551. Stawaia Autentyki, w których dziedziczna fortune, bracia między soba dzielili 1547, 19 Julii, gdzie Iwan, Klewan y Bilhorod sobie zostawiwszy, bratu swemu Czartoryjski y Litowicz puścił. To nieomylna że do Unii Xięstwa Litewskiego z Korona, iego dzielność siła pomogła, bo w roku 1564 na Sejm Warszawski od stanow Litewskich był uproszony, żeby był drogę do niey utorował *Consil: f. 52*, iakoż podpisał ia w roku 1569. *Koziatowicz par. 2.*

Zkontraktował był dożywotnie z Xiężniczka Zaslawska, Kozmy Starolty Kamienieckiego Corka, z ktorey dwie Corki, Katarzyna z Bazylim Zashorowskim Kasztelanem Bractawskim, co pokazują dokumenta na Sułko 1593. Helena z Hornołstaiem ślubem obowiązane. Czyni tey Hornołstaiowny wzmiankę Diploma Zygmunta III, kędy pozwala Mikołajowi Xiazęciu Czartoryjskiemu, żeby Krolewczynę Perefopnicę do Kościoła Klewańskiego mogł przyłączyć, w roku 1630. *Genealogia Domu*. Synow iego także dwóch Iwan y Jerzy.

Iwan Xiażę na Kłewaniu Czartoryjskie pierwszy syn Iwana, maż dzielności wielkiej y odwagi, z Stefanem Batorym Krolew Polskim, we wszystkich w Moskwie okazyach szczęśliwie tryumfował, ośobliwie jednak męstwa swego dał dowód pod Plezskowem: z Ewy Borkulabowny, (iako demonstrują autentyki po Rusku pisane w Archivum tego Domu:) zostawił Corkę Alexandrę, która zkoligowana z Mikołajem Jałowickim: o więcej potomstwie iego nie czytamy. Jerzy drugi syn Iwana, brat rodzony Iwana, na Boga Pańsko szczodry, kiedy Kościół w Kłewaniu wystawił, y Plebania, wioska Nowym sławem, krom innych prowizyi ufundował, sam porzuciwszy Schizmatyckie odświeżenie, do jedności Kościelnej, pierwszy z tego Xiazęcego Domu przystąpił *Annus Societatis impressus f. 425*. Jego szczerobliwoscia szczyli się Collegium Winnickie Soc: J. *Argentus de rebus Societ: cap: 3. f. 45*. Łuckie w komput go swoich Benefaktorów włożyło; ktoremu nie tylko Dworu swego y placu na Collegium ustał, ale też y hojną iasną opatrzył, *Histor: Colleg: Luceor*: We wszystkich interesach Oycowskiej iego protekcji doznał skutku Zakon nasz y nie sam tylko; bo y na innych sług Boskich, też się propensya wydawała, ośobliwie kiedy Deputatem był na Trybunał Koronny z Kiiowskiego 1616: doznali iey y ubodzy studentci, którym swowey szkatuły na nauki nakładał: dla tego też podobno tak Domowi iego w potomkach Bog błogosławi, że gdy niektóre Xiazęce Famile w oczach naszych pogały, ci na najpierwszych w Oyczyźnie naszej honorach iasnieją. Alexandra Xiężniczka Wiśniowiecka, Corka Jędrzeja Woiewody Wołyńskiego, która się też do Fundacyi Kłewskiej y z mężem przyłączyła, trzech mu synow powiła: o pierwszych dwóch Alexandrze y Adryanie nie mam żadney informacyi, ani o ich dziełach. Trzeci zaś

Mikołaj na Kłewaniu Xiażę Czartoryjskie Woiewoda Wołyński, maż niemniej pobożnością, iako y wielkimi akciami wstawiony. Pobożnością, Oycę chciał przewyższyć, dla tego Plebania w Kłewaniu od niego fundowana syn w Prepozyturę wyniósł, przydawszy do niey w roku 1630 wieś Perefopnicę, za konsensem Zygmunta III Krola, za approbacya Achacego Grochowskiego Biskupa Łuckiego. Na Societatem J. tak dobroczynnie łaskawy, że nam pewne grunta na przedmieściu Łuckim, y nie prosiącym y nie wiedzącym dał darować y wiecznie zapisał *Historia Collegii Luceor*: dla tego *Pigłowski* jeszcze na ten czas żyjącemu takienapisał elogium przy dokończeniu pierwszego wieku Societatis. *Si ipse fingere vellet, neq; plura bona reminisci,*
neq;

neq; majora bona posset consequi, quam illi virtus & natura tribuerunt, liberalitas, prudentia, magnanimitas, omnia quæ stirpem regiam decent. Esse pium & castra sequi posse docuit, Societatis Jesu amantissimus, eam ita complexus est, ut benefaciat &c. Z tego może każdy poznać, co to był za Senator, na Kampaniach w Inflanciech z Szwedami, w Wołoszech z Turkami y Multanami, Kawaler krwi y zdrowia swego Ojczyźnie nie zaśluiący: w Trybunale Koronnym, kędy był Deputatem w roku 1625 każdemu bez interessu sprawiedliwy: w Izbie Poselskiej będąc Posłem 1633, bez prywaty zdrowey rady: ztąd wydzierały go sobie prawie honory: bo naprzod Kasztelanem Wołyńskim ogłoszony podpisał *Confirmat. Jurium Gentium*, a w roku 1638, uproszony Kommissarzem do rozgraniczenia między Woiewodztwy Wołyńskim y Beżkim *Const. f. 19.* pościąpił potym na Podolskie, a wkrótce na Wołyńskie, Woiewodzą wyższych godzien. Z Izabelli Córki Joachima Xiążcia Koreckiego, siostry Samuela pamiętnego na Turkow wojownika, Córkę Annę wydał za Jana Tarta Woiewodę Sandomirskiego, a w trzech synach *in tribus Ordinibus Regni* prym prowadził, to jest między Biskupami w Floryanie Arcybiskupie Gnieźnieńskim, między Senatorami Swieckimi w Michale Woiewodzie Sandomirskim, w Rycerskim kole w Janie Karolu Podkomorzym Krakowskim, *Kanon Mausol. Equitis.*

Floryan Kazimierz Xiążę Czartoryjskie Arcybiskup Gnieźnieński Prymas y Vicerey Polski, w Łuckich szkołach młodsze lata przepolerowawszy w Rzymie pod Janem de Lugo Soc: J. potym Kardynałem y wydanemi na świat Księgami sławnym z Filozofii y Teologii, z taka u wszystkich chwałą defendował, że też Doktoraka lauream in Collegio Romano, Rzym mu z chęcią przyznał y osiarał. Panegyr: P. Kwiatkiewicz. Tamże na Kapłaństwo poświęcony, pierwsza bezkrewna Ofiarę w Lorecie Nazaretaniskim Matki Boskiej Domku, niebu oddał. Z Włoch do Polski wracając, S. Bonifacyusza Biskupa y Męczennika ciało od Kardynała Barberyna, na dowód jego ku sobie propensyi, y Xiążących przymiotow ełtymacyi przywiozł, do Kłewania z solenną pompą wprowadził *Histor. Colleg. Luceor 1642.* Kanonikiem Krakowskim będąc y Dziekanem u Wszystkich SS. iako się z jego MS. pokazuje, Apostolska gorliwość, po różnych ambonach każąc, iuż się sposobił, do własnego Biskupow urzędu, Kaznodzieystwem: iakoż wkrótce od Jana Kazimierza Króla na Poznańska Katedrę podwyższony, od Prymasa Koronnego na Biskupstwo poświęcony, dobrego Pasterza na sobie wzor innym wystawił: tak się zaś, choć w krotkim czasie światobliwie popisał w pierwszey tey Infule; że go wkrótce na Kujawska przeniesiono: o którym Król Jan Kazimierz pisząc do Innocentego X Papieża tak mowi. *Ea generis claritudine fulget in Regno nostro Casimirus Czartoryjski, ut minimè nos latere potuerit ejus probitas, doctrina & ceteræ egregiæ animi dotes, quibus Urbis oculos, cum ibi studiorum causa ageret, in se converterat &c.* a co większa uprzywilejowanym będąc, do wszystkich prawie natury y łaski talentow, żaden się w nim ambitus nigdy nie pokazał, o honor nigdy nie konkurrował, same się do niego wpraszały, za którym zaślugi jego mowiły.

VIII Papież, iako sie sam ten Xiażę szczycił w Liście do Barberina Kardynała synowca Urbanowego, szczególnym go faworem y laskawością przyjmował w Rzymie. Władysław, Kazimierz y Michał Krolowie Polscy nad innych poważali, kochali wszyscy dla wrodzoney dobroci, która y fama powierzchowna postać na oko wydawała. Z tey, rozwiozły na zgubę Oyczyzny Swiderskiego zwiazek, na Kommissyi w Olborzu, a potym y we Lwowie, to powaga swoią, to namowa y wrodzona fakundya do tego przywiódł, że go rozwiązał, y synowkie ferca do Matki Oyczyzny naklonił. Ztąd iako *Kochowski climałt*: 3. liś. 1. fol. 43 nazwano go *Praesul Connexualis*; u tegoż Authora znaydziesz mowę jego, która miał do Związkowych. Po śmierci Prazmowskiego na Arcybiskupstwo Gnieźnieńskie postąpił, od Krola Michała nominowany, po którego ześciu w roku 1673, na generalną Konwokacya wszystkie stany zwołał, według praw Oyczytych, pod czas *Interregnum* Vice Rex Polski, y zwyczajną Konfederacya w Warszawie *in Januario* ogłosił. Nie długo jednak cieżyć się Krolestwu temu, jego rządem dostało: w roku 1674 gwałtownemi kamieniami bolami zciśniony, Vicereia, z Krolestwem w niebie, iako nadzieia zamienil. Do Naysw: Matki osobliwiey był nabożnym: ztąd co rok Częstochowski Obraz nawiedzaiać przyznawał, iak iey protekcyą dzwigała go w wielu złych razach. *Niesłpork: Odrobiny Stotu* f. 174. Societatem J. za życia swego pisałował po Pańsku, y przy śmierci wielu łask swoich ostatnią wola uczynił dziedziczką; bo bibliotekę swoie dość liczna, y godne ręki Xiażęcey Manuskrypta, zszczodra ialmużna zapisał Collegio Rawskiemu, a gdyby był żył, swoim kosztem Kościół miał tamże wystawić. *Histor: Colleg: Raven*: Do Nowicyatu naszego Krakowskiego, krom Relikwii SS, to w srebrnych, to w cyprysowych trunienkach złożonych, dał to, co miał nymilszego, to iest Obraz *Marie Majora*, który w Rzymie będąc, uprosił u Papieża, że theatrum stawiać pozwolił, żeby tym łacniey mogła go malarzka ręka przepokopiować z samego oryginału: gdy go tedy zkończono, przez trzy dni stał na theatrum publicznie, z tą approbacya wszystkich, że doskonale wyrobiony, na wzor tamtego: poki tedy żył Xiażę, wszędzie gdziekolwiek się obrocił, z sobą z wielkim affektem wozil, a po śmierci do Kościoła Krakowskiego S. Macieja oddał, stoi teraz tamże w Wielkim Ołtarzu. *Histor: Domus Probat: Cracov*: pochowany ten Przewacny Prymas w Kościele naszym Warszawskim. *Electa D. Augustini* z tomow tego S. zebrane przez niego, wydał do druku Tomasz Stanisław Niemierza Archidyakon Kujański 1688.

Michał Jerzy Xiażę na Klewaniu Czartoryjski Woiewoda Sandomirski, Starosta Wieliski, które Starostwo danó mu w rekompensę, kiedy z publiczney od Rzeczypospolitey Legacyi do Moskwy, Newelskie, Siewierskie y Wieliskie Prowincye do Polskiej Korony odzyskał. Syn to był Woiewody Wołyńskiego, brat Arcybiskupa Gnieźnieńskiego: do cudzych kraioy zaciekłszy się w młodszym wieku, z Samuelem Karolem Xiażęciem Koreckim, w roku 1638 w Duaceńskim Collegium Soc: J. ucząc się, Hymn S. Krolewica Polskiego Kazimierza,

y z obrazem iego, druku podał; w Pollzcze dalsze lara y cnoty iego co raz to na wyższe pomykały w Senacie Subsellia, naprzod na Woiewodztwo Bracławskie w roku 1658, kiedy też na potrzebę Oyczyzny Chorągiew Kozacka w sto dwadzieścia ludzi okryta, na sławę Domu swego rozwinął. *Annue Colleg. Camien:* potym na Wołyńskie, z którym tytułem 1662 na Trybunał Fiſzkalny, z Seymu Kommissarzem uproszony, y na luſtracya amunicyi w Kamieńcu Podolskim *Conſtit. fol. 5 & 25*, a w roku 1667 Wołoskie zgranic kłotnie ſzczęśliwie uſpokoił *Conſtit. f. 21*. Jemu dwoch millionow powierzyła Rzeczpoſpolita na zapłatę Woysku 1678 *Conſtit. f. 5*. Na koniec Woiewoda zoſtał Sendomirskim. Przy publicznych Oyczyzny funkcyach, y Boga nie zapomniat, fortuna ſię ſwoia z nim dzielac. OO. Dominikanom Konwent w Czernilicach fundował, a w Halickim Grodzie zeznał, na Seymie w roku 1690, przez Konſtytucyą, za zgodnym wſzystkich konſenſem utwierdził *Conſtit. f. 14*. Collegium Kamienieckie Soc: J. łaſk iego z wdzięcznoſcia pamiętne: umarł 1692, wieku ſwego 71. Cztery razy małżeńſkie ponawiat kontrakty, *primo voto* z Auſtryaczka Fekenbergowna, *zdo* z Euphrozyna Corka Stańſławſkiego Kaſztelana Kamienieckiego, pozostała wdowa po Potockim Staroſcie Sniatyńskim. *3tio* z Koniczpolſka. *4to* z Joanna Olędzka, która wprzod żyła z Oleſnickim Staroſta Opoczyńskim, y z niey ſyn Kazimierz.

Kazimierz na Klewaniu y Zukowie Xiażę Czartoryiſkie naprzod Podczaſzy Litewſki Staroſta Wieliſki, poſłował na Seym 1697, y na Konwokacya 1696, potym Podkanclerzy Litewſki, teraz Kaſztelan Wileńſki, ſyn Michała Woiewody Sendomirskiego, wielkich w tey Oyczyźnie zaſług y przymiotow Senator: obowiazał ſię dożywnie Izabelli, Jędrzeia Hrabi na Raciborsku Morſztyna Podskarbiego Wielkiego Koronnego Corce, y z niey Corkę Ludowikę w Kłaſztorze Panien Zakonnych *à Viſitatione* Bogu na wieczna ſłużbę poſwięcił: druga Corka iego Konſtancya Stańſławowi Poniatowskiemu Podskarbiemu Wielkiemu Litewſkiemu herbu Ciołek w małżeńſtwa doſtała ſię: Synow zaś trzech, Fryderyk Michał, Auguſt Alexander Kawaler Małtański, Kazimierz Teodor Kanonik Krakowſki y Warſzawſki.

Fryderyk Michał Xiażę Czartoryiſkie naprzod Kaſztelan Wileńſki, Staroſta Uſwiacki, teraz uſtapiwſzy Oycu Kaſztelanii, wiazał po nim Pieczęć mnieyſza Litewſka, naywyższych honorow godzien.

Jan Karol X, Czartoryiſkie Podkomorzy Krakowſki, Sniatyńſki, Krzemieniecki, Lanckoroński, Markowſki, Puńſki, Bochnieński, Wielicki Staroſta, ſyn trzeci Mikołaja Woiewody Wołyńskiego. W wſyſtkim była do podziwienia iego ſubmiſſya, która im ſię bardziej uniazał, tym wiekſza wſzędzie ſkarbił ſobie reputacya. Z tey ſubmiſſyi ofiarowanych ſobie wyższych honorow y Woiewodztwa Krakowſkiego przyiać niechciał, doſyć na tym maiać, że zaſłużył. Jakoż Boga y dobropoſpolitego zawsze w ſwoich funkcyach iedynie upatrywał. Na Seymie za Jana Kazimierza Krola Marſzałkiem Izby Poſelskiej zgodnie obrany: śmierć Wincentego Gaſiewſkiego Podskarbiego y Hetmana Polnego Litewſkiego ſurowym dekretem windykował, na Try-

bunale Koronnym Deputatem będąc, każdego bez respektu ładził. W roku 1670 Kommissarzem z Seymu deputowany do rozgraniczenia Śląska od Korony, kłótnie pograniczne wszelką łacnością uspokoił, *Constit. f. 25*: w roku 1678 do konnotacyi przywileiów Koronnych uproszony, y rewizyi, pracy swojej nie żalował *Constit. f. 30*. Za Króla Michała pod czas pospolitego ruszenia pod Gólab, Rycerstwu Polskiemu jako pierwszy w Małeypollszech Podkomorzy przodkował. Na Kalwaryi y tamtecznych Oyców dobroczynny. Złaczył się był dożywotnym związkiem naprzód z Zebrzydowską, z tey Corka Tekla *primo voto* Krasickiemu Jerzemu Stolnikowi Przemysłkiemu, zdo Grzegorzowi Ogińskiemu Staroście Zmudzkiemu, Hetmanowi Wielkiemu Litewskiemu zaślubioną, y synowie Samuel y inni: poiał potym Magdalene Corkę Konopackiego Oktawiana Kasztelana Elblaskiego, pozostawia wdowę po Gasiewskim Podskarbin Litewskim zabitym: z niey była Corka Helena Konstancya Deodata zmwioną Jozefowi Myszkowskiemu Kasztelanowi Sandomirskiemu. *Duryewski f. 88*.

Kazimierz Mikołaj X. Czartoryjskie Kanonik Krakowski y Wileński syn Podkomorzego Krakowskiego z Zebrzydowskij, Deputat na Trybunał Koronny 1681, z Rzymu powrociwszy: atoli dalsze o nim nadzieie, śmierć prędką przerwała: iak zaś Zakon nasz kochał, ostatnią wolę jego w roku 1685, dość iawnym była świadkiem, lubo potym skutku żadnego nie wzięła.

Samuel X. Czartoryjskie syn także Karola Podkomorzego Krakowskiego z Zebrzydowskij: z Mniszchowny zdami się Woiewodzanki Wołyńskiej Corka jego, Panieńskie życie w Krakowie pod Regułą S. Franciszka Salezyusza, a *Visitatione* sobie obrala: Syn zaś Jakub w Zakonie Kaznodziejskim.

Michał X. Czartoryjskie Starosta Krzemieniecki syn Podkomorzego Krakowskiego, złaczył się był z Anna Fredrowną Woiewodzanką Podolską, ale sterilis. Antoni brat jego y drugich, Starosta Lanckoroński z Konopackij urodzony, Zonę mu *Genealogia Domu tego* Działyńska przyznaie, a *Duryewski* w Pamiętce Kostkow *f. 88* Loliównę Woiewodzankę Malborską, toż świadczy Załuski w Kazaniu Pogrzebowym, y przydaie, że po weselu w pięć miesięcy umarł 1690, pochowany w Warszawie u S. Krzyża; żył sterilis.

Jozef X. Czartoryjskie Choraży Litewski, Starosta Puński, syn tegoż Podkomorzego z Konopackij, podpisał w roku 1697 *Confirmationem Jur. Gent.* na Koronacyi Augusta II. Złaczył się był dożywotnie z Tereśką Władysława Denhoffa Woiewody Pomorskiego Corka, z ktorey został się syn Stanisław, y Corka Jozefa Marya Magdalena Xiażeciu Michałowi Wiśniowieckiemu Kanclerzowi Litewskiemu zaślubioną, Pani wielkiego rozsadku, umarła 1728.

CZARTORYJSKI herbu *Starykoń* w Ruskim Woiewodztwie. Z tych za czasów Paprockiego było trzech braci rodzonych ludzi Rycerskich: Stanisław na Witanowicach 1705.

CZARTOSZEWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Jan Czartozewski z Powiatu Wołkowskiego, podpisał Elekcyą Jana III 1674.

Czaru-

CZARUKOWSKI. Y o tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał: atoli Metryka Wołyńska Mikitę y Zynka Czarukowskich Ziemianow Wołyńskich wspomina 1528.

CZARYSKI herbu Korczak w Sandomirskim Woiewodztwie. Y o tych ciż Authorowie nie pisali: ale *Starowelski in Monumen*: kładzie nadgrobek Czaryskiego z Czarysza w Powiecie Lelowskim, z Kościoła OO. Karmelitow na Piasku w Krakowie wypisany. Felix Elekcyą Władysław IV z Krakowskiego podpisał, 1632. Ociec jego Marcin krom niego z Uieyskiy zostawił syna Pawła. Szczefny zaś miał za sobą Janowską Podśędkownę Krakowską, zostawił z nią potomstwo. Paweł także Wereszczyńską. Siostra ich Wilńska.

CZASŁAWSKI herbu Roża. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Piotr z Woiewodztwem Smoleńskim pisał się na Elekcyą Jana Kazimierza Krola. Dorota Czasławska była za Jędrzeiem Markowskim.

CZASZAWSKI herbu Traby. Y o tych ciż Authorowie milcza. Jozef w Sandomirskim Woiewodztwie, podpisał Elekcyą Augusta II.

CZASZYŃSKI herbu Traby, inni ich pisza CzaŃnicki, iako *Okolski t. 2. fol. 80*, kędy też namienia że CzaŃnickiego Sędziego Lwowskiego Corka Anna dostała się Boboli, czy też Janowi Gołuchowskiemu Sędziemu Sandomirskiemu. CzaŃczyński Dziekan Łowicki, Kanonik Krakowski w roku 1538.

CZASTROWSKI w Litwie wspomina ich X. *Koialow*: w swoim panegiryku, inni o nich milcza.

CZAYKA herbu Dębno w Sandomirskim Woiewodztwie, á podobno iuż tych czaŃow Czaykowscy. Jan y Jerzy w Woiewodztwie Ruskim, Teodor y Walenty w Betzkim w roku 1697.

CZAYKA herbu Jastrzebiec w Woiewodztwie Rawskim.

CZECHOWICZ herbu Lelwa w Woiewodztwie Ruskim. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Zofia Zakonnica u Wszystkich SS. we Lwowie.

CZECHOWICZ herbu Osłoi w Zmudzi. Czechowicz Sędzia Grodzki Zmudzki Ciwon Widuklewski *Paproc*: Stanisław Marzatek y Podstarości Zmudzki 1589 podpisał Transakcyą Będzińską. A bliższych czaŃow Urban Czechowicz na Seymie Warszawskim w roku 1676 otrzymał nobilitacyą.

CZECHOWSKI herbu Belina w Woiewodztwie Sieradzkim. Piotra wspomina *Walicki* w roku 1599, fol. 90. Jan z Mińskiego Woiewodztwa Połec na Seym 1634, z tamtad deputowany na sady filzkalne Wileńskie *Constitut*: fol. 6. Stanisław Przeor Sulejowski 1643. *Synod*: *Proxim*: *VarŃav*: fol. 4. Czechowski pod PleŃzkowem mąż rycerski szedł pieŃzo do szturmu. *Paprocki o herbach* fol. 404. Piotr w Woiewodztwie Kaliskim 1674. Stanisław, Alexander, Stefan w Pińskim.

CZECHOWSKI herbu OkŃa w Woiewodztwie Sandomirskim. Anna Czechowska naprzod Jędrzeia Stowińskiego, potym Samuela Boreyka małżonka. Gabryel Ignacy y Jakub w Sandomirskim, Melchior w Krakowskim, Mikołay w Lubelskim 1697.

CZECZEL herbu Nowosiela. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. *Teofil Sitohski* twierdzi, że Podkowy w herbie z Krzyżem zażywaia, ale że się Nowosieleckiem i oraz piŃza; dochodzę, że do tego Kleynotu należa.

Maciey Czezel z Eudoxyi Mormitówny zplodził Siemiona y Wawrzynia niepotodnych y Bazylego, ten krom Bazylego, Konstantyna, Jędrzeia bezpotomnych, miał syna Siemiona, którego Córka Anastazyja Strzelnickiemu zaślubiona; z synow zaś Jan sterilis. Alexandra syn Jan 1697. Stefan Czezel miał za sobą Helenę Boreykównę. Grzegorz Rotmistrz Pancerny Chorągwi 1688 *Kompur Wojska*.

CZECZOR O tych ani Paprocki ani Okolcki nie pisał. Gabryel Czechor z powiatu Słonimskiego podpisał Elekcyja Jana III.

CZECZOTKA herbu Prawdziec w Rawskim Wojewodztwie.

CZEKAŁOWSKI Jan y Teodor Czekałowscy nobilitowani na Seymie 1659 o czym Konfitytuce Koronne. Paprocki y Okolcki nie mogli o nich wiedzieć.

CZEKANOWSKI herbu Godziemba w Sieradzkim Wojewodztwie. O tych ani Paprocki ani Okolcki nie pisał. Czekanowski, dobra Drozdzin kupił w roku 1550. *Acta Castren: Ostrzeszov:* a w roku 1623 Sebaścjan Stanisławowi czynił rezygnacya Czekanowa. *Acta Castren: Ostrzeszov.* Alexander Piłarz Grodzki Grabowiecki w roku 1632, w Belzkim Anna Czekanowska Kaspera Kowalskiego naprzód, a po nim Łukazę Zernickiego małżonka 1634. *Acta Succamerak: Calissen:*

CZELATYCKI herbu Abalak w Przemyskiej Ziemi. Mikołaj na Czelaćcach 1432. *Acta Terrestr: Leopold:* Nie wiem czy nie do tych należy Marcin Czelaćka Czelnik Sochaczewski na Liście Zygmunta I in *MS. Patricovien:*. Czelaćcy Jan z Ruska Pośet z Wojewodztwa Brzeskiego Litewskiego, na Konwokacya Warszawska 1587, podpisał generalną Stanow Koronnych Konfederacya *Constit: f. 418.*

CZELATYCKI herbu Lelwa w Krakowskim Wojewodztwie. Piotr Czelaćcy, miał za sobą Biernicką Piłarzównę Ziemską Przemyską, miał z nią synow dwoch, Piotra y Stanisława, Córę pięć: jedna była za Sebaścjanem Dylagowskim Sędzią Grodzkim Stobnickim. Teodor w Belzkim 1697. Stanisław mąż Rycerski w wielu okazjach wiawnym życia niebezpieczeństwie będąc, z ślubu Naysów: Matce Kaplicę dość mędnie ozdobił.

CZELUSCINSKI w Kaliskim Wojewodztwie. O tych ani Paprocki ani Okolcki nie pisał. Jan Czelaściński podpisał Obwieszczenie w roku 1697. Tomasz y Jan z Maryanny Małkowskiej herbu Nałęcz urodzeni, 1700.

CZELUZYŃSKI w Wojewodztwie Belzkim. Tych tak Paprocki, iako y Okolcki opuścił. Mikołaj Czelażyński w Lubelskim, Alexander w Ziemi Chelmskiej 1697.

CZEPIELA herbu Korab. Mikołaj Czepiel Decretorum Doktor Włocławski Proboszcz y Sendomirski, Kanonik Krakowski, tak Kościolowi iako y Ojczyźnie dobrze zaśluzony. Umarł 1518, iako jego nadgrobek świadczy z herbem Korab wystawiony w Katedrze Krakowskiej. *Starowol: in Monum:*

CZEPÓWSKI herbu Jastrzębiec w Wojewodztwie Ruskim. Paprocki y Okolcki o nich nie pisał. Czepowski miał za sobą Małgorzatę Córę Aaron Stronickiego Doliwczyka około roku 1520. Z Sieradzkiego drudy przeniesli się w Podlasie, z tych Czepowska była za Jabłońskim. Pisał się z Czepowa.

CZERCZYCKI Y tych tak Paprocki iako y Okolski opuścić. Sa zaś na Wołyniu. Hrehory Łaszko Czerczycki, y Konstanty podpisałi Elekeya Władysława IV.

CZERKAWSKI herbu *Jelita* w Sanockiey Ziemi. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał.

CZERLEŃKOWSKI czyli *Czerlinkowski*. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Iwan Czerlinkowski Sędzia Ziemski Winnicki, z Seymu 1613, Kommissarz do rewizyi Zamku Winnickiego *Const.* f. 30. Stefan Stólnik Bractawski z Seymu tegoż Kommissarz do rewizyi Starostwa Chmielnickiego *Const.* f. 29, a z Seymu 1616 do lustracyi Ksiąg Ziemskich, Podkomorskich y Grodzkich Winnickich *Const.* f. 22. Stanisław Podczaszny Bractawski Fundator Konwentu Winnickiego OO. Dominikanów. *Okolski in Russa Florida* f. 98. O Sylwestrze Pisarzu Ziemskim Bractawskim. *Const.* 1643, f. 5, był Posłem na Sejm w roku 1633, *Const.* f. 15.

CZERMIENSKI herbu *Cholewa* w Dobrzyńskiey Ziemi: krom tych Paprocki kładzie Czermieńskich herbu Dębno, ale w Gniazdzie położył Czymiński, za którym poszedł Okolski: mnie się zda, że to miało Ciemieński, drukarnia podłożyła czy Czermieński czy Czymiński.

CZERMIENSKI herbu *Ramult* w Krakowskim Woiewodztwie y na Podolu. Jan Czermieński na Dworze Gamraty Arcybiskupa Gnieźnieńskiego dobrze zasłużony kilku lat nakładem, umarł 1586; nadgrobek jego widziałem w Kościele Krakowskim OO. Dominikanów z herbem Ramult. Czermieński miał za sobą Barbarę Corkę Walentego Kalinowskiego Woyskiego Halickiego, y z nią syna Marcina, y Corkę Barbarę. *Genealogia Kalinowskich*. Czermieńska żona Mikolaja Potockiego Chmielnickiego Starosty y Generała Podolskiego *Okolski t. 2. f. 402*. Jerzy w Pińskim powiecie 1632. Stanisław w Ruskim.

CZERMIŃSKI herbu *Jelita* w Krakowskim y Sieradzkim Woiewodztwach. Mikołaj Czermiński podpisał Ustawy zjazdu Pokrzywnickiego *Const.* f. 427. Jana wspomina *Melanius* w roku 1640. Maryanna Czermińska, Kurowickiego małżonka. Stanisław na Pilawcach dziedzic, Choraży Parnawski 1697 podpisał Obwieszczenie. Jan w Sandomirskim 1632.

CZERMIŃSKI herbu *Wieniawa* w Kaliskim y inszych Woiewodztwach. Walenty mąż waleczny przez lat czternaście w Moskwie w różnych okazyach zasłużony: synów także Rycerskich zostawił. Łukasz z Czermińska Czermiński Kasztelan Zawichoski 1650, pojął Teofile Jana Klemeńsa Branickiego herbu Gryf Marzalka Nadwornego siostrę. *Epitafium: Czermiński*, a przedtym tenże zdami się, miał za sobą Corkę Alexandra Piotra Tarła Woiewody Lubelskiego. Zygmunt y Franciszek 1648. Felix Kasztelan Polaniecki. *Confeder. Sandomir:* 1704, był potym Kasztelanem Kiiwskim, lubom ja go na mieyscu opuścić. Łukasz Kanonik Gnieźnieński Viceprezydent Trybunału Koronnego 1690. Jan Kasztelan Małogoski z Tartowny urodzony, siostra jego z tężże była za Dziulim. Żona jego Urszulą Bielińska Marzalkowna Koronna. Maryanna zdami się siostra jego, naprzod z Janem Boguskim Ka-

sztelanem Czechowskim, potym z Mikołaiem Madalińskim dożywotnie złączona. Czernińska była za Sebaſtyanem Grabowieckim Sekretarzem Krolewskim. Felicyan Choraży Podlaski 1696. *Confirmat: Jurium Genium, Conſtit: f. II.* Jerzy Starosta Knyſzyński.

CZERNIAKOWSKI herbu Łada w Warszawſkiej Ziemi. O tych ani Paprocki ani Okoński pod tym herbem nie piſał: przecieŜ namienia *fol. 371*, że Czerniakowski miał za ſobą Ciołkownę, a drugi Bieykowska *f. 125* Franciszek Kanonik y Pleban Sendomirſki Dziekan Pokrzywnicki. Wojciech w Zakonie naſzym w zaſługi przed Bogiem bogaty, umarł w Poznaniu 1630: rządził Collegium Toruńskie, Poznańskie y Krakowska Domum Profeſſam. Po ſmierci widomie ſię pokazał, kiedyſ dyscypułowi ſwemu, w ten czas na grzech ciężki lecacemu, między S. Ignacym y S. Stańſławem Koſtka we ſzrodku ſtoiaczy, y ſtrofiuiac go, o exceſſa popełnione, proſić utych kazał o dar czystoſci. Jan y Jędrzey podpisałi Elekeya Jana Kazimierza w Warszawſkiej.

CZERNEK. Y o tych ani Paprocki ani Okoński nie piſał: Czernek Grzegorz Poſeł z Woiewodztwa Kiiowskiego 1632 podpisał Elekeya Władysława IV.

CZERNICKI herbu Jaſtrzebiec w Płockim Woiewodztwie: w Genealogii Kraſińskich w herbie ich nad podkowa krzyŜa nie maſz, y Jaſtrzab na helmie podkowy nie trzyma, w prawa lecac. Borko z Czernic, Ciechanowski Podkomorzy 1453. *Statut Mazow: f. 98.* Michał z Czernic Podſedek Ciechanowski 1525 podpisał Dekret przeciwko heretykom u Łubieſkiego. Tamſe ieſt Marcin z Czernideł Stolnik Zakrocimſki: Katarzyna Czernicka Jędrzeia Kraſińskiego Sędziego Ciechanowskiego, Katarzyna Jana Brzoſtoſkiego Pułkownika herbu Strzemię małżonki. Z Mazowieckiego niektorzy ſię z nich wynieſli do Litwy. Alexander Sekretarz Krolewski w Wileńſkim Woiewodztwie ſtawał na Elekeya Jana Kazimierza, tenſe czyli inſzy tegoſ imienia Podſtoli Wileńſki 1670 wydał Książkę do druku. Marcin Podczaſzy Grodzieński w roku 1674. Paweł Choraży Goſtyński 1570, tego znać Corka była za Mikołaiem Karniewskim. Wojciech w Płockim, Adam y Franciszek w Dobrzyńſkiej Ziemi 1697. Czernickich herbu Drya, Paprocki kładzie, ale Zernicki powinno być.

CZERNIECKI herbu Korab w Ruſkim Woiewodztwie. Iwan Czerniecki 1632 podpisał Elekeya Władysława IV. Jerzego wſpomina Konſtytucya 1676, *f. 59.* Dominik miał za ſobą Jadwigę Krzywiecką, ſyna z nią Jozefa y Corkę za Janem Zaiaczkowskim. Jozef poiał Annę Poniatowska Sędziankę Lubelską.

CZERNIECKI. W roku 1676 Stańſław Czerniecki na Seymie Coronationis Jana III otrzymał przywilej nobilitacyi, patrz w Konſtytucyi tegoſ roku.

CZERNIEIOWSKI herbu Korczak w Ruſkim Woiewodztwie. Jan z Czernca Czernieciowski, miał za ſobą Duninownę Wołſką Kanclerzanekę Koronna, ſyna z nią Felicyana y Corek dwie, Katarzynę za Jędrzeiem Kraſińſkim Sędzią Ziemſkim Sochaczewskim. Druga była za Macieiem Szpotem Duninem, Felicyana ſyn Jan Podkomorzy Lwowski

w roku 1616. *Adā Terrestr.*: *Leopold*: dziedzic na Rozdole: pierwszym zwiazkiem zkontraktował z Zofia Orzęcka, drugim z Snopkowska, z ktorej Corka z Stanisławem Rzewuskim Sędzią Ziemskim Lwowskim dożywotnie zmwiona. Siostra tey Snopkowskiy żyła z Markiem Sobieskim Woiewoda Lubelskim. Brat rodzony Jana Podkomorzego Kafztelan Lubaczowski, poiał Zolkiewska rodzoną siostrę Kanclerza y Hetmana Koronnego z ktorej syn Jan Starosta Marnawski w Litwie 1674. Pawła sielstrzeńca Piotra Dunina Wolskiego wspomina *Lubieński in Episc.*: *Plocen.*

CZERNIEWICZ. W roku 1673 Eustachi Franciszek Czerniewicz otrzymał *jurā nobilitatis* na Seymie, a w drugim roku w Lubelskim itawał na Elekcyja Jana III.

CZERNIEWSKI herbu Srzeniawa. Otych ani Paprocki ani Okolski nie pisał: alem ja y nie raz widział herb ich: w Xięstwie Litewskim kwitna. Z ktorych Jędrzey y Jakub w powiecie Pińskim 1632. Eliaż Czerniewski Niefzczuykowicz, Kazimierz, Seweryn, Jan Jarosf Szyray w Mińskim Woiewodztwie pifali się w roku 1648 na Elekcye Krolow Polskich.

CZERNIKOWSKI herbu Ostroja w Lubelskim Woiewodztwie. Jerzy Czernikowski podpisał się na przywileju danym Rusi 1537 *in MS. Colleg.*: *Leopoliem*: Piotr Dworzanin Krolow Augusta I, Henryka y Batorego, Podstoli Lubelski, Oyczyźnie dobrze zaśluzony, pod czas expedycyi Moskiewskiey był Obożnym Woyskowym, wyflany był 1574 do Stanow Litewskich, żeby sobie żadnego prawa nie uzurpowali na Podlaską Ziemie. *Process* rozgraniczenia.

CZERNY herbu Nowina w Woiewodztwie Krakowskim. Ci z Szwaycar krajow Niemieckich do nas zawitali, zkad się też Szwarcami, a potym w Polfcze nazzey Czarnemi zwać poczęli, luboć w następujących wiekach iuż się Czernemi pifali: wszakże na pamiatkę swoiey kiedyś Oyczyzny iefzcze y po dziśdzień przydawać sobie zwykli Szwarę Czerny: ktorego zaś roku w tey się Koronie nąypierwey pokazali wiedzieć pewnie nie moge. To pewna że iefzcze za Władysława Jagęłła Abraham Szwarę był Zupnikiem Krakowskim: przyięci potym dla wielkich swoich zaślug do herbu Nowina, y w dobra Ziemskie y w honory kwitnęli. Paweł Czerny dziedzic na Zabnie y Witowicach Zupnik Krakowski za czaow Alexandra Krola 1497. Z synow iego pierwszy Stanisław Starosta Dobczycki, mąż przezacny, ktory do Ziemi Świętey y Grobu Pańskiego za konsensem Zygmunta I peregrynacya daleka odprawił 1541, czytałem go z tym tytułem na Liście u *Nakiel*: w *Miech*: f. 671. Corka iego Regina, naprzod z Janem Tarnowskim Kafztelanem Sadeckim, potym z Hieronimem Bużeńskim Podskarbib Koronnym dożywotnie zręczona: umarł 1549. Jerzy drugi syn Pawła, Stolnik Lubelski z tym tytułem iest na Liście Zygmunta I danym Miastu Lublinowi 1532. Paprocki go zowie Starosta Urzędowskim, Okolski go y Zupnikiem pifze, ale drudzy o tym milcza. Jan brat iego, a syn Pawła Kanonik Krakowski. O ktorymś z tych świadczy *Severinus*, że na woynie Pruskiey 1520 siła odwaga y męstwem

Yyyz

swoim

swoimi dokazywał, *lib: 3. c. 29.* Synow Jerzego było czterech, Marcina Dworzanin Zygmunta Augusta dziedzic na Brzeczku y Mokrzeksu, z Chrzastowskiy pierwszyego toza herbu Zadora zplodził syna Marcina Dworzanina Krola Stefana: z Doroty Pieniażkowny Sedzianki Krakowskiey drugiego toza, dwie Corki: z tych iedna zdami sie Janowi Ulińskiemu Podczaszemu Przemyślskiemu, druga Janowi Gniewolnowi zaślubione. Mikołay drugi syn Jerzego, z Jadwigi Pukarzewskiy herbu Szreniawa, zostawił Corek cztery. Z tych Elzbieta z Mikołajem Zaklika, Anna z Stanisławem Piaskowskim, Jadwiga z Janem Wilkockim weszły w kontrakty małżeńskie: synow zaś czterech, Adama który z Minocka, Stanisława który z Malechowska Kasztelanka Spicimirska zostawili potomstwo, Pawła, nie wiem czy nie o tym Pawle świadczy *Ponętowski in Comment:* że był Starostą Dobczyckim y że umarł 1569, iakoż było toż mąż rycerski, lata swoje w obozie y na funkcjach tey Oyczyzny sity ztargał.

Piotr Kasztelan Lubelski trzeci syn Jerzego, Dworzanin naprzod Zygmunta Augusta, Krolowa Bonę do Wytoch odprowadzał. Na rożnych potym expedyacjach Rotmistrzuiać na sławę imienia swego, na dobro tey Oyczyzny pracował: Posel na Konwokacya 1572, pod czas Interregnum. (*Bielski f. 664.*) tego popierał, żeby było Prymalow Koronnych władza nowemi prawami określono. Syn iego Mikołay woczył pod Plezskowem zginął 1581. *Bielski fol. 782 y Okolski:* ale że y drugi brat iego rodzony był Adam, dochodzę z *Kochanowskiego lib: 3.* Jędrzey że pod tymże Plezskowem Kawalersko stawał Paprocki wspomina. Piotr Choraży Lubelski, Posel na Sejm 1607, w dobrach swoich Książskich ozdobny Kościół wystawił. *Cichoc Allog: Ofecensia.* Paweł czwarty syn Jerzego, od którego synow czterech się zostało, y Corek dwie, to iest, Jerzy, Jan, Przecław y Paweł. Jerzemu Woiownikowi w Węgrzech y w Oyczyźnie doświadczonemu, Kunicka powiła Jerzego, który z Chrzastowskiy zplodził także Jerzego, a z Ligęzianki Stanisława Bernarda y Zygmunta. Z tych Stanisław Podstoli Lubelski, miał syna Jozefa Kasztelana Sadeckiego, za którym była *primo voto* Barbara Krasinska Kasztelanka Małogoska, *2do voto* Szembekowna, siostrą Kasztelana Wiślickiego, z tą zrodził Corek trzy. Małgorzatę naprzod z Janem Brzechwa Starostą Krzeczowskim, potym z Lochockim, Rozalia z Rogacyanem Jordanem Cześnikiem Krakowskim: trzecia z Jaroszem Ankwiczem zkolligowane: synow zaś Michała Piotra y Jozefa. Michał Stolnik Wołyński Komornik graniczny Lelowski 1705. Jędrzey Burgrabia Krakowski 1699. Piotr dziedzic na Brzesku: Zona iego Mycička, z niey syn Jerzy y Corka. Michał Starosta Parnawski Podrzedczy Krakowski w roku 1674. Stanisław Starosta Parnawski 1705. Czarna Eufrozyna Zakonnica u Wszystkich SS. w Lwowie. Ktorys z tego Domu był Kasztelanem Oświecimskim, y potomstwo zostawił.

CZERSKI herbu Ogóńczyk. W Prusiech y na Dobrzyńskiey: iedenże Dom z Dziatynskiem. Walenty Czerski Posel na Sejm 1590 *Constit: fol. 565.* *MS. de Famil. Prussie* pisze o tym Walentym, że gdy coś Krol Stefan

na wolność Szlachecka nastąpił, w kole Rycerskim przymawiał się o to Czeriski, na co Stefan: *Quis ibi canis latrat contra nos*; odpowiedział Czeriski. Prawda, na tych Mości Krolu ktorzy iako wilcy na wolność naszą nachodza, przymawiając się do tego że Batorych herb Wilcze zęby. Felix Sędzia Krakowski w roku 1583, kładąco *inter presentes* na Liście u *Severyna* l. 3. c. 44, ten iako pisze *Bzovius in Propag*: Dom czy Kościół S. Idziego, ze wszystkimi do niego prowentami należacemi dał darował zapisał OO. Dominikanom w Krakowie: Zona iego zdami się Koniecpolska Kasztelanka Rozpirska, z tey Corka Katarzyna, z Janem Tegoborskim Podczaszym Nowogrodzkim zmwioną: druga corka iego była za Piotrem Łaszczem Staroścą Lityńskim *Baranow*: Czeriska Erazma Łochockiego Kasztelana Stońskiego małżonka. Jan syn Walentego Starościa Bobrownicki, Poseł na Seym 1629, ztąd deputowany na sady fizyczne *Constit. f. 7, y 1635, f. 16*. Synow iego z Narzymiskiy dwoch, Franciszek Podczasz Dobrzyński 1648 podpisał *Pała Conventa* Jana Kazimierza Krola. Wspominaia go Konstytucye 1662, *fol. 33, y 1676, fol. 54*: y Albrycht na Czarnym Kasztelan Chelminski Starościa Bobrownicki y Nowomieyski. Pisze o nim *Fulden* w swoiey historyi 1655, *lib. 5*. Miał za soba pierwszym związkiem Eleonorę z Żalną Zalińską, ale sterilem, po ktorey śmierci w roku 1647 poiał Teresę Konstancya z Lubieńca Niemoiewska herbu Rolicz Kasztelanke Chetmińska. *Histor. Polon: Pruth. MS. Konopats*; ale y z tey syn iego Konstanty przedko umarł. Stryi Franciszka y Albrychta był Kasztelanem Dobrzyńskim Adam mu imię. *Harysewski Lucius*. Kanty Czeriski Sędzia Grodzki Wyszogrodzki, Komornik Ziemi Gołtyńskicy, y Jan Kazimierz 1674.

CZERSKI herbu *Rawicz* w Łukowskiej Ziemi, á boday nie raczey Czernscy, Jan z Czernska pisał się z Sendomirskim Woiewodztwem na Elekcyja Jana III Krola. Stanisław Rotmistrz piechoty Wybranieckiey w Woiewodztwie Sendomirskim 1668. Alexander Czesnik Nowogrodzki w Zmudzi 1674.

CZERSNICKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Sa w Płockim Woiewodztwie. Felix Czersnicki podpisał się na Elekcyja Władysława IV 1632.

CZERWICKI. Tych ciż Genealogistowie opuścili: ale Historya Cudow Grodzieskiego Obrazu świadczy o nich, że kwitna w W. Xięstwie Litewskim.

CZERWINSKI herbu *Lubicz*. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Jędrzey w roku 1632 w Woiewodztwie Wołyńskim. Woyciech Czerwiński Podczasz Wołyński, Podstarości Grodzki Łucki: Zona iego Konstancya Horaimowna w roku 1701. Jan w Ziemi Liwskiej w roku 1648. Zofia Zakonnica Sadecka. Jozef w roku 1674 na Wołyniu. Małgorzata Czerwińska Piotra Lipskiego herbu Łada małżonka. Wawrzyniec Czerwiński poiał Annę Godziszewską: Adam w Krakowskim, Franciszek w Łęczyckim 1697, ale nie mogę wiedzieć czy tegoż herbu. Wspomina *MS. o Famil: Pruskich*, że są w Prusiech Czerwińscy Lubiczowie.

Zzzz

Czerwnia

Czerwina Herb

Jest tarcza goła na ktorey znaku żadnego nie masz ani figury żadney, nad hełmem pięć pior. *Okolski f. 126.* Bielskiego przywoździ, że ten herb nadany y owey pod Grunwaldem pamiętney wiktoryi, w ktorey gdy Rycerz Polski tarcza swoją siłą dokazał nad Krzyżakami, ten herb w nadgrodzie od Jagetty Krola otrzymał. Atoli ia kopersztychu tego herbu nie kładę, ile że y w nim nie masz nic ofobliwżego, y nie pisza nikogo, któryby tego herbu zażywał.

CZERWONKA. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piszą. Jan Komornik Wiski pisał się ztaż Ziemia na Elekcya Jana III Krola.

CZESKI herbu Leliwa. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piszą: w Krakowskim Woiewodztwie. Mikołay z Czech Czeski, żona jego Wolska herbu Jelita. Zofia Czeska ofobliwsza Dobrodzieyka Kościołow Krakowskich S. Macieja y S. Szczepana. Czeski Czesnik Wołkowicki, Corka iego Maryanna 1690. Jan Czeski w Zakonie naszym życie pobożnie zakończył 1664 w Toruniu. Synowiec iego Jacek ostatni z tey Familii, umarł 1668, w Łuckim naszym Kościele pochowany. *Hist. Colleg. Luceorjen:* z tego się dorozumiewam, że inisi są Czescy w Krakowskim; inisi w Poznańskim kiedyś kwitnęli. Małgorzata Czeska Tomasz Raszewskiego małżonka.

CZESIEYKO. O tych ani Paprocki ani Okolski nie piszą. Władysław Czesieyko Podczaszcy Grodzieński z powiatu Lidzkiego 1674.

Czeszewski Herb



ZE ani Paprocki ani Okolski, tak Familii tey iako y herbu nie znali, dla tego tu go kładę. Jeſt zaś Korona Krolewika otwarta, z ktorey ſrzodka cztery bawole rogi, iakom w Toruniu widział, czyli też tylko dwa, iako opisał *Jędrzey Sa-
lecki titulo Łzy żalofney Minertwy*: nad helmem pół kozła z rogami y ułzami, z nogami przednimi do gory wſpiętemi, w prawą rączę obroconemi, z Korony proſtey, do gory niby wyſkakuiacego. Tenże Author przydaie, że kiedys Floryan Saryuſz Jelitczykow Familii Przodek, nim nowa prerogatywa był nadany, tym ſię ſzczycił Kleynotem, ale to żadney pewności nie ma. Początku, tego herbu nikt nie piſze, tylko to mam za pewne, że go Boninowie czyli Buninowie w Pomeranii zażywaia, od ktorych poſzli Sławianowſcy y Czeſzewſcy. Sławianowſcy ieſzcze zdami ſię y po dziśdzień kwitną: ale o Czeſzewſkich Domu, że oſtatnia była Elżbieta, żona niegdy Ignacego Bakowſkiego herbu Ryś, Podkomorzego na ten czas Chęcińſkiego, a potym Woiewody Malboſkiego, zmarła w roku 1662; ſwiadczy nadgrobek w Koſciele Toruńſkim u S. Jana, ktory ież z tym iako widziſz herbem oſierociła dożywotnia przyjaźń wyſtawiła.

CZEŚZOWSKI herbu *Jędrzey* w Mazowieckim y Podlaſkim Woiewodztwach.

Czetwertynſkich Xiazaſ Herb



CZetwertynſkie Xiażęta dwóch herbow zażywaia. Pierwſzy y poſpolity ieſt takim kształtem, Młodzian cale nie odziany, na białym koniu ſiedzi, na ktorym ani ſiadenia żadnego, ani uzdy nie maſz, w prawa rączę czwaſtem bieży, prawa

Zzzz

rzeka

ręka frzodek kopii, lewa wierzch iey trzyma, która kopia Smoka czar-nego skrzydłałego w rozdziewiona paszczkę przebiła, głowa Smoka wprawa także tarczy z kierowana, przy przednich nogach konia, w znak leży. Takem go widział między herbami Xiażat Czetwertyńskich w Kościele Łuckim OO. Dominikanow udanego, y winnych do dru-ku podanych Kazaniach, luboć *Janfonius* męża zbroynego na koniu o-fadza. Drugi herb, iest Xieżyc iak na nowiu nie pełny, w srebrnym kolorze, rogami obiema na dół zpuszczony, gwiazdę złota o sześć gra-niach niby opasuiący, właśnie iakby herb Leliwa przewrócony, dwa miecze, ieden od prawego boku, drugi od lewego, tenże Xieżyc z go-ry przeszły, kolor mieczow biały, rekoieści czarne, pole herbuczer-wone, nad hełmem Mitra Xiażeca. Pierwszy herb nosza, na doku-mencie tego, że z dawnych Jedynowładcow Ruskich krwie wyszli, kto-rzy tym sie herbem szczycili. Drugi, że także iest ich własny, a znać za iakieś heroiczne dzieła im nadany, znać to, to z grobowych w Ko-ściele Łuckim OO. Dominikanow na nadgrobkach Czetwertyńskich Xiażat herbów, to z malowanych w Czetwertni dziedziectwie ich o-brazow, to z Kazania Pigłowskiego Raymunda, któremu dał tytuł *Po-koy*: dla tego niektórzy z tej Familii pierwszy herb Jezdca w frzod-ku, drugi Xieżyc napierwszy na prawym boku, między innemi cze-rem herbami zkładaia.

Jędrzey Sułki w Książce swojej ktorey dał tytuł *Włoch, albo rozmowa Włocha z Polakiem*, o swobodach y wolnościach narodu Polskie-go w roku 1606 wydanej, z Auguryusza Metaphrasta y innych Greckich y Ruskich Pisarzow początki pierwszego herbu ztad wywodzi. Kolo roku 300 od Narodzenia Chrystusowego, za panowania Greckiego Xiażeca Teodora, pokazał sie w Oycyzynie jego w Prowincyi Achaii, kędy S. Jędrzey Męczeńskiey Korony dostąpił, Smok dzi-wnie wielki, nie tylko bydłu, ale y ludziom szkodzący. Teodor Xia-żec za osobliwizą pomocą Boska, natarłszy nań koniem, przebił kopią y głowę uciał: od tego czasu potomkowie jego zbroynego męża o-sobę na koniu, dzida Smoka przebiłaiącego, za herb sobie wzięli. Za czasem gdy Azja Rzymianie opanowali, z Oycyzny swojej do Eu-ropy uchodząc, we trzech wielkich pułkach, niektórzy z nich nad Dnie-prem osiedli, Miasto wielkie założyli, które Kiiowem nazwali, od drzew-ca kopii w herbie swoim, a ztad od Kiiowa Łacińscy historycy Dre-wlanami ich przezwali: drudzy z nich nad Wołha rzeka zostali, Jaro-sław zbudowali, ktorych Roxolanami przezowano. Trzeci nad rzeka Wilia Miasto Wilno fundowali y od tego Litvanes y Liwonos imienia nabyli. Słowacy jednak, iednym imieniem te wszystkie Prowincye utytułowali Rufia, od ruszenia się zmieysca z wielkimi Woyskami. Ztad Xiażeca Kiiowkie albo DREWLANI iezdca zbroynego, Moskwa obnażonego męża, który Smoka przebił, Litwa iezdca armatnego, w ręku goły miecz trzymaiącego, w herbie zażywali. *Poty Sułki*. Wie-le jednak w tej swojej powieści niepewnych rzeczy y prawie ze wżysktymi Historykami naszemi niezgadzaiających się położył ten Au-thor, iako to każdy snadno osadzi z tego, co się niżej o Ruskich Xia-żetach pisać będzie.

Cambdenus w swoiey Brytannii do druku podaney powiada, że za czasow jego we wsi Riblichester w Lancastrii, wykopano kamień, na którym wykowana była naga osoba, na koniu siedząca bez siedzenia y uzdy, obiema rękami kopią zanieśioną trzymająca, y nacierająca koniem na człowieka leżącego wznak na ziemi, obnażonego, która w ręku coś kwadratowego iędzcy podawała: między koniem y człowiekiem były litery dwie D. M. pod nim zaś napis taki *Gal. Sarmata*, ostatek liter tak starożytność zgryzła, że ich za świadectwem tego Authora niepodobno było wyczytać: przydać potym zdanie swoje, że ten napis tak się mógł tłumaczyć. *Centurio Ala Sarmatarum*, wyższe zaś dwie litery D. M. znałyby liczbę Kościelną pięćset, atoli takim kształtem położone te litery, nigdy pięciu set u wiadomych tych rzeczy znaczyć nie mogą: ani tak ich interpretować niepodobna *Dux Moschovia*, bo w tych tam czasach o Książkach Moskiewskich świat ięszcze nie słyżał; nierychto potym ten się tytuł zaczął. Musiał się podobno *Cambdenus* przeyrzeć, że miasto Smoka, którego ten mąż przebił, człowieka podłożył. Cożkolwiek bądź z tego iednak poznać, że w Sarmacyi ten herb nagiego, męża na koniu zdawna był zwycayny. Y nie widzę, żeby się kto tymże herbem pieczętował, tylko Carowie Moskiewscy y Książęta Czetwertyńskie: bo Książęta Ostrogskie lubo kiedyś iędzca w herbie nosili, atoli zbroynego: toż y o infzych Książęcych Domach mówić trzeba.

Wszyscy się na to zgadzaia, że Czetwertyńskie Książęta od Włodzimierza Monarchy Ruskiego swoy początek wzięli, iako świadczy *Starowolski* f. 735. Ten albowiem między dwunasta synami, których zplodził, miał zostawić syna Swantopelka Książęcia, tego zaś według Genealogii Ogińskich na Mappie wysłzychowaney (o czym ia indziej mówić będę) dway synowie Książęta Twerkie Jędrzey y Dymitr, dwóch Książęcych Domow przodkami byli, to jest Mirskich y Czetwertyńskich. Z tey racyi ięszcze y po dziśdzia Czetwertyńskie Książęta Swantopelkami się piszą, dla niezamuloney pamięci, że z Książęcym Swantopelką sioną wyszli. Przydać Pigłowski w swoim Kazaniu wydrukowanym, że Praprawnuk Włodzimierza, był Swatopelk Książę, którego siostra Zbysława z Bolesławem Krzywoustym Krolewem Polskim na Tronie Polskim zaisniała, w kontrakty małżeńskie wszedłszy. Tego zaś syn Alexander, dzieląc się Oyczyzstą z innemi bracia fortuna, gdy mu się Czetwertnia działem dostała nad Styrem rzeka leżąca, z niey pisać się począł Czetwertyńskim Książęciem. Czetwertyńskiego Iwana Puciatyecha wspomina *Okolski* t. 1. fol. 547, że za czasow Alexandra Krola dzielił Oycowską substancyą pięciu braci Książat Kóreckich, Fiedora, Iwana, Wasila, Lwa y Alexandra. Książę Andrzej Fiedorowicz, to jest syn Fiedora albo Teodora Czetwertyński, z dziedzicznych dobr swoich, które miał w Ziemi na ten czas Wołyńskiej, według ustawy Seymu Wileńskiego (bo ięszcze na ten czas Wołyń do Litwy należał) dwanaście koni, na expedycyą wojenną powinien był wystawić. *Metryka Wołyńska* 1528. Cztery konie, drugi Jędrzey Książę Czetwertyński. Sześć koni Książę Fiedor. W tymże właśnie

czasie któryś z nich miał za sobą Czurytównę Kasztelanę Przemyską. *Olympia Rzewuskiej. Pigłowski* powiada, że w roku 1519, ieden z tego Domu pod Sokalem z Tatarami mężnie się bił na placu poległ. Anna Xieźna Czetwertyńska, Janusza Xiaźęcia Zbarskiego Wojewody Bracławskiego małżonka, Matka Jerzego Kasztelana Krakowskiego, y Krysztofa Koniuszego Koronnego *Paproc. Ogród fol. 208.* Stefan Podkomorzy Bracławski, wspominają go Konstytucye 1613 z Bokiiowny zptodził Eliaza Rotmistrza Krolewskiego, ten w roku 1629 poślował na Seym, zkąd deputowany był na Trybunał Fizyczny Radomski, *Constit. f. 7, y 1638* do zapłaty Woysku *Constit. f. 2.* Bywał y Deputatem na Trybunał: mąż Rycerski, przez lat siedmnaście z pola niezchodząc przeciwko Tatarom na Podolu, Szwedom w Prusiech, Kozakom rebellizuiącym, zawsze mężnie stawał, umarł 1640. *Starowski in Monumentum:* Zacharyasz o którym Konstytucya 1629, f. 20, tenże sam zdami się już w roku 1648 był Starostą Raciborskim *Porządek Elekcji.*

Mikołaj Kasztelan Miński 1658. *Komput Woyska,* (luboć miasto Czetwertyński, podłożyła drukarnia Czartoryjski, tam gdzie piśzę o Kasztelanach Mińskich,) poślował na Konwokacya 1632 *Ad interim* y Deputatem na Trybunał Koronny z Bracławskiego 1647. *Janowski:* zoftawił synow dwoch, Mikołaja y Alexandra. Stefan na Zywotowie y Kniaziacy Krynicy Choraży Wołyński, brat Mikołaja Kasztelana, syn zdami się Podkomorzego Bracławskiego, pamiętny pod czas Szwedzkiej inkursyi Kawaler, pod Cudnowem przeciwko Moskwie, na która kampania Kornet porządney Dragonii z swoiey szkartyły wystawił, Krolowi z za Dnieprza idacemu, we dwoch Chorągwiach Polskich, y z Szkwadronem Dragonii, swoim kosztem erygowanych asystował. Woiewodztwu Wołyńskiemu pod czas polskiego ruszenia Pułkownikował. Matka tego Stefana, Katarzyna z Leśniowa herbu Grzymała, siostra jego z teyże Kasztelanowa Wołyńska była, a podobno Lubowiecka albo Bieniewska, bo ci o te czasy Kasztelanami Wołyńskimi byli, to jest koło roku 1665. *Sparta Polska f. 143.* Kedy ten Author obłzernie opisuje rewolucya pewną tego Domu. Miał syna ten Choraży, Włodzimierza Starostę Siewińskiego, ale młodo wośm lat życia swego świata zniknął 1673. Ociec zaś świat sobie zmierzwiwszy do Zakonu S. Dominika wstąpiwszy pod imieniem Jacka, życia tego śmiertelnego w nimże chwalebnie dokończył. Alexander brat Stefana pod czas wojny Szwedzkiej zginął, jako y Janusz Xiaźę Czetwertyński od szabli Kozackiej poległ pod Tulcinem. *Pigłowski.* Tak rozrutnie krwią Xiaźęcia szafuła na dobro tey Oyczyzny.

Czregorz Podkomorzy Łucki, Posel na Seym 1627. *Constitut. fol. 8, y 1633, Constit. f. 35, y 1638,* zkąd był deputowany na Trybunał Radomski *Constit. f. 21,* atoli ielczce się Schizma z nim wiazala: z synow jego dwoch, Jędrzey Rotmistrz Krolewski Collegio naszemu Łuckiemu trzy tyfiace pieczęt zapisal na Czercach 1678. za co wieczna mu wdzięczność toż Collegium winno: syn sie od niego został Jerzy, który poial Izabellę Horainównę. Wacław drugi syn Grzegorza Podkomorzego, Choraży Zytomirski poślował na Seym 1667 *Constit. fol.*

fol. 21. Zona iego Ludowika Woynianka, y z niey syn Jędrzey, który się zrzęczył z Anna Czaplicowna. Gedeon Władyka Łucki w roku 1681, brat stryjeczny Wacława. Hieronim synowiec Grzegorza, miał za soba Maryannę Wicłogłowska, która *primo voto* była za Bartlińskim. Stefan Podkomorzy Bractawski, z Konstancyi Kofakowskij urodzony, Deputat Trybunału Koronnego 1723, żona iego Peptowska Podkomorzanka Bractawska, a z niey synowie Felicyan, Włodzimierz, Dymitr y Jan w roku 1728. Siostra tegoż Stefana z teyże zplodzona Domicella z Jozefem Olizarem Stolnikiem Kiiowskim zrzęzona, po śmierci Leduchowskiego Podstolego Wołyńskiego pierwszego, męża: Pani wielkiego rozładku y ludzkości. Gabryel Podśudek Bractawski, synowie iego trzey, Stanisław Świętoślaf y Jozef. Brat Gabryela Władyka Mohilowski w Moskwie. Trzeci ich rodzony Dymitr młodziem umarł: Corki Gabryela, iedna Radziwiłłowska, druga ieszcze w Panińskim stanie.

CZOBOR herbu *Leliwa* z Węgier się do Polski przenieśli. Z tey Familii Czoborow była iedna za Michałem Hrabia Tarnowski. Czobor Leszczyński Jan Stanisław Cześnik Podolski w roku 1708.

CZOŁHAŃSKI herbu *Sas*. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał: Sa zaś w Woiewodztwie Ruskim y Wołyńskim. Jędrzey Woyski Włodzimirski, mąż nieporównaney wspaniałości, cierpliwości do podziwienienia, pobożności staropolskiej, młodsze lata wypolerowawszy, różnemi naukami, dalsze do Marlowych dzieł aplikował, y męstwem y wolnym ięzykiem Oyczystey swobody bronił. Zakon nasz w Kollegium Lwowskiem ukochał y ubogacił; co mu Bog nadgradzaiał przy śmierci 1638, Świętych tegoż Zakonu prezencya, uciełzył go *Historia Colleg: Leopold. Pigłowski elegia*. Zona iego Anna z Skromowic. Jan Karol brat Jędrzeia Suffragan Łucki Opat Koronowski, Scholastyk Lwowski, umarł 1665: fundował Scholasterya przy Katedrze Lwowskiej, a Collegio Lwowskiemu na Theologia z bratem swym Jędrzeiem, wieś Rzeczyczaną zapisał. *Histor: Colleg: Adam trzeci brat, z Zofii Grochowskiy, trzy Corki z różnemi Domami zpowinnowacił, Konstancya z Kazimierzem Axakiem Skarbnikiem Kiiowskim, Barbarę z Wawrzyńcem Pigłowskim, Woyskim y Pisarzem Grodzkim Łuckim, Maryannę z Janem Kuberskim Woyskim Ziemi Wiskiej. Samuela z Jadwigi Łychowskiy syn Michał człowiek rycerski Conſtit: 1662 fol. 32, tego zaś Michała synow dwoch, Alexander Podstoli Chelmski, świat ten pożegnał 1714. Histor: Colleg: Leopold y Stanisław. Okolski tom. 1, fol. 446* namienia, że Czołhański miał za soba Sutkowskią. Jędrzey Cześnik Włodzimirski Małgorzatę Jarmolińską, z niey Corka Katarzyna z Stefanem Axakiem Sędzią Ziemskim Kiiowskim zrzęzona, a podobno już to drugim związkiem, y syn Jozef, tegoż żona Piafecka. Franciszek w Ziemi Łomżyńskiej 1697.

CZOPOWSKI. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał. Maciey Czopowski z Woiewodztwem Wołyńskim podpisał się na Elekcyja Jana III Krola.

CZORNEDEG herbu *Widły* nie kładę herbu tego, bo wątpię, żeby się kto w Polsce

fzecz nalezey nim fzczyt: tak go iednak Paprocki opisuje *in Stroniatib9*. Widly żelazne troie, w ktorych dwie gora widtamy z boku iednak iedne prawego, drugie lewego, trzecie zaś prosto nadoł, na ieden kiy wżyſtko troie niby wbite, nad hełmem dwoie widet tymże kształtem ktorym na tarczy wyżey ſa położone. Januſz Czorneberg z Galowie Sędzia Ziemiſki Opolſki y Raciborſki w roku 1607 tego herbu używał, ktorogo przodek Jan w roku 1400 Hetmanił u Konrada Xiążęcia Słaſkiego.

CZOSNOWSKI herbu *Roch* *zdo*. Tych ciż Genealogiſtowie opuſcili: Znać iednak, że z Oborſkimi iedneyże ſa dzielnice: bo ſię y po dziſdzien z Obor piſza: w Warſzawſkiey Ziemi kwitna. Sta niſław Podczaſzy Warſzawſki, Samuel, Franciszek, Alexander Abraham w roku 1648. Sta niſław Podczaſzy Zakrocimſki 1674. Sta niſław Kaſztelan Warſzawſki w roku 1703, z Seymu Lubelſkiego Kommiſarz na rozgraniczenie Woiewodztwa Mazowieckiego od Xięſtwa Pruſkiego *Conſtit. f. 22*: poiał żdami ſię Annę Szczawińska Woiewodzankę Kuiawſka. Piotr Elżbietę Ruſſoſka. Antoni Staroſta Ulanowſki w Woiewodztwie Po dołskim. Synowie jego, Ka zimierz, Ignacy, Jan. Corki zaś Joanna y Teoſila. *Jędrzey Paſłowski w Kazaniu ſwoim Siſtema* iawnie mowi, że ſa Czofnowcy herbu Pomian, a boday nie w Woiewodztwie Brzeſkim Kuiawſkim, ile że Jędrzey Czofnowſki z tymże Woiewodztwem piſał ſię na Elekeya Jana III. Jędrzey (luboć go z Czoftkowa napifano) Woiewoda Rawſki 1493.

CZTAMSKI. O tych ani Paprocki ani Okołſki nie piſał. Jan Marcin Woyciech Sta niſław w Płockim Woiewodztwie, ſławali na Elekeya Władyſława IV.

CZUBIŃSKI herbu *Leliwa* w Woiewodztwie Poznańſkim. Jan Czubiński wſzedł w kontrakty małżeńſkie z Jadwigą Oltarzewſka.

CZUDOWSKI. O tych ani Paprocki ani Okołſki nie piſał. Jan Czudowſki Podſędek Mściſławſki, Poſel na Sejm 1623. *Conſtit. f. 10*. Samuel Sędzia Ziemiſki Mściſławſki 1674. *Porządek Elekeyi*. Piotr 1632 w Woiewodztwie Trockim.

CZUDZINOWICZ. O tych ani Paprocki ani Okołſki nie piſał. Alexander z Wołyńſkim Woiewodztwem podpifał Elekeya Władyſława IV.

CZUPA herbu *Korczak* *zdo* tak go piſza w Statucie Laſkiego, kiedy na ſiebie y na pótomkow ſwoich na Seymie Hrodelskim 1413 przyimował herb Korczak; luboć *Strzykowski* położył Cuppa, inni piſza Czuper. Nie wiem czy nie do tych należy Czupurna Marſzałek Litewſki 1401, u *Laſkiego* w *ſtat. f. 128*.

CZURYŁO herbu *Korczak* *zdo*. Paprocki w ſwoiey przemowie do Ogroda z Au thorow niektorych luboć ich nie przywodzi, Alexandrowi Go rayſkie mu piaciu ſynow przywłaſzczywſzy, przydaie, że ieden z nich był Jędrzey Cyryl, ktorogo proſty gmin, z Ruſka Czuryłem nazwał, y ztad ta Familia pocza tek ſwoy wzięta, a ponieważ tenże *Paprocki o herbach*, do drugiego ſyna Iwoni z Goraia Sędziego Chełmskiego, linia tego Domu wywodzi, toćby trzeba mowić, że ten Alexander był ſynem Iwoni, który kwitnał za Ka zimierza Wielkiego, iakoż w Okołſkim pod her-

herbem Bończa znajdziesz *tom. 1. f. 65* Jędrzeia Czuryła Podkomorze-
go Przemyślskiego, którego Corka Katarzyna zmwioną była z Hen-
rykiem Fredrem z Nowosiela, koło roku Pańskiego 1476. Tak mi się te-
dy zda, żeten Podkomorzy, pierwszy na siebie wynioł to imię Czury-
łow, albo też był synem Jędrzeia pierwszego Cyrylla, o którym mo-
wilem z Paprockiego. W roku potym 1518 Jędrzey Czuryło z Sto-
iańca Kasztelan Przemyślski, podpisał List Zygmunta I dany Miałtu
Krakowskiemu. Córka iego Anna, z Stanisławem Maciejowskim Kasz-
telanem Sandomirskim zkoligowana. Z tego poznać, że się zdawna
ten Dom z Stoianca w Przemyślskiej Ziemi pisał. Bliższych czasów,
to jest koło roku 1570, a boday nie syna Kasztelana, wspominaią Marci-
na Czuryła Godnego Rortmistrza, gdy iego odważne dzieci z Turkami
y Wołochami, których pod Hetmanem Mieleckim, nie raz bił na gło-
wę, nieśmiertelności głośza. Jerzy Jazłowiecki Hetman y Woiewo-
da Ruski, tę nieustraszoną ferca iego szacuiac śmiałość, Corkę mu swo-
ię Anne, małżeńską związał ligą, z ktorey trzech synów było. Jerzy,
ren z Fredrowny, iednę tylko Corkę zpodził Maryannę Stanisławską
Kasztelanową Kamieniecką herbu Pilawa, ta z mężem swoim Micha-
łem w Kościele OO. Dominikanów w Mieście Lwowskim Kaplicę
Nayśw: Matce kosztownie wystawił *Okolski in Russia Florida f. 75*. Mar-
cin Łowczy Krakowski, Starosta Niepołomski, z Fierleioyny Corki
Jędrzeia Kasztelana Radomskiego, dwie Corki zostawił, z temi Do-
mami zpowinnowane: to jest Katarzynę z Mikołajem Jarmolińskim,
Barbarę z Jędrzeiem Stądnickim Podczaszym Sanockim. Mikołay
Stolnik Sanocki z Zofii Lanckoroński Starością Skalskiej, czę-
śliwszy nad infzych braci, bo prócz czterech Corek, Anny Dziedoszy-
ckiy Kasztelanowy Lubaczowskiej, Helżbiety Dzierzkowy Kasztela-
nowy Rospierskiej, Eufrozyny Ossoliński Starości Zytomirskiej,
Zofii Kosakowskiy Podśędkowy Bractawskiej, a przedtym Xieżny
Czetwertyński, trzech synów odumart. Z tych Jędrzey Podczasz
Halicki wspomina go *Okolski in Russia Florida f. 111*, z Barbara Charle-
ską, Mikołay z Regina Ligęzianka Kasztelanka Zarnowiecka żyli bez-
potomni. Stanisław zaś trzeci tych brat, Duchowny sobie stan obra-
wszy, Biskupem był Ortosieńskim Suffraganem Łuckim, po którym
dobra Boguzna, Czerczyk, Rudkow, Siedliśka y inne po siostrach tych-
że braci, w cudze się Domy dostały *Paprocki Genealog: prawna*.

CZUSZOWSKI herbu Grzymała. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał:
Stanisław z Jakubowic Czuszowski: syn iego Woyciech Zygmunt 1604.
Zaloby na śmierć.

CZUWASZOW. O tych ani Paprocki, ani Okolski nie pisał: ale Metryka Wo-
łyńska 1528 wspomina Ziemiańina swego y possejfonyata Czuwaszow.

CZWAŁINA. O tych ani Paprocki ani Okolski nie pisał: W Ziemi Łomżyń-
skiej Szymon Władysław IV, Jozef Augusta II podpisił Elekcye.

CZYNDACKI herbu Dołęga w Płockim y Rawkim Woiewodztwach.

CZYWCIC patrz Tetwicz.

CZYSTA herbu Rawicz w Rawskim Woiewodztwie, z Czech do nas przyszli.

CZYŻ herbu Godziemba w Ziemi Osmiańskiej. Ida od Stanisława a Butouto-
wicza

wicza, który pierwszy na Seymie Hrodelskim, przyiał na siebie y na Dom swoy herb Godziemba. *Lastk. Stat. f. 127.* W roku potym 1537 kwitnał Bazyli Czyż Bohdanowicz, to iest syn Bogdana Koniuszy Litewski, Starosta Krzyczewski y Naisielski; poiał Annę Córke Czar-toryjskiego Xiażęcia Teodora Starosty Luckiego, co znać ziego rezy-gnacyi. Jan Mintout Sekretarz Krolewski 1589 *Const. f. 558.* Tenże czy inly Jan z Seymu 1613 Kommissarzem naznaczony do zapłaty zwiazkowym *Const. f. 3.* Jędrzey Czyż Sędzia Grodzki Grodzieński, Kommissarz do lustracyi pewnych gruntow *Const. fol. 45.* Michał Pośet z Wileńskiego podpisał Elekcyę Władysława IV. Jakub z Wi-tebskiego Jana Kazimierza. Hilary Podkomorzy Wileński, Pośet na Seym 1653, z niego Kommissarz do zapłaty Woytku Litewkiemu *Con-sist. f. 5.* y Deputat na Trybunał Skarbowy *Const. f. 16.* Poślował na Seymy w roku 1662 y z synem swoim Kazimierzem Mintoutem, kto-ry po ześciu Oyca był także Podkomorzym Wileńskim, iako znać z Konstytucyi 1678, f. 7. y 1685, zkad był deputowany do rewizyi Skar-bu Koronnego. Jan Czyż Podstoli Wileński, urodzony z Raieckiy herbu Łabeć, wspominaia go Konstytucye 1678, f. 44. Kędy kamie-nicę iego w Lublinie od wszelkich ciężarow uwolniono. Krysztof Pod-czaży Mściłowski z Seymu 1678 Kommissarz do uznania krzywd woy-fka Litewskiego *Const. f. 13.* Michał w Woiewodztwie Nowogrodzkim w roku 1674.

CZYŻ herbu *Lis* z Nieczyca. List Zygmunta I in MS. *Petricovien:* znalazłem, w którym do wszystkich prerogatyw Szlacheństwa Marcina Czyża Kon-stantynowicza z Nieczyca kilka lat nakładem, na Dworze tegoż Zy-gmunta dobrze zasłużonego przypuszczą, kędy przydaie, że go Paweł Grzywa Dworzanin Krolewski do herbu *Lis* przypuścić: zoitawił ten Marcin potomstwo.

CZYŻOWSKI herbu *Drya*. Pod Koninem w Wielkieypolszcze. Bartłomiej Czyżowski Pifarz Zadworny: Zona iego Borowska. Balcer Dziekan y Officyał Kaliski umarł w roku 1643. *Histor. Colleg. Calisien:* Seweryn z Czyżowa z Teresy Ruzzkowickiy herbu *Pobog* zpłodził syna Sta-nisława w Sieradzkim Woiewodztwie. Regina Czyżowska Zygmunta Rudnickiego herbu *Jastrzębiec* małżonka, Maciey w Poznańskim 1697. Stanisław Franciszek y Jędrzey w Sieradzkim.

CZYŻOWSKI herbu *Pobog* w Mazowszu. Zygmunt na Czyżowie Czyżowski Kanonik Płocki y Warszawski 1643 *Const. Synod. Płocen.* Tenże sam potym był Biskupem Kamienieckim 1664. Czyżowska Oborskiego Podkomorzego Czerńskiego małżonka. Woyciech w Ziemi Nurskiej w roku 1632. Alexander w Woiewodztwie Rawskim 1674. Marcin w Pińskim 1632.

CZYŻOWSKI herbu *Pułkocz* w Woiewodztwie Sandomirskim. Wyżga herbu *Półkocz* pierwszy według Paprockiego, założył Czyżow od ktore-go potomkowie iego tey habyli denominacyi: kładzie y syna iego Michała Kasztelana Krakowskiego y Starostę, lubom ia go między te-mi Kasztelanami pominąć, ile że ten Author ani Listu tego zkad to wziął, ani roku na to nie przywodzi. Jan Czyżyk Opat Tyniecki umarł

umarł 1310 mąż pobożny, iako go sławi *in Tinacia Szczygielski f. 60*, kiedy go też do Czyżowskich Półkożicow referuje. Michał z Czyżowa Kasztelan Sandomirski 1429, tego to podobno Paprocki Krakowska Kasztelania uczcił, ale bez fundamentu. Jan z Czyżowa Ligeza na przod Kasztelan Sandomirski, potym Krakowski Kasztelan y Starosta od Władysława Jagellonowicza Polskiego y Węgierskiego Króla. Gubernatorem y Wicereim całej Małopolski y Rusi uczyniony: na dokumencie tego przywodzi List Królewski Paprocki dany w roku 1440, a w drugim 1444 złał na niego władza konferowania Wakanów w tych sobie powierzonych Prowincjach, y pod jego opiekę Koronę całą zlecił. Też tedy Prowincye rządził, poki Kazimierz następca Władysława na Tronie Polskim nie osiadł. S. Jadwigi na Stradomiu Kościół przy Krakowie, swoia szcudrobliwoscia dokończył. *Nakiel: in Mischov: f. 489, 1457.* Nie zostawił tylko syna iednego Jana, który gdy w młodym wieku umarł, wszystka fortuna spadła na Cerkę jego, która w małżeństwo zmwjona była z Zaklika Janem Woiewodą Sandomirskim: a z tad od dobr Czyżowa, Zaklikowie, Czyżowskich imienia dostali. W Kościele Rzewzowskim OO. Bernardynow widzieć jego Statuę na wielkiej tablicy marmurowej.

CZYŻOWSKI herbu Topor w Woiewodztwie Sandomirskim, z Zaklikow swoy początek wzięli, z kad też ieszcze, y pote czasy niektorzy tego Domu Familianci Zaklikami Czyżowskimi pisać się zwykli. Imię to pierwszy wniósł Jan Zaklika Woiewodzie Sandomirski, iako pisze *Okolski*, pojawży albowiem Cerkę iedynaczkę Czyżowskiego Jana herbu Półkożic Kasztelana Krakowskiego iako się wyżej mówiło, Czyżowskim był zawołany. Wprawdzie tak jego, iako y Oyca Woiewodami Sandomirskimi pisać Genealogistowie, ale czasu dla nich nie widzę, y mnie się ich czytać nigdzie niedostało. Synow dwoch zostawił, iednego Jana, ten zszedł bezpotomnie: Jakub zaś z Warszowny herbu Rawicz Kasztelanek Krakowskiej zplodził syna Hieronima, (to się iednak utrzymać nie może, bo według wszystkich Historykow naznych Warś koło roku Pańskiego 1280 na Kasztelanii Krakowskiej przyszedł: Czyżowski zaś Kasztelan Krakowski Półkożic umarł 1457, toć Jakub z Cerkę jego urodzony późniey musiał żyć, a o te czasy że żaden Warś nie był Kasztelanem Krakowskim, snadno poznać z tego, co się o nich na mieyscu mówiło) dziedzica na Woyślawicach, któremu lubo Król Zygmunt I przywilej posłał na Woiewodztwo Sandomirskie 1507, raczyby miał mówić *Okolski* 1508, po Mikołaju Kamienieckim; przecież go przyjąć niechciał. Miał za soba Annę Sienińska Kasztelanek Kamieniecką, z ktorej Cerkę dwie, Anna za Mikołajem Koniecpolskim Kasztelanem Rospirskim, druga za Jędrzeim Tęczyńskim Kasztelanem Krakowskim: y syn Stanisław Kasztelan Polaniecki: temu Dorota z Michowa herbu Rawicz Łowczanka Lubelska powiła czterech synow, to jest Zygmunta Kasztelana Beżkiego, a przedtem Polanieckiego) z Anny Koniecpolskiej Starościanki Wieluńskiej dwoch synow jego młodo pomarło. Mikołaja, Stanisława y Hieronima, y Cerkę Prochańska. Z tych od Mikołaja był Hieronim

ronim y Alexander. Hieronim pojął Elżbietę Zborowska Starościankę Szydłowiecka, syna z nią miał Krysztofa. Alexander zpłodził Franciszka, który wszedł w kontrakty małżeńskie z Magdaleną Romero-wną od tej Corka Katarzyna Janowi Stadnickiemu poślubioną. Z synów zaś trzech, Zygmunt bezpotomny. Alexander zostawił Franciszka któremu Katarzyna Kuczowska trzy Corki powiła, Teresę, *ta primo voto* żyła z Antonim Szepanowskim Chorażym Czerniechowskim, *zdo* z Antonim Morskim Stolnikiem Owruckim. Zofia z Samuelem Goślawskim. Trzecia Młodzianowska Kafztelanowa Lubaczewska, a potem Ossolińska Kafztelanowa Czechowska, y Synów dwóch, Jędrzeja y Alexandra Podczaszego Bractawskiego.



S U P P L E M E N T

JUż po zakończeniu tej Księgi, zaśły mi niektórych Domów zupełniejszy informacye; nad to z szczególnej Łaski J. W. Imci Xiędza Jozefa Załuskiego Referendarza Koronnego, mam sobie komunikowane dwa MS. pta; jeden o Familiach Pruskich, drugi Stanisława Baranowskiego z Rzeplina Ziemianina Krakowskiego: ten do Paprockiego Księgi o herbach, świadczy sobie Familie zkonnotował, z których y ja co mogłem zebrać do komputu tej pracy moiej, zbecia przydaie.

AUGUSTYNOWSKI herbu Ogończyk: ten im herb przypisuje MS. o Familiach Pruskich wyżej wspomniony

Aurszwald Herb.

Herb ich tak opisuje przereczony MS. o Familiach Pruskich. Dwa Lewki białe, jeden nad drugim, w czarnym polu; labry żółte y czarne koło tarczy. Na hełmie nie maż Korony, ale tylko Zubrza głowa czarna z rogami. Z tych za swego wieku wspomina Jana Aurszwalda męża w trz. dnych okazjach doświadczonego ferca: w Prusiech ta Familia kwitnęła. Jerzy miał za sobą Brantowną.

Cccccc

Bara.

putatem z tegoż Wiewodztwa na Trybunał Koronny w roku 1718, y na Seym posłanie w roku 1720, po którym Kommissarzem do Mokwy dla odebrania zabranych armat y niewolnika, Posłem z tegoż Woiewodztwa, a w roku 1722 z Infant, w roku zaś 1724, y 1726 z Woiewodztwa Bractwskiego, nad to w roku 1728 z Kiiowskiego. Za którym Konstanya Kalkewska Podkoniuszanka Litewska, z Xiężniczki Czwertyki urodzona, z którą synow ma czterech, Szczecnego, Ignacego, Jaa Włodzimierza. Od tegoż Jana Łowczego Zydaczowskiego syn Antoni Jędrzey, który z Maryanna Bobowka zpfodził Jozefa y Barbac także Alexandra który Porucznikiem w Regimencie Generała Smiędzkiego umarł.

Behm Herb



SAm tylko MS. o Familiach Pruskich o nich namienia, herb ich zaś tak opisuie. Baran zrogami, wzpięty do gory, tak że tylko na dwóch nogach tylnych stoi, dwie przednie y zgłowa w gore podniosł w czerwonym polu. Z drugiey strony Garczy (bo ta przedzielona wzdłuż na dwie części) Gryf z skrzyłami zielony w białym polu ku Baranowi, y nogani y głowa obocony, nad helmem Korona, wktorey takież Baran y Gryf, jak na arczy. W wielkim Kościele Kwidzyńskim, widzieć Chora-giew z tym herbem zawieszoną, a na niey napis *Parus Behm Regni Polonia Crui.*

Berzewicz Herb.



OTych mówilem na swym mieyscu, atoli herlu ich nie widziałem, teraz z pomienionego MS. o Familach Pruskich, krotko herb ich opisiuie. Tarcza na cztery części przedzielona, z tych na wyższej linii po prawey stronie tarczy iest Kozą łapami przedniemi do gory niernie wspięta, głowa y cała łoba w prawa obrocona, po lewey stronie Orzeł zwyczajny Polski; na niższej linii po prawy stronie Orzeł tenże, po lewey zaś co y wyżej Kozą, nad hełmem y Koroną Orzeł Polski z Koroną. Przydaie tenże MS. że Kozą z dawnych czasów dziedzicznym Kleynotem tego Domu była w Węgrzech, z których Krwi Katarzyna Bephot Prababka była Stefana Batorego Króla Polskiego. Ten potym Król Marcinowi Berzewiczowi Kancelarzowi niegdy Siemigrodzkiemu Indygenat w Polsce konferował, Orła Polskiego do herbu przydał, Starogardzkie y Osieckie Starostwa do tego w usługach mu przyłączywszy. Złączył się był potym z Dąbrowską z Woianową, a syn iego Jan z Dorotą Kryską. Czernskich y Łoków Koligacyą z niemi tenże wspomina.

BIAŁOŁOCKI herbu Białynia. MS. o Familiach Pruskich dwie Fanie Białołockich w Prusiech liczy, iednych herbu Ogończyk y dotych referuie Jana Sędziego Chęłmińskiego y Córke iego z Płotowskiej Anę Magalenę Xianią Chęłmińską y Łukasza Pilarza Ziemińskiego Chęłmiński.

mińskiego, o których y ja pisałem. Do herbu zaś Białynia należa-
ci którzy się pisa z Rynkowki, y ci wszyscy inni o których mowi-
łem pod tytuł Białoblocki gończyk. Jest u Oycow Dominikanow w
Gdańsku nadgiobek z tym herbem Jędrzeia z Rynkowki zmarłego w
roku 1606.

BIAŁOCHOWSKI herbu Cholewa. Pisałem o nich na swym miejscu, alem her-
bu Domu tego dopiero doczytałem w tymże MS. Pruskim, z ktore-
go to przydałem. Przodkowie Domu tego z Dobrzyńskiej Ziemi do
Prus się przenieśli: tam nich Paweł gdy pojął w małżeństwo Szeling-
dorfownę dziedziczkę Białochowie, o czym świadczy przywilej
Krzyżacki w roku 1417 Białochowskiemi zwać się poczęli. Tenże
Paweł w zasługach swoich wziął od tychże Krzyżaków dobra Biało-
chowko, Klotke, Świecin, Orlińskie Jezioro, y Kalamusy. Przy-
wodzi tenże MS. przywilej Mistra Krzyżackiego Pawła Rusdorfa da-
ny na toż Białochow 1424. Mikołajowi Szelingdorfowi de Belchalt,
Dominica post Divisione postolorum Marieburgi, y drugi Alexandra Kro-
la *Feria 5ta post Pentestes* w Gdańsku dany Pawłowi Białochowskiemu
z Dabrowki. Ten zplodził Pawła, ktorego z Pawłowskiy były
Corki dwie, Elżbiety Barbara. Synowie zaś, Paweł sterilis. Jan z
Zegartowska miał sio Franciszka zdami się Pisarza Ziemskiego Cheł-
mińskiego, który z sienišką z Salna zplodził Teodora bezpotomne-
go, Cyryaka, Januś, Wacława, Jana, Jerzego y Cypryana. Zofia y
Dorotę Corki. Jerzey z Bartlińska zostawił synow, Gabryela, Kleo-
fasza, Seweryna, Sniśława, Floryana y Corki Zofia Wierzbowska,
Dorotę Nowomiejską, Katarzynę naprzód Wierzbowską Sędziną Cheł-
mińską, potem Nidrowką (czy Kiedrowską) Barbarę Czarlińską, Helenę
Pniewską. Szczesi brat Jędrzeia Pawła y Jana pojął Woianowską, kto-
ra mu powiła synow dwoch, Adama sterilem y Szczesnego, tego się
trzech synow zostało, Jakub, Woyciech, który miał za sobą Wagli-
kowską, a po niej Rembowską. Tomasz Katolikiem umarł: z Nieci-
szewskiy Corka go była za Nałęczem, druga Elżbieta w Klasztorze
Chełmińskim Pniewskiej sobie życie obrała, w którym Przełożona
w Zbyławku łdać wiele budynkow wystawiła. Brat iey Cypry-
an w Zakonie iżke umarł.

Bialo-

Dddd

Białoskorski Herb

MOwilem na mieyscu o Białoskorskich Ablankach: o tych nie wiedziałem, atoli pomieniony MS. o Familiach Pruskich tak herb ich opisuie. Podkowa tak ułożona iak w herbie Dabrowa, tylko że bez uszałow, y nawierzchu iey tylko ieden Krzyż, a w podkowie Orla nogi, nad hełmem y Korona trzy piora Strusie. Okazyi tego herbu nabycia nie wspomina, przecięz ia dorozumiewam się, że do Dabrowy, takuicya z czasem przyłożona, ile że tenże MS. namienia, że Daniel Białoskorski z Mazowieckiego Wojewodztwa, poiał w Prusiech Łażyńską, która zplodził Dominik Jarzebiński herbu Dabrowa, a tak z nią znący fortunę wszystkie ile z iedynaczka, y herb Dabrowa z przydatkien na siebie y na sukcesorow swoich złał. Zplodził potom z nią kron Corki Agnieszki, synow dwoch, Michała y Jędrzeia: z tych Michał z Jadwigą Nakielską zplodził Szczefnego, Melchiora y Krysztofa: truga miał Agnieszka Pruska, dobra ich pod Wabrzeźnem.

Blanckenstein Herb

Herb ten tak opisuie tenże MS. o Familiach Pruskich: iest w herbie biały szczyt, modre pole, a przez dwa pasy czerwone od siebie rozdzielone szrodkiem prosto do gory żelazcem złota strzała idzie, na hełmie y Koronie trzy piora strusie, dwie modre, trzecie białe: przecięz iedni z tego Domu tylko ieden pas czerwony w herbie swym zładaia, drudzy strzałę żelazcem na doł obracaia.

Ble-



BŁOCKI herbu *Lelwa*. MS o Familiach Pułskich ten im herb przywłaszcza-
iam mowil o nich na swym miejscu alem herbu nie wiedział.

Bodek Herb



SZezyt w tym herbie ndry na cztery części rozdzielony, wyżej
po prawey stronie Krz złoty, po lewey lew bez Korony czerw-
Ddddz ny,

ny; niżej zaś po prawey stronie Lew, po lewey Krzyż takim kształtem iako y wyżej: na helmie bez Korony Lew czerwony, między dwiema skrzydłami, ogon uniego aż na głowę zadarty w prawa obrocony, noga przednia prawa do góry wyniesiona, też symmetrya y na tarczy Lwy ułożone. Ludzie wtym Domu bywali zacni y w Prusiech starożytni, w Niemczech po różnych Dworach Cesarzkich y Xiażecznych zasłużeni. Poty *MS. de Famil. Pruss.*

BOGORSKI herbu *Suchekomnaty*. Pisałem na miejscu o Bogorskich herbu Ogończyk, atoli *MS.* o Familiach Pruskich, tym Bogorskim co w Prusiech kwitła herb *Suchekomnaty* przywłaścza, y przydaie; że się przedtym zwali *Buchhornami*.

BOLIMINSKI herbu *Leszczyc*. Ci w Prusiech na Trzcianie pod Wabrzeźnem kiedyś dziedziczyli, z Boliminka dobr, znać imię swoje wyniesli. *Bolimniński Włofczek* mąż *Rycerski*. Starożytności Domu tego Xiegi *Ziemskie Pruskie* świadkami są. *MS.* o Familiach Pruskich.

BOMBEK. O tych na swoim miejscu mowilem, kedy z Domowey ich pieczęci herb położyłem, atoli *MS.* o Familiach Pruskich twierdzi, że herbu *Ramult* używają. Z tychiedna była za *Brantem Jerzym*.

BORCK. Tey Familii herbu na swym miejscu nie napisałem, ale go położę pod Domem *Preuk*, ponieważ to iedenże Dom z *Borckami*.

BORN. Ja o tey Familii pisać herb Dłwiwa przypisałem za własny iey zaszczyt, wszakże *MS.* o Famil. Prusk. do herbu *Brochwicz* ich pociaga.

BOROSZEWSKI herbu *Epinger*. O tych mowić będę pod herbem *Epinger*, ponieważ to iednąż *Krew* y *Familia* iako świadczy *MS.* o Famil. Prus.

Borski Herb



JEst noga goła człowiecza od stopy aż po kolano, w czerwonym polu strzała przesyta, na hełmie Orle skrzydło szare. Okazyi tego herbu nie pisze MS. o Familiach Pruskich, tylko to przydaie, że się tym herbem szczyca Borsey z Borzicza w Prusiech.

Brandys Herb



POd Brandysami herbu Radwan namienitem; że są y w Prusiech Brandysowie, ale ci według MS. o Familiach Pruskich innym herbem się pieczętują, to jest z Korony ręka zbrojna po ramię wychodzi do góry prosto ku hełmu, luboć w łokciu trochę nakrzywiona, miecz trzyma w ręku, na doś końcem obrocony, nad hełmem z Korony takż ręka. *Paraphrase in Thesauri nobilitatis Suecane fol. nr. cap. 8.* wspomina Henryka Brandysa. Jan takż Giszgra Brandys kwitnął w roku 1458. Mangolda Biskupa Konfancyeńskiego z Opata *Divitiu Augie* 1384 obranego, iuż to Lścisdziesiątego czwartego mieysca tego Insufata, tenż MSpołożył. Do Brandysów zaś herbu Radwan to przydaie z *Baranowskiego*. Piotr syn Mikołaja Pisarza Ziemskiego Zatorskiego z Rayskiy, y on sam Pisarz Ziemski Zatorski, poiał Jadwige Zebrzydowska siostrę rodzona Starosty Wareckiego Jana, z ta zostawił syna Mikołaja, który młodzianem umarł, y Piotra który z Anna Grotowska w potomstwie szczęśliwy. Siostry iego Katarzyna z Woyciechem Jasińskim, Jadwiga z Janem Grotowskim żmowione.

Essee

Mow-

Brant Herb



Mowitem już o nich na swym mieyscu y herb ich iako go widziałem na rożnych mieyscach w Prusiech wyraziłem; przecież MS. o Familiach Pruskich lubo przyznaje że to wszystko iedenże Dom, iednak przydaie że iedni z nich, ktorzy się z Kątk albo z Chogendorfu pisali używali tym sposobem herbu iako tu pierwszy widzisz na prawey stronie zdruzzy ktorzy z Rokocina takim kształtem iako tu drugi widzisz. Jedni z nich w Kleśczewie, drudzy w Teshmerdorfie dziedziczyli. Piotr Brant, Kanclerz Ottona Xiążęcia Brunświckiego y Luneburskiego. Jerzy z Chogendorfu, z Bombekowny zplodził dwóch synow Michała y Achacego. Michał z Luzyański y miał syna Jedrzeia, a po niey z drugiey żony zostawił Asłwera Branta Konfiliarza Xiążęcia Pruskiego, a potym naywyższego Marszałka Xięstwa Pruskiego, sławnego Legacyami do Cesarza y Augusta Krola szczęśliwie odprawionemi. Temu Asłwerowi Heydekowna powiła trzech synow, Jana od ktorego syn Asłwerus, Wolfa od ktorego synowie y Corki, Asłwera Starostę Prabuckiego, ten z Polencowna żył sterilis. Siostry ich iedna była za Janem Polencem, druga za Elsńicem. Achacy Michała brat miał synow dwóch, Jerzego, ten z Machwiczowny zplodził syna iednego y trzy Corki; z tych iedna z Milchrem Kraicem Kanclerzem Xiążęcym druga z Jerzym Aurfwaldem, trzecia Panna na ten czas y Fabiana od tego zostało się piaciu synow, y Corka Fabiana Milewskiego małżonka. Nadto Brantowny iedna była za Heydekiem, druga za Szy-
nichem,

nichem, trzecia za Jerzym Sokołowskim z Bystrzycą, czwarta za Maciejem Piśnińskim na Pomorzu, piąta za Janem Hondorfem. Jędrzey Brant z Rokocina nie daleko Starogardu Sędzia Powiatu Tczewskiego, ten nie mały czas służył w Prusiech Olbrychtowi Margrabi Brandeburskiemu, który dał mu być w zasługach Starostwo Kwidzińskie: y dwie wsi lennym prawem Zebdrowo y Rozajny, z wielką przestronnością y pożytkami, a potym poiawszy Cerkę Krysztofa Rembowskiego iedyńaczke, wziął z nią Rokocin: z tey zpfodził dwóch synów Zygmunta sterilem y Henryka, któremu Polencowna krom Corek dwu Anny y Elżbiety, pięć synów zrodziła Krysztofa, Fryderyka, Zygmunta, Jędrzeja y Fabiana. *To o tym Domu MS o Familiach Pruskich* a ci ostatni tego drugiego herbu zażywali.

BRATKOWSKI herbu Swinka. O tych w Sieradzkim Woiewodztwie zeznaie

Baranowski, y powiada, że iedneyże są dzielnice z Czackiem. Z tych Mikołaj Bratkowski, wziął łwoy dział w Bueńinie, a z Maryny Oyrzanowskiy herbu Junoła zostawił potomstwo synów y Córki.

BRZENSKI herbu Prus. imo. O tych że się tym herben pieczętują w Prusiech świadczy MS o Familiach Pruskich.

BUTLER. O tych pisałem na swym miejscu, MS o Familiach Pruskich powiada, że w herbie ich jest kofz o iednym rhu, gronami winnemi nałożony, w hełmie trzy piora strusie czerwone, od siebie rozdzielone, na szrzednim z nich traba myśliwa żółta.

BUX herbu Gozdawa. Atoli infa symetrya; bo połowa Gozdawy jest w polu białym czerwona, a połowa w czerwonym polu biała, na hełmie zaś nad Koroną trzy piora strusie. Tak opisał ten herb *MS de Famil. Pruss.* Dom ten rodowity w Prusiech, z korych ieden poiał Anne Bystramownę pozostawiła wdowę po Jędrzu Brancie, z która miał pięć Corek, iedną z nich była za Abselem Reymanem Starostą Kwidzińskim. Druga za Krysztosem Rembowkim. Trzecia za Garczyńskim. Czwarta za Lniskim. Piąta sterilit zeszła. W herbie tym wielkie podobieństwo jest do Bonerów, tyto kolor odmienny y hełm.

CHOSNICKI, herb ich tenże co y Podiaſkich: kęd y ia go też położyć tu tylko to przydać, że Chosniccy ktorzy się owia Witkowice w Kaszubach w Lemburkim Powiecie mieszkali Chosniocy. To o nich MS *de Famil. Pruss.*

CIELEMECKI herbu Rogala. O tych jużem, wprawdzie na swym miejscu mowił, atoli herbum nie wiedział: są za w Łukowskiej Ziemi rozrodzeni, tak że się iedni z nich Cielemeccy Rogalowie, drudzy Borutowie, inni Nakonieczni, inni Niemierkowie zowią. Z tych Walenty z Zofia Kreska zpfodził Piotra Antoniego, ten naprzód z Joanna Miesiewiczowna zostawił syna Jozefa bezpłomnego, y Jana Antoniego, ktorego z Tokarzewskiy Anny, potomstwo Ignacy, Felicyan, Romuald y Córki Franciszka y Ewa. Po Miesiewiczownie poiał Jezierska, ta mu powiła Franciszka, Jacka, Krysztofa, Jozefa, Eleonorę. Jan Piotra

Eeeee

Piotra Antoniego brat rodzony, ale sterilis. Agatha siostra ich, Pawła Cielemeckiego małżonka, z którym zostawiła Antoniego y Józefa y Jędrzeia y Corek pięć. Siostry tedy Agaty Rzażewika, druga Dziewolska, a potym Jastrzębska.

Cietrzew Herb



Jest Cietrzew czarny w czerwonym polu głową y sobą wprawy tarczy obroczny, nad hełmem y Koroną miesiąc jak na nowiu, rogami obema do góry, we środku jego dwie gwiazdy jedna nad drugą. Tak ten herb opisuje *MS de Familia Prussie*, atoli o początkach y okazyi jego milczy, to tylko przydać, że tym się herbem szczył *Birkhanowie* czyli iakem ja ich na swym miejscu napisał *Berkhan. Sikorski y Ketrzyński*.

ZESKI herbu *Jastrzębiec*. O Czeich herbu *Leliwa* pisałem na swym miejscu, atoli o *Jastrzębczyka* Czeskich iawnie świadczy *Waranowski*, z którego Domu Jan miał i sobą *Maciejowską*.

Pro-

PROTESTACYA AUTHORA

Z Tego Supplementu może każdy poznać, żebym rad wszystkim w tej Ojczyźnie Rycerskie Domy y własne im Kleynoty skoncentrował; przecież iężelim tu który pominął, albo szczupley wielkie ich zasługi y godności określił; protestuie sie, że to nie z żadney niecheci pochodzi, bo ta od Professyi moiej daleka: y owszem tej pracy moiej, pierwszy po chwale Boskiej ten sobie cel zamierzyłem wszystkich sobie skarbić łaskę: w tak obszernym iednak Krolestwie, iednemu pioru, ile tylko z Ksiąg y Autorow konnotuiacemu to wykonać niepodobna, iako każdy osadzi. Z tym wszystkim oświadczam sie, byle mie autentyczna y należyta wcześnie zašla informacya; że każdego honor w następujących Tomach zupełnie konserwować zechcę, y nadgorodzić to w czym sie tu ubliżyło. O co y inszych Ichmościow których teraz dalszy komput według Alfabetu nadchodzi, uniżenie upraszam.

Errata drugiey Części

- fol. 8 Zybulo czytay. Zybuld
- fol. 19 Ptazkowie czytay Ptaczkowie
- fol. 22 Sfeorewa czytay Sforcy
- fol. 26 Augusta el czytay Augusta II
- fol. 28 Mikosiey czytay Mokosiey
- fol. 33 na Beszidzkie czytay na Beskidzie
- Tamże Podlaskim czytay Podolskim
- fol. 38 w roku 600. czytay. 1600.
- Tamże Kasztelanem Bractawskim czytay Kasztelanicem
- Tamże Janie Baranowskim czytay Borukowskim
- fol. 46 w roku 1561. czytay. w roku 1501
- fol. 50 Małachowicach czytay Małocicach
- fol. 57 Kasztelan Sanocki, czytay Santocki
- fol. 63 Syn iego Dawid czytay Daniel
- fol. 68 Paprocki fol. 450. czytay 405.
- fol. 81 Alexandra y Mikołaja czytay Michala
- fol. 92 Lesczykiemu czytay Lesczyńskiemu
- fol. 93 Constit 1618. czytay 1616.
- fol. 97 Starostwa Lubelskiego czytay Lubomskiego
- fol. 98 Komornikiem Lubelskim czytay Lelowskim
- Tamże Corka Agnieszka czytay Elżbieta
- fol. 105 Konstytucya 1695. czytay 1685
- fol. 119 Urbanowi IV czytay VI
- fol. 126 Basienczykiem czytay Jasienczykiem
- fol. 134 Bratu Mikołajowi czytay Michałowi
- fol. 138 aż w dwadzieścia lat czytay dwanaście
- fol. 152 Kasztelanowi Bieckiemu czytay Kasztelanicowi
- fol. 159 Bobińskich czytay Babińskich

Ffiff

61



Sdruwk-4

fol 163 Komornikiem Krolewskim czytay Krakowskim
 fol 167 przed rokiem 1236 czytay 1239
 fol 173 w Zarnowie czytay w Tarnowie
 fol 175 Janem Kasztelanem czytay Kasztelanicem
 fol 181 Stolnika Litewskiego czytay Liwskiego
 fol 193 w Zarnowie czytay w Tarnowie
 fol 193 Starosta Medycki czytay Koniuszy Medycki
 fol 206 z Barbary Grodzkiej czytay Gozdzkiej
 fol 210 Constit: fol: 38 czytay 28
 fol 112 Omiecińskim czytay Omiecińskim
 Tamże z Lubitowskiy czytay z Lubiatowskiy
 fol 218 dwanaście lat czytay dwadzieścia
 Tamże Wojewoda Podlaskim czytay Podolskim
 fol 223 Bucnak herbu Dołęga opuszczono
 fol 234 Zaborowskiy czytay Zaborskim
 Tamże roku 607 czytay 1607
 fol 244 OO. Franciszkanom Wileńskim opuszczono
 fol 261 Ochmistrz Krolewski czytay Kuchmistrz
 fol 268 z Oyczyńskiego herbu czytay grobu
 fol 221 z Bazyliſſy Xięni czytay Xiężny
 Tamże Lesniowika czytay Lesniowolska
 fol 279 S. Katarzyny czytay S. Kazimierza
 fol 289 z Grabowskiy czytay z Grochowskiy
 fol 293 Opat Pubiński czytay Lubiński
 Tamże za Komorowskiy czytay Komorskim
 fol 295 Chrapieka czytay Chrapowicka
 fol 300 Kadłowska czytay Kadzidłowska
 fol 325 Ferensbachiusza czytay Farensbachiusza
 fol 329 Zaborowska czytay Zahorowska
 fol 331 Gubutowskiy czytay Gebutowskiy
 fol 332 Krzemieniecki czytay Krzemieniczucki
 Tamże Niemiarowskiy czytay Niewiarowskiy
 fol 333 Bakowa czytay Bękowa
 fol 339 Zurawska czytay Żurowska
 fol 362 Psalm 120 czytay 102
 fol 366 S. Vincentii czytay S. Viti
 fol 370 Dzieciach czytay Dziełach
 fol 387 Pigłowskiy czytay Peptowskiy
 fol 388 Pigłowski czytay Pawłowski

